

Lélegzetelállítóan szép történet arról, miért  
vagyunk feledni, és miért kell mégis emlékezni.

AZ  
ELTEMETETT  
**KAZUO ISHIGURO**  
ÓRIÁS



ERŐS

**KAZUO ISHIGURO**  
**AZ ELTEMETETT ÓRIÁS**



**Európa Könyvkiadó, 2016**

Kazuo Ishiguro: The Buried Giant  
Faber & Faber Limited, 2015  
Original publisher: Rogers, Coleridge & White Ltd.  
Copyright © Kazuo Ishiguro, 2015  
All rights reserved  
Hungarian translation © Falcsik Mari, 2016

*A szerzótől az Európa Könyvkiadónál megjelent:*  
Árva korunkban  
Napok romjai

# I. RÉSZ

## ELSŐ FEJEZET

Akkoriban még sehol nem lehetett látni afféle tájakat, mint manapság: sem kanyargós, tiszta ösvényeket, sem békés zöld mezőket, amelyek a későbbi időkben az angol vidék oly emblemikus nevezetességei lettek. Korábban végeláthatatlan ugar terült el a helyükön, megműveletlen földek mindenfelé, míg csak a szem ellátott. A gazból csupán itt-ott eredt néhány alig kitaposott keskeny csapás: nekifutottak a csupa kő dombhátnak vagy a sivár, ingoványos pusztának, de csak azért, hogy valahol elakadjanak benne. A rómaiak építette utak már tönkrementek, vagy eltüntette őket a köveket benövő, szabadon burjánzó vad növényzet. Jegeces köd terjengett a folyók és láposok fölött, gomolygó tejfüggöny, az emberevő óriások legnagyobb öröme, akik rejteket találtak benne. Ezek a torz alakok, az ogrék voltak itt az őslakosok. Az embereket csak valami végső kétségbeesés űzhette ideig, hogy épp egy ilyen nyomasztó vidéken telepedjenek meg, ahol az emberevők bármikor kibukkanhattak a ködfátyolból. A falvak népe joggal rettegte, ha a mocsár felől érdes, nehéz zihálás hallatszott: ez a vészjósló hang jelezte, hogy ogre közeledik.

Ám ezek a szörnyek mégsem váltottak ki különösebb döbbenetet az akkori emberekből: megszokták már, hisz mindennapos volt a veszély, ráadásul az ogrék jelenléte csak egy volt a sok félnivaló közül. Ugyanígy aggódhattak az élelem miatt is, hogy találnak-e majd bármi ehetőt a fagyott földeken, hogy elegendő tűzifa gyűlt-e fel télire, hogy mivel gyógyítsák a kórt, ami egy nap alatt képes megölni egy egész falkányi disznót, vagy miképp fékezhetnék meg a járványt, amitől zöld kiütések lepik el a gyerekek arcát.

Végtére is az ogrék, ha nem bosszantotta fel őket az ember, nem is voltak olyan rettenetesek. El kellett fogadni, hogy időről időre betör a faluba egy óriás termetű, emberevő szörny dühtől tajtékozva – tán mert a törzsbeli hierarchián kitört vitában összeveszett a társaival –, és ilyenkor az emberek hiába kiáltoznak, hiába hadonásznak a fegyvereikkel, az őrzőngő bestia bárkit megsebesít, akár meg is öli, aki nem takarodik el elég gyorsan az útjából. Ahogy azt is tudomásul kellett venni, mert ugyanilyen gyakran megesett, hogy a faluban felbukkanó ogre elkap egy gyereket, és elüget vele a ködben. Az akkori embernek muszáj volt némi bölcs székszissel kezelnie ezeket a borzalmakat.

Épp egy efféle lápos vidéken, a hatalmas kiterjedésű mocsár szélén, néhány összevissza kőhányásnyi magasabb domb árnyékában élt egy idős pár: Axl és Beatrice. Lehet, hogy nem ez volt a pontos vagy a teljes nevük, de ebben a történetben a könnyebbség kedvéért ekként fogjuk emlegetni őket. Fogalmazhatnék úgy is, hogy a világtól elzárkózva éltek, de azokban az időkben csak igazán kevesekre lehetett azt mondani, hogy elzárkóztak, abban az értelemben, ahogy a mai ember használja a szót. Hogy melegben és védelemben éljenek, a falusiak lakótér gyanánt rejtekhelyeket építettek, többnyire mélyen a hegyek gyomrába vájva. Itt élték az életüket a közösségek, épületek helyett kamrányi vagy teremnyi helyiségekben, melyeket utcák gyanánt föld alatti alagutak és fedett tetejű árkok fűztek össze egy településsé.

Nos, ez a mi idős házaspárunk is pont egy ilyen barlangfaluban élt, az egyik hegynyi kőhalom alatt szerteágazó nyúlüregben – mert az „építmény” túl nagy szó volna az ilyen helyre. Nagyjából hatvan falubelijükkel osztották meg a barlangot, amiből a napvilágra kilépve vagy húszpercnyi séta után a hegy másik oldalán épp el lehetett érní a következő ugyanilyen üregrendszer bejáratát. Mondhatom, a mai ember nem sok különbséget látott volna köztük: a mi szemünkben ez is ugyanolyannak tűnt volna, mint amaz. De a barlangfalvak lakói nem így látták: számukra minden ilyen rejteknék megvoltak a maga eltérő kis jellegzetességei, erényei és hibái, amelyekre az üregi telep lakosai úgy tekinthettek, mint a magukéra: büszkén, vagy épp kissé szégyenkezve.

A legkevésbé sem szeretném azt a benyomást kelteni, mintha az akkori Britannia mindössze ennyiből állt volna. A világért sem állítanám, hogy amikor a Föld más tájain csodálatos civilizációk virágoztak, a mi országunk még mindig nem volt túl a vaskoron sem. Ha az ember tetszése szerint bebarangolhatta volna a vidéket, nyilván talál pompás kastélyokat, ahol muzsika szól, finom ételeket hordanak fel az asztalokra, és kiválóan úzik a különféle sportokat; vagy kolostorokat, ahol szerzetesek élnek, szent tanulmányaikba és imáikba merülve. De tagadhatatlan, hogy akár a legerősebb paripát megülve is, még a legszebb időben is, napokig kellett lovagolni, míg végre felderengett egy vár vagy egy rendház a sűrű zöldben. Képzeletbeli utazónk tehát leginkább ilyen üreglakó közösségekkel találkozott volna, mint ez a feljebb leírt hely. És egyáltalán nem részesült volna valami túl szívélyes fogadtatásban, hacsak nem akad nála fölösleges eledel vagy ruhanemű, amit a lakóknak ajándékozhat – de

a legmeggyőzőbb az lett volna, ha már messziről látszik fenyegető fegyverzete. Igazán sajnálom, hogy ilyen képet kell festenem hazánkról, de mit tegyek, ha akkoriban ilyen volt.

Hanem térjünk vissza hőseinkhez! Axl és Beatrice, mint mondtam, idősek voltak, egy tiszteletre méltó házaspár, akik a barlangfalu legszélén laktak, szinte a mocsár tőszomszédságában. A kamrájukat, amely az üregrendszer külső peremén helyezkedett el, már szinte semmi nem védte az elemektől. A Nagyteremtől is távol esett, ahol esténként a közösség tagjai összegyűltek a jó meleg központi tűz köré. Az is lehet, hogy korábban közelebb laktak a tűzhöz – valaha rég, amikor még talán együtt éltek a gyermekeikkel. De ez a feltevés csak kósza elképzelés volt, ami Axl fejében ötlött fel egy végtelen üres órán, amikor a hajnalt várva hevert az ágyon, míg mellette a felesége mély álomba merülve szuszogott. Akkor, ott, a sötétben egyszerre valami megnevezhetetlen veszteségérzés markolta meg Axl szívét, olyan gyötrellemmel, hogy képtelen volt tőle visszaaludni.

Talán ezért szánta rá magát ezen a különös hajnalon, hogy az ágyat odahagyva az elalvás reményével együtt, felkeljen, és csöndesen kisurranjon az üregből. Odakint leült a barlang szája melletti öreg pad elvetemedett deszkájára, hogy megvárja a felkelő nap első sugarait. A levegő metszően hideg volt, még Beatrice köpenyébe burkolózva is, amit kifelé jövet kapott magára. De Axl a gondolataiba mélyedve csak most vette észre, mennyire fázik. Már egyetlen csillag sem látszott odafenn: mind eltűntek, hogy átadják az égboltot a horizonton felbukkanó és szerteszóródó ragyogásnak, amit hamarosan köszöntöttek a hajnal ködéből feltrillázó első madarak is.

Axl lassan felemelkedett ültéből. Már bánta, hogy ilyen sokáig kint maradt. Jó karban lévő férfi volt, az egészsége is rendben, de a legutóbbi náthalázat nagyon nehezen heverte ki, és nem akart újra visszaesni – máris érezte, hogy a nyirkos hideg átjárta végtagjait. De ahogy megfordult, hogy visszabújjon a bejáraton, nagy elégedettség töltötte el: ezen a hajnalon sok mindenre sikerült visszaemlékeznie abból, ami egy ideje itt keringett a fejében, csak még nem tudta elcsípni. Mi több, most annak is tudatában volt, hogy valami nagy jelentőségű döntés előtt áll – olyan döntés előtt, amit máris túl sokáig halogatott. Különös izgalom lett úrrá rajta, és ezt az érzést mielőbb meg akarta osztani a feleségével.

Odabent a járatokban még egészen sötét volt, ami Axlt arra készítette,



hogy mielőbb visszabújjon a saját zugukba. Az üregrendszerben a legtöbb kamrának nem volt ajtaja: lakói kőbe vájt íven át léphettek a család privát helyiségébe. De az elrendezés nyitott jellege az üreglakóknak inkább áldás volt, mintsem átok: a rejtett zugokban egyáltalán nem kellett feladniuk magánéletük intimitását, viszont a nyitott cellákat átjárta a meleg, ami így akadálytalanul áramlott a folyosókon a kamrákba a nagy központi tűz és a más pontokon engedélyezett kisebb tűzrakások felől.

Axl és Beatrice szobája azonban, mivel túl messze esett a menedékben gyújtott összes tűztől, a szokásoktól eltérően el volt zárva a folyosótól, valami olyasmivel, amit épp ajtónak is nevezhetünk: egy nagy fakeret, amire keresztül-kasul faágak voltak szögezve, közéjük beszőve indák és szűrős bogáncslevelek. Igaz, hogy ki-be járva a tákolmányt minden alkalommal meg kellett emelni és arrébb rakva a folyosó falának támasztani, de azért kizárta a huzatot. Axl boldogan meglett volna nélküle – Beatrice-nak azonban ez az „ajtó” lett a fő büszkesége. Hazatérve gyakran találta a feleségét szorgos foglalatosságban az ajtó javítgatásával: kihúzogatta az elszáradt indákat és virágszárakat a faágak közül, és helyükre frisseket fűzött, amiket a nap folyamán gyújtott össze a mezőn.

Ezen a különös reggelen Axl csak annyira mozdította el az ajtót, hogy a résen épp beférjen, vigyázva, hogy ne üssön nagy zajt. Odabent már nem volt koromsötét: a kőfal hasadékain át a kamrába beszöktek a napfelkelte fényei. Halványan derengve látta maga előtt saját kinyújtott kezét és a gyepből rakott ágyon Beatrice alakját, aki még mindig mélyen aludt a vastag szőttesek alatt.

Kísértést érzett, hogy felköltse a feleségét. De sejtette – sőt szíve mélyén egészen biztosan érezte –, hogy ha Beatrice ébren volna, és beszélne őhozzá, akkor az utolsó korlát is leomlana Axl és az elhatározása között. Volt azonban még egy kis idő, míg az üreg népe mozgolódni kezd, és kezdetét veszi az aznapi munka, így Axl, szorosan maga köré csavarva a felesége köpenyét, letelepedett a szoba sarkában álló alacsony székre, és várt.

Csodálkozott, milyen vastag a reggeli köd. Kilesett az ajtó résein, hátha elkapja az oszló sötétben, ahogy a köd teje a folyosóról beszivárog a szobájukba a növényiszövet hagyta lyukakon. Majd a lényegtelen dolgokról visszatértek a gondolatai ahhoz, ami egész éjjel foglalkoztatta. Vajon mindig így éltek ők?

Csak ketten, a közösség perifériáján? Vagy valaha egész másképp volt?

Ezen a reggelen, ahogy odakint ücsörgött, valamiféle emléktöredékek tértek vissza hozzá: egy röpke perc, ahogy lassan lépdel a hosszú főfolyosón a Nagyterem felé, karjaiban – az egyik? – gyermekével, kissé meghajtó tartással, de nem mint most, a kora miatt, hanem csupán azért, hogy a borongó félsötétben be ne üsse a fejét a plafont tartó keresztgerendákba. A gyermek mintha beszélt volna hozzá – épp valami mulatságosat mondhatott, mert mindketten nevettek. De most is itt akadt el, akárcsak korábban odakint a padon: nem tudta igazán elkapni a képet, hogy a részleteket is a helyükre tegye, és minél jobban koncentrált, annál gyorsabban halványodtak a felmerült töredékek. Lehet, hogy ez az egész nem is több, csak egy vén bolond képzelgése. Lehet, hogy az Isten soha nem is adott nekik gyermekeket.

Csudálkozhatunk, vajon miért nem fordult Axl a falujabeliekhez, akik biztosan tudtak volna segíteni neki a múlt felidézésében – de ez korántsem olyan egyszerű, mint feltételeznénk. Mert ez a közösség nagyon ritkán hozta szóba a múltat. De nem azért, mert furamód tabu lett volna – inkább arról van szó, hogy a múltjuk ködbe veszett, legalább olyan sűrű ködbe, mint ami odakint gomolygott a mocsarak felett. Ebben a közösségben az embereknek egyszerűen nem jutott eszükbe a múlt – nem gondoltak rá, még az alig eltűnt közelmúltra sem.

Csak hogy egy példát említsek, és épp azt, ami egy ideje Axlt már nagyon zavarta: egészen biztos volt benne, hogy élt itt velük, nem is olyan régen, egy asszony – egy hosszú vörös hajú asszony. Nagyon fontos személyiség volt, kulcsszerepet töltött be a közösség életében: olyan jól értett a gyógyításhoz, hogy ha a faluban valaki balesetet szenvedett vagy megbetegedett, azonnal érte küldtek.

És most ez az asszony nincs sehol, és senkin nem látszik, hogy megdöbbenne, és azt kérdezné, vajon mi történt vele: hogy bárki hiányolná ezt a fontos asszonyt vagy bánná az eltűnését. Amikor Axl egy reggel munka közben szóba hozta ezt három földijének, akikkel a fagyott ugart próbálták feltörni, a válaszokból kitűnt, hogy az embereknek – de egészen őszintén – fogalmuk sincs, mi a csudáról beszél. Az egyik szomszéd még egy percre abba is hagyta a munkát, és szemmel láthatóan erőlködött, hátha eszébe jut valami. De aztán csak a fejét rázta, és olyasmit mormogott, hogy mindez bizonyára már nagyon régen történt.

– Én sem emlékszem semmiféle vörös hajú asszonyra – mondta Beatrice, amikor Axl aznap éjszaka felhozta neki a témát. – Talán csak

álmodtad magadnak, Axl, a te vágyaidból kelt ki! Pedig itt van melletted a saját feleséged, akinek még a tiédnél is egyenesebb a háta...

Ez valamikor előző ősszel történt. Egymás mellett feküdtek a szuroksötétben a gyepből rakott ágyon, és hallgatták, ahogy az eső veri a cellájuk falát.

– Az már igaz, hercegnőm – felelte Axl –, te aztán semmit nem öregszel, ahogy az évek telnek. De az az asszony nem álom volt. Te magad is emlékeznél rá, ha egy percet áldoznál arra, hogy visszaidézd! Még egy hónapja sincs, hogy itt állt az ajtónkban az a kedves lélek, aziránt érdeklődve, szükségünk van-e bármire, hozzon-e valamit. Biztosan emlékszel.

– De miért akart hozni nekünk bármit is? A rokonunk volt?

– Nem, nem hiszem, hercegnőm. Csak kedves volt. Biztosan emlékszel, gyakran állt meg a szobánk ajtajában, hogy megkérdezze, nem vagyunk-e éhesek vagy nem fázunk-e.

– Épp ezt kérdezem, Axl, hogy mi dolga volt neki velünk, miért tüntetett ki bennünket a figyelmével?

– Ugyanez izgat engem is már jó ideje, hercegnőm. Emlékszem, arra gondoltam, itt ez az asszony, akinek szemlátomást az a feladata, hogy a betegeket ellássa, és itt vagyunk mi ketten, akik ugyanolyan egészségesek vagyunk, mint a faluban mindenki más. Vajon valami járvány híre jár, és azért jött, hogy megvizsgáljon minket? De kiderült, hogy nincs semmiféle járvány, hogy ez az asszony egyszerűen csak jó hozzánk. Most, hogy beszélgetünk róla, egyre több apróságra emlékszem: például hogy egyszer, ahogy ott állt, azt mondta, ne bánjuk, ha a gyerekek csúfolnak minket. Így volt. Aztán soha többé nem láttuk.

– Hát miféle vörös hajú asszonyt álmodtál te magadnak, Axl, olyat, aki még bolond is, hogy így felizgassa magát a kölykök buta játékai miatt? – kérdezte Beatrice.

– Pontosan ugyanezt gondoltam magam is akkor, hercegnőm. Hisz nem akarnak bántani minket azok a gyerekek, csak unatkoznak, és próbálják elfoglalni magukat, amikor odakint mogorva az idő. Meg is mondtam neki, hogy mi egy fikarcnyit se törődünk ezzel, de ő egyre ugyanezt ismételte nagy kedvesen. Most eszembe jutott, azt is mondta, mennyire sajnálja, hogy éjszakára gyertyavilág nélkül maradunk.

– No, ha az a teremtés sajnált minket, hogy nincs gyertyánk, hát abban legalább igaza volt! – mondta Beatrice. – Micsoda sértés, eltüntetni minket a

gyertyától, főleg most, hogy ilyen sötétek az éjszakák! Pedig a mi kezünk is éppolyan biztos, mint mindenki másé! És akik a sok almabortól már nem is látnak? Vagy amelyik cellában vadul futkározó gyerekek is laknak? Azok a famíliák persze vígan égethetik a gyertyájukat! Ráadásul az a gyertya miénk volt, a sajátunk! Én meg mereszthetem a szemem, és alig látom a körvonalaidat, Axl, pedig itt ülsz mellettem!

– Nem szánták ezt sértésnek, hercegnőm. Ez csak a dolgok rendes menete, semmi több. Mindig így szokták csinálni.

– Pedig tudd meg, nem csak a te álomasszonyod furcsállja, hogy elvették tőlünk a gyertyát! Tegnap, vagy lehet, tegnapelőtt, lent voltam a folyónál, és ahogy elmegyek az asszonyok mellett, mikor már azt hitték, hogy hallótávolon kívül kerültem, hallom ám, hogy arról beszélnek, micsoda szégyen, hogy egy ilyen becsületes párnak, mint mi, a sötétben kelljen ücsörögnie minden áldott este. Látod, nem a te álomasszonyod az egyetlen, aki gondolkodik itt!

– Mondom, hercegnőm, nem álomasszony volt az. Mindenki ismerte, mindenkinek volt hozzá egy szava, mind jó véleménnyel voltak felőle még egy hónappal ezelőtt is. Hát hogy létezik, hogy mindenki ilyen hamar elfelejtette még azt is, hogy egyáltalán a világon volt – még te is!?

Ahogy a tavaszi hajnalban Axl felidézte ezt a beszélgetést, közel volt hozzá, hogy belássa, ő tévedett a vörös hajú asszonyt illetően. Végére is, a kora már megengedné, hogy egyszer-egyszer összezavarodjon. Azonban épp ez a vörös hajú asszony volt a nagyon kevés állandó elemek egyike, amelyek minduntalan visszatértek töredezett emlékeiben. Axl elkeseredetten vette tudomásul, hogy e pillanatban még nem tud több ilyen esetet részleteiben felidézni, pedig szép számban akadtak, ebben biztos volt.

Ott volt például a Marta esete. Ez a kilenc-tíz év körüli lányka faluszerte arról volt híres, hogy nem ismer félelmet: nem törték le kalandvágját a hajmeresztő történetek, mi minden szörnyűség eshet meg az eltekerdő gyermekekkel. Aztán egy este, alig egy órával a sötétedés előtt körbefutott a faluban a hír, hogy Marta eltűnt. A köd épp leszállt – ez volt az az óra, amikor az első farkasüvöltés felhangzik a hegytető felől. A riasztó hírre mindenki félbehagyta, amivel épp foglalatostkodott, és hamarosan itt is, ott is felhangzott a Marta neve, ahogy szólongatták, és a léptek dobbanása, ahogy futottak folyosóról folyosóra, belestek minden cellába, még a raktározóvermekbe és a deszkapallók alatti üregekbe is, szerte a

barlangfaluban mindenütt, ahová csak beférhet egy bújócskát játszó gyermek. És akkor, a riadalom kellős közepén megjelent két juhász, akik épp akkor érkeztek vissza a hegyekből. Egyenest a Nagyterembe siettek, hogy a központi tűznél melegítsék fel elgémberedett tagjaikat. Amint ott ücsörögtek, egyikük mesélni kezdett. Előző napi élményüket idézte fel: észrevették, hogy egy ökörszemsas körözni kezdett a fejük fölött. Lesték, ahogy az égen kört körre tesz a csodálatos madár: az első kört, a másodikat, a harmadikat... Volt idejük alaposan megfigyelni, mondták, és váltig állították, hogy nem tévednek, igenis ökörszemsas volt.

A nagy újság gyorsan terjedt a barlangfaluban. Hamarosan a nép aprajagyja odagyűlt a tűz köré, hogy hallhassa a juhászok meséjét. Még Axl is odasietett, mert az ökörszemsas felbukkanása ezen a vidéken valóban szenzációnak számított. Ezeknek a misztikus madaraknak több varázslatos képességet tulajdonítottak, nem utolsósorban azt, hogy elriasztják a farkasokat. Az a monda járta, hogy a mágikus erejű ragadozó madárnak köszönhetően egyes tájakról a toportyánférgék az utolsó darabig eltakarodtak.

A tűz köré gyűlt tömeg először mohó kíváncsisággal faggatta a két juhászt, újra és újra részletesen elmondatva velük az egész esetet. Aztán valahogy felütötte fejét a bizalmatlanság. Valaki rámutatott, hogy korábban több hasonló történetet hallottak, amelyek egytől egyig megalapozatlannak bizonyultak. Valaki más meg azt állította, hogy ugyanez a két juhász már tavaly tavasszal is ezzel a mesével állt elő, amit azóta sem követett a csodás madár újabb észlelése. A juhászok dühösen tagadták, hogy hasonló történettel korábban is előhozakodtak volna, és a közösség hamarosan kettészakadt a juhászokat pártolókra és az őket támadókra. Az utóbbiak egyre hangosabban követelték, hogy a két juhász emlékezzék csak vissza az állítólagos tavalyi ökörszemsas-esetre, ne tagadja, hogy egyszer már föltálaták ugyanezt a mesét!

A lángok körül mind tüzesebb lett a veszekedés, és Axlon hirtelen átfutott az a jól ismert, szinte a szégyenérzethez hasonlító kínos érzés, hogy itt valami nagyon nincs rendjén. Kiszakította magát a pörlekedő tömegeből, és a barlang száján kibújt a szabadba. A talaj mentén lebegő vastag ködből felbámult a sötétedő égboltra, és lám, egy idő múlva kezdtek összeállni fejében az iménti töredékek, az eltűnt Martáról, a veszélyről, ahogy alig egy órája még mindenki a lánykát kereste. De a visszaidézett részletek mindjobban összekuszálódtak, hasonlóan ahhoz,

ahogy az álom is egyre zavarosabb lesz alig pár perccel az ébredés után. Axl csak a tudata legerősebb parancsára volt képes továbbra is a kis Martára koncentrálni, pusztán csak észben tartani őt, míg mögötte szakadatlan ömlöttek a hangok, még mindig az ökörszemsas felbukkanásának kétségbe vonható hírét vitatva.

És akkor, ahogy ott ácsorgott, egyszerre meghallotta a dudorászó kislányhangot, majd a köd sűrű tejéből kilépett elébe a kis Marta.

– Furcsa gyermek vagy te – mondta neki Axl, ahogy a lányka feléje szökdécselt. – Nem félsz a sötétben? A farkasoktól sem? Az ogréktól sem?

– Ó, dehogynem, uram, mindegyiktől félek – felelte a kis Marta mosolyogva. – Csak tudom, hogyan kell előlük elrejtőzni. Remélem, a szüleim nem kerestek. Most egész múlt héten elrejtőzve kellett maradnom.

– Hogy nem kerestek-e? Hát persze hogy kerestek! Sőt az egész falu utánad kutatott! Figyelj csak! Hallod ezt a felbolydulást odabent? Ez mind-mind miattad van, gyermekem!

Marta felnevetett.

– Ugyan, uram, hagyja már el! – mondta Axlnak. – Pontosan tudom, hogy senkinek sem hiányoztam. És tisztán hallom, hogy ezek ott bent nem miattam kiabálnak egymással.

Amint Marta ezt kimondta, már Axlnak sem volt kétsége, hogy a kislánynak igaza van: a kiszűrődő szavak egyáltalán nem Martáról szóltak, nem miatta, hanem egész más ügyben veszekedtek odabent. Ahogy Axl a bejáráshoz közelebb hajolva hallgatózott, vajon miről folyik most a szó, az emelt hangú vitából egy-két fordulatot elkapva máris tudta, hogy még mindig a juhászok meg az ökörszemsas a téma. Tétovázott, mondanía kellene-e valamit Martának, de a kislány hirtelen behussant mellette, és eltűnt a barlang gyomrában.

Axl is bement a lányka nyomában, és már előre elképzelte, hogy Marta visszatérte milyen nagy megkönnyebbülést, mekkora örömet vált majd ki a közösségben. Igazság szerint még az is megfordult a fejében, hogy ha Marta és ő együtt bukkannak fel, akkor valamennyi órá is testálódik a dicsőségből, hogy a gyermek épségben visszatért, mintha érdeme volna benne. Beléptek a Nagyterembe, ám a falu népe, nyakig merülve a nagy vitába, szinte észre se vette őket. Csak néhányan néztek fel a közeledtükre, köztük Marta anyja, aki persze azonnal kivált a tömegeből, és feléjük sietve már messziről szidta a kislányt:

– Hát itt vagy, te leány, megkerültél végre? Hát még hányszor kell

elmondjam, hogy ne csavarogj el így! – ezzel vissza is fordult a tűz mellett kiabálókhoz, hogy ismét az ottani vitának szentelje teljes figyelmét.

Marta rávigyorgott Axlra, mintha csak azt mondaná: „Na, ugye megmondtam? Most már maga is láthatja!” – aztán elnyelte a sötét folyosó, ment megkeresni a többi gyereket.

Axlék kamrájában közben szinte teljesen világos lett. Lévén a cella a barlangrendszer legkülső gyűrűjén, csak egyetlen kicsi ablak nézett kifelé belőle, és az is olyan magasan, hogy ha az ember ki akart lesni rajta, fel kellett állnia egy székre. Az apró ablakot lyukas rongy fedte függöny gyanánt. A kelő nap vékony sugara utat talált egy résen át, behatolt a szobába, épp az ágy fölé, amiben Beatrice még mindig az igazak álmát aludta. Axl a sugár pászmájában észrevette, hogy a felesége feje fölött valami rovar hintázik a levegőben: egy pók ereszkedett lefelé láthatatlan fonalán. Axl zajtalanul átlépdelt a szobán, söpört egyet a kezével a levegőben a felesége arca fölött, és elkapta a pókot.

Állt még egy percet ott, nézte az alvó Beatrice-t. Az asszony arcán olyan béke áradt szét, amit nappal igazán ritkán láthatott rajta mostanában. Axl szívét a látványtól hirtelen mélységes boldogság járta át, olyan heves öröm, hogy maga is meglepődött. Pontosan emlékezett rá, milyen szándékkal jött be a szobába: fel akarta ébreszteni Beatrice-t, csak hogy elmondhassa neki az újságot. De most merő önzésnek érezte, hogy felköltse – ráadásul abban sem lehetett biztos, hogy Beatrice hogyan reagál majd a hírekre. Axl végül visszaosont a székhez, és amint leült, eszébe jutott a pók, amit még mindig zárt öklében tartott. Óvatosan kinyitotta az ujjait.

Míg hajnalban odakint ücsörgött a padon a nap első sugaraira várva, megpróbálta felidézni, legelőször mikor és hogyan került köztük szóba az utazás terve. Akkor úgy gondolta, emlékszik a beszélgetésre, amit az egyik éjjel folytattak Beatrice-szal, itt, ugyanebben a szobában. Most azonban, ahogy a keze fején lefutó pókot nézte, amint a földpadlóra pottyanva elszalad, hirtelen teljes meggyőződéssel tudta, hogy először azon a napon említették az utazás ötletét, amikor a sötét rongyokba burkolózó idegen nő felbukkant a faluban.

Szürke reggel volt – lehetséges, hogy tavaly novemberben? Hát ennyire régen történt volna? A folyó mentén rótt a füzes keskeny ösvényét, a fák

lelógó ágai alatt: a földekről igyekezett vissza a barlangba, talán valami szerszámért, vagy az előjárója újabb utasításáért. De bármi volt a célja, meg kellett állnia: valahol a közelben hangos kiáltozás tört ki, az egyre erősödő hangok az ösvénytől jobbra hallatszottak. Axl első gondolata az volt, hogy biztosan az emberevő ogrék járják a mocsarat, ezért nyomban körbenézett, nagyobb sziklát vagy vastag fatörzset keresve menedéknek. Aztán rájött, hogy a hangok – csupa női hang –, igaz, dühösek és izgatottak, de nem hallatszik ki belőlük az a páni félelem, amit az ogrék támadása szokott okozni.

Axl eltökélten átvágott a borókacserjéken, és egy tisztáson bukkant ki, ahol szorosan egymás mellett öt asszony állt, mindjük már túl első ifjúságán, de még gyermekszülésre alkalmas korban. Háttal álltak Axlnak, a távolban figyeltek valamit, ami a kiáltozást kiváltotta belőlük. Axl már majdnem odaért, amikor az egyikük összerezzenve hátranézett, és észrevette. A többiek is megfordultak, és már-már kihívóan vizsgálgatni kezdték.

– Hát, nem tudom – mondta az egyikük –, tán valami próba ez, vagy mi. De itt a férje, reméljük, ő majd észre téríti!

Most megszólalt az az asszony, aki először látta meg Axlt: – Mondtuk a feleségednek, hogy ne menjen oda, de nem hallgatott ránk! Csak makacskodott, hogy ő bizony odamegy, és élelmet visz az idegennek, pedig az pont úgy föst, mint valami démon vagy álruhás manó, vagy más efféle gonosz teremtmény!

– A feleségem veszélyben van? Hölgyek, magyarázzátok meg nekem, mi történt!

– Egy nagyon furcsa nőszemély ólálkodik körülöttünk reggel óta – kezdte a harmadik asszony. – A haja a hátára leerisztve, a ruházata csupa fekete rongy. Szásznak mondja magát, de mi még egyetlen szászt se láttunk efféle viseletben. A folyóparton, ahol mostunk, megpróbált elosonni mögöttünk a barlangunk szája felé, de még idejében észrevettük, és elkergettük. Hanem ő csak visszatért minduntalan! Előbb olyan arcot vágott, mint akinek valami összetörte a szívét, utóbb meg elemózsiáért könyörögött. Láttuk, uram, hogy egész idő alatt végig a te feleségedet akarta megbabonázni. És hatott is a bűbáj, mert ma reggel már kétszer is le kellett fognunk Beatrice-t, és a karjánál visszatartanunk, oly elszántan akart csatlakozni a démonhoz! Végül addig verekedett, míg mindannyiunkat le nem rázott magáról, és ment, föl a vén csipkebokorhoz, ahol még mindig



várt reá az az ördögi lény! Mi, uram, addig tartottuk-húztuk visszafele, míg csak bírtuk, de már mindjobban átjárhatta a gonosz szellem, mert az az erő, amivel kitépte magát a kezeink közül, biztos nem az övé volt, hanem sokkal nagyobb, hát még az ő korához meg vékony csontjaihoz képest! Emberfölötti erő volt az!

– A vén csipkebokorhoz?

– Épp csak egy perce rohant el, uram. De az a lény istenuccse gonosz szellem, úgyhogy ha most utánaeredsz a feleségednek, nagyon ügyelj ám, nehogy elbotolj vagy mérgezett bogáncsba lépj, és megszúrja a lábad, mert az olyan sebet ejt rajtad, ami sose gyógyul be!

Axl erőnek erejével próbálta leplezni, mennyire bosszantják ezek az ostoba, babonás asszonyok. Végül sikerült udvarias szavakkal elbúcsúznia tőlük:

– Hölgyeim, hálás vagyok nektek nagyon, de most bocsássatok meg, távozom, meg kell keressem a feleségemet, és meg kell tudjam, mire készül.

Ebben a faluközösségben az egyszerű kifejezés, „a vén csipkebokor”, egy csodaszép helyet jelöl, ami a nevét a fává sarjadt galagonyabokorról kapta: A bokor egy sziklából nőtt ki, a barlangfalutól nem messze kinyúló kis földfokon. Napfényes délutánokon, persze csak ha nem erős a szél, remek dolog elidőzni ott kicsit. A fokról szép kilátás nyílik a tájra: alant a csillogó víz a folyó kanyarulatában, azon túl a messze terjedő lápvidék... Vasárnaponként a gyerekek gyakorta játszadoznak itt a galagonyafa csupa görcs gyökerei közt, olykor veszik a bátorságot, hogy úgymond leugorjanak a fokról – mert valljuk be, erős túlzás ugrásnak nevezni, ahogy lehuppannak a földfok oldalába, és a füves lejtőn legurulnak az aljába, ami semmi kárt nem tehet bennük. Hétköznap azonban, mint azon a szürke reggellel induló napon is, mikor felnőttek és gyermekek egyaránt szorgos tevékenységeikbe merültek, teljesen kihalt maradt a csipkebokros földfok és környéke. Axl, ahogy a lejtőn fölmászva végre kilátott a ködből, meg sem lepődött, hogy a két asszonyt magában találja a tetőn: csak kettejük alakja sötétlett ott, mint árnyjátékok sziluettbábjai az ég fehér háttere előtt.

Az idegen nő egy sziklának vetette hátát. Mi tagadás, valóban nagyon furcsán volt öltözve: távolabbról legalábbis úgy látszott, a köpönyege sok kisebb rongydarabból van összeöltögetve. A köpeny két szárnyába most belekapott a feltámadó szél, amitől az idegen asszony olyan alakot öltött,

mint egy fölrepülni készülő nagy madár. Mellette Beatrice, aki álltában mélyen meghajtva magát felé hajolt, jelentéktelen kis figurának tűnt, szinte sebezhetőnek. Elénk beszélgetésbe merültek – de amint észrevették, hogy Axl feje feltűnik a fennsík peremén, nyomban elhallgattak, és némán figyelték a közeledtét. Beatrice sietve ment a peremig, hogy lekiáltson a lejtőn fölfelé lépdelő férjének:

– Állj csak meg ott, emberem, ne gyere tovább! Mindjárt jövök én is. De te ne mássz följebb, nehogy megzavard ennek a szegény hölgynek a nyugalma, most, hogy végre leülhetett egy szusszanásra, hogy megegye azt a darabka tegnapi kenyeret!

Axl, ahogy a felesége utasította, megállt és várt. Beatrice kisvártatva meg is jelent, és elindult felé a hosszú, keskeny földúton, ami a fennsíkról vezetett le a domboldalban. Ahogy mellé ért, beszélni kezdett, a hangját halkra fogva, nehogy a szél elvigye a szavakat az idegen asszonyig:

– Mondd, emberem: ugye, azok a bolond némberek küldtek utánam? Amikor én annyi időse voltam, mint ők, azt hittem, az öregasszonyok feje teli van mindenféle hiszemekkel és babonás félelmekkel, minden kőben elátkozott boszorkányt látnak, és minden kóbor macskában az ördög megbúvó szellemét! Erre most, hogy már magam is megöregedtem, mit látok? Nem mást, mint hogy a fiatalok azok, akik tele vannak hiedelmekkel, mintha sose hallottak volna a mi Urunk ígéretéről, hogy Ő minden utunkon mindig velünk tart. Nézd ezt a szerencsétlen idegen asszonyt, és lásd a magad két szemével, milyen kimerült, milyen magányos! Már negyedik napja járja az erdőt-mezőt, faluról falura vándorolva, és mindenütt zavarják-űzik, hogy menjen onnan nyomban tovább. És ez egy keresztény ország? Ahol így kényszerül vándorolni, mintha el lenne átkozva vagy leprás lenne, pedig a bőrén nyoma sincs semmiféle foltnak?! Nagyon remélem, emberem, te nem azért jöttél utánam, hogy azt mondd, ne nyújtsak egy kis enyhet ennek a szegény asszonynak, és ne adjak neki abból a nyomorúságos eledelből, ami nekünk magunknak jut!

– Semmi effélet nem mondanék neked soha, hercegnőm, hisz magam is látom, minden szavad igaz, amit róla mondasz. Épp azon gondolkodtam, mielőtt feljöttem ide, micsoda szégyen, hogy már nem fogadjuk kedvesen az idegeneket.

– Hát akkor, emberem, menj békével a dolgodra, hiszen ha soká elmaradsz, biztosan megint panaszkodni fognak rád, milyen lassan végzed

a munkád, aztán majd megint ránk küldik azokat a gyerekeket a csúfolódó nótáikkal, hisz tudod!

– De hercegnőm, nekem soha senki nem mondta még, hogy lassú lennék a munkában! Honnan veszel ilyen dolgokat? Egyetlenegyszer sem hallottam még efféle panaszt, hisz máig megbírok annyi terhet, mint a nálam húsz évvel fiatalabbak!

– Jó, jó, hisz csak ugratlak, emberem! Tudom én jól, hogy a te munkádra senki nem panaszkodhat, de nem is tesz, és ez nagyon jól van így.

– És ha a kölykök mindenfélét mondanak ránk, annak semmi köze ahhoz, hogy én gyorsan vagy lassan dolgozom, hanem csakis az ostoba szüleik az oka, akik túl sokat isznak, és nem képesek tiszteletteljes jó modorra tanítani őket.

– Nyugodj meg, emberem, mondtam már, hogy csak csipkelődtem! De többé nem teszem, ígérem. Az idegen asszony épp mesélt nekem valamit, ami nagyon érdekel, és lehet, előbb-utóbb téged is érdekelni fog. De nem mondta végig, még be kell fejezze, úgyhogy megkérlek még egyszer, ha bármi feladat vár rád, eridj, menj a dolgod után, és hagyj engem itt veled, hadd hallgassam végig, és hadd lássam el, míg pihen, mindazzal a kényelemmel, amit a magam szerény módján megadhatok neki.

– Bocsásd meg, hercegnőm, ha netán élesebben szóltam volna veled – mondta Axl búcsúzóul.

De Beatrice már meg is fordult és indult fel a kis ösvényen, vissza a csipkebokor alá, a fekete szárnyaival csapkodó nőalakhoz.

Kicsivel később, amikor Axl elvégezte, amiért küldték, és már visszafele igyekezett a földekre, a társai türelmét talán tényleg próbára téve megint letért az útról, hogy most is a vén csipkebokor mellett haladhasson el. Mert az az igazság, hogy hiába osztotta teljességgel a felesége megvetését a káráló asszonyok babonás gyanakvása iránt, mégsem tudott szabadulni a gondolattól, hogy az az idegen nőalak mintha fenyegető volna, hogy mégis valami veszedelmet jelenthet Beatrice-ra – ez a rossz érzés kísértette, mióta ott hagyta vele.

Amint megpillantotta a felesége alakját, mindjárt megkönnyebbült: Beatrice már egyedül állt a tetőn, a szikla előtt, az eget kémelve. Szemmel láthatóan a gondolataiba mélyedt, nem is vette észre addig a férjét, míg az meg nem szólította. Axl figyelte az ösvényen előtte leereszkedő Beatrice-t – mennyivel lassabban, sokkal lassabban mozog már, mint régebben! A

férfinak megint feltűnt, és nem először, hogy az asszony tartása és járása furcsa változáson ment keresztül. Azt nem lehetett mondani, hogy sántikál, de úgy látszott, mintha valami titkos fájdalmat hordozna, és mintha az egyre nőne benne ott belül. Amikor a férje, mint várta is, rákérdezett, hová lett mellőle az a furcsa asszonyság, Beatrice egyszerűen csak annyit válaszolt:

– Ment a maga útjára.

– Hálásnak kellett volna lennie, hercegnőm, a kedvességédért – mondta Axl. – Sokáig beszélgettetek?

– Igen, sokáig. Alkut ajánlott.

– Én azt látom, hercegnőm, hogy valami olyasmit mondott neked, ami aggaszt téged, ami elkeserített. Talán mégis a falubeli asszonyoknak volt igazuk, hogy legjobb lett volna kerülni a társaságát...

– Nem, Axl, nem keserített el, hanem elgondolkodtatott.

– Nagyon furcsa hangulatban vagy ma, hercegnőm! Egész biztos vagy benne, hogy nem olvasott rád rontást, mielőtt semmivé foszlott a levegőben?

– Na, csak fuss vissza, emberem, oda föl a tetőre, a csipkebokor alá, és nézz le az ösvényre a másik oldalán, ahol az imént elbúcsúztam tőle! Akkor majd meglátod, hogy megy elfelé tőlünk, azt remélve, hogy a többi népek a hegy körül nagyobb jóssággal fogják fogadni!

– No, jól van, hercegnőm, én megyek is, hisz látom, semmiféle sérelem nem ért. Majd az Isten meghálálja a szívességédet, amivel ezt az idegen asszonyt is elláttad, mint ahogy mindig csak kedvességet mutattál mindenki iránt.

De úgy tűnt, ezúttal Beatrice az, aki nemhogy küldené, de nem akarja elengedni Axl-t. Megragadta a karját, mintha így tudna csak a lábán maradni, majd a mellkasára fektette a fejét. A férfi keze, mintha önkéntelen mozdulna, ösztönösen felemelkedett, hogy lesimítsa az asszony szél kócolta haját. Ahogy Axl lepillantott rá, döbbenet nézett bele még mindig tágra meredő szemeibe.

– Tényleg nagyon különös hangulatban vagy ma – súgta neki. – Hát mit mondott neked az az idegen?

Beatrice még egy hosszú percig pihentette a fejét Axl mellkasán, majd felegyenesedett, és ellépett tőle:

– Egyre inkább azt hiszem, Axl, hogy lehet valami abban, amit mindig is mondtál. Valóban egészen bizarr, ahogy tegnapról mára mindahányan

elfelejtjük az embereket és a dolgokat! Mintha valami betegség támadott volna meg mindannyiunkat.

– Ahogy mondtam, hercegnőm, gondold csak el, ott volt az a vörös hajú asszony...

– Ugyan, ne emlegesd már annyit azt a vörös hajú asszonyt, Axl! Van itt valami egészen más, amire emlékeznünk kellene – Beatrice eddig a köd ülte távult leste, de most egyenest a férje szemébe nézett, és Axl aggódva vette észre, hogy a tekintete tele van szomorúsággal és vágyakozással.

És az asszony ekkor (igen, a visszagondoló Axl most már biztos volt benne, hogy épp ekkor!) azt mondta neki: – Tudom, hogy mind ez ideig tiltakozott ellene a szíved, Axl. De itt az ideje, hogy újra végiggondold. Egy vándorút vár ránk, meg kell tennünk, nem késlekedhetünk tovább.

– Vándorút, hercegnőm? Miféle vándorút?

– El kell mennünk a faluba, ahol a fiunk lakik. Nincs messze, de hisz ezt mindketten jól tudjuk, nemde, emberem? Még a mi lassúdó lépteinkkel sem több, csak néhány nap járóföld innen, alig egy rövid út kelet felé, a Nagy Síkságon túlra. És te is tudod, hogy mindjárt ránk köszönt a tavasz.

– Persze, hercegnőm, hisz miért ne vághatnánk neki egy ilyen utazásnak... Az az idegen nőszemély mondott valamit, amiről ez épp most jutott eszedbe?

– Én már hosszú ideje forgatom a fejemben az elutazás gondolatát, Axl. Amit ez a szegény asszony mondott, csak megerősítette bennem a vágyat, hogy ne késlekedjünk tovább. A fiunk vár bennünket a faluban, ahol él, hát meddig várakoztassuk még?

– Természetesen tervezhetünk effajta utazást, hercegnőm, amint beköszönt a tavasz. De miért mondod, hogy ennek a tervnek az én szándékaim álltak útjába eddig?

– Nekem most nem rémlik, Axl, hogy egyszer is szóltunk volna erről egymás közt. Csak folyvást éreztem, hogy a szíved mélyén te akkor is ellene vagy, ha én erősen vágyom rá.

– Rendben van, hercegnőm, beszéljünk még majd erről később, de csak ha már nincs hátra semmi elvégzendő munkánk, nehogy a szomszédok azt mondhassák ránk, hogy lassan dolgozunk. Hagyj most a dolgomra mennem, még szólunk erről hamarosan újra.

A következő napokban azonban, ha netán céloztak is az utazásra, egyszer sem beszéltek róla komolyabban. Éspedig azért nem, mert

rábredtek, hogy ahányszor csak felmerül ez a terv, valami furcsa, kényelmetlen érzést vált ki belőlük. Hamarosan ki is alakult köztük az egyetértés, egyetlen szó nélkül – hisz a párok közt az együttélés hosszú évtizedei alatt kifejlődik a néma megegyezés képessége –, hogy amennyire csak lehet, kerülik a témát. Mondom: amennyire csak lehet. Mert mégis mindig újra felmerült bennük az igény – de úgy is mondhatnám, a *kényszer*, hogy szóljanak róla, aminek végül hol egyikük, hol másikuk engedett.

Am még ha szóba került is, a társalgás az adott körülmények között elkerülhetetlenül – és elég hamar – megrekedt a köntörfalazás és a rossz hangulat kátyújában. Az egyik ilyen alkalommal Axl újból nekiszegezte a kérdést a feleségének: mit mondott neki az a fura jöttment nőszemély ott fenn a vén csipkebokornál? De Beatrice ezúttal is annyira elszomorodott – már-már úgy tűnt, elsírja magát –, hogy Axl ettől kezdve jobbnak látta, ha nem emlegeti többé a fekete rongyokba öltözött idegent, még csak nem is utal rá. Idővel aztán már arra sem emlékezett, hogyan vetődött fel köztük legelőször az utazás témája, és egyáltalán, miért van jelentősége számukra ennek az egésznek.

Mígnem ezen a tavaszi reggelen, kint ücsörögve a padon a hajnalváró hideg órán, a pirkadattal együtt derengeni kezdett az emlékezete is, olyannyira, hogy egyszerre több dolog is eszébe jutott: a vörös hajú nő, a kis Marta eltűnése, a sötét rongyokat viselő asszony – és még más emlékek is, amikkel nekünk itt most fölösleges lenne foglalkoznunk. Axl arra is újra emlékezett, ráadásul igen élénken, hogyan történt nemrégiben, még csak néhány vasárnapja, hogy *azok* elvették Beatrice-tól az új gyertyát.

A falu közössége mindig pihenőnapnak tekintette a vasárnapot, abban az értelemben legalábbis, hogy a hét hetedik napján sosem dolgoztak kint a földeken. Persze ettől a jószágok körül ugyanúgy el kellett végezni minden dolgot, a ház körüli ezer apró javítanivalóval együtt. Ennyi elég is volt, hogy a lelkipásztor belássa: nagyon nem lenne hasznos, ha az Isten rendelte pihenőnapra eltiltaná a falubelieket a munkának minősíthető összes teendőitől.

Azon a bizonyos vasárnapon, a cipőjavítással töltött kora reggeli órák után, Axlt a tavaszi napfényre kibújva kellemes látvány fogadta a barlang szája előtti réten. A falu népe odakint időzött a zöldülő mezsgyén szétszóródva, sokan a növekvő fűbe telepedve, mások farönkökre meg a

kihozott kis székekre ülve beszélgettek-nevetgéltek, miközben szorgosan járt a kezük az éppeni munkán. Játszozó gyerekek futkároztak mindenfelé, átellenben két férfi az odagyűlt kíváncsiak körében egy szekérekereket rakott össze. Ez volt az első vasárnap abban az évben, amikor az idő végre engedte, hogy a szabad ég alatt végezzék a teendőiket, és ettől már-már ünnepi hangulat áradt szét a réten. De Axl, ahogy a barlang bejáratánál megállva leste a határt a zsidongó néptől tarkálló rét mögött, látta, hogy a földek alján, ahol a lejtő elindul a mocsarak irányába, a párás homály máris növekedni kezd, hogy délutánra újra ellepje az egész vidéket a szürkén szitáló köd.

Már jó ideje szemlélődött így, amikor valami felbolydulásra lett figyelmes a karámmal bekerített legelők szélén. Először nem ébresztett benne különösebb érdeklődést az odaszűrődő zsidvaj, ám a feléje táncoló szellőben elkapott egy hangot, amire nyomban felegyenesedett. Az esztendő múltával Axl látása ugyan zavaróan elhomályosult, de a hallása nagyon is megbízható maradt, és a füle most tisztán kihallotta a kerítés felől jövő kiabálás zűrzavarából Beatrice fájdalomtól emelkedő hangját. Nemcsak Axl, mások is abbahagyták, amivel épp foglalatostkodtak, és futottak megnézni, mi folyik ott. De Axl, mit sem törődve az útjába tévedő gyerekekkel és a lába alá kerülő tárgyakkal, előretört, hogy átfurakodjon a tömegben. Ám még mielőtt odaért volna, a kerítésnél lökdösődő szoros embergyűrű hirtelen magától utat nyitott neki.

A megnyíló kordon közepén Beatrice alakja emelkedett elébe: az asszony mindkét kezével görcsösen markolt egy hosszúkás tárgyat, amit a kebléhez szorítva próbált védelmezni a többiektől. A körülötte állók – Axlnak legalábbis ez volt a benyomása – úgy viselkedtek, mintha valami mulatságban lenne részük. Hanem a felesége válla mögött hirtelen felvillanó asszonyarc, a tavalyi náthalázban megholt kovács özvegyének képe ádáz dühbe torzult. Az özvegy kovácsné erősen fogta Beatrice-t, aki végül mégis kiszabadította magát a szorításából. Beatrice arca az egész jelenet során olyan merev maradt, mint egy kifejezéstelen maszk, de ahogy közeledő férjét észrevette, nyomban kiült rá minden eddig visszafojtott felindultsága.

Axl a jelenetre visszagondolva úgy értékelte, hogy mérhetetlen megkönnyebbülést látott eluralkodni a felesége arcvonásain. Nem mintha Beatrice azt hihette volna, hogy a férjét megpillantva rendbe jön minden, de szorult helyzetében csakis Axl siethetett a segítségére. Beatrice tehát

nem pusztán nagy megkönnyebbüléssel, de már-már könyörgőn lesett rá, felé nyújtva a tárgyat, amit mindaddig oly féltő hévvel védett.

– Ez a miénk, Axl! Soha többé nem ücsörgünk sötétben! Vedd el gyorsan, emberem, a miénk! – kiáltotta, és a férfi felé nyújtott egy vastag, szinte alaktalanra összelapult gyertyát.

A kovács özvegye még egyszer megpróbálta elmarni tőle, de Beatrice rácsapott a tolakodó kézre.

– Vedd már el, emberem, gyorsan! Az a gyermek, a kis Nóra hozta ma reggel, maga készítette a saját kezével, mert ő bezzeg gondolt rá, milyen rossz lehet nekünk úgy tölteni az estéket, mint eddig kellett, vaksötétben!

Erre megint kitört a kiabálás, itt-ott még a nevetés is. De Beatrice le nem vette volna a tekintetét Axlról, csak merőn nézett a férje szemébe, teljes bizalommal, szinte esdeklőn.

Ez az arc volt az első kép, ami visszaúszott az emlékezetébe a tavaszi hajnalvárásban, a barlang előtti padon. Hogyan is felejtette el ezt a cirkuszt, amikor még csak alig három hete, hogy lezajlott? És hogyhogya nem jutott eszébe mind a mai napig azóta sem?

A gyertyát végül nem tudta átvenni Beatrice-tól, bár azonnal utánakapott, de nem érte el, a tömeg hátranyomta. Azért odakiáltotta a feleségének, jó hangosan, hogy még meggyőzőbb legyen:

– Ne félj, hercegnőm, ne aggódj!

Ahogy kimondta, tudta, mennyire üresek és semmitmondók ezek a szavak, úgyhogya ő volt a legjobban meglepve, hogy a tömeg mégis elcsendesedett, még a kovács özvegye is hátrébb lépett egyet. És ekkor rájött, hogy nem az ő hangjára ült el a rebellió, hanem mert meglátták a háta mögött az odasiető lelkipásztort.

– Miféle viselkedés ez az Isten szent napján? – dörögte számonkérő hangon, és kilépett Axl mögül, hogy körbejárassa megrovó tekintetét a visszahúzódó gyülekezeten. – Mit műveltek itt?

– Beatrice asszony az oka, atyám – válaszolta neki az özvegy kovácsné.  
– Szerzett magának egy gyertyát!

Beatrice arca ismét olyan lett, mintha maszkot feszítettek volna rá. De a szeme bátran állta a lelkipásztor pillantását, amikor az kérdőn ránézett.

– Magam is látom, Beatrice asszony, hogy ez az igazság – mondta a pap.  
– Nem feledkezhetsz meg a Tanács elrendeléséről, miszerint te és a férjed el vagytok tiltva a gyertyahasználattól a szobátokban.

– Mi még soha az életben nem döntöttünk föl egyetlen gyertyát sem,



atyám! Nem ülhetünk sötétségben estéről estére!

– A rendelet meghozatott, és nektek engedelmesen be kell tartanotok, míg a Tanács másképp nem határoz.

Axl látta, hogy a felesége szemében megvillan a harag tüze.

– Ez kegyetlenség, semmi más! Pusztá kegyetlenség, semmi más! – suttogta dühtől égő hangon Beatrice, egyenesen a pap szemébe nézve.

– Vegyétek el tőle a gyertyát! – parancsolta a lelkipásztor. – Tegyétek, amit mondok: vegyétek el tőle!

Több kéz nyúlt egyszerre Beatrice felé. Axlnak úgy tűnt, a felesége nem egészen fogta fel, amit a pap mondott: csak állt az embergyűrű közepén, zavart tekintettel, a gyertyát még mindig erősen magához szorítva, mintha valami feledésbe merült, oka nélkül is fennmaradt ösztön parancsára tenné. Így állt ott, míg el nem ragadta a páni félelem, és akkor megint megpróbálta átadni Axlnak a lapos gyertyát, pedig már úgy lökdösték a körülötte állók, hogy az egyensúlyát is elvesztette, tán még el is esik, ha nem veszik ilyen szorosán körbe az emberek. Amint újból egyenesen állt, megint a férje felé nyújtotta a gyertyát. Axl próbálta elkapni, de megelőzte egy másik kéz, és ugyanebben a pillanatban ismét feldördült a lelkipásztor hangja:

– Elég! Hagyjátok békén Beatrice asszonyt! Senki ne beszéljen vele többé ezen a kíméletlen hangon! Értsétek meg, idős hölgy már, aki nem mindig érti egészen, mit tesz. Nem halljátok? Azt mondtam, elég! Ez a viselkedés egyáltalán nem illik az Úr napjához!

Axl végül behatolt az emberek között a kör közepéig, és karjába zárta Beatrice-t. A gyűrű végre tágulni kezdett körülöttük. Ahogy Axl visszaidézte ezt a pillanatot, úgy emlékezett, nagyon sokáig maradtak ott egymás karjaiban, a felesége feje a mellkasán, épp úgy, mint annak a régebbi napnak a végén, amikor a sötét rongyokat viselő idegen asszony végre elvonult: mintha Beatrice nagyon kimerült volna valamitől, és így várná, hogy újra levegőhöz jusson. Ő meg csak tartotta-ölelte, mígnem a lelkipásztor ismételten felszólította a népet, hogy oszoljanak, mire az emberek el is oldalogtak. Axl és Beatrice körbepillantva megállapították, hogy maguk maradtak a karám bezárt kapujánál.

– Sose bánd, hercegnőm – mondta vigasztalón Axl. – Végül is mi szükségünk lett volna arra a gyertyára? Hisz hozzászoktunk már, hogy a kamránkban gyertya nélkül is tökéletesen tájékozódjunk! És ha van gyertyánk, ha nincs, nem jó-e beszélgetni, nem telik-e ugyanolyan jól az

időnk együtt?

Axl Beatrice vonásait figyelte: az asszony nem látszott nagyon szomorúnak, inkább úgy hatott, mintha elábrándozott volna.

– Ne haragudj, Axl – szólalt meg –, a gyertya odalett. Titokban kellett volna tartanom, úgy kellett volna őriznem, mint a kettőnk titkát. De túlságosan megörültem, mikor a kislány idehozta, és elmondta, hogy ezt ő maga készítette, és csakis minékünk. És most odalett. Eh, nem számít.

– Nem, tényleg, egyáltalán nem számít, hercegnőm.

– És ezek most afféle bolond öreg párnak hisznek minket, Axl.

Beatrice még közelebb bújt a férjéhez, szinte belefúrta a fejét Axl mellkasába. És, igen, ekkor mondta ki azokat a szavakat, elfúló hangon, hogy Axl elsőre azt hitte, félrehallja, amit mond:

– A fiunk, Axl. Emlékszel a fiunkra? Ahogy az előbb itt lökdöstek, a fiunk jutott eszembe. Az az erős, egyenes, kedves fiatalember. Miért kéne nekünk itt maradnunk? Gyere, menjünk, vándoroljunk el a fiunk falujába! Majd ő megvéd minket! Meglásd, akkor majd senki nem mer velünk így bánni! Hát nem érez még most se másképp a szíved, hiába múlnak az évek, nem változik meg soha, amit erről gondolsz? Még mindig azt állítod, hogy nem mehetünk el hozzá?

Ahogy ezt mondta, lágy hangon suttogva a férje mellkasába, Axlt megrohanták az emlékek: rengeteg visszatérő töredék zúdult egyszerre rá, már-már elgyengült ettől a zuhatagtól. Lazított a szoros ölelésen, amivel Beatrice-t tartotta, hogy ha netán most ő szédülne meg, nehogy felborítsa az asszony ingatag egyensúlyát.

– Miről beszélsz, hercegnőm – kérdezte –, miért mondd ezt? Hát elleneztem én valaha is, hogy elutazzunk a fiunk falujába?

– Bizony, ellenezted, Axl. Nagyon is ellenezted.

– És mikor szóltam én ellene, hercegnőm?

– Én mindig is azt gondoltam, hogy szóltál ellene, emberem, de most, hogy kérdezed, jaj, Axl, egyáltalán nem emlékszem rá tisztán! És miért ácsorgunk itt kint? Hát ennyire szép napunk van? – Beatrice mintha megint összezavarodott volna, a férjére nézett, majd körbe a réten, ahol a kellemes napsütésben a falusiak ismét átadták magukat az elfoglaltságaiknak.

– Gyere, menjünk be a szobánkba – mondta végül a férjének és maradjunk egy kicsit magunk, csak mi ketten. Tényleg szép napunk van, de én nagyon kimerültem. Gyere, menjünk be!

– Rendben van, hercegnőm, mindjárt, csak előbb ülj le itt a napon kis időre, fújd ki magad, míg kicsit jobban nem leszel.

Ahogy Axl a pirkadatbámulás után visszament a kamrájukba, lassan szerte a barlangban felébredtek a népek. A pásztorok már jó ideje kimehettek – bár Axl annyira el volt mélyedve a saját gondolataiban, hogy nem hallotta, ahogy elhaladnak előttük a folyosón. A szoba másik végéből, az ágy felől Beatrice mormoló hangja hallatszott – mintha énekelni készülné –, aztán fordult egyet a takaró alatt. Az ébredés jeleire Axl csöndben az ágyhoz lépett, óvatosan leült a szélére, és ott várt tovább. Végül Beatrice a hátára fordult, kinyitotta a szemét, és álmosan pislogott a férjére.

– Jó reggelt, emberem – mondta. – Örömmel látom, hogy nem ragadtak el a szellemek, míg én aludtam.

– Hercegnőm, van valami, amiről beszélnem kell veled.

Beatrice még mindig csak részre nyitott szemmel lesett rá. Aztán felült, és a fénypászma, ami az előbb a pókot világította meg, éles csíkot húzott az arcára. Kiboruló haja – a kócos, szürke lobonc – vállaira omlott, mint a kancasörény. Axlban még mindig meleg öröm gyúlt ettől a látványtól, ahogy a felesége feltűnik előtte a kora reggeli fényben.

– Miről kell máris szólnod velem, Axl, még mielőtt kidörgölném a szememből az álmot?

– Emlékszel, hercegnőm, beszélgettünk korábban arról az útról, amire most már tényleg el kell magunkat szánnunk. Nos, nyakunkon a tavasz, talán itt az idő, hogy útra keljünk.

– Útra keljünk, Axl? És mikor?

– Minél hamarabb, amilyen gyorsan csak tudunk. Nem több az egész, ami vár ránk, csupán néhány napnyi út. A falu könnyen nélkülözni fog bennünket, megbeszéljük majd a lelkipásztorral.

– A fiunkhoz megyünk látogatóba, Axl?

– Igen, ezért kelünk útra. Hogy meglátogassuk a fiunkat.

Odakinn a madarak kórusban zengték reggeli dalukat. Beatrice az apró ablak felé fordította tekintetét: a felakasztott rongy lyukain betörő fény szinte elvakította a szemét.

– Vannak napok, mikor egészen pontosan emlékszem az arcára – mondta. – Majd a következő nap, mintha fátyol takarná, semmit nem vagyok képes belőle felidézni. De azt tudom, hogy a mi fiunk jó és kedves

ember. Ezt egészen biztosan tudom.

– És most miért nincs itt velünk, hercegnőm?

– Ezt nem tudom megmondani, Axl. Talán mert valami vitába keveredett az öregekkel, és emiatt el kellett mennie innen. Végigkérdeztem már a falubelieket, de nincs egyetlen ember, aki emlékezne rá. Hanem abban biztos vagyok, hogy semmi olyat nem tett, ami szégyent hozhatna rá. Te semmire sem emlékszel az egészből, Axl?

– Mikor az imént kinn ültem abban a nagy csöndben, és erőnek erejével próbáltam visszaidézni a dolgokat, több minden felötlött bennem. De a fiunkra nem emlékszem, az arcára sem, a hangjára sem. Pedig olykor falsejlik, de kisfiúként, ahogy kézen fogva vezetgetem a folyóparton, vagy hallom, ahogy sír, és odasietek hozzá, hogy megvigasztaljam. De hogy ma milyen lehet, vagy hol él, hogy van-e neki is fia, ezeket egyáltalán nem tudom felidézni. Azt reméltem, te sokkal többre emlékszel, hercegnőm.

– Ő a mi fiunk – mondta Beatrice –, hogy ne érezném, mi van vele, még akkor is, ha nem emlékszem minden részletre! *Tudom*, hogy ő is lesivárja, mikor indulunk már el hozzá, ő is vágyik rá, hogy ott éljünk vele, hogy végre támogathasson és megvédhessen minket!

– Igen, hisz a mi húsunkból-vérünkéből való, persze hogy ő is azt akarja, hogy végre megint együtt legyünk, hogy lehetne másképp?

– De még ha így is van, Axl, nekem hiányozni fog ez a hely. Ez a mi kicsiny kamránk itt. Nem könnyű elhagyni azt a falut, ahol egész életünkben éltünk. Az egyetlen helyet, amit ismerünk.

– Ezt senki nem is várja tőlünk, hercegnőm, főleg nem, ha nincs okunk rá. Míg a napfelkeltét lestem odakint, végig azon töprengtem, tényleg el kell-e utaznunk a fiunkhoz. Mert hiába vagyunk az apja-anyja, nem biztos, hogy egy szép nap csak úgy beállíthatunk hozzá, és elvárhatjuk, hogy onnantól annak a falunak a lakosaiként élhessünk vele.

– Azt hiszem, igazad van, emberem.

– És van itt még valami, hercegnőm, ami engem nagyon zavar. Az a falu lehet, hogy csak néhány nap járőföldre van innen, ahogy mondtad, de honnan tudjuk, merre keressük?

Beatrice hallgatott, és bámult maga elé a semmibe, csak a vállai emelkedtek lágyan a légzése ritmusára. Végül azt mondta:

– Én hiszem, Axl, hogy pontosan tudni fogjuk, amikor kell, még ha most nem is vagyunk egészen tisztában vele, melyik az ő faluja. Épp eleget jártam azon a környéken az asszonyokkal, mikor mézzel meg ónnal

kereskedtünk. A Nagy Síkságra, meg az azon túli szász faluba, ahol gyakran megpihentünk, még vakon is eltalálnék, annál meg már nem lehet sokkal messzebb a fiunk faluja sem. Ne aggódj, nem lesz olyan nehéz megtalálni! De mondd, Axl, tényleg hamarosan nekivágunk?

– Igen, hercegnőm, már ma elkezdünk készülni az útra.

## MÁSODIK FEJEZET

Sok mindenről kellett gondoskodniuk, mielőtt útra keltek volna. Az ilyen falvakban, mint az övék, közösen birtokoltak minden holmit, amire nagyobb utakra kelve szükség lehetett: takarók, vizesflaskák, gyújtónak való tapló – ezeket csak a szomszédokkal való hosszas alkudozás árán lehetett beszerezni. Ráadásul Axlnak és Beatrice-nak, előrehaladott koruk ellenére, megvolt a maguk mindennapi kötelező feladata a falu munkamegosztásában – nem mehettek el csak úgy, a közösség beleegyezése nélkül. És mire végre mindenestül készen álltak, akkor meg az időjárás kényszerítette őket várakozásra. De valóban, mi értelme lett volna a megfázást kockáztatva a hidegben nekivágni az esős-ködös pusztának, amikor már sarkukban a tavasz?

Ám aztán egy szép fényes reggel, a csípős tavaszi szél kergette fehér foszlányfelhők alatt, kezükben bütykös vándorbottal, hátukon nagy batyuval végre útra keltek. Axl már az első gyér virradati fényben indulni akart – biztos volt benne, hogy aznap szép idő lesz de Beatrice ragaszkodott hozzá, hogy várják meg, míg a nap magasabban jár. Azzal érvelt, hogy a szász falut, ahol majd éjjel megalhatnak, így is könnyen elérik a sötétedésig, hisz csak egy rövid nap járóföld innen. Ez épp megfelel – érvelt az asszony – elsődleges céljuknak, hogy délidőben érjenek a Nagy Síkság széléhez, és a legteljesebb nappali fényben szeljék át a sarkát, amikor a mélyén még csak szunnyadoznak a sötét erők.

Jó ideje már, hogy utoljára hosszabb utat tettek meg együtt: Axl aggodott Beatrice állóképessége miatt, nem volt biztos benne, bírni fogja-e a menetelést. De amikor már egy órája úton voltak, és látta, hogy a felesége lassan ugyan, de kitartóan bandukolt mellette, megnyugodott. Igaz, megint észlelhette Beatrice járásán azt a furcsa féloldalas bicegést, mintha valami fájdalom tartaná vissza, hogy erősebben lépjen arra a lábára is, ennek ellenére az asszony bírta a tempót: a síkon szembefújó szélbe leszegett fejjel, makacsul haladt előre a nagyra nőtt gazban, hiába kapaszkodott lépten-nyomon a sok tüske meg bogáncs az úti palástjába. Ha hegymenet jött vagy süppedősen sáros lett a talaj, persze nehezebben rakta egymás elé a lábait: ilyenkor jócskán lassított, de nem állt meg. Az indulás előtti napokban, az útvonalat tervezve Beatrice egyre inkább hinni kezdett az emlékeinek, legalábbis a szász faluig, ahol már korábban is járt a többi

asszonnyal. Ám amint eltűnt a barlangfalu fölötti sziklák csipkés sziluettje – a látvány, ami eddig nap mint nap fogadta őket a lakhelyük ajtaján kilépve és ott álltak a mocsárvidék határán a völgy fölött, amin át kellett kelniük, már kevésbé érezte a korábbi magabiztosságot. Innentől kezdve, ha az ösvény váratlanul kettéágazott, vagy valamely szél söpörte széles mezőre kerültek, mindjárt megtorpant, és hosszan ácsorogva, riadtan pásztázta a tájat.

– Ne aggódj, hercegnőm – szólította meg ilyenkor Axl. – Egyáltalán ne félj, és gondolkozz, amennyit akarsz, majd eszedbe jut!

– De Axl – felelte az asszony odafordulva –, hisz nincs annyi időnk! Délben át kell kelniük a Nagy Síkság szegletén, ha biztonságban akarjuk tudni magunkat!

– Épp jókor leszünk ott, hercegnőm, gondolkozz nyugodtan, amilyen hosszan csak akarsz!

Itt kell megemlítenem, hogy azokban a régi napokban a nyílt síkon sokkal nehezebb volt tájékozódni, mint mostanság, és ennek nem csak a megbízható térképek és tájolóeszközök hiánya volt az oka. Nem volt még például élő sövény, nem látszottak a tájban azok az eleven zöld vonalak, amelyek ma oly kellemes látványt nyújtva tagolják fel, világos határt húzva termőföldek, utak és rétek között. Akkoriban az utazó gyakorta beleveszett az azonosíthatatlan terepbe, amiben semmi kapaszkodót nem talált, hogy merre tovább, sehol egy jellegzetes pont, ahogy körbenézett, csak ugyanaz a rendezetlen természet mindenütt: a távoli láthatáron egy sor szikla, emitt egy kanyargó patak, amott egy völgy teknője, itt a leszaladó oldala, odaát a felfelé futó – csak efféle általános jelek szolgáltak eligazításul. És ha a vándor csak egyszer is eltévesztette az irányt, annak végzetes következményei lehettek. Az útról letérők már az időjárás viszontagságaiba is belepusztulhattak, és ha azt túléltek, akkor fenyegette őket az igazi veszély: a kitaposott vándorutaktól távolabb rossz szándékú emberek, vadállatok, természetfölötti lények támadhattak rájuk.

Talán meglepőnek találjuk, hogy az utat róva Axl és Beatrice milyen keveset beszélgettek – ők, akiknek mindig annyi mondanivalójuk volt egymás számára! De abban a korban, amikor egy bokatorés vagy egy elfertőződött horzsolás is megölhette az embert, minden lépésükre tudatosan kellett ügyelniük, és erről egyetlen pillanatra sem feledkezhetek meg. Ugyanígy furcsállhatnánk azt is, hogy ahol az ösvény annyira elkeskenyedett, hogy nem haladhattak tovább egymás mellett, ott mindig

Beatrice ment elöl, és nem Axl. Ugye, mennyivel természetesebbnek éreznék, ha e pontokon a férfi vezet, ő néz szembe elsőként a veszélyeket rejtő idegen területtel? De legalább azt elvárnánk, hogy ismeretlen erdők széléhez érve, ahonnan farkasok, medvék, démonok ronthatnak rájuk, legalább ott szó nélkül helyet cseréljenek, és Axl lépjen be előbb a fák közé! Azonban többnyire épp fordítva történt: Axl megállt, és engedte, hogy a felesége előremenjen. Ennek az volt az oka, hogy a démonok és gonosz szellemek, akik errefelé fenyegették őket, arról voltak hírhedettek, hogy hátulról szeretnek a zsákmányukra támadni – valahogy úgy, ahogy a nagymacskák cserkészik be a nyáj végén lemaradozó gazellát. Számtalan esetet ismerünk, amikor a vándor a háta mögé lesve megpillantja követőjét, aki eddig némán osont mögötte, és most, a visszanéző tekintet észrevéve hipp-hopp eltűnik, lábnyomot se hagyva maga után az ösvényen. Effajta jelenségtől tartva szólt hátra minduntalan Beatrice: „*Itt vagy még, Axl?*” – amire a férje rutinosan felelte: „*Itt vagyok, hercegnőm!*”

Késő délelőttre járt, amikor meglátták a Nagy Síkság peremét. Axl azt javasolta, menjenek tovább, mielőbb hagyják maguk mögött a veszélyes zónát, de Beatrice hajthatatlan maradt: ragaszkodott hozzá, hogy várjanak délig. Letelepettek hát egy sziklára a Síkságba lefutó domb tetején, leszúrták maguk elé a vándorbotjukat a földbe, és figyelmesen lesték a rövidülő árnyékokat.

– Tudod, Axl, akkor lesz legtisztább az ég – magyarázta az asszony. – Már jó ideje nem hallottam semmiféle gonoszságról, ami a Síkságnak ebben a szegletében esett volna meg, de így is, úgy is jobb, ha várunk délig, akkor egész biztos, hogy egyetlen démon sem dugja ki az orrát, még annyira se, hogy az úton lásson minket elhaladni.

– Várunk, ahogy mondtad, hercegnőm! Igazad van, ez azért mégis csak a Nagy Síkság, még ha ez a szeglete nem is olyan veszélyes.

Így ücsörögtek egy darab ideig, nézegették az előttük elterülő vidéket, alig szóltak egymáshoz egy-két szót. Egyszerre Beatrice azt mondta:

– Ide figyelj, Axl, ha majd találkozunk a fiunkkal, biztosan ragaszkodni fog hozzá, hogy ott maradjunk vele a falujában. De vajon nem lesz furcsa ennyi év után megválni a megszokott szomszédságunktól? Még ha olykor meg is cibálták ős tincseinket...

– Még semmi nem dőlt el, hercegnőm. Alaposan meg fogunk beszélni mindent a fiunkkal, mikor már ott vagyunk hármasban – felelte Axl, és tovább bámulta a Nagy Síkságot, majd a fejét rázva még ennyit tett hozzá



csöndesen: – Milyen furcsa ez... hogy képtelen vagyok magam elé idézni a külsejét.

– Azt hiszem, vele álmodtam az éjjel – mondta Beatrice. – Egy kút mellett állt, egészen kicsit elfordult, és hívott valakit. Hogy mi történt ez előtt vagy ez után, az sajnos nem jut eszembe.

– De te legalább láttad őt, hercegnőm, még ha csak álmodban is! Mondd, milyen volt!

– Erős, jóvágású arc, csak ennyire emlékszem. De sem a szeme színéről, sem az arcvonásairól nem maradt bennem tiszta kép.

– Én egyáltalán nem tudom felidézni az arcát – mondta Axl szomorúan.  
– Biztosan a nagy homály az oka. Oly sok mindent nem bánok, hercegnőm, ami elveszett, hadd vesszen, de micsoda kín, ha nem emlékszünk arra, aki a legdrágább nekünk.

Beatrice közelebb húzódott Axlhoz, és a vállára hajtotta a fejét. Egy hirtelen széllelés belekapott az asszony palástjába, és felhajtotta a szélét. Axl átkarolta a feleségét, elkapta a palást felcsapó szárnyát, betakargatta vele Beatrice-t, és szorosan átkarolta, nehogy megint kinyílhasson a köpenye.

– Egész biztos vagyok benne, hercegnőm, hogy valamelyikünk hamarosan fel tudja majd idézni, milyen volt – mondta az asszonynak.

– Próbáljunk együtt visszaemlékezni rá, Axl, próbáljuk mind a ketten! Nem olyan, mintha egyetlen kincsünket eldugtuk volna, és most nem tudjuk, hová? De biztosan eszünkbe jut, ha mindketten emlékezni próbálunk!

– Persze, hercegnőm, én is biztos vagyok benne, hogy így lesz! De látod, az árnyék már majdnem egészen eltűnt, ideje indulnunk.

Beatrice felegyenesedett, és turkálni kezdett a batyujában.

– Nézd csak, Axl, ezeket vigyük ketten – ezzel átnyújtott a férjének két sima kavicsnak látszó tárgyat, de ahogy Axl alaposabban szemügyre vette őket, látta, hogy valami bonyolult minta van a felületükbe vésve. – Ezt a kettőt tedd te az övedbe, Axl, de ügyelj rá, hogy a jelekkel megírt oldaluk nézzen kifelé! Ez segít, hogy Krisztus urunk megóvhasson bennünket az úton. Én majd viszem a másik kettőt.

– Nekem elegendő lesz egy is, hercegnőm.

– Nem, Axl, egyenlően osztjuk el. No, akkor nézzük az utat: emlékszem, van itt egy ösvény, amin végig le kell mennünk. Ha csak az eső be nem mosta, ez lesz az eddigi legkönnyebb útszakasz. De van egy hely, ahol

nagyon óvatosnak kell lennünk. Figyelsz rám, Axl? Ott, ahol a csapás felkapaszkodik az emelkedőre, ami alá az óriás el van temetve. Aki nem tud róla, annak a szemében az is csak egyszerű domb, de én majd jelzek neked, és akkor követned kell. Le fogunk térni az útról, megkerüljük a dombot, és csak a másik oldalon térünk vissza az ösvényre, ahol a domboldalról lefutva megint szembejön velünk. Hiszen akármilyen fényes délidőben sem hozna ránk semmi jót, ha végigtrappolnánk a sírhanton. Tényleg mindent megértettél, amit mondtam, Axl?

– Ne aggódj, hercegnőm, nagyon is jól értem, amit mondasz.

– Remélem, nem kell még egyszer emlékeztesselek. És ha idegennel találkozunk az úton, vagy valami hang szölongatna minket a közelből, ha csapdába, verembe esett szegény kis állat vonyítására vagy bármi hasonlóra lennél figyelmes, ugye tudod, hogy egy szót sem szabad szólnod, és a lépésedet sem szabad lassítanod?

– Nem vagyok bolond, hercegnőm!

– Hát akkor, itt az idő, Axl, vágjunk neki.

Mint Beatrice ígérte, már csak rövidke út volt hátra a Nagy Síkságig. Az ösvény, bár néha dágványos volt, mindvégig határozottan látható és járható maradt, és sosem vitte be őket az erdők sötétjébe a nap áldott fénye alól. Egy enyhébb lejtő után jött a kapaszkodó. Folyamatosan emelkedett, mígnem a magas dombháton találták magukat, ahonnan mindkét oldalt beláthatták a mocsárvidéket. Itt fenn vad szél fújt, de legalább ellensúlyozta az erősen tűző déli nap hevét. Köröttük a hangában alig térdig érő rekettyebokrok nőttek, az egész dombon csak egy-két magányos fa akadt, amelyek mint a hajlott hátú banyák, úgy álltak ott bólogatva a soha nem szűnő szélverésben. Ahogy jobbra lenéztek, feltűnt a mély völgy – ó, nem, egy percre sem feledhették, hol járnak: ez a titokzatos, a hatalmas Nagy Síkság, aminek ők most csak ezt az apró szegletét próbálják átszelni.

Szorosan egymás mögött lépdeltek, Axl a felesége sarkában. Ám míg a domb gerincén haladtak, Beatrice ennek ellenére sem hagyta volna abba aggódó kérdése litániaszerű kántálását, ötlépésenként hátraszólva a férjének: „*Itt vagy még, Axl?*” – amire az, mint egy duettben, mindannyiszor megadta az obligát választ: „*Itt, itt, hercegnőm!*”

Ezen a rituális dialóguson kívül egyetlen szó sem hagyta el az ajkukat. Hamarosan elérték a nagy buckát, az óriás sírhantját, és Beatrice gyors jelekkel mutatta Axlnak, hogy most kell letérniük az ösvényről a hangamezőbe. De fennhangon ugyanúgy énekelték kitartóan tovább a

kérdés-felelet duettet, mintha így akarnák megtéveszteni a hallgatózó rossz szellemeiket, a szándékukat kifürkészni vágó démonokat.

Axl fel-alá járatta a tekintetét: végig azt figyelte, közeledik-e feléjük a táj fölött gyorsan mozgó ködfolt, vagy lát-e az égen valamely hirtelen elsötétedést, de hál' istennek nyoma sem mutatkozott semmi ilyesminek. A Nagy Síkság szegletét így valóban baj nélkül átszelve hamarosan maguk mögött hagyhatták a veszélyes helyet.

A Síkságon túl madárdaltól hangos kis erdőbe vezetett az útjuk, és ahogy keresztülváltak rajta, Axl látta – bár Beatrice szavakkal nem fejezte ki – a nagy megkönnyebbülést felesége fellazuló tartásán. Végre abbahagyták a rituális kántálást is. Egy patak partján pihentek meg, lábukat a hús habokba lógatva. Ettek egy kis kenyeret, és megtöltötték friss vízzel a flaskáikat. Innentől azt a hosszú utat kellett követniük, ami még a rómaiak idejéből maradt fenn: kissé megsüllyedve kanyargott a tölgyek és szilfák mentén, és sokkal könnyebben lehetett haladni rajta, mint az eddigi ösvényeken, ám annál nagyobb éberséget kívánt, hiszen számolniuk kellett azzal, hogy bármikor találkozhatnak más vándorokkal, akik szintén ezt a szélesebb utat választották. És lám, már az első órában szembejött velük egy asszony a két gyermekével, aztán egy majmot vezető fiú, majd később egy furcsa pár: két komédiás, akik valahogy elszakadtak a társulat szekereitől, és most siettek a nyomában. Axl és Beatrice mindjükkel megállt, hogy váltsanak néhány udvarias szót. Egyszer még szekérszöveget is hallottak, kerekek és paták közeledő zaját, mire nyomban elrejtöztek a bozótos árok alján. Ám végül ez a találkozás is ártalmatlannak bizonyult: csak egy szász gazda hajtotta arra tűzifával jól megrakott egyfogatúját.

Kora délután az ég felhősödni kezdett, mintha vihar készülődne. Egy óriási tölgy lombosára alatt pihentek, háttal az útnak, elrejtve az elhaladó szeme előtt. Ahogy felnéztek, míg csak a szemük ellátott, tisztán áttekinthető volt előttük a sík, amin bármiféle mozgást azonnal észrevették volna.

– Ne aggódj, hercegnőm – szólalt meg Axl –, itt nem ázunk meg, nyugton megvárhatjuk ez alatt a fa alatt, míg újra kisüt a nap.

Beatrice felpattant, és szemét beárnyékolva kezével, előrehajolva vizsgálta a terepet.

– Innen is látni, Axl, hogy az út később elkanyarodik, és azt is, hogy onnan már nincs messze az öreg villa, ahol egyszer megszálltunk, amikor régebben erre voltunk az asszonyokkal. Igaz, csak egy rom, de a tető még

ép volt fölötte.

– Mondd, hercegnőm: odaérhetünk, mielőtt kitör a vihar?

– Igen, ha most azonnal továbbmegyünk.

– Akkor siessünk, nem akarok mindenáron bőrig ázni, és náthalázban meghalni! Most nézem csak, ez a fa nem lenne a legjobb védelem, annyi lyukat hagy a koronája, hogy az egész égbolt átlátszik rajta!

A romos villáig hosszabb volt az út, mint Beatrice emlékezett rá. Az elsötétült égből az első csöppek már a fejükön koppantak, míg ők még mindig ott küzdöttek a hosszú, keskeny utacskán araszolva, egyenes derékkal, a botjukkal csapkodva maguk körül, hogy átevickéljenek az elburjázott csalánbokrok között. Majd nekivágtak a villáig vezető mezsgyének, ahonnan tisztán látták a távolban a romot. Ezúttal szerencsére az derült ki, hogy az épület sokkal közelebb van, mint a fáktól és a mindent befutó indás lombozattól látszott, úgyhogy vándoraink nagy megkönnyebbülésére egyszerre hirtelen ott termett a rom az orruk előtt.

Ez a villa gyönyörű épület lehetett a rómaiak idejében, de mostanra már csak a negyede ha állt. Az egykori pompás padlózat darabokra törve, mintája kivehetetlenül derengett a nagy tócsákban pangó víz alatt, amiben szerte mindenütt gyomok és fűcsomók nőttek, áttörve a hajdan szép mozaik megkopott csempéi között. A falak itt-ott majdnem a padlószintig leomlottak: bokamagasságban futottak körbe maradványaik, megmutatva a villa alaprajzát, a szobák egykori elrendezését. A megmaradt épületrészbe kőből faragott boltív vezetett, ennek a küszöbén állt most Axl és Beatrice, óvatosan fülelve befelé.

Végül Axl belekiáltotta a hosszú folyosóba: – Van odabent valaki? – de választ nem kapott. – Idős briton házaspár vagyunk, a vihar elől keresünk menedéket. Békével jöttünk! – kiabálta Axl.

Még mindig néma csönd. Axl és Beatrice végül belépett a boltív alatt az árnyékos, keskeny helyiségbe, ami valaha közlekedő lehetett, és egy tágas terembe vezetett. A szürke fényben derengő nagy szoba egyik fala szintén a földig rombolódott. A vele szomszédos helyiség falai már nem álltak, küszöbéről ide is betörték, és a padló szélén máris agresszívan nyomultak előre az örökzöldek. Ez a terem, három megmaradt falával és meglehetősen ép padlójával, mégis kellően védett területnek látszott. Ahogy beljebb léptek, az egykor fehérre meszelt, de már egészen elmocskolódott falazatnak dőlve két sötét alakot pillantottak meg: az

egyikük állt, a másik egy rakás faltörmeléken ült, valamivel távolabb.

A lehullott faldarabokból összegórt rakáson madárszerű, kicsi öregasszony kuporgott – jóval idősebb, mint Axl és Beatrice –, fekete köpönyegbe burkolózva, aminek hátratolt kapucnija látni engedte szíjas vonásait. Axl megdöbbenve nézte a csontos arcot: vak lenne, vagy csak a szeme ül ennyire mélyen az üregében? A vénség hajlott hátának görbe íve épp csak nem érintette a falat, a lábai közt öblöt formáló köpönyegszárnyakban mocorgott valami – Axl nagy nehezen ki tudta venni, hogy a bütykös kezek egy nyulat fognak, ugyancsak erős szorításban.

A fal legtávolabbi pontján valószínűleg magas, sovány férfi lapult – mintha a lehető legmesszebbre akart volna kerülni a vénasszonytól, úgy, hogy egyúttal észrevétlen is maradjon. Hosszú, vastag gyapjúkabát volt rajta – a pásztorok szoktak ilyesmit viselni a ridegnyáját őrizve kinn, a hosszú, hideg hegyi éjszakákon. Alul, ahol a kabát véget ért, kilátszott az ember meztelen lába. De csak a lábszára volt csupasz, cipője volt – Axl korábban a halászokon látott ilyen lábbelit. Bár fiatalnak tűnt, a koponyája fölül már teljesen kopasz volt, csak a füle körül lógott egy-két fekete hajcsimbók. Mereven állt, a szobának háttal, egyik keze a falon maga előtt, mintha megfeszült figyelemmel hallgatózna, hogy megtudja, mi zajlik a fal túlsó oldalán. Ahogy Axl és Beatrice bejött, a férfi a válla fölött odapillantott rájuk, de nem szólt hozzájuk. A vénasszony is megbámulta őket, ám ő is néma maradt. Csak akkor engedtek fel valamelyest, amikor Axl köszöntötte őket:

– Béke legyen veletek.

Elsőnek a magas férfi válaszolt neki: – Gyertek beljebb, barátaim, különben megáztok.

És valóban: a nagy felhő ismét megnyílt, és a lyukas tetőn át csak úgy ömlött be a terembe az eső, mintha dézsából loccsantanák fönről a padlóra, épp oda, ahol az imént érkezettek ácsorogtak. Axl megköszönte a férfinak az invitálást, és beljebb vezette Beatrice-t a terembe. Odaálltak ők is egészen a fal mellé, nagyjából a felezőponton a magas férfi és az öregasszony között. Axl leemelte a batyut a felesége hátáról, majd a magáét is a földre rakta. Aztán jó darabig mind a négyen úgy maradtak, ahogy helyet foglaltak, míg kint egyre dühödtebben tombolt a vihar. A villámok felvillanó fénye egy-egy pillanatra bevilágította a romos menedéket. Az a két furcsa pozitúra, amibe a magas férfi meg a

vénasszony beledermedt, mintha Axl-t és Beatrice-t is megbabonázta volna: ők is némák és mozdulatlanok lettek. Mintha egy festménybe léptek volna bele, és egy átok arra kárhóztatta volna őket, hogy maguk is a kép festett figuráivá váljanak.

Amikor az ömlő zápor apró szemű, kitartó esővé szelődött, a madárszerű öregasszony végül mégis megtörte a csendet. Míg beszélt, egyik kezével simogatta a nyulat, a másikkal azonban továbbra is erősen leszorította.

– Az Isten irgalma legyen veletek, testvéreim. Bocsássátok meg, hogy már korábban nem üdvözöltelek benneteket, de nagyon meglepett a felbukkanásotok. Mindazonáltal igen örülök az érkezéseteknek, szívesen látott vendégek vagytok itt, mint majd megtapasztaljátok. Igazán szép nap ez az utazásra – legalábbis az volt, míg ki nem tört a vihar. De látom, ez az a fajta, ami éppolyan gyorsan elmegy, ahogy jött. Nem sokáig késleltet benneteket, az meg tán még jobb is, hogy egy kis pihenőre kényszerültetek. Merre tartotok, testvéreim?

– A fiunkat megyünk meglátogatni. A faluba tartunk, ahol lakik, és már nagyon várja, hogy végre fogadhasson bennünket – felelte Axl. – De ma éjszakára még meg szeretnénk szállni egy szász faluban. Nagyon reméljük, hogy odaérünk, mielőtt leszáll az éj.

– A szászok igen vadak – mondta erre az öregasszony –, hanem az biztos, hogy a vendéget szívesebben látják, mint a mi fajtánk. Csak helyezkedjete el kényelmesen, testvéreim! Az a farönk ott mögöttetek, az száraz, és remélem, kényelmes is lesz, a megelégedésetekre. Én is gyakorta elücsörgök rajta kedvemre.

Axl és Beatrice helyet foglaltak, mint az öregasszony kínálta, a farönkön. Néhány percre ismét beállt a csend, csak az eső dobolt a megmaradt tetőn. Ám egyszerre csak, ha akarta, ha nem, Axlnak oda kellett kapnia a fejét a vénasszony felé, aki csontos kezeinek váratlan, villámgyors mozdulatával megmarkolta és hátrahúzta a nyúl füleit, és hiába vergődött szegény pára, a dudoros öreg ujjak erősebben tartották, mint egy ragadozó karmai. Axl izgatottan figyelte, hogy a vénség másik kezébe valahonnan a köpenye redőiből egy nagy rozsdás kés kerül, aminek csorba élét a nyomorult nyúl torkának szorítja. Erre Axl lesütötte a szemét – és ekkor meglátta, amire most mellette Beatrice is ugyanolyan hirtelen felismeréssel meredt: hogy mik azok a sötétlő foltok a padlón. Hogy belépve nem holmi kopásokat meg koszfoltokat láttak a

feltöredezett csempéken a lábuk alatt és szerte a teremben, hanem megalvadt és alvadó vérfoltokat. Most értették meg, hogy a padlót meghódító borostyán és a nedvesen málló fal illatába keveredő enyhébb, mégis mindent belengő harmadik nem más, mint a korábbi mészárlások maradandó szaga.

Ahogy a kést a nyúl torkára tette, a vénasszony megint elnémult. Mélyen ülő szemei, mint Axl észrevette, most a fal másik végéhez tapadó magas, sovány emberre szegeződtek, mintha valami jelet várna tőle. De a férfi ugyanolyan mozdulatlanul állt, belefagyva abba a fura, merev pózba, homlokát majdnem a falnak támasztva. Vagy nem vette észre az öregasszony rá vetett tekintetét, vagy elhatározta, hogy nem vesz róla tudomást.

– Jóasszonyom – szólalt meg Axl –, öld meg a nyulat, ha azt kell tenned. De kérlek, törd el inkább a nyakát, az tisztább dolog volna. Vagy fogj egy követ, és csapd vele fejbe!

– Bárcsak megvolna hozzá az erőm, jó uram, de hát én már túl gyöngye vagyok az olyasmikhez. Csak egy éles késem van, ennyim maradt.

– De én örömmel segítek neked, nem lesz szükség a késedre!

Axl felállt, kinyújtotta a kezét, az öregasszony azonban egyetlen mozdulattal sem jelezte, hogy át akarná neki adni a nyulat. Pontosan úgy maradt ott ültében, mint addig, ugyanúgy tartotta a kést a nyúl torkán, a tekintetét is éppúgy a szoba másik sarkában álló magas emberre szegezte.

Végül a magas férfi feléjük fordította az arcát.

– Barátaim – mondta nekik –, nagyon meg voltam lepve az imént, amikor belépni láttalak benneteket, de most már örülök nektek, mert látom, jó emberek vagytok. Könyörgök hozzátok, míg várjátok, hogy elvonuljon a vihar, hallgassátok meg a szavaimat. Egyszerű révész vagyok, aki átviszi az embereket a fodrozó vizeken. És nem bánom, ha sok a munkám, bár az órák hosszan telnek, és minél többen akarnak átkelni, annál kevesebbet alhatok, míg a combom már mind nagyobb fájdalommal felel az evezőlapát lökéseire. De végzem a munkámat, ha esik, ha fú, és nem hagyom abba a nap aszaló tüze alatt sem. Hanem a kedvemet, azt megtartom a pihenőnapokra, amiket egyre növekvő örömmel várok. Mert én se vagyok más, csak egy hajós a többi közt, akik mind azt lessük, mint a kártyás a jó lapot, hogy mikor pihenhetünk végre, még ha hosszú munkás hetek múltán jön is el az ideje. De a pihenőnapjainkon mindahányan felkereshetjük végre a magunk külön menedékét – és, barátaim, az enyém

ez itt, ez a hely. Ez a ház, ahol valaha rég gondtalan gyermekkorom napjait töltöttem. Ma már persze korántsem az, ami egykor volt, de az én szememben még mindig tele van drága emlékekkel, és azért jövök ide, hogy megkérjem a csöndet, idézze meg nekem ezeket, hadd örüljek nekik. No, most, gondolhatjátok, milyen az, hogy ahányszor idejövök, alig egy órával utánam megjelenik ez az öregasszony, belép a boltívén, leteszi ide magát, és órára óra, napra nap csak gúnyolódik velem, szórja rám igazságtalan vádjait, a legszörnyűbb átkokat a sötétség leple alatt. Soha egy pillanatnyi pihenőt se hagy nekem. Olykor, mint most is látjátok, hoz magával egy nyulat vagy más effajta kicsiny állatot, hogy leölje, és a vérével szennyezze ezt a szent helyet. Már mindent elkövettem, amit csak bírtam, hogy rávegyem: menjen el, hagyjon végre békén, de amilyen kevés kegyelmet plántált szívébe az Úr, még azt is megtanulta megvetni, és nem tágít tőlem! Csak azért se megy el, és a gúnyolódással sem hagy fel! Most is csak a ti váratlan felbukkanásotok miatt maradt abba a zaklatásom. Nekem meg hamarosan indulnom kell vissza a hajóra, hogy újabb hosszú hetekig gürcöljek a vízen. Barátaim, könyörgök, tegyétek meg, amit csak lehet, hátha ti rá tudjátok venni valamivel, hogy hagyjon végre békén! Mondjátok meg neki, hátha most belátja, hogy istentelen, amit cselekszik! Talán ti meggyőzőbbek lesztek, hisz messziről érkeztetek!

A révész elhallgatott, csönd szállt a teremre. Ahogy Axl később visszaemlékezett, benne mocorgott valami halvány kényszerűség, hogy reagáljon, de emellett olyan érzése volt, mintha a férfi álmában beszélt volna hozzá, és így nem kényszerítette feleletre valóságos kötelezettség. Beatrice-on sem látszott, hogy sietne válaszolni erre a keserű monológra: tekintetét még mindig a vénasszonyra szegezte, aki le nem vette volna a nyúl torkáról a kést, aminek az élével szinte gyöngéden simogatta az állat szőrét.

Végül mégis Beatrice szólalt meg, a vénséghez fordulva: – Jóasszonyom, kérlek, engedd, hogy a férjem segítsen neked a nyúl leölésében. Hisz mi okunk lenne rá, hogy vérrel szennyezzük be ezt a szép helyet? És nincs itt semmiféle tál sem, amibe felfoghatnánk a kicsorduló vért. Csak szerencsétlenséget hoznál a fejünkre vele, és nemcsak erre a becsületes révészére, hanem magadéra is, meg az összes többi vándoréra, akik menedéket keresve betévednek ide. Tedd le azt a kést, és öld le ezt a szegény teremtményt valami irgalmasabb módon! És miféle jó származhat abból is, hogy gúnyolódol ezen az emberen, ezen az inaszakadtáig



dolgozó révészen?

– Hercegnőm, nehogy elhamarkodottan beszélj ilyen élesen ezzel a hölgygel – figyelmeztette Axl gyöngéden a feleségét. – Nem tudjuk, mi történt e között a két ember között. Ez a révész valóban becsületesnek látszik, de más oldalról az idős hölgynek is meglehetnek a maga okai arra, hogy idejőjön, és úgy töltse az idejét, mint teszi!

– Magam se mondhattam volna jobban, uram – mondta erre az öregasszony. – Nem vagyok bolond azt hinni, hogy ez a legszebb elfoglaltság, amivel eltelhetnek fogyó napjaim! Sokkal szívesebben volnék valahol nagyon messze innen, együtt a férjemmel, akitől elszakítottak – és épp ez a révész! Tudod, uram, az én férjem előrelátó, bölcs ember volt. Már régóta terveztük, hogy egyszer nekivágunk az útnak, beszéltünk róla, álmodtunk is vele, hosszú-hosszú éveken át. Aztán végre készen álltunk, már mindenünk megvolt, ami csak kellett hozzá, és akkor elindultunk, és alig néhány napnyi vándorút után elértünk a tengeröbölíig, ahonnan átkelhetünk a szigetre. Vártuk a révészt, és hamarosan láttuk, ahogy csónakja felbukkan a hullámokon, és felénk közelít. De amilyen kevés szerencsénk volt, épp ez az ember jött értünk. Nézd csak meg, milyen magas! A csónakja orrában állva úgy tűnt, a feje a felhőkbe ér, és ahogy húzta a hosszú evezőlapátot, olyan sovány volt, és annyira magas, mint azok a gólyalábakon bicegő, mulatságos komédiások... Odavezett a sziklához, amin a férjemmel álltunk, és kikötötte a csónakját. És akkor, máig meg nem tudom mondani, hogyan csinálta, de becsapott mindkettőnket! Talán mert túl hiszékenyek voltunk. Ott volt átellenben a sziget, nagyon közelinek látszott – és ez a révész felvette a csónakjára és elvitte a férjemet, ott hagyva engem a parton, hadd vára kozzam, miután az egész házasságunk alatt, több mint negyven éven át egyetlen árva napra sem váltunk el egymástól! Fel nem foghatom, hogyan csinálta! Talán a hangjával, az hozhatott ránk álmot, mert mielőtt feleszméltem volna, már ott evezett a vízen kifelé a férjemmel, magam pedig még mindig a szárazföldön álltam. De még akkor sem fogtam föl igazán, mi történik. Hisz ki gyanakodna, hogy ilyen gonoszságra képes egy révész? Vártam tehát, és azt mondtam magamnak, bizonyára nem többről van szó, mint hogy a csónakja egyszerre csak egy embert bír el, igen, hisz a tenger is nagyon háborgott aznap, az ég is sötétlett felettünk, majdnem olyan feketén, mint ma. Várhoztam tehát azon a sziklán türelmesen, és néztem, ahogy a csónak mind kisebb lesz, míg már csak

egy apró pötty látszott a távolban, majd idő múltán az a kis pötty megint nőni kezdett, és megláttam újra a révészt a csónakon, ahogy jön vissza értem. Láttam a kopasz fejét, olyan sima volt, mint egy kavics, és láttam, hogy már nincs utas a hajójában. Azt gondoltam, most én következem, és mindjárt ismét együtt leszek az én szeretett férjemmel. De ahogy odavezett a parthoz, ahol álltam, és átvette a kötelet a cölöpön, megrázta a fejét, és azt mondta, nem visz át. Én veszekedtem, sírtam, kiabáltam, de ő rám se hederített. Hanem felajánlott – micsoda gonoszság! –, felajánlott nekem egy nyulat, amit, mint állította, maga ejtett csapdába a túlparton, a szigeten. Azt mondta, azért hozta, mert úgy véli, ez ma este épp megteszi az első magányosan elköltendő vacsorámnak. Aztán ahogy látta, hogy senki más nem várakozik átkelésre, elkötötte és ellökte a csónakját, és ott hagyott engem könnyeimben ázva a parton, kezemben azzal a nyomorult nyúllal! Alig egy perc múlva el is engedtem a szerencsétlent, hadd meneküljön a hangamezőn, mert elhiheted, uram, nemigen volt étvágyam azon az estén, ahogy még sok-sok estén át később sem, nagyon sokáig. Hát ezért hozom el neki az én kis ajándékomat minden áldott alkalommal, amikor ide jövök. Egy nyulat, cserébe azért az iszonyú napért, hadd főzzön belőle ragut magának.

– Az a nyúl az én vacsorám lett volna aznap este – szólt oda a révész a terem másik feléből. – De mert megszántam ezt az asszonyt, hát nekiadtam. Pusztá jóságából.

– Mi ketten nem tudunk semmit a ti vitátokról, uram – mondta Beatrice. – De micsoda gonosz fortély ez, elvinni a férjét, és ott hagyni ezt a szegény hölgyet egyedül a tengerparton? Mi vehetett rá?

– Jóasszonyom, az a föld, amiről ez a vénség beszél, nem ám valami közönséges sziget. Mi, révészek nagyon sok embert vittünk át oda, mára már több száz lakják az ottani szép tájakat. De igencsak furcsa hely az: aki átmegy, mindig magában fogja róni a sziget erdőit-mezőit, és nem találkozik egyetlen teremtet lélekkel se soha többé. Nagy ritkán, egy-egy holdsütötte éjen, vagy ha kitörni készül a vihar, talán érzi a társak jelenlétét, de az összes többi napok végtelen során át azzal az érzéssel kell élnie az odatelepült vándornak, mintha ő lenne a sziget egyetlen lakója. Boldogan vittem volna át ezt az asszonyt is, de amint megértette, hogy odaát nem lehet együtt a férjével, kijelentette, hogy mivel nem szeretne azon az idegen helyen teljes magányban élni, mégsem akar átjönni velem. Én meg bólintottam: ha egyszer így határozott, nekem az a kötelességem,

hogy elfogadjam a döntését, és hagyjam, hadd menjen az útjára. A nyulat, ahogy mondtam, pusztá kedvességből adtam neki. No, most láthatjátok, hogy köszöni meg!

– Ez a révész nagyon ravasz ember – mondta erre az öregasszony. – Titeket is képes megtéveszteni, akármilyen messziről jöttetek! Még a végén nem átallja elhitetni veletek, hogy azon a szigeten minden egyes lélek magányosan bolyong, pedig ez nem igaz! Hát álmodoztunk volna mi a férjemmel hosszú éveken át egy ilyen helyről? Az igazság az, hogy sok házaspár él ott, akiknek megengedett, hogy együtt keljenek át, és úgy éljenek ott továbbra is kettesben, mint férj és feleség. Sok pár lakik ott, akik kart karba öltve járják együtt azokat a szép erdőket és nyugalmas partokat. A férjem és én jól tudtuk ezt, már gyerekként is tudtuk. Drága testvéreim, ha utánakutattok a magatok emlékezetében, ti is vissza tudjátok idézni, és látjátok, hogy ez így igaz, ahogy mondom! A parton várakozva sejtelmünk sem volt, micsoda gonosz révész közeledik felénk a vízen!

– Amit ez az asszony beszél, csak részben igaz – szólalt meg ismét a révész. – Olykor egy-egy házaspárnak megengedtetik, hogy együtt keljenek át a szigetre, de ez nagyon ritkán fordul elő. Kivételesen erős kötelék kell összefűzze őket: ritka mély szeretetnek kell lennie ahhoz kettejük között. Nem tagadom, előfordul néha, ezért ha a házások vagy az össze sem házasodott szerelmespárok együtt akarnak átkelni, ránk, révészekre vár a kötelesség, hogy alaposan kikérdezzük őket. Mert nekünk jutott a tisztség, hogy megállapítsuk, vajon a kapocs, ami egymáshoz fűzi őket, elég erős-e ahhoz, hogy együtt maradhassanak. Ez a hölgy persze vonakodik elismerni, de pusztán annyi történt, hogy kiderült, túl gyöngye kötelék fűzi a férjéhez. Nézne bele a saját szívébe, mindjárt nem mondaná, hogy hibásan döntöttem aznap!

– Jóasszonyom – fordult Beatrice az öregasszonyhoz te mit szólna ehhez?

De a vénasszony csak ült némán, maga elé koppant tekintettel, és nagy mogorván simogatta tovább a kés élével a prémet a nyúl nyakán.

– Jóasszonyom – szólította meg most Axl is –, ha az eső eláll, mi visszamegyünk az útra, hogy folytassuk a vándorlást. Miért nem jössz velünk? Hagyd itt ezt a helyet, mi örvidenénk, ha egy darab időre útitársunk lennél. Ráérnénk jóízűen elbeszélgetni, amiről csak akarod. Hagyd békén ezt a jó révészt, hadd töltsse kedvére a szabadidejét egykori otthona maradék falai között, míg még állnak. Mit nyernél rajta, ha

továbbra is itt ülsz, ahogy most? És ha kívánod, én leölöm neked azt a nyulat vér nélkül, mielőtt az útjaink elválnak. No, mit mondasz erre?

A vénasszony nem válaszolt, sőt semmi jelét nem adta, hogy hallotta volna, amit Axl mondott. Kisvártatva felemelkedett ültéből, lassan, a nyulat a mellkasához szorítva. Aprócska asszony volt, köpönyege lelógó szárnyai fodrot vetettek körülötte a padlón, ahogy megindult a termen át a szabad tér felé, amire a leomlott fal nyílt. Esővíz csöpögött rá a lyukas plafonról, de nem törődött vele, úgy tűnt, észre sem veszi. A padló szegélyénél megállt, kinézett a csöndesedő esőbe, majd le, a terembe betörő kúszónövények nedves-zöld leveleire. Utána lassan lehajolt, és letette a nyulat. Az állat – tán a félelemtől megdermedve – előbb még nem mozdult, de aztán, huss, megugrott, és egy szempillantás alatt beleveszett a gatzengerbe.

Az öregasszony óvatos mozdulattal egyenesítette ki magát. Ahogy megfordult, még egyszer megszólalt, talán a révészre emelt tekintettel – bár furcsán beesett szeme miatt ezt most sem lehetett biztosan tudni.

– Ezek az idegenek elűzték az étvágyamat. De hamarosan visszatér, efelől semmi kétségem.

Ezzel fölemelte a köpönyege szegélyét, és óvatos lassúsággal – mint aki vízzel telt medencébe ereszkedik bele – lelépett a padlószegélyről a túlnőtt fűbe. Rögtön ázni kezdett az esőben, ami még mindig egyenletesen zuhogott, ezért fejére húzta a köpenye kapucniját, úgy lépdelt tovább a magas csalánszárak között.

– Miért nem vársz néhány percet, akkor mehetünk együtt! – szólt utána Axl.

De Beatrice a férje karjára tette a kezét, és azt suttogta neki: – Jobb, ha nem avatkozunk bele a dolgába, Axl. Hagyd csak, hadd menjen.

Amikor néhány perc múlva Axl kinézett onnan, ahol az öregasszony lelépett a szoba padlójáról, várta is, meg nem is, hogy meglássa odakint, valahol kicsit arrébb, ahogy áll és őket várja, mert az aljnövényzetbe beleakadva nem tud továbbhaladni. De a vétségnek már nyoma sem volt sehol.

– Köszönöm, barátaim – hallotta a háta mögött a révész hangját. – Talán ma valóban megadatik végül, hogy békében emlékezhesek a gyerekkoromra.

– Mi sem leszünk az utadban, révész – mondta Axl –, amint az eső hagy bennünket kimenni.

– Nem kell sietnetek, barátaim. Köszönöm, hogy ügyünkben a bíráink voltatok.

Axl még mindig az esőbe bámult. Mögötte most Beatrice szólalt meg: – Valaha nagyon szép ház lehetett ez, uram – mondta a révésznek.

– Ó, igen, az volt, jóasszonyom! Kisfiúként nem is tudtam, mennyire szép, hisz csak ezt ismertem a világból. Teli volt gyönyörű festményekkel, kincsekkel, sűrögtek benne szívélyes, bölcs szolgáink... Az ott, ni, odaát, épp a bálterem volt.

– Bizonyára elszomorít, uram, hogy így kell most látnod.

– Áh, azért is hálás vagyok, jóasszonyom, hogy legalább ennyire megmaradt. Hisz ez a ház ugyanúgy szemtanúja volt a háborúnak, mint megannyi más hasonló villa, és íme, még mindig áll, míg a többi porig égett, nem maradt belőlük más, mind egy rakás törmelék a hangák közt a fűben.

Axl Beatrice lépteit hallotta, ahogy az asszony közeledik hozzá a termen át, majd megérezte a vállán a kezét.

– Axl, mi a baj? – kérdezte halkán Beatrice. – Látom, valami bánt.

– Semmi, hercegnőm. Csak ez a rom. Egy pillanatra úgy tűnt, mintha én lennék az, aki most visszaemlékszik a dolgokra.

– Miféle dolgokra, Axl?

– Nem tudom, hercegnőm. Ahogy ez az ember a háborúkról beszél, meg a porig égő házakról, már majdnem visszatért valami az emlékezetembe. Ami még azelőtt történt, hogy téged megismertelek volna.

– Hát volt idő, amikor mi ketten nem ismertük egymást, Axl? Létezett egyáltalán *azelőtt*? Néha úgy érzem, mi valószínűleg már csecsemőkorunk óta együtt vagyunk.

– Így tűnik nekem is, hercegnőm. Ez az előbb csak valami bolond érzés lehetett, amit biztosan ez a furcsa hely váltott ki belőlem.

Beatrice elgondolkodva nézett a férjére, aztán megszorította a kezét, és csendesen mondta neki: – Valóban különös hely ez, még a végén több bajt hoz ránk, mint amit a vihar okozott volna. Mielőbb menjünk el innen, Axl. Mielőtt az az asszony visszatér, vagy történik valami még rosszabb.

Axl bólintott. Majd megfordult és odaszólt a terem másik végébe a magas férfinak: – Nos, révész, úgy látom, már tisztul az ég, úgyhogy mi tovább is indulunk. Nagyon köszönjük, hogy menedéket adtál nekünk az eső elől!

A révész erre nem válaszolt, de ahogy Axl és Beatrice felemelték a

batyujukat, hogy a hátukra vessék, odajött és segített nekik, majd a kezükbe adta a vándorbotjukat is.

– Folytassátok az utatokat szerencsével, barátaim, ne érjen benneteket semmi vész! – mondta nekik. – Remélem, jó egészségben találjátok a fiatokat.

Még egyszer megköszönték a szívességét, és ismét átléptek a boltív alatt, immár az ellenkező irányba. Ekkor azonban Beatrice hirtelen megtorpant, és visszafordult a révész felé.

– Mivel most elválunk, uram, és talán sosem találkozunk többet, arra kérlek, engedj meg egy aprócska kérdést!

A révész, nem mozdulva a fal mellől, figyelmesen fordult az asszony felé.

– Korábban szóltál arról, uram – folytatta Beatrice –, hogy a ti kötelességetek kikérdezni az átkelésre váró párokat. Azt mondtad, a révészeknek meg kell állapítaniuk, vajon elég erős szeretet fűzi-e őket egymáshoz, és e szerint átengedni őket együtt, avagy sem, a szigetre, hogy ott is párban élhessenek. Nos, jó uram, ez az, ami érdekel. Hogyan kérdezed ki őket, hogy megtudd, amit meg kell tudnod?

A révész egy pillanatra elbizonytalanodni látszott, majd így szólt:

– Őszintén, jóasszonyom, nekem nem lenne jogom beszélni veled erről. Igazából találkozunk sem lett volna szabad ma, de a különös véletlen összehozott itt bennünket, és én már egyáltalán nem bánom. Nagyon kedvesek voltatok, hogy mindketten a pártomat fogtátok e bajos ügyben, amiért igazán hálás vagyok nektek. Ezért cserébe most, amennyire tőlem telik, megpróbálok helyesen válaszolni a kérdésedre. Az én kötelességem, jól mondtad, az, hogy mindenkit kikérdezzek, aki át akar kelni a szigetre. Ha egy párról van szó, hisz te is erről beszéltél, akik azt állítják, hogy a kapcsolatuk nagyon erős, akkor azt kell kérjem tőlük, vallják ki a legrégebbi idők óta őrizgetett, legdrágább közös emlékeiket. Előbb az egyiket kérem meg erre, majd a másikat. Egymástól függetlenül kell beszélniük, úgy, hogy a másik ne hallja. Így elég hamar kideríthető a köztük lévő kötelék igaz természete.

– De hát nem nehéz az, uram – kérdezte Beatrice –, meglátni, mi az, ami az emberek szíve mélyén rejtezik? Hiszen a látszat oly megtévesztő, és annyira könnyen lehet neki hinni!

– Ez igaz, jóasszonyom, csak hogy mi, révészek anyyi, de anyyi megtévesztő látszatot láttunk már a hosszú évek során, hogy nekünk

semmibe se kerül mögójük látni. Ráadásul, amikor az emberek a legkedvesebb emlékeikről beszélnek, lehetetlen elrejteniük az igazságot. Állíthatja egy házaspár akármilyen hangosan, hogy őket a legerősebb szeretet kapcsolja egybe, mi, révések bizony hamar megtaláljuk mögötte az igazságot. Szeretet helyett sokszor neheztelést, haragot, sőt olykor egyenest gyűlöletet. Vagy óriási ürességet, sivárságot. Olykor semmi mást, mint félelmet a magánytól. A legritkábban olyan erős, maradandó szeretetet, ami kibírta az évek múlását. Ha mégis ilyenre akadunk, hidd el, mi vagyunk a legboldogabbak, hogy együtt vihetjük át őket a szigetre. De jóasszonyom, máris túl sokat mondtam neked, többet, mint szabadna!

– Én pedig szívből köszönöm, révész! Semmi több, csak kielégítetted egy öregasszony kíváncsiságát. De most már békén hagyunk.

– Járjatok szerencséivel!

\*

Axl és Beatrice ugyanazon az úton jutottak vissza az ösvényre, a csalánnal és páfránnyal borított vad réten át, amin keresztülágva betértek a villához. A vihartól csalóka lett az aljnövényzet, így akármennyire szerették volna minél gyorsabban maguk mögött hagyni a romos villát, csak lassan tudtak haladni, minden léptüket meg kellett fontolniuk. Nagy sokára értek ki a lejtős útra, és mivel még mindig állhatatosan zuhogott, gyorsan befutottak az első nagyobb fa alá, hogy menedéket találjanak alatta az eső előtt.

– Nem áztál bőrig, hercegnőm?

– Ne aggódj miattam, Axl, a palástom megvéd az eső ellen. És te?

– Hát, itt nem fog egyhamar megszáritani semmit a nap, ha egyszer újra kisüt – mondta a fa lombját vizsgálgatva Axl.

Lepakolták a batyuikat, és hátukat a fa törzsének vetve pihentek, míg visszanyerték nyugodt lélegzetüket. Kisvártatva megszólalt Beatrice:

– Axl, én félek – mondta csöndesen.

– Miért, most mitől, hercegnőm? Itt aztán nem érhet semmi bántódás.

– Emlékszel a sötét rongyokba burkolódzó idegen asszonyra, akivel azon a régebbi napon láttál beszélgetni, a vén csipkebokor alatt? Hihette bárki, hogy csak egy bolond vándor, de a történet, amit elmondott, nagyon sokban hasonlít ennek a vénségnek az esetéhez, amit most hallottunk a romos villában. Az ő férjét is egy révész vitte el, és őt is ott hagyták

egyedül a parton. És amikor a magánytól zokogva végül elhagyta azt az öblöt, kiért egy völgy magas peremén futó ösvényre, és ott, nézvén előre és fordulván hátra, azt látta, hogy az út előtte is, mögötte is nagyon hosszan fut, és telis-tele van ugyanolyan magányosan zokogó emberekkel, mint amilyen ő maga. Ezeket hallván még meg sem ijedtem annyira, hisz azt gondolhattam, mi dolgom nekem ezzel, ez igazán nem rám tartozik. De ő csak mesélt tovább, Axl, és pedig arról, hogy ezt a földet a feledékenység átka sújtja, hogy lassan egész múltunkat ellepi a feledés homálya. Ez már megriasztott, hisz mi ketten is nem épp elégszer tapasztaljuk ugyanezt? Végül megkérdezte tőlem: „*Miképpen tudjátok majd bizonyítani a férjeddal a szeretetet egymás iránt, ha semmire nem emlékeztek a közös múltból?*” És én azóta is ezen töröm a fejemet. És ha eszembe jut, mindig nagy félelemmel tölt el ez a gondolat.

– De mitől kellene félned, hercegnőm? Hiszen mi nem szándékozunk semmiféle szigetre eljutni, nem ez a célunk!

– De akkor is, Axl, mi van, ha a szeretet egészen kikopik belőlünk, mire nekünk is eszünkbe jut elmenni ilyesfajta helyre?

– Miről beszélsz, hercegnőm? Hogy kophatna meg bennünk a szeretet egymás iránt? Hát nem sokkal erősebben átéljük most, mint éreztük bolond fiatal szerelmespárként?

– De Axl, hisz nem is emlékszünk semmire azokból a napokból! És a közben eltelt évekből sem! Nem emlékszünk sem heves vitákra, sem szép pillanatokra, amiket kincsként kellene őrizgetnünk. Nem emlékszünk még arra sem, hogy a saját fiunk miért hagyott el bennünket.

– Majd visszaidézzük mindezt, hercegnőm! És különben is, az soha nem változik, amit én a szívemben irántad érzek, függetlenül attól, mit felejtettem el és mire emlékszem. Hát te nem ugyanezt érzed, hercegnőm?

– De igen, Axl, én is épp így érzek. Másfelől viszont jó volna tudni, vajon amit ma érzünk egymás iránt, nem csak annyi-e, mint ezek az esőcseppek itt? Nézd, még mindig csöpögnek ránk az ázott falevelekről, pedig az égből már rég nem hull az eső. Vajon van-e még hátra más, mint hogy az emlékeink után a szerelmünk is elhalványodjék és kihunyjon?

– Az Úr nem enged bekövetkezni efféle szörnyűségeket, hercegnőm – mondta Axl nagyon halkán, csaknem sóhajtván, mert már az ő lelke is kezdett eltelni valami megnevezhetetlen szorongással.

– Azon a napon, ott, a vén csipkebokor alatt – folytatta Beatrice –, a rongyos idegen asszony figyelmeztetett, hogy már nincs miért



vesztegetnünk a fogyó időt. Azt mondta, mindent el kell követnünk, hogy visszaidézzük, amit együtt éltünk át, minden rosszat és minden jót, amin a múltban osztoztunk. És most itt volt ebben a villában az a révész, akit kikérdeztem, és a válaszában pontosan azt mondta ki, amire számítottam, és amitől tartottam. Miféle reményünk lehet így, Axl, ebben a helyzetben, ahol most tartunk? Mit felelnénk, ha valaki most kérdezné meg tőlünk, mik a közös múltunk legkedvesebb emlékei? Axl, én annyira félek!

– Na, na, nyugodj meg, hercegnőm, hisz nincs mitől félnünk! Nem hagytak el minket örökre az emlékeink, csak valamerre elgurultak, eltűntek a szemünk elől ebben az átkozott homályban. De ne félj, megtaláljuk őket, egyiket a másik után, szép sorban, ha majd szükség lesz rá. Hát nem ezért indultunk el erre az útra is? Ha egyszer a fiunk itt fog állni előttünk, mindjárt elkezdenek visszatérni a fejünkbe a múlt dolgai.

– Remélem én is! De az a révész csak még jobban megijesztett a szavaival.

– Ugyan, felejtsd el, hercegnőm! Mi dolgunk nekünk az ő csónakjával meg azzal a fura szigettel? Amúgy pedig, igazad van, az eső tényleg elállt! Én azt mondom, hamarabb megszáradnánk, ha felállnánk és kimennénk innen a nedves fa alól! Folytassuk az utunkat, hercegnőm, és tegyük félre az oktalan aggodalmaskodást!

## HARMADIK FEJEZET

A szász falu a messzi magaslatról nézve már inkább emlékeztetett a mai településekre, amit a modernek községnek neveznek – de legalábbis sokkal jobban, mint a sziklába rejtett barlangfalu, ahonnan Axl és Beatrice jöttek. Rögtön elsőre azért, mert ezt nem a hegy gyomrába vájták, aminek talán a szászok klausztofóbiára való erősebb hajlama volt az oka. Ha a vándor a meredélyen aláereszkedve érkezett ide, mint Axl és Beatrice aznap este, alant a szeme elé táruló völgyben negyvenvalahány önálló házat számlálhatott meg, amelyek nagyjából kör alakban állva a völgy oldalában egy kisebb és egy nagyobb, egymásba illesztett gyűrűt rajzoltak ki. Ahhoz talán túl messzire álltak hőseink, hogy a házak közti méretbeli és esztétikai különbségeket észlelhessék, de az kivehető volt innen is, hogy zsúpfedelük van, és hogy a legtöbbjük körsátor alakú: valamivel korábbi változatai azoknak a körházaknak, amilyenekben a mai emberek vagy a szüleik felnövekedtek. Ám a szászok, ha már feláldozták a biztonságosabb föld alatti lakóhelyet a szabad égért, voltak annyira gondosak, hogy ellensúlyozzák a település köré húzott magas kerítéssel. A kipányvázott szálfáknak olyan éles hegye volt, mintha óriások faragták volna meg maguknak ceruzának, a gerendák szoros sorfala teljes egészében körbekerítette a falut. A védfal bármelyik pontján legalább kétszer olyan magas volt, mint egy természetes férfi, és hogy még inkább elvegyék a betolakodók kedvét az ostromnak még a gondolatától is, a falon túl mély vizesárok húzódott körben a település körül.

Ez lehetett a kép, amely Axlt és Beatrice-t fogadta a völgybe lenézve, míg ott fenn összeszedték az erejüket, hogy leereszkedjenek a lejtőn. A nap épp leszállni készült a völgy másik peremén. Megint Beatrice jött előre, akinek nem romlott még úgy el a látása, hogy a lejtőn kicsivel a férje előtt ereszkedjen bele a derekáig érő pitypangos fűbe.

– Úgy látom, a kaput négy... nem, öt ember őrzi – mondta. – És azt hiszem, lándzsa van a kezükben. Amikor legutoljára jártunk itt az asszonyokkal, nem volt még, csak egyetlen kapuőr két kutyával.

– Biztos vagy benne, hercegnőm, hogy tényleg szívesen fogadnak itt minket?

– Ne aggódj efelől, Axl, engem már elég jól ismernek. Mi több, a falu egyik vénje a mi fajtánkból való: ő is briton, és az itteni szászok bölcs

vezetőjükként tisztelik, noha nem az ő vérük. Ő gondoskodni fog róla, hogy ma éjszakára biztos tető legyen a fejünk fölött. Hanem, Axl, én mégis azt hiszem, itt történhetett azóta valami, és kicsit meg is vagyok ijedve, mert most még egy lándzsás férfi érkezett a kapuhoz egy egész farka dühös kutyával.

– Ki tudja, mi zajlik a szász falvakban – felelte neki Axl. – Talán jobb, ha valahol másutt bújunk meg ma éjszakára.

– De hamarosan meglep minket a sötétség, Axl, és tán csak nem nekünk szánták azokat a lándzsákat!? Ráadásul már mióta akartok látogatni valakit itt, egy asszonyt, aki jobban ismeri a gyógyító szereket, mint bárki a mieink közül.

Axl kivárt, hátha a felesége hozzátesz még valamit, de amikor látta, hogy Beatrice csak fürkészi tovább a távot, megkérdezte tőle:

– És mi okból akarnál te gyógyító szereket szerezni, hercegnőm?

– Ah, csak egy kis kellemetlenség, amit viszont minduntalan újra észlelek. Ez az asszony biztosan tud valamit adni, ami csillapítaná.

– Miféle kellemetlenség, hercegnőm? Hol fáj?

– Ah, Axl, hisz mondom, hogy semmiség. Csak azért jutott egyáltalán eszembe, mert épp itt készülünk megszállni.

– De hol bánt, hercegnőm? Hol az a fájdalom?

– Ó... – sóhajtott a Beatrice, és anélkül, hogy a férjéhez fordult volna, odatapasztotta a kezét az oldalára, épp a bordái alatt, és fölnevetett. – Semmiség, kár is beszélni róla. Hisz láttad, még csak lassítanom se kellett miatta, egyetlenegyszer se, míg idáig jöttünk.

– De nem ám, egy kicsit sem lassítottál, hercegnőm, én állítottalak meg minduntalan, hogy pihenőt kérjek.

– Hát épp ezt mondom, Axl. Látod, nincs miért aggódni.

– Nem, tényleg, egy csöppet sem lassítottál. Mi tagadás, te, hercegnőm, máig ugyanolyan erős vagy, akár a fiatalasszonyok, akik feleannyi idősek, mint te. De ha van valaki ebben a faluban, aki segíthet megszüntetni ezt a fájdalmat, semmi rossz nincs abban, ha felkeresed.

– Na, ugyanezt mondom én is, Axl. Hoztam magammal egy kis ónt, cserébe a gyógyító szerekért.

– Senkinek nem tesznek jót ezek a kis fájdalmak. Mindannyian szenvedünk valami efféléttől, és mind meg is akarunk szabadulni tőle, amint lehet. Mindenképp keressük meg azt az asszonyt! Menjünk el hozzá, ha még mindig itt lakik. Az örök biztosan beengednek a kapun.

Mire a védőárok hídjához értek, csaknem egészen besötétedett: az örök már meggyújtották a fáklyákat, ott lobogtak a kapu két oldalán. Az őrsgben álló keménykötésű, magas fickók szinte megrémültek, amikor meglátták a közeledő párt a hídon.

– Te várj itt, Axl – mondta Beatrice halkán. – Majd magam odamegyek, és beszélek velük.

– De ne menj túl közel a lándzsáikhoz, hercegnőm! A kutyák nyugodtnak látszanak, de ezek a szászok egész fejvesztettnek tűnnek az ijedelemtől.

– Ha tőled ijedtek meg, Axl, mert azt hiszik, öregembernek álcáztad magad, én hamar tisztázom velük, mekkorát tévednek!

Beatrice merészen átlépdelt a hídon a kapuig, ahol a felbolydult őrsg azonnal körbevette. Ahogy beszélni kezdett hozzájuk, eleinte mind gyanakvó pillantásokat lövelltek Axl felé, majd az egyik odaszólt neki szász nyelven, hogy jöjjön, és lépjen a fáklyafény alá. Minden bizonnyal azért kérte ezt, hogy meggyőződhesseken róla, Axl nem valami álruhás fiatal harcos-e. Aztán az örök még váltottak néhány szót Beatrice-szal, majd átengedték őket.

Axl egészen összezavarodott: ami a távolból két, csaknem szabályos gyűrűbe rendezett házsornak látszott, az közélről merő káosznak bizonyult. Mintha labirintusba kerültek volna, összevissza terelődtek a falu keskeny utcácskáin. Igaz, a fény is egyre fogyott, de ahogy a felesége nyomában lépkedett, semmiféle logikus rendszert nem fedezett fel a település elrendezésében. Ahogy az utcán mentek, egyszer csak felderengett egy épület, mintha az utat akarná elzárni előlük, hogy kénytelenek legyenek bekanyarodni valamely rejtélyes mellékutcába. Még annál is nagyobb körültekintéssel kellett haladniuk, mint kint az országutakon: csupa gödör volt a talaj, a mélyedésekben pocsolyák, az elvonult zivatar nyomán. És mintha ez nem volna elég, olybá tűnt, a szászok szokásai megengedik, hogy mindenfelé ilyen-olyan tárgyakat szórjanak el: egy helyütt például nagydarab terméskövek hevertek az utca közepén. Axl a legjobban mégis a búz zavarta, amit jártukban hol erősebben, hol gyengébben éreztek, de nem szűnt meg a falu egyetlen szegletében sem. Mint azokban a régi korokban mindenki más is, Axl elsőre felismerte a trágya szagát, és remekül meg tudta különböztetni az emberi ürüléket az állatitól, de ez valami más volt, még a kettőnél együtt is erősebb. Hamarosan meg is tudta mondani, honnan ered: szerte a faluban

halomszám állt a rothadó hús, amit a szászok a házuk elé raktak ki, vagy az útfélre, áldozatként számtalan istenüknek. Egy helyütt, ahol különösen erősen támadt rá a dögletes bűz, Axl a forrását keresve megfordult, és látta, hogy az egyik kunyhó párkányáról valami sötét csomó lóg alá. Ahogy jobban megnézte, a folt átváltozott a rohadt húson nyüzsgő légyrajjjá. Egy pillanattal később egy disznó került eléjük, amit a fülénél fogva ráncigált egy csapat szász kölyök; majd egy farka kutya loholt el mellettük, megriasztva a mindenfelé őrizet nélkül bóklászó teheneket és szamarakat. Az a néhány ember, akivel találkoztak, némán megbámulta őket, a házakból leskelődő fejek pedig azonnal eltűntek a tekintetükre az ajtók és ablakzsáruk mögött.

– Nagyon furcsa ez a hely ma este – súgta Beatrice Axlnak. – Hisz itt ilyenkor a házuk előtt szoktak ücsörögni az emberek, vagy összeverődve derűsen csevegnek. A gyerekek meg eddigre már rég a nyomunkba szegődtek volna, a rengeteg kérdésükkel zaklatva minket, míg csúfolódni nem kezdenek rajtunk, vagy össze nem barátkozunk. De ma este hátborzongatóan csöndes itt minden, amitől nincs igazán jó érzésem, Axl!

– Eltévedtünk, hercegnőm, vagy még mindig jó irányban tartunk a szálláshely felé?

– Úgy gondoltam, előbb a javasasszonyt látogatjuk meg, akitől a gyógyító szereket kérhetem. De ahogy a dolgok alakulnak, lehet, hogy mégis jobb, ha távol tartjuk magunkat a bajos mellékutcától, és egyenest az öreg hosszúházhoz megyünk.

– Messzire vagyunk még a gyógyító asszony házától?

– Ha jól emlékszem, innen már nincs messze.

– Akkor előbb nézzük meg, itt találjuk-e. Még ha valami kicsiség is, ami fájdalmat okoz neked, hisz tudjuk, hogy az, akkor sincs értelme, hogy tovább szenvedj tőle, ha egyszer elmulasztható.

– Á, ez várhat reggelig, Axl. Még csak nem is jelentkezett azóta, hogy beszélünk róla.

– Akkor is, hercegnőm, ha már közel vagyunk, miért ne látogatnánk meg előbb azt a javasasszonyt?

– Csak akkor menjünk oda, Axl, ha nagyon ragaszkodsz hozzá. Én magam örömmel hagynám reggelre, vagy meglehet, még inkább a következő alkalomra, ha majd megint erre járok.

Ahogy beszélgettek, befordultak a sarkon, és ott találták magukat a falu főterén. Axl joggal feltételezte, hogy ez a település központja, hiszen a tér

közepén nagy máglya égett, az örömtűz, ami körül ott ültek mind a falubeli szászok, de legalábbis szép nagy tömeg gyűlt össze a fényben és melegben mindenféle korosztályból, a karon ülő kisgyermektől az aggastyánig. Axl első gondolata az volt, hogy bizonyára valami pogány ünnepségbe keveredtek. Ám ahogy megálltak, hogy alaposabban szemügyre vegyék az eléjük táruló látványt, Axl észrevette, hogy a tömeg figyelmét nem köti le valamely jelenet vagy ceremónia. A tűz fényében komoly, itt-ott talán ijedt arcokat látott maga körül, mindenfelől lehalkított beszéd foszlányai szálltak fel, ami nyugtalan mormogássá folyt össze a levegőben a tömeg fölött. Rájuk vakkant egy kutya, amit egy árnyalak nyomban el is űzött onnan, mire néhány falubeli rájuk emelte a szemét: semmitmondó tekintettel követték őket, míg elhaladnak mellettük, és nem törődtek velük tovább.

– Ki tudja, mivel vannak itt ezek a népek elfoglalva, Axl – szólalt meg Beatrice. – És mindjárt el is mennék innen, ha nem errefelé volna a javasasszony háza. No, hadd látom, emlékszem-e még, hogyan kell odamenni.

Jobbra állt egy sor kunyhó, arrafelé vették az irányt, és egyszer csak észrevették, hogy ott egy másik, kisebb tömegnyi ember csoportosul a sötétben, a tűz körül ülőket figyelve. Beatrice megállt, hogy egyikükkel szót váltson: egy asszony volt, aki a háza előtt ácsorgott az ajtóban. Axl hamarosan rájött, hogy ez az a javasasszony, akit kerestek. Az arcát nem láthatta igazán jól, de azt a félsötétben is ki lehetett venni, hogy magas, egyenes tartású, talán középkorú nő, a vállára nagykendő borítva, amit összefog maga előtt. Ő és Beatrice halkán tanácskoztak, olykor egy-egy pillantást vetve a tömegre, máskor Axlra. Végül a javasasszony egy mozdulattal mindkettejüket invitálta volna a kunyhóba, de Beatrice, visszalépve, gyöngéden kérte a férjét:

– Hagyj minket kettesben, Axl, hadd beszéljek vele csak én. Segíts lerakni a batyut, és várj meg idekinn.

– Nem mehetnék én is be veled, hercegnőm? Még ha rosszul értem is a szász beszédet.

– Ezek női dolgok, emberem, hadd beszéljük meg őket egyedül. Ráadásul azt mondja, alaposan meg fogja vizsgálni ezt az én öreg testemet.

– Ó, bocsáss meg, hercegnőm, nem gondoltam bele, mit kérek. No, mutasd azt a batyut, hadd veszem le a hátadról! Addig várlak idekint, míg

csak kívánod.

A két asszony eltűnt a házikóban, Axl pedig kint maradt a becsukódó ajtó előtt. Hirtelen megérezte, mennyire kimerült: főleg a válla és a lába nyilallott az óriási fáradtságtól. Lerakta a maga terhét is, és a vályogfalnak vetve hátát figyelni kezdte arrébb a tömeget. A téren most nagy lett a nyugtalanság: a sötétből, ahol ő is állt, emberek váltak ki, és nagy léptekkel a tűzhöz siettek, hogy elvegyüljenek a többiek közt, mások épp hogy felpattantak a tűz mellől, és szinte futva mentek el onnan, de csak hogy egy perc múlva ismét visszaszaladjanak. A lángok fényében élesen felvillant néhány arc, a hátrébb állóké beleveszett a sötétbe, de abból, amit láthatott, Axl egy idő múlva arra következtetett, hogy ezek az emberek várnak, némileg izgatottan, valamire vagy valakire, aminek vagy akinek a tűz mellett balra álló, gerendából ácsolt csarnok felől kell feltűnnie. Egy kisebb máglya éghetett benn az épületben is – ami valószínűleg afféle közösségi gyülekezőhelyként szolgált a szász faluban –, mert az ablakaiban villogva váltakozott a feketeség és a fény.

Axl alig tudta nyitva tartani a szemét: ahogy Beatrice és a javasasszony tompa hangja kiszűrődött bentről, ő odakint a kunyhó falának dőlve csaknem elbólintott. De ekkor mozgolódás támadt, a tömeg felmorajlott és hullámozni kezdett, mintha valami hír szele söpört volna végig rajtuk. Néhány férfi lépett ki a gerendaépületből, és egyenest a tűzhöz mentek. A lecsendesedett népség kettéválva utat adott nekik, mintha valami bejelentésre várnának, de az újonnan érkezettek nem mondtak semmit, úgyhogy a tömeg hamarosan bezárult körülöttük, és ismét felcsapott a beszélgetésekből támadó egyenletes zúgás. Axl észrevette, hogy az emberek szinte kivétel nélkül arra a férfira függesztik a tekintetüket, aki utoljára jött ki a csarnokból. Nemigen volt több harmincévesnél, de valami magától értetődő tekintélyt sugárzott, mint akinek veleszületett hatalma van. Egyszerű öltözetet viselt, olyasfajta ruházatot, mint a földművesek, a külseje mégis merőben elütött a többiekétől. Nem csak azért, mert köpenyét az egyik vállán átvetve hordta, hogy jól látható maradjon az öve és a beletűzött kard markolata. És nem csak azért, mert a faluban bárki másnál hosszabb haja volt, ami már-már a vállán is túlnőtt, bőrszíjjal kellett összefognia a feje tetején, hogy ne lógjon a szemébe. Igazából már így első pillantásra is az a gondolat villant át Axl agyán, hogy ez a fiatalember azért köti hátra a haját, nehogy *harc közben* a szemébe hulljon... Ez a megfogalmazás egészen természetesen ötlött fel Axlban,

mint egy felismerés – csak akkor vált ijesztővé, amikor eltöprengett rajta. Ráadásul ahogy az idegen elvegyült a tömegben, és kezét leengedve a kardja markolatán nyugtatta, Axl csaknem tapinthatóan érezte a biztonság, izgalom és félelem különleges keverékét, amit csak az ilyen mozzanatok képesek kiváltani a férfilelekből. Megígérte magának, hogy később gondolatban visszatér ehhez a különleges érzéshez, de most erővel kizárta a fejéből, és a szeme előtt kibontakozó jelenetet figyelte.

Igen, a férfi viselkedése – ahogy mozgott, ahogy tartotta magát – merőben megkülönböztette a körötte nyüzsgő többiektől. *„Hiába próbál olyannak látszani, mint egy közönséges szász ember – gondolta Axl –, ez a férfi harcos, és pedig a kíméletlenül pusztítók fajtájából.”*

A csarnokból érkezők csoportjából két ifjú szorosán követte a harcost, szinte rátapadtak: amint az beljebb sodródott a tömegbe, ezek mindent elkövettek, hogy a közvetlen közelében maradjanak, ahogy a gyerekek igyekeznek idegen helyen, nehogy elszakadjanak a szüleiktől. Mind a ketten egészen fiatal helybeli legények voltak, ők is kardot viseltek, ráadásul lándzsát is szorongattak a kezükben, de szemmel láthatóan még nem voltak hozzá szokva a fegyverviseléshez. Mi több, mereven és idegesen mozogtak a félelemtől, és látszott, nemigen tudják, hogyan reagáljanak a földijeik mindenünnen felhangzó dicsérő és bátorító szavaira. Kétségbeesett tekintetüket riadtan kapdosták ide-oda, ahogy a tömegből kinyúló kezek biztatóan meglapogatták a hátukat vagy vállon veregették őket.

– A hosszú hajú fickó is idegen, alig érkezett egy-két órával korábban, mint mi – hallotta meg Axl egyszerre Beatrice hangját a füle mellett. – Ő is szász, de nem idevalósi, távoli tájról jött, a keleti mocsárvidékről. Azt meséli el épp, nemrégiben hogyan harcolt a tengeren a kalózok ellen.

A két asszony hangja egy ideje jobban elkülönült egymástól, és Axl most megfordulva láthatta is, hogy Beatrice és a vendéglátója már kint állnak mögötte a ház ajtajában. Most a javasasszony lágy, halk hangja hallatszott, egy darabig szászul beszélt Beatrice-nak, aki a férje füléhez közel hajolva tolmácsolta neki a hallottakat:

– Ahogy kiveszem, itt az elmúlt órákban volt némi izgalom: azt meséli a javasasszony, hogy egy férfi zihálva rohant be a faluba, vállán sebesüléssel, alig bírt annyira megnyugodni, hogy beszéljen, és amint levegőt kapott, elmondta, hogy ő és a fivére, meg annak a tizenkét éves fia épp a folyón horgásztak, ahol szoktak, mikor két ogre rajtuk ütött. De a



leírás alapján nem lehettek valami hétköznapi ogrék: úgy mondta, éktelen nagyok voltak, és gyorsabbak, ravaszabbak, mint az emberevők, akiket eddig látott. A démonok – ahogy az itteniek nevezik az ilyen lényeket – azonnal megölték a fivérét, az egyik pedig felragadta és magával vitte a gyermeket. Az utolsó, amit a férfi látott, az volt, hogy a fiú még életben van, és erősen küzd a démon karmai között. Aztán őt üldözni kezdte a másik behemót, végigkergette a folyó mentén, alig tudott elmenekülni előle, a rettentő szörny már a sarkában volt, de végül mégis ő bizonyult gyorsabbnak. Nézd csak, Axl, ő az, az a férfi ott a kötéssel a karján, aki az idegen harcossal beszélget. A javasasszony azt meséli, hogy aztán hiába kínlódott a sebétől, annyira aggasztotta az unokaöccse sorsa, hogy a falu legerősebb embereiből csapatot szervezett, és visszavezette őket a helyre, ahol a fiúval eltűnt a rém. A folyóparthoz közel meg is látták a füstöt, ami az ott rakott tűzből szállt fel, de ahogy fegyverrel a kézben közelebb kúsztak, hirtelen megnyíltak a bokrok – úgy látszik, az a két szörny csapdát állított nekik, és mire felocsúdtak, már hármat megöltek közülük. Aki megmaradt, az irháját mentve menekült, és bár sértetlenül értek vissza a faluba, most otthon remegnek az ágy alatt, félelemtől dadogva. Túl nagy volt a megrázkódtatás, elő se mernek bújni, hogy jó szerencsét kívánjanak ezeknek a bátor embereknek, akik a közeledő teljes sötétség és a leszálló köd ellenére kimenni készülnek, hogy véghezvigyék, amit tizenkét rátermett férfi fényes nappal nem tudott elvégezni.

– Tudják, mi van a fiúval? Életben van még? – kérdezte Axl.

– Nem, nem tudnak róla semmit. De akkor is kimennek a folyóhoz. Miután az első csapat halálra ijedve visszatért, azt mondja a javasasszony, a falu vénei bárhogy nógatták a férfinépet, már nem akadt köztük, aki újabb csapatot szervezzen. És akkor, legnagyobb szerencsájukre, megjelent itt ez az idegen, aki egyetlen éjszakára keresett szállást, mert megsérült a lova lába. És bár egészen tegnapig nem is sejtette, hogy az a fiú meg a családja a világon van, azonnal kijelentette, hogy a segítségére siet. Az a kettő, aki kimenni készül vele, ők az elragadott gyerek két ifjú nagybátyja, de ahogy elnézem őket, inkább lesznek a harcos hátráltatói, mintsem a segítői. Nézd, Axl, ezek belebetegedtek a rettegésbe!

– Igen, igen, hercegnőm, ez egészen nyilvánvaló, de mégiscsak bátrak, ha kimerészkednek annak ellenére, hogy ennyire félnek! Mi viszont a legrosszabb napot választottuk, hogy a falu vendégszeretetére bízzuk magunkat. Máris mekkora a sírás-rívás, hallod? És még mennyi ok lesz rá,

míg elmúlik ez az éj!

Úgy tűnt, a javasasszony valamennyit megértett abból, amit Axl mondott, mert újból megszólalt szászul, amit Beatrice nyomban fordított is:

– Azt mondja, most azonnal induljunk a hosszúházhoz, és ne mutatkozzunk holnap reggelig. Azt mondja, ha továbbra is a faluban csellengünk, nem merné megjósolni, hogy egy ilyen éjszakán, mint a mai, miféle fogadtatásban lenne részünk a helybeliektől.

– Pontosan erre gondoltam én is, hercegnőm. Akkor fogadjuk meg ennek a jó asszonynak a tanácsát, és menjünk, ha még emlékszel, merre van a hosszúház.

Ám ugyanebben a pillanatban hirtelen lárma csapott fel a téren, majd a kiabálás éljenzésre váltott, és a tömeg előretolult, mintha alakzatot akarna váltani. Azután, középen a harcossal és két kísérijével, megmozdultak, és halk kántálásba kezdtek, amihez hamarosan csatlakoztak a mellékutcákban meghúzódó szemlélődők, köztük a javasasszony is. A menet épp feléjük indult, maguk mögött hagyva a nagy, fényes lángokat a főtéren, többen fáklyával a kezükben, amelyek imbolygó fénye fel-fellobogott a vonuló sokaságban. Axl így itt-ott láthatta felvillanni az izgalomtól vagy félelemtől fénylő arcokat. Ha egy-egy fáklya a harcos közelébe került, megvilágította deli alakját. Axl megfigyelte, hogy a férfi arckifejezése állhatatos nyugalmat tükröz, ahogy jobbra-balra pillant, a buzdító szavakat köszöngetve, kezét még mindig a kardja markolatán tartva. Aztán a tömeg elvonult a kunyhóisorok között, maguk mögött hagyva Axlt és Beatrice-t, majd lassan el is tűntek a szemük elől, csak egyre tompább kántálásuk hallatszott még egy darabig.

Axl és Beatrice, talán a történések izgatott, riasztó légköre miatt, még percekig mozdulatlanul álltak a mellékutcában. Majd Beatrice ismét a javasasszonyhoz fordult, aki nem vonult el a tömeggel. Axl úgy látta, már feltehetően nem a hosszúházhoz vezető legrövidebb útról van szó köztük, mert a két asszony már sokkal távolabbra les, és a helybeli hölgy jócskán a falun túli pontra mutogat a messzeségben, valahová a hegyek felé.

Végül mégis később indultak csak el a szállásra, amikor a falu már egészen elcsendesedett. Nagyon nehezen tájékozódtak a sötétben. Az utcasarkokon égő fáklyák táncoló fénye keszokusza árnyakat vetett, és ezek mintha még inkább összezavarták volna őket: csak remélni merték, hogy még nem tévedtek el. Épp ellenkező irányba haladtak, mint amerre a

tömeg elvonult, köröttük szerte néma házak, a fekete ablakok mögött semmi nyoma az életnek.

– Menjünk lassabban, hercegnőm – mondta halkán Axl. – Ha valamelyikünk elbotlik, és netán elesnénk ezen a göröngyös földön, egy lélek se akad most erre, aki segítségünkre siethetne.

– Axl – szölt Beatrice – azt hiszem, eltévedtünk. Menjünk vissza az előző sarokig, akkor biztosan eszembe jut, merre kell menni.

Az út, amin haladtak, kiegyenesedett, és egyszerre a magas cölöpkerítés tövében találták magukat, a falu védfalja alatt, amit a hegytetőről már idefelé jövet láttak. Hegyes oszlopai sötétebben derengtek fölöttük, mint az éjszakai égbolt. Ahogy haladtak alatta, Axl mormogó hangokat hallott, és mindjárt látta is, hogy nincsenek egyedül: fenn a védfalon végig árnyékok álltak szabályos távolságban egymástól, Axlnak nem volt nehéz rájönnie, hogy a kerítésen túli vad sötétbe kémlelő örök árnyai. Épp csak odasúgta Beatrice-nak, mit lát, és máris hallották a közeledő lábdobogást maguk mögött. Meggyorsították lépteiket, de már utol is érte őket a fáklyafény, amiben gyorsan mozgó árnyak suhantak ide-oda a szemük előtt. Axl előbb még arra gondolt, hogy a másik irányból visszafelé jövő falusiak csapatába ütköztek, de aztán látta, hogy szabályosan körbevették őket. Különböző korú és testalkatú szász férfiak lökdösődtek körülöttük. A legmagasabb szászok kezében lándzsa, a többiek kapával-kaszával, mindenféle földműves eszközökkel hadonásztak. Körben mindenünnen nekik kiabáltak, és mintha folyamatosan több és több ember érkezett volna az első gyűrűben állók mögé. Axl érezte az arca elé tolt fáklyák lángjának melegét. Szorosán ölelte magához Beatrice-t, és tekintetét az ellenfénybe meresztve próbálta kivenni, vajon melyikük lehet a vezető ebben a csapatban, és hol áll, de nem látott senkit a körben, akit ekként azonosíthatott volna. Ráadásul minden arcon páni félelem tükröződött. Axl megállapította: jó lesz nagyon vigyázni, mert itt egyetlen rossz mozdulat is tragédiához vezethet. Lázasan kereste emlékezetében a megfelelő szász szavakat, és közben arrébb húzta Beatrice-t, nehogy elérhesse az a különösen vad tekintetű ifjú, aki remegő kézzel emeli kését a magasba. De egyetlen szász szó sem jutott eszébe, így végül be kellett érnie azzal, hogy olyasfajta csitító hangokkal próbálkozzék, amilyenekkel az ember a megvadult lovat igyekszik leszelídíteni.

– Hagyd abba, Axl – súgta neki Beatrice. – Ezek nem fogják megköszönni, ha bölcsődalokat susogsz nekik.

Beatrice ehelyett szászul szólította meg egyiküket, majd egy másikat, de ez sem javított a hangulaton. Hangos veszekedés tört ki, a lábak közt előrontott egy kötelét feszítő kutya, és vicsorogva rájuk morgott.

És ekkor a feléjük feszülő alakok mintha egy csapásra visszakushadtak volna: hátrébb léptek mind, lecsendesedve, míg végül már csak egyetlen dühösen kiabáló hangot lehetett hallani, valahonnan messzebről, ahogy közeledik az embergyűrűhöz. Amint odaért, a kör megnyílt, hogy beengedje a mérges hang gazdáját: a sorfalat álló szászok közt vastag botjára támaszkodva zömök kis ferde alak bicegett be a fáklyák fénykörébe. Az idős férfi nem volt púpos – sőt meglehetősen egyenes háttal állt ott mégis, a nyaka és a feje furcsa szögben nyúlt előre a vállai között. De ez a különös testalkat nemhogy elvett volna a tekintélyéből, inkább még hozzáadott. Szemmel láthatóan az összes szász félve tisztelte, úgy tűnt, még az acsarkodó kutya is, aki a megjelenésére lapulva húzódott vissza az árnyak közé.

Axl még a maga kevéske szász nyelvtudásával is tisztán értette, hogy a ferde kis alak haragját alapvetően nem az váltotta ki, ahogyan a falubeliek az idegenekkel bánnak. Az öreg azért illette őket nagyobb szemrehányással, mert elhagyták a posztjukat, pedig őrségben kellett volna maradniuk. Szavai nyomán most valami szégyenféle elszontyolodás, és még annál is nagyobb zavarodottság ült ki a fáklyafényben látható arcokra. Aztán ahogy az öreg hangja egyre tüzesedett a növekvő haragtól, a szászoknak már mintha derengett volna valami. Lassan egyenként visszaszállingóztak a sötétbe, hogy újra elfoglalják a posztjukat a fal tetején. És amikor az utolsó szász őr is eltűnt letről, és mindenfelől hallani lehetett a cölöpfalnak döntött létrákra hágó talpak csattanásait, a ferde testű kis öreg még akkor is csak ment az emberei után, és szórta rájuk sértő szidalmait.

A rebellió elültével aztán odafordult az idős párhoz, és a legkisebb akcentus nélkül szólította meg őket saját anyanyelvükön: – Hogy lehet, hogy még ezt is elfelejtik, és épp csak azután, hogy találkoztak a harcossal, akit hagytak az övéik közül csak két ifjú kíséretében kimenni, hogy elvégezze, amihez nekik maguknak nem volt bátorságuk!? Vajon a szégyen kurtította ilyen rövidre az emlékezetüket, vagy pusztán a félelem?

– Bizony, nagyon félnek, Ivor – mondta Beatrice, nevéen szólítva az öreget. – Ha csak egy pók esik közibük, már attól szétrebbenek, ahogy látom. Ugyancsak szánni való csapatot küldtél az üdvözlésünkre.

– Fogadd bocsánatkérésemet, Beatrice asszony! És te is, uram! Bizony nem így szoktunk téged fogadni, jóasszonyom, de amint látod, ezúttal rossz napon érkeztetek a falunkba, a rettegés éjjelén.

– Elvétettük az utat, Ivor, ami a hosszúházhoz vinne bennünket – mondta Beatrice. – Leköteleznél, ha megmutatnád, merre kell mennünk. A férjem meg én már nagyon szeretnénk fedél alatt tudni magunkat, és végre megpihenni, főleg e fogadtatás után.

– Ó, hogy vágnék megígérni nektek, barátaim, hogy a hosszúházban szívélyes fogadtatásban lesz részetek! Hanem ezen az éjszakán meg nem lehet mondani, mit tartanak s mit nem, illendő vendégfogadásnak a falumbeli népek. Sokkal jobb érzésem volna, ha te, asszonyom, és a férjed elfogadnátok a meghívásomat, és inkább az én házam födele alatt töltenétek az éjszakát, ahol egészen biztos lehetek abban, hogy zavartalan lesz a nyugalmatok, mert én gondoskodhatom róla.

– Boldogan elfogadjuk a kedvességedet, jó uram! – tört ki Axlból azon nyomban. – Már nagyon nagy szükségünk volna a nyugodt pihenésre!

– Akkor kövessetek, barátaim! Haladjatok szorosán mögöttem, és maradjatok csöndben, míg oda nem értünk!

Axl és Beatrice követték Ivort a feketeségben, míg el nem értek egy házhoz, ami, bár a formája, akár a többié, jóval nagyobb volt a falubeli házaknál, és magában állt, a kunyhósoroktól távolabb. Ahogy az alacsony boltíven át beléptek, nyomban megcsapta őket az égő fa illatos füstje, ami odabent mint egy meleg köszöntés fogadta őket – még Axl is így érezte, pedig a fojtott levegőtől összeszorult a mellkasa. A tűz ott parázslott a szoba közepén, körötte a földön nyers szőttesek, állatbőrök és durván faragott tölgy- és kőrisfa bútorok. Axl elkezdte kibontani a csomagjait, hogy elővegye a pokrócokat, Beatrice pedig, hálásan, hogy végre megpihenhet, nyomban behuppant egy nagy karszékbe.

Ivor még mindig az ajtóban állt, gondolataiba merülve.

– Ahogy az imént bántak veletek – szólalt meg végül –, ha csak rá gondolkodok, remegek a szégyentől.

– Kérlek, uram, ne is említsük többet – mondta neki Axl. – Te kedvesebben fogadsz minket, mint elvárhatnánk. És ahhoz épp időben érkezünk meg hozzátok ma este, hogy szerencsénk legyen látni, amint a legbátrabbak elindulnak veszélyes küldetésükre, úgyhogy nagyon is jól értjük a rettegést, ami most betölti a levegőt, tudjuk, hogy nincs mit csodálkozni, ha ilyenkor néhányan elvesztik a fejüket.

– Ha ti, akik idegenek vagytok, így észben tudjátok tartani a bajt, ami utolért bennünket, vajon ezek az eszementek hogyan felejtették el ilyen hamar? Hisz még egy gyerek is megértheti a parancsot, amit kaptak: mindenáron tartaniuk kell az őrhelyeket a falon, ott kell maradniuk, bármi történjék, mert az egész közösség biztonsága múlik ezen! Nem beszélve arról, hogy így segíthetünk a hősöknek is azonnal a falon belülré kerülni, ha netán a szörnyek a kerítésig űznék őket. És erre mit csinálnak? Elmegy mellettük két idegen, mire ők, minden parancsról megfeledkezve, de még az okáról is, amiért kapták, ott hagynak csapot-papot, és rátok rontanak, mint a veszett farkascorda! Biz’ isten kételkednék benne, még ha a saját szememmel láttam is, ha ez a feledékenység mostanság nem bukkanna fel lépten-nyomon a faluban...

– Csak mint mifelénk, uram! A mi tartományunkban is ugyanez a helyzet! – felelte Axl. – Mi ketten is rengeteg összetűzésnek voltunk már tanúi, amit ez a feledékenység okozott a lakótársaink között.

– Érdeklődéssel hallom, uram. És én még attól félttem, hogy ez valami járvány, ami csak a mi vidékünkön pusztút! De vajon akkor mi lehet az oka, hogy én még mindig őrök emlékeket a múltból, míg a többiek fejéből már rég kiestek? Mert öreg vagyok? Vagy mert én vagyok az egyetlen briton, aki itt él a szászok között, így gyakorta maradok magamban, mikor békén visszaidézhetem őket?

– Ugyanez a tapasztalatunk, uram! Habár mi magunk is nagyon szenvedünk a homálytól, ahogy a feleséggel nevezzük a feledés ködét, de még mindig sokkal kevésbé, mint mások, beleértve a fiatalabbakat is. Látsz valami magyarázatot erre, jó uram?

– Sok mindent hallottam már, amit erről beszélnek, barátaim, de a legtöbbször csak szász babonáság. Tavaly télen azonban járt erre egy idegen, aki olyasmit mondott ez ügyben, amit még én is hajlamos vagyok elhinni. És minél többet gondolok vissza rá, annál inkább hitelt érdemlőnek tartom a szavait. De mi ez a zaj odakint? – Ivor, aki a botjára támaszkodva még mindig az ajtóban állt, torz testéhez képest meglepő fürgeséggel pördült meg maga körül. – Barátaim, bocsássatok meg a házigazdátoknak! Valószínűleg a mi bátor hőseink tértek vissza! A legjobb lesz, ha ti itt maradtok, és most nem mutatkoztok odakint!

Ezzel a házigazda elhagyta a házát. Axl és Beatrice ott maradtak, becsukott szemmel, hátradőlve a kényelmes székekben, hálatalt szívvel, hogy végre megpihenhettek.

Majd Beatrice szólalt meg csöndesen: – Te mit gondolsz, Axl, mit akart mondani Ivor?

– Miről, hercegnőm?

– A homályról beszélt, és épp az okáról készült mondani valamit.

– Talán csak valami pletykát akart elmesélni, amit egyszer régebben hallott. Mindenesetre kérjük meg legközelebb, hogy fejezze be, ha van még erről mondandója. Csodálatra méltó ember! Egész életében szászok között élt?

– Mióta megnősült, igen, mert szász leányt vett feleségül. De ez nagyon-nagyon régen történt, valamikor sok évvel ezelőtt, ahogy mesélik. Hogy mi történhetett azzal az asszonnyal, fogalmam sincs. Hát nem lenne nagyszerű, Axl, ha megtudnánk a homály okát?

– Bizonyára nagyszerű lenne, hercegnőm, de hogy volna-e valami haszna, azt látod, nem tudom.

– Hogy mondhatsz ilyet, Axl? Hogy beszélhetsz ilyen szívtelenül?

– Miért, hercegnőm? Mi baj azzal, amit mondtam? – húzta ki magát ültében Axl, és a feleségére nézett. – Én csak annyit mondtam, ha megtudjuk az okát, attól még nem múlik el a homály, sem itt, sem a mi tartományunkban.

– Márpedig ha volna egyetlen módja is, hogy valahogyan megértsük, egész biztos másképp állnánk hozzá! Hogy vagy képes ilyen nyeglén beszélni erről, Axl?

– Ne haragudj, hercegnőm, nem akartam ilyet tenni. Épp máson járt az eszem.

– Hogy járhat most máson az eszed, hisz még fél napja se, hogy a révészről hallottunk azokat a súlyos dolgokat?

– Pedig máson jár, hercegnőm, például azon, hogy azok a bátor emberek mind visszatértek-e, és velük van-e az a gyermek, és ha igen, vajon sértetlen maradt-e. Vagy a szörnyeteg démonok még ma éjjel lerohanják ezt a kis közösséget, hogy bosszút vegyenek a szászok ellenállásáért, és a falu, a riadt őreivel meg a gyöngye kapujával nem fogja állni a támadást? Épp elég gond adódik itt, amin eltöprenghet az elme, a homályon és egy ismeretlen révész babonás beszédjén túl is.

– Nem kell mindjárt éles hangot használni, Axl. Én soha nem kerestem veled a vitát.

– Jaj, bocsáss meg, igazán, ne haragudj meg rám, hercegnőm! Bizonyára az itteni furcsa hangulat hatott rám, az teszi, hogy így beszélek.

De Beatrice szemeit elfutotta a könny: – Mi szükség van rá, hogy ilyen éles hangon szólj velem? – motyogta olyan halkán, mintha csak magának mondaná.

Axl felkelt ültéből, a székhez lépett, amiben az asszony ült, lehajolt hozzá, és megölelte.

– Nagyon sajnálom, hogy ennyire megbántottalak, hercegnőm! Tényleg beszéljünk még Ivorral a homályról, mielőtt elmegyünk innen – mondta neki, majd egypercnyi csend után, amiben ölelkezve borultak egymásra, még hozzátette: – Őszintén megvallva, hercegnőm, van itt egy dolog, ami most sem hagyja nyugodni az elmémet.

– És mi az, Axl?

– Azon töröm a fejem, mit mondhatott neked a javasasszony arról a kis fájdalomról.

– Azt mondta, semmiség, csak ami az évek előrehaladtával amúgy is várható volt.

– Épp, ahogy én állítottam, hercegnőm! Hát nem megmondtam neked, hogy nincs miért aggodalmaskodnod?

– De nem is én aggodalmaskodtam, emberem! Te bizonygattad, hogy meg kell látogatnunk a javasasszonyt még ma este!

– És milyen jól tettük! Így most nem kell többet aggódnunk, még annyit sem, mint azelőtt, e miatt az apró fájdalmad miatt!

Beatrice gyöngéden kiszabadította magát Axl öleléséből, és így szólt: – Axl, a javasasszony említett egy öreg szerzetest, akiről azt állította, hogy még nála is többet tud. Ez a vén bölcs, Jonus atya már sokakat megsegített ebben a szász faluban. A kolostor, ahol él, csak egynapnyi járőföldre van innen, keletre a hegyi úton.

– Keletre a hegyi úton... – ismételte Axl, az ajtóhoz lépve, amit Ivor félig nyitva hagyott, és kinézett rajta a sötétségbe. – Azt hiszem, hercegnőm, holnap éppolyan könnyű lesz a felső úton elindulnunk, neki a hegynek, mint átvágni az erdőn az alsó ösvényen.

– Nem, Axl, az nagyon nehezen járható, meredek út. Legalább egy nappal meghosszabbítja a vándorutunkat, pedig tudod, mennyire vár bennünket a fiunk, hogy végre megérkezzünk a falujába.

– Ez mind igaz, de sajnálatos lenne, ha anélkül térnénk vissza ilyen messziről, hogy találkoznánk azzal a bölcs szerzetessel.

– Ó, hiszen a gyógyító asszony is csupán azért javasolta, Axl, mert azt hitte, a vándorutunk úgylis arra vezet! De amikor megemlítettem neki,



hogy sokkal könnyebben érhetünk a fiunk falujába az alsó úton, ő maga is egyetértett: aligha érné meg a fáradságot, hogy a felső úton menjünk, ha nincs más bajom, csak azok a szokásos kis fájdalmak, amik a korrall járnak.

Axl kitartóan bámult ki a ház bejáratán a sötétbe.

– Ha így is van, hercegnőm, még mindig meggondolhatjuk, merre induljunk holnap. De nézd csak, Ivor visszatér, a ház felé tart, és nem látszik valami boldognak.

Ivor már be is lépett az ajtón. Nehezen szedte a levegőt, nyomban belevágta magát egy állatbőrrel borított széles karszékbe, és hagyta, hogy a botja nagyot csattanva hulljon a lábai elé.

– Egy bolond ifjú esküdözött, hogy démont lát felmászni a védfal külső oldalán, és most onnan les minket a kerítés tetejéről. Nem kell mondanom nektek, mekkora felbolydulás követte ezt a bejelentést. Nem tehettem egyebet, újabb csapatot küldtem ki, hogy ellenőrizzék, igaz-e ez vagy sem. Persze semmi mást nem találtak, csak a csillagos éji eget. De az a fiatalember még akkor is makacsul kitartott az állítása mellett, hogy a démonok a falról figyelnek minket, a többiek meg a kapáikkal és a lándzsáikkal mögém bújtak gyáván, mintha kisgyermekek volnának. És akkor az a bolond bevallotta, hogy elaludt az őrségben, és csak álmában látta a démont – de azt hiszitek, hogy ekkor végre visszasiettek örködni a posztjukra? Annyira rettegetek, hogy végül már azzal fenyegetőztem, ha nem mennek vissza, addig verem őket, míg olyanok lesznek, mint a véres birkahús! – Ivor szünetet tartott, körbejáratta a tekintetét a saját nagyszobájában, majd folytatta, még mindig nehezen szedve a levegőt: – Bocsássatok meg a házigazdátoknak, barátaim! Majd én megalszom a belső kamrában, ha egyáltalán el tudok aludni ma éjszaka. Ti csak tegyetek kedvetekre bármit, amitől jobban érzitek itt magatokat, noha magam igazán kevéske kényelmet tudok kínálni nektek.

– Épp ellenkezőleg, uram – mondta neki Axl –, csodálatos szállást kínáltál fel nekünk, amiért nagyon hálásak vagyunk! És nagy szomorúsággal halljuk, hogy nem jobb hírek szólítottak el innen az imént.

– Várnunk kell – felelte Ivor –, talán egész éjszaka, de lehet, hogy még holnap reggel is. Hová utaztok innen, barátaim?

– Holnap kelet felé vesszük az utunkat, uram, a fiunk faluja irányába, ahol már jó ideje vár minket.

De ebben a dologban a segítségünkre lehetsz: a feleségem és én épp

azon vitáztunk, melyik a legjobb út. Hallottunk egy bölcs szerzetesről, nevezetesen Jonusról, aki a kolostorban lakik, fenn a hegyi útnál, és akivel egy kisebb gondunkat megbeszélhetnénk.

– Jonus neve nagyrebecsülésnek örvend errefelé, bár én magam még sosem találkoztam vele személyesen. Mindenképp menjetek el hozzá, de vigyázzatok: a kolostorhoz vezető út egyáltalán nem könnyű terep! Egész álló nap meredeken fölfelé kell másznotok. És amikor végre felértek a fennsíkra, amin könnyebben lehetne járni, akkor meg arra kell ügyelnetek, nehogy egy lépésnyire is letérjete az útról, mert az ott fent már Querig birodalma.

– Querigé? – fordult oda hirtelen Axl. – A nősténysárkányé? Milyen régóta nem hallottam felőle! Hát e tájon is félik a nevét?

– Már csak ritkán hagyja el a magas hegyeket – felelte Ivor. – És bár olykor szeszélyből meg-megtámadja az arra haladó vándorokat, valószínűleg gyakrabban hibáztatják olyasmért, amit vadállatok vagy banditák követtek el, és nem ő maga. Ahogy én látom, Querig nem azzal fenyeget minket, amit valójában tesz, hanem azzal hozza ránk a vészt, hogy itt van: hogy folyvást jelen van az életünkben. Míg szabadon röpködhet, nem lehet másképp, a gonoszsága összevissza fertőzi a földünket, ártó hatása szerteterjed, mint a pestis. Nézzük csak ezeket az átkot hozó démonokat, akik ma este ránk támadtak: honnan jöttek? Még csak nem is emberevő ogrék! Itt senki nem látott ilyen lényeket, mind a mai napig. Vajon miért tették meg az utat egész idáig, hogy itt táborozzanak le, a mi folyónk partján? Lehet, hogy Querig ritkán mutatja meg magát, de a sötét erő, ami belőle fakad, elárasztja egész tartományunkat. Szégyen-gyalázat, hogy már ennyi éve él itt sértetlenül, és senki nem képes megölni!

– De Ivor – szakította félbe Beatrice –, kicsoda lehetne alkalmas rá, hogy effajta szörnyeteggel életre-halálra megharcoljon? Hiszen Querig pusztító haragú sárkány, akiről sosem lehet tudni, hol rejtőzik éppen!

– Igazad van, Beatrice asszony, ez valóban rémisztő feladat. De él errefelé egy idős lovag, aki még Arthur idejéből maradt itt, és akire a nagy király sok-sok évvel ezelőtt azt a feladatot róttá, hogy pusztítsa el Queriget, a nősténysárkányt. Ha a hegyi utat választjátok, megeshet, hogy szembetalálkoztok vele. Nemigen lehet senki mással összetéveszteni: egy megfáradt csatamén hátán, rozsdás páncélban lovagolva bolyong odafönn, és mindenkinek örömmel mesél szent küldetéséről, kérni sem kell. Bár

magam azt hiszem, ez a vén bolond még egyetlen aggodalmas percet sem okozott annak a nőténysárkánynak. Szép kort megérhetünk még, úgy sejtem, mire teljesíti a királya kiszabta kötelességét. Na de ti, barátaim, mindenképp menjetek el a kolostorba, csak nagyon körültekintően haladjatok az utatokon, és minden nap gondoskodjatok arról, hogy mire leszáll az éj, biztos fedél legyen a fejetek fölött!

Ivor, ahogy a mondandóját befejezte, már készült is, hogy visszavonuljon belső kamrájába, de Beatrice felpattant a karszékéből, és e szavakkal állította meg:

– Ivor, emlékszel, korábban beszéltél nekünk a homályról! Hogy hallottál valamit az okáról. De épp akkor hívtak el, amikor rátértél volna. Izgatottan várjuk, hogy most befejezd, amit erről akartál mondani!

– Ó, igen, a *homály*... Micsoda remek elnevezés! De mondd, asszonyom: ki tudná megmondani, mennyi az igazság abban, amit erről összehordanak? Mielőtt el kellett mennem, bizonyára arról az idegenről meséltem nektek, aki tavaly lovagolt be a faluba, hogy itt húzza meg magát a mi tartományunkban. Ő is a messzi lápvidékről jött, mint a mi bátor hősrünk, aki ma este érkezett hozzánk ugyanonnan. De az a korábbi lovag olyan érthetetlen tájszólásban beszélt, hogy alig bírtuk kihámozni, mit akar mondani. Neki is felajánlottam szegényes portámat, mint nektek, és aznap este, mielőtt nyugovóra térünk, sok mindenről beszélgettünk, többek között a homályról, ahogy ti nagyon is találóan neveztétek ezt a jelenséget. Az idegent fölöttébb érdekelte a mi nagy nyomorúságunk: újra meg újra kérdezősködött róla. Aztán felvetett egy gondolatot, amivel akkor egyáltalán nem értettem egyet, de azóta is sokat töprengek rajta. Az idegen úgy vélekedett, hogy maga az Isten felejtette el a múltunkat, vagy legalábbis a java részét, hogy az Úr az, akinek a fejéből kiestek a történetek, legyenek akár réges-régiak, akár a mai nap eseményei. És ha valami az Isten emlékezetéből kihullik, hogy is maradhatna meg a szegény halandó fejében?

Beatrice tágra meredt szemmel bámult Ivorra: – Hát ilyen hogy létezhetne, Ivor? Hiszen mi mind az ő kedves gyermekei vagyunk! Hogy felejtethné el az Úr, amiket cselekedtünk, és ami velünk végbement?

– Ugyanezt kérdeztem én is, jóasszonyom! De az idegen sem talált rá választ. Hanem azóta is gyakran kapom magam azon, hogy megint csak az akkori szavain töröm a fejem... Talán ez sem rosszabb magyarázat a többinél erre a baljós jelenségre, amit ti homálynak neveztek. Most

viszont, kérlek, bocsássatok meg, barátaim, nekem muszáj lepihennem egy csöppet, míg még tehetem.

\*

Axl arra riadt, hogy Beatrice rázza a vállát. Fogalma sem volt, mennyit aludhattak: még mindig sötét volt, de kintről zajok hallatszottak, és valahonnan fölüle Ivor hangja:

– Imádkozzunk, hogy a szerencsénkről hozzanak hírt, és ne a végzetünkről!

De mire Axl felült, sehol nem látta a házigazdájukat, csak Beatrice volt a szobában, aki így sürgette:

– Gyere, Axl, siessünk, tudjuk meg, mi történt!

Axl, szemében még az álom ködével, felkelt, belekarolt a feleségébe, így botorkáltak ki együtt az éjszakába. Odakint most sokkal több fáklya fénylett, mint korábban, jó pár a falakon, amelyek lángjánál most jobban lehetett látni az utakat. Szerre a házak közt futkározó emberek, ugató kutyák, síró gyerekek mindenfelé, majd ebben a káoszban kezdett kialakulni valamiféle rend, és Axl és Beatrice az immár egyetlen irányba hömpölygő emberfolyamban találták magukat. Majd a vonulás, mintha intésre, hirtelen megállt, és Axl csodálkozva látta, hogy máris a főtéren vannak – lám, gondolta, nyilván van egy utca, ami egyenest a főtérrre vezet Ivor házától, egy sokkal rövidebb út, mint amin ők mentek oda előző este. Most a nagy máglya is hevesebben lobogott, mint tegnap éjjel: olyan messze kicsaptak a lángjai, hogy Axl egy pillanatra azt hitte, ez állította meg a vonuló tömeget. De aztán a fejek fölött meglátta a harcost – eszerint a hősök visszatértek. A harcos most is teljes nyugalommal állt az emberek előtt, a tűzrakástól balra, alakja félig a lángok fényében, félig a sötétben. Még ebben a felemás megvilágításban is látszott, hogy az arca apró pöttyökkel van telefröcskölve, mint Axl megállapította, egészen kicsiny vércseppekkel, de olyan sűrűn, mintha kiadós záport kapott volna belőle. Hosszú haja, bár a bőrszalag még egyben tartotta, zilált volt, és nedvesnek látszott. Egész öltözékét sár borította, és itt-ott sötétebb foltok – talán az is vér. A köpönyeg, amit korábban olyan elegáns hanyagsággal vetett át a vállán, most megszaggatva, több darabban lógott róla. De maga az ember sértetlennek látszott. A falu három vénje vette körül, köztük Ivor is, velük beszélgetett. Axl azt is látta, hogy a harcos a karjában tart valamit, de nem

tudta kivenni, mit.

Közben a tömeg ismét énekelni kezdett, előbb halkan, majd egy lendülettel addig hangosodott, míg a harcos meg nem fordult, hogy megköszönje. A viselkedésében nyoma sem volt faragatlan nagyképűségnek, és ahogy beszélni kezdett az összegyűlt emberekhez, bár a hangja olyan erős volt, hogy a leghátsó sorokban is tisztán lehetett hallani, mégis meghitt tónusú, gyöngéd és halk, ahogy ünnepélyes dolgokról illik beszélni.

A tömeg elcsendesedett, minden szavát hallani akarták: egyszer helyeslő morajjal válaszoltak, másszor a rémület ziháló hangjai visszhangzottak soraikból. A beszédje egy pontján a hős odamutatott maga mellé a földre, ahol – Axl csak most vette észre – a máglya fényében a két fiatalember ült, akik kimentek vele a szörnyek ellen. De mintha nagyon magasról pottyantak volna oda, és még mindig annyira szédülnének, hogy föllátni sem tudnának. A falubeliek az ő köszöntésükre is kántálni kezdenek, de úgy tűnt, a két ifjú nemigen hallja, csak bámultak kábán maguk elé a levegőbe.

A harcos ekkor ismét a tömeghez fordult, és valami olyasmit mondott, amitől nyomban elcsitult az ének. Közelebb lépett a tűzhöz, és egy kézzel megragadva azt a valamit, amit eddig a karjában tartott, felemelte a magasba.

És akkor Axl meglátta, hogy az a valami egy vastag nyakú teremtmény feje, amit egyetlen vágással választottak el a testtől. A fejtetőről lógó sötét, csigás haj alól hátborzongatóan kísérteties pofa villant elő – igazából egyáltalán nem volt arca. Ahol a szemnek, orrnak, szájnak kellett volna lennie, ezen a pofán ott sem volt más, csak pörsenéses bőr, mint a megkopasztott libáé, a szőrtüszők likaival, amikből csak az állán lógott alá néhány hosszú szőr. A tömeg felhördült, és Axl érezte a nyomást, ahogy a falubeliek ijedtükben hátrahőkölnek. Csak ekkor jött rá, hogy az a valami, amire mind a tekintetüket függesztik, egyáltalán nem fej, hanem váll, meg a felkar egy része valamiféle abnormálisan nagyra nőtt, emberszerű lény testéből. A harcos magasba emelt trófeája egy karcsonk volt, nagyjából a bicepsztől a vállig. Amit Axl haj csigának nézett, azok az elvágott inak, izmok, erek voltak, lefelé lifegve a csonkból, ott, ahol a kardcsapás leválasztotta a testről. A harcos kis idő múlva leeresztette a karját, kiengedte a kezéből a trófeát, és hagyta, hadd essen a lába elé, mintha ezzel is csak azt akarná mutatni, hogy megvetése nem lehet elég mély még a

démon maradványai iránt sem. A tömeg e látványra még hátrébb húzódott, majd megint előre, és újratezdődött a kántálás. De ez alkalommal szinte ugyanabban a pillanatban véget is ért, mert a harcos ismét megszólalt, és bár Axl egy szót sem értett a szász beszédből, azt pontosan érzékelte, hogy már-már tapinthatóvá növekszik körülötte az ideges izgalom.

Beatrice odahajolt a férje füléhez, és tolmácsolta, amit a harcos mond:

– A hős mindkét szörnyet megölte. Az egyiket halálos sebet ejtett, az bemenekült az erdőbe, de nem fogja megérni a reggelt se. A másik állta a harcot, visszatámadt rá, és ezért a bűnéért a harcos elhozta belőle azt a részt, amit most ott látsz a földön a lábainál. A megcsonkított démon, kínját csillapítandó, bevonszolta magát a tóba, vagyis azt, ami a testéből maradt, és ott elnyelték a víz fekete hullámai. És a gyermek, látod ott arébb a gyermeket, Axl?

Hátrébb, csaknem egészen kívül a tűz vetette fény körén néhány asszony sürgölődött egy sötét hajú, sovány fiú körül, aki egy kövön ült. Az ifjú magassága már majdnem mint egy férfié, de a ráterített pokróc alatt fiúsan vékony test rajzolódott ki. Az egyik asszony hozott egy vödör vizet, és mosogatni kezdte a szennyfoltokat a nyakáról meg az arcáról, de úgy tűnt, a fiú észre sem veszi, mi történik vele. Közvetlen előtte állt a harcos, annak a hátát leste, olykor a fejét forgatva, mintha azon igyekezne, hogy odalásson a harcos lábai elé, a földön heverő csonkra.

Axlt nagyon meglepte, hogy a megmenekült gyermek látványa, aki szemmel láthatóan minden nagyobb sérülés nélkül úszta meg az életveszélyt, nemhogy nem vált ki belőle megkönnyebbülést vagy örömet, de ehelyett határozatlan rossz érzéssel tölti el, valami gyötrő nyugtalansággal, aminek az okát egyszerűen nem érti. Először arra gondolt, talán a fiú furcsa viselkedése az oka, de aztán ráébredt, mi az, ami valójában zavarja: valami nem volt rendjén, valami hiányzott abból, ahogy a falusiak körbevették a halál karmaiból épp csak kimenekült gyereket, akinek a megmentése még alig fél napja a legnagyobb gond, a legszentebb cél volt ebben a közösségben. Olyan visszafogottsággal, már-már hidegen fogadták, ami Axlt a kis Marta esetére emlékeztette. Hirtelen arra gondolt: csak nem felejtettek el ezt a fiút is, mint a minap a kis Martát az ő falujában? De itt semmiképp nem lehetett erről szó, hisz a szászok most is épp a fiúval foglalkoztak: róla van szó, rá mutogatnak, az asszonyok meg, akik ellátják, védelmezőn verik vissza a népek gyanakvó pillantásait.

– Most nem értem, miről beszélnek, Axl – súgta a fülébe Beatrice. –

Valami vita támadt a gyermek körül, pedig mekkora kegyelem, hogy épen visszakapták, és nézd, milyen csodálatra méltó nyugalmat tanúsít mindazok után, amit ma ártatlan tekintetével látnia kellett!

A harcos még mindig a tömeghez beszélt, a hangja most könyörgőre fordult, de ugyanakkor mintha valami vádló tónus is belekeveredett volna. Axl érezte, hogyan vált a tömeg hangulata: az áhítatos hála valami egészen más érzelemnek adta át a helyet, zavar, sőt félelem érződött ki a körülötte felmorajló hangokból. A harcos most megint mondott valamit, ezúttal komor hangon, és a mögötte ülő fiúra mutogatott. Majd Ivor lépett be a máglyafény körébe, megállt a harcos mellett, és ő is mondott valamit, mire a hallgatóság felhördült, még hangosabban tiltakozva. Axl mögül bekiabáltak valamit, erre itt is, ott is zajos vita tört ki a tömegben. Ivor felemelte a hangját, válaszul röpke percnyi csönd állt be a zshivajgásba, de aztán nyomban újrakezdődött a kiabálás, a veszekedés, és tolakodni-dulakodni kezdtek az emberek a sötétben.

– Ó, Axl, kérlek, azonnal menjünk innen! – kiáltotta Beatrice a férje fülébe. – Nem nekünk való ez!

Axl átkarolta a felesége vállát, és elkezdett vele nyomulni, ki a tömegből, de valami arra kényszerítette, hogy visszanezzen. A fiú még mindig ugyanott ült, és ugyanúgy a harcos hátát bámulta, észre sem vette a felbolydulást, szemlátomást fogalma sem volt róla, mi zajlik körülötte. Az asszony azonban, aki eddig ápolta, most ellépett mellőle, és bizonytalanul járatta tekintetét az ifjú és a tömeg között.

Beatrice megrángatta a férje karját: – Axl, kérlek, vigyél el innen most azonnal! Nehogy valamelyikünk még megsérüljön!

A falu egész népe odagyűlhetett a főtérré, mert visszafelé egy teremtett lelket sem láttak Ivor házáig. Axl csak akkor állt meg, amikor már feltűnt a nagy porta a szemük előtt, hogy megkérdezze Beatrice-t:

– Hercegnőm, mi hangzott el most utoljára?

– Egyáltalán nem vagyok biztos benne, hogy jól értettem, Axl. Túl sok volt az egyszerre az én gyöngye nyelvtudásomnak. A megmentett fiún vitatkoztak össze, aztán elszabadultak az indulatok. Most az a lényeg, hogy eljöttünk onnan, majd később megtudjuk, miféle viszály tört ki.

\*

Amikor Axl másnap reggel kinyitotta a szemét, már ragyogó nappali

fény pásztázta a szobát. A padlón aludt, de teljesen kipihente magát a pokróccal letakart puha szőnyegekől rakott alkalmi ágyon, amin nagyobb kényelme volt, mint amihez otthon szokott. Amúgy is jókedvűen ébredt, mert a memóriája kellemes meglepetéssel szolgált: ocsúdó félálmában átsuhant az agyán néhány újabb visszatérő emlék.

Beatrice is mocorgott mellette, de a szeme csukva maradt, és lélegzete még megőrizte nyugodt ritmusát. Axl őt nézte, mint már annyiszor az ébredés perceiben, és várta, hogy eltöltse mellkasát a gyöngéd érzés, amit ez a látvány szokott kiváltani. És ahogy várta, úgy is lett – de ma furcsamód a bánat nyomaival keveredve érkezett meg az öröm. Ez meglepte. Finoman végigfuttatta kezét a felesége vállán, mintha egy mozdulattal elűzhetné ezt az árnyat.

Kívülről neszek szűrődtek be, de nem olyanok, mint amik az éjszaka folyamán felverték őket: ezek egy közönséges nap átlagos reggelének hangjai voltak, a dolgaik után siető emberek zaja. Axl arra gondolt, bizonyára késő délelőtt lehet már, és ők ketten túl sokáig aludtak, de még mindig nem volt lelke felébreszteni Beatrice-t, inkább tovább nézte, ahogy alszik. Végül óvatosan kisurrant az ágyból, és résnyire nyitotta a bejárati deszkaajtót. Az ajtó – egy fából készült zsanérokra forduló *valódi* ajtó – nagyot csikordult, és a résen betört az erős napsütés, de sem a hang, sem a fény nem verte fel az alvó Beatrice-t. Ekkor Axl, kissé már aggódva, visszament, és – merev térdében már nem először érezve azt a kis nyilalló fájdalmat – lekuporodott a felesége fekvőhelye mellé. Beatrice végre felnyitotta a szemét, és ránézett.

– Ideje felkelnünk, hercegnőm – mondta Axl, leplezve megkönnyebbülését. – A falu már talpon van, a házigazdánk rég elment hazulról.

– Akkor már korábban fel kellett volna ébresztened, Axl.

– Annyira békésen aludtál! A tegnapi kimerítő napunk után el tudtam képzelni, milyen jólesik neked ez a kiadós alvás. És igazam is volt, hisz most olyan hamvasnak látszol, mint egy fiatal lányka.

– Képtelenségeket beszélsz, emberem! Hanem még azt sem tudjuk, mi történt az éjszaka. Bár a kinti hangokból ítélve talán mégsem verték egymást véres péppé ezek a szászok. A kint lármázó gyerekek meg a kutyáik, ahogy hallom, mind jól bereggeliztek már, és remekül érzik magukat. Axl, van bent víz, hogy megmosakodhassak?

Amennyire csak tudták, rendbe szedték magukat, majd némi várakozás



után, amikor látták, hogy Ivor még mindig nem tért vissza, elindultak a házból, hogy enivalót keressenek a faluban. Kint csípős, tiszta levegő és éles napfény fogadta őket. A falu most egészen békés, ártalmatlan helynek tűnt Axl szemében. A kerek kunyhók, amiket tegnap a sötétben még úgy látott, mintha csak találomra szórták volna szét őket, most rendezett vonalban sorjáztak, egyik a másika mellett: egybeolvadó vonaluk szabályos sugárutat rajzolt ki, ami egyenesen szelte át a falut. A főutcán mindenfelé sietős léptű férfiak és asszonyok, egyik kézben szerszám, a másikban mosólavór, nyomukban vidám gyerekcsapatok. A kutyák falkákban futkároztak az utcán, de engedelmesnek látszottak. A tegnapi zűrzavaros település, ahová megérkeztek, mintha eltűnt volna, Axl csak egy motívumot vett észre, ami felidézte: egy szamár a kút mellett, a napfényben terpesztve, elégedetten potyogtatta ürülékét a porba.

Ahogy a főutcán haladtak, a szembejövő helybeliek most bólintásokkal, sőt egy-egy halk köszöntéssel üdvözölték őket, még ha odáig senki nem is ment el, hogy megálljon velük beszélgetni. Még nem jutottak messze Ivor házától, amikor meglátták az egymástól merőben különböző két alakot: házigazdájuk görbe figuráját a daliás harcos kíséretében.

A két férfi tárgyalásba merülve állt az utcán, épp amerre Axl és Beatrice mentek. Ahogy a házaspár odaért, Ivor tett egy lépést hátrébb, és öntudatosan mosolygott rájuk.

– Nem akartalak benneteket idő előtt felébreszteni – mondta. – Hanem én ugyancsak szegény házigazda vagyok, ti meg már bizonyára meghaltok éhen: gyertek velem a régi hosszúházhoz, ott majd jóllakatlak benneteket. De leges-legelőször, barátaim, köszöntsétek tegnap éjszakai hősünetet! Majd meglátjátok, Wistan mester milyen remekül érti a nyelvünetet!

Axl a harcoshoz fordult és meghajtotta előtte a fejét. – A feleségem és magam meg vagyunk tisztelve, hogy ekkora bátorság, nagylelkűség és rátermettség tanúi lehettünk. Örülünk, hogy megismerhetünk! Tegnapi hősies cselekedeteid örökre felejthetetlenek lesznek számunkra.

– Tegnapi tetteimben nem volt semmi különös, uram, ahogy nem azok a képességeim sem – felelt a harcos nevető szemmel, és most is épp olyan meghitten beszélt, szinte gyöngéd, halk hangon, akár csak előző éjjel a tömeghez. – Csak a jó szerencse volt velem, és bátor bajtársaim is támogattak.

– A bátor bajtársak, akikről Wistan mester szól – mondta Ivor –, sajnos nem tudtak részt venni a küzdelemben, mert összezsínálták magukat

félelmükben. Csak ő volt egyedül, és senki más, aki legyőzte tegnap a két démon!

– Jó uram, komolyan, egy szót se többet e tárgyban – mondta a harcos Ivornak, de közben megfeszített figyelemmel bámulta Axlt, mintha valami jel volna az arcán, ami ennyire lenyűgözi.

– Nagyon jól beszéled a nyelvünket, uram – mondta Axl, visszahúzódva kissé a harcos kutató pillantása elől.

De a férfi tovább vizsgálta Axl arcát – majd hirtelen összerezzelve abbahagyta, és felnevetett.

– Bocsáss meg nekem, uram, egy pillanatra azt hittem... De mondom, kérek, bocsáss meg. Én ízig-vérig szász vagyok, igen, de olyan tartományban nőttem fel, nem messze innen, ahol igencsak sok időt tölthettem britonok között. Így két nyelven tanultam meg beszélni: a magamé mellett a tieteken is. Mostanában már kevesebbszer van módom használni, miután messze élek innen, a keleti mocsárvidéken, ahol ugyancsak furcsa nyelveket hallani, de a tiéteket arrafelé sehol. El kell hát nézned a beszédemben ejtett hibáimat, uram.

– Egyetlen kicsiny hibát sem ejtesz, uram – bókkolt Axl –, úgy beszéled a britont, hogy aki hallja, azt hiheti, ez az anyanyelved. És nem tudtam nem észrevenni tegnap este azt sem, ahogy a kardodat viseled: a derekadon szorosabban és magasabban annál, mint ahogy a szászok szokták, járás közben a kezedet lazán a markolatán tartva. Remélem, nem sértlek meg azzal, ha azt mondom: ez sokkal inkább briton módi, mintsem szász.

Wistan ismét felnevetett: – Az én jó szász bajtársaim is folyvást ezen tréfálkoznak, és nemcsak azon, hogy hogyan viselem a kardom, hanem azon is, ahogy forgatom! De tudd meg, uram, ha a britonok közt szereztem jártasságot benne, hát soha nem is kívántam jobb tanítómestereket magamnak! Ez a tudás már sok halálos veszedelemtől óvott meg, mint legutóbb tegnap éjszaka is. Nézd el nekem a szemtelenségemet, uram, de én is látom ám, hogy magad sem vagy e vidékről való. Lehetséges, hogy valamely nyugati fejedelemségből származol?

– A szomszédos briton tartományból érkeztünk, uram. Nincs innen messzebb egynapi járóföldnél.

– Akkor talán korábban, valaha régebben éltél nyugatabbra?

– Ahogy mondom, uram, a szomszéd briton megyéből valók vagyunk.

– Bocsáss meg nekem a rossz modoromért, de most, hogy ilyen

messzire vetett el nyugatra a sors, egyszerre mélyen vágni kezdtem a gyermekkorom színhelye után, bár tudom, az még innen is nyugatabbra fekszik. Folyvást azon kapom magam, hogy minden arcban a rég ismertek árnyát látom, akikre máig emlékszem valamelyest – mondta a harcos, aztán jobbnak látta témát váltani. – És te meg a feleséged, ma délelőtt már indultok is haza?

– Nem, uram, nem haza: megyünk tovább keletnek, a fiunk falujába, és reményeink szerint két nap vándorút után már el is fogjuk érni.

– Ó... Eszerint az erdőn át vezető úton szándékoztok menni.

– Hát, mi éppenséggel a hegyi utat választottuk, uram, a hegyek között vivőt, mert ott él az a bölcs öreg a kolostorban, akitől meghallgatást remélünk.

– Tehát így... – bólintott Wistan elgondolkodva, majd egyenest belenézett Axl szemébe. – Azt hallottam, oda nagyon meredek lejtőn kell felmászni.

– A vendégeim még nem reggeliztek – szakította meg a beszélgetést Ivor egy bölcs vénhez illően. – Megbocsáss nekünk, Wistan mester, most elvezetem őket a hosszúházba. De azután, ha jut még rá alkalom, szívesen folytatom én is a most megszakadó beszélgetésünket.

Ezzel Ivor Wistanhoz fordult, és szász nyelven halkán mondott neki valamit, amire a harcos egy bólintással válaszolt. Ivor visszafordult a házaspárhoz, és komor hangon, fejcsóválva mondta nekik:

– E bátor férfi tegnapi hősiessége ellenére sincs vége a ránk leselkedő nagy veszedelemnek. – Majd hangnemet váltott: – De most már azon nyomban kövessetek, barátaim, hisz lassan tényleg éhen vesztek!

Ezzel Ivor dülöngélő járásával masírozni kezdett a hosszúház felé, botját minden egyes lépésnél a földbe döfve. Még mindig nagyon zaklatottnak látszott: még azt sem vette észre, hogy a falusiakkal zsúfolt utcán a vendégei messze lemaradnak mögötte. Egy helyütt, amikor Ivor már jó pár lépéssel maga mögött hagyta őket, Axl odaszólt Beatrice-nak:

– Ez a harcos, ez csodálatra méltó ember, nem gondolod, hercegnőm?

– Kétségkívül – felelte az asszony halkán. – De azért nagyon furcsa volt, ahogy téged bámult, Axl.

Nem volt módjuk tovább beszélgetni, mert Ivor, akinek végre feltűnt, hogy csaknem elvesztette a vendégeit, megállt egy sarkon, hogy bevárja őket. Kisvártatva befordultak a hosszúház udvarába. A tágas, napos udvarban füvet csipegető ludak sziszegtek rájuk, középtűt a teret kis

csatorna szelte ketté, földbe vájt, keskeny erecske, amiben surrogva folyt a víz. Legszélesebb pontján két lapos kőből rakott átkelő állt – az egyik nagyobbcska gyerek guggolt: ruhákat mosott a mesterséges patakban. A már-már idilli jelenet megállította Axl-t, aki szívesen időzött volna el a látványnál, ha Ivor nem menetel továbbra is ugyanolyan tempósan a szemközt álló, vastag zsúptetejű alacsony épület felé, ami a nevéhez méltóan olyan hosszú volt, hogy elfoglalta az udvar egész hátsó oldalát.

Ám ha az ember egyszer beljebb került, ez sem különbözött semmiben a többi efféle parasztkonyhától, a közös étkezést biztosító hodályoktól, amilyeneket úton-útfélen lehetett találni minden faluban. A terem hosszában összeillesztett asztalok és padok sora húzódott végig, a helyiség egyik rövidebb falán a főző- és tálalóterület. Ezeket az ősi közösségi étkezőket leginkább az különbözteti meg a mai modern közétkeztetési intézményektől, hogy mindenütt ott volt a szalma: a fejek felett szalmatető, a lábak alatt a döngölt földpadlóra szórt szalma – még az asztalokra is jutott bőven, bár oda már nem a tudatos tervezés miatt, csak a csarnokba betörő szellőkések jóvoltából. Az ilyen reggeleken, mint ez is, mikor vándoraink leültek reggelizni az egyik hosszú asztalhoz, csak úgy csillámlott a porban táncoló szalmatörek a lőrésnyi kerek ablakokon betűző nap pászmájában.

Amikor Axl és Beatrice Ivor vezetésével odaértek, a hosszúház még kihalt volt, de Ivor hátrabicegett a konyhához, és rövidesen megjelent két néne, kezükben kenyér, méz, sütemények és két kancsó: az egyikben tej, a másikban víz. Majd Ivor is feltűnt egy tálcával, amin darabokra vagdalt sült csirkehúst hozott. Axl és Beatrice hálásan nyelték a finom falatokat. Kezdetben némán faltak – csak most jöttek rá, mennyire éhesek. Ivor velük szemben foglalt helyet az asztal másik oldalán, még mindig a maga tűnődéseibe merülve, távolba révedő, elgondolkodó tekintettel.

Jó idő telt el, mire Beatrice megszólalt: – Ezek a szászok óriási terhet raknak rád, Ivor. Nem vágnál már visszatérni a saját fajtádhoz? Főleg most, hogy az ogrékat agyonütötte a harcos, meg az a fiú is épségben megmenekült.

– Nem ogrék voltak azok, asszonyom, sem semmi egyéb fajta lény, amivel eddig találkoztunk errefelé. Óriási félelem felhője vonult el a fejünk felől most, hogy már nem kell hallanunk, ahogy a kapuink előtt csörtetnek. De a fiú, az bizony más dolog: lehet, hogy visszatért, de korántsem épségben. Ki tudja, megmenekült-e, vagy hogy mitől nem –

mondta Ivor talányosan, majd az asztal fölött áthajolva szinte suttogóra vett hangon folytatta, mintha nem lennének amúgy is egyedül az egész csarnokban. – Igazad van, Beatrice asszony, magam is csodálkozom olykor, hogyan tudok ilyen vademberek között élni. Talán egy patkánylyukban is jobb lakhelyem akadna. Vajon mit gondol rólunk ez a hős harcos is, főleg azután, amit tegnap éjjel megcselekedett értünk?

– Miért, uram, hát mi derült ki végül tegnap? – kérdezte Axl. – Mi ott voltunk este a tűznél, de az a bűsz vita annyira megriasztott bennünket, hogy azon nyomban távoztunk, nehogy még minket is érintsen, ami ebben a községben zajlik, bármi legyen az.

– Nagyon jól tettétek, hogy elrejtőztetek, barátaim. Ezek a pogányok úgy fel voltak indulva, hogy félő volt, még a végén összeverekednek, és kinyomják egymás szemét. El sem merem képzelni, miféle rettenet történhetett volna, ha felfedeznek maguk között egy idegen briton házaspárt! Az a fiú, Edwin valóban épségben tért vissza, ám amint a falusiak örvendezni kezdtek efölött, az asszonyok, akik ellátták, felfedeztek a testén egy apró sebet. Én magam is megvizsgáltam azt a sebesülést, mint a többi vén is: kicsiny jel, épp a mellkasa alatt, nem csúnyább, mint amelyet az eleső gyerek ejt magán. De az asszonyok – a vérei, értitek?! – kijelentették, hogy az egy harapás, és ma reggelre már így is hiszi az egész falu. Be kellett zárjam azt a szegény kölyköt egy fészerbe, a biztonsága miatt. De ez se sokat számít: az övéi – értitek, a legközelebbi családtagjai! – most kövekkel dobálják a kocsiszín ajtaját, és azt kiabálják, hozzuk ki onnan azt a szegény gyereket, hogy megölhessék!

– De hogy lehet ez? – kiáltott föl Beatrice. – Már megint a homály? Az teszi, hogy elfelejtették azt a fájdalmas tortúrát, amit ez a szegény fiú épp csak az éjjel át kellett éljen?

– Még ha csak ez volna, asszonyom – felelte Ivor. – De mintha ezúttal túlságosan is jól emlékeznének mindahányan. A pogányok sosem látnak tovább a babonáiknál, és meg vannak róla győződve, hogy ha egy démon megharapott valakit, az illető hamarosan szintén démonná változik – így most ez a fiú is, aki a hiedelmük szerint hamarosan a falakon belül engedi szabadjára a gonosz erőket. Annyira félnek tőle, hogy ha itt marad, minden bizonnyal szörnyű sors vár rá, egy csöppet sem kevésbé iszonyú annál, mint amitől tegnap éjjel Wistan mester megmentette.

– De uram, hát csak akadnak itt olyanok – kérdezte megütődve Axl –, akik elég bölcsek ahhoz, hogy jobb belátásra térítsék a népet?!

– Ha volnának is, a babonások vannak túlerőben. És ha néhány napra megfékeznénk is őket, nem telne bele sok idő, míg a sötét tudatlanság utat törne magának az egész közösségben.

– Akkor mit lehet tenni, uram? – kérdezte Axl.

– A harcost éppúgy elrettenti ez a helyzet, mint titeket és engem. Mi ketten, ő meg én egész reggel erről tárgyaltunk. Én azt javasoltam, hogy amikor elhagyja a falut, bármekkora terhet is rovok rá ezzel, vigye magával a fiút, aztán majd hagyja ott valahol egy nagyon távoli községben, ahol talán esélye lesz új életet kezdeni. A szívem legmélyéig szégyelltem magam amiatt, hogy már ma reggel effajta javaslattal kell előállnom és ilyesmire megkérnem azt a férfit, aki épp csak tegnap kockáztatta az életét értünk, de igazán nem látom, mi egyebet tehetnék. Wistan most fontolóra veszi a javaslatomat, habár neki meg a maga királyától van megbízatása, amit idáig halasztott, elébb a lova, majd tegnap este a mi bajunk miatt. Azt hiszem, jobb, ha indulok is, és megnézem, életben van-e még az a szegény fiú, aztán megyek, megtudom, milyen elhatározásra jutott a hősünk. – Ezzel Ivor felemelkedett ültéből, fogta a botját, de még indultában visszaszólt a párnak: – Mielőtt elmentek, keressetek meg, hogy elbúcsúzhassunk egymástól, barátaim! Habár mindazok után, amiket itt hallottatok, megérteném, ha sietnétek mielőbb elmenni innen, és egy pillantást se vetnétek hátra.

\*

Axl nézte, ahogy Ivor alakja kilép az étkezőből a fénybe, és átbiceg a napos udvaron.

– Gyászos hírek ezek, hercegnőm – szólt Beatrice-hoz.

– Igen, Axl, azok, de nekünk mi dolgunk ezzel? Ne is pocsékoljuk itt tovább az időnket! Ma úgyis meredek út vár ránk.

Az ételek és a tej frissen illatoztak még előttük – nekiláttak hát újra, hogy még egy kicsit fogyasszanak mindenből. Aztán Beatrice törte meg a csendet: – Te el tudod képzelni, Axl, hogy van igazság abban, amit Ivor tegnap este mondott a homályról, hogy az Isten küldte ránk, ő akarja, hogy elfeledjük a dolgokat?

– Már tegnap se tudtam, mit gondoljak e felől, hercegnőm.

– Axl, ma reggel, ahogy felébredtem, eszembe jutott valami.

– És mi volt az, hercegnőm?

– Csak egy gondolat. Hogy talán az Isten haragszik valami miatt, amit elkövettünk. Vagy lehet, nem is haragszik, hanem szégyenkezik.

– Különös gondolat, hercegnőm. De ha így volna, ahogy mondod, miért nem büntet meg bennünket? Miért kell azt akarnia, hogy minden kiessen az emlékezetünkéből, hogy még azt se legyünk képesek visszaidézni, mintha mind bolondok lennénk, ami alig egy órája történt?

– Talán az Isten olyan mélységesen szégyenkezik miattunk valamiért, amit tettünk, hogy ő maga vágyik a felejtésre. És ahogy az idegen mondta Ivornak, ha az Isten elveszti az emlékezetét, akkor nincs csodálkoznivaló azon, hogy mi, emberek nem emlékszünk semmire.

– De fel nem foghatom: vajon mit követhettünk el, amiért az Istennek szégyenkeznie kellene miattunk?

– Én sem tudom, Axl, de azt igen, hogy bármi legyen, egészen biztosan nem mi ketten tettük. Minket mindig is nagyon szeretett az Úr. Talán ha imádkoznánk hozzá, és megkérnénk, hogy legalább a legkedvesebb dolgainkra hagyjon minket emlékezni, ki tudja, lehet, hogy meghallgatná a fohászkodásunkat, és teljesítené a kívánságunkat, nem gondolod, Axl?

Kintről felcsapó nevetés hallatszott. Axl a fejét oldalra biccentve kinézett az udvarra, és egy csapatnyi gyereket látott, akik a vékonyka csatorna vize fölött egyensúlyoztak a két lapos kövön. Míg Axl leste őket, az egyikük nagy visítással beletoccsant a vízbe.

– Ki tudná azt megmondani, hercegnőm – válaszolt kis késsedelemmel a felesége kérdésére. – Talán az a bölcs szerzetes a hegyekben, lehet, hogy majd ő megmagyarázza, mi történik velünk. De most, hogy beszélünk erről, ma, amikor felébredtünk reggel, nekem is eszembe jutott valami, talán éppen abban a pillanatban, mikor neked eszedbe ötlöttek ezek a gondolatok. Bennem egy emlék rémlett fel, egy nagyon egyszerű kis emlék, de ahhoz épp elég kedves, hogy megörüljek neki.

– Ó, Axl, mondd, mondd gyorsan, miféle emlék volt az!

– Arra sikerült visszaemlékezni, ahogy egyszer végigsétáltunk egy téren, ahol nagy piac volt, vagy valami ünnepség. Egy faluban jártunk, de nem a sajátunkban, és te a világoszöld kapucnis köpenyedet viselted.

– Ez csak valami álom lehetett, emberem, valahonnan a réges-régi múltból, hisz nekem nincs is világoszöld köpenyem.

– De hát én is épp arról beszélek, a réges-régi múltból, hercegnőm! Nyári nap volt, ám azon a helyen, ahol jártunk, hűvös szél fúj, és te magadra terítetted a köpönyeget, bár a kapucnit nem húztad a fejedre. Piaci

nap volt, vagy tán valami ünnep. Az a falu egy lejtőn feküdt, és volt ott egy kecskeól, és ott te takarmányt raktál az állatoknak.

– Mégis, mit kerestünk ott, Axl?

– Semmit, csak sétáltunk karonfogva, majd hirtelen felbukkant az ösvényen egy idegen, egy falubeli férfi, aki úgy nézett rád, mintha egy istennőt pillantott volna meg. Nem emlékszel erre, hercegnőm? Egy fiatalember – bár úgy rémlik, mi ketten is fiatalok voltunk még. És az ifjú felkiáltott, mondván, ő még sosem látott ilyen szépséget, mint te! És kinyújtotta feléd a kezét, és megérintette a karodat. Nem dereng valami, halványan se, hercegnőm?

– Valami most igen, de nem emlékszem tisztán. Azt hiszem, az a férfi, akiről beszélsz, részeg lehet. Lehet, talán egy kicsit tényleg be volt csípve, nem tudom, hercegnőm. Hiszen ahogy mondtam, ünnepnap lehetett. De ez nem tesz semmit, mert ahogy rád pillantott, valóban ámulatba esett, és nem győzte bizonygatni, hogy neki még soha életében nem volt része ilyen gyönyörű látványban.

– Hát akkor ez valóban nagyon régen történhetett! Ugye, ezen a napon aztán te féltékenykedni kezdted, és olyan csúnyán összevesztél miattam azzal a férfival, hogy a végén szinte úgy kellett elmenekülnünk abból a faluból?

– Nekem semmi ilyesmi nem rémlik, hercegnőm. Azon a napon, amire én emlékszem, te a zöld köpönyegedet viselted, és valami ünnepség volt abban a faluban, és az az idegen, látván, hogy én vagyok az oltalmazó kísérőd, hozzám fordult, és azt mondta, hogy te gyönyörű vagy, és ő még soha életében nem látott ilyen szépséget, úgyhogy én, akit barátjának nevezett, legyek szíves a lehető legjobban vigyázni terád. Ezt mondta, és semmi mást.

– Én magam is hasonlóan emlékszem, Axl, de abban biztos vagyok, hogy ezek után te féltékenységből nagyon csúnyán összevesztél vele.

– Hogy tehettem volna ilyesmit, amikor máig feltámad bennem a büszkeség, ahogy annak a régi idegennek a szavait felidézem? Hogy ő még soha életében nem látott ilyen szépséget... És hogy én legyek szíves a lehető legjobban vigyázni terád.

– Ha büszkeséget éreztél, akkor féltékeny is voltál, Axl. Ne szálltál volna szembe azzal a férfival, pedig még részeg is volt?

– De ha egyszer én nem így emlékszem, hercegnőm! Talán valóban féltékenységet mutattam, hogy megtréfáljam, de azt már csak tudom, hogy



semmiféle sérelem nem érte! Nos, én ma reggel ezzel az emlékekkel ébredtem fel. Pedig már milyen sok év telhetett el azóta...

– Hát, ha te így emlékszel, Axl, akkor legyen így. Míg ez a homály uralkodik rajtunk, minden apró emlékdarabnak örülnünk kell, és őriznünk a legkisebbet is, mintha drágakő lenne.

– Kíváncsi volnék, mi lett azzal a zöld köpönyeggel. Mindig annyira vigyáztál rá...

– Csak egy köpeny volt az is, Axl, amit bizonyára elhordtam, mint a többi, és végül szétfoslott a szövete a hosszú évek során.

– Nem inkább elvesztettük valahol? Talán ott hagytuk egy napos sziklán?

– Ó, nahát, tényleg! Már emlékszem is! Milyen keservesen bánkódtam miatta!

– Bizony, hercegnőm, nagyon bántad, hogy elhagytad – bár nem hinném, hogy ebben igazságos lettél volna magadhoz.

– Ó, Axl, micsoda megkönnyebbülés, hogy a homály ellenére képesek vagyunk visszaidézni legalább ezt a néhány dolgot! Lehet, hogy az Isten máris meghallgatott minket, és nem késlekedik segítségünkre lenni az emlékezésben!

– És még sokkalta többre vissza fogunk emlékezni, hercegnőm, ha igazán összpontosítjuk a gondolatainkat! És nem született olyan ravasz révész, aki kifogjon rajtunk, ha még egyszer odafigyelnénk a bolond beszédére! De most már fejezzük be a reggelt, hercegnőm. A nap lassan zenitre ér, és miránk még vár az a meredek út.

\*

Axl és Beatrice, ahogy ballagtak vissza Ivor házához, a cölöpkerítés mentén elhaladva, ott, ahol előző éjszaka csaknem megtámadták őket, most ugyanúgy egy felülről jövő hangra lettek figyelmesek. Felnézve észrevették Wistant, aki az egyik őrhelyen állt, onnan szólt le, a védmű tetejéről:

– Micsoda öröm még mindig itt látni titeket, barátaim! – kiáltotta a harcos.

– Még mindig itt – visszhangozta Axl a szavait, néhány lépéssel közelebb menve a kerítéshez –, de már sietünk, hogy előkészüljünk az útra. És te, uram? Mára még itt maradsz?

– Nem, nekem is hamarosan indulnom kell. De nagyon hálás lennék, ha még egy percre megállíthatnálak, uram, egy rövidke beszélgetésre. Ígérem, nem foglak sokáig feltartani benneteket.

Axl és Beatrice egymásra néztek, végül az asszony halkán azt mondta: – Beszélj velem, ha akarsz, Axl. Én visszamegyek Ivor házába, és összepakolok az útra.

Axl bólintott, majd Wistanhoz fordulva szólt: – Úgy legyen, uram. Akarod, hogy felmenjek hozzád?

– Ahogy te óhajtod, uram. Boldogan lemegyek én is, ha azt kéred, de ezen a gyönyörű reggelen talán neked is jólesne ez a lélekemelő látvány, ami innen föntről nyílik a tájra. Ha nem okoz gondot, hogy fölmász a létrán, akkor nosza, gyere föl, és állj mellém ide az őrhelyre!

– Menj, és tudd meg, mit akar, Axl – súgta Beatrice. – De légy óvatos, és ugye tudod, hogy ezt nem csak a létra miatt mondom.

Axl a lépéseire ügyelve felmászott a létra fokain, és odafönt megkapaszkodott a harcos kinyújtott kezében. Elhelyezkedett mellette a keskeny őrhelyen, és visszaneézett a lentről figyelő Beatrice-ra. Kedvesen búcsút intett neki, az asszony csak ekkor indult tovább – és még ekkor is mintha vonakodva – Ivor háza felé, amit a magaslesből tisztán ki lehetett venni a távolban. Axl még egy darabig követte a feleségét a pillantásával, azután elfordult, és körbehordozta tekintetét a kerítésen túl kitáruló tájon.

– Láthatod, uram, nem hazudtam neked – mondta Wistan, ahogy az arcukba vágó szélben szorosán egymás mellett álltak. – Pompás látvány, nemde, míg csak a szem ellát!

Amit a két férfiú látott maga előtt azon a reggelen, lehet, nem is nagyon különbözik attól, amit ma egy angol vidéki ház emeleti ablakaiból kitekintve megsejtelhetünk. Jobbra tőlük a völgy lejtőjén szabályosan ismétlődő zöld barázdák futottak lefelé, balra pedig, jó messze, a távolság ködében ott derengett a hegyekig felfutó, fenyvesekkel borított szemközti lejtő, mígnem beleolvadt a horizontot takaró hegység sziluettjébe. Közvetlen előttük a völgy öblének kristálytiszta képe, benne a szelíden kanyargó folyó, míg a medervonalat követve szépen ki nem úszott az élő festményből. Arrébb a kiterjedt lápvidék, amiben tócsák, tavacsák és nagyobb vizek felülete csillant meg itt is, ott is, egész a messzi távolig, míg követni tudták a tekintetükkel. A vizek partján szilfák és füzek, odább sűrű, sötét erdő, ami azokban az időkben mindig valami baljós előérzetet kavart fel az emberek lelkében. És a folyó bal partján, pont ott, ahol a

napfény elfogyott és átadta helyét az árnyéknak, egy rég elárvult falu lakatlan házai látszottak.

– Tegnap, amikor kilovagoltam, leereszkedtem azon a hegyoldalon – mondta Wistan –, és a kancám, mintha csak tiszta élvezetből, mindenféle nógatás nélkül vágta át. Mezőkön vágunk át, magunk mögött hagyunk a folyót, tavak és erek mellett suhantunk el – szárnyalt a lelkem. És akkor valami furcsa érzés ragadott magával: mintha a lovam visszarepített volna a gyerekkorom helyszínére, pedig a legjobb tudomásom szerint sohasem jártam erre ezelőtt. Lehetséges, hogy valamikor kisgyermekként átkeltem már ezen a vidéken, tán még olyan kicsi koromban, hogy nem emlékezhetek rá, merre jártunk, de ahhoz már elég nagy voltam, hogy megtartsam emlékezetemben a hely látványát? A fák, ez a fenyéres terület, maga az égbolt is, mintha mind valami elvesztett emlékhez kötődnének...

– Lehet – felelte Axl –, hogy ez a föld és az, ahol te születted, sok közös vonásban egyezik.

– Így lehet, uram. Bár a keleti mocsárvidéken, ahonnan jöttem, nincsenek említésre méltó hegyeink, és a fák és füvek színe is fakóbb. Hanem épp ebben a boldog száguldásban tört le a lovam patkója, és hiába, hogy ma reggel új patkót kapott ezektől a jó emberektől, azért óvatosan kell még meglovagolnom, mert megsérült a patája. Nos, az igazság az, uram, hogy nem pusztán azért hívtalak ide fel magamhoz, hogy a gyönyörű tájat megcsodálhasd, hanem hogy távol lehessünk az avatatlan fülektől. Fogadok, már hallottad, mi történt a szegény Edwin fiúval.

– Igen, Ivor mester beszélt róla nekünk, és mindketten úgy véljük, ez bizony szomorú hír. Ahhoz mindenképpen, hogy még a végén balsors koronázza a te bátor beavatkozásodat.

– Talán azt is tudod, hogy a bölcs vének, akik kétségbeesve látják, miféle sors vár itt erre a szegény fiúra, most nekem könyörögnek, vigyem magammal, ha majd ma elhagyom a falut. Azt kérik, vigyem el, és hagyjam ott egy ide messze eső községben azzal a mesével, hogy eltévedt szegény, és éhezve bóklászott az út mentén, amikor rátaláltam. Boldogan meg is tenném, csak hogy attól tartok, ezzel a tervvel nem tudjuk megmenteni. Hiszen semmi nem fut gyorsabban a szónál: egykettőre utoléri a híre, bárhol bújjik meg, ha nem a jövő hónapban, hát a jövő évben, és ugyanabban a bajban találja magát, amiben most van, csak még nagyobb, hisz idegen helyen lesz, ahová épp csak megérkezett, és még

senkit nem ismer. Te magad hogy látod ezt, uram?

– Nagyon bölcs vagy, Wistan mester, ha effajta következményektől tartasz.

A harcos, aki beszéd közben mindvégig a tájat leste, most visszahúzódott, és elseperte szeméből a hajtincset, amit a szél az arcába fújt. Hirtelen megdermedt a mozdulatban: úgy látszik, valamit észrevett Axl vonásain, és mintha egy pillanatra elfelejtette volna, miről beszélt az imént, megint meredten bámulta Axl arcát, még a fejét is oldalra billentette hozzá. Aztán felnevetett, és azt mondta:

– Bocsáss meg nekem, uram, csak valami felidéződött bennem... De visszatérve a tárgyra: én mind a tegnapi napig semmit nem tudtam arról a fiúról, de lenyűgözött, milyen szilárdan néz szembe egyik rettenettel a másik után, amikkel egy nap leforgása alatt találkoznia kellett. A bajtársaim, amilyen bátran vonultak ki velem, olyan hamar adták meg magukat a páni félelemnek, amint elértük a démonok táborhelyét. De ez a fiú – pedig az ő élete volt megannyi órán át a démonok kezében! – úgy tartotta magát, olyan nyugodt maradt, amit még én is csak csodálni tudok. Végtelenül fájna tudomásul vennem, hogy megpecsételődött a sorsa. Töröm a fejem, hogy lehetne kimenekíteni ebből a halálos kelepceből, és ha te, uram, és a te jó asszonyod beleegyeznének, hogy segédkezet nyújtsatok neki, még minden jóra fordulhatna.

– Mi szívvel-lélekkel azon leszünk, hogy megtegyünk minden tőlünk telhetőt, uram. Mondd, mi az, amit tervezel.

– Amikor a vének megkértek, hogy vigyem el innen egy távol eső faluba, csakis szász községre gondolhattak, semmi kétség. De épp a szász falvak azok, ahol sohasem lesz biztonságban, hiszen épp a mi népünk osztja a hiedelmet a démon végzetes harapásáról, ami szerintük ezt a fiút is érte. Viszont ha britonok közt élne, akik ezt a képtelenséget annak tekintik, ami: sötét babonaságnak, akkor nem lenne veszélyben, még úgy se, ha egy nap végül mégis utolérné a története. Erős ifjú, és ha keveset szól is, mint mondtam, a szívében kivételes bátorság lakozik. Két ügyes keze van, ami bármely közösségnek a hasznára lehet, ahol befogadják. Mármost te, uram, korábban említetted, hogy a fiatalok falujába igyekeztek, keletre – fogadok, az épp olyan keresztény község, mint amit mi most Edwinnek keresünk. Ha te és a feleséged kiálltok mellette, talán a fiatalok támogatásával, az csak jót hozhat rá. Meglehet persze, hogy azok a jó emberek tőlem is ugyanígy elfogadnák, ha a fiút a kegyeikbe ajánlanám,

de én mégiscsak idegen vagyok nekik, egy szász, aki félelmet és gyanakvást kelthet bennük. Mi több, a küldetésem, ami e földre hozott, nem engedi, hogy olyan messze keletre visszavándoroljak.

– Azt javaslod tehát – mondta Axl –, hogy a feleségem és én vigyük el innen a fiút?

– Éppen ez a javaslatom, jó uram. És legalább egy darabon együtt mehetünk, ennyit megenged a megbízatásom. Azt mondtad, ti a hegyeken át mentek: nos, boldogan csatlakozom hozzátok és a fiúhoz, veletek tartok, míg le nem ereszkedtünk a hegység másik oldalán. Bizonyára terhetekre lesz majd az én unalmas társaságom, de ha védelemre volna szükségetek, a kardom tán jól szolgálhat a hegyekben rejtőzködő veszedelmek ellen. És az úti málhátok is jobb helyen lesz a lovam hátán – igaz, még gyengélkedik a lába, de ő aztán biztosan nem fog panaszkodni emiatt. Mit mondasz minderre, uram?

– Magam úgy vélem, kiváló a terved, uram. Elkeseredve hallottuk a feleségemmel, mibe sodródott ez a szegény fiú, és boldogok leszünk, ha segíthetünk neki kikerülni az életveszélyből. És amit te mondasz, uram, az nagyon bölcs meglátás: hogy most a britonok közt lehet a legnagyobb biztonságban. Nincs kétségem afelől, hogy a fiam falujában kedvesen fogadják majd, hiszen a mi fiunk maga is köztisztelő ember abban a közösségben, olyannyira, hogy ha az évei száma megvolna hozzá, a bölcsek közt foglalna helyet. Tudom, hogy szólni fog a fiú érdekében, úgyhogy biztosíthatlak, Edwinnek ott jó fogadtatásban lesz része.

– Nagy megkönnyebbülés nekem, hogy így beszélsz. Most megyek, és tudatom Ivor mesterrel a tervünket, aztán keresek valami megoldást, hogy észrevétlen kijuttassuk a fiút abból a pajtából. Ti is útra készek vagytok már?

– A feleségem már el is kezdett összecsomagolni.

– Akkor, ha elkészültetek, kérlek, várjatok ránk a déli kapunál. Hamarosan én is odaérek a kancán az Edwin fiúval. Nagyon hálás vagyok neked, uram, hogy osztozol velem a bajban! És örülök, hogy még egy-két napig útitársak lehetünk.

## NEGYEDIK FEJEZET

Még soha nem látta ilyen messziről és ennyire magasból a faluját, és ez ámulatba ejtette. A falu összement: akkora lett az egész, mint egy apró, kerek holmi, amit a tenyerébe vehet – kísérletképpen be is hajlította az ujjait, így emelte a kezét a délutáni párában derengő kis házikóhalom alá.

Az öreg briton hölgy idegesen figyelte, mióta csak mászni kezdett a fára, most is ott áll a fa alatt, és kérleli, hogy jöjjön le. De Edwin nem törődött vele. Mindenkinél jobban ismerte a fákat. Amikor a harcos azt a parancsot adta neki, hogy őrködjön, nagy gonddal választotta ki ezt a szilt: tudta, hogy beteges külseje ellenére valami ravasz módon őrzi titkos erejét – és hogy szívesen fogadja őt. Ráadásul ez a fa kínálta a legjobb rálátást a hídra és az oda vezető hegyi útra: tisztán látta a három katonát, akik ott beszélgettek, pontosabban nagy hévvel vitatkoztak a lovassal, aki most leszállt a nyeregből, és próbálta kötőféken tartani a nyugtalanul ficáncoló lovat.

Edwin jól ismerte szeretett fáit – ez a szil például pont olyan volt, mint a vén Steffa. *„Csak ragadják el és dobják le az erdőben, ott majd megrohad!* – a nagyobb fiúk mindig így beszéltek Steffáról. – *Hisz ez történik minden vén rokkanttal, aki már képtelen dolgozni!*” De Edwin annak látta Steffát, aki valójában volt: régi idők harcosának, aki még mindig őrzi titkos erejét, és aki olyasmit is jól ért, amit a falu bölcs vénei sem. Ráadásul Steffa volt az egyetlen a faluban, aki valaha közléről látott csatamezőt – ott érte a lábát az a komoly sérülés, amitől nem tudott járni.

Cserébe Steffa is felismerte Edwin valódi énjét. Mert voltak nála erősebb fiúk, akik azzal szórakoztak, hogy Edwint a földre nyomják és megverjék – de egyikükben sem lakozott igazi harcos lélek, csakis Edwinben. A vén Steffa egyszer utánaszólt, mondván: *„Már egy ideje figyellek, fiú. Ha öklök záporoznak rád, akkor is nyugodt marad a tekinteted, mintha jól meg akarnál jegyezni minden egyes ütést. Effajta tekintetet én csak a legkiválóbb harcosok szemében láttam, akik higgadtan vonulnak át a csata dühödt viharán. Egy nap, és nem is oly soká, te leszel az, akitől majd félni kell.”*

És tessék: máris elkezdődött. Máris valósággá válik, amit a vén Steffa megjósolt.

Erős szellőkés hajlította meg a szilfát, Edwin nyomban mozdult, hogy

biztosabb fogást keressen. Megmarkolt egy másik ágat, és ismét visszasüppedt a gondolataiba: megpróbálta pontosan felidézni a reggeli eseményeket. Hogyan torzult felismerhetetlenné a nagynénje arca, hogyan rikoltotta volna átkát az ő fejére, ha Bölcs Ivor hagyja, hogy befejezze – de a Vének Eleje beljebb taszította a pajta nagy deszkaajtájából, hogy ne láthassa tovább az átkozódó öregasszony arcát. Pedig a nagynénje mindig jó volt hozzá – ha viszont most el akarja átkozni, hát akkor ezentúl majd semmibe veszi. Még nem is olyan régen megpróbálta rávenni Edwint, hogy „anyám”-nak szólítsa – amit ő persze sosem tett meg. Hisz tudja jól, hogy az igazi anyja, az *édesanyja* vándorúton van. Igen, az édesanyja soha nem szórt volna átkot az ő fejére, az édesanyját Bölcs Ivornak sosem kellett volna a közeléből elrángatnia, hogy ne árthasson neki!

És ma reggel, ott a pajtában, hallotta is az anyja hangját.

Amikor Bölcs Ivor visszalökte a pajta sötétjébe, és az ajtó bezárult, és mögötte eltűnt végre a nagynénje eltorzult arca, meg az összes többi arc, eleinte csak a ponyvás szekér feketén derengő sziluettjét vette észre, aztán fokozatosan kivehetővé vált az egész formája. Ahogy hozzáért, nyirkos, rothadó fát tapintott az ujja hegyével. Közben odakinn megint felhangosodott a kiabálás, aztán pattogó hangok hallatszottak, előbb csak szétszórtan, hol innen, hol onnan, majd egyszerre egész sorozat jött, és a pajtában hirtelen kicsivel világosabb lett. Edwin tudta, hogy a hangok forrása nem más, mint a roskatag falaknak ütődő kövek, amivel az átkozódó falusiak bombázzák a pajtát, és amitől most kipotyogott néhány vékony ág a vesszővel berakott ablaknyílásból. De megpróbált a lehető legkevésbé törődni a zajokkal, hogy minden figyelmét a társzekérré összpontosítsa, ami lassan teljes alakjában megjelent előtte. Milyen régen ülhetek benne utoljára? Miért áll ilyen csálén, mitől ferdült el? És ha már nem használják, miért tartják még mindig itt a színben?

Ekkor hallotta meg az anyja hangját. Eleinte nagyon nehezen értette a kinti lárma meg a kövek pattogása miatt, de aztán mind tisztábban hallotta, ahogy egyenletesen erősödött. „*Semmi baj, Edwin – mondta neki a hang –, az égvilágon semmi baj! Ennyit te bőven kibírsz.*”

– De lehet, hogy a bölcs vének már nem sokáig tudják visszatartani őket – suttogta a fiú akadozó lélegzettel a sötétségnek, míg keze a társzekér nedves fáját simogatta.

„*Ugyan, Edwin, semmi baj, az égvilágon semmi baj!*” – ismételte a hang.

– De a kövekkel betörhetik ezeket az ócska falakat! – súgta a fiú.

„Ne félj, Edwin! Hát nem tudtad, hogy azokat a köveket te irányítod? Nézd csak, mi áll itt előtted!” – hallatszott a hang megint.

– Egy megbillent öreg társzekér – felelte a fiú.

„No lám, hát akkor kerüld meg ezt a társzekeret, Edwin, aztán kerüld meg még egyszer és még egyszer! És addig körözz körülötte, míg rá nem jössz, hogy te vagy az öszvér, aki a nagy kerékhez van kötve. Csak körbe-körbe, Edwin! A nagy kerék csak akkor fordul, ha te fordítod, és csak ha te fordítod, akkor jönnek a kövek folyamatosan. Csak körbe-körbe a szekér körül, Edwin, csak körbe-körbe-körbe a társzekér körül!”

– De miért kell a kerék körül köröznöm, édesanyám? – kérdezte Edwin, de a lába máris indult, hogy körbejárja a társzekeret.

„Mert te vagy az öszvér, Edwin. Menj csak körbe-körbe! Hallod ezeket az éles, pattogó hangokat? Csak akkor hallatszódna, ha te forgatod a kereket. Csak forgasd, Edwin, körbe-körbe, körbe-körbe a társzekér körül!”

És Edwin úgy tett, amint az édesanyja hangja parancsolta, futni kezdett a szekér körül, a peremén egyik kezével a másik után lendítve előre magát – hányszor is kerülte meg így az ócska kocsit? Százszor? Kétszázszor? Ahányszor megtett egy újabb kört, viszontláthatta a két különös jelet: az egyik sarokban azt a titokzatos eredetű földhányást, a másikban meg, ahol a kövek ütötte keskeny résen behatoló napfény vakító csíkot húzott a kocsiszín szalmás padlatára, az oldalán fekvő döglött varjút, még teljesen épen fénylő tollazattal. Ez a két látvány a félsötétben – a földhányás és a döglött varjú – minden körnél újra elébe bukkant.

Egyszer hangosan megkérdezte:

– A nagynéném tényleg elátkozott engem?

Nem kapott választ – szerette volna tudni: vajon ez azt jelenti-e, hogy az édesanyja nincs már ott vele? De akkor ismét megszólalt a hang: „Tedd a dolgod, Edwin: te az öszvér vagy, ne állj meg egyszer se! Mindent te irányítasz, ha megállsz, megállnak a zajok is, hát akkor miért félnél tőlük?”

Olykor a zajok valóban elhallgattak: volt, hogy három, sőt négy kört is megtett anélkül, hogy akár egyetlen élesen pattanó hangot hallott volna. De aztán, mintha csak ellensúlyozni akarnák az iménti csöndet, záporozni kezdtek, egyszerre többfelől is, és megint felcsapott a kiabálás is.

– Hol vagy most, édesanyám? – kérdezte a fiú. – Még mindig vándorolsz?

Most sem kapott választ, de alig tett néhány újabb fordulót a szekér



körül, megint visszatért a hang: „Fivérekét és nővérekét adtam neked, Edwin, sok testvéred van. De most magad vagy, hát találd meg magadban az erőt, amivel segíthetsz nekem! Tizenkét esztendő vagy, csaknem felnőtt. Ma már olyan erős lehetsz egymagad, mint más fiúkból négyöt együtt. Találd meg az erőt, és gyere, szabadíts ki engem!”

Újabb szellőkés rázta meg a szilfát. Edwin azon töprengett, hogy az a pajta vagy kocsiszín, amibe Ivor bezárta őt, vajon ugyanaz lehet-e, amelyikbe a népek aznap rejtőztek el, amikor a farkasok bejöttek a faluba.

A vén Steffa többször is elmondta neki ezt a történetet. „Te még nagyon kicsi voltál akkor, fiú, talán nem is emlékszel rá. Fényes nappal jelentek meg a főutcán, több farkas egyszerre, pontosan három, és ráérősen beporoszkáltak a falu közepére – így mesélte Steffa, és ahogy folytatta, a hangjába megvetés vegyült –, és a falu népe elbújt ijedtében. Igaz, kinn dolgoztak páran a földeken, de így is jó sokan voltak otthon a faluban. És elrejtőztek a gabonapajtában. Nemcsak a nők és a gyerekek, hanem a férfiak is. Azt mondták, azért, mert a farkasoknak nagyon furcsa volt a szemük. Hogy jobbnak látták nem kikezdeni velük. Így hát az a három toportyánféreg mindent megkaparinthatott, amire csak vágyott: elharaphatták a tyúkok nyakát, belakmározhattak kecskehúsból, és mindeközben a falu népe csak lapult a pajtában. Volt, aki a saját házában bújt meg, de legtöbben mégis abban a gabonacsűrben. Engem persze, amilyen nyomorék vagyok, ott hagytak, ahol éppen voltam: a Mindred asszony kocsmája előtti árokparton, a taligán ülve, amiről csak meredeztek előre ezek a béna lábaim. Láttam, hogy a farkasok épp felém ügetnek. Na, csak gyertek, mondtam nekik, faljatok föl, én ugyan be nem bújok, mint egy kisgyerek, semmiféle csűrbe pár farkas elől! De rám se hederítettek, végignézhettem, ahogy elhordják az irhájukat mellettem, de olyan közel hozzám, hogy láthattam a bundájuk minden szőre szálát, épp ilyen közlőrl, mint most ezt a két haszontalan lábamat magam előtt. Felfaltak mindent, amire csak az ínnyük vágyott, aztán eltűntek. Már a lábnyomuk se látszott az út porában, mikor az a bátor népség végre előmerészkedett a csűr mélyéről. Három farkas fényes nappal – és egyetlen férfi se mert kiállni ellenük!”

Edwinnek a társzekér körül körözve a vén Steffa farkaskalandja járt az eszében. Aztán megint megkérdezte a sötétet:

– Még mindig vándorolsz, édesanyám?

Most sem kapott választ. Már nagyon elfáradt a lába, és a szíve is belevásott, hogy azt a furcsa földhalmot meg a döglött varjút újra és újra meglássa, amikor az anyja hangja ismét hallatta magát: „*Elég lesz már, Edwin! Nagyon keményen dolgoztál. Most hívd a harcosodat, ha erre vágysz! Vessünk véget ennek.*” Edwin nagy megkönnyebbüléssel hallgatta az utasítást, de nem hagyta abba a körözést a szekér körül. Tudta, hogy mérhetetlen nagy erőfeszítésre lesz szüksége, ha Wistant akarja megidézni. Épp, mint előző éjszaka, most is a szíve legeslegmélyéből kell majd kívánnia, hogy megjelenjen. Aztán nagy nehezen mégis megidézte magában ezt a kivételes erőt, és ahogy bizakodni kezdett benne, hogy a harcos máris útban van feléje, lassított az eddigi megfeszített tempón – hisz a nap végén még az öszvéreket is lassabban hajtják... Edwin elégedetten nyugtázta, hogy a pattogó hangok egyre gyérülnek a pajta falán. De csak akkor mert egészen leállni, amikor már hosszabb ideje teljes csönd volt. Végül abbahagyta a körözést, és a szekér oldalának támaszkodva próbálta visszanyerni a lélegzetét. És akkor megnyílt a pajta nagy deszkaajtaja, és ott állt a harcos a kápráztató ellenfényben.

Wistan beljebb lépett, az ajtót úgy hagyva maga mögött, szélesen kitarva, mintha ezzel is a megvetését akarná kifejezni minden gonosz erő iránt, ami felgyűlt kint a pajta előtt. A kitért ajtó nagy napsütötte négyszöget vetett a csűr padlatára, és ahogy Edwin körbenézett, a társzekér, ami a sötétben olyan robusztusnak mutatta magát, most szárnalmas kis roncsnak látszott.

Hogy is volt, Wistan azonnal úgy szólította meg, hogy „ifjú bajtársam”? Edwin nem volt biztos benne, de arra emlékezett, hogy Wistan odavezette a fénybe, felhúzta az ingét, és hosszan, alaposan vizsgálta a sebet a testén. Aztán felegyenesedett, és a fiú válla fölött kitekintve fürkészte, nem lát-e senkit a közelben, majd halkán azt mondta:

– Tehát, ifjú barátom, megtartottad az ígéretedet, amit tegnap éjjel tettél a sebről?

– Igen, uram. Épp úgy, ahogy meghagytad nekem.

– Senkinek nem mondtad el, még a jó nagynénédnek sem?

– Nem, uram, nem mondtam el senkinek. Akkor sem, ha ogreharapásnak hiszik, és most ezért gyűlölnék engem.

– Hagyd csak, ifjú bajtársam, hadd higgyék! Százszorosa rosszabb volna, ha tudnák az igazságot, hogyan kaptad valójában a sebedet.

– De mi van a két nagybátyámmal, akik tegnap éjjel veled tartottak,

uram? Ők nem tudják az igazságot?

– A nagybátyáid, noha bátran kijöttek velem, nagyon rosszul lettek az úton, így nem jutottak el velem a démonok táboráig. Csak mi ketten tudjuk, mi történt, te meg én – és nekünk kettőnknek meg kell őriznünk ezt a titkot. Ha majd begyógyult a seb, senki nem lesz többé kíváncsi rá. Tartsd tisztán, amennyire csak bírod, és ne vakarászd, se nappal, se éjjel! Megértetted?

– Igen, uram, megértettem.

Amikor a völgy oldalában kapaszkodtak fölfelé, és Edwin megállt, hogy bevárja az öreg briton párt, volt ideje elgondolkodni, hogyan történt, hogyan kapta a sebet. De ott ácsorogva, bokáig a szúrós csarabban, kezében Wistan kancájának kötőfékjével, amit szorosan kellett tartania, képtelen volt bármit is világosan visszaidézni az egészből. Most viszont, a szilfa lombos ágai közt, a lenti hídon veszekedő aprócska figurákat lesve, Edwin már jól emlékezett a párától nedves levegőre, a sötétségre, a faketrecet borító medvebőr erős szagára, még arra is, hogy apró rovarok potyogtak a fejére és vállára a ketrec zötykölődésétől. Emlékezett, ahogy arrébb fordult, és megragadta a rácsot, hogy a teste ne hánykolódjék ide-oda a göröngyös talajon ugráló ketrec ritmusára. Aztán minden elcsendesedett, igen, ő pedig várta, hogy levegyék a ketrecről a medvebőrt. Le is emelték, mire a testét nyomban körbeölelte a hideg éjszakai levegő, és a sötétben megpillanthatta a közeli tábortűz szikrázó lángjait. És mert ez már másodszor esett meg vele aznap éjjel, az ismétlődés elvette a rettegés életét. Emlékezett más dolgokra is: az ogrék bűzére, meg arra az apró, ördögi lényre, amelyik ott ugrált fölötte a ketrec rozoga fedőlécein, egyik saroktól a másikig lendítve magát, amivel arra kényszerítette Edwint, hogy lehúzódjon, amennyire csak tud, és meglapuljon a ketrec aljában.

Ez a valami annyira gyorsan mozgott, hogy alig lehetett látni, miféle teremtmény. Mintha fiatal kakas lett volna, legalábbis ezt a benyomást keltette a mérete és a formája, csak hogy sem csőre, sem tollazata nem volt. Ellenben voltak fogai és karmai, azokkal fenyegette Edwint, és ahogy támadt, minden alkalommal élesen felvisított. Edwin bízott benne, hogy az ócska lécek megvédik a fogak és karmok ellen. Hanem a gonosz kis lény farka, bár véletlenül, de olyan erővel, mint az ostor, újra meg újra nekicsapódott a ketrecnek: a fiú védett helyzete nagyon is sebezhetőnek látszott. Szerencsére a teremtmény – talán mert még kölyök volt, mint

Edwin vélte – egyáltalán nem volt tudatában a farokcsapkodás valódi erejének.

Akkor és ott úgy tűnt, sose lesz vége az attaksorozatnak, de Edwin most utólag úgy sejtette, nem is telt el olyan sok idő, míg abbamaradt, mert a kis gonoszt valamely másik lény a pórázánál fogva visszahúzta. Ugyanakkor a medvebőrt is visszadobták a ketrec tetejére, és Edwint ismét elnyelte a sötét, és ő újra megmarkolta a léceket, ahogy a ketrec rázkódni kezdett vele: nyilván megint újabb helyre hurcolták.

Vajon meddig kellett elviselnie ezt a rémes utazást, és a megálláskor újra meg újra megisméltető jelenetet? Csak kétszer? Vagy háromszor? Vagy sokkal többször, akár tíz-tizenkét egymást követő alkalommal is? Az is lehet, hogy a szörnyű körülmények ellenére már az első pihenő után elaludt, és az összes többi megállást és zaklatást csak rémálmában látta.

Aztán az utolsó alkalommal a medvebőr nagyon sokáig nem emelkedett fel a feje fölül. Ahogy várakozott alatta, hol messzebről, hol egész közletről hallva a kölyökszörny visítózását, háttérben az ogrék dörmögő-hörgő hangjával, ahogy „beszélgettek”, pontosan tudta, hogy most valami más fog történni, mint eddig. És akkor, a várakozás rettegéssel telt hosszú perceiben felfakadt benne a legőszintébb könyörgés a megmentőjéért. Lénye legmélyéről tört elő, nem pusztá kérés volt, de már-már imádság, és amint megformálódott a gondolataiban, Edwin teljes bizonyossággal érezte, hogy meg is hallgattatik.

Ekkor a ketrec minden eddiginél jobban rázkódni kezdett, és egyszer csak azt látta, hogy az elejéről eltűnik a rács, mert valaki félrehúzza. Edwin erre nyomban hátrébb húzódott, ám abban a pillanatban ugyanazok a karmok leemelték a ketrecről a medvebőrt is, és a gyilkos indulatú kis szörnyeteg rárontott. A ketrec sarkába húzódott, azt súgta az ösztöne, hogy nem tud jobbat tenni, mint felemelni a lábát, és amilyen erővel csak bír, jó nagyot kirúgni vele. De a teremtmény fürgébb volt, ráugrott, és Edwin már csak az öklét és a karjait használhatta, hogy megpróbálja visszaverni. Egyszerre úgy érezte, hogy a dühödt kis vérengző máris felülkerekedett rajta, és akkor egy pillanatra lecsukta a szemét, de amikor újra felnyitotta, hogy ismét szembenézzen ellenfelével, már nem volt más előtte, csak a levegőbe csapkodó karmok, ahogy az apró szörnyet a póráznál fogva ismét visszahúzták. Ebben a pillanatban egészben láthatta. Alaposan megnézte magának, és megállapította, hogy elég pontos volt korábbi benyomása: a teremtmény leginkább csupasz baromfihoz hasonlított, azzal

a különbséggel, hogy kígyófeje volt. Míg visszafelé húzták, volt módja még egyszer Edwinre támadni, és a fiú ismét visszaverte a támadást, akkora nagy lökéssel, amekkorára futotta maradék erejéből. Ekkor hirtelen visszakerült a rostély a ketrec elejére, és máris zuppant a medvebőr, sötétbe borítva a fiút megint, aki csak hevert ott, kifacsarodott testtel szűk ketrece aljára visszahullva, még hosszú percekig. És aztán megérezte azt a csípős, lüktető fájdalmat a bal oldalában, közvetlenül a bordái alatt, majd azt is, hogy ott valami ragadós szivárog a testéből.

Edwin a szilfa koronájában ülve ismét igazított a testhelyzetén, hogy jobb kezével óvatosan kitapogathassa a sebhelyet. Nem volt már olyan mély, és nem is fájt. Míg kapaszkodtak felfelé a völgyből a lejtőn, az inge nyers vászna annyira durván dörzsölte a sebet, hogy olykor még az arca is beletorzult a kínba – de ha nyugton maradt, mint most is, már alig érzett fájdalmat. Reggelre, amikor a harcos a pajta ajtajában megvizsgálta, a seb már alig látszott többnek, mint egy kisebb folt, apró, vörös szúrásnyomok kis korongja. Felületi seb volt, sokkal kevésbé komoly, mint Edwin jó pár addigi sérülése. De mégis, mivel az emberek azt hitték, hogy ogreharapás, ez a kis sebesülés hozta a nyakára mindezt a rengeteg bajt. Bárcsak eltökéltebben szállt volna szembe az ördögi lényel, akkor talán még ilyen kicsi sebet sem ejthetett volna rajta az a kis szörnyeteg!

De Edwin tudta, semmi szégyellnivalója nincs abban, ahogy szembenézett ezzel a megpróbáltatással. Egyetlen ijedt kiáltás sem hagyta el a torkát, egyetlen könnyörgő szót sem intézett az ogrékhoz. A vad szörnyecske első hirtelen kitörése után – ami váratlanul érte – Edwin emelt fővel nézett szembe a támadásokkal. Sőt annyira eszénél volt, még azt is megállapította, hogy ez az apró lény minden bizonnyal kölyök még, akitől csak annyi félnivalója lehet az embernek, mint egy neveletlen kiskutyától. Így aztán csak kinyitotta a szemét jó tágra, és határozott tekintetével próbálta megadásra kényszeríteni a kis pimaszt – tudta jól, hogy az édesanyja ezért különösen büszke lenne rá. Tényleg, ahogy most visszagondolt, az első kirohanása után hamarosan kifogyott az a tüzes harag a teremtmény támadásaiból, és onnantól már mindinkább ő, Edwin határozta meg a harc kimenetelét. Még egyszer visszaidézte a lény egyre távolabbról csapkodó karmait – és most egészen valószínűnek találta, hogy ezt a levegőbe kapkodást már nem a küzdés heve szította, sokkal inkább a fojtó póráz okozta. Feltehetően az ogrék maguk is Edwint ítélték a spontán viadal győztesének, és épp emiatt vetettek véget az apró lény

kakaskodásának.

A fiúban megint felidéződött a vén Steffa egykori jóslata: *„Mondom, figyellek, fiú: valami kivételesnek vagy te a birtokában, tudod-e. Egy nap majd találsz egy mestert, aki megtanít a gyakorlatban is mindarra, ami már eleve be van vésve harcos lelkedbe. És akkor tényleg te leszel az, akitől félni kell. Te aztán nem fogsz csűrökbe rejtőzni, ha a faludba beporoszkál és szabadon próbál garázdálkodni néhány odatévedt farkas.”*

És lám, máris túl van ezen: a harcos kiválasztotta, és most együtt készülnek nekivágni, hogy teljesítsék a küldetésüket. De mi a feladatuk? Wistan ezt soha nem tette világossá Edwin előtt. Csak annyit mond mindig, hogy az a király ott a messzi mocsárvidéken máig azt várja, hogy hírt kapjon a küldetés kimeneteléről. És vajon miért kell együtt utazniuk ezzel a két öreg britonnal, akik az út minden kanyarulatában megállnak egy kis pihenőre?

Edwin nézte őket fentről a lombok közül: épp nagyban tárgyaltak valamit a harcosal. Az öreg hölgy már láthatóan feladta, hogy meggyőzze – most a rejteknek szolgáló két óriásfenyő mögül a hídfőn álló katonákat lesték mindhárman. Edwin a magaslesről látta a lovast is, ahogy most ismét nyeregbe pattan, és élénken gesztikulálva magyaráz, míg a három katona otthagya, ő meg fordít a lován, és a hídfőt maga mögött hagyva elvágtat, vissza, fel a hegyre.

Edwin már korábban is csodálkozott, vajon miért vonakodik annyira a harcos a kitaposott hegyi úton menni, miért ragaszkodik ahhoz, hogy a völgyből a meredek árokban kapaszkodva jussanak fel – most vált neki világossá, hogy a mestere el akarta kerülni az ilyen lovasokkal való találkozást. De most, ha folytatni akarták a vándorlást, nem igazán látszott más lehetőség, mint hogy lemenjenek a széles hegyi útra, és átkeljenek a hídon, maguk mögött hagyva a vízesést meg a katonákat, akik ott állnak. Vajon Wistan látta-e onnan, ahol áll, hogy a lovas már eltávozott a hídtól? Edwin figyelmeztetni akarta a fejleményre, de tudta, hogy nem szabad lekiabálnia a fa tetejéről, hátha a katonák felfigyelnek az odasodródó hangra. Le kell innen másznia, és úgy mondani el Wistannak, amit látott. Talán a harcos még habozott, hogy nyíltan szembeszálljanak-e velük, míg az a veszély fenyegetett, hogy az ellenség csapata négy katonából áll, de ha most megtudja, hogy már csak hárman maradtak a hídnál, ezt az előnyös körülményt tekintetbe véve újra fontolóra veheti a dolgot. Persze ha csak róluk, Edwinről és a harcosról lenne szó, már rég szembeneztek volna a

három katonával, de az öreg briton pár jelenléte bizonyára Wistant is nagyobb óvatosságra készíteti. Edwin egy percig sem kételkedett abban, hogy Wistannak megvan a jó oka, miért hurcolja magukkal ezeket az öreg britonokat, akik mindeddig ősvele is nagyon kedvesen viselkedtek, de mindent egybevetve a fiú számára mégis inkább zavaró volt a társaságuk.

Megint eszébe jutott a nagynénje eltorzult arca, ahogy az átkot kezdte mormogni rá – de hát ez már nem számít egy jöttát se. Ő már itt van a harcossal, és vándorol, akárcsak az édesanyja. És ki állíthatná biztosan, hogy nem jöhet szembe vele az úton? Milyen büszke lenne rá, ha látná a fiát a harcos oldalán! Akkor aztán reszkethetnének azok az idegenek, akik közt most van!

## ÖTÖDIK FEJEZET

Az egész délelőtti gyötrelmes kapaszkodás után egyszer csak sebes vízű folyó keresztezte a csapat útját. Kénytelenek voltak lejjebb ereszkedni a sűrűn benőtt, erdős lejtőn, hogy megtalálják a kijárt hegyi utat, hisz azon, joggal feltételezték, kell lennie valahol egy hídnak, ami átvezet a széles víz fölött.

Igazuk is lett, de ahogy megpillantották a hídfőn posztoló katonákat, elhatározták, hogy megpihennek a vastag törzsű fenyőfák rejtekében, itt várják meg, míg azok elmennek onnan. Mert első látásra nem úgy tűnt, mintha a katonák a hidat őrizendő állomásoznának ott, hanem mintha csupán magukat és a lovaikat felfrissíteni álltak volna meg a vízesés hűvösében. De az idő csak múlt, és a katonák semmi jelét nem adták, hogy elvonulni készülnének. Leheveredtek, hasra fordultak, a hídról a lezubogó víz alá nyúlva fröcskölték magukat, aztán leültek, hátukat a gerendakorlátnak vetve, és látható élvezettel kezdték pörgetni a dobókockát. Majd megérkezett a negyedik, a lovas, mire a másik három felpattant, hogy meghallgassa az utasításait.

Axl, Beatrice és a harcos, bár nem nyílt olyan kitűnő rálátásuk a hídfőre, mint Edwinnek a fa tetejéről, a maguk erdei rejtekéből is elég jól megfigyelhették, ami ott történik. Amikor a lovas végre megfordult, és hegynek fel elgaloppozott, kérdő pillantásokat váltottak egymással.

– Lehet, hogy sokáig maradnak – mondta Wistan. – Ti pedig szeretnétek még ma a kolostorba érni, nemde?

– Igen, nagyon is kívánatos volna még az éj leszállta előtt odaérnünk, uram – felelte neki Axl. – Hallottunk róla, hogy Querig, a nőténysárkány ezen a vidéken portyázik. Csak a bolond maradna kinn éjszakára a vadonban. Te mit gondolsz, miféle katonák lehetnek ezek?

– Nem könnyű ilyen távolságból megmondani, uram, ráadásul kevésbé ismerem a helyi egyenruhákat. De ha engem kérdezel, britonnak nézem őket, akik Lord Brennus szolgálatában állnak. Talán Beatrice asszony ki tud javítani, ha tévedek.

– Nagyon messze vannak az én öreg szememnek – mondta Beatrice de úgy vélem, igazad lehet, Wistan mester. Olyan sötét uniformist viselnek, amelyet gyakorta láttam Lord Brennus emberein.

– Nincs rejtegetnivalónk – mondta Axl. – Ha elmagyarázzuk, mi



járatban vagyunk, békével át fognak engedni bennünket.

– Biztos vagyok benne, hogy így lesz – mondta a harcos, és egy percig némán figyelte a hídfő tövébe visszaülő és újra kockázni kezdő katonákat, majd ismét megszólalt. – De még ez esetben is, ha már a szemük láttára kell áthaladnunk ezen a hídon, nagyon ajánlatos lenne, ha követnétek a javaslataimat. Te, Axl uram, és Beatrice asszony, menjetek előre, és beszéljétek bölcs szóval a katonákhoz. A fiú mögöttetek fogja vezetni a kancát, én meg majd úgy jövök mellette, szájam tátva, szemem forgatva, erre-arra báméskodva, mintha félkegyelmű lennék. Meg kell mondanotok a katonáknak, hogy néma vagyok és gyöngélmű, és hogy a fiú meg én fivérek vagyunk, és titeket kell szolgálnunk egy kölcsön fejében, amivel a családunk tartozik nektek. Majd elrejttem a kardomat az övvel együtt a lovas tarisznya legmélyére, és ha mégis meglelnék, azt kell mondanod, Axl uram, hogy a tiéd.

– Tényleg szükség van efféle színjátékra, Wistan mester? – kérdezte Beatrice. – Ezek a katonák gyakran durvábbnak látszanak, mint amilyenek: mi még sosem keveredtünk velük összeütközésbe, pedig már többel is találkoztunk az utunk során.

– Nincs kétségem az igazad felől, asszonyom – válaszolta Wistan –, azonban egyáltalán nem valószínű, hogy ugyanolyan bizalommal és békével fogadnak egy fegyveres férfit is, főleg így, hogy nincs a látóhatáron parancsnok, aki visszafogná a harci kedvüket. Ráadásul én még idegen is vagyok, talán úgy gondolják, az ilyennel jó tréfa heccelődni, hátha ki lehet provokálni egy kis verekedést. Úgyhogy én azt mondom, hívjuk le a fiút a fáról, aztán tegyük, amint javasoltam.

\*

Akármilyen jó terv volt is Wistané, azért a hídtól valamivel messzebb merészkedtek elő a fák közül. A katonák így is azonnal észrevették őket, és egyből talpra ugrottak.

– Wistan mester – mondta Beatrice halkán –, félek, ez így nem fog menni: még mindig sok maradt a megjelenésedben, amitől szinte messziről kiált rólad, hogy harcos vagy, akárhogy adod a bolondot.

– Nem vagyok járatos a színészkedésben, asszonyom – súgta vissza a harcos. – Ha a tanácsaiddal segítenél, hogy az álca tökéletesebb legyen, azt nagyon szívesen venném.

– A katonás lépteid, uram – mondta Beatrice. – Úgy masírozol, ahogy csak a háborúviselt harcosok tudnak. Inkább lépj kisebbeket, aztán olykor váratlanul egy nagyobbat, valahogy úgy, mintha minden pillanatban el akarnál botolni a saját lábadban.

– Nagyon jó tanács, köszönöm neked, asszonyom! De innen már egy szót se szólok, különben észreveszik, hogy nem vagyok néma. Axl uram, tolmácsold bölcsen a helyzetünket ezeknek a fickóknak.

Ahogy közeledtek a hídhöz, egyre hangosabban robajlott a sziklákra zuhogó víz a három várakozó katona lába alatt, és Axl valami baljós hangot vélt kihallani belőle. Ő vezette a kis csapatot, nagy óvatosan, hátrahallgatózva a kanca patáinak lépteire, nem botlott-e el mögötte a mohos talajon. Amint a katonák hallótávolságába értek, Axl megtorpant, és egy intéssel megállította a többieket is.

A katonákon nem volt páncéling, sem sisak, de jellegzetes fekete zubbonyuk a jobb válltól a bal csípőig húzódó csíkozással nyilvánvalóvá tette hivatásukat és hovatartozásukat. Kardjuk még a hüvelyében nyugodott, bár hármuk közül ketten máris megfogták a markolatot, így várták, hogy az idegenek odaérjenek. Az egyikük apró termetű, zömök testű, izmos férfi volt, a másik is alacsony, egy ifjú – alig valamivel idősebb Edwinnél –, és mindkettejüknek rövidre volt nyírva a haja. A harmadik épp ellenkezőleg: szálfatermet, gondosan ápolt, hosszú szürke hajjal, ami a válláig ért, és a koponyáját körbefogó fekete szalaggal volt hátraszorítva. Ennek a magas katonának nemcsak a megjelenése, de a viselkedése is merőben különbözött a társaiétól: míg a másik kettő mereven elállta útjukat a híd előtt, az ősz hajú pár lépéssel hátrébb laza tartásban, keresztbefont karral a hídfő egyik oszlopának dőlt, mint aki épp mesét hallgat az éjszakai tábortűz mellett.

A zömök, izmos katona tett egy lépést az érkezők felé, így Axl neki címezte a szavait.

– Szép napod legyen, uram. Nem akarunk rosszat, csak annyit kívánunk, hogy békében áthaladhassunk ezen a hídon.

A köpcös hallgatott. Arcán bizonytalanság tükröződött, szemében egyszerre ijedtség és gőg. Vetett egy pillantást hátra, fiatal társára, de az ő tekintetéből sem olvasott ki semmi megvilágosítót arra nézve, mit tegyen, így végül visszafordult Axl felé. Axlnak feltűnt, hogy itt valami zavar van: a katonák bizonyára nem őket várták, hanem valamely másik csapatot, és még nem jöttek rá a tévedésükre.

– Mi csupán egyszerű földművesek vagyunk, uram – magyarázta a katonának –, akik a fiunk falujába tartunk.

A kis köpcös, végre összeszedve magát, szükségtelenül megemelt hangon válaszolt Axlnak: – Kik ezek a vándorok itt veletek, paraszt? Szászok, ahogy elnézem.

– Két szegény fivér, akit a gondjainkra bíztak, hogy legjobb tudásunk szerint tanítsuk meg őket a mezei munkára. Bár, amint magad is láthatod, egyikük szinte még gyermek, a másik pedig, szegény, egy lassú agyú néma, úgyhogy a haszon, amit hajthatnak nekünk, igencsak csekély lesz.

Ahogy Axl ezt kimondta, a magas, ősz hajú katona, mintha erről jutott volna valami hirtelen az eszébe, ellökte magát a hídoszloptól, és mély figyelemmel fordította feléjük a fejét. Közben a köpcös mérgesen pillantgatott Axl és Beatrice mögé, majd – a tenyerét még mindig kardja markolatán tartva – átlépett köztük a másik kettőhöz, hogy azokat is alaposan megvizsgálja. Edwin a ló kantárszárát fogva kifejezéstelen tekintettel lesett a feléje lépő katonára. Wistan persze tette a bolondot: magában nevetgélt, hangosan, ide-oda röpködő tekintettel, tágra nyitott szájjal. A köpcös egyikről a másikra járatta a szemét, mintha valami árulkodó nyomot, bűnjelet keresne. Aztán, úgy tűnt, a zavara ismét felülkerekedett rajta. Tehetetlenségében belemarkolt Wistan hajába, és dühösen megráncigálta.

– Nem volt, aki levágja a loboncodat, te szász? – kiabálta a harcos fülébe, majd megint összekötött haját kezdte húzni, mintha csak így akarná térdre kényszeríteni. Wistan megingott, de talpon maradt, szánalmas nyöszörgést hallatva.

– Nem tud beszélni, uram – mondta Beatrice a katonának. – És, mint láthatod, együgyű szegény. Nemigen veszi fel, ha durván bánnak vele, de hírhedetten vad viselkedésű, még bőven lesz mit szelídítenünk rajta.

Míg a felesége beszélt, Axlt egy kis mozdulat arra készítette, hogy hátraforduljon a magas katonához, aki még mindig a hídról figyelte őket. Láta, ahogy az ősz hajú férfi felemeli a kezét, mintha mutatni akarna valahová, de aztán értelmetlen gesztussá ernyed a mozdulata. Végül egészen leengedte a karját, bár a tekintete továbbra is rosszállást fejezett ki. Axl, míg figyelte, hirtelen úgy érezte, hogy pontosan érti, mi több, *tudja*, mi zajlott le az ősz hajú férfi fejében: az ajkain már formálódtak volna a haraggal telt feddő szavak, de közben – még időben – eszébe jutott, hogy semmiféle hivatalos felhatalmazása nincs, hogy ezt a rossz

modorú köpcöst rendreutasítsa. Axl biztos volt benne, hogy ő maga is keresztülment már ugyanezen, valahol, valamikor egy majdnem hajszálra pontosan ugyanilyen helyzetben – de erővel elhessegette a gondolatot, és békéltető hangon azt mondta:

– Jó uraim, bizonyára sok dolgotok van, sajnáljuk, ha feltartunk benneteket. De nem akarunk a terhetekre lenni: minél előbb engedtek áthaladni minket, annál hamarabb tűnünk el az utatokból.

De a feldühödött kis köpcös tovább kínozza Wistant.

– Na, csak azt próbálja meg, *velem szemben* elveszteni a türelmét! – ordította torkaszakadtából. – Csak merjen ilyet tenni az ostoba, mindjárt megköstoltatom vele a jutalmát!

De aztán mégis engedte, hogy Wistan továbbmenjen: egyszerre csak visszahúzódott, és elfoglalta korábbi helyét a hídon. Úgy állt ott, egy szó sem szólva, mint egy nagyon mérges ember, akinek tökéletesen kiesett a fejéből, miért gurult dühbe. A zubogó víz zaja mintha növelte volna a feszültséget. Axl már azt latolgatta, vajon mi lenne a katonák reakciója, ha most megfordulna, és visszavezetné a csapatot az erdős lankára, ahonnan előjöttek. De ebben a pillanatban előrelépett a magas ősz hajú, és amikor már egy vonalban volt a másik két katonával, végre ő is megszólalt:

– Ennek a hídnak van néhány törött pallója, bátyám – mondta Axlhoz fordulva. – Lehet, hogy mi ezért állunk itt, hogy figyelmeztessük a jó embereket, mint amilyenek ti is vagytok, hogy nagyon óvatosan keljenek át a hídon, ha nem akarnak az árral lebecskázni a hegyoldalban.

– Ez igazán kedves tőled, uram. Ügyelni fogunk minden lépésünkre, ahogy átmegyünk.

– És még a lovatok, bátyám. Azt hiszem, sántít, legalábbis mintha így láttam volna, ahogy közeledtetek.

– Igen, a kancánk patája megsérült, uram, de reméljük, nem komoly, bár, amint látod, meg sem üljük, hogy könnyebb legyen neki.

– Azok a deszkák elrohadtak a folyvást rájuk hulló vízpermettől, ezért vagyunk mi itt, hogy felhívjuk rá a figyelmet, bár a bajtársaim azt hiszik, hogy más feladat hozott ide bennünket. Így hát kérlek, bátyám, mondd meg, te és a jó asszonyod nem találkoztatok-e idegenekkel a vándorutatokon.

– Mi magunk is idegenek vagyunk e tájon, uram – felelte neki Beatrice –, hogy ismerhetnénk fel ilyen gyorsan, ki az, aki nem idevaló? Bár annyit mondhatok, e kétnapnyi vándorlás alatt nem láttunk semmi olyat, ami ne

lett volna rendjén.

Az ősz hajú katona vonásai ellágyulni látszottak, ahogy Beatrice-ra nézett, és mosoly futott szét az arcán. – Micsoda hosszú vándorút ez, a te korodban, asszonyom, csak hogy elérd a fiad faluját. Nem akarnátok ott letelepedni vele, hogy mindennap gondoskodhasson a kényelmeitekről, ahelyett hogy így vándoroltok, menedék nélkül, az utak minden veszélyének kitéve?

– Bizony magam sem kívánnék jobban semmit, uram, és ha egyszer együtt leszünk, a férjem és én beszélni fogunk vele erről. De még rengeteg idő, míg végre megláthatjuk, és mindaddig nem győzzük kérdezni magunktól, vajon hogyan fog fogadni minket.

Az ősz hajú férfi továbbra is feltűnő gyöngédséggel, nagy odaadással figyelt Beatrice minden szavára.

– Lehet, asszonyom – felelte neki –, hogy nincs is miért aggódnodok. Én magam is távol élek a szüleimtől, már hosszú idő óta nem láttam apámat-anyámat. Talán valaha éles szavak hangzottak el köztünk, ki tudja. De ha holnap megjelenének, és rám találnának sok-sok nehezen megtett mérföld után, mint ahogy ti is rójátok most az utat, ugye, ti sem kételkedtek benne, hogy örömtől túlcordult szívvel fogadnám őket? Nem tudom, miféle ember a fiatok, de lefogadom, asszonyom, nem nagyon különbözik tőlem, és amint megpillant benneteket, ő is örömkönyekben fog kitörni.

– Nagyon kedves tőled, uram, hogy így beszélsz – mondta Beatrice. – Azt hiszem, igazad is van. Mi ugyanígy képzeljük a férjemmel, de akkor is vigasztaló érzés ezt hallani, és épp olyasvalaki szájából, aki szintén messze került a drága szüleitől.

– Menjetez tovább békével az utatokra, asszonyom! És ha netán épp az én anyám és apám jönne veletek szembe az úton, álljatok meg, és kedvesen szóljatok hozzájuk, mondjátok el nekik, hogy csak tartsanak ki, vándoroljanak tovább, mert az útjuk nem lesz hiábavaló.

Ezzel az ősz hajú katona félreállt, hogy utat engedjen nekik.

– És kérlek, ne feledkezzetek meg a kilazult deszkákról! Bátyám, jobb lenne tán, ha te magad vezetnéd át azt a kancát! Ez azért mégsem a zsenge gyermekeknek vagy az Isten bolondjának a dolga!

A köpcös katona, aki mindvégig ugyanazzal az elégedetlenséggel szemlélte a történéseket, most nekik hátat fordítva, sértődött morcossággal hajolt át a híd korlátján a víz fölé – úgy látszott, még mindig nem akarja

megadni magát annak a természetes tekintélynek, amivel a bajtársa őt megkerülve intézkedett. A fiatal katona még tévovázott egy kicsit, de aztán odalépett az ősz hajú mellé, és ő is nagy udvariasan bólogatott, ahogy Axl, még egyszer megköszönve a segítséget, átvezette a hídon a mélység látványától szemellenzővel megvédett lovat.

\*

A katonák hamarosan hidastul eltűntek a látószögükből. Wistan ekkor megállt, azt javasolva, hagyják el ismét a széles hegyi utat, és térjenek le a keskeny ösvényre, ami a fák közt kapaszkodik fel a hegyre.

– Az ösztönöm mindig megsúgja, merre van az erdőben a helyes irány – mondta nekik –, és biztos vagyok benne, hogy ezt az ösvényt követve jó nagy kanyart levágunk a ránk váró út hosszából. Nem beszélve arról, mennyivel nagyobb biztonságban leszünk, ha most már messzire elkerüljük a katonák és banditák által kedvelt fő utakat, mint amilyen ez is.

Ezután egy darabig a harcos ment a kis csapat élén, elhajtogatva maga előtt a vadrózsa tüskés ágait és mindenféle bokrokat a bottal, amit az avarban talált. Közvetlen mögötte Edwin vezette kantárszáron a lovat, gyakran odahajolva a kanca füléhez, hogy belesuttogjon valamit. A sereghajtók, Axl és Beatrice már jóval könnyebben tudtak haladni kitaposott nyomukban az ösvényen. De még azzal együtt is, hogy a rövidebb úton mentek – ha egyáltalán ez volt a rövidebb út –, az idő haladtával mérhetetlenül fáradságossá vált a vándorlás: a rengeteg erdő csak mind sűrűbb lett, a kiálló vastag gyökerek és a szúrós aljnövényzet miatt minden lépésükre figyelniük kellett. De a társaság azért csak beszélgetett egy kicsit az úton, ahogy az már szokás.

Egy helyütt, ahol Axl és Beatrice lemaradtak, az asszony hátraszólt a férjének: – Itt vagy, Axl?

– Itt vagyok, hercegnőm – felelte Axl, alig pár lépéssel mögüle. – De nincs miért aggódnod, ebben az erdőben nem ismeretes semmiféle különleges veszély, és a Nagy Síkságtól már jó messze vagyunk.

– Csak töprengek, Axl. Azon, hogy a mi harcosunk egyáltalán nem is olyan rossz színész. Lehet, az álruhája engem is megtévesztett volna. Egyetlen pillanatra sem árulta el magát, még akkor sem, amikor az a katona olyan durván húzta a haját.

– Valóban, nagyon jól adta elő a szerepét.

– Azon törtem a fejem, Axl, milyen régóta vagyunk már távol a falunktól... Te nem furcsállod, hogy ilyen könnyen elengedtek minket, épp most, amikor annyi sok a dolog, a földeken a vetés, meg a kerítések, a kapuk megjavítása? Mit gondolsz, nem szidnak minket, nem panaszkodnak, hogy jó lenne, ha ott volnánk, mert hiányzik a munkánk?

– Nem kétséges, hogy hiányolni fognak minket, hercegnőm. De nem maradunk távol hosszú időre, és a lelkész igazán megérthette, mennyire vágytunk a fiunk után.

– Remélem, így van, Axl. Nem szeretném, ha azt mondanák rólunk, hogy cserbenhagytuk őket, amikor a legnagyobb szükség lett volna ránk.

– Mindig akad néhány, aki így beszél, hercegnőm. De a jobbjá megéri a sóvárgásunkat, és tudják, hogy ők is ugyanazt tennék a mi helyünkben.

Egy darabig csak másztak csöndben, aztán Beatrice újra hátraszólt: – Itt vagy, Axl?

– Itt, itt, hercegnőm.

– Nem volt hozzá joguk – mondta Beatrice. – Hogy elvegyék a gyertyánkat.

– De minek már ezzel törődni, hercegnőm? És különben is, jön a nyár.

– De én emlékszem, Axl, emlékszem rá! És az is eszembe jutott, hogy talán épp a gyertya hiánya miatt éreztem először ezt a fájdalmat, amitől most szenvedek!

– Mit mondasz, hercegnőm? Hogy érted ezt?

– Arra gondolok, Axl, lehet, hogy a sötétség okozta.

– Csak óvatosan, hercegnőm, vigyázva lépd át ezt a kökénybokrot! Itt igazán nem volna jó elesni!

– Persze, figyelek, Axl, óvatos vagyok. De te is az legyél!

– De hogy lehetett volna a sötétség az oka, hercegnőm, hogy az a fájdalom jelentkezett?

– Emlékszel, Axl, mennyit susmorogtak a múlt télen a faluban arról a koboldról, akit a barlang közelében vettek észre? Mi magunk sosem láttuk a saját szemünkkel, de a többiek azt beszéltek, hogy az a manó egyenesen odavolt a sötétségért. Az én eszem pedig ezek után, minden órában, amit sötétben kellett töltenünk, azon járt egyre, hogy az a kobold ott van velünk, anélkül hogy tudomásunk volna róla, igen, ott, a mi kis kamránkban, és hogy ő hozza rám azt a bajt.

– De hercegnőm, akármilyen sötétség volt is, tudomásunk lett volna róla, ha ott van! Még a vaksötétben is meghallottuk volna, ahogy

megmozdul vagy levegőt vesz!

– Ahogy most visszagondolok, Axl, igen, azt hiszem, voltak pillanatok tavaly télen, amikor éjjel hirtelen fölébredtem, míg te csak aludtál tovább mellettem, mint a bunda, és hallottam azokat a furcsa hangokat a szobában, amik felriasztottak. Egészen biztosan hallottam őket.

– Talán egy egér volt az, hercegnőm, vagy valami más hasonló ártatlan lény.

– Nem, nem! Nem az a fajta zaj volt, ráadásul azt hiszem, nem is egyszer hallottam. És most, hogy visszagondolok, ez épp az idő tájt történt, amikor először éreztem ezt a fájdalmat.

– Na és, akkor mi van, ha tényleg az a kobold okozta, hercegnőm? A fájdalmad nem más, mint valami kis testi baj jele! Na és, ha olyan teremtmény műve, amelyik inkább csak játszik, mintsem gonoszodik, azokhoz a komisz kölykökhöz hasonlóan, akik, emlékszel, patkányfejet raktak Enid asszony vesszőkosarába, csak hogy mulathassanak, ahogy ijedtében visítva menekül!

– Minden bizonnyal igazat beszélsz, Axl. Sokkal inkább játékosak, mint gonoszak. Azt hiszem, valóban igazad van. De akkor is, emberem... – Beatrice hirtelen elhallgatott, míg átpréselődött két ősoreg fatörzs között, amelyek egymásba nőve zárták el az útját, aztán ahogy átjutott, folytatta: – De akkor is, ha hazaérünk, vissza akarom kapni a gyertyánkat, nekem kell a fény a hosszú sötét éjszakákra! És nem akarom, hogy a sötétben bármi kobold vagy efféle behúzódjon hozzánk, és még több bajt hozzon ránk!

– Majd elintézzük, hercegnőm, ne félj! Majd beszélünk a tiszteletessel, amint visszaérünk. De bizonyára a kolostor szerzetesei is bölcs tanácsokkal fognak szolgálni a fájdalmadat illetően, hercegnőm, és akkor örökre elmúlik. A szent emberek igéi ellen nem képes hatni egy kóbor bajkeverő csínye.

– Igen, tudom, Axl. Ez az egész nem ér annyit, hogy túlságosan aggódj miatta.

\*

Nehéz lett volna megmondani, vajon igaza volt-e Wistannak, hogy a fák közti veszkölődéssel egy nagy kanyart vágtak le, mindenesetre kicsivel délidő után az erdőből kijutva ismét a széles hegyi úton találták magukat. Ezen a szakaszán keréknyomok szabdalták fel, és sáros tócsafoltok



éktelenkedtek rajta, de mégis sokkal könnyebben, szabadabban haladtak, mint az ág-bogak között. Kicsivel később már a talaj is szárazabb lett, és simább. Az út fölé behajló túlnőtt ágak közt rájuk hulló napsugarak lágy fényében jókedvűen folytatták az utat. Egy helyütt Wistan ismét megállította őket, maga elé mutatva az út sarába:

– Magányos lovas járt itt, nem sokkal előttünk – mondta nekik.

Alig mentek néhány tíz métert, megpillantottak egy tisztást, amihez friss letérő nyomok vezettek az útról. Egymásra néztek, majd nagy óvatosan követni kezdték a nyomokat a tisztás irányába. Hamarosan nagy kiterjedésű rét tárult fel a szemük előtt: tán valamikor régen, jobb időkben, valaki azt remélte, hogy egyszer majd gyümölcsössel körülvett házat épít ide. A széles hegyi útról leágazó kis csapást, bár mára benőtték a gyomok meg az elburjánzott bokrok, valaha ugyancsak gondosan alakították ki: épp úgy, hogy a nagy kör alakú tisztásig vezessen, ami, a közepébe ültetett óriási tölgyfa szétágazó koronáját leszámítva, a szabad ég alatt terült el.

Az alak, aki hátát a fa törzsének támasztva a tölgylomb árnyában ücsörgött, és már a tisztás széléről látszott, e pillanatban a profilját mutatta feljük. Azt is feltételezhatték, hogy páncélt visel, mert két, fém borította láb meredt előre a fűben, kinyújtva, terpeszbe csapva, ahogy a gyerekek szoktak ülni. Az arc maga a fakéregből kihajtó friss lombozat fátyla mögött rejtőzött, de annyit még olyan messziről is láttak, hogy nincs rajta sisak. A figura közelében felnyergelt ló legelészett a legnagyobb nyugalomban.

– Azonnal mondjátok meg, kik vagytok! – szólt oda a fa alól az ember a közeledő csapatnak. – A banditák és tolvajok mindjárt találkoznak a kardommal, amint felállok innen!

– Válaszolj neki te, Axl uram – súgta Wistan. – Hadd tudjuk meg, mit akar.

– Egyszerű vándorok vagyunk, uram – kiáltott vissza a fa alatt ülő férfinak Axl. – Csak annyi a vágyunk, hogy békével elhaladhassunk itt.

– Mennyien vagytok? Egy lovat hallok veletek, ugye?

– Igen, egy lesántult kanca van velünk, uram. Amúgy magunk négyen vagyunk: mi ketten britonok a feleségemmel, és van velünk egy ifjú, akinek még a szakálla sem pelyhedzik, meg egy félkegyelmű néma, ők szászok, nemrég adták hozzánk szolgálatba őket a rokonaik.

– Akkor gyertek ide hozzám, barátaim! Van kenyérem, amit megosszak veletek, ti meg biztos vágytok pihenni, hát itt megtehetitek, ti is meg a

társaságokban lévő másik kettő is.

– Odamegyünk, Axl? – kérdezte kétkedően Beatrice.

– Én azt mondom, menjünk – felelte neki Wistan, mielőtt Axl megszólalhatott volna. – Semmi veszélyt nem látok. Ha jól hallom ki a hangjából, tiszteletre méltó férfiú lehet, már jócskán benne a korban. Mindenesetre ugyanazt a színjátékot adjuk elő most is, mint a hídnál a katonáknak: én majd megint forgatom a szemem és csurgatom a nyálam, ahogy a bolondokhoz illik.

– De uram, ez az ember páncélt visel és fel van fegyverkezve – mondta a harcosnak Beatrice. – A te kardod meg a pokrócok és mézes csuprok alatt lapul a lovas tarisznya mélyén! Biztos vagy benne, hogy kézbe tudod kapni, ha úgy adódik?

– Nagyon is rendjén van, asszonyom, hogy a fegyverzetem el van rejtve a gyanakvó szemek elől – válaszolt a harcos. – És ne félj, attól én még épp időben előkapom, ha szükség támad rá! Nézd csak, milyen erősen tartja az ifjú Edwin a lovam szarát, hidd meg, nem fogja hagyni, hogy a kanca legelészés közben messzebbre elbóklásszon a közelemből!

– Gyertek közelebb, barátaim! – kiáltott nekik az idegen, mit sem változtatva merev testtartásán.

– Semmi sérelem nem ér benneteket! Én is briton vagyok, egy briton lovag! Igaz, fel vagyok fegyverkezve, de lépjétek csak közelebb, majd meglátjátok, hogy csupán egy szőrmók öreg bolonddal van dolgotok! Ez a kard meg ez a páncél, ezeket csak a királyom iránti kötelességből hordozom, a nagy és szeretett Arthur királyért, aki már hosszú esztendő óta a Mennyek lakója, de biztos már legalább annyi ideje, amióta én olyan indulatossá váltam. Ez a legelésző mén, akit itt láttok arrébb, öreg csatalovam, Horatius. Ő viseli e páncélzat összes terhét. Nézzétek meg, a lábai megroggyantak, a háta behajlott. Ó, tudom én, micsoda szenvedés neki, ahányszor csak megülöm! De az én vén Horatiusomnak nagyon nagy a szíve, és azt is tudom, hogy sosem óhajtaná másképp! Így vándorlunk, teljes fegyverzetben és páncélzatban, nagy királyunk, Arthur nevében, mindaddig, míg majd egyetlen lépést sem tudunk többé megtenni, sem Horatius, sem én. Gyertek csak, barátaim, tőlem nincs miért félnetek!

Megindultak a tisztás közepén álló tölgy felé, és ahogy a közelébe értek, Axl a saját szemével bizonyosodhatott meg afelől, hogy a lovag tényleg nem valami fenyegető jelenség. Nagyon magasnak tűnt, de Axl úgy sejtette, hogy a páncél alatt szíjas, ösztövére öregember rejtőzik. Ütött-

kopott páncélzata sem volt mai darab: helyenként már kikezdte a rozsdá, pedig a lovag bizonyára mindent megtett ez ellen, legalábbis a zsírtól csillogó foltok ezt mutatták. Hajdan tán fehér inge is folt hátán folt. A mellvért fölött a profil egy ráncos arc kedves vonásait mutatta, homlokáról lenőve ritkás, ősz hajtincsek lengedeztek, amúgy egészen megkopaszodott már. Akár szájalomra méltó jelenségnek is ítélték volna, ahogy ott ült a földön, lábait terpeszben szétcsapva, mint aki lepottyant a fa alá és odaragadt – de a tölgy lombjai közt átszítáló nap a fény arany pöttyeivel és az árnyék ezüst foltjaival hintette be alakját, amitől olyanná vált, mintha a trónon ülő fenségek egyike volna.

– Szegény jó Horatius, ma még reggelit sem kapott, mert úgy esett, hogy pirkadatkor épp egy csupa kő hegyoldalban ébredtünk – mesélte nekik a lovag. – Aztán annyira hajszoltam egész délelőtt, el kell ismerjem, nagyon ingerülten, hogy nem állhatott meg egy percre sem. A lépései egyre lassultak, de én, aki ez ideig minden fortélyát kiismertem, így rám már egyikkel sem hat, azt mondtam neki: „*Tudom, hogy nem vagy fáradt!*” – és még gyorsabb vágára sarkantyúztam. Ilyen kis fondorlatokkal akar engem becsapni, barátaim, de én már nem dőlök be egyiknek se! Hanem szegény pára mind lassabban lépdelt és én, amilyen lágyszívű bolond vagyok, pedig pontosan tudom, hogy amint hátat fordítok neki, kinevet, akkor mégis megkönyörültem rajta, és azt mondtam: „*Na jó, Horatius, álljunk meg, és legelj egy kicsit*”. Hát így találatok itt ránk – ahogy megint bolondot csinált belőlem. De gyertek már, üljetek le ide mellém, barátaim!

Előrenyújtotta a kezét, amit a páncélja panaszos nyikorgással kísért, és a fűvön heverő iszákból kivett egy cipót.

– Friss még, nemrég sütötték, abban a malomban kaptam, ami mellett alig egy órája ellovagoltam. Gyertek, barátaim, üljetek le ide a földre, és osszuk meg ezt a kenyeret!

Axl a karjánál fogva segítette Beatrice-t leülni a tölgy karfaként ívbe görbült gyökerei öblébe, majd maga is leereszkedett a fa tövébe, a felesége és az agg lovag közé. És ahogy megtalálta a helyét, nyomban elöntötte a hála, amiért hátát a mohlepte fatörzsnek vetheti, és hallgathatja a fölötte trillázó madarak énekét, és amiért a kenyér, amit a lovag odanyújtott neki, tényleg oly lágú és friss, hogy szinte még meleg. Beatrice a férje vállára hajtotta a fejét. Pihegett még, de a keble egyre nyugodtabban mozgott föl és le, mígnem végül ő is teljes megkönnyebbüléssel kezdett falatozni a kenyérből.

De Wistan nem ült le közjük. Miután bemutatta, hogyan tud agyalágyulthoz méltón kuncogni, és minden egyéb módon is bőven bizonyította az agg lovagnak, hogy idióta, visszament Edwinhez, aki a fától messzebb legeltette a kancát a magas fűben.

Beatrice befejezte a kenyérlakomát, és az idegen felé fordult:

– Meg kell bocsásd nekem, uram, hogy nem köszöntöttelek már korábban a rangodhoz méltóan – mondta neki –, de nem gyakran fordul velünk elő, hogy lovagokkal találkozunk. Ne haragudj, ha ennek már a gondolata is félelmet keltett bennem! Remélem, nem sértettünk meg.

– Nem, egyáltalán nem vagyok megsértve, asszonyom, sőt nagyon is megörültem a társaságotoknak. Hová tartotok, hosszú még a vándorút?

– A fiunk faluja, ahová igyekszünk, még legalább egy nap járóföldnyi út... De most még itt, a hegyi úton haladunk tovább, mert szeretnénk meglátogatni egy bölcs szerzetest, aki idefönn él a hegyek közt a kolostorban.

– Ó, a szent fráterek! Biztos vagyok benne, hogy szívélyesen fogadnak benneteket. Nekünk is nagy segítségünkre voltak, Horatiust ők mentették meg a múlt tavaszon, amikor a patáján elmérgedt egy seb, és én már attól féltem, nem is lehet életben tartani. És engem magam is az ő kencéik gyógyítottak meg évekkel ezelőtt, amikor egy csúnya nagy esésből kellett felépüljek. De ha ti a szerencsétlen némátoknak kerestek gyógyulást, nem tudom: féltő, hogy arra csak a kegyelmes Úristen képes, hogy ennek a szerencsétlennek a szájára szavakat varázsoljon.

Míg beszélt, a lovas Wistanra pillantott, és látta, hogy az feléje tart, és hogy hirtelen a félkegyelműség összes ismérve eltűnik a vonásaiból.

– Akkor engedd meg, hogy meglepjelek, jó uram! – szólalt meg Wistan.  
– Íme, halld és lásd: visszanyertem a beszéd képességét!

Az agg lovas nagy páncélcsikorgással nyomban Axl felé fordult magyarázatért.

– Ne hibáztasd a barátaimat, lovas uram – mondta Wistan. – Ők csak azt tették, amire megkértem őket. De most, hogy látom, valóban nincs miért tartanunk tőled, szeretném felfedni előtted az álcámat. Kérlek, bocsáss meg nekem!

– Ó, én nem rólok meg ezért, uram – mondta az agg lovas –, hiszen e zavaros világban jobb is az elővigyázatosság. De akkor most már áruld el, kiféle-miféle vagy, hogy cserébe nekem se kelljen félnem tőled!

– A nevem Wistan, uram, a keleti mocsárvidékről való vagyok, és

szintén a királyom parancsára járom e vidéket.

– Ó, akkor te tényleg nagyon távol jársz az otthonodtól... – sóhajtott megértőn a lovag.

– Igen, nagyon távol... Olyannyira, hogy ezeknek az utaknak idegennek kellene lenniük a számomra. És mégis, uram, mintha minden kanyarulatban új és új emlék várna, hogy ismét mellém szegődjön...

– Hát, ez csakis attól lehet, jó uram, hogy annak előtte mégis jártál már ezen a vidéken.

– Igen, minden bizonnyal így történt. Valamikor régen hallottam is valamit arról odahaza, hogy én nem a keleti mocsárvidék szülötte vagyok, hanem egy sokkal nyugatabbra eső tartományé. Ha így volt, csak annál nagyobb szerencse számomra, hogy váratlanul rád bukkantam, uram, mert úgy sejtem, te csakis Sir Gawain lehetsz, akiről mindenki tudja, hogy e tájon vándorol, nyugatról eljövén, ugyanarról a messzi földről, ahonnan magam gyerekkoromban elszármaztam.

– Igazad van, jó uram, valóban Gawain vagyok, unokaöccse Arthurnak, a nagy királynak, aki valaha annyi bölcsességgel és igazságossággal uralkodott ezen a földön. Sok-sok évig éltem nyugaton, de manapság már Horatius meg én ott vándorlunk és ott szállunk meg, ahol módunk akad rá.

– Ha magam rendelkeznék az időm felett, tudod-e, uram, én sem vesztegetném, hanem még ezen a mai szent napon elindulnék vissza a messzi nyugatra, hogy mielőbb újra a régi hazám levegőjét szívhassem. De a kötelesség kényszerít, hogy küldetésemet teljesítsem, és visszasiessék keleti királyomhoz a hírral, amint sikerül. De még így is, komoly megtiszteltetés Arthur kerekasztalának egyik legjelesebb lovagjával találkoznom, aki ráadásul az unokaöccse a nagy királynak! Mert ha magam szász vagyok is, a legnagyobb becsben tartom az ő nevét.

– Nagy örömömmre szolgál ezt hallani tőled, uram – felelte neki az agg lovag.

– Sir Gawain, most, hogy a némaságom csodamód elmúlt, mondd: feltehetek neked egy aprócska kérdést? – folytatta Wistan.

– Kérdezz bátran.

– Ez a jó ember, aki most melletted ül, Axl úr, aki két napja hagyta el a keresztény községet, ahol földművesként élt, és amint látod, a te korodbéli ember. Sir Gawain, azt kérem most tőled, fordulj feléje, nézd meg őt alaposan, és úgy válaszolj: ez az arc, az ő arca vajon nem azon arcok egyike, amelyeket már láttál azelőtt, még ha nagyon sok idővel korábban

is?

– Az istenért, Wistan mester! – fordult feléjük Beatrice, akiről Axl azt hitte, már rég elszunnyadt.

– Mit akarsz kérdezni ezzel?

– Semmi bántót, asszonyom! Sir Gawain a távoli nyugati tartományból való, csak elképzelttem, hogy valaha, egy réges-rég letűnt napon, netán láthatta a férjedet. Mi ebben a sértő?

– Wistan mester – szólalt most meg Axl –, láttam én, milyen furcsa pillantással fürkészed az arcomat újra és újra, mióta csak találkoztunk, és azóta is várom ennek a magyarázatát. Mondd meg, mit gondolsz, ki vagyok én.

Wistan, aki még mindig kicsit távolabb állt az óriási tölgyfától, ami alatt a másik három ült szorosan egymás mellett, most leguggolt, talán csak azért, hogy ne legyen annyira kihívó a testtartása, mintha fölöttük állna. De Axlnak úgy tűnt, mintha a harcos csak azért kuporodott volna le, hogy még közelebből vizsgálhassa meg az ő arcvonásait.

– Kérlek, asszonyom, hagyjuk, hadd válaszoljon Sir Gawain arra, amit kérdeztem tőle! Hisz ehhez tényleg csak egy kicsit kell arrébb fordítania a fejét – mondta Wistan, és Gawainhez fordult. – Ha úgy könnyebb, hát tekintsd ostoba gyerekjátéknak az egészet, de könyörgök, uram, nézz rá erre a férfira, aki itt ül melletted, és mondd meg: láttad-e őt valaha, akár sok-sok évvel ezelőtt, talán életed egy rég tovatűnt napján?

Most Sir Gawain kuncogott fel úgy, mint egy félkegyelmű, és Axl felé fordította a törzsét. Szemlátomást ki volt éhezve egy kis szórakozásra, úgy örült valóban, mintha végre játszani hívná a többi gyerek. De ahogy Axl arcára bámult, a vonásai egyszerűen elváltoztak: nagy csodálkozás ült ki a képére – csaknem bénult döbbenet. Axl ösztönösen elfordult, épp amikor az agg lovag visszadőlt a fának, azaz szinte hátranyaklott, hátát nagy koppanással ütve a törzsnek.

– Nos, uram? – kérdezte Wistan mohó kíváncsisággal.

– Nem hinném, hogy ezt a jó urat valaha is láttam életemben e mai nap előtt – mondta Sir Gawain fojtottan.

– Biztos vagy benne? A múltó évek igazán jól álcázzák az embert...

– Wistan mester – szólt közbe Beatrice – mi az, amit a férjem arcán keresel? Minek ilyesmit kérdezni ettől a nyájas lovagtól, aki egészen eddig a percig mindannyiunknak idegen volt?

– Bocsáss meg, asszonyom! Ez az ország annyi emléket ébreszt

bennem, még ha olyanok is, mint a nyughatatlan verebecskék, hogy mindjárt elrebbenek a szellő szárnyán... A férjed arca minduntalan valami fontos emléket ígér. És ha valóban igaz, amit rólam a mostani földijeim beszélnek, ez az emlék megokolhatja, miért nem ott élek máig is, a messzi nyugaton, ehelyett miért ajánlatosabb veletek vándorolnom itt, azon túl persze, hogy szívesen tudlak mindkettőtököt biztonságban e vad utakon.

– De hogy találkozhattál volna valaha is a férjemmel, amikor ő világéletében ezen a tájon, a szomszédos tartományban élt, nem pedig a messzi nyugaton?

– Ugyan, hercegnőm, ne is törődj vele, annyi csak az egész, hogy Wistan mester összekever engem valakivel, akit valaha ismert.

– Igen, igen, biztosan ez történt! – erősködött Sir Gawain is. – Mi is sokszor tévedünk, Horatius meg én, egy-egy idegenre azt hívén, hogy ismerős arcot látunk a múltból. „*Nézd csak, Horatius – mondom neki a minap is –, ki megy előttünk az úton: a mi öreg barátunk, Tudur, mi meg azt hittük, hogy elesett a Badon-hegyi csatában.*” Aztán persze közelebb érünk, és Horatius felhorkan, mintha csak azt mondaná: „*Micsoda bolond vagy te, Gawain, hisz ez a fickó olyan fiatal, hogy Tudur unokája lehetne, és különben se hasonlít rá egy csöppet sem!*”

– Wistan mester – mondta Beatrice –, mondd meg egyenesen: olyasvalakire emlékeztet a férjem, akit gyerekkorodban szerettél, vagy olyanra, akitől rettegned kellett?

– Legjobb, ha hagyjuk az egészet, hercegnőm – szólt bele megint Axl.

De Wistan, még mindig guggolva, a sarkán hintáztatva magát, kitartoán bámulta Axlt.

– Azt hiszem, mindenképp olyasvalakire, akit szerettem, asszonyom. Mert amikor reggel találkoztunk, a szívem ugrott egyet az örömtől. És mivel szinte azonnal... – itt elhallgatott, és csaknem álmodó tekintettel vizsgálta tovább Axl vonásait, majd elsötétült az arca, felállt, és elfordult a férfitől. – Nem, nem tudok válaszolni neked, Beatrice asszony, hisz magam sem tudom. Azt hittem, míg együtt vándorlunk veletek, visszatérnek majd az emlékeim, de ez idáig még nem éledtek újra. Sir Gawain, jól vagy, uram?

Gawain felsötete előrezuhant a földre. Igaz, mindjárt ki is egyenesedett, és mélyet sóhajtvá válaszolt:

– Rendben vagyok, köszönöm kedves érdeklődésedet. Csak Horatius

meg én már oly sok napja kell nélkülözzük az éji puha fekhelyet vagy legalább valami védett hajlékot, hogy mindketten nagyon kimerültünk bele. Erről van szó csupán – mondta a lovag, és felemelte a kezét, hogy megdörzsölje a homlokát.

Axl mindjárt meglátta, hogy ezzel a mozdulattal a lovag valódi célja nem volt más, mint hogy eltakarja az arcát őelőle.

– Wistan mester – mondta Axl –, mivel most mindnyájan egészen őszintén szólunk itt egymással, cserébe a faggatózásodért talán én is kérdezhetek tőled valamit. Azt mondtad, a királyodtól kapott küldetésben járod ezt az országot. De vajon miféle cél űzhet ennyire, hogy magadat bolondnak álcázva rója egy olyan vidéket, aminek már hosszú ideje békében él a lakossága? Ha egyszer úgy alakult, hogy veled fogunk vándorolni, mi – a feleségemet és ezt a szegény fiút is beleértve – szintén szeretnénk pontosan tudni, miféle emberek az útitársaink, hogy lássuk, kiből lehet barát, kiből ellenség, ha úgy fordulna.

– Jól szóltál, uram. Ez az ország, mint te mondtad, már jó ideje jólétben és békében él. De attól én még ugyanúgy idegen vagyok, briton tartományokon átkelő szász, most éppen Lord Brennus földjén, akinek a katonái vadul randalíroznak a vidéken, és adóbegyűjtés címén arcátlanul dézsmálják a parasztok gabonacsűrjeit és istállóit. Én pedig szeretnék elkerülni mindenféle vitát vagy összetűzést, ami hamar kipattan az ilyen-olyan félreértésekből. Ezért álcázom magam, uram, mert míg az álcám elrejt, sokkal nagyobb biztonságban kelhetünk át mindahányan ezen a vidéken.

– Lehet, hogy igazad van, Wistan mester – mondta Axl. – De én úgy láttam az imént, hogy Brennus fejedelem katonái nemhiába vesztegetik az idejüket ott a hídnál, hanem valamely céllal állítottak oda őrségbe, és ha a homály nem lepte volna el az ő agyukat is, bizony sokkal közelebbről megvizsgáltak volna téged is, hogy kiféle-miféle szerzet vagy. Lehetséges az, uram, hogy te Brennus fejedelemnek valamiért ellensége vagy?

Úgy tűnt, Wistan egy pillanatra egészen belevész a gondolataiba: tekintetével a tölgy göcsörtös gyökerét követte, ami a felszínen messze elkészott a fatörzstől, mielőtt befúrta magát a föld alá. Végül még közelebb jött hozzájuk, és végül ő is letelepedett a túlnőtt fűbe.

– Hát jó, legyen, uram – mondta Axlhoz fordulva –, elmondok mindent, hisz mi tartana vissza attól, hogy nyíltan beszéljek előtted és e nemes lovag előtt. Messze keleti mocsárvidéki országunkban arról kaptunk hírt



az itt élő szász társaktól, hogy Arthur hajdani birodalmában ma a britonok visszaélnek a hatalmukkal az általuk uralt keleti tartományokban. Mivel a királyom félti a saját bőrét, engem küldött ide, hogy felmérjem a dolgok valódi állását. Hát ezért vagyok itt, uram. Amikor mi találkoztunk, akkor is azon munkálkodtam, hogy békével vigyem véghez küldetésemet, és csak az akasztott meg benne, mint te is tudod, hogy megsérült a lovam lába.

– Én teljességgel megértem a helyzetedet, uram – mondta a harcosnak Gawain lovag. – Horatius meg én gyakorta járunk szászok uralta vidékeken, ahol ugyanez az ok készlet minket is az óvatosságra: olyankor legszívesebben levetném és elhajítanám ezt a páncélt, hogy én se tűnjek másnak, mint alázatos földművesnek. De ha valahol lerakjuk a vasat magunkról, vajon hogyan, vagy egyáltalán megtalálnánk-e később megint? És bár évek teltek el azóta, hogy Arthur elesett, nekünk nemde mégis kötelességünk tovább viselni a címerét, hogy mindenki láthassa, kik vagyunk. Úgyhogy a lovam és én leplezetlenül járunk továbbra is, hadd lássák az emberek, hogy én Arthur király lovagja vagyok, és boldogan jelenthetem neked, bizony nyájasan fogadnak így is mindenütt.

– Nincs abban semmi meglepő, Sir Gawain, hogy ezeken a részeken örömmel fogadnak – felelt Wistan. – De vajon ugyanígy volna-e azokban a tartományokban, ahol Arthurra valaha úgy néztek, mint a legrettegettebb ellenségre?

– Horatius meg én úgy találjuk, uram, hogy nagy királyunk neve mindenütt kellő tiszteletet vált ki országszerte, még azokban a tartományokban is, amelyekről az imént említést tettél. Mert Arthur oly nagylelkűen bánt a legyőzöttekkel, hogy hamar megszerették, mintha a saját fajtájukból való királyuk volna.

Axl érezte, hogy egy ideje – egészen pontosan, amióta Arthur neve először elhangzott – valami gyötrő feszültség uralkodik el rajta, ami mindjobban kínozza. Aztán ahogy hallgatta Wistan és az agg lovag beszélgetését, végül elkapott egy emlékfoszlányt – nem volt nagy dolog, de Axl megkönnyebbült örömmel fogadta már ezt a kis részletet is: végre valami, amibe megkapaszkodhat, és alaposabban megvizsgálhatja. Az emlékképben egy sátorban állt, jó nagy katonai sátor volt, amelyenket a seregek a csatamezők mellett szoktak felállítani. Éjszaka volt, a sátor közepén óriási, vastag gyertya lobogott, lángjának árnya ott táncol a huzatban a sátorfalon, amit bedomborított, majd megint kihorpasztott az erős szél. Mások is voltak ott, talán csak néhányan, de az arcukat nem tudta

visszaidézni. Ő maga valamely okból nagyon mérges volt, de azt is tudta, hogy egy darab ideig még lepleznie kell a dühét, ez valamiért életbevágóan fontos.

– Wistan mester – szólalt meg mellette Beatrice –, hadd mondjak annyit erre, hogy ahonnan te jössz, ott is épp a szászok közül kerültek ki a legnagyobb becsben álló családok. És a saját szemeddel láthattad ezt a szász falut is, ahonnan ma elindultunk: azok az emberek bőségben, virágzásban élnek ott, és ha olykor támadás éri őket, azt nem a britonok kezétől, hanem a démonoktól szenvedik el, mint amilyeneket tegnap este te oly bátran visszavertél.

– A drága hölgy igazat beszél – mondta Sir Gawain. – A mi szeretett Arthur királyunk tartós békét hozott szász és briton között, és bár a távoli vidékek felől mind e mai napig hallunk háborúkról, mi itt már hosszú ideje barátságban és testvériségben élünk egymás mellett.

– Amit magam tapasztaltam, csak még jobban alátámasztja a szavaidat – felelte neki Wistan és alig várom, hogy boldogan megvigyem a jelentéseimet királyomnak, bár még előtte el kell jutnom e hegyeken túlra. Sir Gawain, nem tudom, lesz-e még valaha módom ennyire bölcs embertől megkérdezni, amit szeretnék, hát engedd meg, hogy neked tegyem fel a kérdésemet, most: vajon miféle különös képesség vezette a te királyodat, hogy begyógyítsa a harcok okozta sebeket e tájon, amiket a mai utazó már csupán a múlt nyomainak lát, vagy pusztá árnyaknak?

– Becsületedre válik e kérdés, uram. A válaszom ez: a nagybátyám olyan uralkodó volt, aki nem gondolta magát istenségnek, sem az Istennél nagyobbak: mindig imádkozott az Úrhoz, hogy a helyes úton vezesse tetteiben. Így uralkodott, és nemcsak, akik mellette álltak, de akiket legyőzött, azok is látták az igazságosságát, és ezért fogadták el a maguk királyának.

– Még ha így volt is, uram, nem furcsa mégis, hogy az emberek testvérüknek neveznek valakit, aki tegnap még a gyermekeiket mészárolta le? Hisz végtére is, pontosan ezt vitte véghez Arthur ezen a tájon.

– Ezzel épp a lényegét ragadtad meg, Wistan mester! A gyermekek lemészárlását említéd? Nos, maga Arthur figyelmeztetett minket folyvást, hogy a lehető legkevesebb ártatlan áldozatot ragadják el a háború karmai. Mi több, uram, azt parancsolta nekünk, hogy ahányszor csak tehetjük, védjük meg az asszonyok, gyermekek és idősebbek életét, és adjunk nekik menedéket, akár britonok, akár szászok. Ilyen cselekedetek révén a két nép

között még akkor is kiépül a bizalom köteléke, uram, amikor a csatamezőt még a vad harcok heve égeti.

– Igaznak hangzik, amit mondasz, bár bennem ez is csak újabb kíváncsi kérdéseket ébreszt – felelte Wistan. – Axl uram, mondd: te nem találsz egészen különösnek, ahogyan Arthur egy országgá egyesítette ezeket a részeket?

– De Wistan mester – kiáltott fel megint Beatrice még egyszer megkérdezlek: kinek hiszed te az én férjemet? Hisz neki a világon semmi fogalma nem lehet a háborúkról, uram!

Azonban egyszerre senki nem figyelte tovább a másikára: az út mentén őrködő Edwin kiáltását lópaták gyors trappolása követte. Később, visszagondolva a jelenetre, Axl megállapította, hogy Wistan figyelme bizonyára egészen belemerült a múlt fürkészésébe, mert a máskor olyan éber harcos épp hogy csak felemelkedett ültéből, mire a lovas már a tisztáson ügetett, majd csodálatra méltó ügyességgel lassítva le a lovat, odaléptetett a nagy tölgy elé.

Axl nyomban felismerte benne a magas, ősz hajú katonát, aki olyan gyöngéd udvariassággal beszélt Beatrice-szal a hídnál. A katona arcán most is halvány mosoly játszott, ám ezúttal kivont karddal közeledett feléjük, igaz, az élét a nyereg oldalához fektetve, lefelé tartotta a hegyét. Most megállította a lovát, megint az Axl által megcsodált precíz fegyelemmel, épp csak néhány lépéssel a tölgyfa előtt.

– Legyen szép napod, Sir Gawain – biccentett a lovagnak.

Az agg lovas fel sem állt ültéből, úgy mérte végig megvető pillantással. – Hogy érted ezt, uram, ha egyszer kivont karddal közeledsz felénk?

– Bocsáss meg, Sir Gawain. Nekem csak a társaságodban levőkhöz volna néhány kérdésem – felelte a katona, Wistanra nézve, aki persze megint elnyílt szájjal ücsörgött ott, magában vihorászva.

– Ne hozd közelebb azt a lovat, fiú! – kiáltotta maga mögé a katona hátra se pillantva a kancával közeledő Edwinre, mert a szemét le nem vette volna Wistanról. – Hallasz engem, fiú: engedd el a gyeplőt, és gyere, állj ide elébem te is, a féleszű bátyád mellé. Várlak, kölyök.

Edwin, ha a szavakat nem is értette, úgy tűnt, azt nagyon is felfogta, mit akar tőle a lovas, mert maga mögött hagyva a lovat azonnal odajött, és megállt Wistan mellett. Ekkor a katona igazított egy kicsit a lova állásán – Axl, amint észrevette, nyomban megértette, hogy a lovával a lehető legkedvezőbb szögben és távolságban óhajt állni az őrizettjeitől, hogy a

legnagyobb előnyre tehesen szert, ha hirtelen összetűzésre kerülne sor köztük. Az imént ugyanis még úgy állt ott Wistannal szemben, hogy a saját lova nyaka és feje védte volna ki az első kardvágását. Ezzel Wistan épp annyi időt nyert volna, hogy felingerelhesse a lovat, vagy gyorsan a bal oldalára kerüljön, kilépve a katona kardjának hatóköréből, ahol az már nehezebben érte volna el, ültében kitekeredve a lován, és akkor is csak gyengébb ütést mérhetett volna rá. De így, hogy azzal a pár centivel előrébb léptette a lovat, egy fegyvertelen ember részéről, mint amilyen Wistan volt e percben, gyakorlatilag öngyilkosság lett volna megtámadni a lovast. A katona szakértő szemmel mérte fel Wistan lovának helyzetét is: a kanca ezzel a kis igazítással a katona háta mögé került, és pedig az erősebbik oldalán: ott bóklászott kicsit távolabb a kard hatókörén túl. Így Wistan nem fontolgathatta, hogy lóháton meneküljön, mert ehhez előbb széles ívben ki kellett volna kerülnie a lovast és kardját, ám biztosra vehette, hogy a katona azonnal fordul és a nyomába ered, és el is kapja, mielőtt a kancát elérné.

Axl mindezt a katona stratégiai képességei iránti csodálattal nyugtázta, ugyanakkor döbbsent rémülettel: attól, amit ez az egész benne felhozott. Valaha régen Axl is ugyanígy nógatta a lovat, hogy egy egészen kicsit előbbre lépjen, egy ugyanilyen apró, de életbevágóan fontos kis manőver kellett akkor is, hogy a mellette ügető lovasával egy vonalba hozza a saját lovat, hogy fej fej mellett haladjanak. Vajon mit csinált ő akkor és ott, mivel lehetett elfoglalva aznap? Később ő és az a másik lovas lóháton várakoztak egy nagy szürke lóp szélén, ami, ahogy lesték, végtelennek látszott. Egészen odáig a társa halad elöl, Axl emlékezett rá, ahogy hintázik előtte a hosszú lófarok, míg ő azon töpreng, vajon ezek az állat ösztönös mozdulatai, vagy inkább a puszta átsüvítő goromba szél csapkodja ide-oda a ló farkát.

Axl, míg ezeket az emlékdarabkákat próbálta összerakni, felállt a földről, és felsegítette a feleségét is.

Sir Gawain ülve maradt, mintha csak odaragadt volna a fa tövéhez, és mogorván lesett a katonára. Aztán halkán odaszólt Axlnak:

– Segíts fel, jó uram.

Végül Axl és Beatrice mind a ketten, mindkét karjukkal kellett hozzá, hogy talpra állítsák az agg lovagot, de amikor végre egész természet kiegyenesítve, büszkén kihúzza magát ott állt előttük a páncéljában, mégiscsak impozáns látványt nyújtott. Sir Gawain változatlanul néma

rosszallással bámult a katona képébe. Végül Axl megszólalt:

– Miért törsz így ránk, uram, mikor tudod, hogy egyszerű átutazók vagyunk? Nem emlékszel, hisz egy órája sincs, már alaposan kifaggattatok minket a vízesés előtt a hídnál?!

– Nagyon is jól emlékszem rátok, bátyám – mondta az ősz hajú katona –, bár amikor az elébb találkoztunk, valami furcsa átok ült mindünkön, akik a hidat őrizték, és ettől elfelejtettük, mi az igazi célunk, amiért ott vagyunk. Csak most, mikor elhagytam a posztomat, hogy visszamenjek a táborba, most tért vissza az emlékezetembe hirtelen, miért is állunk ott. És akkor mindjárt ti is eszembe jutottatok, bátyám, az egész kis csapat, ahogy átcusszantatok az ellenőrző ponton, és nyomban megfordítottam a lovamat, hogy utánatok siessek. Hé, fiú! Mondtam már, hogy ne mászkálj el! Maradj nyugton ott, ahol vagy, a féleszű bátyád mellett!

Edwin, mit tehetett volna, duzzogva visszafordult Wistan mellé, és figyelte tovább a harcost, aki még mindig tette az eszementet, kuncorászva, hagyva, hogy a nyál lecsorduljon a szája szegletéből, még a szemét is veszettül forgatta hozzá. Ám Axl jól tudta, hogy Wistan mindeközben egészen pontosan felméri, hogy onnan, ahol áll, milyen távolságban van a lova, és milyen közel az ellenfele, s végül, mindent egybevetve, ugyanarra a következtetésre jut a menekülés esélyeit illetően, mint amire Axl.

– Sir Gawain – suttogta oda Axl az agg lovagnak –, ha most valami nagy baj támadna itt, könyörögve kérlek, segíts nekem megvédeni az én jó asszonyomat.

– Becsületemre, meg fogom tenni, uram, légy efelől egészen nyugodt – súgta vissza Gawain.

Axl hálásan bólintott feléje. Az ősz hajú katona most lepattant a nyeregből – és Axl megint megcsodálhatta azt a hihetetlen precizitást, amivel a lováról leugorva is ugyanazt a szöveget és távolságot tartotta Wistantól és a fiútól, hogy a földön állva is ugyanonnan nézhessen szembe velük. Ráadásul a kardját is úgy tartotta, hogy ne fájjon el hamar a karja, mögötte álló lova pedig megvédje minden támadástól, ami hátulról érhetné.

– És azt is elmondom nektek, bátyám, mi volt az, ami kiesett az emlékezetünkéből, amikor az imént találkoztunk a hídnál. Nemrég kaptunk hírt a közeli faluból arról, hogy egy szász harcos tart felénk egy sebesült fiú társaságában, aki nagyjából annyi idős, mint ez itt – mondta a katona

Axlak, és Edwin felé bökött a fejével. – Nos, bátyám, azt nem tudhatom, hogy te meg a jó asszonyod mit kerestek itt, és mi közöttök ehhez. Én csak ezt a szász keresem, meg ezt a fiatal fickót, aki vele van. Ha őszintén beszélsz, nektek kettőtöknek nem esik semmi bajotok.

– Nincs itt semmiféle harcos, uram. Egyikünknek sincs vitánk veled, sem Lord Brennusszal, mert ha jól sejtem, ő az urad, akit szolgálasz.

– Biztosan tudod te, mit beszélsz, bátyám? Merjed csak álcához segíteni az ellenségeinket, majd meglátod, mit teszünk veled, akárhány éves vagy! Kik ezek, akik veletek utaznak, ez a néma meg ez a fiatal fickó?

– Mint korábban mondtam neked, uram, hitelezők adták őket a szolgálatunkba, gabonáért és bádogért cserébe. Egy esztendő fognak szolgálni nálunk, hogy letörlessék a családjuk adósságát.

– Biztos, hogy nem tévedsz, bátyám?

– Fogalmam sincs, kit kerestek, uram, de egészen biztosan nem ezeket a nyomorult szászokat. És míg te itt fecserled az idődet velünk, lehet, hogy az igazi ellenségeid egérutat nyertek, és már rég messze járnak!

Olyan hiteles erővel hangzottak Axl szavai, hogy a katona gondolkodóba esett, és elbizonytalanodott.

– Sir Gawain – kérdezte az agg lovagot –, te mit tudsz ezekről az emberekről itt?

– Itt leltek ránk, ahogy Horatius meg én épp a fa alatt pihentünk. Én azt hiszem, ezek mind a négyen igen egyszerű teremtményei az Úrnak.

A katona még egyszer végigvizslatta Wistan arcvonásait.

– Ez meg itt egy néma bolond, ugye? – két lépéssel közelebb lépett a harcshoz, felemelte a kardját, és Wistan torkának szegezte – De azért csak ugyanúgy féli a halált, mint mindahányan?

Axl most látta először hibázni a katonát: túl közel ment az ellenségéhez, olyannyira, hogy bár nagy kockázattal járt volna, elképzelhető volt, hogy a szász harcos villámgyorsan kitámadjon és leszorítsa a kardot nekiszegezõ kart, mielőtt még szúrhatna. De Wistan csak kuncogott tovább, majd nagy méla vigyorral az oldalán álló Edwinre nézett. És ezzel valamiért nagyon feldühítette Gawaint.

– Lehet, uram, hogy ezek a szegények még alig egy órája idegenek voltak nekem – dörögte az agg lovag –, de attól még semmi okát nem látom, hogy ilyen durván bánj velük!

– Ez nem a te ügyed, Gawain lovag! – felelte a katona. – Meg kell kérjelek, maradj csöndben.

– Így mersz beszélni Arthur, a nagy király kerekasztalának lovagjával, uram?

– Lehetséges az – kérdezte a katona, meg se hallva, amit Sir Gawain mondott –, hogy ez a félnótás itt egy álruhás szász harcos? Nem nagy a különbség így, hogy nincs nála fegyver. De akárki legyen, az én kardom elég éles!

– Hogy merészel... – motyogta maga elé Sir Gawain.

Az ősz hajú katona, talán mert rájött, miféle hibát vétett, hirtelen hátrált két lépést, mígnem ugyanott állt, mint az előbb. Ekkor leengedte a kardját, hogy odahajolhasson Edwinhez.

– Kölyök! – szólt oda neki. – Lépj közelebb!

– Csak szászul ért, uram, ráadásul nagyon szégyenlős fiú – mondta Axl.

– Nem kell megszólalnia se, bátyám. Csak felemeli az ingét, és azonnal tudni fogjuk, ő-e az a fickó, aki ma reggel elindult a harcossal abból a faluból. Na, fiú, lépj ide elé!

Edwin közelebb ment a katonához, aki kinyújtotta felé a bal kezét, mire tusakodni kezdtek: Edwin megpróbálta visszalökni a katonát, de az már felhúzta az inget a fiú felsőtestén, és Axl láthatta, alig valamivel a bordák alatt, a megdagadt foltot a bőrén a megalvadt vérpöttyökkel. Most jobbról-balról Beatrice és Gawain is odahajoltak a fiú teste felé, hogy még jobban lássák – a katona azonban, akinek nem akaródzott Wistanról levenni a szemét, egy darabig még nem nézett a sebre. És amikor végül megtette, hiába, hogy a lehető leggyorsabb mozdulattal fordította oda a fejét, ugyanabban a pillanatban Edwin fültépően éles, magas hangot adott ki – igazából nem is sikítás volt, inkább olyasmi, ami Axlt a társaitól elűzőt róka visítására emlékeztette. Ez egyetlen pillanatra eltérítette a katona figyelmét, Edwin pedig, nyomban kihasználva a másodpercnyi lehetőséget, kiszabadult a kezéből. Axl csak ekkor fogta föl, hogy a hangot nem a fiú adta ki, hanem Wistan, és hogy ezért fordult meg hirtelen és galoppolt egyenest feléjük a mindeddig unottan legelésző kanca, amint a gazdája füttyjelét meghallotta.

A katona lova viszont ijedtében megugrott a gazdája mögül, akit ezzel még jobban megzavart, és mire összeszedte magát, Wistan már messze került a kardja közeléből. A kanca vágtaiba fogott, és Wistan, aki mintha egyik irányba mozdult volna, de aztán a másikba lépett ki, a katonát így kicselezve ismét hallatta a visító füttyjelet, mire a kanca ügetésbe váltott, és betrappolt Wistan meg a katona közé, biztosítva, hogy a harcos szinte

kényelmes lassúsággal helyezkedjék el néhány lépésre a tölgyfától. Ekkor a ló megint megfordult, és a gazdája felé szaporázott. Axl úgy sejtette, Wistan fel akar ugrani a lovára, ahogy az elhalad mellette, mert a harcos most felemelt kézzel várakozott. Axl még azt is észrevette, épp, mielőtt a kanca eltakarta előle a harcos alakját, hogy Wistan a nyereg felé nyújtja a kezét. De aztán látta, hogy a ló lovas nélkül galoppol vissza ugyanoda, ahol az előbb olyan nagy élvezettel legelgette a fűvet. Wistan pedig még mindig ugyanott állt, meglehetősen nyugodtan, csak éppen most már karddal a kezében.

E látványra kis kiáltás szakadt ki Beatrice-ból, mire Axl átkarolta, és magához húzta. A másik oldalról Sir Gawain is hallatott valami felröffenő hangot, amivel nyilván a Wistan manővere iránti elismerését fejezte ki. Az agg lovas, egyik lábával a tölgy kiálló gyökerére fellépve, tenyerét a térdére támasztva lelkes érdeklődéssel figyelte az eseményeket. Az ősz hajú katona most épp hátat fordított nekik, ebben persze kevés választása maradt, hiszen muszáj volt szembefordulnia Wistannal. Axl meglepetten látta, hogy a katona, aki még alig egy perce akkora fegyelemmel és szakértelemmel cselekedett, most annyira összezavarodott, hogy szinte teljesen tájékozatlanul pislog maga köré. Úgy lesett a lova nyomába, mintha az az ijedten megugró szegény pára felbátoríthatná. Aztán a markolatot mindkét kezével görcsösen szorítva a magasba lendítette a kardját, hogy a hegye a válla fölött meredjen. Axl arra gondolt, ez a túl gyors, elhamarkodott pozitúra csak arra jó, hogy a karizmok elfáradjanak tőle. Lám, Wistan épp ellenkezőleg: ő nyugodtnak tűnik, szinte közömbösnek, ugyanúgy, mint a múlt éjszaka, amikor először pillantották meg, ahogy kitör a faluból a démonok ellen. Most lassan közeledett a katona felé, majd kardját egy kézzel lefelé tartva pár lépésre tőle megállt.

– Sir Gawain – szólt hátra a katona, valami egészen új színnel a hangjában –, hallom, a hátam mögé kerültél. Mellém állsz az ellenségemmel szemben, Gawain lovas?

– Én azért állok itt, uram, hogy megvédjem ezt a kedves idős házaspárt. Amúgy nekem ehhez a vitához semmi közöm, ahogy az imént magad is kijelentetted. Lehet, hogy ez a harcos a te ellenséged, de nem az enyém. Még nem.

– Ez a fickó egy szász harcos, Sir Gawain, és azért van itt, hogy bajt hozzon ránk. Segíts, kérlek, hogy kiálljak ellene, mert bár én szívesen teljesítem a kötelességemet, ha ez az az ember, akit keresünk, hát tudd



meg, hogy ördögi mód félelmetes fickóval van dolgunk!

– De mi vehetne rá, hogy kardot emeljek egy emberre, csupán azért, mert idegen? Hisz épp te törtél ránk ezen a nyugodt helyen ilyen durva módon!

Egy percre csönd lett, majd a katona odaszólt Wistannak: – És te, uram, néma maradsz? Vagy felfeded magad végre, most, hogy szemtől szembe állunk egymással?

– Wistan vagyok, uram, harcos a keleti mocsárföldről, szász harcos, aki most ebben az országban vándorol. Úgy látszik, a fejedelmed, Lord Brennus bántani akar engem, bár fogalmam sincs, milyen okból, hiszen békével vándorlok át a tartományotokon, a királyom rám bízta küldetésem nyomában. És teljes hitemmel hiszem, hogy te sem akarod bántani ezt az ártatlan fiút, ám ha mégis azt látnám, meg kellene hiúsítsam e szándékomat.

– Sir Gawain – kiáltott hátra megint a katona ismét megkérdezlek: segítségére sietsz-e briton bajtársadnak? Ha ez itt Wistan, hát tudd meg, úgy beszél, hogy ötvennél is több kalóz esett el az ő keze által!

– Ha képes volt egymaga legyőzni ötven vad tengeri rablót, mondd, uram: mit tehetne ellene egyetlen fáradt, vén briton lovag, hogy ezen szépítsen?

– Könyörgök, Sir Gawain, ne gúnyolódj rajtam! Vadember ez, és a vadság bármelyik percben kitörhet rajta! Látom a szemén. Hisz mondom, azért van itt, hogy vést hozzon ránk, hidd el nekem!

– Mondd meg, miféle vést hozok én rátok – szólt Wistan –, amikor békésen vándorolva szelem át a földeteket, ezzel az egy szál karddal, amit a málhamba rejtek, és ezt is csak azért hordozom magammal, hogy megvédhessen a vad teremtmények és a banditák ellen. Ha meg tudod nevezni a bűnömet, hát akkor mondd ki most, legalább hadd halljam az ellenem szóló vádat, mielőtt leszúrlak!

– Nekem nincs tudomásom arról, miféle bajt hozol ránk, uram, de szentül hiszem, hogy Lord Brennus pontosan tudja, miért lenne jobb megszabadulnunk tőled!

– Nincs vád, amit ellenem fel tudnál hozni, és mégis ennyire sürget a vágy, hogy lekaszabolj?

– Sir Gawain, könyörgök, segíts nekem! Hisz akármilyen vad legyen is, okos stratégiával ketten csak le tudjuk győzni!

– Uram, hadd emlékeztesselek rá, én Arthur király lovagja vagyok, nem pedig a te Brennus fejedelmed egyik gyalogos katonája! Én nem szoktam

fegyvert emelni ismeretlenekre, csak mert a nép fél attól, hogy idegen a vérük. És nagyon úgy tűnik, mintha neked magadnak se volna egyetlen említhető jó okod rá, hogy bántsod.

– Ha így beszélsz, én is szólásra kényszerülök, uram, noha csupa olyan bizalmas közlésre, amelyeket az én szerény rangombélinek nincs joga még említeni se, ha magától Lord Brennustól hallotta, akkor sem. Ez a férfi itt azzal a küldetéssel jött az országunkba, hogy megölje a nőténysárkányt, Queriget! Ez hozta ide!

– Hogy megölje Queriget? – Sir Gawain hangjából őszinte elképedés csengett ki: az agg lovag a fatörzstől ellépve Wistan felé fordult, és úgy bámult rá, mintha most látná először. – Igaz ez, uram?

– Nem áll szándékomban hazudni Arthur király lovagjának, hát hadd valljam ki őszintén: a királyom által rám rótt kötelességemhez, amiről már korábban beszámoltam, további megbízatásomként adódik, hogy leöljem a nőténysárkányt, aki ezen a vidéken portyázik. De hát milyen ellenvetés merülhet fel ez ellen? Egy dühödt sárkány mindahányunkra csak rosszat hoz. Mondd meg nekem, katona, miért tesz téged ellenségemmé ez a küldetés?

– Hogy megölje Queriget?! Valóban jól hallottam, uram: hogy megöld Queriget?! – Sir Gawain most már kiabált. – De uram, hisz az az én küldetésem! Nem tudtál erről? Ez az a küldetés, amivel Arthur király maga bízott meg engem!

– Ezt a vitát halasszuk későbbre, Sir Gawain – mondta az agg loagnak Wistan. – Előbb hadd értsek szót ezzel a katonával, aki immár ellenségként tekint rám is és a barátaimra is, pedig mi csak át akartunk haladni itt békével.

– Sir Gawain, könyörgök, nekem ütött az utolsó óráim, ha nem sietsz a segítségemre! Esedezem, uram! Hát nem emlékszel, hogy szerette Lord Brennus a te nagy királyodat, Arthurt, hogy ápolta az emlékét is? Jusson eszedbe, és ránts kardot a szász harcos ellen!

– Wistan mester – folytatta csökönyösen Sir Gawain –, tudd, hogy az én kötelességem megölni Queriget! Horatius meg én már gondosan ki is terveztük, hogyan csalogatjuk elő, és nem igénylünk benne segítséget!

– Ereszd le a kardodat, uram – mondta Wistan a katonának –, és akkor ez egyszer meghagyom az életed. Máskülönben itt ér el a vég, ezen a mezőn.

A katona tétovázott, végül azt felelte: – Látom már, micsoda bolond

voltam, amikor elég erősnek hittem magam, hogy egyedül elfogjalak, uram! Hát most bűnhődhetek a hiúságomért. De a kardomat akkor sem ereszttem le, nem futok meg, mint valami gyáva nyúl!

– Miféle jogon – sipította Sir Gawain – rendelte el a te királyod, hogy idegyere egy idegen országból, és elbitorold Arthur lovagjának a küldetését?

– Bocsáss meg nekem, Sir Gawain, de már nagyon sok éve meg kellett volna öljed Queriget, oly rengeteg esztendeje, hogy akik akkor kisgyermekek voltak, férfivá serdültek azóta. Ha én most elvégzem a hazádnak azt a szolgálatot, hogy megszabadítom a veszedelemtől, haragudhatsz-e ezért rám?

– Hogy haragudhatok-e, uram? Te nem tudod, miről beszélsz! Hát azt hiszed, valami kis egyszerű dolog az, megölni Queriget? Hiszen az a nősténysárkány éppen olyan okos, mint amilyen vad! Csak bosszantsd föl az ostobaságoddal, majd meglátod, hogy perzselődik fel dühének tüzétől ez az egész vidék, ahol pedig már évek óta semmit sem hallottak felőle! Ez az ügy, uram, a legnagyobb körültekintést igényli, különben szörnyű megpróbáltatások méretnek még az ártatlanokra is szerte az országban! Mit gondolsz, miért vártunk, Horatius meg én, ennyi esztendőn át? Itt egyetlen ballépés is végzetes következményekkel járhat, uram!

– Akkor segíts nekem, Sir Gawain – kiáltotta megint a katona, és már nem is igyekezett leplezni a félelmét. – Gyere, hárítsuk el együtt a veszélyt!

Sir Gawain zavarodott tekintettel nézett a katonára, mintha egy pillanatra azt se tudná, kit lát. Aztán nyugodt hangon azt felelte:

– Nem fogok neked segíteni, uram. Nem vagyok a te uralkodód barátja, mert félelemmel töltenek el sötét szándékai. Ahogy az a sértő viselkedés is, ahogy itt a többiekkel bántál, pedig bizonyára ártatlanok mindama cselszövésekben, amelyek hálója most beborít mindnyájunkat.

– Sir Gawain, úgy lebegek itt élet-halál között, mint a pókhálóba akadt légy! Utoljára esdeklek hozzád, még ha nem is értem egészen, mi folyik itt, könyörögve kérlek, gondold meg, vajon miért jött ide ez a szász harcos, ha nem azért, hogy bajt hozzon ránk!

– Nem, uram, nagyon is pontosan számot adott arról, miféle küldetéssel jött, és még ha engem feldühít is óvatlan elképzeléseivel, ez ugyancsak sovány érv, hogy melletted ragadjak kardot őellenére!

– Küzdelemre fel, katona – mondta most Wistan, csaknem

békülékenyen. – Küzdj, ahogy bírsz, és legyen vége már!

– Nagy sérelem esne rajtad, Wistan mester – szólt váratlanul Beatrice –, ha hagynád ezt a katonát, hogy a kardját visszadugja a hüvelyébe, és elmenjen? Oly kedvesen beszélt velem korábban a hídnál, nem hiszem, hogy rossz ember lenne...

– Ha megtenném, amit kérsz, Beatrice asszony, nyomban hírünket vinné az övéihez, és mindjárt nyakunkra hozna vagy harminc másik katonát, akik bezzeg nem mutatnának irgalmat irántunk. És ne feledd, micsoda sötét veszedelmet jelent ez a katona a fiú sorsára is!

– Talán megesküdhetne rá, hogy nem fog bennünket elárulni.

– Meghat a kedvességed, asszonyom – szólt közbe az ősz hajú, le nem véve a szemét Wistanról –, de nem vagyok holmi gazfickó, hogy durván visszaéljek veled. Amit a szász mond, úgy igaz: ha megmented az életem, pontosan azt fogom tenni, amit ő jósol, mert nem enged mást tennem a kötelességem. Azért nagyon szépen köszönöm, amit mondtál, és ha ezek az életem utolsó percei, a te kedves szavaid teszik majd, ha mégis megbékélve hagyom el e földi világot.

– Mi több, uram – mondta Beatrice –, a korábbi kérésedet sem felejtettem el, hogy mit mondjunk, ha a szüleiddel találkozánk. Tudom, hogy csak tréfából mondtad, és az sem igazán valószínű, hogy valaha is beléjük botlunk, de ha így történne, tudni fognak róla, hogy vártál rájuk, és hogy mennyire vágytad őket újra látni.

– Még egyszer hadd köszönjem meg, asszonyom. De ez most nem az a perc, amikor ilyen gondolatokkal lágyíthatom a szívemet. E harcok híréből függetlenül még kedvezhet nekem a szerencse a párviadalban, és akkor majd megbánod, hogy jó szándékkal voltál irántam!

– Bizonyára így lesz – sóhajtott a Beatrice. – Hát akkor, Wistan mester, tégy meg értünk mindent, amit csak tudsz. Én elfordulok, mert semmi örömet nem lelek az öldöklésben. Megtennéd, hogy ugyanezt tanácsolod Edwin úrfinak is? Biztos vagyok benne, neki csak a te parancsod számít.

– Már megbocsáss, asszonyom – válaszolta Wistan –, de én inkább azt akarom, hogy a fiú tanúja legyen mindannak, ami itt lezajlik a szemei előtt, ahogy az ő korában én is gyakorta szemtanúja voltam az ilyesminek. Tudom, nem az, aki reszketni kezd és meghátrál, ha a harcosok útján találja magát.

Wistan ezzel az odébb ácsorgó Edwin felé fordult, és szólt hozzá néhány szót szászul. A fiú erre visszajött a fához, és odaállt Axl és Beatrice

mellé. És meg sem rebbentek figyelő szemei.

Axl hallotta a katona hangos, ziháló légzését: az ősz hajú most minden levegővételnél mély hörgést hallatott. Aztán ki támadt, magasan a feje fölé emelt karddal – nagyon kidolgozatlan, sőt öngyilkos akciónak tűnt. De mielőtt Wistant érte volna a fegyvere, hirtelen csellel változtatott a pályáján és kitért balra, kardját csípőmagasságig leengedve. Axlba belenyilallt az értő szánalom: látta, hogy az ősz hajú vitéz kétségbeesésében, tudván tudva, hogy a semminél is kevesebb az esélye a párharc kimenetelében, mindent erre az egy lapra tett fel. De Wistan megérezte előre a trükköt – lehet, hogy csak az ösztönei működtek kifogástalanul, mindenesetre ügyesen ellépett az ütés elől, és a kardját előrelelendítve egyetlen egyszerű mozdulattal keresztüldöfte a rárontó ősz vitéz testét. A katonából rémes hang szakadt fel – mint vödör csapódása a kútmélyi vízbe –, és végigvágódott a földön. Sir Gawain imádságot kezdett mormolni, Beatrice pedig csöndesen megkérdezte a férjét:

– Elvégeztetett, Axl?

– Elvégeztetett, hercegnőm.

Edwin szinte ugyanazzal az arckifejezéssel állt ott, mint eddig, és az elesett embert leste. A fiú tekintetét követve Axl meglátta, hogy a katona teteme alól egy kígyó kúszik elő – bizonyára az elzuhanó test zavarta fel. Ahogy a fűben tekergett, sötét bőrén megvillant a sárga-fehér mintázat, de mintha máris túl sokat fedett volna fel magából, sebesen siklott tova a briton házaspár felé a földön. Axl hirtelen orrba csapta a felnyílt emberi testből áradó erős szag: a kiomló belső szerveké. Gyorsan átlépett a katona hullája felőli oldalra Beatrice mellé, és elhúzta onnan az asszonyt, már csak azért is, nehogy a kígyó a lábuk után kapjon. Az még mindig feléjük kúszott, ám egy bogáncskóróba ütközve hirtelen kettévált, és mint a patak, ha sziklának fut neki, két érben folytatta útját, míg a bokron túl újra egybe nem forrt, mind közelebb érve hozzájuk.

– Gyere, menjünk innen, hercegnőm – vezette Axl gyöngéden a feleségét. – Elvégeztetett, és ez így van jól. Ez az ember csak ártalommal és bántalommal fenyegetett minket, akkor is, ha még most sem értjük egészen, mi volt rá az oka.

– Hadd világítsam meg az okait, Axl uram, amennyire csak tudom – szólalt meg Wistan, aki eddig a kardját tisztogatta a fűben, de most felegyenesedett, és odalépett hozzájuk. – Való igaz, e földön nagy békeességben él a ti briton fajtátok meg a mi szász népünk. De a királyom

udvarába jelentések érkeztek arról, hogy Lord Brennus túlzó becsvágyában teljes uralomra törekszik az országokban, és háborút hirdet az összes itt lakó szászok ellen.

– Én is hallottam a hírt, uram – szólt közbe Sir Gawain. – Ez volt a másik oka, hogy nem fogtam pártját ellened ennek a nyomorultnak, akit így kibeledtél, mint egy pisztrángot. Attól félek, ez a Brennus fejedelem lesz az egyik, aki az Arthur király megteremtette nagyszerű béke ellen tör majd.

– Még ennél is több jutott el hozzánk, uram – felelte neki Wistan. – Az, hogy Brennus nagyon veszélyes személyt lát vendégül a várában: egy normann férfit, akinek a szóbeszéd szerint nem kevesebb áll a birtokában, mint a sárkányszelídítés képessége. Az én királyom félelme az, hogy Lord Brennus el akarja fogatni Queriget, és harcra idomíttatni, hogy besorozhassa a seregébe. Abból a nősténysárkányból minden bizonnyal ádázul küzdő katona válna, és akkor Brennus már alappal táplálna nagyra törő ambíciókat. Ezért küldtek engem a sárkány elpusztítására, még mielőtt Lord Brennus az összes ellenségére ráuszíthatná Querig barbár dühét. Lovag uram, Sir Gawain, megrendülni látszol. De én őszintén beszélek.

– Ha meg vagyok rendülve, uram, annak csakis az az oka, hogy minden szavad igazként cseng. Fiatalkoromban egyszer szembekerültem egy sárkánnyal, aki az ellenség hadában szolgált, és mondhatom, félelmetes jelenség volt. A bajtársaim, akik egy perccel azelőtt még győzelemre éhesen vetették magukat a küzdelembe, mind jéggé dermedve torpantak meg a teremtmény láttán, pedig az a nyomába se jöhetett Querignek, sem erőben, sem ügyességben. Ha Lord Brennusnak sikerül a szolgálatába hajtania Queriget, az új fegyver egész biztos új háborúkra csábítja majd. Azért én még reménykedem, hisz Querig annyira vad, nem lesz ember, aki megszelídítse.

Az agg lovag elhallgatott, vetett még egy pillantást a halott katonára, és megcsóválta a fejét.

Wistan odament Edwinhez, megfogta a karját, és gyöngéden odavezette a holttesthez. Aztán egy darabig álltak fölötte egymás mellett, és a harcos csöndesen magyarázott, időnként a test különböző tájai felé mutatva, majd Edwin arcát leste, hogy lássa, hogyan reagál az ifjú. Axl egy ponton azt figyelte meg, hogy Wistan finom vonalat húz ujjával a levegőbe, e mozdulattal kísérve a szavait – talán épp azt az irányt jelezte vele, ahogy a

katona testén áthaladt a kardja pengéje. Edwin mindvégig szinte kifejezéstelen arccal hallgatta mestere szavait, a hullára szegezett tekintettel, az ijedelem legkisebb jelét sem mutatva.

Axl oldalán most feltűnt Sir Gawain, és így szólt hozzá:

– Nagy szomorúság ez, uram, hogy ez a nyugodalmatlan hely, amely bizonyosan az Isten ajándéka a megfáradt vándoroknak, most vérrel szennyeződött be. Temessük el ezt a szerencsétlent minél előbb, mielőtt bárki erre jönne, én meg elviszem a lovát Lord Brennus táborába, azzal a hírrel, hogy az út mentén találtam rá, ahol banditák áldozata lett, és hogy a sírját merre találhatják a barátai. Közben téged, uram – fordult most Wistanhoz –, arra biztatnálak, hogy mihamarabb fordulj vissza, és tarts egyenest mindig csak keletnek, és ne gondolj többé Querigre. Légy benne biztos, hogy Horatius meg én, mindazok után, amiket ma hallottunk tőled, megkészszerzett erővel fogjuk keresni az alkalmat, hogy végezhessünk vele. Most gyertek, barátaim, tegyük földbe ezt az embert, hogy békességgel megtérhessen a teremtőjéhez.

## II. RÉSZ



## HATODIK FEJEZET

Axl fáradtsága ellenére nyugtalanul aludt. A szerzetesek az épületszárny felső szintjén adtak nekik szobát, ahol kellemes volt ugyan, hogy nem érinti őket a talajból szivárgó hideg, de Axl álma sosem volt könnyű, ha a talajszintnél magasabban volt a fekhelye. Korábban is gyakran esett meg vele, ha egy csűr vagy istálló szénapadlásán jutott éjszakai szálláshoz, hogy amint felmászott a létrán a meleg menedékbe, az alant tátongó úrral csak nyugtalan álmot vagy álmatlan éjt hozott az efféle hely.

Bár az is lehet, hogy ezen az éjszakán inkább a madarak nem hagyták aludni: ott gubbasztottak fölötté a sötétben, most épp teljes csöndben, de bármikor kelthettek valami zajt. Az a surrogó-suhogó hang, ahogy a szárnyaikkal verdesnek, elég volt ahhoz, hogy Axl ne tudjon elaludni, és még félálmában is késztetést érezzen, hogy átkarolva védje Beatrice alvó testét, nehogy ráhulljanak a fönről alápörgő koszos tollak. Ezek a madarak azóta itt tollázkodtak fölöttük, mióta csak beléptek a vendégszobába. Axl azon törte a fejét, rögtön érzett-e valami rosszakaratot sugározni a szarufáról rájuk pislogó varjak, fekete rigók, vadgerlék tekintetéből, vagy csak utólag színezi így ki az emlékezete a későbbi események miatt.

Az is lehet persze, hogy ma éjjel mégsem a surrogó madárnesz felelős az álmatlanságáért, hanem az a másik, sokkal erősebb hang, ami ott dong kinn, végigvágva a kolostor udvarain, visszhangot verve a falakon: ahogy Wistan vágja a tűzifát. Beatrice-t bezzeg nem tartotta vissza ez a zaj sem attól, hogy egy szempillantás alatt mély álomba merüljön. Axl a szoba másik sarkából hallotta Edwin nyugodt szuszogását is, az étkezőasztal vetette széles árnyékon túlról. Ezt a nagy asztalt körülülve fogyasztották el este négyesben a vacsorát, mielőtt Wistan eltűnt a szobából. Axl joggal feltételezte, hogy a harcos sem alszik egy szemhunyást sem ezen az éjszakán. Wistan a vacsora végeztével a sarokba húzódva megvárta, míg odalenn az utolsó szerzetes is elhagyja az udvart, aztán felállt, kiment, és Jonus atya figyelmeztetése ellenére azóta is hasogatja odakint a tűzifának valót.

Időbe telt, míg az esti gyülekezet után a szerzetesek végre eloszoltak. Axl néhányszor már-már álomba merült, de csak hogy a lenről felszűrődő hangok újra és újra visszarántásák az éberség felszínére. Olykor

négyen-ötten is járkálhattak az udvarban, érdes suttogással beszélgettek, de a hangjukból így is kisütött a harag és a félelem. Egy darab ideig egyetlen hang sem hallatszott, épp míg Axl el nem szenderedett, ám amint belesüllyedt volna a mélyebb alvásba, máris utolérték a zajok, ahogy a szerzetesek megint jönni-menni kezdtek alant a kövezeten. És most már nem csak néhányan: az udvarban több tucat csuhába burkolózott alak gyűlt össze, igaz, már nem beszélgettek, csak álltak némán a holdfényben, és hallgatták, ahogy Wistan fejszecsapásai visszhangoznak a kolostor udvarain át.

Aznap délután, még a lemenő nap ragyogásában, Axl az udvarra nyíló ablakon kilesve látta, hogy odalent csoportokba verődve várakozik úgy negyven vagy még több csuhás – talán a kolostor egész közössége ott volt hiánytalanul. A viselkedésükön titkolózás, gyanakvás látszott, mintha mind egytől egyig azon igyekezett volna, hogy amit épp a társának mond, a többiek ne hallják meg, még a vele egy rangban levők sem. Axl azt is észrevette, hogy ellenséges pillantásokat váltanak egymással. Mindjük ugyanolyan barna szövetszuhát viselt, csak némelyek kapucni nélkül, egyesek pedig ujjatlant. Úgy tűnt, mielőbb a szemközti kőépület falai között szeretnék már tudni magukat, de ezzel még valamiért késlekedniük kell, pedig szinte tapintható volt a türelmetlenségük.

Axl már jó néhány perce figyelte az alanti feszült készülődést, amikor egy zaj arra készítette, hogy mélyen kihajoljon, és egyenest lenézzen a fal tövébe. Az épület halványiszürke kövei mentén, amiket most sárgára festett a nyugati nap, az udvarról lépcső vezetett az emeleti árkádos folyosóig. A lépcső közepe táján egy szerzetes – Axl épp a feje tetejét látta – étkekkel megrakott tálcával lépdelt fölfelé, amin egy tejjel teli kancsó is helyet kapott. A fráter meg-megállt, hogy a tálcát egyensúlyban tudja tartani. Axl aggodalommal figyelte a manővert, és arra gondolt, nem elég, milyen egyenetlenül szoktak elkopni ezek az öreg kövek, de itt még külső korlát sincs a lépcső mellett: aki feljön rajta, a falhoz kell lapulnia, hogy ne bucskázzon le az udvar kemény kőkockáira. Mindezek tetejébe a fölfelé lépdelő szerzetes bicegni látszott – bár ennek ellenére, ha lassan is, de stabilan közeledett az emeleti folyosóhoz.

Axl az ajtóhoz sietett, hogy elébe menjen és átvegye tőle a tálcát, de a szerzetes – név szerint Brian atya, mint hamarosan megtudták – ragaszkodott hozzá, hogy ő maga vigye egész az asztalig, mondván:

– A vendégeink vagytok, engedd meg, kérlek, hadd szolgáljalak ki

benneteket ehhez méltón!

Addigra Wistan és az Edwin fiú már nem voltak a szobában – talán épp az ő munkájuk nyomán zengett mindenütt a falakon a fejszecsapások visszhangos zenéje. Így csak Beatrice-szal kettesben ültek le uzsonnázni a vastag faasztalhoz, és nyelték mohón és hálásan a finom falatokat: a friss kenyeret, gyümölcsöt, tejet. Míg ők ettek, Brian atya boldogan, olykor elálmodozva cseverészett, hol múltbéli vendégeikről, hol a halakról, amiket a közeli patakból lehet kifogni, meg arról a kóbor kutyáról, amelyik a kolostorban élt, míg tavaly télen ki nem múlt. Ahogy mesélt, fel-felpattant az asztaltól az idős, de mozgékony emberek fürgeségével, és míg az ömlő csevejt abba nem hagyta volna egyetlen pillanatra sem, rossz lábát húzva föl s alá sántikált a szobában. Minden egyes körben odabicegett az ablakhoz is, hogy fél szemmel ellenőrizze, hol tartanak lenn a társai. Közben fölöttük a madarak ide-oda szállidostak a tető héjazata alatt, alápörgő tolluk most a tej hófehér felszínét szennyezte be. Axl erős kísértést érzett, hogy kihajtsa őket a szobából, de visszafogta magát, mert az első perctől látta, milyen ragaszkodó szeretettel tekintenek rájuk a szerzetesek.

Hirtelen sebes, erős léptek zaja lepte meg őket: valaki a külső lépcsőn trappolt fölfelé, és máris egy termetes, fekete szakállú fráter rontott be a vendégszobába.

– Démonok! Ördögi kísértetek! A vérükben ázva akarom látni őket! – kiabálta kipirult arccal a jövevény a tetőgerendára mutogatva, majd a vállán lógó hancstarisznyából kivett egy követ, és a madarak felé hajította.

– Démonok! Rossz szellemek! Aljas, gonosz démonok, ördögi kísértetek!

Amint az első kő visszapattant a szarufáról a padlóra, máris dobta a másodikat, majd ahogy az is lehullott, a harmadikat. A kövek az asztaltól távolabb értek földet, azért Beatrice, biztos, ami biztos, karjait felemelve takarta el a fejét, Axl pedig azonnal felemelkedett az asztaltól, és a szakállas felé lépett. De Brian atya érte el előbb a frátert, és mindkét karját lefogva rákiáltott:

– Irasmus testvér, kérlek, hagyd abba, nyugodj le!

A madarak megriadva rikoltoztak és összevissza röpdöstek a tető alatt, a szakállas szerzetes pedig túlsüvöltötte a felbolydulást:

– Ismerlek benneteket! Tudom, kik vagytok!

– Uralkodj magadon, testvér! – próbálta visszafogni Brian atya.

– Ne állíts meg, atyám! Ezek az ördög szolgái!

– Éppúgy lehetnek az Isten szolgálói is, Irasmus testvér! Még nem tudjuk.  
– De én tudom! Tudom, hogy ördögösek! Nézd a szemüket! Hogy szolgálhatnak az Istent, ha ilyen tekintettel lesnek ránk?

– Irasmus testvér, légy már úrrá magadon! Hisz itt vannak a vendégeink is!

E szavakra a szakállas fráter végre mintha tudomást vett volna Axl és Beatrice jelenlétéről. Dühösen nézett rájuk, majd Brian atyához fordult:

– Miért hoztok vendégeket a nyakunkra ilyen időkből? Minek jöttek ide?

– De testvérem, ezek jó emberek, akik csak átutaznak erre, és mi boldogan adunk szállást nekik, ahogy mindig is szoktunk!

– Brian atya, bolond vagy te, hogy idegeneknek mesélsz a dolgainkról? Nem látod, hogy kémkedni jöttek?

– Ugyan már, a világon senki után nem kémkednek, egyáltalán nem érdeklő a mi bajunk, biztos megvan nekik a maguké!

A szakállas fráter hirtelen újabb követ rántott elő, és épp dobni készült, de Brian atya elkapta a karját.

– Menj vissza az udvarra, Irasmus testvér! Ezt a tarisznyát meg hagyd itt! Úgy, úgy, add csak ide, semmi szükség rá, hogy e miatt a buta dobálás miatt mindenfelé hurrigorgj magaddal!

De a szakállas kitépte a tarisznyáját az öreg páter kezéből, és féltékenyen szorította a mellkasához. Brian atya, meghagyva neki ezt a kis győzelmet, az ajtóhoz tessékelte, és bár Irasmus még megfordult, és próbált visszalesni, fel, a madarakra, az atya egy gyöngéd mozdulattal egyszerűen kiteszkolta a folyosóra.

– Térjél szépen vissza a többiekhez, Irasmus, biztos már nagyon hiányolnak. Menj csak le hozzájuk, de óvatosan, vigyázz, nehogy lepottyanj!

Irasmus fráter végre megindult lefelé, Brian atya pedig visszatért a vendégszobába, ahol annyi madártoll kavargott a levegőben, hogy belépvén egy egész tollfelhőt kellett elhajtania maga elől.

– Kedves vendégek, a bocsánatokat kérem! Jó ember ő, csak már egyáltalán nem alkalmas a szerzetesi életmódra, elvesztette a képességét, hogy igazodjon a regulához. Kérlek, üljetek vissza, és folytassátok az uzsonnákat!

– Mégis, atyám – szólalt meg Beatrice –, ennek a szegény fráternek van némi igaza abban, miért épp most jöttünk mi is a nyakatokra, ahogy ő

mondta, amikor ilyen nehéz időket éltek! Nem szeretnénk a terheteket növelni, atyám! Minél előbb beszélhetünk a bölcs Jonus atyával, annál hamarabb megyünk utunkra. Van már híred, mikor fogad minket?

Brian atya a fejét rázta:

– Mint hallottátok, asszonyom, Jonus egy ideje nem érzi jól magát, és az apát úr a legnagyobb szigorúsággal elrendelte, hogy senki nem zavarhatja, csak akinek ő maga, az apát ad engedélyt a meglátogatására. Én megértettem az óhajodat, hogy találkozni szeretnél Jonusszal, és tudok a fájdalmaidról, ami miatt eljöttél hozzá, és már a megérkezésetek óta próbálok az apát lelkére beszélni, hogy mielőbb adja meg az engedélyt neked. De most tényleg olyan időszakban érkeztek ide, amikor, láthatjátok, igazán lekötnek bennünket a magunk gondjai. Ráadásul az apátnál e pillanatban egy nagyon fontos látogató van, emiatt máris csak késve tudjuk megkezdeni a gyűlést. Az apát úr visszavonult a dolgozószobájába, hogy tárgyaljon azzal a vendéggel, és míg be nem fejezik, várakozásra vagyunk kárhoytatva.

Beatrice az ablaknál állt, és a kőlépcsőn leviharzó szakállas szerzetest nézte. Egyszerre a páterhez fordult, az udvarra mutatva:

– Atyám, az nem az apát úr, aki ott igyekszik a többiek felé?

Axl odalépett a felesége mellé, hogy ő is kinézessen: egy ösztövér alakot látott odalent, aki tekintélyt sugárzó tartással, öles léptekkel közeledett, majd megállt az udvar közepén, és a szerzetesek, abbahagyva a beszélgetést, nyomban köré sereglettek.

– Ó, de igen, az az apát, ezek szerint már visszatért a dolgozószobájából a testvérek közé. Ti csak fejezzétek be nyugodtan az uzsonnát, nekem most mennem kell! És ami Jonust illeti, légy türelemmel, asszonyom! Attól tartok, míg a gyűlés véget nem ért, nem tudok hírt hozni neked az apát döntéséről. De ígérem, nem felejttem el, és a magam részéről mindent megteszek, hogy mielőbb meghallgassa a kérésedet!

Axl emlékezett rá, hogy a szerzetesek délutáni gyülekezése alatt mindvégig a harcos fejszecsapásainak visszhangja zengte be a kolostort – épp ahogy most az éjszakát. Csakhogy akkor, a szemközti épületbe siető csuhásokat figyelve, úgy rémlett, mintha nem is egy, hanem két balta hangját hallaná odakintről, mert minden fejszecsapást mindjárt egy második követett, de olyan közel az elsőhöz, hogy nehezen lehetett volna megmondani, valódi hang volt-e, vagy csak az előbbi visszhangja.

Így utánagondolva Axl már biztos volt benne, hogy a délutáni pihenő

alatt Edwin is kisurrant, és ott hasogatták a fát Wistannal egy ritmusban egymás oldalán. Edwin feltehetően máris mesterfokon művelte a favágás tudományát, hisz idefelé tartva már elkápráztatta őket ügyességével: akkor épp azzal, milyen gyorsan tud ásni két egyszerű lapos kővel, amit az erdőben talált.

\*

Axl addigra már abbahagyta az ásást. A harcos beszélte rá, hogy ne folytassa, mondván, spóroljon az erejével a kolostorhoz vivő meredek lejtőre. Így aztán ő állt őrt a leölt katona mellett – akinek a testéből még mindig szivárogtak az élet nedvei –, nehogy a nagy tölgy ágain gyülekező madarak megszállják a holttestet. Axlnak most felrémlt: Wistan a halott ember kardját használta arra, hogy sírgödröt ásson neki, nyilván nem szívesen csorbította volna a saját fegyvere élet effajta munkával. Sir Gawain azonban más véleményen volt:

– Ez a katona dicső halált halt, bármilyen gonosz terveket szövögessen is az uralkodója! Nemes szolgálat egy lovag kardjának, ha végső nyughelyet áshat ennek a vitéznek!

Ám egyszer csak a lovag is, a harcos is abbahagyták a munkát, és ámulattal figyelték, milyen gyorsan halad az ásásban Edwin a maga kezdetleges eszközeivel. Ahogy megint ásni kezdtek, Wistan odaszólt a lovagnak:

– Félek, Sir Gawain, hogy Lord Brennust nem lehet egykönnyen megetetni azzal a dajkamesével a rablókról.

– Bízhatz benne, uram, szépen el fogja ő ezt hinni nekem – válaszolta Gawain. – Van köztünk némi hűvös távolságtartás, de Brennus afféle becsületes bolondnak tart engem, akinek nincs olyan sziporkázó szelleme, hogy körmönfont hazugságokat ötljön ki. Lehet, még azt is elmondom nekik, mik voltak a katona utolsó szavai a rablókhoz, míg a karjaimban elvérzett. Te bizonyára úgy véled, hogy az ilyen hazudozás halálos bűn, de én tudom, az Isten mégis kegyesen megbocsátja majd, hisz a további vérontást akadályoztam meg vele, nemde? Ne aggódj uram, majd én elhitem Brennuszal, amit mesélek neki. De ettől függetlenül te, te továbbra is veszélyben leszel, uram! Minden okod megvan rá, hogy mielőbb elindulj, és sietve visszatérj keleti országodba.

– Késedelem nélkül meg is fogom tenni, Sir Gawain, amint a

küldetésemet teljesítettem itt. Ha a kancám lába nem gyógyul meg hamar, még az is lehet, hogy némi pénz ellenében elcserélem egy másikra, hisz ugyancsak hosszú az út a keleti mocsárvidékig. Bár ha így esne, igen bánatos lennék, mert ritka jó ló...

– Bizony ritka, uram! Az én Horatiusom sajnos már nem ilyen fürge. De hát az évek során a szükség óráiban hányszor sietett már segítségemre egyetlen jelre! Épp, ahogy most hozzád futott oda a te kancád. Ritka jó ló, de az ám, és hogy fogod sajnálni, ha elveszíted! No persze, értlek én: a sebesség, az életmentő lehet. Ezért is mondom, hagyd csak azt a küldetést, és siess mielőbb vissza a mocsárvidéki országodba! Horatius meg én majd ügyelünk arra a nőténysárkányra, neked nincs okod többé gondolni vele! Mindenesetre most volt időm alaposabban eltöprengeni rajta, és tudd meg: én bizony úgy vélem, Lord Brennusnak soha, de soha nem fog sikerülnie besorozni Queriget a hadseregébe. Mert ez a nőténysárkány a legvadabb lény minden teremtmények közül e világon: teljességgel megszelídíthetetlen! Éppúgy kész lenne lángot okádni a saját seregére is, amiben szolgál, mint az ellenséges hadra. Ez az egész elképzelés merőben idegen a mi hagyományainktól, uram! De mondom, ne gondolj ezzel többet, csak siess haza, mielőtt sarokba szorítanak ellenségeid!

Wistan egyetlen szó válasz nélkül ásta tovább a gödröt. Végül Sir Gawain egyenesen megkérdezte:

– Szavadat vehetem erre, Wistan mester?

– Mire, Sir Gawain?

– Hogy többé nem gondolsz a nőténysárkánnyal, és mielőbb visszasietsz az országodba!

– Látom, nagyon mohón vágynád ezt hallani tőlem.

– Nemcsak a te épségedet óvnám ezzel, uram, hanem azokét is, akikre Querig rátámadna, miután te felzavartad. És a társaságodban utazók biztonságát is féltém.

– Igen, igazad van, kedves új barátaim biztonságáért magam is aggódom. Ezért megyek velük egészen a kolostorig, nem hagyhatom őket védelem nélkül ezeken a vad utakon. De azután az lesz a legjobb, ha elválnak útjaink.

– Tehát a kolostor után elindulsz hazafelé.

– Akkor indulok haza, uram, ha már végeztem a küldetésemmel.

A szag, ami a hulla kiontott beleiből fölszállt, arra kényszerítette Axlt, hogy pár lépéssel hátrébb álljon mellőle, ahonnan jobban odalátott Sir

Gawainre. A lovag már csak deréktól fölfelé látszott ki a mélyülő gödörből, homlokáról patakokban csörgött a veríték, talán épp ez tette, hogy az arckifejezéséről most mintha lemosódott volna a szokásos jóindulat. Axl döbbsen vette észre, hogy a lovag ingerült ellenségességgel lesi Wistant, bár az csak ásott tovább, oda se hederítve az agg Gawainre.

Beatrice-t elszomorította a katona halála. Ahogy a sír egyre mélyült, lassan elsétált onnan, vissza a nagy tölgyhöz, elhelyezkedett megint a tövében, a lomb árnya alá, és csak ült ott, lehajtott fővel. Axl szeretett volna odamenni hozzá, és mellé telepedni, hogy vele legyen. Csak azért nem tette meg, mert a varjak mind nagyobb számban gyülekeztek az ágakon.

Most, álmatlanul fekvé a sötétben, Axl maga is gyászos szomorúságot érzett a lemészárolt ember miatt. Eszébe jutott, milyen előzékeny udvariassággal bánt velük a katona, amikor a kis hídnál először találkoztak, és az a gyöngéd kedvesség, ahogy Beatrice-szal beszélt. Axl most visszaidézte, amikor a vitéz a tölgyfánál beérte őket: milyen remek kis túpontos moccanással fordította a lovát épp az általa kívánt irányba!

Volt ebben a mozdulatban valami, ami már akkor nyomban Axl emlékezetébe akaszkodott, és csak húzta-húzta egész nap. De most, itt, az éjszaka csöndjében felhasadt végre a homály, és kitisztult a kép: a mocsárig lefutó lejtő, a tájra telepedő borongó égbolt, a csarabos pusztán átbóklászó birkanýáj.

Axl lóháton ült, előtte lovagolt a társa, egy nehéz testű férfi, a neve Harvey, akinek izzadságszaga túltett még a lovaikén is. Egyszerre megálltak a szélfútt vad semmi közepén, mert valami mozgást észleltek a messzeségben, ám miután az veszélytelennek bizonyult, Axl kinyújtózta a karjait – már nagyon hosszú ideje lovagoltak –, és elengedetten leste, ahogy Harvey lova ide-oda csapkodja a farkát, mintha a fara körül táncoló legyeket akarná elhessegetni. Bár nem láthatta az előtte lovagoló arcát, Harvey hátának íve, sőt egész testtartása arra figyelmeztette Axlt, hogy a társát előnti a rosszindulatú erő, amit valami közelgő látvány válthatott ki belőle. Axl megpróbált odalesni az előtte tornyosuló Harvey elé. Fekete foltokat látott, és pár lépés után kiderült, hogy birkapofák, sőt már azt is ki tudta venni, hogy a nyáj közepén négy férfi halad: egy számárháton, a többiek gyalog. Úgy látszott, kutyáik nincsenek. Axl úgy ítélte, hogy a



juhászok már jóval régebben észrevehették őket – hisz két lovas sziluettje igazán könnyen meglátható a horizonton –, de ha ez keltett is bennük félelmet, semmi jelét nem adták, ahogy vonultak feléjük azzal a megállíthatatlan, lassú cammogással. Mindenesetre a mocsáron csak ez az egyetlen hosszú földút húzódott végig, és Axl sejtette, hogy a juhászok a nyájjal csak úgy térhetnek ki előlük, ha visszafordulnak.

Ahogy lassan közelebb értek, Axl látta, hogy mind a négy pásztor igen sovány és betegesen sápadt, bár egyikük sem nevezhető még öregnek. Ettől még jobban összeszorult a szíve, hiszen jól tudta, a juhászok testi gyöngesége csak olaj lesz a tűzre: még inkább felkorbácsolja majd ellenük a társa kegyetlen indulatait. Axl várt, míg a pásztorok már majdnem hallótávolságba kerültek, akkor a sarkantyúval oldalba bökve lovát előreléptetett vele, és gondosan a társáé mellé igazította, arra az oldalra, ahol, mint felmérte, a juhászoknak és a nyáj nagy részének el kell majd haladnia. Axl úgy intézte, hogy az ő lova mindenképp hátrébb álljon, legalább egy orrhosszal, mint a társáé – hadd maradjon meg az az illúziója, hogy még mindig ő itt a rangidős mégis, Axl most olyan helyzetben állt, ami pajzsként védte a juhászokat Harvey minden hirtelen támadásától, akár a korbácsával, akár a bunkósbotjával jutna eszébe rájuk rontani. Ám a helyezkedés célja rejtve maradt a bajtársiasság álcája mögött, persze Harvey nem is volt az a kifinomult szellem, aki megorrontaná egy effajta manőver igazi okát. Tényleg, Axlnak most föl is rémlett, ahogy a társa ránéz, szórakozottan bólint, amikor meglátja, hogy ő felzárkózik mellé, aztán már fordítja is vissza mogorva pillantását a mocsár irányába.

Nem véletlen aggódott ennyire Axl a közeledő juhászok sorsáért: néhány nappal azelőtt történt valami, ami komoly okot adott rá. Egy száz faluban jártak, és az a jelenet ezúttal nemcsak a helybeli parasztokat rémisztette meg, hanem épp úgy magát Axlt is. Napsütéses délelőtt volt, a falu főutcáján lovagoltak, és Harvey egyszer csak megsarkantyúzta a lovát, előreavágott, és minden előzetes figyelmeztetés nélkül lerohanta a kútnál összeverődött embereket, akik ott várták a sorukat az ónedényeikkel. Vajon ez alkalommal a korbácsot vagy a bunkósbotot használta? Axl a mocsár szélén a nyájra várva megpróbálta visszaidézni. Mert ha Harvey a korbácsával támad a juhászokra, a karja kisebb megemeléssel nagyobbat tud ütni – tán még Axl lova feje fölött is megpróbálhat átcsapni vele. Ám ha mégis inkább a bunkósbotot választja,

Axl jelenlegi elhelyezkedése miatt Harvey-nak muszáj lenne a lovával a társáé elé kerülni, és egy negyednyit fordulni, mielőtt támadhatna. De efféle manőver Harvey-tól túl sok gondolkodást igényelt volna, márpedig ő az a fajta volt, aki azt szerette, ha minden erőlködés nélküli, spontán kitörésekben nyilvánulhat meg az agressziója.

Axl a kolostori vendégszoba gerendáit bámulva képtelen volt visszaemlékezni rá, vajon gondosan végrehajtott kis manőverével végül megvédte-e vagy sem a pásztorokat Harvey támadásától. Voltak halvány emlékképei: ahogy az ártatlan képű birkák egymásnak torlódnak, ahogy a nyáj összevissza menetben lassan elvonul mellettük, de a juhászok alakja kibogozhatatlanul összekeveredett a kútnál megtámadott falusiakéval. Vajon mi vitte őket abba a faluba azon a reggelen? És épp így, Harvey-val párban? Axl fülében még mindig ott visszhangzottak a merénylet rémes hangjai: sikítozás, kiáltások, gyereksírás, látta maga előtt a gyűlölettel telt tekinteteket, és még most is érezte azt az elkeseredett dühöt, ami akkor támadt a szívében, nem is annyira Harvey, hanem sokkal inkább azok ellen, akik arra kárhoztatták, hogy ilyen társsal kelljen együtt szolgálnia ebben a magasrendű küldetésben. Egy ilyen különleges új misszióban, amivel, ha majd teljesítik, annyira fontos és rendkívüli dolgot hajtanak végre, aminek az értékét csak maga az Isten képes megítélni! De hát hogy remélheti ő, Axl, hogy bármi magasrendűt is képes lesz véghezvinni, ilyen kegyetlen baromállat mellé befogva, mint ez a Harvey?

Most ismét az ősz hajú katona ötlött az eszébe, az a kis félmozdulata ott a hídnál, amikor a másik, a köpcös üvöltözni kezdett a bolondot megjátszó harcossal. Ahogy az a durva katona belemarkolt a „félkegyelmű” Wistan hajába, és húzta, az ősz hajúnak önkéntelenül a levegőbe lendült a keze, és figyelmeztetőn emelte volna a mutatóujját is, ajkát is már-már elhagyták a feddő szavak – de ekkor leengedte a karját. Axl már akkor is tökéletesen értette, mi megy végbe az ősz hajú katona lelkében. Aztán az a kivételes gyöngédség, amivel Beatrice-t megszólította! Axl még most is hálát érzett iránta ezért. Maga előtt látta Beatrice mosolyát, ahogy áll a hídnál a férfi előtt, az pedig felélénkülve, odaadóan figyel a lágyan rámosolygó asszonyra, aki ilyen kedves hozzá.

De ez a kép most inkább összeszorította Axl szívét: félelmet keltett benne. Lám, ott volt az az idegen, akinek a jelenléte akár veszéllyel is fenyegethet – ám csak szól pár kedves szót, és tessék, Beatrice máris kész

újra bízni az egész világban! Az aggasztó gondolat nyomán Axlban feltámadt a vágy, hogy most rögtön megölelje a feleségét. Gyöngéd mozdulattal átkarolta a mellette alvó asszony vállát, és felsóhajtott: hisz Beatrice mindig is ilyen volt! Hát nem ez volt az a tulajdonsága, ami oly kivételes kinccsé tette az ő szemében is? És lám, e különlegesen nemes, gyöngéd természet szépen túlélte mind e hosszú éveket anélkül, hogy valaha is komolyabb bántódása esett volna.

– Nem, ez nem lehet rozmaring, uram – csengett vissza Axl fülében Beatrice hangja, benne azzal a kellemesen feszülő vibrálással.

Ő maga épp fél térde ereszkedett, úgy hajolt a zöldek fölé – szép idő volt, nem volt nedves a föld. Beatrice csakis mögötte állhatott, hisz emlékszik az árnyékára, ami az övét eltakarva vetült elé az erdei növénytakaróra, míg ő két kezével szétnyitotta a leveleket.

– Nem, ez nem lehet rozmaring, uram. Ki látott már rozmaringot, aminek ilyen sárga virágai vannak?

– Akkor rosszul mondtam a nevét, kisasszony – felelte Axl. – De azt biztosan tudom, hogy ez sokfelé előforduló növény, ami semmiféle bajt nem okoz.

Beatrice felkacagott: – Nohát, és épp te volnál az, aki ennyire jól ismeri hazája növényeit? Anyám megtanította nekem az összes növény nevét, ami csak vadon nő ebben az országban, és arra is, miről ismerjem fel őket, de ezt itt előttünk, ezt mégsem tudom, micsoda.

– Akkor ez valami idegen virág, ami csak nemrég honosodott meg ezen a vidéken. De kedves kisasszony, miért aggasztod magad ennyire miatta?

– Azért, uram, mert ez itt olyan gaz, amitől nagyon is jogosan félhetek.

– És miért kellene félni egy gadtól, hacsak nem mérgező? És még akkor is, csak annyit kell tenni, hogy nem érünk hozzá. Márpedig te az elébb, ahogy lehajoltál, megfogtad a kezeddél, és most ugyanerre kértél engem is!

– Ó, de hát ez tényleg nem mérgező, uram! Legalábbis nem abban az értelemben, ahogy te gondolod. Mindazonáltal anyám egyszer leírt egy ehhez igen hasonlatos növényt, és arra figyelmeztetett, hogy ha ifjú leány a hanga közt ilyet vesz észre, az nagy veszélyt jelent, mert ez a virág balszerencsét hoz a hajadonokra.

– És miféle-fajta balszerencsét, kisasszonyom?

– Nem vagyok bolond, hogy eláruljam neked, uram!

Ám az ifjú hölgy – mert azokban a napokban Beatrice az volt még, sugárzó ifjú hölgy –, amint kimondta ezt, maga is lehajolt a fiatalember mellé, aki Axl volt akkoriban, úgyhogy a könyökük összeért egy röpké pillanatra, mire Beatrice bizalomtól sugárzó tekintete belemosolygott Axl szemébe.

– Ha annyira veszélyes ilyen virágot látni – mondta Axl –, miféle kedves dolog az, lehívni engem az útról, csak hogy jól megbámuljam én is?

– Ó, uram, hát *rád* nem hoz balszerencsét! Csak a még férjezetlen hajadonokra! Az egy egészen másik növény, ami a hozzád hasonló ifjakra hoz rontást!

– Akkor ajánlom, mondd el gyorsan, miről ismerem meg azt a másik virágot, hadd retteghessek tőle ugyanúgy, ahogy te félsz ettől.

– Csak élvezd, uram, míg teheted, hogy rajtam gúnyolódsz! Lehet, addig csak, míg egy nap majd elbotlasz és orra buksz, és az a növény épp ott lesz az orrod előtt! Akkor majd meglátod, maradt-e min nevetned, mert ez nem tréfádolog!

Axl most minden érzékével vissza tudta idézni, milyen volt belemeríteni a tenyere élét a hangába és végigsimítani a lány virágzaton, hallani a faágak közt motozó szelet, érezni maga mellett a lány jelenlétét. Vajon ez volt az első alkalom, hogy beszélgettek? Biztos, hogy már korábban is ismerték egymást, ha csak látásból is – hisz még Beatrice esetében is elképzelhetetlen lett volna, hogy ekkora bizalmat érezzen egy tökéletesen idegen férfi iránt.

Kis időre elhallgatott a fejszezsattogás, talán pihent egyet az éjszakai favágó. Majd újra felhangzott megint: Axl gyanította, hogy a harcos kint marad már egész éjszakára. Wistan ugyan képes volt teljesen nyugodtan és megfontoltan viselkedni még a legádázabb ütközetekben is, de attól még felgyűlhetett benne is a feszültség, a tegnap éjjeli és mai eseményeket átélvén – lehet, hogy ezt vezette le a munkával. De még ez esetben is joggal lehetett furcsának találni a viselkedését. Jonus atya este óva intette a további faaprítástól, és tessék, a harcos mégis újra kiment, hogy folytassa, ráadásul immár a késő éjszakában. Wistan, alighogy megérkeztek, nyomban nekigyürkőzött a favágásnak. Akkor még egyszerű előzékenységnek tűnt a részéről, de ebben a pillanatban már szó sem volt erről, és Axl tudta is, hogy Wistannak megvan az oka erre a bős

fahasogatásra, és az korántsem a segítőkészség.

– Nagyon jó helyen van az a tönk meg a tűzifatároló – magyarázta neki Wistan délután a fal tetején. – A fiú meg én, míg dolgoztunk, egész idő alatt remekül szemmel tarthattuk a jövés-menést. És még ennél is jobb, hogy míg kolostorszerte kihordtuk a tűzifát, szabadon járkálhattunk mindenütt, és alaposan körülnézhattunk, még ha néhány átjáró ajtón zárva találtuk is a rácsot.

Axl és a harcos fent álltak a mellvédnél a kolostor magas falán, és tekintetükkel a környező erdőket pásztázva beszélgettek. Már jó darab idő eltelt, mióta a szerzetesek bevonultak tanácskozni – a kolostort és környékét most nyugodt csönd ülte meg. Néhány perce, amikor Beatrice elszenderedett, Axl kisurrant a vendégszobából, és a nap utolsó sugarainak fényében felmászott a kopott kőlépcsőkön a legfelső szintig, ahonnan Wistan leste a kolostor körüli erdők sűrű lombjait.

– De miért ez az aggodalom, Wistan mester? – kérdezte Axl. – Netán gyanakszol valamiért ezekre a jó fráterekre?

A harcos, kezével a szemét árnyékolva, így felelt: – Míg az ösvényen kapaszkodtunk fölfelé, nem volt más vágyam, csak hogy bekucorodhassak egy sarokba, amint megérkezünk, hadd sodorjon azonnal magával az álom. De most, hogy itt vagyunk, nem tudom elűzni azt az érzést, hogy valami veszély leselkedik ránk ezen a helyen.

– Lehet, hogy csak a kimerültség tartja benned ébren az efféle gyanút, Wistan. Mi adhat itt okot neked aggodalomra?

– Még semmi, amit bizonyosságként felmutathatnék. De gondold csak meg: az elébb betértem az istállóba, hogy megnézzem, minden rendben van-e a kanca körül, és a hátsó állás felől hangokat hallottam.

Úgy képzeld el, uram, hogy azt a másik állást fallal választották el emettől, amibe a kancám van bekötve. És én egy másik ló zajait hallottam a falon túlról, pedig amikor megérkeztünk, és én bevezettem a kancát, még semmiféle ló nem volt az istálló egyetlen zugában sem. Kimentem tehát, és át a másik oldalra, ahol egy bezárt ajtóba ütköztem, amin óriási lakat lógott, csak a kulcs nem volt sehol, ami nyithatná.

– Bizonyára van valami ártatlan magyarázata mindennek, Wistan. Az a ló korábban a mezőn is legelészhetett, ahonnan csak később hozták be.

– Nem. Megkérdeztem egy frátert, és megtudtam, hogy ők nem tartanak lovakat, és pedig azért nem, nehogy túlon túl megkönnyítse a terheiket.

Nagyon is úgy tűnik, hogy a mi jövetelünkkel egy időben más vendégük is érkezett, éspedig olyasvalaki, aki nagy gonddal igyekszik az ittlétét rejtve tartani előttünk.

– Most, hogy mondod, Wistan mester, jut eszembe, Brian atya említést tett egy nagyon fontos látogatóról, aki az apát úrhoz jött, és aki olyannyira jelentős személy, hogy az érkezete miatt még a gyűlésük is késedelmet szenvedett. Nem tudhatunk semmit arról, mi zajlik itt, de bármi legyen, az minket bizonyára semmimód nem érint.

Wistan elgondolkodva bólintott:

– Igazad lehet, Axl uram. Talán egy kis alvás el is oszlatja majd a gyanakvásomat. De azért elküldtem a fiút, járkalja csak be az egész kolostort, hisz, felteszem, ha a szerzetesek bárhol belebotlanak, az ő természetes ifjonti kíváncsisága bocsánatosabb bűnként esik a latba, mintha egy felnőtt férfit kapnának azon, hogy itt szaglászgat mindenfelé. Az elébb vissza is tért, és jelentette, hogy az egyik szárnyból nyögéseket hallott, ott, abban, ni – és Wistan megfordulva az egyik épületszárnyra mutatott –, olyan hangokat, amiket az ember fájdalomában hallat. Az ifjú Edwin úr be is surrant a hang után, és vérfoltokat látott a folyosón, frisseket és régebben megszáradtakat egyaránt, amik egy szoba bezárt ajtajáig vezették.

– Valóban különös. De még akkor is lehet, hogy semmiféle titok nincsen, mondjuk, egy szerzetes szerencsétlen balesetet szenvedett, talán épp ezekről a kopott lépcsőkről leesve.

– Elismerem, uram, nincs igazán komoly okom, hogy bármi rosszat feltételezzek. Talán csak a harcos ösztönöm súgja, hogy jobb volna a kardomat itt tudni az övemben, és felhagyni azzal, hogy parasztleánynek tettesem magam. Bár lehet, hogy a félelmeim egyszerűen abból fakadnak, amit ezek a falak suttoznak a régebbi időkről.

– Mire céloz ezzel, uram?

– Biztos vagyok benne, hogy nem is oly régen ez a hely még nem kolostor volt, hanem hegyi erőd, éspedig az a fajta, amit jó alaposan megépítettek, hogy állja az ellenség ostromát. Emlékszel, milyen kimerítő volt az út, ahogy felkapaszkodtunk ide? Hogy kanyargott az ösvény erre-arra, olykor mintha körben visszafelé akarna vinni minket, mintha csak minden erőnket ki akarná szipolyozni? No, most nézz le itt, uram, és képzelj oda, ahogy a magas körbástyák tövében kanyarog az út! Azok tetejéről fogadták valaha a várvédők a hívatlan vendégeket nyilak és kövek

záporával meg dézsából öntött forró vízzel. Már az is nagy ünnep lehetett, ha pusztán a kapuig élve eljutottak.

– Ahá, látom – felelte Axl. – Nem lehetett egyszerű megmászni azokat a bástyákat.

– Mi több, uram, lefogadom, az az erőd hajdan a szászok kezén volt. A fajtám több felismerhető nyomát észrevettem itt, ami talán a te szemednek láthatatlan marad. Nézz csak oda, uram – mutatott le Wistan egy falakkal körbevett macskaköves udvarra. – El tudom képzelni, hogy volt egy második kapu is, ott, abban az udvarban, sokkal erősebb, mint az első, ráadásul rejtve maradt az ösvényen fölfelé mászó támadók elől. Ők csak az első kaput látták a külső falon, és neki is feszültek, hogy megrohamozzák, de az csupán az úgynevezett vízikapu volt, amit mi, szászok azért hívunk így, mert az erőd melletti folyóra vagy várárookra nyílik. Nos, ezen a vízikapun bizonyára szép számmal engedték be az ellenséget – mégpedig szántszándékkal, mert amikor már jó sokan voltak bent, hirtelen rájuk eresztették a kapurostélyt. Ezzel azok a sokak, akik bejutottak, a két kapu közé rekedtek, és pusztán annyi helyen, látod, mint az az udvar ott, és hiába voltak túlerőben, mert a vár népe még mindig a legnagyobb előnyből: felülről támadhatta őket. Mind egy szálig lemészárolták őket, mielőtt az első kapun a következő csapatot beengedték. Láthatod, uram, hogyan működött az erőd rendszere. Mára a béke és imádság hona lett, de azért nem kell nagyon mélyre fürkészned, hogy meglásd a vér és az erőszak nyomait.

– Remekül olvasol a jelekből, Wistan mester! Bár engem borzadással tölt el, amit megmutatsz.

– Azt is meg merem kockáztatni, hogy volt idő, amikor családostul éltek itt a szászok, a birodalom minden tájáról idemenekülve, hogy az erődben keressenek védelmet. Asszonyok, gyerekek, sebesültek, öregek, betegek. Nézd amott a másik udvart, ahol a szerzetesek gyülekeztek ma délután! Ott álltak az ostrom szemlélői. És nem mások ám, mint a leggyöngébbek, hogy tanúi legyenek, ahogy a támadók a két kapu között visítoznak, mint a csapdába esett egerek.

– Ezt nem tudom elhinni, uram – mondta Axl. – Sokkal inkább azt, hogy elrejtőztek odalenn a vár pincéiben, és imádkoztak a túlélésért.

– Csak a leggyávábbja. De a legtöbbje ott állt, abban az udvarban, sőt még ide is feljöttek, ahol most mi állunk, kockáztatva, hogy nyilat vagy lándzsát kapnak a testükbe, ezt az adót örömezt megfizették azért, hogy

végignézhessek a lentiek haláltusáját.

Axl csak a fejét rázta: – Nem, nem, az a fajta népség, akiről te beszélsz, egészen biztosan nem talált semmi élvezetet a vérengzésben, még akkor sem, ha az ellensége vérét csorgatták!

– Épp ellenkezőleg, uram. Én olyan emberekről beszélek, akik kegyetlen utat jártak meg, míg idáig értek, és azon az úton végig kellett nézniük, ahogy a gyerekeiket megcsonkolják, és meggyalázzák a húgaikat. A kín és gyötrellem hosszú mérföldjei után érték csak el ezt a helyet, az ő szentélyüket, és azon az úton végig ott lihegett a sarkukban a halál. És akkor jön egy megsemmisítő erejű, hatalmas támadó sereg. Az erőd kitarthat ugyan néhány napig, még egy-két hétig is talán. De mind tudják, végül a saját halálukkal is szembe kell nézniük, amikor majd őket mérszárólják le a betolakodók. Tudják, hogy a kisgyerekek, akiket most ölelő karjaikkal próbálnak megvédeni, nemsokára véres, tehetetlen bábuként hevernek majd azokon a macskaköveken. Tudják, mert annyiszor látták már ott is, ahonnan ide menekültek. Látták, ahogy az ellenségeik gyújtogatnak, ahogy ölnek, ahogy egyik a másika után gyalázza meg a lányt, aki már holtan fekszik alattuk, mert közben belehalt a sebeibe. Tudják, hogy ez következik, ezért kell nekik kiélvezni az ostrom első napjait, amikor az ellenség előbb megfizet azért, amit majd később elkövet. Más szavakkal, Axl uram, ez *előre* megízlelt bosszú, azoké, akiknek nem lesz már módjuk rá utána, ahol a bosszú megfelelő helye volna. Ezért mondom, uram, az én szász húgaim mind itt álltak, éljenezve és tapsolva, és minél kegyetlenebb halált halt ott lenn az ellenség, annál nagyobb örömet éreztek a szívükben.

– Nem, uram, én ezt nem hiszem el – felelte Axl. – Hogy is lehetne ennyire mély gyűlöletet érezni olyan tettek iránt, amelyeket még el sem követtek ellenük? Azok a jó emberek, ha már egyszer menedéket kaptak itt, bizonyára az utolsó percig hittek és reméltek, és egészen biztos vagyok benne, semmi kétségem nincs afelől, hogy száналommal és borzadással néztek minden élő kínra, legyen barát vagy ellenség, aki elszenvedte.

– Az éveid számát tekintve, Axl uram, kettőnk közül valóban te vagy a rangidős, de még mennyire, ám ami a véres harcot illeti, lehet, én vagyok az öregember, és te az ifjú. Hányszor láttam én már, ahogy a tengernél is mélyebb sötét gyűlölség hullámai előntik az öreg nénék arcát, vagy a zsenge gyermekét, és voltak napok, amikor én magam is ugyanezt a feneketlen gyűlöletet éreztem magamban.



– Nem, én ezt nem vagyok hajlandó elhinni, uram! Ráadásul a tovatúnt barbár időkről beszélünk, és azok remélhetőleg már örökre elmúltak. Ezt a vitánkat már nem döntheti el a gyakorlat, hála istennek!

A harcos furcsálkodva nézett Axlra. Előbb úgy tűnt, hogy válaszolni készül neki valamit, de aztán meg úgy, hogy mégis inkább meggondolta magát. Megfordult, vizsgálódva nézegette a mögöttük álló kőépületeket.

– Ahogy a tűzifát szétszítva bejártam a terepet, minden sarokból rám köszöntek ennek a múltnak a döbbenetes nyomai. Kétségtelen, uram, ha már a második kaput is betörték, ez az erőd még akkor is rengeteg csapdát tartogatott az ellenség számára, és közülük nem egyet ördögi fortéllyal terveltek ki. Ezek a jó fráterek aligha sejtik, mi minden mellett sétálnak itt el nap mint nap. De elég ebből. Hanem amíg még e csöndes, békés percen osztozhatunk, engeddd meg, kedves Axl uram, hogy a bocsánatodat kérjem, amiért korábban annyi kényelmetlen érzést okoztam neked. Arra célok, amikor ezt a jó lovagot faggattam rólad.

– Egy szót se többet erről, uram! Felejtsd el! Nem volt abban semmi sértő, még ha nagyon meg is leptél vele minket, engem is, meg a feleségemet is. Egyszerűen csak összekeversz valaki mással, ez a tévedés könnyen megesik.

– Köszönöm a megértésedet. Igen, így van, és olyasvalakivel keverlek össze, akinek az arcát nem tudom elfelejteni, még akkor sem, ha apró gyerekkoromban láttam utoljára.

– Eszerint még a távoli nyugati országban.

– Igen, uram, azokban az időkben, még mielőtt elvittek onnan. Akiről én beszélek, az a férfi nem volt harcos, de kardot viselt, és egy pompás ménen lovagolt. Gyakran látogatott el a mi falunkba, és mi, kisfiúk, akik csak parasztokkal és révészekkel találkoztunk addig, rajongtunk érte: számunkra kész csoda volt.

– Igen, megértem, hogyan lehetett azzá.

– Emlékszem, ahogy csapatostul masírozunk a nyomában végig a falun, bár mindig csak tisztos távolból mertük követni. Voltak napok, hogy gyorsan lovagolt, ilyenkor a vénekhez igyekezett tanácskozásra, vagy sietett, hogy gyűlésbe hívja a népet a falu főterére. Máskor meg csak úgy poroszkált kedvére kényelmesen, hol ezzel, hol azzal állt meg váltani néhány szót, mint aki pusztán az idejét akarja elütni. Kevéssé beszélte a nyelvünket, de mivel a mi községünk a folyóra épült, ahol egyfolytában jöttek-mentek a hajók, nálunk sokan beszélték az ő nyelvét, így sosem

szenvedett társaság hiányában. Néha mosolyogva odafordult hozzánk, a kisfiúcsapathoz is, de erre mi, értetlen kölykök menten szétrebbentünk, és gyorsan elbújtunk, ki ahova látott.

– És ez volt az a falu, ahol ilyen jól megtanultad a nyelvünket?

– Nem, az később jött. Amikor elvittek.

– Elvittek, Wistan mester?

– Igen, ebből a faluból engem katonák vittek el, hogy zsenge koromtól kezdve eddzenek és képezzenek, azzá a harcossá, aki ma vagyok. Britonok vittek el, hamar megtanultam a nyelvüket beszélni, és a harcmodorukat is gyorsan elsajátítottam. De ez már nagyon régen történt, és a dolgok idővel furcsa alakot ölthetnek az ember emlékezetében. Amikor ma reggel először megláttalak abban a szász faluban, talán a reggeli napfény csalóka játéka volt, de abban a pillanatban újra annak a kisfiúnak éreztem magam, aki szégyenlősen kikandikál, hogy lássa a nagy embert a mögötte úszó köpönyegszárnnyal, ahogy lovagol végig a falun, mint oroszán a tehenek és disznók között. Gondolom, a mosolyod szeglete, vagy a gesztusaidból valami, talán ahogy kissé megbillented a fejed, amikor üdvözlöd az idegent... De már látom, hogy tévedtem, mert te nem lehetsz azonos azzal az emberrel. Egy szót se többet erről. Mondd inkább, hogy van jóasszonyod: remélem, nem merült ki nagyon.

– Már visszatért belé a lélek, köszönöm kérdésedet. Azért én azt javasoltam neki, csak maradjon a szobában, és pihenjen tovább. Úgyis arra kényszerülünk, hogy maradjunk: egy s más okból meg kell várunk, míg a szerzetesek befejezik a tanácskozást, és az apát engedélyt ad végre, hogy az orvosláshoz értő Jonus atya megvizsgálhassa a feleségemet.

– Nagyon elszánt hölgy a te asszonyod, uram. Csodálatos azért, ahogy idefelé egyetlen zokszó nélkül tette meg velünk ezt a nehéz utat. Nicsak, közben visszatért a fiú!

– Nézd, Wistan mester, hogy fogja a sebét! Őt is el kell vinnünk vizitre Jonus atyához!

Wistan mintha meg se hallotta volna: a mellvédtől elfordulva máris a kis lépcsőfokokon igyekezett lefelé Edwin elé. Pár pillanat múlva a fejüket összedugva halk tárgyalásba merültek. A fiú hevesen magyarázott valamit a harcosnak, aki szemöldökráncolva hallgatta, olykor-olykor bólított egyet.

Ahogy Axl is lement a vendégszoba folyosójára, Wistan csöndben mondta neki:

– Az ifjú Edwin úr nagyon különös felfedezésről számolt be épp az imént, amiről legjobb lesz a saját szemünkkel megbizonyosodni! Gyere, Axl uram, kövessük őt, de csak úgy sétálgatva, mint akiknek semmi különösebb céljuk nincs. Ez arra az esetre szükséges, ha netán a nyomunkba szegődne az az öreg fráter, akit azért hagytak kívül a tanácskozáson, hogy kémkedjen utánunk.

És valóban: az udvaron egy vénséges vén szerzetes sepregetett magában. Ahogy közeledtek hozzá, Axl észrevette, hogy valamit duruzsol, motyog maga elé, egészen elmerülve a saját világában. Alig figyelt rájuk, ahogy Edwin odavezette őket a csúcsíves átjáróhoz, ami két épület között nyílt az udvar másik oldalán. Az ív alatt kilépve gyér fűvel benőtt, hepehupás terepen találták magukat. Itt rátértek az útra, amit az egyenetlen, kopár talajon alig embermagasságúra nőtt, száradozó fácskák sora jelzett. Ahogy mentek Edwin nyomában az alkonyati ég alatt, Wistan halkán odaszólt Axlnak:

– Axl uram, megvallom, nagyon megfogott engem ez a fiú. Lehet, hogy újra kellene gondolunk azt a tervet, hogy a fiad falujában hagyjuk. Nagyon is megfelelne nekem, ha magam mellett tarthatnám még egy darabig.

– Nyugtalanít, hogy ezt mondd, uram!

– De miért? Aligha vágyik arra, hogy élete végéig csak a disznókat etesse és túrja a fagyos földet.

– És melletted mégis mi várna rá?

– Ha majd teljesítetem a küldetésemet, elviszem magammal a keleti mocsárvidékre.

– És ott mit vársz tőle, mit tegyen, uram? Attól kezdve harcolhat a normannokkal élete végéig?

– Lehet, uram, hogy te ezt nem helyesled, hanem ennek a fiúnak egészen különleges vérmérséklete van: nagyszerű harcos válik belőle! De csitt, épp itt jön: lássuk, mit hoz nekünk.

Ahol mentek, három fakalyiba dűledezett a csenevész fasor mentén. Annyira roskatagok voltak, mintha csupán az tartaná őket állva, hogy egymásnak támaszkodhatnak. A nedves földbe keréknyomok mélyedtek. Edwin megállt, és rájuk mutatott. Majd odavezette őket a három kunyhó közül a legtávolabbihoz.

Nem volt rajta ajtó, és a tetőcserepek java része is hiányzott: fentről bekandikált az égbolt. Beléptükre madarak rebbentek fel, veszett kavargás támadt, majd kirepültek a tető lyukain. Axl a kiürített viskó homályában

kétkerekű kordét látott kirajzolódni, már félig a sárba süppedt kerekekkel. Durván faragott tákolmány volt, tán maguk a szerzetesek fabrikálták. De nem is a kordé volt az, ami azonnal megragadta a figyelmét, hanem a ráerősített ketrec: ahogy közelebb lépett, észrevette, hogy bár a ketrec maga vasból készült, a közepén vastag fagerenda fut végig, és alul ez a pillér erősíti a ketrecet a deszkákhoz. A faoszlopon láncok és bilincsek lógtak, fejmagasságban feketére festett fura fémtárgy: leginkább vas álarcnak látszott, csakhogy egyáltalán nem vágtak rajta lyukat a szemnek, még a szájnak is csak nagyon kicsi nyílást hagytak. A kordét és körötte a földet mindenütt madárürülék pöttyökkel tarkított tollak borították. Edwin egymás után többször kinyitotta és becsukta a ketrec elülső rácsát, és míg a rozsdás zsanért nyikorgatta, korábbi izgatottságából semmit sem veszítve magyarázott a maguk nyelvén Wistannak, aki folytatta a komoly bólogatást, fürkésző tekintetét körbejárva a félhomályos fészkerben.

– De furcsa – mondta Axl –, hogy ezeknek a szerzeteseknek effajta szerkezetre szükségük lehet. Nem kétséges, csakis valami jámbor szertartás céljait szolgálhatja.

A harcos megindult a kordé körül, óvatosan kerülgetve a pangó pocsolyákat.

– Egyszer régebben láttam már ilyesmit – mondta. – Első látásra azt hiheted, ezt az eszközt arra tervezték, hogy az ebben fogva tartott ember ki legyen téve az elemek kegyetlenségének. De nézd csak, a rácsai közt épp elég távolság van ahhoz, hogy a vállam beférjen, és itt, nézd, vastag alvadt vérbe ragadtak a madártollak. Akit ebbe bezártak, az a hegyi ragadozó madarak áldozata lett. Megbilincselve nem tudott védekezni a mohón támadó kampós csőrök ellen. Ez a vas álarc, bármilyen félelmetesnek látszik is, tulajdonképp a könyörületesség jele: ezzel óvták az áldozatot, nehogy a madarak kivájják a szemét, hogy az legyen a csemege a lakomájukon.

– Mégis, nem lehetett ennek a holminak valami nemesebb célja? – vetette fel Axl, de ekkor Edwin újra megszólalt, és Wistan nyomban megfordult, hogy kinézzen a kunyhóból. Végül visszafordulva így szólt Axlhoz:

– A fiú azt mondja, ezeket a nyomokat követve odakinn eljutott a szikla pereméig. Azt mondja, a talaj épp eléggé puha ahhoz, hogy jól lássa, merre szokott menni és hol szokott megállni ez a ketreces kordé. Más szóval, minden jel arra mutat, hogy nekem van igazam a feltevésemben. És

a nyomokból azt is látom, hogy a kordét nem olyan régen gurították ki utoljára.

– Nekem fogalmam sincs, mit jelent ez, Wistan mester, de annyit mondhatok, már én is osztozom a rossz érzéseidben. Ez a holmi iszonyatot keltett bennem, az a sürgető vágyam támadt tőle, hogy mielőbb visszatérjek a szállásunkra, hogy a feleségem mellett lehessenek.

– Épp erre készülünk, uram: visszamegyünk. Ne maradjunk itt tovább egy percet se!

De amint kiléptek a kalyibából, Edwin, aki most is elöl ment, hirtelen megtorpant. Axl előrelesve csuhás alakot pillantott meg az esti homályban. A magas fűben állt, alig valamivel előttük.

– Azt hiszem, ez az a szerzetes, aki ott söprögetett az imént az udvaron – mondta a harcos Axlnak.

– Lát minket?

– Úgy sejtem, igen, és tudja, hogy mi is látjuk őt. De mégis úgy áll ott, mint egy fa. No, gyerünk, menjünk oda hozzá!

A szerzetes csak ácsorgott a térdig érő fűben, az ösvény szélén, amin Axlék közeledtek felé. Odaértek mellé, de a csontsovány, már inkább girhes alak tökéletesen mozdulatlan maradt, csak a szél cibálta a csuháját és hosszúra nőtt, deres haját. Ahogy a látószögébe értek, kifejezéstelenül bámult rájuk dülledt szemeivel.

– Te minket figyelsz, uram – szólt neki Wistan megállva mellette –, és pontosan tudod, hogy épp az imént mit fedeztünk fel itt. Így talán meg tudod mondani, miféle célból készítettétek ti, szerzetesek azt az eszközt, ami ott áll bent a kunyhóban.

A fráter egy árva szót sem szólt, csak a kolostor irányába mutatott.

– Lehet, hogy némasági fogadalom köti – mondta Axl. – Vagy tényleg néma, amilyenek az úton te tetteted magad, Wistan.

A szerzetes kigázolt a magas fűből az ösvényre. Furcsa tekintetét egyenként végigjáratta mindükön, aztán megint az épületek felé mutatott, végül elindult a kolostor irányába. Axlék követték, kicsivel lemaradva mögötte. A szerzetes időről időre hátrapillantott rájuk a válla fölött.

A kolostorban már mindenütt sötét volt: az alkonyi égre felrajzolódott az épületek fekete tömbje. Ahogy közeledtek, a girhes szerzetes megállt, mutatóujját intőn a szája elé tette, majd lassan, óvatosan lépdelve indult tovább. Nyilvánvalóan azon igyekezett, hogy láthatatlanok maradjanak, és hogy a központi udvart messze elkerüljék. A fő épületek mögötti keskeny

átjárókon vezette őket, ahol a lábuk alatt lejtős, csupa gödör talaj érződött. Egy helyütt, ahol behúzott nyakkal próbáltak észrevétlen elsurranni a fal tövéén, a fölöttük nyíló ablakokból a szerzetesek gyűlésének zajait hallották kiszűrődni. Valaki átkiabált a hangzavaron, aztán egy másik hang kiáltott fel, csöndet követelve – talán épp az apaté. De nem volt idejük sokat időzni a nyitott ablakok alatt, aztán hamarosan mind ott álltak a boltív előtt, amin keresztül a fő kolostorudvar kerengőjébe lehetett kilépni. A sovány szerzetes unszólo kézjeleivel most azt próbálta elmagyarázni nekik, hogy ezen a helyen minél gyorsabban és a lehető legcsöndesebben kell áthaladniuk. De nem szelték át a fáklyákkal megvilágított központi udvart, csak egy sarkát vágták le, az árkádok árnya alatt. Amint a néma szerzetes megint megálljt intett, Axl sűgva odaszólt neki:

– Jó fráter, úgy látom, az a szándékod, hogy valahová máshová vezess minket innen. Ha így volna, kérlek, hadd menjek föl a feleségemért, hogy magunkkal hozzam őt is, mert igencsak rossz érzés lenne, ha magára kellene hagynom e helyen.

A szerzetes, aki Axl első szavára meredten bámulva nyomban odafordult, most a fejét rázta, és ujjával egy pontra mutatott a félsötétben. Axl csak ekkor vette észre, hogy Beatrice már ott áll a kerengőre nyíló ajtó egyikében. Megkönnyebbűlten intett a feleségének. Ahogy kis csapatuk közelített Beatrice felé, a hátuk mögűl haragos hangok hullámai csaptak fel: megint a szerzetestanácskozás hangjai.

– Hogy érzed magad, hercegnőm? – kérdezte Axl a feleségét, *ahogy* megragadta az asszony feléje nyűjtott kezét.

– Ó, Axl, békésen pihentem, amikor ez a néma szerzetes elébem termett, mintha valami szellem jelent volna meg előttem. Én úgy látom, feltett szándéka, hogy elvezessen minket valahová. Talán lehet, hogy tényleg az a legjobb, ha követjük.

A szerzetes a szája elé emelve ujját ismét csendre intette őket, majd terelő mozdulattal nógatta Beatrice-t, lépjen beljebb a küszöbről, ahol eddig várt rájuk, és ahol a nyomában ők is beléptek abba az épületbe. Zárt folyosók fogadták őket – ugyanolyan alagűtszerű járatok, mint Axlék barlangfalujában. A kis falfűlkékbe helyezett lámpások nemigen enyhítettek a sötétségen. Axl, a belé karoló Beatrice-szal az oldalán, egyik kezét maga elé tartva haladt előre. Egy helyűtt visszatértek a szabad ég alá, két felszántott telek között átszeltek egy sáros udvart, majd egy kő ív alatt beléptek egy újabb épületbe, ahol végre szélesebb volt a folyosó és

nagyobbak a fáklyák – itt végre a néma szerzetes is mintha lassítani mert volna. Ahogy a lélegzetét visszanyerte, még egyszer egyenként végignézett rajtuk, aztán jelezte, hogy várjanak, és eltűnt a folyosó boltívei alatt. Kisvártatva ismét feltűnt, és továbbvezette őket, mígnem egy ajtónál megálltak. Bentről gyöngé hang szólt ki:

– Kerüljetek beljebb, kedves vendégeim! Szegényes szoba ez, amiben fogadni tudlak, de szívesen látlak benneteket.

\*

Ahogy Axl várta, hogy az álom végre meglepje, még egyszer visszaidézte, ahogy mind a négyen, a néma szerzetessel együtt, bepréselték magukat abba az aprócska cellába. A benne álló ágy mellett egyetlen gyertya égett. Axl érezte, hogy Beatrice visszahőköl, ahogy meglátja az ágyban fekvő alakot, aztán vesz egy mély levegőt, és beljebb lép a szobába. Nemigen volt elég a hely ennyi embernek, de hamarosan elrendeződtek az ágy körül, úgy, hogy mind elférjenek. A harcos és a fiú a legtávolabbi sarokban foglaltak helyet, Axl háta a hűvös kőfalnak nyomódott. Beatrice került legbeljebbre, aki mintha támaszért hajolt vissza Axlhoz. Ő állt a betegágy fölött, ahonnan hányás- és vizeletszag enyhe bűze áradt. Mindeközben a néma szerzetes az ágyban fekvő ember körül foglalatoskodott: abban próbált segíteni neki, hogy felüljön.

Vendéglátójuk jócskán benne volt a korban: nagydarab, fehér hajú ember, aki mind az utóbbi időig élénk, erőteljes alak lehetett – ám most mintha rengeteg kint okozott volna neki az az egyszerű mozdulat is, amit a felülés jelent. Ahogy megemelte a felsőtestét, a vastag pokróc lecsúszott róla, felfedve a vérfoltos hálóinget. De nem ez volt az, amitől Beatrice hirtelen hátralépett, hanem a férfi nyakának és arcának látványa, ami most tisztán elénk tárult az ágy mellett álló gyertya fényében. Az a kidomborodó daganat az álla egyik oldalán, ami a sötét bíborszíntől a sárgáig fakult, és amitől a fejét enyhe szögben elferdítve kellett tartania. A daganat tetején a felhasadt bőr körül genny és alvadt vér. A férfi arcán mély, nyitott vágás futott végig a járomcsonttól az állkapocsig, ami felfedte az ínyét és a szájüregét. Iradatlan fájdalmat okozhatott neki, hogy mosolyogjon, ám amint felültették, mégis ezt tette: rámosolygott a jövevényekre.

– Isten hozott benneteket, kedves vendégek! Én Jonus vagyok, és tudom,

milyen nagy utat tettetek meg, hogy találkozzatok velem. Drága vendégeim, ne nézzetek rám ilyen szánakozással! Ezek a sebek már igazán nem maiak, aligha okozhatnák azt a kint, amit régen, amikor még frissek voltak!

– Most már megértjük, kedves Jonus atya – szólalt meg Beatrice –, a jó apát úr miért vonakodik annyira engedélyt adni, hogy idegenek zavarhassanak. Mi is megvártuk volna az engedélyét, de ez a jó szerzetes elvezetett minket ide hozzád.

– Ez itt Ninian, az én legmegbízhatóbb barátom. Még akkor is tökéletesen megértjük egymást, ha ő némasági fogadalomban él. Megérkezésetek óta figyel benneteket, és rendszeresen jelent nekem rólátok. Nos, én úgy véltem, most van itt az ideje, hogy találkozzunk, még ha az apát mit sem tud róla.

– De mi okozhatott ilyen komoly sérüléseket neked, atyám – kérdezte Beatrice –, egy ilyen embernek, aki a kedvességéről és a bölcsességéről híres?

– Kérlek, ne pazaroljuk az időnket erre, jóasszonyom! Az én gyarló testi erőm nem hagyja, hogy sokáig beszélgethessünk. Tudom, hogy ti ketten, te magad meg ez a bátor fiú, a tanácsomért jöttetek. Engedd meg, hogy először a fiút vizsgáljam meg, aki, úgy tudom, egy sebet visel a testén. Gyere közelebb, ide a fénybe, kedves fiam!

A páter hangja, bár gyöngéd volt, mégis magától értetődően parancsoló is, és Edwin azonnal engedelmeskedett. De Wistan azonnal utánanyúlt és megragadta a karjánál fogva. Talán a gyertyaláng hatott így, vagy a harcos remegő árnya tette, ami mögötte táncolt a falon, de Axlnak egy pillanatra úgy tűnt, hogy Wistan tekintete nemcsak különös erővel szegeződik a sebesült szerzetesre, hanem már-már gyűlölet szítja ezt a nézést. Visszarántotta a fiút a falhoz, ő maga pedig tett egy lépést előre, mintha óvó pajzsként akarna a védenca elé lépni.

– Mi a baj, te juhász? – kérdezte Jonus atya. – Csak nem hiszed, hogy megfertőzik az öcsédet a sebeim? Hát jó, a kezem ne is érintse! Hagyd, hadd lépjen közelebb, hogy pusztán a szememmel vizsgáljam meg a sérülését!

– A fiú sebe tiszta – felelte Wistan –, nincs szüksége ellátásra. Csak ez a jóasszony szorul a segítségedre.

– Wistan mester – szólt közbe Beatrice –, hogy mondhatod ilyet? Hisz te tudod a legjobban, hogy egyik pillanatról a másikra gyulladással látat



hozhat a legtisztább seb is! A fiúnak a gyógyuláshoz minden bizonnal szüksége van e bölcs atya útmutatásaira!

Wistan, mintha meg se hallotta volna Beatrice szavait, csak bámulta tovább a beteg szerzetest. Válaszképpen Jonus atya is úgy meredt a harcosra, mintha egészen megbűvölte volna. Aztán kis idő múlva Jonus atya törte meg a csendet:

– Figyelemre méltóan merész kiállásod van egy egyszerű juhászhoz képest.

– Ez a mesterséggel jár: egy juhásznak hosszú órákon át kell kitartóan figyelnie, nem gyülekeznek-e a nyáj körül farkasok a sötétben.

– Ez bizony így igaz, semmi kétség. El tudom képzelni, milyen gyorsan kell annak a juhásznak mérlegelnie, ha valami hangot hall a sötétben, hogy vajon veszély közeleg, vagy jó barát. Leginkább csak arra bízhatja magát, hogy képes nagyon gyorsan, és úgy is helyesen dönteni.

– Csak a bolond juhász hiheti, hogy a reccsenő ág vagy a sötétben settenő figura azt jelenti, hogy jó pajtás közeledik, aki kellemes társasága lesz. Nagyon elővigyázatos fajta vagyunk mi, uram, épp ezért mondom neked, páter, hogy én az imént a saját szememmel láttam azt a fura alkalmatosságot abban a rozoga pajtában.

– Ó. Gondoltam, hogy előbb-utóbb előhozakodsz vele. És magad hogy értékeled ezt a felfedezéset, te juhász?

– Haragot érzek.

– Haragot?! – Jonus atya úgy reccsent vissza a harcosra, mintha maga is megdühödött volna. – És mi váltotta ki a haragodat?

– Csak szólj, uram, ha tévednék, de úgy sejtem, itt a ti szerzetesi köreitekben az lett a szokás, hogy időközönként kivetítetek magatokat ebben a ketrecben a sziklaperemre, és kiteszitek a testeteket a ragadozó madarak támadásának, azt remélve, majd így vezeklitek le a bűneiteket, amiket valaha elkövettetek ebben az országban, és amelyek hosszú időközön át büntetlenül maradtak. Ezek a csúf sebhelyek, amiket itt most a szemem előtt látok, még ezek is így keletkeztek – hiszen, amennyire én tudom, a dogma szerint a szenvedést önként vállaló jámborság könnyít az elszenvedett kínokon. Mégis, hadd mondjam ki, én ugyan semmiféle szánalmat nem érzek irántad a sebeid láttán. Hogy lehetne azt bűnhődésnek tekinteni, uram, ha fátylat borítanak a legmocskosabb bűntettekre? Hát ennyivel beérné ez a ti keresztény istenetek, ilyen könnyen megvesztegethető egy kis önként vállalt testi penitenciával meg néhány

imával? Ilyen kevésbé törődik az igazsággal, hogy engedi helyrehozatlan maradni?

– A mi istenünk a kegyelem istene, juhász. Neked, aki pogány vagy, nehéz volna megértened őt. Ilyen istentől nem botorság bocsánatot remélni, akármilyen óriási is a bűn, amit elkövettél. A mi Urunk kegyelme végtelen.

– És mire jó egy végtelen kegyelmű isten? Te pogánynak gúnyoltál engem, bár az én őseim istenei világosan kimondták, amit várnak tőlünk, és keményen büntetnek, ha eltérünk a törvényeiktől. A ti keresztény kegyelemistenetek engedélyt ad az embernek, hogy kergethesse mohó szenvedélyeit, a birtoklási vágyát, a vérszomját, tudván tudva, hogy egy kis imádkozással meg némi bűnbánattal megbocsátást és áldást nyerhet.

– Igaz, ebben a kolostorban is vannak olyanok, akik még mindig hisznek az efféle dolgokban. De biztosíthatlak, juhász, hogy Ninian és én már rég felhagytunk az ilyen téveszmék követésével, és ezzel nem is vagyunk egyedül. Tudjuk, hogy nem lehet visszaélnünk az Isten kegyelmével, noha a legtöbb szerzetes testvérünk, beleértve az apátot is, nem osztja ezt a nézetünket. Ők még mindig szentül hiszik, hogy a ketrec és a folytonos imádkozás elegendő lehet. Pedig ezek a fekete varjak és hollók épp az Isten haragjának a jelei. Eddig még soha nem jöttek. A tavalyi kemény télen, mikor olyan hideg volt a szirten, hogy a legszívósabb testvérek is ríttak a jeges széltől, a madarak alig okoztak még bosszúságot, csak annyit, mint a pajkos gyermekek, épp hogy megcsipkedtek minket a csőrükkel. Ha megráztuk a láncot vagy kiáltottunk egy jó nagyot, elég volt, hogy távol tartsuk őket. De most valami új fajta érkezett hozzánk, nagyobbak, vakmerőbbek, ahogy ránk néznek, a szemükben eszelős düh. Elszánt haraggal tépdésnek minket, akárhogy hadonászunk vagy kiabálunk. Három kedves testvérünket ölték meg az elmúlt hónapokban – és még mennyien kaptak mély sebeket tőlük! Ezek minden bizonnyal jelek.

A szerzetes szavai hallatán Wistan viselkedése láthatóan megennyhült – de szilárdan tartotta magát a fiú előtt.

– Azt akarod mondani – szögezte neki a kérdést a páternek –, hogy vannak barátaim ebben a kolostorban?

– Igen, juhász, ebben a szobában mindenképp. De mindenütt másutt viszály van, megosztottság; még e percben is tüzesen vitatkoznak arról, hogyan léphetünk tovább. Az apát makacsul kitart majd amellet, hogy úgy

folytassuk, ahogy mindig is csináltuk. Mások, akik a mi nézetünkön vannak, azt fogják mondani, elég, hagyjuk abba, ideje változtatni. Hogy nem vár ránk megbocsátás az eddigi utunk végén. Hogy most már fel kell fednünk, ami eddig rejtve maradt, és szembe kell néznünk a múlttal. De attól tartok, ezek a hangok maradnak kisebbségben, és nem ezek fognak győzedelmeskedni. Nos, juhász, ezek után már megbízol-e bennem annyira, hogy megvizsgáljam a fiú sebét?

Wistan hallgatott egy pillanatig. Majd arrébb lépett, és jelezte Edwinnek, hogy álljon az ágy mellé. Ugyanakkor a néma szerzetes segített Jonus atyának, hogy még jobban felüljön. Axl csodálkozva látta, hirtelen hogy megelevenedik mindkét barát! A néma felkapta a gyertyatartót az ágy mellől, közelebb húzta Edwint, és türelmetlenül felrántotta az ingét, hogy Jonus atya megvizsgálhassa a sebét. Aztán mindketten behatóan vizsgálgatni kezdték, úgy tűnt, nagyon hosszú lesz ez a vizit. Ninian hol jobbról, hol balról emelte magasba a gyertyát – mintha valami rést fedeztek volna fel, amin át egész önálló kis világot látnak rejtőzködni ott belül. Végül a néma és Jonus egymásra néztek – Axl úgy érezte, a győztesek pillantásával –, és mindjárt a következő pillanatban Jonus atya visszahullott párnái közé. Arckifejezése lemondónak, sőt szomorúnak hatott. Ninian nyomban letette a gyertyát, hogy segítsen Jonusnak, Edwin pedig gyorsan visszacsusszant a sötétbe, és odaállt Wistan mellé.

– Jonus atya – szólalt meg Beatrice –, most, hogy láttad a fiú sebét, mondd el nekünk: tiszta-e, magától be fog-e gyógyulni?

Jonus atya szeme csukva maradt, és nagyon nehezen vette a levegőt, de azért teljes nyugalom áradt a hangjából, ahogy válaszolt:

– Igen, én hiszem, hogy begyógyul, ha a fiú rendszeren ellátja. Ninian atya majd készít rá balzsamot, amit odaad neki, mielőtt elmentek innen.

– Atyám – folytatta Beatrice –, ezt az iménti beszélgetéseket Wistan mesterrel nem foghattam fel egészében, mégis nagyon felkeltette az érdeklődésemet.

– Valóban, asszonyom? – kérdezte Jonus atya, még mindig zihálva, és a szemét kinyitva Beatrice-ra nézett.

– Tegnap éjjel odalent a szász faluban, ahonnan jövünk – mondta Beatrice –, beszéltem egy asszonnyal, aki járatos az orvoslásban és ismeri a gyógyító szereket, és valóban sok mindent tudott mondani a betegségemről. De én faggatni kezdtem a homályról is, ami ugyanolyan messzire löki tőlünk az elmúlt órában történeteket a feledés ködébe, mint a

réges-régi napokat. És a javasasszony bevallotta, hogy halvány fogalma sincs, vajon ki vagy mi okozza ezt a homályt. Még azt is mondta, hogy ha akad valaki, aki elég bölcs, hogy erre a kérdésre válaszolni tudjon, az csakis te lehetsz, atyám, idefönt a kolostorban. Így hát a férjem és én erre vettük az utunkat, pedig a hegyet sokkal nehezebb volt megmászni, mint ha lent haladtunk volna tovább a fiunk faluja felé, ahol már türelmetlenül várnak bennünket. Én kértem, hogy jöjjünk ide, abban reménykedve, hogy te majd mondasz nekünk végre valamit a homályról, és arról, hogyan szabadulhatnánk meg tőle. Lehet, hogy én csak egy bolond öregasszony vagyok, de nekem az imént úgy tűnt – hiába így juhász meg úgy juhász hogy Wistan mesterrel ti ketten ugyanerről a homályról beszélgettek, és titeket is éppúgy zavar, hogy mindünknek el kell veszítenünk a múltunkat. Hadd kérdezzem meg tőled és Wistan mestertől is: ti ketten tudjátok, mi okozza ezt a homályt, ami ránk borult?

Jonus atya és Wistan összenéztek. Azután Wistan csöndesen azt mondta:

– Querig, a sárkány, ő teszi, aki itt portyáz ezeken a csúcsokon. Ő az oka a homálynak, amiről beszélsz, jó Beatrice asszony. És ezek a szerzetesek itt mégis védik őt, és hány esztendeje már! Lefogadom, ha megtudják, ki vagyok, azon nyomban katonákért küldenek az elpusztításomra.

– Jonus atya, ez az igazság? – kérdezte Beatrice. – Tényleg a nősténysárkány műve a homály?

Egy pillanatra úgy tűnt, a páter nagyon messze jár. Majd Beatrice-hoz fordulva azt mondta:

– A juhász igazat mond, asszonyom. Igen, Querig jeges ködöt fújó lehelete az, ami az ország egét betöltve az emlékezetünket fosztogatja.

– Axl, hallod ezt? A nősténysárkány a homály okozója! Ha bárki képes lenne leszámolni azzal a teremtménnyel, Wistan mester vagy akár az agg lovag, akivel az úton találkoztunk, visszakapnánk az emlékeinket! Hallod ezt, Axl? Miért vagy ilyen hallgató?

Axl valóban egészen elmerült a gondolataiban, és bár hallotta a felesége szavait és látta az izgatottságát, csak annyit volt képes tenni, hogy odanyúlt, és megfogta a kezét. De mielőtt megtalálta volna a szavakat, Jonus atya szólalt meg, Wistanhoz fordulva:

– Juhász, ha ennyire pontosan tudod, milyen nagy veszélyben vagy, mit fecsérelt itt az idődet? Miért nem fogod ezt a fiút, és mentek az utatokra minél hamarabb?

– A fiúnak pihennie kell, ahogy nekem is.

– De hát te nem pihensz, juhász! Csak hasogatod a fát, és járkálsz a kolostor körül, mint egy éhes farkas!

– Amikor ideérkeztünk, láttam, hogy fogytán a tüzelőtök. És itt a hegyekben nagyon hidegek az éjszakák.

– Engem valami más nyugtalanít, juhász. Miért vadászik rád ilyen ádáz erővel Lord Brennus? Mert a katonái most is a vidéket járják, erdőket fésülnek át, hogy megtaláljanak. De már tavaly is, mikor egy másik ember érkezett keletről, ugyanúgy, mint te, hogy Querigre vadásszon, Brennus azt hitte, talán te vagy az, és kiküldte az embereit, hogy keressenek meg. Ide is feljöttek, hogy rólad kérdezősködjének. Mondd, juhász, kije vagy te Lord Brennusnak?

– Még suhancként ismertük egymást, fiatalkorunkban, mint amennyi most ez a fiú itt.

– Te egy küldetéssel érkeztél ebbe az országba, juhász. Miért akarnád kockára tenni a sikerét csak azért, hogy holmi régi sérelmeket megbosszulhass? Mondom neked, fogd ezt a fiút, és menjetek utatokra, még mielőtt szerzetes testvéreink visszatérnének a megbeszélésről!

– Ha Lord Brennus van annyira előzékeny, hogy utánam jön ide ma éjjel, akkor ez engem is arra kötelez, hogy odaálljak elébe és a szemébe nézzek.

– Wistan mester – szólalt meg ismét Beatrice –, én ugyan nem tudhatom, mi történt köztetek Lord Brennusszal, de ha a te missziód az, hogy a nagy sárkányt, Queriget lemészárolj, kérve kérlek, ne térj el ettől a céltól! Lesz még időd azután is bosszút állni a sérelmeidért.

– A jóasszonynak igaza van, juhász. Félek, túlságosan is jól tudom ennek a rengeteg fahasogatásnak az okát. Hallgass ránk, uram! Ezzel a fiúval az oldaladon most egészen kivételes esélyt kaptál, amilyen talán soha nem jön még egyszer az utadba! Fogd, és vidd magaddal, és térj vissza a saját utadra!

Wistan elgondolkodva nézett Jonus atyára, aztán udvariasan bólintott. – Boldog vagyok, hogy találkoztam veled, atyám. És a bocsánatodat kérem, ha korábban udvariatlanul szóltam hozzád. De most már engeddd meg nekem és a fiúnak, hogy elbúcsúzzunk tőled. Itt van még Beatrice, ez a bátor és jó asszony, tudom, ő is a tanácsaidra vár, kérlek, atyám, most már ügyelj, hogy maradjon erőd őt is ellátni. Én ezennel megköszönöm a jó tanácsodat, és búcsút mondok neked.

Míg a sötétben még mindig az enyhítő álmod várta reménykedően, Axl megpróbált rájönni, vajon miért volt ő mindvégig olyan szokatlanul csöndes, hogy szinte egész idő alatt egy szót se szólt, míg Jonus atya cellájában időztek. Csak kellett legyen valami oka, hogy amikor Beatrice afölötti mámorában, hogy kiderült végre a homály forrása, felkiáltva odafordult hozzá, ő még akkor is csak annyit legyen képes tenni, hogy megfogja a kezét, de egyetlen szót se bírjon kinyögni? Axl emlékezett, hogy abban a percben valami fájdalmasan izgató, nagyon erős és idegen érzés tartotta fogva, ami mintha egy álomba röpítette volna el, miközben továbbra is tökéletesen tisztán hallott maga körül minden elhangzó szót. Úgy érezte, mintha téli folyón úszó csónakban állna, a sűrű ködbe meresztve a szemét, tudván, hogy a homály mindjárt megritkul, és kibukkannak belőle az előtte fekvő part elevenen pislákoló fényei. És ez a féltalom elragadta, és rettegéssel vegyes kíváncsisággal – sőt valami annál erősebbel és sötétebbel – tartotta fogva, olyannyira, hogy egyre csak ismételte magában: „*Hadd lássam meg, bármi van ott, hadd lássam meg!*”

Vajon igazából hangosan is kimondta ezeket a szavakat? Bizonyára igen, és valószínűleg ugyanabban a pillanatban, amikor Beatrice izgatottan odafordult hozzá, azt kiáltva: „*Axl, hallod ezt? A nősténysárkány a homály okozója!*”

Arra már képtelen volt visszaemlékezni, pontosan mi történt, amikor a harcos és a fiú végre elhagyták Jonus atya szobáját. A néma szerzetes, Ninian valószínűleg velük együtt ment el, talán hogy a kenőcsöt elkészítse a fiú sebére, vagy csak hogy észrevétlen visszavezethesse őket a szállásukra. De akárhogy is, ők ketten magukra maradtak Jonus atyával, és az, a sebei és a kimerültsége ellenére, alaposan megvizsgálta Beatrice-t. A szerzetes nem kérte, hogy Beatrice levegyen magáról akár csak egyetlen ruhadarabot is – Axl ezt megkönnyebbülten vette tudomásul. És bár a továbbiakra is csak töredékesen emlékezett, az a kép megmaradt benne, ahogy Jonus atya Beatrice oldalához tapasztja a fülét, és olyan mély figyelemmel hallgatja a test hangjait – még a szemét is lecsukja a nagy összpontosításban –, mintha valami bentről jövő halk üzenetet akarna kisilabizálni. Axl azt is fel tudta idézni, hogy az atya, sűrű pislogások közepette, egy egész sor kérdést tett fel Beatrice-nak. Rosszul lesz-e, ha vizet iszik? Érzett-e bármikor is fájdalmat a tarkójában? És még egy

csomó más kérdést, amikre Axl már nem emlékezett, de arra igen, hogy Beatrice egymás után mindre nemmel válaszolt, és mind többször mondta ki azt a nemet, Axl annál nagyobb örömet érzett. Csak egyszer, amikor Jonus azt kérdezte Beatrice-től, tapasztalta-e már, hogy véres a vizelete, és az asszony azt válaszolta, igen, néhányszor már tapasztalta ezt, Axl csak ekkor egyszer lett nagyon nyugtalan. De az atya csak bólintott, mintha ezt várta volna válaszul, ami azt is jelenthette, hogy ez így normális, és haladéktalanul feltette a következő kérdést.

Hogy is végződött a vizsgálat? Axl tisztán vissza tudta idézni Jonus atya szavait, ahogy mosolyogva mondja Beatrice-nak: „*Menj nyugodtan, keresd meg a fiadat, semmitől sem kell tartanod*” – és azt is, ahogy ő maga hozzáteszi: „*Látod, hercegnőm, én mindig tudtam, hogy ez csak valami semmiség!*” Azután a szerzetes óvatosan visszafeküdt, és csak zihált, bágyadtan heverve, míg újra nyugodtabban nem kezdett lélegezni. Ninian távollétében Axl sietett segíteni neki: a kancsóból vizet töltött poharába, és ahogy a szájához emelte, látta, hogy Jonus alsó ajkáról apró vércseppek hullnak a vízbe, és lassan szétáradva eloszlanak benne.

Jonus atya még felnézett Beatrice-ra, és azt mondta: – Nagyon boldognak látszotál, te, jóasszony, ahogy megtudtad az igazságot arról a jelenségről, amit ti homálynak neveztek.

– Bizony boldog is vagyok, atyám, mert így ismét látunk magunk előtt utat, amin előremehetünk.

– Csak légy óvatos, mert van egy titok, amit némelyek féltékenyen őriznek, pedig lehet, az volna jobb, ha nem maradna többé titokban.

– Nem hiszem, hogy nekem kell óvatosnak lennem, atyám, titok vagy sem, ez nem az én dolgom. Én igenis boldog vagyok, hogy Axl és én megtudtuk a homály eredetét, így most már tehetünk is valamit ellene.

– Biztos vagy benne, jóasszonyom, hogy tényleg meg akarsz szabadulni a homálytól? Nem jobb-e mégis, ha néhány dolog rejtve marad az elménk elől?

– Némelyeknek jó lehet, atyám, de nekünk nem. Axl és én újra szeretnénk magunkénak tudni életünk boldog pillanatait, amiket együtt éltünk át. Hogy ettől meg vagyunk fosztva, olyan ez nekünk, mintha tolvaj járt volna nálunk az éjjel, és elvitte volna a legdrágább kincseinket.

– Mégis, a homály minden emléket elfed: a rosszakat éppúgy, mint a jókat, nemde, asszonyom?

– Mi a rosszakat is éppúgy vissza akarjuk kapni, még ha megríkatnak is,

vagy haragra gerjesztenek. Hogy lehet másképp, ha egyszer ez az az élet, amit mi ketten megosztottunk egymással?

– Tehát te nem félsz a rossz emlékektől, asszonyom?

– Mitől kellene féljek, atyám? Amit Axl és én ma teljes szívünkkel érzünk egymás iránt, abból tudhatjuk, hogy eddigi utunkban nincs semmi, amivel szembe ne tudnánk nézni, a múlt semmi veszélyt nem tartogat a számunkra, még ha a homály most elrejt is előlünk, mi minden történt. Mint a jól végződő mesék: még a gyerekek is tudják, hogy nincs mitől félniük, akármennyi kanyart és fordulatot vesz a történet a boldog befejezés előtt. Axl és én együtt fogjuk visszaidézni az életünket, bármilyen formát ölt majd a szemünk előtt, hisz minden perce kedves volt nekünk.

Bizonyára megint egy madár repült föl a szarufáról: a hang felébresztette Axlt. Csak így utólag észlelte, hogy pár percre mégis elaludt. Rögtön feltűnt neki a süket csönd: lám, megszűnt a fejszecsattogás. A kolostor és környéke végre éji némaságba burkolódzott. Vajon a harcos visszajött a szobába? Axl semmi jelét nem hallotta. És az asztal sötét árnya mögül sem jött semmi arra utaló nesz, hogy bárki aludna ott, ahonnan az imént még Edwin szuszogása hallatszott.

Mit is mondott Jonus atya, miután megvizsgálta Beatrice-t, és arra a súlyos kérdésére választ kapott? Az asszony azt felelte neki, igen, talált már vért a vizeletében, de az atya mosolygott, és nyomban kérdezett valami mást. „*Látod, hercegnőm – szólt bele ekkor ő – én mindig mondtam neked, hogy ez csak valami semmiség.*” És Jonus atya a sebei és a kimerültsége ellenére mosolygott, és azt mondta, menjen csak, keresse meg a fiát, nincs mitől tartania.

De hát Beatrice nem ezektől a kérdésektől fél. Beatrice, Axl tudta jól, a révész kérdéseitől fél, amiket sokkal nehezebb megválaszolni, mint Jonus atya kérdéseit, ezért örült annyira, amikor megtudta a homály okát. „*Axl, hallod ezt?!*” – milyen diadalmasan kiáltott föl! „*Axl, hallod ezt?!*” – kiáltotta, és ragyogott az arca.



## HETEDIK FEJEZET

Axlt egy kéz rázta fel álmából. De mire felült, az alak már a szoba másik felében hajolt Edwin fölé, és azt suttogetta neki:

– Gyerünk, fiú, gyorsan! És egy hang nélkül!

Erre Beatrice is felébredt a férje mellett. Axl bizonytalanul állt lábra, de a hideg mindjárt éberebbé tette, azonnal vissza is hajolt, hogy megfogja Beatrice feléje nyújtott kezét.

Még mindig az éjszaka mélyén jártak, de kintről hangok hallatszottak, és fények szűrődtek be, minden bizonnyal a fáklyáké, amiket az alanti udvarban gyújtottak meg, legalábbis az ablakkal szemközti falon ingó fényfoltok erről tanúskodtak. A szerzetes, aki felébresztette őket, megragadta a félig még mindig alvó fiút, és átpenderítette a nagy asztal másik oldalára a házaspár mellé, és ekkor Axl, mielőtt megláthatta volna a sötétből a fényfoltba emelkedő arcot, már a bicegő léptekről felismerte Brian atyát.

– Megpróbállak megmenteni benneteket, barátaim – mondta Brian atya még mindig suttogetó hangon de nagyon siessetek, és csakis azt tegyétek, amit mondok! Katonák érkeztek a kolostorba, legalább húszan, de lehet, hogy harmincan, eltökélten rá, hogy elfogjanak és megöljenek titeket! Máris törbe csalták szász fivéreteket, de ő, amilyen élénk és ügyes, lefoglalta őket, egéruvat biztosítva nektek, hogy menekülhessetek! Maradj csöndben, fiú, és kövess! – Edwin odaugrott az ablakhoz, de Brian atya elkapta a karját, és visszahúzta. – Nem érted? Elvezetlek benneteket innen biztonsággal, de ehhez először ezt a cellát kell elhagynunk, és pedig észrevétlenül! A katonák lent az udvarban masíroznak fel s alá, de szemük a tornyon, ahol a szász még mindig állja a sarat! Isten segedelmével talán észre sem vesznek minket, míg a külső lépcsőn leosonunk, és azzal már túl leszünk a legnehezebbjén. De semmi zajt ne üssetek, nehogy odafordítsák a fejüket, és ügyeljete, mellé ne lépjete a lépcsőn! Én megyek előre, majd jelzek, ha induljatok. Nem, asszonyom, azt tedd le, itt kell hagynod az úti batyudat! Legyen annyi elég, ha az életetek megmarad!

Ahogy Brian atya kiment, mindhárman az ajtóhoz tolultak, és rátapadva fülelték, ahogy a páter léptei gyötrelmes lassúsággal halnak el lefelé a lépcsőn. Végül Axl óvatosan kimerészkedett a folyosóra, és lelesett az udvarba, aminek a másik végében fáklyák lángjai mozogtak, de mielőtt

tisztán láthatta volna, mi zajlik ott, a lépcső aljában Brian atya vont a magára a figyelmét, aki vadul integetett neki. A fal mellett átlósan lefutó lépcső árnyékban maradt, egyetlen ezüstös foltot kivéve, ami az udvar talajához elég közel ragyogott fel: a csaknem teljes telihold fénye volt az.

– Közvetlen mögöttem gyere, hercegnőm – szólt hátra Axl Beatrice-nak. – Ne nézz le az udvarba, csak szögezd a tekinteted a következő fokra, ahová lépni akarsz, különben nagyon csúnya esés lesz a vége, és lent csak az ellenségeink siethetnének a segítségünkre! Add tovább a fiúnak, amit neked mondtam, aztán gyerünk, mielőbb legyünk túl ezen az egészen!

De Axl, ellentmondva saját utasításainak, ahogy lépdelt lefelé, nem bírta ki, hogy ne nézzon le az udvarba. A túlsó oldalon katonákat látott a kürtős kőtorony tövébe gyűlve, szemlátomást a tornyot felügyelték, ahol este a gyűlést tartották a szerzetesek. De a katonák rendezetlen csoportban nyüzsögtek a torony ajtaja körül, a fáklyák imbolygó fénye megmutatta felbomló soraikat. Axl már nagyjából félútig lejutott a fal menti lépcsőn, amikor két katona kitört a csoportból, és egyenesen a lépcső felé szaladtak az udvaron át. Axl biztos volt benne, hogy észrevették őket, ám a férfiak hirtelen eltűntek az udvarra nyíló egyik ajtó mögött, és Axl kisvártatva már hálatalt szívvel terelhette be Beatrice-t és Edwint az épület óvó árnyába, ahol Brian atya várt rájuk.

Keskeny folyosókon át követték az atyát, olykor talán ugyanazokon, amiken a néma Ninian atya terelte őket idefelé. Gyakran teljes sötétségen át vezetett az útjuk, ilyenkor a csoszsanó hang ritmusához igazodtak, ahogy Brian atya sánta lábát húzta előttük a kövezeten. Majd egy cellába jutottak, aminek már jócskán levált a plafonja, és a lyukakon beömlő holdfényben egymásra rakott faládákat meg törött bútorokat láttak szanaszerte. A szobát megülte a penész és a doh, Axl érezte a falakban pangó nedvesség szagát.

– Bátorság, barátaim – mondta Brian atya, immár nem suttogva, hanem fennhangon, majd az egyik sarokból elkezdte arrébb pakolni a felgyűlt holmit –, kitartás, már majdnem biztonságban vagytok!

– Atyám – mondta Axl –, nagyon hálásak vagyunk neked, hogy kimenekítesz bennünket, de kérlek, mondd el, mi történik itt!

Brian atya folytatta a sarok kiürítését, fel se nézett a munkából, úgy felelt:

– Számunkra is rejtély, uram. Ma éjjel egyszer csak megjelentek ezek, hívatlanul és váratlanul, beözönlöttek a kapukon, és ellepték a

kolostorunkat, mintha csak az ő otthonuk lenne. A két ifjú szásztt követelték, akik nemrég érkeztek ide, és bár rólad és az asszonyodról nem tettek említést, nem bízhattam abban, hogy udvariasan bánnának veletek, ha találkoznátok. Ezt a fiút pedig nyilvánvalóan meg akarják ölni, ahogy a bátyját talán épp most ölik meg. De most meneküljétek, mentsétek az életeteket, később majd ráértek a katonák okain töprengeni!

– Wistan mestert ma reggelig még csak nem is ismertük – mondta Beatrice –, mégis, nagyon nehezünkre esne, hogy magunkat mentsük, míg őt ez a rettenetes sors fenyegeti!

– Lehet, hogy a katonák már a sarkunkban vannak, asszonyom, hisz nyitott ajtókat hagytunk magunk mögött, sehol nem zártuk el előlük az utat. És ha ez a bátor fickó így magára vette, hogy akár a saját élete árán is feltartóztassa őket, hogy ti kimenekülhessetek innen, akkor fogadjátok el mély hálával, és éljétek vele! Ez az aknaajtó egy alagútba vezet, amit valaha az ősidőkben ástak, ereszkedjétek le bele, mindvégig a föld alatt vezet, míg vissza nem visz benneteket az erdőbe. Csak biztos távolságban innen megy ki újra a felszínre, ahol az üldözőitektől már messze jártok. Gyere, uram, segíts felemelni az ajtót: nehezebb, mint amit az én öreg kezem egyedül elbír.

Még kettejüknek is nagy erőfeszítésbe került fölnyitni az aknaajtót, míg végre hátra tudták hajtani, és belenézhetek a mélyfekete négyesögbe.

– Engedjétek előre a fiút, hadd menjen le ő elsőnek – mondta az atya –, mert hosszú évek óta nem használtuk már az alagutat, mit tudni, nem mállottak-e el a lépcső fokai. Ő még fürge lábú, és esni is ügyesebben tud.

Edwin azonban odahajolt Beatrice-hoz, és mondott neki valamit, amit az asszony nyomban tolmácsolt a két férfinak: – Az ifjú Edwin úr azt mondja, ő visszamegy, hogy Wistan mester segítségére siessen.

– Mondd meg neki, hercegnőm – szólalt meg most Axl hogy valószínűleg úgy segíthetünk a leginkább Wistannak, ha ezen az alagúton át kijutunk innen. Mondd neki, amit kell, de hamar győzd meg, hogy jöjjön velünk, és induljunk nyomban!

Mialatt Beatrice beszélt hozzá, valami változás ment végbe a fiúban. Mindvégig lebámult az aknalyukba, és a tekintete, ahogy Axl a hold fényében elkapta, e pillanatban nagyon furcsának tűnt: mintha folyamatosan erős átok zúdulna rá, ami fogva tartja. Egyszerre csak, míg Beatrice még mindig beszélt hozzá, Edwin odalépett az aknaajtó nyílásához, majd anélkül hogy rájuk pillantott volna, leereszkedett a fekete

mélységbe, és már el is tűnt a szemük elől. Ahogy a lépései is halkulni kezdtek, Axl megfogta Beatrice kezét:

– Gyerünk mi is, hercegnőm. Maradj közvetlen mellettem.

A föld alá vezető lépcsőfokok nem voltak magasak – lapos kövek a talajba süppedve és elég szilárdnak is érződtek. Axl és Beatrice szemüket meresztve lestek maguk elé, és valamit ki is tudtak venni az alagút öbléből a nyitott aknaajtón föntről beszűrődő fényben, de amint Axl megfordult, hogy visszaszóljon még Brian atyának, az ajtó nagyot dördülve lecsapódott fölöttük, mintha az ég zendült volna meg. Erre mindhárman megálltak, és egy darabig néma csöndben hallgatóztak. A levegő nem volt annyira áporodott, mint Axl várta – azt hitte, alig fog idelent levegőt kapni. Valahol előttük most megszólalt Edwin, Beatrice suttogva válaszolt neki, majd Axlhoz fordulva halkan tolmácsolta a szavaikat:

– Azt kérdezi, miért csapta így ránk Brian atya az aknaajtót. Azt válaszoltam neki, valószínűleg nagyon aggódik, hogy az alagút rejtve maradjon a katonák elől, akik talán épp abban a pillanatban nyitottak be abba a szobába. Mindazonáltal magam is megütődtem ezen, az igazat megvallva, Axl, kissé gyanúsnak találom. Hisz ő huzigálja vissza odafönt ilyen kapkodva azokat a tárgyakat a lejáratra, nem? És ha megtaláljuk is a kijáratot, mi lesz velünk, ha időközben befedte a föld, vagy víz borítja? Hisz az atya maga mondta, hogy évek óta senki nem járt erre! Ha vissza kell ide térnünk, hogy fogjuk újra felnyitni alulról ezt az aknaajtót, amikor amúgy is olyan nehéz, és most még az a sok súlyos holmi is rákerül?

– Valóban elég gyanús. De nem kétséges, hogy a kolostort előzőnlötték a katonák, hisz mi magunk is láttuk őket épp az imént. Nem hiszem, hogy más választásunk lehetne, mint hogy elindulunk az alagútban, és imádkozunk, hogy épségben visszavigyen minket az erdőbe. Mondd meg a fiúnak, csak haladjon előre tovább, de lassan, és egy kézzel végig a mohos falat érintve, mert attól tartok, mind sötétebb lesz ebben a föld alatti folyosóban.

Ám ahogy továbbmentek, azt tapasztalták, hogy az alagútba mégiscsak bejut valami gyöngye kis fény, úgyhogy olykor még egymás körvonalait is ki tudták venni a homályban. Ahogy lépdeltek előre, váratlan tócsák lepték meg őket, és útjuk első szakaszában Axl nem is egyszer úgy vélte, föntről zajokat hall, de mivel Edwin is, Beatrice is azt mondta, hogy ők nem észleltek semmi hangot, végül túljazott képzelete számlájára írta az egészet. Edwin egyszer csak megtorpant, olyan hirtelen, hogy Axl

majdnem belefutott, így Beatrice-nak is meg kellett állnia őmögötte. Az asszony nyomban megragadta a kezét. Így álltak ott egy percig a sötétben, mélységes csöndben. Aztán Beatrice még közelebb lépett, annyira, hogy Axl a nyakán érezhette meleg leheletét, és a lehető leghalkabb suttogással azt kérdezte tőle:

– Hallod te is, Axl?

– Mit, hercegnőm?

Ekkor Edwin figyelmeztetően megérintette Axl karját, és újra csöndben maradtak. Végül Beatrice odalehelte a férje fülébe:

– Van itt valaki velünk, Axl.

– Hercegnőm, az csak egy denevér lehet. Vagy egy patkány.

– Nem, Axl. Most megint hallom! Így csak az ember vesz levegőt.

Axl hallgatózni kezdett. Hirtelen éles hang hallatszott, koppanás-csattanás, ez vagy háromszor-négyszer ismétlődött egymás után, alig arrébb onnan, ahol álltak, aztán fényes villanások következtek, majd kicsi láng gyulladt, ami nőttön-nőtt, mígnem kirajzolódott benne egy ülő ember alakja, aztán újra elsötétült minden.

– Ne féljetek, barátaim – mondta egy hang. – Csak Gawain van itt, Arthur király lovagja. És amint ez a kanóc lángra kap, mindjárt jobban látjuk majd egymást.

Ismét a kovakövek hangját hallhatták, aztán végre-valahára meggyulladt a gyertya kanóca, és a láng most már kitartóan világította be a teret.

Sir Gawain sötét földhalmon ücsörgött. Szemmel láthatóan nem volt valami eszményi ülőhely: az agg lovag furcsa szögben tartotta magát, mint egy óriási baba, amelyik mindjárt megbillen és leesik. A kezében tartott gyertya ingó lángja alulról világította meg az arcát és a felsőtestét. Sir Gawain erősen zihált. Mint legutóbb, most is sodronyinet és páncélt viselt. Kardja a hüvelyből kihúзва, dőlt szögben leszúrva állt a földhalom tövében. Vészjósló tekintettel mustrálta őket, egyiküket a másik után, arcukba emelve a gyertyát.

– Tehát mind itt vagytok – mondta végül. – Meg vagyok könnyebbülve.

– Meglepsz minket, Gawain lovag! – felelte neki Axl. – Miféle célból rejtőzködtél ide el?

– Már egy ideje itt vagyok lent, barátaim, még előttetek jöttem be az alagútba. De mivel ebben a páncélban, ezzel a karddal és az én magasságommal, ami lehajtott fővel járni és botladozni kényszerít, nemigen tudtam gyorsan haladni, így most rám lertetek.

– Ezzel aligha adtál magyarázatot, uram. Miért jársz itt előttünk?

– Hogy megvédjelek titeket, uram! Az a szomorú igazság, hogy a jó fráterek becsaptak benneteket. Egy szörny él idelent, az atyák úgy számoltak, hogy az majd mindőtöket elpusztít. De szerencsére nem minden szerzetesnek jár így az agya! Ninian, a néma titokban lehozott ide engem, úgyhogy én most biztonságos helyre vezethetlek benneteket.

– A híreid egészen lesújtok, Gawain lovag – mondta Axl. – De először is, mondd, miféle szörny az, amiről beszélsz! Miféle szerzet, és máris fenyeget-e bennünket, most, ahogy itt állunk?

– Felteszem, igen, uram. A szerzetesek nem küldtek volna le ide titeket, ha nem veszik biztosra, hogy találkoztok a szörnnyel. Mindig is ez volt a módszerük. Ők, Krisztus emberei nem ragadnak kardot, de még mérget se kevernek, ó, nem! Csak leküldik szépen ide, akinek a halálát kívánják, aztán egy-két nap múlva már el is felejtik, hogy ilyet tettek volna. Igen, ez az ő módszerük, főleg az apaté. Lehet, vasárnapig már arról is meggyőzi magát, hogy ő védett meg titeket azoktól a katonáktól. És bármi is ólálkodik ebben az alagútban, és akármit fog tenni, azt az apát, ha egyáltalán megfordul a fejében, könnyen letagadja, vagy még inkább, az Isten akaratának kiáltja ki. Hát lássuk, mi lesz ma éjjel az Isten akarata, ha Arthur lovagja jár előttetek védelmező kardjával!

– Azt mondd, Sir Gawain – kérdezte Beatrice –, hogy a szerzetesek a halálunkat akarják?

– Ennek a fiúnak a halálát mindenképpen, hölgyem. Megpróbáltam velük beláttatni, hogy erre semmi szükség, még ünnepélyes fogadalmat is tettem, hogy elviszem ebből az országból messzire, de nem, nem hallgatnak rám, hajthatatlanok maradtak! Nem akarják megkockáztatni, hogy szabadon engedjék ezt a fiút, még akkor sem, ha Wistan mestert megölhetik, hiszen ki mondja meg, egy nap nem jön-e egy újabb fickó, aki megtalálja magának ezt a fiút. Én elviszem messzire innen, mondtam nekik, de ők félnek, mi minden történhet még, ezért inkább szeretnék halva tudni őt. Talán nektek a jó férjeddal meghagynák az életeteket, de akkor elkerülhetetlenül szemtanúivá lennétek a cselekedeteiknek. Ha mindezt előre látom, vajon idejöttem volna-e a kolostorba? Ki tudja? Akkor, ugyebár, úgy tűnt, hogy ez a küldetésem része. De amit ezek most egy fiú és egy ártatlan keresztény házaspár sorsát illetően kiterveltek – nem, ezt nem hagyhatom! Kész szerencse, hogy nem mindjük ilyen, mint tudjátok, ott van például Ninian, a néma, aki lehozott ide titokban. Az volt az

elképzelésem, hogy jóval előttem haladok majd az alagútban, de ez a páncél meg ez a magasság, amivel csak botorkálni tudok itt – ó, hányszor átkoztam már el hosszú életem során a magas termetemet! Miféle előnnyel jár egy férfinak, ha ennyire magas? Hisz minden egyes magasan függő gyümölcsre, amit így elértem, mindig jutott egy nyíl is, ami az alacsonyabb emberek feje fölött elrepülve engem sebzett meg!

– Sir Gawain – szólt megint Axl miféle szörny az, ami véleményed szerint idelent lakik?

– Soha nem láttam még, uram, csak tudom, hogy akiket a szerzetesek leküldtek ide az alagútba, azokat mind elpusztította.

– Olyasfajta-e, amit halandó férfiú meg tud ölni egy közönséges karddal?

– Mit beszélsz, uram? Igen, halandó férfiú vagyok, nem tagadom, de jól képzett lovag is egyben, akit ifjúsága hosszú évei alatt Arthur, a nagy király nevelt. Ő megtanított rá, hogy örömmel nézzek szembe bármiféle kihívással, még akkor is, ha velőmig átjár a félelem, mert ha halandók vagyunk is, legalább hadd tündököljünk szépen az Isten szeme előtt, míg a földön járunk! Mint Arthur minden híve, uram, szembenéztem én már ördögökkel és szörnyekkel, csakúgy, mint az ember legsötétebb szándékaival, és mindig nagy királyom példája világított előttem, még a legádázabb viszályok idején is! Mégis mit javasolnál te, uram? És egyáltalán, hogy merészeled? Ott voltál te? *Én* voltam ott, uram, és mindent láttam, ezzel a két szememmel, amivel most téged nézlek! De mi ez, hogy jön ez most ide, barátaim, ezt a beszélgetést halasszuk más alkalomra! Bocsássatok meg, természetesen most egészen más ügyeket kell megoldanunk. Mit is kérdeztél, uram? Ó, igen, a szörny, igen. Annyit tudok, hogy rettenetesen vad dühe van, de nem démon, sem szellem, és ez a kard épp elég jó ahhoz, hogy megöljem vele.

– De Sir Gawain – kérdezte most Beatrice –, te tényleg azt javaslod, hogy menjünk tovább ebben az alagútban azzal együtt, amit most megtudtunk?

– Mégis mi más választásunk maradt, kegyes hölgy? Ha nem tévedek, a kolostorba visszavezető utat elzárták előlünk, ráadásul azon az ajtón át az alagutat bármikor eláraszthatják a katonák. Nincs más választásunk, mint haladni tovább! Lehet, itt ez a szörny majd az utunkba akar állni, de még így is hamarosan az erdőben találhatjuk magunkat, távol az üldözőitektől. Ninian biztosított róla, hogy ez igazi alagút, a vége is rendben van tartva.

De most gyerünk, folytassuk az utat, mielőtt a gyertya csonkig ég, mert csak ez az egy van.

– Bízhatunk benne, Axl? – kérdezte Beatrice, egy csöppet sem halkítva a hangján, nem törődve azzal, hogy Sir Gawain is hallja. – Most már nagyon összezavarodtam, gyűlölöm a gondolatát is, hogy Brian atya, aki oly kedves volt hozzánk, így elárult bennünket. És mégis, az igazságot hallom kicsendülni abból, amit a lovag mond.

– Kövessük őt, hercegnőm! – mondta Axl, majd a lovaghoz fordult. – Sir Gawain, hadd mondjunk köszönetét a fáradozásaidért. Kérünk, vezess minket biztonságos helyre! Reménykedjünk, hátha az a szörny elaludt, vagy kiment innen, hogy más zsákmány után járjon az éjszakában.

– Tartok tőle, nem lesz ilyen szerencsénk. De gyertek, barátaim, menjünk, vágjunk neki bátran! – szólt az agg lovag, és lassan felemelkedett ültéből, majd odanyújtotta a gyertyát Axlnak. – Jó uram, talán most hozd te a gyertyát, és mutasd a lángjával az utat, mert nekem mindkét kezemre szükségem lesz, hogy a kardomat készenlétben tartsam.

És elindultak az alagút mélyébe. Sir Gawain ment elől, mögötte Axl a gyertalánggal, aztán Beatrice, hátulról a férje karjába kapaszkodva, és legvégül Edwin zárta a sort. Nem lehetett másképp haladni, csak libasorban, mert a folyosó mindvégig ugyanolyan keskeny maradt, a plafonja pedig, amiről mohák és a köveken áttörő inas gyökerek lógtak alá, egyre alacsonyabb lett, olyannyira, hogy végül már Beatrice-nak is meg kellett hajlítani magát, hogy haladni tudjon. Axl olyan magasra tartotta a fényt, amennyire csak tudta, de az alagútban egyre erősebb lett a légáram, ami miatt folyvást lejjebb kellett engednie a gyertyát, és a tenyerével védeni a lángját. Sir Gawain meggömbülő árnya mindvégig egy szó panasz nélkül halad előttük, feje fölé emelt karddal, rendíthetetlenül kitarva ebben a kényelmetlen testhelyzetben. Egyszer csak az Axl karját visszahúzó Beatrice-ből kitört egy kis kiáltás, mire mind megálltak.

– Mi az, hercegnőm? – fordult hátra nyomban Axl.

– Ó, Axl, állj meg! A lábam az előbb hozzáért valamihez, de túl gyorsan vitted arrébb a gyertyát!

– Most ez meg mi, hercegnőm? Mennünk kell tovább!

– Azt hiszem, egy gyermek teste volt az, amihez hozzáértem! A lábammal érintettem, és láttam is, mielőtt elvitted a fényt. Ó, Axl, én azt hiszem, egy réges-rég halott kisbaba teste volt az!

– Itt vagyok, hercegnőm, ne izgasd fel magad. Hol láttad, mutasd!



– Gyertek, barátaim, gyertek már tovább! – szólt vissza Sir Gawain a sötétből. – Sok olyasmi van itt, ami legjobb, ha láthatlan marad!

De Beatrice, úgy látszott, nem is hallja, amit a lovag mond.

– Valahol errefelé volt, Axl! Hozd ide a gyertyát! Itt, itt lent, ide lefelé világíts, Axl, még ha rettegek is attól, hogy újra meglátom szegényke arcát!

Előző jó tanácsa ellenére Sir Gawain is visszahátrált hozzájuk, és már Edwin is ott figyelte Beatrice mellől, mit világít meg a láng. Axl előrehajolva mozgatta a gyertyát ide-oda, aminek a fényében meglátták a nedves talajt az áttörő gyökerekkel és kiálló kövekkel. Egyszerre egy nagy denevér tűnt fel a fényében: a hátán feküdt, mintha békésen aludna, mintha csak épp most terjesztette volna ki a szárnyait. Látható volt malacpofácskája is, és az, hogy kitárt szárnyai homorulataiban apró tócsákban gyűlt össze a víz. És tényleg, éppen azt is hihették volna, hogy alszik, ha nem látták volna meg a törzsét. Ahogy Axl egyre közelebb vitte hozzá a gyertyát, mind észrevették azt a nagy kerek lyukat, ami a denevér mellkasa alatt, egészen a hasáig tátongott, a bordákból is kikanyarítva egy darabot mindkét oldalon. A seb különösen tiszta volt, mintha valaki harsenő harapással egy friss almába mélyesztette volna a fogait.

– Mi okozhat ilyen sebet? – kérdezte Axl, és bizonyára nagyon gyorsan húzta el onnan a gyertyát, mert a láng egyszeriben pislákolni kezdett, majd kialudt.

– Ne féljeteK, barátaim – mondta nekik nyomban Sir Gawain. – Mindjárt előkerítem a tűzszerszámomat megint.

– Hát nem megmondtam, Axl? – szólt Beatrice, sírással küszködve. – Rögtön tudtam, hogy egy kisbaba, amint hozzáért a lábam.

– De mit beszélsz, hercegnőm, hiszen ez nem kisbaba! Miért mondod ezt?

– Mi történhetett szegény kicsi gyermekkel? És vajon mi történt a szüleivel?

– Hercegnőm, ez csak egy denevér, ami nagyon szeret sötét helyeken kísérteni!

– Jaj, Axl, dehogy, egy kisbaba volt! Egészen biztos vagyok benne!

– Nagyon sajnálom, hercegnőm, hogy kialudt a gyertya, különben megmutatnám neked még egyszer, amit magam is jól láttam: egy denevér fekszik itt a földön, semmi más! Sir Gawain, megjegyezted, hol van ennek a lénynek a fekhelye?

– Hogy érted, uram? Nem tudom, mire gondolsz!

– Nekem úgy tűnt, ez a kreatúra csontokból rakott ágyon fekszik itt, azt hiszem, láttam néhány fejcsontot, amik csakis emberi koponyák lehettek.

– Hogy állíthatsz ilyet, uram? Miféle feltételezés ez? – kérdezte Sir Gawain óvatlanul hangosan. – Miféle koponyák? Én ugyan nem láttam semmiféle koponyákat, uram! Csak egy szerencsétlenül elhullott denevért.

Beatrice már hangtalanul zokogott, Axl abbahagyta a keresést, fölegyenesedett, hogy átölelje.

– Hercegnőm, értsd meg, nem volt ott semmiféle kisgyerek – mondta nagyon gyöngéden. – Ne zaklasd fel magad!

– Micsoda rettenetes vég, így, egyedül! Hol voltak a szülei, Axl?

– De miféle feltételezés ez, uram? – szólalt meg megint a vén lovag. – Koponyák? Én nem láttam koponyákat! És mi van abban, ha hever itt néhány ó csont? Akkor mi van? Hisz abban se volna semmi különös! Hát nem a föld alatt vagyunk? De én ugyan nem láttam semmiféle csontágyat, fogalmam sincs, miért mondd ezt, Axl uram. Hát ott voltál te? Álltál te Arthur, a nagy király oldalán? Büszkén mondhatom neked, uram, hogy én igen, és tanúsíthatom, hadvezérként éppen annyira irgalmas volt, mint amennyire hősie! Igen, valóban figyelmeztettem az apátot, kicsoda valójában Wistan mester, és milyen szándékkal érkezett az országba, de hát volt nekem választásom? Hát sejthettem én, milyen sötétségbe képes borulni e szent emberek lelke? Feltételezéseidet semmi nem szavatolja, uram! Ez csak sértés mindannyiunknak, akik ott álltunk Arthur, a nagy király mellett! Nincs itt semmiféle csontágy! És én nem azért vagyok-e itt, hogy megvédjelek benneteket?

– Sir Gawain, a hangod túl dörgedelmesen zeng! Ki tudhatja, hol járnak most azok a katonák?

– Mit tehettem volna, uram, tudván, amit tudtam? Igen, idelovagoltam, és elmondtam mindent az apátnak, de honnan tudhattam volna, hogy ilyen sötét lélek lakozik benne? És Jonus, aki annyival jobb nála, jaj, az a szegény Jonus a madarak csipkedte májával, neki már szűken vannak számlálva a napjai, míg az apát, akit épp csak karcolt a madarak csőre, bizton túléli őt...

Sir Gawain itt elakadt: a zaj szakította félbe, ami az alagút mélyében kélt, valahol előttük. Nehéz lett volna megmondani, milyen távol vagy közel hangzott fel, de összetéveszthetetlen hang volt: csak egy szörny ordít fel így. Leginkább farkasüvöltésre emlékeztetett, de volt benne valami a

medve mélyen hörgő bömböléséből is. Nem volt hosszan elnyújtott hang, de rémes volt. Axl, amint meghallotta, azonnal magához szorította Beatrice-t, Sir Gawain pedig nyomban kirántotta a kardját a földből. Néhány, néma mozdulatlanságban eltöltött percig várták, megisméltődik-e a förtelmes hang. De nem, nem hangzott fel még egyszer – és ekkor Gawain hirtelen hangtalanul, elfulladva nevetni kezdett. És míg az agg lovagot rázta a néma nevetés, Beatrice belesúgta Axl fülébe:

– Menjünk innen, emberem! Nem szeretném, ha még egyszer bármi is emlékeztetne arra a magányos sírhelyre.

Sir Gawain erre abbahagyta a nevetést, és így szólt:

– Lehet, hogy az imént a szörnyet hallottuk, de nincs más választásunk, tovább kell mennünk! Tehát, barátaim, hagyjuk abba a vitát! Hamarosan újra meggyújtjuk a gyertyát, de most haladjunk tovább fény nélkül, nehogy idecsalogassa a szörnyet az utunkba, valami halvány fény azért csak van itt, épp elég ahhoz, hogy lássuk, merre lépünk. Gyertek, barátaim, és ne tovább ezzel a vitakozással. A kardom készen áll, menjünk, folytassuk az utat!

Az alagút mind több kanyart vetett, ők pedig egyre óvatosabban haladtak, szorongva, vajon mi bukkan föl előttük a következő kanyar után. De nem jött velük szembe senki és semmi, és az üvöltés sem hangzott fel még egyszer. Aztán egy hosszú szakaszon meredeken lefelé ereszkedett velük az alagút, míg végül egy téres helyiségbe értek.

Megálltak, hogy lélegzethez jussanak, majd körülnéztek, hogy megtudják, ezúttal vajon hová kerültek. A hosszú görnyedezés után, míg a fejük minduntalan az alagút plafonját adó földhöz ért, hajukba gyökerek akaszkodtak, most nagy megkönnyebbüléssel vették tudomásul, hogy a tágas terem nemcsak hogy sokkal magasabb a termetüknél, de az omlandó anyaföldnél szilárdabb anyagból készült. Amint Sir Gawain gyertyája újra meggyulladt, Axl nyomban ráébredt, hogy valami mauzóleumfélében vannak: körben a falakon freskók maradványai, római feliratokkal. Előttük tekintélyes oszloppár tartotta a következő, hasonlóan tágas-magas helyiségbe vezető kaput, és ezen az átjárón behatolt a terembe a hold erős fénye, nagy, ezüstös tócsát öntve a lábuk elé. A vakító fény forrása nem volt látható: talán valahol a két pillér tartotta magas boltív mögött volt egy nyílás, amin e pillanatban, pusztán véletlenségből, beömölhettek a holdsugarak. A fény megvilágította az oszlopokat elborító mohát és gombákat, és egy kis területet a boltíven túli helyiségből is, amelynek a

padlóját mintha kőtörmelék borította volna, amibe, mint Axl mindjárt látta, rengeteg csont keveredett. Csak ekkor tűnt fel neki, hogy a saját lába alatt is ugyanez van: hogy összetört koponyákon állnak, és hogy mindkét terem alját végig ez a furcsa padló borítja.

– Ez valami ősi temetkezési hely lehetett – mondta hangosan. – De nagyon sokan vannak eltemetve itt.

– Temetkezési hely – motyogta Sir Gawain. – Igen, temetkezési hely.

Lassan körbejárt a szobában, kardját előrenyújtva, a gyertyát a másik kezében tartva. Most átlépett a boltív alatt, de egy pillanatra megállt a másik helyiségben, mintha a ragyogó holdfény megijesztette volna. Letűzte a kardot a kőtörmelék és a csontok közé – Axl már csak az árnyát láthatta, ahogy rátámaszkodik, és a gyertyát föl-le mozgatva körbenéz, és közben őhozá beszél, nehezen szedve a levegőt.

– Ebben nincs vitánk egymással, Axl uram. Semmi kétség, itt emberi koponyák vannak. És más csontok: itt egy kar, ott egy lábszár – de már csak csontok. Régi temetkezési terület. Igen, ez bizony könnyen meglehet. Merem állítani, uram, hogy ily módon egész országunk az. Szép zöldellő völgy, tavaszidőben kellemes csaltit. De csak ássunk le a talajba, és nem is oly mélyen a százszorszépek és boglárkák alatt ott vannak a holtak. És ne csak azokról beszéljünk, uram, akik keresztény temetést kaptak. Itt nyugszanak földjeinkben a réges-rég lemészároltak maradványai is. Horatius meg én már belefáradtunk ebbe. Nagyon belefáradtunk – és már nem vagyunk fiatalok.

– Sir Gawain – mondta neki Axl –, csak egyetlen kardot viselő ember van köztünk, és az te vagy. Kérlek szépen, ne add át magad a melankóliának: ne feledkezz meg arról, hogy a szörny itt ólálkodhat a közelünkben.

– Dehogyan feledkezem meg a szörnyről, uram! Csupán ezt a kaput szemlélem meg itt előttünk. Nézz csak fel, látod te is?

Sir Gawain magasba emelte a gyertyát, hogy a kapuívben jobban látsszanak azok a kis nyilak, amelyek olyanok voltak, mint a sorba rakott, lefelé néző dárdahegyek.

– Kapurostély – mondta Axl.

– Pontosán, uram. Ez a kapu nem olyan ősi, mint a hely. Le merném fogadni, mindkettőnkénél fiatalabb. Valaki felnyitotta nekünk a rácsot, mert azt óhajtotta, hogy átmenjünk ezen a kapun. Nézd csak, itt vannak a kötelek, amik tartják. Itt meg a csigák. Valaki gyakran lejár ide, hogy

felcsörlőzze és leengedje ezt a kapurostélyt. Talán a szörnyet eteti ily módon – Sir Gawain ezzel odalépett a kapu egyik pilléréhez, csak úgy recsegték a csontok a talpa alatt. – Ha elválnám ezt a kötelet, a rostély nyilván nyomban lecsapódna, és elzárná előlünk a kifelé vezető utat. Viszont ha a szörny előttünk jár, akkor ily módon meg lennénk védve tőle. Ez a szász fiú, akit hallok, vagy valami manó lopódzott be ide?

Tényleg Edwin volt az, aki valahol mögöttük ácsorgott a sötétben, és most énekelni kezdett, eleinte olyan halkán, hogy Axl azt hitte, csak őt akarja idegesíteni, de aztán felerősödött a hangja, és Axl akkor már egész mást gyanított. A fiú valami lassú altatódalfélét énekelt, arccal a falnak fordulva, enyhén rázkódó testtel.

– Úgy viselkedik ez a fiú, mint akit megátkoztak – mondta Sir Gawain. – No, de ne törődjünk vele, nekünk most azt kell eldöntenünk, Axl uram, hogy továbbmegyünk-e, vagy elvágjuk ezt a kötelet, hogy legalább még egy percnyi időre megóvhassuk magunkat attól, ami a kapun túl várhat ránk.

– Én azt mondom, lovag uram, vágjuk el a kötelet – felelte Axl. – Hiszen a kaput bármikor újra fölnyithatjuk, ha később úgy kívánjuk. De elsősre inkább úgy lássuk meg, mivel kell szembenéznünk, bármi lesz az, hogy a rostély le van rá eresztve.

– Bölcs tanács, uram – bólintott az agg lovag.

– Úgy teszek, ahogy mondod.

Ezzel Sir Gawain átadta Axl kezébe a gyertyát, és még egy lépéssel közelebb ment a kapuhoz, felemelte a kardját, és odasuhintott vele a kapupillérre. Hallották, ahogy a kövek közé fogott vas megzörren, és látták, ahogy a rács megrázkódik, de fönt maradt, nem hullott alá. Sir Gawain sóhajtott egy nagyot, és mintha csipetnyit zavarba jött volna. Aztán áthelyezkedett a másik oldalra, újból felemelte a kardját, és még egyszer lecsapott vele. Ezúttal pattanó-roppanó hang hallatszott, és a kapurostély alázuhant, nyomában nagy porfelhő szállt fel a hold fényében. Úgy érezték, mindent betölt a ledördülő rostély hangja, a zaj nem akart elülni, ott visszhangzott az alagútban. Még Edwin is abbahagyta az éneklést, Axl pedig átbámult a magukra zárt vasrács kockáin, hogy lássa, mit idéztek meg a robajjal. Eltelt egy perc lélegzet-visszafojtva, de a szörnynek nem volt nyoma, így megint mertek levegőt venni. Bár lényegében csapdába zárták magukat a rostély leengedésével, most mégis mind a négyen megkönnyebbülten járkáltak körbe a mauzóleumban, hogy apróra

megnézzék, hová kerültek. Sir Gawain, kardját visszatolva hüvelyébe, a kapurostélyt vizsgálgatta.

– Jó erős vas – mondta élénken, a rácsot tapogatva –, meg fogja állni a helyét!

Beatrice, aki egy ideje nagyon csöndben volt, most odalépett Axlhoz és a mellkasába fúrta a fejét. Ahogy a férfi átölelte, érezte, hogy a felesége arcát könnyek áztatják.

– Ugyan, hercegnőm – kezdte vigasztalni –, még egy kis kitartást! Meglásd, hamarosan kint találjuk magunkat az éjszakai ég alatt!

– Jaj, Axl, ezek a koponyák! Milyen nagyon sok! Ez a szörny képes lehetett egymaga ennyi embert megölni?

Bár az asszony halkán beszélt, Sir Gawain nyomban odafordult hozzájuk:

– Mégis, mit feltételezel, kegyes hölgy? Hogy én követtem el mindezt a mézsárlást? – úgy mondta ezt, szinte fáradtan, hogy a korábbi harag halvány árnyalata sem érződött a hangjában, de azért mégis volt benne valami különös erő. – Azt mondod, milyen nagyon sok koponya. De hát a föld alatt vagyunk, nem? Mire céloz? Hogy Arthur király egyetlen lovagja képes lett volna ennyi embert megölni? – kérdezte, majd visszafordult a kapuhoz, és végigfuttatta ujját a rácsokon. – Egyszer, még évekkkel ezelőtt, láttam magam álmomban, ahogy az ellenséget aprítom. Mondom, álmomban történt, és nagyon régen. Több százan voltak, talán annyian, mint ezek itt, akiknek a csontjain taposunk, és én csak küzdöttem és harcoltam... Bolond egy álom, de máig emlékszem rá – sóhajtott, és Beatrice-ra nézett. – Nehezen tudnék válaszolni neked, hölgyem. Én csak azt tettem, amit Istennek tetsző cselekedetnek véltem. Hogy sejtettem volna előre, miféle sötétség növekszik azoknak a nyomorult szerzeteseknek a szívében? Főnt járt még a nap, amikor Horatius meg én megérkeztünk a kolostorba, kevéssel utánaatok, és azért jöttünk, mert magam úgy ítéltm, hogy sürgősen beszélnem kell az apáttal. Aztán kiderült, mit forral ellenetek, én pedig egyetértést színleltem. Búcsút mondtam neki, és mind azt hitték, hogy elmegyek, de én ott hagytam Horatiust az erdőben, és gyalog visszalopakodtam az éj leple alatt. Hanem hál' istennek nem minden szerzetes gondolkodik akképpen, ahogy az apát és a többség. Tudtam, hogy a jó Jonus atya szívesen fog fogadni, és tőle tudomást szerezvén az apát szándékairól, magam mellé vehettem Niniant, aki titokban levezetett ide, hogy itt várhassak rátok. Ó, az Isten verje meg,

a fiú már megint kezdi!

Edwin valóban énekelni kezdett újra, nem annyira hangosan, mint az előbb, de most sokkal furcsább pózban: halántékára szorított öklökkel előrehajolva lassan mozgott ide-oda az árnyékban, mintha rituális vadásztáncban alakítaná az állat szerepét.

– Nyilván megviselték az események – mondta Axl. – Az is csoda, hogy akkora lelkerővel állt helyt, mint amit eddig tanúsított. Gondját kell majd viselnünk, ha egyszer kijutunk innen, és elhagyhatjuk végre ezt a vidéket. De Sir Gawain, mondd el végre nekünk is, miért akarnak megölni a szerzetesek egy ilyen ártatlan fiatal fiút?

– Nem számított, hogyan-mivel érveltem, uram, az apát kérlelhetetlenül el akarja pusztítani. Ezért hát ott hagytam Horatiust az erdőben és fölmásztam megint a hegyoldalra, vissza a kolostorba...

– Sir Gawain, kérlek, magyarázd el: összefügg ez a fiú sebével, amit attól az ogrétól kapott? Végül is ezek a jó fráterek keresztény nevelést kaptak!

– Nem ogreharapás az, uram, amit ez a fiú a testén hord. Egy sárkány okozta azt a sebet. Tisztán láttam, amikor az a katona, akit Wistan megölt, felemelte rajta az inget. Ki tudja, hogyan és mikor találkozhatott azzal a sárkánnyal, de az bizony sárkányharapás, amitől a vérébe keveredett és egyre nő majd benne a vágy, hogy mielőbb egyesülhessen egy nősténysárkánnyal. És fordítva is: ha egy nősténysárkány annyira közel kerül hozzá, hogy megérezze a szagát, nyomban fel fogja kutatni, hogy vele lehessen. Tudd meg, uram, ezért viseli annyira a szívéen Wistan mester, hogy személyes védelemben részesítse a fiút. Mert azt hiszi, hogy Edwin úrfi majd elvezeti Querighez. És pontosan ugyanebből az okból akarják ezek a páterek meg a katonák holtan látni. Nézzétek, egyre vadabbul viselkedik!

– És ezek a koponyák, uram? – szögezte hirtelen a kérdést az agg lovagnak Beatrice. – Miért van ennyi? Lehet, hogy mind csecsemőkoponya? Hisz némelyik tényleg olyan kicsi, hogy elférne a tenyerünkben.

– Hercegnőm, ne izgasd fel magad! – szólt bele Axl. – Ez régi temetkezési hely, csak erről van szó.

– Mire célsz, hölgyem? Csecsemőkoponyák? Én férfiakkal harcoltam, ördögökkel és sárkányokkal. De hogy egy lovag ártatlan gyermekek gyilkosa legyen? Hogy merészeled ezt, te asszony?!

Egyszerre csak Edwin, még mindig kántálva, előrenyomult közöttük, és a kapuhoz sietve nekinyomta testét a rostély rácsainak.

– Lépj el onnan, fiú! – mondta neki Sir Gawain, megragadva a vállát. – Ez veszélyes! És most már elég, hagyd abba az éneklést is!

Edwin mindkét kezével kapaszkodott a rácsba, Gawain le akarta onnan fejteni – egy percig szinte dulakodtak az agg lovaggal. Majd egyszerre elengedték egymást, és mindketten hátrébb léptek a kaputól. Beatrice, Axl mellkasára tapadva, mintha némán sikoltana, úgy fújta ki hirtelen a levegőt. Axl elől e pillanatban még Edwin és Sir Gawain takarta el a látványt, de aztán ő is meglátta, ahogy a szörny belelép a holdfény tócsájába.

– Isten óvjon mindannyiunkat! – suttogta Beatrice. – Ez a teremtmény magáról a Nagy Síkságról szabadult be ide, még a levegő is lehűlt tőle...

– Ne félj, hercegnőm, ezen a vasrácson nem tud áttörni.

Sir Gawain, aki nyomban előrántotta a kardját, halkán felnevetett:

– Közel sem annyira veszedelmes, mint amitől jómagam tartottam – mondta, és még kuncogott hozzá kicsit.

– Épp eléggé veszedelmesnek látszik, uram – felelte erre Axl. – Nagyon is olyanak tűnik, mintha képes lenne mindünket felfalni sorjában egymás után.

Mozdulatlanul bámulták: előttük a rácson túl nagy termetű, bőrtelen állat ácsorgott: olyan volt, mintha megnyúzták volna, izmait és ízületeit semmi más nem fedte, csak félig átlátszó, birkabélhez hasonló opálos hártya, ami szorosan feszült a testrészeire. Így a holdfény burkában állva a szörny nagyjából olyasformának és akkorának látszott, mint egy bika, de a feje jellegzetes farkasfej volt, sötét pofával – igaz, úgy tűnt, ezt e teremtmény esetében inkább a lángok feketítették meg, mintsem hogy ez lett volna a szőrzete vagy a húsa természetes színe. Széles-erős állkapcsa volt, a szeme, akár a hullóké, düllelten meredt rájuk.

Sir Gawain még mindig csak nevetgélt magában:

– Amikor lejöttem ebbe a homályló alagútba, rosszabbra készített fel szertelen képzeletem. Tudod, uram, egyszer a Dumum mocsarainál farkasok rontottak rám, azoknak banyafejük volt: ahogy felém rohantak, kiült a pofájukra a beléjük rejtőzött boszorkányok képe! Más alkalommal pedig, a Culwich-hegyen, kétfejű ogrék támadtak rám, hát azok, tudod, ha csak a csatakiáltásukat hallatják, máris mindkét pofájuk vért okád az emberre! De ez itt nemigen több egy mérges kutyánál.



– Attól még elállja előlünk a szabadsághoz vezető utat, lovag uram.

– Úgy, úgy, igazad van: tényleg ezt teszi. Ezért hát még bámulhatjuk vagy egy órán át, míg a katonák lejönnek utánunk az alagútba, és beérnek minket, de persze fel is húzhatjuk ezt a kapurácsot, és megküzdhetünk vele.

– Hát, Sir Gawain, én azért hajlanék rá, hogy azt higgyem, ez a szörny ádázabb ellenség, mint egy feldühödött kutya. Kérlek, ne vezessen önteltség a helyzetünk megítélésében!

– Vénember vagyok én már, Axl uram. És sok-sok éve, hogy ezt a pengét suhogtatom, s mind dühödtebben. De még mindig ugyanaz a jól képzett és sokat próbált lovag vagyok, és ha ez lenne itt a világon a legszörnyebb szörny, akkor is legyőzném.

– Nézd, Axl – mondta Beatrice –, hogy követi a tekintete az ifjú Edwin urat!

Edwin, aki most furcsamód nyugodtan viselte magát, kísérletképpen elsétált a szörny előtt, előbb balra, majd jobbra, visszalesve a szörnyre, vajon hogy reagál – és a kreatúra hullószeme mindvégig hűen követte, egyetlen másodpercre sem vette volna le róla a tekintetét.

– Hm, a kutya a fiúra feni a fogát – mondta Sir Gawain elgondolkodva. – Lehet, hogy egy sárkányivadék rejlik a szörny testében.

– Bármifajta is – felelte neki Axl –, különös türelemmel várja, mit szándékszunk tenni.

– Akkor hadd javasoljam a következőket, barátaim – mondta Sir Gawain. – Igazán nem szeretném ezt a szász fiút úgy használni, mint a csapdához kikötözött zsenge kecskegidát, hogy a farkast törbe csaljuk. Mégis, úgy látom, nagyon bátor ifjú, aki nem kevesebb veszélynek tette ki magát már azzal is, hogy itt járkál fegyvertelenül. Adjuk neki oda a gyertyát, fogja meg, és álljon oda a terem hátsó falához! Aztán ha te, Axl uram, valahogy újra fel tudnád húzni a kapurácsot, ha másképp nem, tán a drága feleséged segítségével, akkor a szörny átjöhetne a kapun, be ebbe a terembe. Úgy képzelem, egyenest a fiúra akarna rárontani, és magam, mivel pontosan tudnám, ehhez merre kell elhaladnia, itt állnék, és levágnám a kardommal, ahogy elfutna előttem. Támogatod a tervemet, uram?

– Kétségbeesés szülte elképzelés ez, uram, amivel mindent egy lapra teszünk fel! De attól épp így tarthatunk, hogy a katonák hamarosan felfedezik az alagutat, és beérnek minket. Vágjunk bele, próbáljuk hát meg, lovag uram! Igen, még a feleségem is segít, hogy rákapaszkodjunk a

kötélre és felhúzzuk a rostélyt, mindent megteszünk, hogy kinyissuk a kaput! – mondta Axl, és Beatrice-hoz fordult. – Hercegnőm, magyarázd el Edwin úrfinak a tervünket, lássuk, vajon ő is beleegyezik-e.

Edwin azonban egyetlen további szó nélkül is érteni látszott Sir Gawain stratégiáját. Elvette a gyertyát a lovag kezéből, és vagy tíz nagy lépést megtéve a recsegő csontokon át, visszahúzódott a terem hátsó fala mellé az árnyékba. Amikor megint feléjük fordulva megállt a falnál, az arcát alulról megvilágító gyertyaláng, ami épp hogy csak remegett, látni engedte a fiú szilárd tekintetét, mereven rászégeződve a vasrácsra túl várakozó lényre.

– Most, hercegnőm! – szólt Axl Beatrice-nak.

– Gyere, gyorsan mássz fel a hátamra, és próbáld meg elkapni a kötélt végét! Nézz oda, ott himbálózik!

Elsőre meginogtak, csaknem feldőltek, de aztán a kapu oszlopának támaszkodva már szilárdabban álltak meg Axl lábán, és egy kis tapogatódzás után Beatrice felkiáltott:

– Megvan, Axl, elkaptam! Csak engedj le, biztosan fogom a kezemben. Kapj el, kérlek, hogy ne essem el azonnal, amint földet érek.

– Sir Gawain – szólt oda Axl halkán a lovagnak.

– Készen vagy, uram?

– Készen vagyunk!

– Ha a szörny bántatlanul halad el melletted, akkor ennek a bátor fiúnak vége...

– Tudom, uram. Nem fog bántatlanul elhaladni mellettem.

– Lassan engedj le, Axl – mondta Beatrice. – És ha nem érnék a földig a kötéllal, akkor csak húzz meg engem a föld felé.

Axl elengedte Beatrice-t, aki egy pillanatig ott függött a rostély kötelén a levegőben: könnyű teste nem volt elég ellensúlynak, hogy a kaput felhúzza. Akkor Axl is megfogta a kötelet, a két kezével belekapaszkodva nem sokkal Beatrice kezei alatt, és most már ketten húzták lefelé. Először nem történt semmi, aztán valahol valami engedett az erejüknek, és a rács megremegve felemelkedett. Axl csak húzta tovább, és mivel nem láthatta az erőfeszítése eredményét, odaszólt az agg lovagnak:

– Fönt van már, uram?

Sir Gawain hangja csak kis csönd után felelt neki:

– A kutya felénk bámul, és már nincs közöttünk semmi, ami elállná az útját.

Axl kifacsarodva odalesett a kapupillér mögé, és épp láthatta, ahogy a szörny megugrik előre. A rásütő holdfényben rémület tükröződött az agg lovag képén, ahogy lesújtott a karddal, de már későn: a lény elviharzott mellette, és tévedhetetlen ugrással Edwinre támadt.

A fiú szeme tágra nyílt, de nem ejtette el a gyertyát. Ehelyett egyszerűen oldalra lépett, mint aki udvariasan kitér a szörny útjából, hadd siessen tovább. És Axl legnagyobb meglepetésére a teremtmény így is tett: továbbrobogott az alagút fekete mélyébe, abba az irányba, amerről nemrég ők négyen kibukkantak a sötétből.

– Még tartom a rostélyt! – kiáltotta Axl. – Gyertek át alatta, gyorsan, mentsük az életünket!

De úgy tűnt, sem a mellette álló Beatrice, sem a kardját leeresztő Sir Gawain nem hallotta, mit mond. Még maga Edwin is, mintha minden érdeklődését elveszítette volna a vére szomjazó rémséges lény iránt, amelyik elporzott mellette, ám semmi kétség, bármely pillanatban visszatérhet. A fiú, a maga elé tartott gyertyával, odalépdelt az agg lovag mellé, és Beatrice-szal mind a hárman a földre bámultak.

– Engedd csak le, Axl uram – mondta Sir Gawain, nem pillantva fel. – Mindjárt úgyis újra felhúzzuk.

Az agg lovag és a fiú, mint Axl észrevette, megbűvölve követtek valamit, ami a földön mozgott előttük. Axl elengedte a kötelet, és a rács lezuhant. Ekkor Beatrice odajött, és azt mondta:

– Félelmetes dolog, Axl, nem kellene látnom. De te csak menj, és nézd meg, ha akarod, aztán mondd meg nekem, mit láttál.

– Hát nem futott be az alagútba a szörny, hercegnőm?

– Javarészt igen, hallottam is, ahogy a trappolása elhal. De menj, Axl, nézd meg azt a részt, ami lemaradt belőle, és most ott van a földön a lovag lábai előtt.

Axl Sir Gawain és Edwin felé lépett, azok meg akkorát ugrottak mind a ketten, mintha csak transzba estek volna, és az rángatná őket. Ahogy félreálltak, Axl meglátta a holdfényben a szörny fejét.

– Az állkapcsai még mindig nem nyughatnak – mondta Sir Gawain zaklatott hangon. – Volt egy olyan gondolatom, hogy még egyszer megmártom benne a kardomat, de félek, ilyen erőszakos beavatkozással csak valami még gonoszabbat hoznék a fejünkre. Mindazonáltal nagyon szeretném, ha már nem mozogna.

Ahogy nézték, tényleg nehéz volt hinniük abban a köztudott tényben,

hogy a testtől elválasztott fej a továbbiakban nem mutathatja eleven élet jeleit. A szörny feje az oldalán feküdt, az a szeme, ami így rájuk nézett, úgy fénylett-csillogott, mint egy tengeri lény. Az állkapcsok ritmusosan mozogtak, szokatlanul energikusan, még a nyelv is elevenen csapkodott a fogsorok között.

– Hálával tartozunk neked, Sir Gawain – mondta Axl.

– Nem volt ez, csak egy kutya, uram, magam bármikor boldogan néznék szembe rosszabbal is! De ez a szász fiú tényleg ritka bátorságról tett tanúbizonyságot! Szívből örülök, hogy ennyire is a szolgálatára lehettem. Most viszont menjünk tovább gyorsan, ráadásul óvatosan, hisz ki tudja, mi támadhat még ránk, nem várakozik-e mindjárt egy másik szörny ezen a termen túl az alagútban.

Az egyik kapuoszlop mögött felfedezték a csörlőt: a kötelet erre ráerősítve a rostélyt minden nehézség nélkül egykettőre fel tudták húzni újra, és a szörny fejét maguk mögött odahagyva, ahová lehullott, gyorsan áthaladtak mind a kapu íve alatt. Most is Sir Gawain ment elől, kardját a levegőbe szúrva maga elé, és most is Edwin zárta a sort.

A mauzóleum második termében minden jel arra utalt, hogy ez szolgált a szörny tanyájául: régi csontok mindenfelé, köztük friss birka- és szarvastemek, meg valami másféle sötét, rémesen bűzlő darabok és cafatok, nem tudták volna megmondani, miféle lény testéből. Azután ismét meggörnyedve kellett haladniuk, egy hosszú, szinte levegőtlen, kanyargós szakaszon. De már nem találkoztak újabb szörnyel – és egyszer csak meghallották a madárhangokat. A távolban kis fényfolt kezdett derengeni, azt követve kijutottak a kora hajnali erdőbe.

Axl bódultan kapaszkodott az egymásba fonódó gyökerekbe, amelyek két óriási fa között nőttek össze, majd a kezénél fogva fölsegítette oda Beatrice-t, hogy leülhessen. Beatrice eleinte nem jutott elég levegőhöz, hogy megszólaljon, de kis idő múlva felnézett, és így szólt Axlhoz:

– Elég hely van itt mellettem neked is, emberem. Ha most már biztonságban vagyunk, üldögéljünk itt egy kicsit, és nézzük, ahogy a csillagok kihunynak. Istennek legyen hála, hogy mindketten épségben kijutottunk ebből az ördögi alagútból – mondta, majd körülnézett. – De hol van az ifjú Edwin úr, Axl? Nem látom őt.

Erre Axl is körülnézett a hajnali félhomályban, és észrevette Sir Gawaint: az agg lovag lehajtott fejű árnya ott állt a közelükben a hajnali fényben, egyik kezével egy fa törzsének támaszkodva, szemmel láthatóan

azzal küszködve, hogy visszanyerje a lélegzetét. De a fiúnak tényleg nem volt nyoma.

– Az előbb még itt volt mögöttünk – mondta Axl. – Még azt is hallottam, ahogy örömeiben felkiáltott, amikor kiértünk a friss levegőre.

– Én láttam, ahogy elsietett, uram – mondta zihálva Sir Gawain, de nem fordult oda felénk. – De nem oly vén, mint mi, semmi szüksége rá, hogy tölgyek törzsének támaszkodva ziháljon és lihegjen. Gondolom, nyomban megfordult, és most rohan vissza a kolostorba, hogy kiszabadítsa a mesterét.

– Nem gondoltál arra, hogy megállítsd, uram? Nyilván a vesztébe rohan! Wistan mestert mostanra egészen biztosan fogságba vetették, már meg is ölheték.

– Mégis, mit kellett volna tennem, uram? Én már mindent megtettem, amit csak tudtam. Elrejtöztem abban a levegőtlen alagútban. Legyőztem a szörnyet, pedig az már nyilván sok bátor férfit elpusztított eddig. És mindezek után, mert az a fiú visszaroan a kolostorba, vegyem tán üldözőbe, ebben a nehéz páncélzatban, ezzel a súlyos karddal? Én már kimerültem, uram. Egészen kimerültem. Mi a kötelességem most? Hogy pihenjek, és végiggondoljam az egészet, hogy megértsem: vajon mit várna tőlem most Arthur király, mit tegyek?

– Azt kellene megértenünk, Sir Gawain – szólalt meg Beatrice –, hogy te voltál az, aki a kolostorba érvén, ha már ezzel a céllal jöttél, nyomban tájékoztattad az apátot, hogy Wistan mester valójában keletről érkezett szász harcos?

– Minek már ezen még egyszer végigmenni, drága hölgy? Hát nem vezettelek el épségben titeket a biztonságos helyig? Hisz mennyi, de mennyi koponyán kellett végigtipornunk, mielőtt ebbe az édes szép hajnalba kiérhettünk! Nagyon-nagyon sok koponyán. Nem jó visszanézni, nem kell. Úgyis hallja az ember, mit fecsegnek minden lépése nyomán. Mennyi halott? Száz? Ezer? Megszámoltad, Axl uram? Vagy te nem voltál ott?

Az agg lovag még mindig nem volt több, mint árny a nagy fa tövében, szavait olykor nagyon nehéz volt kivenni most, hogy a madarak kórusa rázendített a kora reggelt dicsőítő dalra.

– Bármi történt is ma éjjel – szólalt meg Axl –, csakis nagy köszönettel és hálával tartozunk neked, lovag uram. Nyilvánvaló, hogy lovagi bátorságod és rátermettséged az évek előrehaladtával is töretlen maradt.

Mégis, megbocsáss, nekem is van egy kérdésem hozzád.

– Kímélj meg ettől már, uram, kérlek, elég volt! Hogyan tudnék én üldözőbe venni egy fürge ifjút ezeken az erdős lejtőkön? Kifulladtam, uram, hisz még mindig nem kapok levegőt se!

– Sir Gawain – folytatta Axl, mit sem törődve az agg lovag panaszával –, egyszer régen, sok-sok idővel ezelőtt nem lehattunk mi bajtársak?

– Kímélj meg, uram! Én már megtettem a kötelességemet ma éjjel. Ez nem elég? És most még meg kell találnom szegény Horatiusomat az erdőben, ahol egy fához kikötve vár, hacsak nem kószált el, vagy tán még rosszabb történt: farkas vagy medve támadta meg?

– A múltamat súlyosan megülte a homály – folytatta Axl. – De mostanában egyre gyakrabban felrémlik előttem valamiféle feladat, éspedig egy nagyon komoly feladat, amivel egyszer régen megbíztak. Vajon nem valami törvényhez kötődött? Egy nagyszerű törvényhez, ami az embereket közelebb viszi az Istenhez? A te jelenléted, és ahogy Arthur királyról beszélsz, rég elhalványodott gondolatokat kavarnak fel bennem, Sir Gawain.

– Jó uram, az én szegény Horatiusom annyira nem szereti az éji erdőt! Elég, ha egy bagoly huhog vagy egy róka visít, máris pánikba esik, mikor pedig a csatákban a nyílzáporral egy pislogás nélkül szembenéz! Most megyek, sietek hozzá, és hadd sürgesselek titeket is: mielőbb menjetek innen tovább, ti kedves jó emberek, ne pihengessetek itt sokáig! Hagyjátok a szász ifjakat, a hős párost! Gondoljatok most már a saját szeretett fiatokra, aki vár benneteket abban a faluban! Én azt mondom, a legjobb, ha minél gyorsabban útra keltek megint, most, hogy a poggyászotok és úti takaróitok nélkül kell vándorolnotok tovább. Innen már nincs messze a folyó, és a gyors ár kelet felé fut rajta. Csak váltsatok pár kedves szót a folyami révészekkel, lehet, levisznek benneteket a vízre. De ne vesztegessétek itt az időt, hisz ki tudja, mikor érnek utol benneteket a katonák errefelé? Az Isten óvjon benneteket, barátaim.

Ezzel Sir Gawain alakja némi zörgés és puffanás kíséretében elvált a fa törzse mellől, és eltűnt a még mindig sötét háttérben. Kisvártatva megszólalt Beatrice:

– Még csak el sem búcsúztunk tőle, Axl, és ez nem jó érzés. Bár ugyancsak furcsa távozás volt ez, ahogy elment mellőlünk, ilyen hirtelen-váratlan.

– Ugyanerre gondoltam, hercegnőm. Hanem talán bölcs tanácsot

hagyott hátra: sietnünk kellene a fiunkhoz, és nem törődni vele, bármi történt a korábbi útitársainkkal. Nagyon aggódom szegény Edwin úrfiért, de ha visszament a kolostorba, mit tehetnénk érte?

– Csak még egy percet pihenjünk itt, Axl. Hamarosan megint az utat rójuk, csak mi ketten, és bizonyára leszünk olyan ügyesek, hogy találjunk majd egy bárkát, ami levisz minket a folyón, és azzal lerövidül a vándorlás. A fiunk már bizonyára csodálkozik, mi tart vissza bennünket ennyi ideig.

## NYOLCADIK FEJEZET

A fiatal szerzetes – sovány, beteges külsejű pikt, aki remekül beszélt Edwin nyelvét – nyilvánvalóan élvezte, hogy végre a saját korosztálya társaságában lehet, látszott rajta, hogy ínyére van a beszélgetés. Élénken társalgott Edwinnel, ahogy a hajnali párában lefelé haladtak a kolostortól. De csak az út elején: amint beértek az erdőbe, az ifjú barát elhallgatott, és Edwin törhette a fejét, vajon mivel bántotta meg. Pedig feltehetően csak arról volt szó, hogy a szerzetes nem akarta felhívni magukra semmiféle lény figyelmét. Hiszen bármi lapulhatott a fák közt rájuk lesve: a madarak csodás trilláiba vegyülve máris mindenünnen különös sziszegéseket és morgásokat hallottak. Edwin az erdőben még egyszer rákérdezett a Wistanról hallottakra, de talán nem is a megerősítésért, hanem inkább csak hogy a csöndet megtörje:

– Tehát a sebek, amiket a bátyám kapott, nem halálosak?

A barát csaknem udvariatlanul kurta választ adott: – Jonus atya azt mondta, nem. És nála nincs senki bölcsebb.

Ezek szerint Wistan nem sérült meg végzetesen. Sőt: képes volt az éjjel, még a sötétség leple alatt ugyanezt az utat megtenni lefelé. Vajon nem kellett-e erősen támaszkodnia ennek a gyöngé fiúnak a karjára? Vagy esetleg fel tudott ülni a kancára, netán egy szerzetes segítségével, aki a lovat kihozta neki?

„Vezesd el a fiút a kádárműhelyhez! És nagyon ügyelj rá, hogy ne lássa senki, amikor elhagyjátok a kolostort!” – a fiatal szerzetes elbeszélése szerint e szavakkal bocsátotta őt útjára Jonus atya. Edwin tehát hamarosan újra együtt lehet a harcossal. De miféle fogadtatást várhat tőle azok után, hogy mindjárt ott hagyta Wistant, amint nehezebb kihívással szembesült?! Az összetűzés első jelére nyomban a mestere oldalára kellett volna állnia, de ő elszaladt, és bemenekült a hosszú alagútba. És végül nem is találta odalenn az édesanyját. És amikor már végre-valahára feltűnt az alagút vége, az a távoli, kerek fényfolt a feketeségben, mint a telihold a sötét égen, csak akkor oszlottak el a feje körül azok az ólmos felhők, hogy elborzadva ráébredjen, mi történt.

De legalább akkor, amint kibújt az alagútból a csípős hajnali levegőre, azon nyomban cselekedett. Rohanva tette meg szinte a teljes hegyi utat felfelé, vissza a kolostorig, csak a legmeredekebb lejtőkön lassított. Ahol



sűrűbb erdőn kellett keresztülvágnia, egy percre azt hitte, eltévedt, de aztán a fák ritkulni kezdtek, és egyszerre ott derengett felette a kolostor épülettömbjeinek óriási árnya a halványodó hajnali égen. Mászott hát tovább, míg kifogyó lélegzettel, nyilalló lábbal, de végre megérkezett a nagykapuhoz. A kapu zárva volt, azonban a kis mellékajtót nyitva találta. Megállt, próbálta összeszedni magát, hogy képes legyen észrevétlenül belopakodni az udvarba. A füst, ami már az utolsó meredek szakaszon kapaszkodva is érződött, itt már annyira sűrű volt, hogy szúrta a mellkasát, alig tudta megállni, hogy ne kezdjen hangosan köhögni. Biztos volt benne, hogy már késő elkötni a szénásszekeret, és ettől óriási űr nyílt benne, ami, úgy érezte, egyre tágul, és ez nagyon rossz érzés volt. De – mint aki félreteszi máskorra – ezt a kínt most erővel elnyomta, vett egy nagy levegőt, és a fal mellett besurrant az udvarba.

Ahol haladt, szerencsére nem látott szembejönni sem szerzetest, sem katonát. Később, amikor már a fal tetején osont leszegett fejjel, nehogy észrevegyék egy távoli ablakból, ahogy óvatosan kikukucskált a mellvéd résein, meglátta odalenn a katonák lovait a főkapun belüli kis udvarba összeterelve. Szegény állatok, még mindig felnyergelve, idegesen topogtak körbe, folyvást egymásnak verődve, hisz a minden oldalról magas fallal körülvett udvarban alig volt annyi helyük, hogy elférjenek. A dormitórium épületéhez közeledve Edwin hirtelen észrevett valakit, egy hozzá hasonló korban lévő, csuhás fiút, aki a központi udvaron igyekezett keresztül, és ugyancsak szaporán szedte a lábát. Edwin agya hirtelen egészen kitisztult: most teljességében maga előtt látta a kolostor épületeinek és udvarainak elhelyezkedését, mint egy kiterített térképet. Gyorsan tett egy kerülőt, ami emlékezete szerint a kevésbé feltűnő hátsó utakhoz vezetett, és valóban, épp oda jutott, ahová szeretett volna. De még így is jobbnak látta óvatosan haladni: elrejtőzött egy széles kőoszlop mögött, hogy előbb onnan pásztázhassa végig a terepet.

A központi udvar szinte felismerhetetlenné vált. Edwin három, fáradtan söprögető csuhás alakot látott, majd érkezett egy negyedik, kezében vödörrel, amiből vizet loccsantott a kőkockákra, mire az ott portyázó varjak csapatostul fölrepültek. A kövezet helyenként szalmával és homokkal volt felszórva, középtűt – ami Edwin tekintetét azonnal foglyul ejtette – több sorban egymás mellett daróccal letakart alakok: a fiú tudta, csakis holttestek lehetnek, semmi kétség.

És az egész tér fölött ott magasodott az öreg kőtorony, ahol, mint

Edwinnek tudomására jutott, Wistant korábban fogva tartották. De még ez is megváltozott: több helyütt megfeketedett foltok éktelenkedtek rajta, a legfeltűnőbbben a bejárat boltíve körül, és ahogy a tekintete felfutott a torony tetejéig, látta, hogy ugyanígy körben minden egyes keskeny ablak mellett is. Edwinnek az a furcsa érzése támadt, hogy az egész torony úgy, ahogy van, mintha összezsugorodott volna: kisebbnek látta, mint korábban. Még meg akart volna győződni arról, vajon azok a fényes foltok a letakart testek mellett a kiöntött víz nyomai vagy vértócsák – tekergette a nyakát a kőoszlop mögül, hátha jobban látja. És ebben a pillanatban ragadta meg a vállát hátulról az a kinyúló, csontos kéz. Edwin megpördült, és a néma szeretettel nézhetett farkasszemet. De nem kiáltott fel, hanem a letakart testekre mutatva, nagyon halkra fogott hangon szegezte neki a kérdés Ninian atyának:

– Az én szász fivérem, Wistan mester is ott fekszik ezek között?

A néma páter szemlátomást teljes mélységében megértette a kérdést, és sietett nemet inteni a fejével, mint aki átéli, mit érez a fiú, és bár szája elé emelt mutatóujjával barátságosan csöndre intette, Ninian mindvégig meleg tekintettel lesett Edwin arcába. Aztán óvatosan körbepillantott, és berántotta Edwint a mögöttük nyíló ajtón.

Egy nappal azelőtt Edwin a katonákról faggatta Wistant.

– Mitől vagy benne olyan biztos, harcos, hogy a katonák utánunk jönnek ide? Ki mondhatná meg nekik, hogy itt találnak minket? Ezek a szerzetesek szentül hiszik, hogy egyszerű juhászok vagyunk.

– Ki tudja, fiú – felelte Wistan. – Talán tényleg békén hagynak minket. De van egyvalaki, aki, úgy képzem, elárulhat bennünket, hogy kik vagyunk, és hogy itt rejtőzünk: könnyen lehet, hogy a jó Brennus épp most adja ki a parancsot az elfogásunkra. Na, most arrébb, ifjú bajtársam, ott, ott: vizsgálj csak át azon a helyen jó alaposan! A britonok a szénát fabordákkal szokták bálákra tagolni. Nekünk pedig csak széna kell, tiszta széna, semmi más, a legeslegaljáig.

Ő és Wistan az öreg torony mögötti csűrben dolgoztak. Amint végeztek a fahasogatással, a harcos ellentmondást nem tűrően sürgette, hogy jöjjenek ide, és rakják meg a rozoga szekeret, amilyen magasan csak lehet, a csűr hátuljában felgyújtott szénával. Mióta nekiláttak, Wistan szabályos időközönként utasította Edwint, hogy kapaszkodjon fel a bálákra, és szurkáljon a szénába egy hosszú bottal. A harcos lenről

figyelte, olykor megkérte, hogy egyes részeken menjen végig újra, vagy hogy bizonyos helyen nyomja a szénába a lábát, amilyen mélyre csak tudja.

– Ez a csuhás népség igen feledékeny fajta – mondta magyarázatképpen –, megesik, hogy a szénában felejtik az ásót vagy a vasvillát. Ha netán most is benne maradt valami, akkor jó szolgálatot teszünk, ha rálelünk és visszaadjuk nekik, hisz a szerszámokban ugyancsak szűkösen vannak idefent.

Noha a harcos mindaddig egy szóval sem utalt arra, mi a célja a szénával, Edwin mindjárt rájött, hogy ennek is köze van az egyre nyíltabb viszálykodáshoz, ami a kolostort eluralja. Ezért ahogy a bálák mind magasabban sorakoztak egymáson, kérdezősködni kezdett a katonákról.

– De ki árulna minket el, harcos? – folytatta a faggatózást. – A szerzetesek nem gyanakszanak ránk. Ezek csak a maguk szent vitáival vannak elfoglalva, nemigen figyelnek arra, hogyan viselkedünk.

– Lehet, hogy így van, fiú. De most vizsgálj át ott is! Épp ott!

– Mondd, harcos: lehet, hogy az öreg házaspár akar minket elárulni? Ők tényleg annyira ostobán becsületesek!

– Nem. Tőlük nem tartok. Nem hiszem, hogy hűtlenné vagy árulóvá válnának, még ha britonok is. És nagyot tévedsz, ha bolondnak hiszed őket, fiú! Axl úr például – teneked mester – kivételesen mély lélek.

– De miért vándorlunk velük, harcos? Minden lépésükkel csak lassítanak minket!

– Úgy bizony, lassítanak, és hamarosan el is válnak útjaink az övéktől. De ma reggel, ahogy nekivágtunk a hegynek, én kifejezetten vágytam Axl úr társaságára. És lehet, hogy továbbra is vágni fogok rá. Megmondtam: mély lélek. Talán még maradt is kettőnknek megbeszélőnivalónk egymással. De most már csak arra figyeljünk, ami még itt vár ránk! Meg kell raknunk ezt a szekeret, és pedig úgy, hogy egészen szilárdan álljon rajta a széna. Tiszta széna kell, csak széna, a legaljáig. Semmiféle vas vagy fa. Na, vizsgálj csak tovább! Látod, mennyire bízom benned, fiú.

És tessék, ő végül mégis cserbenhagyta a mesterét. Hogy aludhatott olyan sokáig? Hiba volt már egyáltalán lefeküdnie is. Megtehetette volna ő is, hogy csak úgy egyszerűen beül egy sarokba, szundít egy szemhunyasnyit, mint Wistantól látta, készen arra, hogy az első zajra felriadjon és cselekedjék. És mit tett ő ehelyett? Mint egy kisgyerek, elfogadta azt a pohár meleg tejet az öreg hölgytől, és mély álomba zuhant,

a szoba neki kijelölt zugában kiterülve.

Az édesanyja volt az, aki álmában hívta? Talán emiatt engedte meg magának, hogy olyan sokáig aludjon. És amikor végre az a sánta csuhás felrázta, miért nem sietett azonnal a harcos oldalára, miért, hogy inkább követte a többieket, le, aztán véges-végig abban a hosszú, fura alagútban, mintha még mindig az álmai legmélyén járna?

Az anyja hangja volt az, semmi kétség: ugyanaz a hang, amelyik a kocsiszínben szólt hozzá. *„Találd meg az erőt, Edwin, hogy segíthess nekem! Találd meg az erőt, és gyere, szabadíts ki engem! Gyere, szabadíts ki engem! Gyere, szabadíts ki engem!”* Ezúttal mintha valami feszítette volna a hangot, olyan lázas sürgetés, amit előző reggel még nem hallott benne. És még más újdonság is volt: ahogy ott állt a felnyitott aknaajtó fölött, és bámulta a sötétbe levezető lépcsőfokokat, úgy érezte, hogy valami szédítő-pörgető energia húzza lefelé, olyan erővel, amitől már-már rosszul lett.

A fiatal pikt szerzetes botjával hátrahajtotta a szűrős kökénybokrokat, és megvárta, míg Edwin megelőzi őt. Most legalább újra beszélgetni kezdett, még ha suttogva is:

– Itt levágjuk az utat. Mindjárt meglátjuk a kádár kunyhója tetejét.

Ahogy az erdőből kiértek, ahol a földek összeolvadtak a visszahúzódó köddel, Edwin ismét hallotta a mocorgó-sziszegő hangokat a közeli páfránylevelek alól. A neszezésről megint eszébe jutott az a napsütötte nyár végi délután, amikor a lánnyal találkozott.

Ó, az a nap. Eleinte meg se látta a kicsi tavat, amit a nádas eltakart. Fénylő felhő: színes rovarok raja szállt el a szeme előtt, ami máskor bizonyára magára vont volna a figyelmét, ám most túlságosan is lekötötte a zaj, ami a víz partjáról jött feléje. Mi lehet az, csapdába esett állat? A madárdal és a szélsüvítés mögött is tisztán lehetett hallani, ahogy ismétlődik. A zaj egy bizonyos mintát követett: előbb mintha valami küzdelem hangjai, hirtelen kitörő erős zörgő-sustorgó hangok jöttek – aztán néma csönd. Majd mindjárt újra a zörgés-sustorgás. Ahogy Edwin óvatosan közelebb merészkedett, hallotta, hogy valaki nagyon nehezen szedi a levegőt. Aztán egyszerre ott termett előtte a lány.

Az elvadult fűben feküdt, a hátán, felsőteste oldalra csavarodva. Pár évvel idősebb volt, mint Edwin – úgy tizenöt-tizenhat éves lehetett és a szeme semmi riadalmat nem tükrözött, ahogy a fiúra szegeződött. Beletelt

egy kis időbe, míg Edwin észrevette, hogy ezt a fura testhelyzetet az okozza, hogy a lány kezét hátrakötötték. Körötte a lelapult fű pontosan mutatta a területet, ahol lábaival előrelökve magát ide-oda csusszant nagy küzdelmében. A ruhája – valami kezeslábasféle darab, derékban megkötözve – egyik oldalán végig elvesztette a színét, talán elázott, attól fakult ki. A lány szokatlanul sötét bőrű lábszárán friss karmolások: bogáncstüskék nyoma.

Edwinnek elsőre úgy tűnt, kísértetet lát, vagy tündért, de ahogy a lány megszólalt, a hangja nem igazolta egyiket sem. – Mit akarsz? Miért jöttél?

Edwin, végre magához térve, azt felelte neki: – Ha szeretnéd, segíthetek neked.

– Ezek a kötések nem bonyolultak. Csak épp szorosabban kötöttek meg, mint ahogy szoktak.

Edwin csak most vette észre, hogy a lány arca és nyaka verítékben úszik, mert míg beszél, a kezei addig is szorgosan küzdenek.

– Megsebesültél? – kérdezte tőle a fiú.

– Nem, nincsenek sebesüléseim. De épp az imént egy bogár szállt a térdemre. Odaszállt, és megcsípett. És most meg fog dagadni a csípés helye. Látom, gyerek vagy te még ahhoz, hogy segíteni tudj nekem. Sebaj, majd elintézem magam.

A szeme még mindig Edwinre függesztve, még ha az arca belefeszült is, hogy a törzsét elfordítsa és a földről kissé felemelje emiatt. Edwin is ugyanúgy bámulta őt, átható tekintettel, várva, hogy a lány keze bármely pillanatban előbukkanjon a teste alól. De a lány minduntalan visszahanyatlott, és legyőzötten feküdt zihálva a fűben, és csak bámult a fiúra nagy haraggal.

– Segíthetnék – mondta Edwin –, elég jól ismerem a csomókat.

– Gyerek vagy te még.

– Nem! Már majdnem tizenkét éves vagyok!

– Mindjárt visszajönnek. Ha itt találnak téged, és látják, hogy kioldoztál, meg fognak verni!

– Felnőttek? – kérdezte Edwin.

– Azt hiszik, pedig csak kölykök – felelte a lány. – De idősebbek, mint te, és hárman vannak. Nincs hőbb vágyuk, mint hogy megverjenek. Belenyomják a fejed a sárba, míg fulladozni nem kezdesz. Már láttam néhányszor, hogy csinálják.

– A faluból vannak? – kérdezte Edwin.

- A faluból? – A lány megvetően nézett Edwinre.
- A *te* faluból? Mi faluról falura vándorlunk napra nap. Mit törődünk mi a *te* faluddal? Mindjárt visszajönnek, és akkor te nagy bajban leszel!
- Nem félek tőlük! Kiszabadítlak, ha akarod!
- Én mindig magam szabadítom ki magamat – mondta a lány, és megint fordított egyet a testén.
- Miért kötözték össze?
- Hogy miért? Talán hogy végignézhessék, ahogy megpróbálom magam kiszabadítani. Ezért. De most elmentek élelmet lopni – mondta, aztán ismét Edwin felé fordult. – Azt hittem, ti, falusiak egész nap a földeken dolgoztok. Hogyhogy az anyád engedi, hogy csavarogj?
- Hogy ne engedné, hisz ma már háromsornyt végeztem el én magam egyedül – felelte Edwin, majd hozzátette: – Az édesanyám már nincs a faluban.
- Hát hová ment?
- Nem tudom. Elvitték. Most a nagynénémmel élek.
- Amikor olyan kicsi gyerek voltam, mint te – mondta a lány –, én is egy faluban éltem. Most vándorlok.
- Kivel vándorolsz?
- Ó... hát velük. Sokadszor járunk itt, ezen az úton is. Emlékszem, egyszer hagytak már itt, ugyanígy megkötözve, ugyanezen a szent helyen, tavaly tavasszal.
- Eloldozlak – szólta Edwin hirtelen. – És ha közben visszajönnek, én nem ijedek meg tőlük!
- Ám valami mégis visszatartotta attól, hogy megtegye, amit mond. Azt várta volna, hogy a lány elfordítsa a tekintetét, vagy hogy legalább a testével úgy helyezkedjék, hogy segítse őt e törekvésében. De az csak bámulta őt kitartóan, és ívbén meghajló háta mögött a két keze lázasan küzdött tovább a szabadulásért. Edwin csak akkor vette észre, hogy visszafojtott lélegzettel harcol, amikor egy nagy sóhajjal ismét hátrahuppant a fűbe.
- Általában magam is megoldom. Ha te nem volnál itt, mostanra már rég megcsináltam volna.
- Azért kötöznek meg, hogy ne tudj elmenekülni? – kérdezte Edwin.
- Elmenekülni? Hát hová menekülnék én? Hisz velük vándorlok – mondta a lány, és ismét támadón fordult a fiúhoz. – Miért jöttél ide hozzám? Miért nem segítesz inkább az anyádnak?

– Az anyámnak? – Edwin őszintén meglepődött.  
– És miért lenne szüksége anyámnak a segítségemre?  
– Hisz te mondtad, hogy elvitték, nem?  
– Igen, de az nagyon régen történt. Most már boldogan él.  
– Hogy lehetne boldog? Hát nem te mondtad, hogy vándorol? Nem gondolod, hogy szüksége van valakire, aki érte menne, és segítene neki?  
– Hát, igen, vándorol. És nem hiszem, hogy azt akarná, hogy én odamenjek, és...

– Eddig azért nem akarta, mert még gyerek voltál. De most már majdnem férfi vagy. – Ezzel a lány elhallgatott, és megint erőlködni kezdett, a testét befeszítve, hogy kiszabadítsa magát, de ismét visszahanyatlott. – Van úgy – szólalt meg újra –, hogy ha visszaérnek, mielőtt kioldoznám magam, ők sem kötöznek ki, csak néznek némán, egy szót se szólnak, míg valahogy mégis ki nem szabadítom én magam a kezeimet. De addig ülnek és bámulnak, és csak mered az ördögsvarv a lábuk között... Jobban viselném, ha beszélnének. De csak lesnek, és egy szót se szólnak.

Itt elhallgatott, aztán azt mondta: – Amikor megláttalak, azt hittem, ugyanilyen vagy te is. Hogy te is csak itt fogsz ülni és bámulni, és egy szót se szólsz majd.

– Kikötözzelek? Nem félek tőlük, és jól ismerem a csomókat.

– Te csak egy gyerek vagy – mondta a lány, és hirtelen kibuggyantak a könnyei. Annyira gyorsan történt, és mivel az arca amúgy nem mutatott semmiféle érzelmi elváltozást, Edwin elsőre azt hitte, hogy csak az izzadságcseppeket látja lecsorogni. De aztán rájött, hogy könnyeket lát, és ezek a könnyek, mivel a lány félig elfordította az arcát, ugyancsak furcsa úton gördültek le, keresztben át az orra nyergén, le a másik oldalon a járomcsontra. És még mindig meredten bámult a fiúra, akit a könnyek összezavartak. Edwin indultában megtorpanva várt, mi lesz.

– Hát akkor gyere, és oldozz ki – mondta a lány, és most először az oldalára hemperedett, elfordítva tekintetét a fiúról a tó partján hajladozó nád felé.

Edwin, mint az alkalmat kihasználó tolvaj, gyorsan odasurrant, és a fűbe guggolva bogozni kezdte a csomókat. Durván érdes, vékony spárga volt, kíméletlenül elszorította a lány csuklóját, míg a két kicsi, puha tenyér tágra nyílván terült szét, egyik a másikon. Elsőre nem engedtek a csomók, de Edwin nyugalmat erőltetett magára, és nagy figyelemmel, hosszasan

tanulmányozta a madzag csavarodó útját. Aztán újra megpróbálta, és ezúttal a csomó megadta magát a kezének. Ettől kezdve nagyobb önbizalommal oldozta tovább a csomókat, időről időre odapillantva a puha tenyerekre: úgy várták a szabadulást, mint két engedelmes állat. Végül Edwin lehúzta a keskeny csuklókról a spárgát, mire a lány megfordult, és most ott ült vele szemben. A fiú kényelmetlennek érezte ezt a közelséget, de azt mindjárt észlelte, hogy a lány körül nem terjeng az az állott ürülékszag, ami a legtöbb embert körbelengi. Ennek a lánynak olyan illata volt, mint a nedves fából rakott tűznek.

– Ha visszaérnek – súgta neki –, keresztül fognak húzni a nádason, aztán félig belefojtanak a vízbe. Jobb, ha elmész. Menj vissza a faludba – mondta, és mintha meg akarna győződni róla, hogy már visszanyerte az irányítást a végtagjai fölött, bizonytalanul előrenyújtotta a kezét, és mellbe lökte Edwint. – Menj. Siess.

– Nem félek tőlük.

– Nem, te nem félsz. De attól ők még elkapnak, és megkínoznak. Segítettél nekem, de most el kell menned. Menj, siess!

Edwin még egyszer odafordult, épp a naplementével szemben. A lelapított füvön még látni lehetett, hol feküdt a lány, de semmi más nyomot nem hagyott maga után. Sőt most az egész hely valami hátborzongató nyugalmat sugárzott. A fiú még pár percre leült a fűbe, és leste a szélben hajladozó nádszálakat.

Soha senkinek nem beszélt aztán a lányról, a nagynénjének sem – aki bizonyára hamar levonta volna a következtetést, hogy Edwin démonnal találkozott –, de nem mondta el a többi fiúnak sem. Az elkövetkező hetekben azonban emlékezetében gyakran megjelent, hivatlanul is, és olyan elevenen, mintha csak ott állna előtte. Volt, hogy éjszaka jött, Edwin álmában, de fényes nappal is látta, ásás vagy tetőjavítás közben, és akkor megint érezte, hogy növekszik a lába között az ördög szarva. A szarv aztán eltűnt mindig, égető szégyenérzetet hagyva maga után. Ilyenkor megint hallotta a lány szavait, ahogy azt mondja neki: „*Miért jöttél ide énhozzám? Miért nem segítesz inkább az anyádnak?*”

De hát hogyan mehetne az anyjához? Hisz maga a lány is azt mondta, hogy ő még csak gyerek! Bár aztán azt is, hogy hamarosan férfivá válik. Ahányszor csak visszaidézte ezeket a szavakat, újra elöntötte a szégyenérzet, de még mindig nem tudta elképzelni, mit kellene tennie,



hogyan tovább.

Azután Wistan benyitott abba a csűrbe, fekete sziluettje megállt a kápráztató ellenfényben, kijelentette, hogy ő, Edwin a kiválasztott erre a küldetésre – és ezzel minden megváltozott. És lám, azóta ő és a harcos együtt vándorolnak az országban, és biztos már nem telik bele sok idő, hogy rátaláljanak az édesanyjára – és akkor jaj azoknak, akik fogva tartják!

De vajon tényleg az anyja hangja hívta el a kolostorból? Nem csak a puszta rettegés idézte elő a hangot, a félelem a katonáktól? Ez a kérdés kínozza, míg az ifjú szerzetes mögött haladt lefelé az alig kitaposott ösvényen, az alázubogó patak mentén. Meg lehet-e ilyen szilárdan győződve arról, hogy nemcsak az ijedelem vezette, miután felriadva meglátta az ablakból, ahogy a katonák az öreg torony felé rohannak? De most, apróról apróra visszaidézve az egészet, biztosan tudta, hogy ott és akkor semmiféle félelmet nem érzett. És a nap folyamán korábban, amikor a harcos átvezette ugyanebbe a toronyba, és beszélgettek, Edwinben már akkor is csak a türelmetlen sürgetés feszült, hogy mielőbb ott állhasson Wistan oldalán, a rájuk törő ellenséggel bátran szembenézve.

A régi torony azóta foglalkoztatta Wistant, mióta a kolostorba érkezve meglátták az udvaron. Edwin emlékezett rá, hogy a harcos még favágás közben is minduntalan felpillantott a toronyra a fásfészer mellől. És amikor a hasábfával megrakott taligát tolták, hogy a különböző épületszárnyakban szétosszák a tüzelőnek valót, kétszer is kerülőt tettek, hogy elmelessenek mellette. Így aztán Edwint egyáltalán nem lepte meg, hogy amint a szerzetesek eltűntek a gyűlésen, és az udvar kiürült, a harcos odatámasztotta a fejszóját a farakásra, és így szólt:

– Gyere egy percre, ifjú bajtársam, vizsgáljuk meg közelebbről ősőreg barátunkat, aki egész nap itt les ránk a magasból. Úgy érzem, mintha azt figyelné, merre járunk, és nem venné jó néven, hogy őt még meg se látogattuk.

Ahogy az alacsony boltív alá hajolva beléptek, borzongatóan hűvös, nedves levegő fogadta őket.

– Légy óvatos! – mondta neki a harcos. – Azt hiszed, idebent védett helyen vagy, de azért csak nézz a lábad elé!

Edwin lepillantva valami sáncárokféleséget látott maga előtt, ami gyűrűt formázva futott körbe a kerek toronyfal mentén. Ahhoz túl széles volt,

hogyan az ember átugorja: a két egyszerű deszkapallóból álló híd volt az egyetlen út, hogy átjussanak a körterem közepére, ahol alaposan ki volt taposva a talaj. Edwin rálépett az átjáróra, a pallók alatti mély sötétbe lebámulva.

– Figyeld csak meg, ifjú bajtársam – hallotta maga mögül Wistan hangját –, nincs benne víz. És még ha beleesnél is, mondhatom, nem találnád mélyebbnek, mint amilyen magas vagy. Ez furcsa, nem gondolod? Minek sáncárok *belülre*? Egyáltalán, minek sáncárok egy ilyen kicsi alapterületű toronynak? Vajon mire szolgálhat ez? – ezzel Wistan is átment a pallókon, és a terem közepén a sarkával vizsgálgatva a talajt, folytatta hangos töprengését. – A régiek talán a jószág lemészárlására építették ezt a tornyot. Talán ez volt valaha a vágóhídjuk. Amit nem akartak eltenni az állatokból, azt egyszerűen lelökdösték az árokba itt a körpadlat oldalán. Te mit gondolsz, fiú?

– Bizonyára így volt, harcos – felelte Edwin. – Bár nem lehetett valami könnyű az állatokat ilyen keskeny deszkákon átterelni.

– Talán régebben állt itt valami szilárdabb híd, ami elég erős volt ahhoz, hogy megbírjon egy ökröt vagy egy bikát is – mondta Wistan. – És ha egyszer átvezették a barmot, és az már sejtette a sorsát, vagy amikor az első vért kifröccsentve a nyakukból mégsem estek térdre, ez az elrendezés nem engedte meg, hogy egykönnyen kimeneküljenek innen. Képzeld csak el, ahogy a barom itt táncol ide-oda, támadni próbál, de mindig minden fordulatnál csak az árkot találja maga előtt. És minden körnél ugyanazt a kis hidat, amit nehéz volna bemérnie és eltalálnia, főleg a halálfélelem őrzöngésében. Nem annyira buta elképzelés, hogy itt valaha vágóhíd lehetett. Mondd, fiú, mit látsz, ha felfele nézel?

Edwin, a magasban megpillantván az ég karéját, így válaszolt: – Azt látom, harcos, hogy ez a torony felül nyitott. Mint egy kémény.

– Most valami érdekeset mondtál. Hadd hallom még egyszer.

– Olyan, mint egy kémény. Ezt mondtam, harcos.

– Hogy érted ezt?

– Hát úgy értem, harcos, hogy ha a régiek vágóhídnak használták ezt a helyet, tüzet is kellett rakniuk, és pedig épp itt, ahol most állunk. Bizonyára felbontották és feldarabolták az állatokat, aztán megsütötték a húsukat, és a füst ott fönt szökött ki az ég felé.

– Nagyon valószínű, fiú, hogy így történt, ahogy te mondd. Kíváncsi volnék, ezek a keresztény szerzetesek egyáltalán gyanítják-e, valaha mi

mehetett itt végbe. Ezek a kedves, finom barátok, úgy hiszem, azért jönnek be ide, mert itt biztosítva van a nyugalomuk és a teljes elvonultságuk. Nézd, milyen vastag ez a körkörös fal: aligha hatol át rajta a hang. Semmit nem hallani – pedig hogy károgtak a varjak, amikor beléptünk! És ez a fény, ahogy föntről lezuhog ránk: bizonyára az isteni kegyelem glóriájára emlékezteti őket. És te mit mondasz, fiú?

– Igen, igazad lehet, harcos, biztosan imádkozni jönnek be ide a kedves, finom barátok. Bár a padlata nagyon mocskos ahhoz, hogy térdre essenek rajta.

– Talán állva imádkoznak itt, egyet se gondolva azzal, vajon ez a hely egykor vágóhíd és húsfüstölő volt-e vagy se. Mást nem látsz, fiú, ha fölfelé tekintesz?

– Semmi mást, uram.

– Semmit?

– Csak a lépcsőket, harcos.

– Ó, a lépcsőket. Hát akkor beszélj a lépcsőkről, fiú.

– Körbe-körbe mennek egyre följebb, a falat követve kanyarodnak fölfelé csigába, míg legfölül eléri az eget.

– Nagyszerű észrevétel. Na de most nagyon figyelj rám – mondta egészen halkán Wistan, és közelebb lépett a fiúhoz. – Ez a hely, nem csak ez az öreg torony, hanem ez az egész, amit ma kolostorként ismernek, lefogadom, valamikor hegyi erőd volt, amit a mi szász elődeink építettek a háború idején. És ehhez méltóan rengeteg alattomos csapdát rejt, amivel a hódító britonokat fogadhatja.

A harcos arrébb mozdult, lassan a körpadlat peremére lépett, és belebámult az árokba. Végül ismét felnézve így szólt:

– Képzeld el ezt a helyet mint erődöt, fiú. Az ostrom néhány nap alatt megtöri a védelmet, az ellenség beözönlik. Minden lépésnyi helyen, minden falon zajlik a küzdelem. Csak képzeld magad elé! Két szász testvérünk kint vív az udvaron, egész hadtestnyi britont szorítanak hátra, bátran küzdenek, de az ellenség túlerőben van, így hőseinknek vissza kell vonulniuk. Feltételezzük, hogy ide vonulnak vissza, ebbe a toronyba. Átszöknek a keskeny hidacsán, és épp ezen a helyen fordulnak szembe támadóikkal. A britonok egyre magabiztosabban nyomulnak előre, hisz sarokba szorították testvéreinket. Betörnek utánuk ide, kezükben kard és fejsze, átfutnak a hídon, a hőseink felé. Bátor véreink még leszedik az elsőket közülük, de hamarosan még hátrébb kell húzódnuk. Nézz csak

oda, fiú: egészen a fal mentén felkanyarodó lépcsőig hátrálnak. De még mindig egyre több briton jön át a pallókon az árok fölött, mígnem egészen betelik ez a kör, aminek a közepén most állunk. Hanem a túlerő mégsem válik a britonok javára, mert két bátor testvérünk egymás mellett vállvetve szúr és vág a lépcsőről lefelé, és a támadó britonok, hiába vannak többen, nem tehetnek egyebet, mint hogy kettesével vívjanak meg velük. Hőseink képzett vitézek, járatosak a harcban, és bár egyre följebb kell lépdelniük, a támadóik képtelenek legyőzni őket. Amint egy briton páros elesik, máris másik kettő áll a helyébe, míg azok is el nem hullnak és így tovább. De persze szász testvéreink is fáradnak. Mind magasabbra kell visszavonulniuk, a britonok fokról fokra űzik őket egyre feljebb. De mi ez? Mi ez, Edwin? Véreink végül pánikba esnek? Megfordulnak, és már maguktól futnak fel a lépcső kanyargó maradékán, alig vágva vissza a hátuk mögé? Hisz ez már a biztos vég! A britonok diadalittasan nyomulnak utánuk. Akik lentről nézik őket, olyan vigyorral, mint az éhesek, akik előtt már gőzölög a vacsora a lakomára terített asztalon. De nézd csak meg alaposabban, fiú! Mit látsz? Mit látsz, amit szász testvéreink is láttak, míg egyre közelebb jutottak az ég fényudvarához? – kérdezte Wistan, és a vállát megragadva odafordította Edwint, a torony kürtőnyílása felé felmutatva. – Beszélj, fiú, mit látsz!

– Szász testvéreink csapdát állítottak, uram. És csak azért vonultak vissza a kanyargós lépcsőn fölfelé, hogy behúzzák a britonokat ebbe a csapdába, akár a hangyákat a mézesbödönbe.

– Jól mondd, fiam! És miféle csapda ez?

Edwin egy percre elgondolkodott, majd azt felelte: – Valami falmélyedés látszik ott, harcos, épp a lépcsősor legmagasabb pontja előtt. Vagy netán ajtó volna?

– Nagyszerű! És mit gondolsz, mit rejt az a mélyedés?

– Csak nem harcosaink élcsapatát? Akik a két vitézzel együtt majd meg tudják tisztítani az utat a lépcsőn lefelé, míg le nem érnek ide, hogy szétcsapjanak az itt várakozó britonok között!

– Gondold csak végig újra, fiú.

– Akkor egy feldühödött medve. Az rejtőzik ott, harcos. Vagy egy oroszlán.

– Mikor láttál te utoljára oroszlánt, fiú?

– Akkor tűz. Igen, harcos, csakis tűz lehetett ott abban a falmélyedésben!

– Jól mondd, fiú! Nem tudhatjuk biztosan, mi történt azokban a régi

napokban, de mégis, lefogadom, az rejtőzött ott, az várakozott rájuk: innen lentől aligha észrevehetően egy fáklya volt betűzve abba a kis falmélyedésbe, vagy lehet, nem is egy, hanem két vagy három fáklya, amik ott lobogtak! Na, a többit már te mondd el, fiú.

– Testvéreink ledobálták az égő fáklyákat.

– Hogy érted, az ellenséges katonák fejére?

– Nem, harcos. Le a sáncárokba.

– Az árokba? Ami tele volt vízzel?

– Nem, harcos. Az árokba, ami tele volt tűzifával. Épp olyan hasábokkal, jó sokkal, mint aminek a felaprítása ma kettőnket megizzasztott.

– Ahogy mondd, fiú. És még többet fogunk felhasogatni, mielőtt a hold feljön. És még rengeteg száraz szalmát is találunk addig. Egy kémény, ugye, így mondtad, fiú. Igazad van. Ez egy kémény, amiben most állunk. Eleink épp erre a célra építették. Különben minek kellene ide egy torony, aminek az ember a legtetejéről se lát ki jobban, mint a fal mellvédjéről? De csak képzeld el, fiú, ha egy fáklyát beledobnak ebbe az úgynevezett sáncárokba! És aztán még egyet. Ahogy korábban körbejártuk ezt a helyet, hátul a kőfalban nyílásokat láttam a föld közelében. Ez azt jelenti, hogy ha keletről erős szél fúj – amilyen ma este is –, az azokon a nyílásokon át még magasabbra kergeti a lángokat. És hogyan menekülhetnek ki a britonok az ilyen tűzzel égő pokolból? Köröttük erős fal, csak egy keskenyke pallóhíd vezet a szabadság felé, de alatta az árok maga is lángokat vet. De most már gyerünk, menjünk innen, fiú, hátha ez az ősőreg torony megelégszik, hogy ennyi titkát kitudtuk.

Wistan a pallóhíd felé fordult, Edwin azonban még mindig fölfelé lesett, a kürtőbe.

– De mondd, harcos – kérdezte –, a végén két bátor testvérünk is meg kellett égjen az ellenségeikkel együtt?

– Ha igen, hát nem volt-e ez dicső alku a halállal? Bár talán nem kellett így végződnie. Tán ezek a mi hőseink, még ha a lángokból felcsapó forróság egyre nőtt is, gyors tempóban felküzdötték magukat a kürtőnyílás pereméig, és kimenekültek a tetőre, ahonnan leugorhattak. Megtehették volna, hú, még ha nincsenek is szárnyaik?

– Nincs szárnyuk – mondta Edwin –, de a bajtársaik odaállíthattak egy szekeret a torony mögé. Egy színükig szénával töltött szekeret.

– Ez tényleg elképzelhető, hú. Ki tudja, mi minden mehetett végbe itt azokban a régi napokban. De fejezzük be az álmodozást, és menjünk,

hasogassunk még egy kis tűzifát! Mert annyi biztos, hogy még sok fagyos éjszaka vár ezekre a jó páterekre, mielőtt beköszönt a nyár.

A csatában nincs rá idő, hogy a bajtársak bonyolult üzeneteket cseréljenek. Egy röpke pillantás, egy intés, egy felvakkanó hang: a valódi harcosoknak csak ennyi kell, hogy szándékukat jelezzék egymásnak. Ebben a szellemben telt ez a délután is a toronyban: Wistan nyilvánvalóvá tette, mit gondol, és Edwin tökéletesen értette.

De nem voltak túl nagy elvárásai a harcosnak? Még ha az öreg Steffa úgy beszélt is Edwinről, mint nagy ígéretről, vajon mi lehet belőle, *ha majd végigjárta a harcosok tanösvényét?* Wistan még be se fejezte a kiképzését, hát hogy válaszolhatna úgy máris minden esetben, mint aki teljesen érti a helyzetet? És most a harcos, úgy látszik, meg is sebesült – de ezért egész biztos nem lehet egyedül őt, Edwint hibáztatni!

A fiatal szerzetes megállt a csermely partján, hogy kioldozza a lábbelijét, majd így szólt:

– Itt most elválnak útjaink. A híd sokkal lejjebb van, és innen túlságosan nyílt mező kezdődik, amin akár a szomszédos hegycsúcsról bárki követheti az utunkat – mondta, majd Edwin cipőjére mutatott. – Nahát, milyen szép! Te készítetted magadnak?

– Baldwin mester munkája. Ő a legügyesebb cipésmester a faluban, még akkor is, ha holdtöltekor mindig újra rájön a roham.

– No, vedd csak le! Ez a topánka nyomban tönkremegy, amint víz éri. Látod a járóköveket? Hajtsd lejjebb a fejed, és próbálj a víz színe alá látni, ott, ott, most már látod? Itt kell átmennünk. Ne téveszd szem elől a köveket, ha meg akarod úszni szárazon!

A fiatal szerzetes megint annyira kurtán-furcsán mondta ezt, és a hangja mintha még nyersebben szólt volna, mint korábban. Lehet, hogy azért, mert az elindulásuk óta épp elég ideje volt összerakni a fejében, mi lehetett Edwin szerepe a kolostorban történetekben? Edwin gyanította, hogy erről van szó, hiszen eleinte nemcsak hogy sokkal szívélyesebb hangon beszélt, de szinte alig tudta abbahagyni a barátságos fecsegést.

A Jonus atya cellája előtti huzatos folyosón találkoztak, ahol Edwin várakozott, és hallgatta a bentről kiszűrődő halk, de szenvedélyesen vitatkozó hangokat. Egyre nőtt benne a rettenet, hogy a szobában zajló vita után miféle hírt kell majd megtudnia. Nyílt az ajtó, de ahelyett hogy behívták volna, egy fiatal szerzetes bukkant fel mögüle – Edwin egészen

megkönnyebbült a kedvesen mosolygó kölyökarc láttán.

– Engem választottak kísérődnék – mondta diadalmas büszkeséggel a csuhás fiú Edwin anyanyelvén. – Jonus atya azt mondja, azon nyomban indulnunk kell, és ügyeljünk rá, hogy észrevétlenül távozzunk. Csak bátran, ifjú testvérem, nemsokára ott leszel megint a bátyád oldalán!

A fiatal szerzetesnek furcsa járása volt: olyan szorosan fogta maga köré a csuháját, mint aki rettenetesen fázik, karjait is alárejtve, úgyhogy Edwin, ahogy a hegyi úton lefelé ereszkedve követte, először megdöbbenve nézte, vajon ez a fiú nem ama szerencsétlenek közül való, akik kar nélkül születtek. De ahogy biztonságos távolságba kerültek a kolostortól, a fiatal szerzetes Edwin mellé lépett, hogy innentől mellette haladjon, és ekkor előkerült a csuha alól két vézna, hosszú karja, amivel óvón átölelte Edwin vállát.

– Nagy bolondság volt tőled, hogy visszajöttél a kolostorba! Miért tetted, miután oly ügyesen sikerült elmenekülnöd? Jonus atya igen mérges lett, amikor meghallotta. De lám, most megint biztonságban vagy, és szerencsédre a kolostorban nem sokan szereztek tudomást a visszatéréseadről. De micsoda ügy ez! A bátyád mindig ilyen harcias? Vagy a katonák kötöttek bele ennyire sértő módon? Talán meg kellene tőle kérdezned, ha majd ott állsz az ágya mellett, ifjú testvérem, miképp kezdődött ez a csetepaté. Számunkra az egésznek se füle, se farka, egyikünk se tudja kivenni, mi történt és miért. Ha ő kötött bele a katonákba, hát neki is nagyon erős sértést kellett odavágnia, hogy ezek mind egy emberként megvaduljanak, és mint akik megfélemltek róla, milyen céllal hívták őket az apát úr színe elé, csak azzal törődjenek, hogy a bátyádat méltón meglakoltassák az arcátlanságáért. Én magam is felriadtam az üvöltözésre, pedig az én cellám jó messze esik attól az udvartól. Úgy futottam oda, mintha meghúzták volna a vészharangot, aztán csak ácsorogtam ott szerzetes testvéreim között: mindannyian tehetetlenül és borzadva figyeltük, mi lesz ebből. A bátyád, ahogy a többiek elmondták, a felbőszült katonák elől bemenekült az öreg toronyba, azok meg utána, de olyan ádáz dühvel, hogy látszott rajtuk, ha elkapják, darabokra tépik. Hanem a te bátyád is teljes erejéből küzdhetett odabent, a katonákat ugyancsak megdöbbsentette, micsoda ellenfélre akadtak benne, ha az az egy szál szász juhász így meg tudta magát védeni harminc marcona harcos ellen! Mi meg csak lestük a torony kapuját, amin bármely pillanatban kihozhatják a bátyád vérben ázó hulláját, ám ehelyett csak a katonákat

láttuk sorban kirohanni azon a kapun, páni félelemben, égre emelt kézzel vagy tántorogva, magukkal húzva a vállukba kapaszkodó sebesült bajtársukat. Alig hittünk a szemünknek! Mi folyvást azért imádkoztunk, hogy mielőbb véget érjen ez csetepaté, hiszen lett légyen bármilyen nagy sértés is, amivel kezdődött, egészen biztosan nem kellett volna ekkora erőszakot kiváltania. Hanem a zűrzavar csak nőttön-nőtt, és akkor, ifjú testvérem, megtörtént az a szörnyű baleset. Ki tudja, nem maga az Isten avatkozott-e be, aki megelégette, hogy ilyen csúf verekedés zajlik az ő menedékének szent falai között, és egy ujjával odabökve tüzet bocsátott rájuk? Mégis, valószínűbb, hogy a fáklyákkal fel s alá futkározó katonák közül követte el valamelyik ezt az óriási hibát: elbotlott a lánggal, és így okozta a tüzet. Ó, milyen borzalmas volt: hirtelen az egész torony lángokban állt! Ki gondolta volna, hogy egy nedves falú vén torony ilyen könnyen tüzet foghat! Hogy így tudjon égni! Márpedig égett, mint a pokol, és Lord Brennus emberei bennragadtak, a te bátyáddal együtt. Jobb lett volna, ha odahagyják a verekedést, és nyomban kimenekülnek, amilyen gyorsan csak tudnak – de azt hiszem, inkább meg akartak küzdeni a lángokkal, és csak nagyon későn vették észre, hogy a tűz már annyira elterjedt, hogy elnyeli őket. Íme, elég egy titokzatos baleset, és tessék: még az a néhány katona is, aki kiszédelgett, csak azért menekült ki, hogy borzalmas rángatózások közepette lehelje ki a lelkét az udvar kövén. És akkor végül kiderül, ifjú testvérem, hogy a te bátyád, csodák csodája, megmenekült! Ninian atya talált rá a kolostorkertben, ott bóklászott kábultan a sötétben, a teste tele sebekkel, de még életben volt! Élt, akárcsak mi, akik megmaradtunk, és iszonyattal lesve a lángoló tornyot, a bent rekedt emberekért imádkoztunk. A bátyád él! De Jonus atya, aki a maga sebeivel küszködik, esküt vett tőlünk, beavatott kevesektől – beleértve magát az apát urat is –, hogy titokban tartjuk ezt a fejleményt. Mert attól tart, ha a hír, kiszivároghatva a kolostorból, tovább terjed, Lord Brennus még több katonát küld majd a nyakunkra, hogy bosszút álljanak, mit sem törődve azzal, hogy a legtöbb halott a balesetből támadt tűz áldozata lett, és nem a bátyád keze által vesztette életét. Jól teszed, ha egyetlen szót se mondasz, de még suttogva se a történetekről senkinek, legalább addig, míg a bátyáddal ki nem juttok az országunkból. Jonus atya nagyon dühös volt, hogy a kolostorba való visszatéréssel kockáztattad az életedet, bár azt is tudta, hogy így könnyebb lesz téged elküldeni a bátyádhoz, hogy mielőbb együtt legyetek, mert mint mondotta: „*Ezeknek együtt kell elhagyniuk az*



*országot!”* Jonus atya a legjobb ember, a legbölcsebb köztünk, még most is ő lát a legtisztábban, azok után is, amit a madarak műveltek vele. Merem állítani, hogy a bátyád neki és Ninian atyának köszönheti az életét.

De ez még korábban volt. Mostanra az ifjú szerzetes igencsak távolságtartó lett, két karja már megint szorosan a teste mellett, a csuhája alá dugva. Ahogy átkeltek a patakon, és Edwin követte őt, meresztve a szemét, hogy a sebes patak rohanó vize alatt meglássa a sziklákat, amire léphet, az jutott eszébe, hogy most már talán ki kellene tárnia a kebelét a harcos előtt, és mindent elmondani neki az édesanyjáról, arról, hogyan hívta őt a barlangba. Ha egészen őszintén és nyíltan elmagyarázna neki mindent a kezdetektől, lehetséges, hogy Wistan megértené, és még egyszer bízna benne.

Ahogy Edwin, kezében a cipőivel, könnyeden átugrott a következő kőre, halványan elmosolyodott erre a lehetőségre.

### **III. RÉSZ**

## *Gawain első merengése*

Azok a fekete öregasszonyok. Vajon Isten mi célból rakta elém őket azon a hegyi ösvényen? Így akarta próbára tenni az alázatosságomat? Nem volt elég látnia, hogy védelmezem azt a nemes házaspárt, amint a sebesült fiút is, és hogy leöltem a sátáni szörnyet? Hogy mindössze egyetlen órát alszom a harmat áztatta faleveleken, mielőtt felkelek, hogy megtudjam, a küldetésem koránt sincs még teljesítve, hogy Horatius meg én újra neki kell vágjunk, de nem ám, hogy alászálljunk a legközelebbi völgyi falu védelmébe, hanem hogy még magasabbra hágjunk valami meredek ösvényen a szürke ég felé? És akkor még odateszi elém azokat az özvegyeket – mert semmi kétség, az ő műve volt –, és én még akkor is helytálok, és illendően köszöntöm őket? Még akkor is, ha bolond szitkozódásban törnek ki, és sárral dobálják Horatius hátsó fertályát – mintha szegény még képes lenne méltatlanul gyors vágtaiba fogni az ijedelemtől! Én persze ennek ellenére épp csak hátrapillantottam, inkább Horatius fülébe sugdostam, emlékeztetve, hogy nekünk bátran kell viselnünk az efféle megpróbáltatásokat, hisz ezeknél sokkal nagyobb próba vár ránk odafenn, azokon a messzi csúcsokon, amik fölött most a viharfelhők gyülekeznek. Ráadásul ezek az idő verte asszonyok a megtépázott rongyaikban, valaha ők is ártatlan szüzek voltak, volt köztük nem egy, akit báj és kellem lengett körül, de legalábbis maga az ifjonti frissesség, ami a férfiszemnek éppúgy megteszi! Hisz nem ilyen volt ő is? A lány, akire gyakorta gondolok mostanában. Kivált, ha egy sivár őszi napon valamely térés sík nyúlik el előttem végtelen hosszan a maga pusztaságával, amit magányosan, társ nélkül kell átszelnem. Nem, nem volt szépség, de mégis, épp annyira bájos, ami az én lelkemnek jólesett. Csak egyszer láttam, nagyon fiatal koromban – vajon váltottunk-e egyetlen szót is? És mégis máig visszatér, megidéződik lelki szemeim előtt, és azt hiszem, álmomban is meglátogat néha: többször ébredtem már titokzatos forrású boldog elteltséggel, noha az álom már addigra elhomályosult előttem.

Effajta érzés maradék öröme lengedezett ma reggel is körülöttem, amikor Horatius felvert álmomból, patájával a lágy erdei földet tapodva, ahová az éjszakai megpróbáltatások után ledőltem aludni. Mert Horatius pontosan tudja, hogy már nincs meg bennem az a régi kitartás, a hajdani

erő, hogy akár ilyen emberpróbáló éj után is elegendő legyen egy röpke órányi alvás, mielőtt újra nekivágok az útnak. Mégis, amikor azt látja, hogy a nap már magasan fenn jár az erdő árnyas lombcsúcsai fölött, nem enged tovább aludnom: addig topog, míg forgolódni nem kezdek, és a sodronying panaszos nyikorgására föl nem ébredek. Átkozott páncélzat! Egyre nehezebben viselem! És valaha is megvédett bármitől? Á, dehogy: a legjobb esetben egy-két kisebb sebesüléstől! A kardom, az igen, és nem a páncélom, aminek köszönettel tartozom, hogy még mindig épségben vagyok. De ha már egyszer fölébresztett a lovam, föl is keltem, és körülnéztem: megvizsgáltam a leveleket magam körül. Miért hullott le máris ilyen sok, amikor a nyár még véget sem ért? Hát betegek ezek a lombok, kérdeztem magamtól aggódva. Hisz igaz, az avar jótékonyan elrejt minket, de akkor is: csak nem valami baj miatt hullottak le? A magasban rezzenő levelek közt áttűztek a napsugár pikái, egyenest Horatius orrára. Lestem, ahogy jobbra-balra huzigálja az orrlikait, mintha az a fénysugár egy pimasz légy volna, ami bosszantja. Neki sem volt nyugodt az éjszakája: ébren tartották a zajok, amiket mindenünnen hallott maga körül, és találgathatta, miféle veszéllyel kell szembenéznie a gazdájának. Bármilyen bosszús voltam a korai ébresztés miatt, csak egy lépést tettem feléje, és máris ellágyultam: nem tehettem egyebet, gyöngéden körbeöleltem a nyakát, és egy röpke percre az oldalának támasztottam a homlokom. Ó, hiszen tudom én, micsoda nehéz gazdája vagyok neki! Hogy csak hajtom előre, pedig pontosan érzem, mennyire fáradt, és átkozom akkor is, ha semmi rosszat nem tett! És ez a fémruha – hisz ez is, neki épp akkora teher, mint nekem! Vajon meddig ügethetünk még együtt tovább az úton? Gyöngéden megveregettem a nyakát, és a fülébe súgtam: *„Ne félj, hamarosan találunk egy barátságos falut, ahol sokkal finomabb abrakot kapsz reggelire, mint amihez most hozzájutottál.”*

Azért mertem így beszélni, mert azt hittem, már elült a zűrzavar, ami Wistan mester körül támadt. De alig vágtunk neki a lefelé vezető ösvénynek, még az erdőből se értünk ki, máris megláttuk a sáros csuhájú szerzetest, aki abban az elvált talpú cipőben szaporázta előttünk, hogy mielőbb leérjen Lord Brennus táborába. A csuhás osztotta meg velünk a hírt, hogy Wistan mester az éjjel elmenekült a kolostorból, holtan hagyva maga mögött üldözőit, akik közül a legtöbbször nem maradt, csak szénné égett csonthalom. Micsoda fickó! Különös: a szívem örömmel telt el a hír hallatán, még akkor is, ha ez újra visszarakta rám a feladat súlyát, amitől

már azt hittem, megszabadultam. Így Horatius meg én kénytelen-kelletlen elhessegettük az összes csábító gondolatot, ami a friss szénát, a sült húst meg a jó társaságot illeti, és nekivágtunk, hogy megmásszuk a hegyoldalt. De Istennek hála, vándorlásaink során legalább egyre messzebb jutottunk attól az átkozott kolostortól. Az igazat megvallva, szívem mélyén nagy könnyebbséget éreztem, hogy Wistan mester végül mégsem pusztult el a nyomorult szerzetesek karmai közt, vagy annak az átkozott Brennusnak a keze által! Micsoda fickó ez! Annyi vér kicsorgott a testéből, hogy megáradt volna tőle még a mély medrű Severn folyó is! Csaknem végzetes sebeket kapott, mint az a sáros csuhájú szerzetes mondta. És erre megszökik! De hát hogyan is szabadott egy ilyen harcosról, mint Wistan mester, elhinnem, hogy csak úgy lefekszik és meghal? Milyen bolond is voltam, hogy hagytam visszaszökni az Edwin fiút! Most aztán ki merne az ellen fogadni, hogy ezek ketten hamarosan megtalálják egymást? Micsoda bolond voltam! Igaz, addigra már nagyon kimerült is, ráadásul a legkevésbé se tudtam elképzelni, hogy Wistan mester képes lesz elmenekülni. Micsoda egy fickó az! Ha az én ifjúkoromban élt volna, biztosan elnyeri Arthur király csodálatát, még akkor is, ha csak egy száz! A legjobbaink is tartottak volna tőle, hogy ellenségként akadjanak vele össze! Hanem amikor tegnap láttam, ahogy összecsap Brennus katonáival, mintha némi bizonytalanságot, támadhatóságot észleltem volna a bal oldalán – vagy az is a pillanat sugallta okos trükkje volt? Ha még egyszer küzdeni látom, már jobban fogom tudni. Mindenesetre nagyon ügyes harcos, emiatt joggal gyanakodhat taktikus trükkre Arthur lovagja is. De ahogy a szemem előtt harcolt, másképp láttam – mondtam is magamnak: *„No nézd csak, mi ez a kis gyöngeség a bal oldalon, amit a hozzáértő, figyelmes ellenfél nyomban kihasználna?!”* Mindazonáltal melyikünk ne nézne rá fel nagy tisztelettel?

Hanem azok a fekete özvegyek miért kerültek azok az utunkba? Nem volt elég nehéz napunk Horatiusnak meg nekem nélkülük is? Vagy még mindig nem adóztunk elegendő tűréssel az Úrnak? *„A következő hegytetőn megállunk – mondtam Horatiusnak, ahogy a lejtőn mentünk fölfelé –, megállunk és lepihenünk, még ha sötét felhők gyülekeznek is fölöttünk, bánom is én, ha utolér minket a vihar. És ha nem lesznek ott fák, én bizony beleülök a szúrós csarabba, és akkor is pihenünk egy jót!”* És akkor végre fölért velünk az út, és ahogy a fennsíkon futott tovább, mit látunk: ezeket a sziklákra települt óriási madarakat, és amint azok is meglátnak minket,

mind egyszerre fölrebben, de nem szállnak ám föl a sötétlő égre, hanem felénk tartanak egyenest! És akkor észrevettem, hogy nem madarak azok, hanem az ösvényen csapatban vonuló vénasszonyok a szárnyas köpönyegükben.

Miért választottak épp egy ilyen kopár hegytetőt, hogy összejöjjenek? Hisz nincs itt se kőből rakott oszlop, se kiszáradt kút, ami megjelölné a helyet. Sehol egy vézna fácska vagy egy nyeszlett bokor, itt semmi nem nyújt menedéket a vándorlónak se nap, se eső elől. Csak ezek a földbe süllyedt, meszes-sápadt sziklák az út két oldalán, amikről fölálltak, ahogy megláttak minket. „*Bízzunk benne – mondtam Horatiusnak –, bizakodjunk, hogy az én vén szemeim még nem hagytak egészen cserben, és nem ránk törő banditák jönnek itt felénk.*” Hamar kiderült aztán, hogy semmi szükség kardot rántani. A penge – ami még mindig annak a sátán kutyájának a nyálától bűzlött, hiába szúrtam mélyen a földbe az este lefekvéskor – maradhatott a hüvelyében, mert már láttam jól, hogy csak öregasszonyok. Igaz, ami igaz, egy – vagy két – pajzsnak nagy hasznát vettük volna ellenük. „*Hölgyek – mondtam nyomatékkal Horatiusnak –, ne feledd: hölgyek! Emlékezzünk így rájuk, most, hogy már végre magunk mögött hagytuk őket. Hisz nem szánni valók? Akkor se hívjuk őket vén banyának, ha a viselkedésük miatt nagy kísértést érzünk rá! Ne felejtjük el, legalább néhány akad köztük, akit egyszer régen báj és kellem lengett körbe.*”

– Itt jön az az imposztor lovag! – kiabálta az egyik, és ahogy mentünk feléjük, a többiek is átvették tőle, és csak úgy mehettünk tovább, ha átvergődünk köztük, de hát én sosem jöttem zavarba az effajta megpróbáltatásoktól. Megállítottam Horatiust, épp a csoportosulás közepén, és messze elnéztem a szomszédos hegycsúcs felé, mintha csupán a gyülekező felhőket vizsgálnám. És amikor már közvetlen körülöttem csapkodtak rongyos köpönyegszárnyaik, amikor már arcomban éreztem az ordítózásuk szelét, csak akkor pillantottam le rájuk a nyeregből. Tizenöten lehettek? Vagy húszan? A kezeik Horatius felé nyúlkáltak, de ő nyugodt maradt, mert előrehajoltam, és csiútón sugdostam a fülébe. Aztán főlegyenesedtem, és így szóltam:

– Hölgyeim, ha van valami megbeszélnivalónk egymással, abba kell hagynotok ezt a zajongást!

Erre elcsendesedtek, de a tekintetükből ádáz harag áradt felém.

– Mit akartok tőlem, hölgyek? – kérdeztem. – Miért törtök így ellenem?

Az egyik asszony fölnézett, és így felelt: – Tudjuk, hogy te vagy az a bolond lovag, aki túl gyáva ahhoz, hogy teljesítse a kötelességét, amit rá róttak!

Majd egy másik is: – Ha elvégezted volna már réges-rég, amit az Isten feladatul rád testált, vajon bolyonganánk-e így, rónánk-e még az ország útjait, szívünkben ezzel a keserű bánattal?

Aztán megint egy: – Ez retteg a küldetésétől! Nézzétek csak az arcát: retteg a küldetésétől!

Megfékeztem a dühömet, és kértem őket, magyarázzák meg, miért beszélnek így, mire előlépett egy, aki a többieknél valamivel jólneveltebbnek látszott.

– Bocsáss meg nekünk, lovag! Már ugyancsak hosszú ideje vándorlunk itt az ég alatt, és ahogy élő személyekben megláttunk téged, amint a lovadon közeledsz egyenest felénk, nem tudtuk megállni, hogy ne hallassuk előtted a panaszunkat!

– Jóasszonyom – mondtam neki –, bár úgy tűnhet, nehéz súlyként hordozom éveim számát, én azért akkor is Arthur, a nagy király lovagja maradtam! Ha elmondjátok, mi a bajotok, boldogan segítek nektek, amennyire csak tőlem telhet.

És ekkor a legnagyobb döbbenetemre az özvegyek mind – beleértve azt a jólneveltebbet is – gúnyos kacajban törtek ki. Aztán egy hang szólt valahonnan a csoportból:

– Teljesítetted volna már réges-rég a kötelességedet, ölted volna meg azt a nősténysárkányt, nem kellene ilyen nyomorultul vándorolnunk!

Ez nagyon megrázott.

– Hát mit tudtok ti erről? Mit tudtok ti Querigről? – kiáltottam feléjük, de még időben megéreztem, hogy vissza kell fogynom magam, így nyugodtabb hangon folytattam. – Magyarázzátok meg, hölgyek: mi készíttet titeket arra, hogy így rójátok az utakat?

Mire egy érdes hang szólt felém hátrábról:

– Ha azt kérded, miért vándorlok itt, lovag, én máris elárulom az okát: amikor a révész feltette nekem a kérdéseit, mialatt az én szeretett emberem már a csónakban állt, karját nyújtva felém, hogy besegítsen, ahogy válaszolni akartam, nem jutott eszembe semmi, mert, mint kiderült, a legféltettebb emlékeimet elrabolták tőlem! Akkor még nem tudtam, de ma már tudom: Querig volt a tolvaj, az ő ködöt fújó lehelete fosztott ki, azé a teremtményé, akinek az elpusztítása a te feladatod, és mióta már, hogy nem

végzed el!

– Honnan tudhatnál te erről, jóasszony? – kérdeztem tőle, nem titkolva tovább megrökönyödésemet, hiszen hogyan is juthatott az a jól őrzött titok ilyen kódis csavargó asszonyok tudomására?

Erre megint a jó modorú lépett elő, és furcsán vigyorogva azt felelte: – Mi özvegyek vagyunk, lovag úr! Előttünk már nemigen marad rejtve semmi.

Hirtelen megéreztem, ahogy Horatius megremeg, és hallottam a magam elfúló hangját, amint azt kérdezem:

– De hát mik vagytok ti, hölgyek? Elevenek vagy holtak?

Erre az asszonyok ismét csúfondáros nevetésben törtek ki, olyan rekedt gúnykacajt hallatva, hogy Horatius idegesen kapálózni kezdett a patájával, mire én gyöngéden megveregettem a nyakát, majd az ördögi kacagású asszonyokhoz fordultam:

– Hölgyeim, miért nevettek? Hát olyan ostoba kérdés volt ez?

És akkor megint megszólalt az a reszelős hang onnan hátulról: – Nézzétek, hogy fél! Hogy megijedt tőlünk is mindjárt, akárcsak a sárkánytól!

– Miféle képtelenség ez, hölgyem? – kiáltottam rá még erőteljesebben, míg Horatius akaratom ellenére hátratáncolt, úgyhogy megint át kellett ölelnem a nyakát, hogy egy helyben tartsam. – Nem félek én attól a sárkánytól! Fújjon ellenem Querig bármekkora dühödt haragot, szembenéztem én már nála sokkal gonoszabb lényekkel is a magam idejében! Ha késlekedem a megölésével, pusztán amiatt, mert nagyon fortélyosan el tud rejtőzni odafönn a magas sziklák között. Korholhattok engem szigorúan, asszonyok, de feleljetek: hallunk mostanság Querig felől? Mi hír van róla a nagy idők óta, amikor még nem került neki többbe, csak gondolt egyet, és havonta lecsapott egy falura – vagy kettőre, vagy még többre? Az akkori kisfiúk már férfivá cseperedtek, és mi nem vettük hírét, hogy az eltelt hosszú idő alatt ilyesmit tett volna. Tudja ő jól, hogy közelíték, és lassan bekerítem, úgyhogy mostanság nemigen mer mutatkozni ezen a vidéken, nem tűnik föl a hegyek között.

De még be se fejeztem a beszédemet, az egyik öregasszony szétnyitotta a köpönyege rongyos szárnyát, és máris puffant a lovam nyakán az első sárgolyó. „*Ez tűrhetetlen* – mondtam Horatiusnak –, *azonnal tűnjünk el innen!*” Hisz mégis, mit tudhatnak ezek a vén matrónák a mi küldetésünkről? Nógattam Horatiust, induljon már, de ő furamód mintha



megdermedt volna: egész mélyre kellett vágnom a sarkantyúmat az oldalába, hogy megmozduljon. Hál' istennek a fekete madarak csapata szétvált előttünk, és én újra láthattam a messze csúcsokat. A szívem beleremegett, ahogy a sivár csúcsot néztem. Még ez is jobb, gondoltam, ezeknek az istentelen vén banyáknak a társasága, mint azok az üvöltő szelek ott fenn a kopár magasban. De mintha csak ki akarnának zökkenteni az efféle érzélgősségből, a fekete özvegyek rákezdték mögöttem megint a csúfolódást, és máris érezhettük a sárgolyókat a hátunkban. De mit is kántáltak? Csak nem volt merszük azt kiabálni, hogy „Gyáva, gyáva”!? Átvillant az agyamon, hogy visszafordulok, és megmutatom nekik, milyen az, ha tényleg haragszom, de még időben figyelmeztettem magam, hogy ennek semmi értelme. *Gyáva, gyáva*. Mit tudnak ezek? Hol voltak ők? Hát ott voltak talán akkor réges-régen, amikor először lovagoltunk ki mi, öten, Hogy szemtől szemben álljunk Queriggel? Vajon *akkor* gyávának mertek volna nevezni engem, vagy bármelyikünket az öt közül? No, és amint azt a nagyszerű küldetést elvégeztük – amiből csak hárman tértünk vissza –, vajon nem siettem-e, hölgyek, szemhunyásnyit is alig pihenve nyomban a völgy peremére, hogy teljesítsem a fiatal kisasszonynak tett ígéretemet?

Edra, ez volt a neve, mint később elárulta. Nem, nem volt szépség, és a legegyszerűbb fekete öltözéket viselte: gyászruhát. De akárcsak az a másik, akiről máig álmodom, Edrából is viruló fiatalság sugárzott, ami első pillantásra magával ragadta a szívemet. Az országút mentén láttam meg, ahogy a kapóját cipelte: két kézzel fogta, úgy vitte. Még alig lehetett nőnek nevezni: apró, törékeny termetű – ártatlansága látványa a rám váró nagy feladat ellenére sem hagyott továbbhaladni, ahogy minden védelem nélkül ment az útszélen, annyira közel mindahhoz a borzalomhoz, amiből én épp kikerültem.

– Fordulj meg, te leány – szóltam le neki a nyeregből, de nem az én Horatiusom hátáról, mert ez még az ő ideje előtt történt, amikor magam is nagyon fiatal voltam. – Micsoda örült ostobaság ez, hogy épp arra igyekeznél? Hát nem tudod, hogy lenn a völgyben ádáz csata dühöng?

– De, nagyon is jól tudom, uram – mondta a lány –, és nem félek, hogy a saját szememmel lássam. Hosszú utat tettem meg, hogy ilyen messzire eljussak, és most már mindjárt leereszkelem a völgybe, ahol csatlakozhatom a csatározókhoz.

– Csak nem mart meg valami tündérmanó, te leány? Én épp abból a völgykatlanból jövök, és mondhatom, odalenn meglelt harcosok hányják ki a belüket félelmükben, olyan öldöklés folyik! Nem hagyhatom, hogy akár a távoli visszhangját meghalld! És azt a nagyon nagy kapát, azt minek cipeled?

– Van egy szász uraság a völgyben harcolók közt, akit ismerek, és akiért teljes szívemből imádkozom, hogy ne essen el, hanem tartsa meg az Úr az életét! Mert én akarom megölni őt a puszta kezemmel, azok után, amit az én drága jó anyámmal és a nővéreimmel művelt! Ezért cipelem ezt a kapát, hogy majd ezzel végezhessem el a feladatomat. Mert ez még a fagyos földet is képes föltörni a téli hajnalon, hát megteszi majd arra a célra is, hogy összeaprítsam vele annak a szásznak a testét.

Erre már kötelességemnek éreztem, hogy leszálljak a lóról, és a karjait megragadva visszatartsam, ő pedig mindenáron ki akarta magát szakítani a szorításomból. Ha még ma is él – Edra, ez volt a neve, mint később elárulta –, akkor ma körülbelül annyi idős lehet, mint ti, fekete hölgyek a kopár tetőn. Sőt ott is lehetett köztetek, hisz tudhatom én? Nem, nem valami nagy szépség, de akárcsak az a másik, az ártatlanság szólt belőle, azzal fogott meg.

– Engedj el, uram, hadd menjek utamra! – kiáltotta, csaknem sírva.

– Semmiképp – feleltem neki –, nem engedlek lemenni abba a völgybe. Már a látványtól is elájulnál, amit közeledve följebből meglátnál.

– Nem vagyok én olyan puhány, uram! – kiáltotta. – Engedj, hadd menjek!

És csak álltunk ott az útfélen, mint két huzakodó gyerek. Végül azzal tudtam megnyugtatni, hogy azt mondtam neki:

– Már látom, te leány, hogy semmi el nem tántorít a szándékodtól. De gondold csak bele, milyen kevés reményed lehet, hogy egyedül eltalálj oda, és végrehajtsd ezt a bosszúszomjas tervet, míg az én segítségével sokszorosára nő az esélyed. Úgyhogy légy türelemmel, ücsörögj itt az ég alatt még egy darabig, nézd, ott az a vén fa, ülj alá, és várd meg, míg visszajövök. El kell mennem négy bajtársam után, hogy együtt végezzük el küldetésünket, ami, bár halálos veszéllyel fenyeget, nem fog sokáig tartani. Ha mégis ott vesznék, látni fogod, ahogy a lovam visszatér ugyanezen az úton, a nyereghez kötözött tetememmel a hátán, abból majd tudhatod, hogy már nem áll módomban betartani az ígéreteimet. Máskülönben visszatérek, esküszöm, és együtt megyünk le a völgybe,

hogy hön áhított bosszúdat beteljesítsd. Légy türelmes, te leány: ha igaz, amit mondasz, amint én hiszem is, hogy az, akkor az Úr is látja az igazadat, és nem engedi, hogy az a szász uraság előbb essen el, mintsem mi odaérnénk.

Hát így beszél egy gyáva? Mit gondoltok, hölgyek, egy gyáva szavai ezek? Amiket pontosan ugyanazon a napon mondtam, amikor elindultam, hogy szembeszálljak Queriggel!? És amikor már elvégeztük a feladatunkat, és bár ötünk közül kettő odaveszett, én életben maradtam, akkor siettem vissza, akármilyen kimerült voltam is, a völgykaréjon futó útra a vén fához, ami alatt az óriási kapával a karján még mindig ott ült a lány, és türelmesen várt rám. Ahogy meglátott, nyomban talpra ugrott – kecses alakja látványa ismét magával ragadta a szívemet. Hanem amikor újból megpróbáltam eltéríteni tervétől, mert elborzadtam a gondolattól, hogy hamarosan látnom kell, amint a völgybe leereszkedik, mérgesen rám szólt:

– Csalárd vagy, uram? Nem tartod meg, amit ígértél?

Erre leszálltam a lóról, feltettem őt a nyeregbe – a kapát most is magához szorította, úgy tartotta a gyeplőt –, magam pedig a kötőféket fogva lépkedtem mellettük, óvatosan vezetve a lovat, rajta a lánnyal, a völgybe meredeken lefutó lejtőn. Akkor sápadt el először, amikor kivehető lett a mélyből a csatazaj? Vagy amikor a harcmező szélén kétségbeesetten menekülő szászokkal találkoztunk, sarkukban üldözőikkel? Akkor gyöngült el, amikor halálosan kimerült harcosok támolycsapatok át előttünk az ösvényen, és végig a földön nyomot hagyott a sebeikből ömlő vér? Apró könnycseppek buggyantak ki a szemhéja alól, és láttam, hogy az a nagy fene kapa megremeg a kezében. De nem fordult meg, nem menekült el. Mert a célja ott lebegett a szeme előtt, ahogy tekintetével szélében-hosszában, közel s távol végigpásztázta a véres csatamezőt. Ekkor felültem a nyeregbe, és magam elé vettem őt a karjaim védelmébe, mint egy gyöngye bárányt, és Horatius bevágott velünk a harc közepébe. Vajon gyávának látszottam-e ekkor, a kardommal jobbra-balra suhintva, lovamat ide-oda táncoltatva, pajzsommal védve a lányt, mígnem végül a csata mindkettőnket a sárba taszított? De ő rögtön talpra állt, és felszedve a földről azt az irdatlan kapát, ösvényt vágott vele az összezúzott és felnégyelt testek halmai között. Rettentő kiáltások hasogatták a fülünket, de ő úgy tett, mintha nem hallaná, mintha csak arról volna szó, hogy míg sétál, mint jó keresztény szűznek, nem szabad

odafigyelnie a bűnös férfiak hangos dévaj megjegyzéseire. Még fiatal voltam magam is, a lábam fürge, rohantam, hogy a kardommal segítsek neki, és lekaszaboltam mindenkit, aki bánthatta volna, pajzsomat védőn tartva fölé, hogy a záporosóként hulló nyilak meg ne sebesítsék. Aztán végre meglátta, akit annyira keresett. De nehezen jutottunk oda ahhoz a férfihoz, mintha csapkodó hullámok sodortak volna odébb minduntalan a közelinek tűnő sziget partjaitól, ami így mindig újra elérhető távolságon kívül marad. Az egész napunk ezzel telt: én vágtam és vívtam, és védtem a lányt, mégis, végtelenségnek tűnt, mire szemtől szembe kerültem azzal a szásszal, és sajnos ugyanakkor a három másikkal is, akik szemlátomást a védelmére voltak melléje rendelve. Gyorsan átadtam a pajzsom a lánynak, mondván:

– Fedezd magad ezzel! Már csak egy lépés választ el a jutalmadtól!

És hiába, hogy azok hárman mindjárt elé álltak a szásnak, és hiába, hogy farkasszemet nézve velük tüstént láthattam, milyen jól képzett vitézekkel van dolgom, én egymás után visszaszorítottam mind a hármat, mígnem végre szemtől szemben álltam a szász urasággal, akit ez a lány annyira gyűlölt. A térdét vastagon borította a rátapadt alvadt vér, amin átgázolt, de én mindjárt észrevettem, hogy nem harcos, és a lábát kiütve alóla levittem a földre, ott pihegett kiterítve, a lábainak többé semmi hasznát nem véve, az égre akasztott gyűlölködő tekintettel. És akkor odajött a lány, és a pajzsot oldalra eltartva megállt fölötte, és a tekintete láttán még az én ereimben is megfagyott a vér, mint abban a rengeteg hűlő testben szerte a gyászos csatamezőn. És akkor következett a kapa: nem lendítette, csak egy aprót csapott vele, majd még egyet, mintha kukoricát egyelne, és folytatta, míg föl nem üvöltöttem:

– Azonnal hagyd abba, te leány, vagy én vetek véget ennek!

Mire annyit felelt: – Most már hagyj magamra, uram. Igazán hálás vagyok a segítségédért, köszönöm, de már megtettél mindent.

– Nem! Még csak a fele van elvégezve, kisasszony – kiáltottam –, míg ki nem viszlek ebből a völgyből, és teljes biztonságban nem tudlak, mert az még hátravan!

De nem figyelt rám többé, csak folytatta azt az eszelős kapálást. Tovább vitatkoztam volna vele, de akkor a tömegben feltűnt ő. Úgy értem, Axl úr, amely név alatt ma ismerhetem. Persze azokban az időkben ő is jóval fiatalabb volt még, de már akkor is bölcs nyugalommal viselkedett, úgyhogy amint felbukkant, mintha már a jelenlétével is csöndesítette volna

köröttünk a csatazajt.

– Miért állsz itt védetlenül, uram – szóltam oda neki –, miért van a kardod még mindig a hüvelyében? Legalább egy eldobott pajzsot emelj magad elé, hogy védjen!

De ő valahová messzire bámult, mintha csak egy virágba borult réten ácsorogna a reggelben illatozó százsorszépek között.

– Ha az Isten úgy dönt, hogy erre irányít egy nyilat – felelte lassan –, nem fogok előle kitérni. Gawain uram, nagy öröm, hogy épségben láthatlak! Nemrég érkeztél, vagy a kezdetektől itt vagy?

Ezt is úgy mondta, akárha egy nyáridei falusi vásárban találkoztunk volna össze. Megint fel kellett kiáltanom:

– Fedezd magad, uram! Igaz, sokuk elesett már, de ez a csatamező még most is hemzseg az ellenségeinktől – de láttam, ugyanúgy báméskodik tovább, hát visszatértem a kérdésére. – Itt voltam a harc kezdetekor, de aztán Arthur engem is kijelölt egynek az ötbe, hogy elvégezzünk egy nagy fontosságú küldetést. Épp most értem vissza belőle.

Ez végre felkeltette az érdeklődését: – Nagy fontosságú küldetést? És sikerült?

– Szomorúan kell mondanom, két bajtársunk odaveszett. De végrehajtottuk a feladatot, Merlin mester meglepésére.

– Merlin mester... Legyen akármilyen bölcs, engem borzaszt az a vénember – mondta Axl úr, majd újra körbepillantva hozzátette: – Mély részvétem az elvesztett bajtársaid miatt. Mennyivel többen fognak elveszni még, mielőtt a nap leszáll.

– De a győzelem már biztosan a miénk! – mondtam neki. – Ezek az átkozott szászok! Miért folytatják a harcot, amikor már csak a Halálnak szolgálhat dicsőségére?

– Azt hiszem, az irántunk való éktelen harag vezeti őket: merő gyűlöletből teszik – felelte. – Mert már bizonyára a fülükbe jutott, mi történt a falvaikban hátrahagyott ártatlan családtagjaikkal. Én magam épp tőlük jövök, hát hogy ne ért volna el a hír a szász sereg táborába is?

– Miféle hír, miről beszélsz, Axl uram?

– Az a hír, hogy katonáink lemészárolták a hátországbán maradt szász lakosokat, aggastyántól a ma született csecsemőig. Megölték a mieink az asszonyaikat, gyermekeiket, öregjeiket, miután védelem nélkül hagyták hátra őket a falvaikban, hiszen mi, britonok ünnepélyes esküt tettünk, hogy a hátországbán semmiféle sérelem nem éri a lakosságot. Ha ők tették

volna ezt velünk, nem lenne-e épp ilyen kiapadhatatlan a mi gyűlöletünk is? Vajon nem harcolnánk mi is, ahogy most ők, az utolsó csepp vérünkig, és az általunk ejtett sebekből csöpögő vér minden cseppje nem hatna-e balzsamként keserű fájdalomunkra?

– Mit kell ezen ennyit töprengeni, Axl uram? Hisz a mai győzelem már egészen biztos! Úgy hiszem, híres nagy diadal lesz ez!

– Mit kell ezen ennyit töprengeni? Hisz épp ezekben a falvakban szereztem Arthur nevében szövetséget a szászokkal annak idején! Az egyik településen, ahol eddig úgy neveztek, „A Béke Lovagja”, ma, amikor ismét átlovagoltam rajta, láttam a mieinket: voltak vagy tízen-tizenketten, kegyetlen öldöklést rendeztek, úgy vágattak végig a falun, hogy nem volt irgalom, és csak a vállukig alig érő kisfiúk voltak otthon, hogy szembeszállhassanak velük.

– Elkezerítő hírek ezek. De hadd szólítsalak fel ismét nyomatékosan, uram: legalább egy pajzsot végy fel magad elé!

– Ahogy jöttem faluról falura, mindenütt ugyanezt észleltem, és a katonáink még hencegnek is azzal, amit műveltek!

– Ne hibáztasd ezért magad, uram, és királyi nagybátyámat se! A nagyszerű törvény, amit egykor megalkottál és érvényesítettél, valóban csodálatos dolog volt, míg hatályban maradt. Hiszen e hosszú évek során milyen sok életet megmentett, britonokét és szászokét egyaránt! Arról te nem tehetsz, hogy nem tarthatott örök időnkig.

– De a szászok mind e mai napig hittek az egyezségünkben! És azért, mert én minden településen, ahol addig csak félelem és gyűlölet uralkodott, addig képviseltem ezt a törvényt, míg végül elnyertem a bizalmukat. Ma a mieink miatt hazuggá lettem: egy mészáros, aki becsalta áldozatait a vágóhídra. Semmi örömet nem lelem ma e csata végén Arthur győzelmében.

– És mire még az efféle nekivadult szavakkal, uram? Ha árulást fontolgatsz, most azonnal állj ki ellenem, minden késedelem nélkül!

– Ugyan, uram, felőlem teljes biztonságban van királyi nagybátyád élete! De mégis, Gawain úr, tudsz-e majd örvendezni a győzelem fölött, amit ilyen áron szereztünk?

– Axl úr, azt, ami ma történt a szász településeken, királyi nagybátyám csakis nehéz szívvel rendelhette el, tudván, hogy nincs más út a béke megőrzésére. Gondold át, uram: azok a szász kisfiúk, akiknek a sorsán az imént siránkoztál, igen hamar felnőtt harcosokká válnak, és égnek majd a

vágytól, hogy megtorolják apáik halálát, akik ma estek el ezen a csatatéren. A lányok pedig hamarosan új és új harcospalántákat hordoznak a méhükben – sosem törhető meg a mézárulásnak ez az ördögi köre. Nézd, milyen mélyen gyökeredzik az emberekben a bosszú gyönyöre! Nézz csak rá, itt ez a becsületes leány, aki védőkíséretemben jött ma ide, figyeld csak meg, abba se bírja hagyni, olyan szorgalmasan munkálkodik a vérbosszú hevében! Mindennek ellenére a mai győzelem ritka esélyt teremthet: ma egyszer s mindenkorra elvághatjuk ezt az ördögi kört, és egy nagy királynak kötelessége, hogy merészen lépjen, ha ekkora a tét. Lehet, hogy nagyon híres nap lesz ez, Axl uram: az eljövendő szilárd béke kezdete, ami majd hosszú évekig fennmarad országunkban.

– Nem értelek téged, lovag. Hiszen hiába szabdaltunk fel ma annyi szász, harcostól a csecsemőig, hogy a tenger medrét meg lehetne tölteni a hullájukkal, még mindig épp elég sok maradt belőlük szerte az országban. És jönnek az újak keletről, kikötnek a partjainkon a hajóikkal, és naponta új falvakat emelnek a földünkön. A gyűlölet körlánca ekképp nemhogy nem törhet meg, uram, hanem inkább szilárd vasba öntetik, ha olyanok megtörténhetnek, mint ami ma is a szász falvakban. Most megyek királyi nagybátyádhhoz, és beszámolok neki arról, amit tapasztaltam. Majd meglátom az arcán, ha még mindig hisz az Istenben, vajon mosolyog-e mindezen.

Lemészárolt csecsemők. Hát már akkor ott tartottunk, azokban a napokban? És az, akit a völgybe lekísértem, vele mi lett? Vajon köztetek volt-e, Özvegyek, amikor ma rám törtetek? Minek kellett így lerohannotok, miközben épp a küldetésem ügyében lovaglok a hegytetőre? Hagynátok már egy ilyen vénembert békén továbbmenni! Lemészárolt csecsemők. Én ott se voltam, de ha mégis ott lettem volna, mi jó származott volna nekem abból, ha a nagy királlyal összeszólalkozom, aki ráadásul a nagybátyám? Akkoriban nem voltam én se több, csak egy ifjú lovag. Ráadásul, ahogy az évek teltek, Arthurt vissza is igazolta a jövő, nemde? Hisz mind békességben öregedtetek meg, nemde? Hát akkor hadd menjünk mi is békével a dolgunkra, anélkül hogy hátba támadnának minket. Az Ártatlanok Törvénye valóban hatalmas jelentőségű rendelkezés volt, olyan, ami által az ember közelebb kerülhet az Istenhez, ahogy maga Arthur mondogatta – vagy Axl volt az, aki így beszélt róla? Akkoriban még Axelum vagy Axelus volt a neve, de ma már mind Axlnak hívjuk,

ahogy nagyszerű felesége szólítja.

Minek kell engem kigúnyolni, hölgyek? Hát az én hibámból bánkódtok ti? Az én időm is hamarosan letelik, de én ugyan vissza nem jövök, mint ti, hogy itt bolyongjak kísértve szerte az ország útjain! Illően köszöntöm majd a révészt, elégedetten szállok be a ringó csónakba, és míg a hullámok szelíden pofozgatják az oldalát, lehet, alszom egy kicsit az evezőlapátok kuttyogó hangjára. Aztán félig felébredek a szendergésből, csak hogy megnézzem, hogyan süllyed a vízbe a nap, míg a part egyre távolodik tőlünk, majd visszabóbiskolok, és fel sem emelem a fejem, míg a révész halk hangja megint fel nem ébreszt. És ha igaz, mint többen mondják, hogy kikérdez, ha majd felteszi a kérdéseit, megválaszolom mindet becsülettel, hisz mi titkolnivalóm van nekem? Nincs feleségem, bár voltak idők, amikor nagyon vágytam volna rá, hogy legyen. Viszont jó lovag voltam, aki mindvégig teljesítette a kötelességeit. Ezt majd mind elmondom neki, ő pedig látni fogja, hogy nem hazudok. De nem igazán fogok törődni a révésszel: ott lesz a gyönyörű naplemente, amit olykor eltakar magas árnya, ahogy ide-oda mozdul a csónakban. Azonban mindez még várat magára: ma Horatius meg én meg kell másszuk azt a hegyet ott a szürke ég alatt, neki a meddő meredélynek és fel a csúcsig, mert egy küldetésünket még nem teljesítettük: ott vár ránk Querig.



## TIZEDIK FEJEZET

Soha nem állt szándékában elárulni a harcost. Olyan volt, mintha az árulás maga igyekezett volna feléjük, némán osonva a földeken át, hogy kettejüket csapdába ejtse.

Mint kiderült, a kádár kunyhója mély árokban épült. Zsúpfedele majdnem leért a földig: Edwin, aki csak mélyen meghajolva tudott belépni az ajtón, úgy érezte, mintha egy lyukba kellene bemásznia. Ezek után fel volt ugyan készülve rá, hogy odabent sötétség fogadja, de a fullasztó hőség és a faparázs vastag füstje még így is meglepte: hátrahőkölt, és köszönés helyett kisebb köhögőrohammal jelezte megérkezését.

– Örülök, hogy sértetlenül látlak viszont, ifjú bajtársam.

Wistan hangja valahonnan a parázsló tűzön túlról jött a sötétből, majd Edwin a harcos körvonalait is kivette: ott feküdt a gyepből rakott ágyon.

– Súlyos a sebed, harcos?

Ahogy Wistan lassan felült, felsőtestét megvilágította a vörös fény, és Edwin látta, hogy az arca, nyaka, válla verejtékben fürdik, de a zsarátnok fölé kinyújtott keze úgy remeg, mintha nagyon fázna.

– Ugyan, ezek jelentéktelen sebek. Csakhogy lázat okoztak. De eddig sokkal rosszabb volt: alig emlékszem rá, hogyan kerültem ide. A jó fráterek azt mondják, rákötöztek a kanca hátára, képzelem, úgy motyorászhattam végig egész úton, mint mikor a nyáladzó bamba eszementet adtam a hídnál. És te, bajtársam? Remélem, nem kaptál újabb sebet ahhoz, amit korábbról kell viselned.

– Tökéletesen jól vagyok, harcos, de nagy szégyenben állok itt előtted. Aligha nevezhetsz bajtársadnak egy olyat, aki alszik, amikor te küzdesz! Átkozz el engem, és kergess el a színed elől, csakis ezt érdemlem tőled!

– Ej, lassan a testtel, Edwin úrfi! Ha elhagytál is tegnap éjjel, csak várj, hamarosan megtudod, miképp fizetheted meg, amivel tartozol nekem.

A harcos óvatosan a földpadlóra tette a lábát, kinyúlt egy fahasábért, és rádobta a tűzre. Edwin most láthatta, hogy a bal karján szoros kötés van zsákvászonzólból, és arcának azon a felén kiterjedt zúzódásnyom, de olyan csúnya, hogy csak résnyire tudja nyitni a szemét a duzzanattól.

– Igaz, ami igaz – mondta Wistan –, amikor először lenéztem az égő torony tetejéről, és nem állt ott a szekér, amit oly nagy gonddal előkészítettünk, egy percre megvillant bennem, hogy elátkozlak. De már

elszántam magam a hosszú zuhanásra, és felkészültem, hogy a forró hamuval borított köves talajra érkezem. Hallottam alant az ellenségeim halálhörgését, és azt kérdeztem magamtól: hát végül holtomban keveredjem össze velük, ha majd mindükből csak por és hamu marad itt, vagy zúzzam össze magam, és feküdjek ott lenn darabokra törve az éji égbolt alatt egyedül? De még mielőtt megtaláltam volna a nekem tetsző választ, végül mégis megjelent odalenn a szekér, a saját kancám húzta, a bakon pedig egy szerzetes ült, a gyeplőt tartva. Nemigen volt időm megkérdezni, vajon barát-e vagy ellenség, gyorsan kicsusszantam a kéménynyíláson, és mondhatom, bajtársam, meglehetősen jó munkát végeztünk korábban, mert úgy pottyantam a szekér szénába, mint a vízbe, semmi szűrősba nem ütköztem. Egy asztal tetejére fektetve ocsúdtam fel, és Jonus atya, meg az őhózzá hú kedves fráterek úgy hajoltak fölém, mintha én volnék a feltálalt vacsora. Addigra már belázasodhattam, vagy a sebeimtől, vagy attól az igen magas hőtől a lángoló toronyban, mert azt mondták, legalább arra az időre csillapítaniuk kell a félrebeszélésemet, míg lehoznak a titkos utakon erre a minden veszélytől távoli helyre. De ha Isten kegyes hozzánk, hamarosan elmúlik a lázam, és indulhatunk, hogy befejezzük küldetésünket.

– Harcos, én még mindig szégyenben állok előtted. Mert amikor már felébredtem, és láttam a katonákat a torony körül, még akkor sem siettem a segítségedre, hanem hagytam, hogy valami gonosz tündér elragadjon, és megszöktem a kolostorból annak az öreg briton házaspárnak a nyomában. Könyörögve kérlek, átkozz el engem, vagy verj meg! De mintha az imént azt mondtad volna, akadhat valami mód, hogy méltón megkövessenek a tegnapi esti gyalázatos tettemért! Mondd, harcos, mi az, és egyetlen percet se várok, azonnal nekimegyek, bármilyen feladatot rász ki rám!

Ahogy ezt mondta, az anyja hangja megint hívta, körben visszhangozva a kis kalyiba belsejében, úgyhogy Edwin elbizonytalanodott, vajon hangosan is kiejtette-e azokat a szavakat. De bizonyára így lehetett, mert nyomban hallhatta Wistan választát:

– Azt hiszed, csakis a bátorságod miatt választottalak ki téged, ifjú bajtársam? Épp annyira figyelemre méltó a szellemed is, és ha túléljük ezt a küldetést, e mellé megtanítlak az összes készségre, ami majd igazi harcossá tesz. De most még csiszolatlan fém vagy, még nem vagy kész penge. Sokakból választottalak ki, Edwin úrfi, mert messze kimagaslottál a többiek közül: láttam, hogy a vadászösztönöd is megvan a harcos

szellemed mellé. Ritka ajándék ez a kettő együtt, hidd el.

– De harcos, hogy lehet ez? Én semmit sem tudok a vadászatról.

– A farkaskölykök, amikor még az anyjuk tejét isszák, már akkor megérik a vadonban a préda szagát. Én azt hiszem, ez a természet ajándéka. Amint elmúlik ez a láz, folytatjuk utunkat a hegyekbe, és lefogadom, azt veszed majd észre, hogy az ég maga súgja neked, merre kell menni, míg az orrunk elé nem bukkan a nősténysárkány fészke.

– Én attól félek, harcos, hogy rossz talajba vetted a bizalmad magvait, olyanba, amiben nem fognak kifakadni. A családom sose volt híres ilyesmikről, véreim közül még senki nem büszkélkedhetett ezekkel a képességekkel, és rólam se gyanított ilyet senki eddig. Még a vén Steffa se, aki meglátta bennem a harcost, még ő se tett soha említést a vadásztudásról.

– Akkor csak hagyd, ifjú bajtársam, hadd higgyek ebben egyedül én. Sosem mondom majd neked, hogy ilyesmivel dicsekedj. De ha végre elül a lázam, és elindulunk a keleti hegyek felé, ahol, mint mindenütt beszélnek, Querig fészke rejlik, akkor hagyd, hogy én minden egyes elágazásnál a te nyomodban induljak tovább.

És ekkor hirtelen ott termett a kunyhóban az árulás. Edwin soha nem tervezte, és egyáltalán nem örült neki, amikor, mint a sötét sarokból kilépő manó, egyszer csak ott állt közöttük. Az anyja hangja folyamatosan hívta, egy percre sem hagyta abba: „*Találd meg az erőt, Edwin, már majdnem felnőtt vagy, találd meg az erőt, és gyere, szabadíts ki!*” És Edwinben épp akkora volt a vágy, hogy megnyugtassa az anyját, mint az a mohó szándék, hogy a harcos újra bízson benne és számítson rá, és ez a két erős sóvárgás azt mondatta vele:

– Harcos, ez nagyon különös: most, hogy beszélsz róla, máris érzem, ahogy a nősténysárkány maga felé húz. Sokkal inkább íz, amit érzek a szélben, mintsem csak illat. Most azonnal indulnunk kellene, nem késlekedhetünk, hisz ki tudja, meddig fogom érezni!

Amint kiejtette ezeket a szavakat, a fejében kergetőzni kezdtek a mozgalmas képek: hogy oson be a táborukba, hogyan lesi meg őket, amint félkörben ülve nézik csöndben, ahogy az édesanyja ki akarja szabadítani magát. Mostanra már egészen felnőtt férfiak lehetnek, feltehetően szakállas, nagy hasú férfiak, nem azok a fürge suhancok, akik azzal a pimasz szájhősködéssel bevonultak aznap a faluba. Nagydarab, durva férfiak, aki a baltájukért nyúlva majd meglátják az ő háta mögött közeledő

harcost, és akkor a tekintetük megtelik félelemmel.

De hogyan is sikerülhetne neki becsapni a harcost – a mesterét, akit mindenkinél jobban csodál? És akkor Wistan elégedetten bólintott, és azt mondta:

– Tudtam én, amint megláttalak, Edwin úrfi. Már amikor kiszabadítottalak az ogrék markából ott a folyónál.

Beoson a táborukba. Kiszabadítja az édesanyját. A vaskos férfiakat meg fogják ölni – vagy talán elengedik őket, hadd tűnjenek el a hegyet megülő ködben. És aztán mi jön? Edwinnek majd el kell magyaráznia, vajon sürgős küldetésükre sietve miért csalta a harcost erre az útra, hogy miért vezette félre. Wistához fordult, és hogy kirántsza magát ezekből a gondolatokból – hisz már úgymint tudta, hogy visszakozni késő azt mondta neki:

– Harcos, van egy kérdésem hozzád. Bár lehet, szemtelenségnek fogod tartani.

Wistan alakja, ahogy a párnáira visszadőlt, megint elmerült a sötétben. Edwin nem láthatott belőle többet, mint az egyik meztelen térdét, amit úgy döntögetett jobbra-balra, mintha tornáztatná.

– Kérdezz bátran, ifjú bajtársam.

– Kíváncsi vagyok, harcos, volt-e valami különleges oka, mondjuk, egy régi viszály közted és Lord Brennus között, ami miatt ott maradtunk a kolostorban, és te harcba keveredtél a katonáival, amikor el kellett volna jönnünk, és akkor most vagy fél nappal közelebb volnánk Querighez? Komoly okod kellett legyen, ami rávett, hogy még a küldetésedet is félrerakd miatta.

A kérdést követő csönd olyan sokáig tartott, hogy Edwin már azt hihette volna, hogy a harcos csöndben kilehelte a lelkét a kunyhó fojtó levegőjébe. De ott volt a mozgó térd, ami még mindig lassan dőlt hol jobbra, hol balra, és amikor a hang végre megszólalt a sötétből, mintha közben elillant volna belőle a láz okozta iménti enyhe remegés.

– Nincs számomra mentség, ifjú bajtársam. Csak a saját ostoba könnyelműségem az, amit bevallhatok, ez az egyetlen ok, amiért még azok után is maradtunk, hogy a jó szerzetes atya figyelmeztetett a kötelességemre! Csak lásd, mennyire ingatag a mestered eltökéltsége! De hát én mindenekelőtt harcos vagyok, akinek egyáltalán nem könnyű elinalni egy csata előtt, amiben tudja, hogy győzni fog. Igazad van, mostanra már akár ott is állhatnánk a sárkányfészek előtt, hogy kihívjuk a

lakóját, legyen szíves köszönteni minket. De úgy tudtam, Brennus meg fog ott jelenni személyesen, és ha ennek csak a reménye felmerül, az nekem elegendő ok arra, hogy maradjak, és méltón üdvözljem.

– Eszerint igazam van, harcos: van köztetek valami viszály Lord Brennusszal.

– Ah, túlzás volna viszálynak nevezni. Fiúkorunkból ismerjük egymást, annyi időt korunk óta, mint most te vagy. Messze innen, egy nyugati országban történt mindez, egy jól őrzött erődben, ahol mi, fiúk – voltunk vagy húszan, talán többen is – reggeltől estig gyakoroltuk magunkat a vitézi tornán: harcossá képeztek ki minket a briton hadsereg számára. A kiképzés során bennem mind nagyobb lett bennem a szeretet az akkori társaim iránt, hiszen remek cimborák voltak, és úgy éltünk együtt, mint a testvérek. Mindjűkkel így voltam, kivéve Brennust, aki, lévén az uraság fia, vonakodott attól, hogy velünk vegyüljön. Igaz, gyakran vett részt velünk együtt a kiképzésben – bár ugyancsak gyatra adottságai voltak –, ám ahányszor szembekerültünk vele a fakardot forgatva vagy a homokbirkózásban, hagynunk kellett, hogy ő nyerjen. Ha egyikünk nem engedte, hogy az uraság fia dicső győzelmet arasson fölöttünk, mindannyiunkat megbüntettek. El tudod ezt képzelni, ifjú bajtársam? Hogy a büszke fiúk, amilyenek akkor voltunk, csak túrják napra nap, hogy egy ilyen alantas, gyöngé ellenfél legyőzze őket? És ami még rosszabb, Brennus örömét lelte abban, hogy egy egész trágyadombnyi megalázást hányjon az igazságtalanul megadásra kényszerített ellenfelére, még akkor is, ha tettük, mintha tényleg megvert volna minket. Nagy gyönyörűséget szerzett neki, hogy a nyakunkra tehette a csizmája talpát, még meg is rugdosott minket, ahogy ott feküdtünk előtte a földön. Csak gondoldj bele, ifjú bajtársam, mit érezhettünk mi ezekben a helyzetekben!

– Ó, harcos, hisz értem én jól!

– De ma okom van rá, hogy hálás legyek Lord Brennusnak, mert megvédett attól, hogy nyomorult sorsra jussak. Mint az imént említettem neked, Edwin úrfi, akkor régen abban az erődben úgy megszerettem a társaimat, mintha a saját vér szerinti fivéremeim lettek volna, lett légyenek akár britonok, akár, mint én, szászok.

– De harcos, miért lett volna az szégyenteljes dolog, ha egyszer ott nőttél föl mellettük, és együtt küzdöttetek meg a nehéz feladatokkal?

– Nagyon is szégyenteljes dolog volt az, fiú! Mind a mai napig előnt az a szégyen, most is, ahogy visszaemlékszem arra a gyöngéd szeretetre,

amit éreztem irántuk. De végül Brennus lett az, aki megmutatta, micsoda nagy tévedés ez. Mert nagy élvezetet talált abban – talán mert már akkor is megmutatkoztak a többiekénél jobb képességeim hogy a kiképzésen engem válasszon gyakorló ellenfelének, mindig nekem tartogatva a legnagyobb megaláztatásokat. És egyszer sem késlekedett megjegyezni, hogy én szász gyerek vagyok, így aztán nem sok időbe telt, hogy erre hivatkozva az összes társamat ellenem fordítsa. Még a legközelebbi barátaim is átálltak hozzá, ellenem fordultak, beleköptek az ételembe, eldugdosták a ruháimat, amikor a mestereim haragjától rettegve mihamarabb fel kellett volna sorakoznom a kiképzésre a fagyos téli reggeleken. Nagy lecke volt, amit akkor Brennustól kaptam. És amikor végre megértettem, milyen mélységes szégyen az, hogy korábban úgy szerettem a briton bajtársaimat is, mint a testvéreimet, akkor elhatároztam, hogy elhagyom az erődöt, még ha a falain túl egyetlen testvért, egy barátot se találok többé ezen a világon.

Wistan pár percig szótlán maradt, csak annyi hallatszott a sötétből, ahogy nehezen szedi a levegőt.

– Akkor, harcos, mielőtt elhagytad azt a várat, mégis bosszút vettél Lord Brennuson?

– Ítéld meg te, bajtársam, hogy ezt tettem-e vagy sem, mert én magam még mindig bizonytalan vagyok benne. Abban a várban az volt a szokás, hogy mi, újoncok a napi gyakorlatok végén, vacsora után kaptunk egy szabad órát, hogy együtt pihenhessünk. Tüzet raktunk az udvarban, körülültük, beszélgettünk, tréfálkoztunk, ugrattuk egymást, ahogy a fiúk szokták. Brennus persze soha nem tartott velünk, hisz neki megvoltak a maga kiváltságos körei, de azon az estén láttam, ahogy arrafelé bóklászik, ki tudja, mi okból. Amint észrevettem, ott hagytam a mit sem gyanító többi fiút. Na már most, a mi várunk is, mint az összes többi erőd, teli volt mindenféle titkos folyosókkal és átjárókkal, én pedig jól ismertem mindegyiket, úgyhogy pillanatok alatt ott termettem egy sarokban, amit teljes sötétségbe burkolt a lőállásokkal csipkézett oromzat oda vetülő árnya. Mint számítottam, Brennus épp az utamba jött, teljesen egyedül. Hirtelen elébe léptem a homályból, ő megtorpant, és rémülten pislogott rám. Egyszeriben átlátta, hogy ez nem véletlen találkozás, és azt is, hogy itt nem működnek a fölényét biztosító szokásos játékszabályok. Tudod, Edwin, igazán furcsa volt látni, hogy abból a hetvenkedő úrfiúból milyen hirtelen lesz nyafogó kisbaba, aki mindjárt tócsát eriszt maga alá

félelmében ott előttem. Nagy kísértést éreztem, hogy odaszóljak neki: „*Jó uram, látom, ott nyugszik a kardod a csípődön, és tudom, milyen ügyesen forgotod, hát ne félj most se kirántani, és nekivetni az én kardom pengéjének!*” De aztán mégsem mondtam semmi ilyesmit, hisz ha akkor, ott, abban a sötét sarokban megsebesítem, vajon mi lett volna a tervemből, hogy a vár falain kívül kezdek majd új életet? Nem, nem mondtam neki semmit, csak álltam ott előtte némán még egy jó darabig. Azt akartam, hadd nyúlják csak tovább az a perc kettőnk között, olyan hosszúra, hogy soha ne felejthesse el. És Brennus úgy húzódott hátrébb, mint aki menten segítségért kiált, amit minden bizonnal meg is tett volna, ha a maradék büszkesége nem súgja neki, hogy azzal végképp a sárba alázza magát, de végül egyikünk sem szólt egy szót sem. Egy idő múlva ott hagytam. Nos, most láthatod, Edwin úrfi, hogy semmi nem történt, és mégis minden megtörtént közöttünk. Pontosan tudtam én, hogy nagyon jól teszem, ha eljövök onnan aznap éjjel. Nem volt annyira szigorú az őrség, hisz ezek már nem a háborús idők voltak: csöndben kicsusszantam az őrök háta mögött. Nem vettem búcsút senkitől. És odakünn mindjárt az lettem, ami voltam: magányos fiú, aki egyedül vándorol a hold fénye alatt. Eddigi kedves társaim magam mögött hagyva, saját fajtám, családom rég leölve: másom se volt, mint a merszem és az erődben elsajátított harci tudásom, amivel nekivághattam az útnak.

– Mondd, harcos, lehet, hogy Brennus máig vadászik rád, attól tartva, hogy egy nap megbosszulod, amit azokban az időkben elszenvedtél tőle?

– Ki tudja, miféle démonok sugdosnak annak a bolondnak a fülébe? Most nagy úr, *fejedelem!* Ez a föld itt az övé, meg a szomszédos tartomány is, de ettől még mindig ugyanúgy halálfélelemben él: retteg, ha keletről egy szász vándor beteszi ide a lábát, még ha csupán azért is, hogy átszelje az ő birodalmát, mert erre vezet az útja. Vajon annak az éjszakának a félelme hízott benne tovább, hogy már akkorára nőtt a beleiben, mint egy óriási galandféreg? Vagy azóta Querig lehelete az ő emlékezetéből is kifújta, miért ijedt meg tőlem akkor régen annyira, és most a rettegése csak még borzalmasabb attól, hogy nem tudja megnevezni az okát? Most történt, tavaly, hogy egy szász harcos, akit jól ismertem, ide érkezett a keleti mocsárvidékről, de csak azért, szegény, hogy itt veszítse életét: megölték, pedig nem volt más bűne, mint hogy békésen át akart kelni az országon. De mégis, én Lord Brennus adósa maradtam azért a leckéért, amit tőle kaptam, hisz ha azt nem tanulom meg, talán máig úgy tekintek a

britonokra mint fegyvertársaimra, sőt mint testvéreimre. De téged mi aggaszt ennyire, ifjú bajtársam? Úgy topogsz itt, egyik lábadról a másikra állva, mintha átragadt volna rád a lázam!

Edwin valóban elfelejtette leplezni a nyugtalanságát – de ettől Wistan csak nem sejtette meg az árulást! Vajon létezik az, hogy a harcos is hallja az ő édesanyja hívó hangját? Hisz végig szólongatta az alatt is, míg a harcos beszélt. *„Hát mégsem találod meg az erőt, amivel kiszabadíthatsz, Edwin? Mégiscsak túl kicsi vagy még hozzá? Nem jössz értem mégsem, Edwin? Hisz nem ígérted-e meg aznap, hogy jössz?”*

– Sajnálom, harcos. A vadászösztön, az tesz ilyen türelmetlenné, félek, hogy a szimatom egyszer csak cserbenhagy, és elvesztem a nyomot, és odakint a nap már rég fent jár az égen!

– Azonnal elindulunk, amint fel tudok kapaszkodni a kancám hátára. De hagyj még nekem egy kis időt, bajtársam, hisz hogyan nézhetnénk szembe ilyen ellenféllel, mint ez a sárkány, ha a láztól még ahhoz is gyöngye vagyok, hogy a kardomat felemeljem?



## TIZENEGYEDIK FEJEZET

Szeretett volna egy foknyi napsütést találni, hogy Beatrice felmelegedhessék. De míg a folyó másik partját bőven fürdette a reggeli fény, az ő oldaluk árnyékos és hűvös maradt. Ahogy haladtak előre, Axl érezte, hogy Beatrice mindinkább rá támaszkodik, és hogy egyre erősebben didereg. Már ott tartott, hogy újabb pihenőt javasol, amikor végre meglátták a füzek mögött a víz fölé kiszögellő tetőt.

Kis időbe telt, míg a sáros lejtőn levergődtek a csónakházig. Amikor az alacsony ív alatt végre beléptek, a félsötétben a csapkodó víz közelsége fogadta őket, amitől Beatrice-t csak még inkább rázta a hideg. Beljebb mentek a nyirkos pallón, és a folyó fölé nyúló tető alól kitekintve, a magas fűvön és a sáson túl elébük tárult a kiszélesedő folyó látványa. Egyszerre balról a homályból kiemelkedett egy emberalak, és azt kérdezte tőlük:

– Kik vagytok ti, barátaim?

– Az Isten kegyelme legyen veled, uram – köszöntötte Axl. – Sajnáljuk, ha álmodból felvertünk volna. Két megfáradt vándor vagyunk, akik szeretnénk a folyón lehajózni a faluig, ahol a fiunk lakik.

Állatbőrbe öltözött, széles testű, középkorú, szakállas férfi lépett ki elébük a fényre, és alaposan szemügyre vette mindkettejüket. Végül, és nem is barátságtalanul, azt kérdezte:

– Ez a hölgy itt nincsen jól?

– Csak nagyon ki van merülve, uram, nem tudja gyalog megtenni az út hátralevő részét. Abban reménykedtünk, hogy neked talán van egy bárkád vagy csónakod, amit nélkülözni tudsz, hogy lemehessünk vele a folyón a faluig. Pusztán a kedvességedre számítunk, mert sajnos nemrégiben egy szerencsétlen fordulat úgy hozta, hogy odalett minden úti málhánk, és benne az ón is, amivel meg tudnánk fizetni a fáradozásodat. Azt is látom, uram, neked sincs több, mint ez az egy hajód, ami itt áll a vízben. Ha engeded, hogy ezt használjuk, annyit végül is fel tudok ajánlani, hogy biztonságban elviszünk bármilyen szállítmányt, amit a hajóddal együtt ránk bízol.

A hajós kinézett a járművére, ami ott ringatózott lágyan a hullámokon a kinyúló tető alatt, majd visszafordult Axlhoz.

– Hát, barátaim, ez a hajó még jó darabig nem indul, mert várom a társamat, hogy az árpával visszatérjen, amit majd berakodunk rá. Azt

viszont látom, mennyire fáradtak vagytok, meg hogy mostanában valami baj érhetett benneteket. Úgyhogy van egy javaslatom, hallgassátok meg: nézzétek csak, barátaim, ott, azokat a kosarakat!

– A kosarakat, uram?

– Hát, ugyan gyöngének látszanak, de ragyogóan úsznak a vízen, és titeket meg is bírják, ha csak egyőtök száll bele egybe. Mi teli gabonászsákot szoktunk beléjük rakni, volt már, hogy egész leölt disznót is leúsztattunk bennük. A hajó mögé kipányvázva még erős sodrásban is mindenféle veszély nélkül haladnak. Ma meg, amint látjátok, igen nyugodt a víz, úgyhogy baj nélkül le tudtok utazni bennük a folyón.

– Nagyon kedves tőled, uram. De nincs véletlen egy akkora kosarad, amiben ketten együtt elférnének?

– Nem, barátaim, egyőtök kell beszálljon az egyikbe, a másikatok a másikba, különben félő, hogy elsüllyedtek. De szívesen összekötözöm a két kosarat, jó szorosan egymáshoz, hogy majdnem olyan legyen, mintha egy kosárban utaznátok. Vízi utatok ott ér majd véget, amikor a folyónak ugyanezen az oldalán meglátjátok a lenti csónakházat. Kérlek, hagyjátok ott a két kosarat, jó erősen kikötve, hogy értük mehessek.

– Axl – suttogta Beatrice –, ne váljunk el egymástól! Menjünk inkább együtt gyalog tovább, akármilyen lassú is lesz!

– A gyalogos vándorlást most már hagyjuk magunk mögött, hercegnőm. Mindkettőnknek meleg helyre van szüksége mielőbb, és élelemre, és ez a folyó gyorsan levisz minket a faluhoz, ahol a drága fiunk alig várja már, hogy köszönthessen bennünket.

– Kérlek, Axl! Nem akarom, hogy elváljunk egymástól!

– De ez a jó ember azt mondja, jól összekötözi a kosarainkat, ne félj, épp olyan lesz, mintha egymás karjaiban utaznánk – felelte Axl, majd a hajóhoz fordult. – Nagyon hálás vagyok neked, uram. Úgy teszünk, ahogy javasoltad. Kérlek, nagyon szorosan erősítsd egymáshoz a két kosarat, semmi veszélye ne lehessen, hogy egy hirtelen áramlat elválasszon bennünket egymástól.

– A veszélyt nem a gyors sodrás jelenti, barátom, hanem éppen a folyó lassúsága, ami miatt könnyen fönnakadhattok a part menti növényzetben, ahonnan nagyon nehéz a kosarakat kimozdítani. De odaadom nektek kölcsönbe ezt az erős botot is, ezzel el tudjátok lökni magatokat, ha a parton valami megakasztana benneteket, így már nem lesz semmi félnivalótok.

Ahogy a hajós elfordult és kiment a kötéllel a móló szélére, hogy a két kosarat egymáshoz erősítse, Beatrice megint odasúgta a férjének:

– Kérlek, Axl, ne váljunk szét!

– Nem válunk szét, hercegnőm. Nézd csak, a hajós milyen erős csomókat köt, azok majd együtt tartanak bennünket.

– De a folyó áramlása elválaszthat minket egymástól, Axl, akármit is mond ez az ember!

– Minden rendben lesz, hercegnőm, majd meglátod, milyen gyorsan odaérünk a fiunk falujába!

A hajós már hívta is őket. Óvatosan lépdeltek a kis köveken odáig, ahol az összekötözött kosárpár billegett a vízen, amit a hajós egy hosszú rúddal tartott egy helyben.

– Alaposan kibéleltem őket irhával – mondta nekik. – Aligha fogjátok érezni a víz hidegét.

Axl előrehajolt, és bár fáj a tagjainak, mindkét kezével tartotta Beatrice-t, míg az asszony biztonsággal el nem helyezkedett az első kosárban.

– Hercegnőm, meg ne próbálj felállni vagy akár felemelkedni benne, ha nem akarod, hogy felboruljon!

– Te nem szállsz be, Axl?

– Dehogynem, mindjárt ott leszek közvetlen melletted. Látod, milyen szorosan egymáshoz erősített minket ez a jó ember?

– Nehogy itt hagyj egyedül, Axl.

Beatrice, bár még mondogatta ezt, látszott, hogy már megnyugodott: bebújt a kosárba, és az aljába rakott bundákon összekucorodott, mint egy aludni készülődő kisgyerek.

– Jó uram, látod – szólt vissza a hajósnak Beatrice-ra mutatva a kosarába beszálló Axl –, a feleségem reszket a hidegtől. Volna még valamid kölcsönbe, amivel betakargathatnám?

A hajós odanézett az asszonyra, aki oldalára fordulva, behunyt szemmel feküdt a kosárban, egészen összegömbölyödve. A férfi most hirtelen lekapta magáról az egyik állatbőrt, és előrehajolva ügyes mozdulattal rádobta Beatrice kosarára. Az asszony, úgy látszott, észre sem vette – a szeme csukva maradt úgyhogy Axl köszönte meg helyette.

– Nagyon szívesen, barátom. Hagyjatok csak ott mindent a lenti csónakháznál, és mondjátok meg, hogy az enyéme – mondta a hajós, és a rúdjaival ellökte őket a parttól a sodrásba. – Húzd be magad te is jó mélyre,

uram, és tartsd kéznél a botot a parti növényzet ellen!

Kinn a vízen metsző hideg volt. A folyón kisebb-nagyobb táblákban zajgott a töredezett jég, de ők minden nehézség nélkül haladtak a jégdarabok között, amik a kosarak lökdösődésére gyöngéden nekikocogtak egymásnak. A kosarak csónakot formáztak, volt orruk és tatjuk, de nem voltak annyira stabilak, hogy orral egyenesen haladjanak előre: minduntalan megpördültek maguk körül, úgyhogy Axl időnként azt vette észre, hogy visszafelé les a folyón a hátrahagyott csónakházra, ami még sokáig látszott mögöttük a távolban.

A hajnal a hajladoxó parti növényeken áttörve ömlött szét a vízen, ami, mint a hajós ígérte, lassú, könnyű tempóban vitte őket lefelé. De Axl még így is folyton átpillantott Beatrice kosarába, ami mintha csordultig lett volna irhával, csak a szőrmék alól előbújó tenyérszi ősz hajtincs árulta el, hogy az asszony ott van még. Egyszer Axl át is szólt neki:

– Nagyon gyorsan oda fogunk érni, hercegnőm – és amikor erre nem jött semmiféle reakció, kinyújtotta a kezét, és még közelebb húzta a felesége kosarát a magáéhoz. – Alszol, hercegnőm?

– Axl, még mindig itt vagy, ugye?

– Persze hogy itt vagyok.

– Axl. Arra gondoltam, lehet, hogy megint elhagysz.

– Miért hagynálak el, hercegnőm? Az a jó ember tényleg nagyon alaposan összekötözte a kosarainkat.

– Nem tudom, álom volt-e vagy emlék, de az imént magamat láttam egy réges-régi jelenetben: a kamránkban álltam az éjszaka közepén, a legsötétebb éji órán, szorosan magam köré tekert palástomban, abban a borzbundában, amit valamikor a saját kezeddal készítettél ajándékká nekem, szerelmed jeléül, így álltam ott a szobánkban, de nem ebben, ahol most utóbb laktunk, hanem bizonyára a régiben, mert ebben az álombéli cellában a falat jobbról balra bükkfaágak szelték át, és én két ág között észrevettem egy hernyót, lestem, ahogy lassan araszol, és azt kérdezem magamtól, vajon egy hernyó miért nem alszik ilyen késő éjszaka.

– Kit érdekel az a hernyó, miért voltál ébren *te magad*, miért bámultad azt a falat az éjszaka legmélyebb mélyén?

– Azt hiszem, azért, mert te elmentél, Axl, és ott hagyta engem. Lehet, hogy ez a szőrme, amit az a csónakos ember rám rakott, eszembe juttatta azt a másikat, amibe akkor bugyoláltam magam, azt a régit, amit tőled kaptam, amit borzbundákból készítettél nekem a saját kezeddal, és ami

később abban a tűzben odalett. Néztem az araszoló hernyót, és azt kérdeztem magamtól, vajon miért nem alszik, és hogy az efféle teremtmény egyáltalán meg tudja-e különböztetni a nappaltól az éjszakát. Igen, azt hiszem, az volt az ok, hogy te elmentél, Axl.

– Micsoda rémálom, hercegnőm, talán be fogsz lázasodni? De hamarosan már ott ülünk a finom meleg tűznél, ne aggódj!

– Még mindig itt vagy, Axl?

– Persze hogy itt vagyok. Nagyon jól haladunk: a csónakház már rég nem látszik mögöttünk.

– Elhagytál engem azon az éjszakán, Axl, és nemcsak te, hanem a mi drága fiunk is. Ő pár nappal előbb ment el, mint te. Azt mondta, nem akar otthon lenni, mire visszajössz. Így csak én álltam ott, magam, egyedül a régi szobánkban, az éj legsötétebb óráján. De akkoriban még volt gyertyánk, úgyhogy tisztán láthattam azt a hernyót.

– Nagyon fura álom ez, hercegnőm, egészen biztosan a megfázás miatti láz okozza! Bárcsak sietne ma a nap, és mielőbb fölkelne!

– Igazad van, Axl. Nagyon hideg van itt, még az irha alatt is.

– A két karommal melegítenélek, ha a folyó engedné.

– Axl. Lehet az, hogy a saját fiunk valaha haraggal hagyott el minket, és mi örökre bezártuk előtte az ajtót, mondván, soha ne térjen vissza?

– Hercegnőm, valamit látok magunk előtt a vízen, talán egy csónak, ami a parti nádba akadt...

– Elsodródtál tőlem, Axl? Alig hallak!

– Itt vagyok melletted, hercegnőm!

Axl benn ült mélyen a kosárban, lábait maga elé nyújtva, de most óvatosan kijebb hajolt, kétoldalt a kosár peremébe kapaszkodva.

– Már jobban látom: egy kisebb evezős csónak, beragadt a nádasba a part kanyarulatánál! Utunkat állja, nagyon ügyesen kell kikerülnünk, nehogy mi is fennakadjunk!

– Axl, ne menj el mellőlem!

– Itt vagyok melletted, hercegnőm! De hadd vegyem elő a botot, hogy a sástól távol tudjam tartani magunkat!

A kosárpáros most még lassabban haladt, ahogy a part kanyarodott, hol a folyó iszapos szélének irányába kihúzódva, hol beljebb sodródva a közepe felé. Axl a partközelen beledöfte a botját a vízbe, és érezte, hogy már könnyen eléri vele a meder alját, de amikor megpróbálta a kosaraikat visszalökni az áramlásba, a bot beleragadt a folyóágyi sárba, és az úgy

magába szívta, hogy Axl nem tudott ellenerőt kifejteni vele. Ahogy a hajnali fény áttört a gázló magas fűszálai közt, Axl azt is meglátta, hogy köröttük a vízben dúsan nőtt növények lengedeznek, a kosaraikat körbesimogatva, mintha marasztalni akarnák őket, idekötni, ehhez a helyhez, ahol szinte mintha állna a posványos víz. Az elakadt csónak már csaknem az orruk előtt lebegett, reménytelenül sodródtak feléje. Axl még egyszer kinyújtotta a botot, remélve, hogy a csónaktól ellökve talán visszaterelheti kosaraikat az áramlás felé, de a megfeneklett jármű őket is megakasztotta: megálltak.

– Ez már a másik csónakház, emberem?

– Nem, még nem. – Axl a folyó közepét leste, ahol vígan rohant lefelé a víz. – Bocsáss meg, hercegnőm, a nád csapdába ejtett minket. De van itt, épp előttünk egy evezős csónak, ha alkalmas rá, átülünk, és ezzel tesszük meg az út hátralevő részét.

Axl ismét beledöfte a botot a vízbe, és lassan manőverezve odaállította a kosárpárost a csónak oldalába. A hajnali fényben fölnézve az alacsony szögéből, ahol ő ült, a csónak meglehetősen nagynak látszott. Axl mindent megfigyelhetett rajta a legapróbb részletekig: a megrepedezett deszkákat, a csónakperem alatt nőtt vékony kis jégcsapokat, amik úgy lógtak ott sorban, mint a lecsöpögő gyertyaviasz. Axl, a botot jó mélyre a folyófenébe szúrva, óvatosan felállt, és átnézett a nagyobb jármű belsejébe.

A hajó eleje narancs fényben fürdött. Beletelt egy jó percbe, míg Axl felfogta, hogy az a rakás rongy, ami ott púpozódik a deszkákon, valójában egy öregasszony. Sötét színű rongydarabkákból összevarrt gúnyája meg az arcát elfedő kormos szennyfoltok egy pillanatra megtévesztették Axl-t. De nem csak az öltözéke volt szokatlan, nagyon különös pózban ült, vagy inkább hevert ott: feje egészen mélyre lebillent oldalra, már csaknem a csónak padlatát érintette. Ahogy Axl a rongyokból varrt ruhát nézte, mintha felvillant volna valami az emlékezetében, de akkor az öregasszony kinyitotta a szemét, és rábámult.

– Segíts nekem, idegen – mondta csöndesen, mit sem változtatva testhelyzetén.

– Beteg vagy, jóasszony? – kérdezte Axl.

– A karom nem akar engedelmeskedni. Ha meg bírnám mozdítani, nyomban fölegyenesednék és megragadnám az evezőlapátot. Segíts nekem, idegen.

– Kivel beszélsz, Axl? – szólta Beatrice hangja a túlsó kosár mélyéről. – Légy óvatos, lehet, hogy valami démon!

– Csak egy szegény asszony, a mi korunkbeli, aki a csónakjában megsebesült.

– Nehogy megfeledkezz rólam, Axl!

– Megfeledkezzem rólad? Hogyan felejthetnék el téged egyetlen pillanatra is, hercegnőm?

– Ez a homály olyan sok mindent vetett már ki az emlékezetünkből! És ha legközelebb egymást feledtetni el velünk?

– Ez soha nem történhet meg, hercegnőm! Most segítenem kell ennek a szegény asszonynak, aztán, ha szerencsénk lesz, talán mind a hárman elférünk a csónakjában, hogy együtt menjünk tovább a folyón.

– Hallom, amit mondasz, idegen. A legnagyobb örömmel osztom meg veletek a csónakomat. De most segíts nekem, mert elestem és megsérültem.

– Axl, ne hagyj itt engem! Ne feledkezz meg rólam!

– Csak átlépek ebbe a csónakba itt mellettünk, hercegnőm! Muszáj megnézni, mi történt ezzel a szegény idegen asszonnyal.

Axl lábai elszibbadtak a hidegtől, majdnem elvesztette az egyensúlyát, ahogy átmászott a méretes csónakba. Amikor végül szilárdan állt benne, körülnézett.

Az egyszerű vízi jármű erősnek tűnt, első látásra nem volt nyoma léknek a deszkáin. A tatban valami rakomány volt felhalmozva, de Axlnak nem volt ideje erre figyelni, mert a vénasszony megint mondott valamit. Alakját még mindig egészen bevonta a reggeli nap narancsszín ragyogása, és Axl láthatta, hogy a tekintete meredten egy pontra tapad, és pedig az ő lábára, de olyan kitartóan, hogy ő maga is kénytelen volt lepillantani oda. Nem vett észre semmi jelentőset, úgyhogy óvatosan átlépett a keresztgerendán, hogy odajusson az öregasszonyhoz.

– Idegen, látom, nem vagy már fiatal, de maradt még erőd. Mutasd meg nekik haragvó arcodat! Mutasd meg nekik, hogy megfutamodjanak!

– Gyere, jóasszony, segítek, próbálj felülni! – mondta neki Axl, mert nagyon zavarta az a furcsa pozitúra, ahogy az idős asszony görbedt ott féloldalasan, hogy előrelógó, ritkás, szürke haja a nedves fenékdeszkákat érte. – Így, így, próbálj meg felegyenesedni, majd én segítek.

Ahogy felé hajolt és megérintette, a vénasszony kezei közül rozsdás kés hullott a padlatra. Ugyanebben a pillanatban a rongyai alól valami apró

lény szökellt elő, és nyomban be hátra az árnyékba.

– Patkányok zaklatnak, jóasszony?

– Ott vannak! Mondom, idegen, mutasd meg nekik haragvó arcodat!

És Axl most végre észrevette, hogy a vénség nem az ő lábát bámulja, hanem mögéje néz ilyen meredten, valamire a csónak hátuljában. Megfordult, de az emelkedő nap épp a szemébe sütött, és elkápráztatta, nem látta tisztán, mi mozog ott.

– Patkányok, jóasszony? – kérdezte.

– Tőled félnék, idegen. Tőlem is féltek egy ideig, de aztán már nem, és azóta apránként kiszipolyoznak, abba se fogják hagyni. Ha te nem jössz, most is elborítanak.

– Várj egy pillanatot, jóasszony!

Axl a tat felé lépett, és tenyerével a napfény ellen ernyőt csinálva próbálta megállapítani, miféle lények nyüzsögnek ott egy bolyban az árnyékban. Csak annyit tudott kivenni, hogy van ott egy halom összegubancolódtól háló meg egy gyűrötten ott hagyott átázott pokróc, közibük bedugva egy munkaeszköz, aminek olyan hosszú a nyele, mintha valami kapa vagy efféle szerszám lenne. Volt még ott egy fedetlen faláda is, olyasfajta, amit a halászok arra használnak, hogy frissen tartsák a kifogott, haldokló halakat. De Axl belepillantva nem halakat látott benne, hanem nyulakat – megnyúzott nyulakat, tekintélyes mennyiségben, olyan sűrűn egymás mellé rakva, mintha apró lábaik egybenőttek volna. És ahogy Axl bámulta őket, az izmok, porcok, inak sűrű egyvelege mozgolódni, emelkedni kezdett. Axl hátrébb lépett: mintha egy szem kinyílt volna. Aztán egy másik. De ekkor meg kellett fordulnia a csónak orra felől jövő hangra, és látta, hogy elől, a még mindig ragyogó narancs fényben az öregasszony rároskad a csónak elejére, mert ellepi az apró teremtmények raja: seregnyi gonosz tündérmanó, de annyi, hogy össze se lehet számolni őket. Első pillantásra az asszony szinte elégedettnek látszott, mintha érzelmek rohanták volna meg, ahogy a kis cingár lények szertefutottak a rongyain, végigcikáztak a karján, a vállán, az arcán. És csak egyre jöttek, a folyóból, még és még, egyre többen másztak át a csónak peremén.

Axl kinyújtotta a kezét a hosszú nyelű szerszámért, ami ott hevert előtte, de ekkor valami nagyon erős nyugalom vagy már inkább tompultság borította el: azon kapta magát, hogy ugyancsak kényelmes, szinte ijesztően higgadt mozdulattal húzza ki azt a hosszú nyelet az összegabalyodó hálók



közül. Tudta, hogy mind több tündérmanó emelkedik ki a vízből – mennyien lehettek a csónakban, volt már vagy harminc belőlük, vagy hatvan? Egybecsengő hangjuk Axl fülének olyan volt, mint a távolban játszó gyerekek zshivaja. Végre visszanyerte annyira a lélekjelenlétét, hogy felemelje a hosszú nyelű eszközt: tényleg kapa volt, vagy legalábbis ezt lehetett hinni, ahogy az a rozsdás vaslap az égbe emelkedett a rúd végén – vagy csak a sokadik tündérmanó szárnya villant, aki ott csüngött a nyélre kapaszkodva? Axl lesújtott a szerszámmal a csónak peremén toluló vállacskák, könyököcskék és térdecskék közé, majd még egyszer lecsapott, ezúttal a megnyúzott nyulak lábájára, amiből erre újabb tündérmanócsapatok ugráltak elő.

De hisz ő sosem volt valami nagy vívóbajnok, inkább diplomáciai tehetségével jeleskedett, vagy, ha végképp szükség volt rá, hát a cselszövésben, bár azt ennek ellenére senki nem állíthatja, hogy valaha is elárulta volna a bizalmat, amit ezzel a képességével kivívott. Sőt épp ellenkezőleg, inkább őt árulták el. Azért persze a maga módján ő is elég jól forgatta a kardot – no, hát majd most is megoldja így vagy úgy, hisz nyilván meg kell védenie Beatrice-t is a gonoszul zsibongó lényecskék rajától. De mi ez, csak jönnek, jönnek, még és még, egyre többen – ezek még mindig abból a ládából bújtak elő, vagy már a sekély víz felől másznak fel? Vajon máris körberajzolták Beatrice kosarát, míg békén alszik benne? Már nagyon menne hozzá – az utolsó kapavágás úgylis elég hatásosra sikerült, jó pár teremtmény visszahullott a vízbe a nyomán, és a következő suhintás is menekülésre kényszerített vagy kettőt, tán hármat is, akik sebesen elszárnyaltak a csónak közeléből. Ráadásul ez a vénasszony egy idegen, hát miféle kötelezettsége van neki vele szemben, a saját felesége rovására?

De az idegen öregasszony még mindig ott ült átellenben: az alakja már alig volt kivehető a testén vonagló teremtmények hadától. Axl ismét végiglépdelt a csónakban az orr felé, felemelte a kapát, és magas ívet rajzolva az égbe megint lesújtott vele, annyi tündérmanót söpörve le a vénség ruhájáról, amennyit csak bírt, anélkül hogy magát az öregasszonyt megütötte volna. De a legtöbbje még ott nyüzsgött! Hogy' csüngtek ott tovább! És most még nem áttallottak beszélni is hozzá – vagy az öregasszony hangja szólt volna ki alóluk?

– Hagyd őt, idegen! Hagyd meg őt nekünk! Hagyd őt nekünk, idegen!

Axl ismét meglendítette a kapát, ami olyan lassan mozgott a levegőben,

mintha a nehéz vízen kellene áthatolnia, de eltalálta a célt, és újabb tündérmanókat sikerült elkergetnie, bár a helyükbe azon nyomban még több érkezett.

– Hagyd meg őt nekünk, idegen! – mondta újra az öregasszony hangja, és Axl a szívébe belenyilalló mérhetetlen riadalommal csak most fogta föl, hogy ez a hang, akárhonnán jön is, nem a szeme láttára haldokló idegen vénasszonyról beszél, hanem Beatrice-ról. Azonnal a nádas felé fordult, ahol a felesége aludt a vízi kosárban, és látta, hogy a folyón apró kezek-lábak-vállak hemzsegek a jármű körül, az ő kosara már majdnem felborult, ahogy a belemászni igyekvő tündérmanóhad lehúzta, csak a már benne nyüzsgők ellensúlya tartotta vissza a felbillenéstől. De azt csakis azért szállták meg, hogy könnyebben elérhessék a másikat. Látta, hogy egy csapat tündérmanó már az irhán ugrál, Beatrice kosara szélén. Óriásit kiáltva fellépett a csónak peremére, és belevetette magát a vízbe. Mélyebb volt, mint várta, a melle fölé ért, de csak egy másodpercre állt el a lélegzete a döbbenettől, csak hogy még hangosabban törjön föl belőle a harcos üvöltés, ami mintha a messi emlékekből tért volna vissza belé. A kapát magasan a feje fölé tartva nekiindult a vízben az összekötözött kosarak felé. A víz a ruháiba bújva visszahúzta, olyan sűrűn ölelte körbe, mintha mézben gázolna. Ahogy a saját kosarát elérte, lesújtott rá a kapával. Axlnak az a rossz érzése támadt, mintha a szerszám lelassítva ereszkedne alá a levegőben, ám amint végül leért, az ütés nyomán rengeteg tündérmanó bukfencezett a vízbe a kosárból, jóval több, mint amennyit Axl sejtett benne. A következő lendítés még nagyobb rombolást vitt véghez – ezúttal bizonyára a kapavas élével ütött, hisz mi más volt az, amit a napfényben aláhullani látott, ha nem vérző testek zápora? És Beatrice, mintha elérhetetlen távolságban lenne, ott aludta az igazak álmát az Axltól még mindig messze lebegő kosárban, miközben a lényecskék már alvó testét lesték a kosara széléről. Már a folyópartról is jöttek, csak úgy özönlöttek a magas növények közt a víz felé. Axl kapáján is lógott néhány, mire ő elengedte a nyelét, hadd essen a vízbe, mert hirtelen semmi más vágy nem maradt a szívében, mint hogy mielőbb odaérjen Beatrice-hoz, és végre mellette legyen.

Átvergődött a nádason, a sűrű vízinnövényeken, a letört szárú sások között, lába a dágványba ragadt, kiráncigálta, gázolt tovább, de Beatrice mintha mindig távolabb került volna tőle. Ekkor megint az idegen öregasszony hangját hallotta, és akit már nem láthatott, lévén messzibb

tőle és neki háttal, de még most is ijesztő pontossággal maga elé tudta idézni az alakját, ahogy a kora reggeli fényben a padlatra bukva ül a csónakjában, és míg a tündérmanók szabadon rohangálnak a testén, kiejti a szavakat, amiket Axl tisztán hall:

– Hagyd őt, idegen! Hagyd meg őt nekünk!

– Átkozottak – morogta Axl a bajsza alatt, ahogy a vízben gázolva lökte magát előre –, őt soha nem hagyom elveszni!

– Hogy beszélhet így egy ilyen bölcs ember, mint te, idegen? Hisz már rég tudod, hogy nincs gyógyír, ami megmenthetné! Hogy viseled majd el, ami ott lapul bent, őrá várva? Tényleg arra vágysz, hogy egy nap majd végignézd, ahogy az egyetlen szerelmed, aki a legdrágább neked e földön, agóniája kínjaitól rángatózik, és neked semmi másod nem lesz, amit adhatsz neki, csak néhány kedves szó, hogy még a fülébe súg? Add őt nekünk, és mi megkönnyítjük a szenvedését, ahogy őelőtte is mindenki másnak.

– Átkozottak! – Axl már kiabált. – Őt nem adom soha!

– Add őt nekünk, és mi teszünk róla, hogy ne szenvedjen, semmiféle fájdalmat ne érezzen. Megmosdatjuk a folyó vizében, lemossuk róla az éveket, olyan lesz, mint a legszebb álmodban. Miért tartanád meg őt, jó urunk? Mi mást tudsz te még adni neki, mint a vágóhídra terelt állat haláltusáját?

– Mindjárt elkergetlek benneteket! Pusztuljatok! Tűnjetek el a közeléből!

Két összekulcsolt kezével buzogányt formált, és jobbra-balra ütve-vágva utat csinált magának a vízben, és csak gázolt tovább, mígnem végre Beatrice kosarához ért. A felesége még mindig békésen aludt a jármű mélyén, a szőrmék között. A tündérmanók már ott nyüzsögtek az állatbőrön, amivel a hajós betakarta. Axl egyenként leszedegette a szörnyecskéket, és messzire elhajította őket.

– Miért nem adod őt nekünk? Nem vagy valami kedves vele!

Axl addig tolta maga előtt Beatrice elkötözött kosarát a vízen, míg a partig nem ért vele, ahol a jármű megfeneklett fű és sás között a sárban. Ekkor fölé hajolt, és két karjával felnyalábolva kiemelte Beatrice-t. Szerencsére az asszony annyira felébredt, hogy bele csimpaszkodjék a férje nyakába, így aztán, bár bizonytalan lépésekkel, de Axl el tudott botorkálni vele a veszélyes helyről, előbb a magaspartra, majd ki a folyó menti földre. Csak akkor tette le, amikor már egészen szilárd és száraz talajt érzett a lába alatt. Leültek a fűbe egymás mellé, és amíg Axl

visszanyerte a lélegzetét, Beatrice is egészen felébredt.

– Axl, miféle hely ez, ahová most értünk?

– Hogy érzed magad, hercegnőm, jól vagy? Mielőbb el kell menjünk erről a helyről. Majd viszlek a hátamon.

– Axl, te egészen át vagy ázva! Beleestél a folyóba?

– Gonosz hely ez, hercegnőm, gyorsan el kell tűnnünk innen! Boldogan viszlek a hátamon, épp úgy, mint ifjúkorunkban, amikor bolondoztunk, emlékszel, azon a meleg tavaszi napon.

– Tényleg magunk mögött kell hagynunk a folyót? De hát Sir Gawain bizton állította, Hogy a vízen juthatunk le a leggyorsabban oda, ahová menni akarunk! A szárazföldön már megint a hegyek meredek oldalában kellene másznunk!

– Nincs más választásunk, hercegnőm. Minél előbb jussunk a lehető legmesszebbre innen! Majd viszlek a hátamon! No, gyere, hercegnőm, kapaszkodj fel a hátamra!

## TIZENKETTEDIK FEJEZET

Edwin hallotta maga mögött a harcos hangját, ahogy szinte könyörögve kéri őt, másszon lassabban, de nem törődött vele. Wistan túl lassú volt, úgy tűnt, egyáltalán nem érti, mennyire sürgető a helyzet. Még feléig sem mászták meg a hegyormot, amikor azzal a kérdéssel állította meg Edwint: „*Nézd csak, ifjú bajtársam, nem egy sólyom repült el felettünk?*” Hát mit számít az, mi röpköd felettük? A harcost meglágyította a láz, mind a testét, mind a szellemét.

Már csak egy kicsit kell másznia, és túljut a tető peremén, ahol egyenes talajra ér. Onnan már elfuthatna – ó, hogy vágyott szaladni! –, de végtére is hová? Ő nem változtathatja meg a céljukat, az már ott van előttük, visszavonhatatlanul! Mi több, itt az a fontos dolog is, amit el kell mondania a harcosnak: hogy becsapta Wistant. Már közelgett az ideje a vallomásnak. Amikor a kimerült kancát odahagyták a hegyi ösvény menti bokorhoz kötve, és nekigyürköztek, hogy megmásszák az ormot, elhatározta, amint felérnek, vesz egy nagy levegőt, és belevág. De most, hogy már majdnem ott voltak, semmi más nem maradt a gondolataiból, csak a fejében gomolygó köd.

Felkapaszkodott az utolsó sziklafokra, felhúzta magát a szakadék oldaláról a tetőre, és kopár táj terült elébe: éles szél vagdalta emelkedő, ami fokozatosan magasodott a látóhatár fölött fakuló csúcsok felé. Körül foltokban alig bokáig érő hegyi fű és csarab nőtt – hanem úgy középtávolságban, ugyancsak szokatlan látványként, mintha erdő látszott volna: innen úgy tűnt, buján burjánzó lombjai nyugodtan állják a szél rohamait. Mintha valami istenség puszta szeszélyből az ujjai közé kapott volna egy darabot a sűrű vadonból, és fölrakta volna ide, erre a barátságtalan földre.

Edwin, bár a mászástól kifogyott a szuszából, kicsit összeszedte magát, és futni kezdett. Hiszen azok a fák ott minden bizonytalansággal éppen azon a helyen állnak, ahová neki el kell jutnia, és majd ha ott lesz, mindenre emlékezni fog megint. Valahonnan messze mögüle ismét felhangzott Wistan kiáltása – közben bizonyára a harcos is felért a tetőre –, de Edwin vissza se nézett, csak még gyorsabban szedte a lábát. Igen, jobb elhalasztani azt a vallomást, míg be nem értek a fák közé. Az erdő oltalmában majd sokkal tisztábban vissza tudja idézni, ami történt, és a fák

közt a szél üvöltése sem fogja zavarni a beszélgetésüket.

Hirtelen mintha megemelkedett volna a föld: a testéhez csapódott, és ő egyszerre ott feküdt hason, elakadt lélegzettel. Olyan váratlanul történt, hogy Edwin úgy maradt egy percre, fekve, egészen összezavarodva, és amikor megpróbált lábra állni, valami nem durva, de határozott erő nem engedte, hogy fölkeljen a földről. Kis időbe tellett, míg rájött, hogy Wistan térdét érzi a hátában, és hogy a kezei hátul össze vannak kötözve.

– Kérdezted korábban, minek kell kötelet hozni magunkkal – szólalt meg Wistan. – Hát most láthatod, mennyi haszna lehet.

Edwinnek felderengett korábbi szóváltásuk még lent az ösvényen. Ő maga már nagyon akart volna mászni, kifejezetten idegesítette, hogy a harcos nagy odafigyeléssel, komótosan teszegeti át a holmit a csomagjából a hegymászáshoz hátukra veendő két zsákba.

– Sietnünk kell, harcos! – szólt rá a mesterére ingerülten. – Minek nekünk ez a sok minden?

De Wistan a kapkodás legkisebb jele nélkül nyújtotta oda a neki szánt zsákot. – Tessék, itt van, hozd csak, bajtársam! – mondta. – Ellenségnek épp elég lesz az a nősténysárkány, ne legyünk a segítségére azzal, hogy a fázás és éhezés legyöngít bennünket.

– De a szagnyom! – sürgette tovább a harcost. – El fogom veszíteni! És annak mi haszna, ha kötéll is lesz nálunk?

– Még nagy szükség lehet rá, ifjú bajtársam – válaszolta a harcos nyugodtan –, és odafönt nem fogunk találni sehol. A kötéll nem nő a fán!

És most ugyanaz a kötéll fogta körbe a mellkasát és a csuklóit, úgyhogy miután végre lábra állt, csak annyit bírt előremenni, amennyit ez a póráz engedett.

– Nem vagy már a barátom és mesterem, harcos?

– De bizony, hogy az vagyok, és a védelmeződ is. Ettől kezdve csak jóval kisebb iramban haladhatsz.

Edwin nem sokkal később úgy érezte, nem is bánja már, hogy a kötéll visszafogja. A fék miatt az öszvérekéhez hasonlatos járást volt kénytelen felvenni, és ez eszébe juttatta, hogy egyszer már magára kellett vennie az öszvér szerepét, a pajtában, a rozoga kocsi körül körözve. Vajon most, ahogy konokul nyomul előre, noha a póráz visszahúzza, megint ugyanúgy öszvérré kell majd változnia, mint akkor?

Húzta magát makacsul előre, megtéve azt a néhány lépést egyhuzamban,

amit a kötél engedett, mielőtt nagyot rándulva megállította. Egy hang – egy ismerős hang – járt a fejében: félig énekelve, félig kántálva egy gyerekmondókát ismételtetett, amit Edwin kicsi korából jól ismert. A dalocska egyszerre volt vigasztaló és felkavaró – a fiú úgy érezte, ha vele énekel, míg a kötél húzza magát, a hang valamelyest veszít zaklató éléből. Ezért aztán kántálni kezdett, előbb csak úgy maga elé dünnyögve, majd mind kevesebb gátlással harsogva a szélbe: „*Ki az, aki a sört föllökte? Ki a sárkány farkát lenyeste? Ki hagyta a kígyót a csöbörbe? A kuzinod volt az, Andy.*” Volt még több strófa is, amikre Edwin már egyáltalán nem emlékezett, de azt vette észre, hogy ha együtt énekel a hanggal, a szavak maguktól is pontosan jönnek a szájára.

Közeledtek a fákhöz, és a harcos megint visszarántotta a pórázt.

– Lassíts, ifjú bajtársam! Sokkal több kell a puszta bátorságnál ahhoz, hogy behatoljunk ebbe a furcsa kis ligetbe. Figyeld csak meg: az, hogy ilyen magasságban fenyőket láthatunk, nem valami nagy csoda, de nézd, azok nem tölgyek és szilfák ott mellettük?

– Ugyan, harcos, egyáltalán nem érdekes, miféle fák nőnek errefelé, és milyen madarak röpködnek ezen az égen! Kevés időnk maradt, sietnünk kell!

Beléptek a fák közé, és a talaj azon nyomban megváltozott a lábuk alatt: puha mohatararó lett belőle, amiből lágy bokrokban zöldek nőttek, köztük sok csalán, még páfrány is. Annyira sűrű volt a lombzat, hogy a levelek plafonná álltak össze a fejük fölött, egy darabig zölden derengő homályban haladtak tovább. De tényleg nem erdő volt ez, csak egy kis liget, mert a fatörzsek közt hamarosan megpillantottak egy kerek tisztást, ami fölött ott kéklött a szabad ég tányérja. Körbenézve az jutott Edwin eszébe, hogy ha ez a liget valóban egy istenség műve, akkor bizonyára az volt a szándéka vele, hogy a fákkal takarja el, bármi legyen is az, ami a tisztáson fekszik. Dühösen rántott egyet a kötélén, és hátraszólt Wistannak:

– Minek tétlenkedni, harcos? Csak nem félsz?

– Nézz alaposan körül ezen a helyen, ifjú bajtársam. A vadászösztönöd ugyancsak jó szolgálatunkra vált. Ez itt egy sárkányfészek.

– Kettőnk közül én vagyok a vadász, és én azt mondom neked, harcos, hogy ezen a tisztáson semmiféle sárkány nem tanyázik. Mielőbb szeljük át, és gyorsan hagyjuk magunk mögött, mert tovább kell mennünk!

– Mutasd a sebedet, ifjú bajtársam, hadd látom, nem gennyedt-e be.

– Ugyan, mit törődsz most a sebemmel! Mondom, odalesz a szagnyom,

el fogom veszíteni a szimatot! Engedd el a kötelet, harcos! Én rohanok tovább, még ha te nem is tartasz velem!

És Wistan elengedte. Edwin keresztülrontott a bogánccsal teli bozóton, átugrálva a kiálló kusza gyökereket. Néhányszor megbotlott és csaknem elesett, hiszen összekötözött kezeivel nem tudta egyensúlyban tartani magát. De végül minden komolyabb sérülés nélkül kiért a tisztásra, és megállt a szélén, hogy szemügyre vegye az elébe feltáruló látványt.

A tisztás közepén volt egy kis tavacska. Be volt fagyva, úgyhogy ha valakit rávitt a bátorság – vagy sokkal inkább a botorság éppenséggel megkísérelhette, hogy átkel a jegén: a kis tó mindössze ha húszlábnyi széles volt. Egyenletesen beállt rajta a jég, és tükörsima volt, legalábbis a túloldalig, ahol a part közelében egy halott fa tönkje állt ki belőle, repedezett szélű nagy lyukat hagyva maga körül. A túlsó parton, nem messze a tönkrement fától, a tavacska szegélyén hatalmas termetű ogre kuporgott térdre ereszkedve. Annyira előrehajolt, hogy a könyöke is a jeget érte, a feje pedig egészen alámerült a lékben. A nagy testű teremtmény mozdulatlan volt: talán inni akart vagy a jég alatt fogni valamit – így ejthette csapdájába a hirtelen fagy. A felületes szemlélő akár egy megcsonkított ogre tetemét is láthatta volna benne, akit akkor fejeztek le, amikor a szomját vágyván oltani odahajolt a lékhez.

Az ég kék foltja a tó fölött furcsa fényt szórt az ogre alakjára. Edwin bámulta egy darabig, és már-már azt kívánta, térne vissza az életbe az a nyomorult teremtmény, felemelve felé fagytól vörös szörnyű pofáját. Aztán hirtelen ijedséggel észrevette, hogy van egy másik ogre is a tóparton: ez tőle távolabb jobbra térdelt ugyanabban a pózban. És egy harmadik is! – azon a partszakaszon, ahol ő állt, nem is messze tőle, félig a páfrányok takarásában.

Edwin mindig mély visszatetszést érzett az ogrékkal szemben, de ezek itt, ebben a baljósan szomorú testhelyzetben szánalmat váltottak ki belőle. Hogyan jutottak effajta sorsra? Megindult feléjük, de a kötél megint megfeszült, és közvetlen maga mögött hallhatta Wistan hangját:

- Még mindig tagadod, bajtársam, hogy ez sárkányfészek lenne?
- Nem itt van a sárkány. Tovább kell mennünk, harcos.
- De ez a hely sűg nekem valamit. Ha nem is itt van a nősténysárkány fészke, nem lehet ez az ivó- és fürdőhelye?
- Én azt mondom, harcos, hogy ez elátkozott hely, nem jó arra, hogy itt vívjuk meg vele a csatát. Itt csak balszerencsénk lehet. Nézd ezeket a



szerencsétlen ogrékat. Pedig ezek majdnem akkorák, mint a démonok, akikkel a minap megküzdöttél.

– Miről beszélsz, fiú?

– Nem látod őket? Nézd, ott, ott, meg itt!

– Ahogy tartottam tőle, Edwin úrfi, te nagyon kimerültél. Pihenjünk kicsit! Bármilyen nyomasztó hely ez, a szél ellen azért megvéd.

– Hogy beszélhetsz most a pihenésről, harcos? Ezek a nyomorultak is, hát nem épp úgy érte utol őket a balsorsuk, hogy túl sokáig lézengtek ezen az elátkozott helyen? Vedd komolyan a jelet, ügyelj a figyelmeztetésükre, harcos!

– Az egyetlen figyelmeztetés, amire ügyelek, azt súgja nekem, hogy megállítsalak, és rábírjalak a pihenésre, mielőtt odáig hajszolod magad, hogy a szíved kiszakad a mellkasodból.

Edwin érezte, ahogy Wistan a kötélnél fogva hátrahúzza, majd hogy a háta fatörzsnek ütődik, aztán a harcos körbelépdelt a fa körül, a kötelet a fiú mellkasa és vállai köré tekerve, és olyan szorosan odakötözte a törzshöz, hogy végül alig tudott mozdulni.

– Ez a jó öreg fa nem bánt téged, ifjú bajtársam – mondta a harcos, és gyöngéden Edwin vállára tette a kezét. – Miért vesztegetnéd az erődöt arra, hogy gyökerestül kitépd? Én azt mondom, nyugodj csak le, és pihenj, míg én alaposabban megvizsgálom ezt a helyet.

A fiú figyelte, ahogy Wistan óvatosan átlábol a csalánbokrok közt a tavacskáig. Ahogy elérte a befagyott víz szélét, néhány percig föl s alá járkált a parton, egyre a talajt lesve. Ha észrevett valamit, lehajolt, hogy közelebről szemügyre vegye, majd kiegyenesedett, aztán, mintha révületbe esett volna vagy merengne valamin, hosszan bámulta a túlparti fákat. Edwin már csak keskeny árnyát látta, ahogy a befagyott víz partján áll. Vajon miért nem vet egyetlen pillantást se az ogrék irányába?

Wistan hirtelen tett egy apró mozdulatot, és a kardja máris a kezében volt: a penge lesújtani készen meredt a levegőbe. Aztán ismét megtért a kardhüvelybe, és a harcos, a jeges tótükkörtől elfordulva, visszaballagott Edwinhez.

– Aligha mi vagyunk itt az első látogatók – mondta. – Még az elmúlt pár órában is jártak erre mások, és nem a nőténysárkány. Edwin úrfi, örömmel látom, sokkal nyugodtabb vagy.

– Harcos, be kell neked vallanom valamit. Olyasmit, ami miatt akár meg is ölhetsz, itt helyben, ahogy ki vagyok kötve ehhez a fához.

– Beszélj, fiú, és ne félj tőlem.

– Harcos, te a vadászösztön tehetségét tulajdonítottad nekem, és amikor először beszéltél róla, már akkor éreztem ezt az erős vonzást, ami ennyire húz, úgyhogy hagytam, hadd higgyed, hogy az orromban érzem Querig szagát. De mindvégig becsaptalak.

Wistan közelebb jött, és közvetlen a fiú elé állt. – Folytasd, bajtársam.

– Nem tudom folytatni, harcos.

– Jobban kellene félned a hallgatásodtól, mint az én haragomtól. Beszélj.

– Nem tudok, harcos. Ahogy mászni kezdtünk ide, még pontosan tudtam, mit kell majd mondanom neked. De most... Elbizonytalanodtam: nem tudom, mi volt az, amit eltitkoltam előled.

– Ez a nősténysárkány ködárasztó lehelete, semmi más. Régebben alig volt rajtad hatalma, de most könnyen legyőz: túlerőben van. Ez a biztos jele annak, hogy nagyon közel vagyunk már hozzá.

– Félek, ez az elátkozott hely bocsát rám gonosz varázslatot, és lehet, hogy téged is elvarázsol, harcos, rávesz, hogy itt veszteged az időt holmi vizsgálódással, és hogy rá se nézz azokra a tóba fulladt ogrékra! De én akkor is tudom, hogy be kell neked vallanom valamit, és csak arra vágyom, hogy mielőbb újra eszembe jusson, mit is!

– Mutasd meg nekem az utat a nősténysárkány fészkéhez, és én minden kis hazugságodat megbocsátom, fiú.

– De hát épp ez az, harcos, hogy addig hajsoltuk a kancát, míg a szíve majdnem kiszakadt, aztán felmáztunk ide ezen a meredek hegyoldalon, de én egyáltalán nem a nősténysárkány nyomába vezettelek téged!

Wistan most annyira közel lépett Edwinhez, hogy a fiú az arcában érezte a harcos leheletét.

– Hát akkor vajon hová vezettél engem, Edwin úrfi?

– Az anyám nyomába, harcos! Most már emlékszem! Az az asszony a nagynéném, nem az anyám. Az igazi anyámat elhurcolták, és én végignéztem, és bármilyen kicsi fiú voltam még akkor, megígértem neki, hogy egy napon érte megyek és visszahozom. Mostanra már majdnem felnőttem, és téged is magam mellett tudhatlak, még azok a durva férfiak is remegni fognak, ha majd szembe kell velünk nézniük. Elárultalak, harcos, becsaptalak, de értsd meg, amit érzek, és segíts nekem most, hogy ilyen közel vagyunk már hozzájuk!

– Az anyád nyomába. Azt mondod, már közel járunk hozzá?

- Igen, harcos, de nem itt van. Nem ezen az elátkozott helyen.
- Mennyire emlékszel a férfiakra, akik elrabolták?
- Nagyon vad külsejű emberek voltak, harcos, olyanok, akik hozzá vannak szokva, hogy öljenek. A faluban egyetlen férfi nem mert az útjukba kerülni még fényes nappal se.
- Szászok voltak vagy britonok?
- Britonok, harcos. Három férfi, és Steffa azt mondta, nem is olyan régen még katonák lehettek, mert felismerte a hadseregből hozott módszereiket. Nem voltam még ötéves, ha nagyobb lettem volna, kiállok ellenük és megharcolok velük az anyámért.
- Az én anyámat is elrabolták, ifjú bajtársam, úgyhogy tökéletesen értem, mire gondolsz. És azt is, amit érzel. Én is csak gyöngye kisfiú voltam még, amikor elhurcolták mellőlem. Háborús idők voltak, és én, kis buta, csak mert addig már nagyon sokszor láttam, ahogy másokat – és mennyi embert! – lekaszabolnak és felakasztanak, még örvendeztem is, hogy őrre mosolyognak, mert azt hittem, ez azt jelenti, hogy velem majd gyöngyöden és kedvesen fognak bánni. Lehet, hogy te is így jártál, Edwin úrfi, amilyen kicsi voltál, hisz nem ismerhetted még, miféleképpen a férfiak.
- Az én anyámat békés időkben rabolták el, harcos, úgyhogy nem érthette nagy baj. Országról országra vándorol, ez sem lehet annyira rossz élet. De vágyik rá, hogy visszatérjen hozzám, és az is igaz, hogy olykor kegyetlenkednek vele a férfiak, akikkel vándorolnia kell. Harcos, fogadd el a vallomásomat, büntess is meg érte később, de most segíts, hogy szembeszállhassak a fogvatartóival, mert anyám már hosszú évek óta várja, hogy megtaláljam és kiszabadítsam.
- Wistan furcsán bámult a fiúra. Valamit mondani készült: olybá tűnt, mindjárt megszólal, de aztán csak megrázta a fejét, és pár lépéssel odébb ment a fától, szinte mint aki elszégyellte magát. Edwin, aki még sosem látta ilyennek a harcost, nagy csodálkozással figyelte.
- Kész vagyok megbocsátani az árulásodat, Edwin úrfi – mondta végül a harcos, visszafordulva a fiúhoz –, és minden egyéb kis csalást is, amit netán elkövettél eddig ellenem. És azonnal eloldozlak ettől a fatörzstől, s nyomban indulhatunk is bármi ellenségre, aki ellen csak vezetsz. De cserébe azt kérem, ígérj meg valamit.
- Mondd, harcos, mi az.
- Ha én elesnék és te túlélnél, ígérd meg nekem, hogy örökre táplálni fogod szívedben a gyűlöletet a britonok iránt.

– Hogy érted, harcos? Melyik britonok iránt?

– Az összes britonok iránt, ifjú bajtársam. Még azok iránt is, akik kedvesen viselkednek veled.

– Nem értem, harcos. Azt a britont is gyűlölnöm kell, aki a kenyerét megosztja velem? Vagy aki megvéd az ellenségtől, ahogy a jó Gawain lovag tette nemrégiben?

– Vannak britonok, akik előcsalogatják belőlünk a tiszteletet, akár a szeretetet is, én aztán tudom. De most nagyobb ügyek nyomása alatt élünk, mintsem azt nézhessük, személyesen mit érez egyik ember a másik iránt. Hiszen kik irtották a mi fajtánkat? Arthur britonjai. És kik rabolták el a te anyádat és az enyémet: a britonok. Nekünk kötelességünk minden férfit és nőt és gyermeket gyűlölni az ő fajtájukból. Tehát ígérd meg ezt nekem: ha elesnék, mielőtt átadhatnám neked az összes harci tudásomat, ígérd meg, hogy megtartod és erősíted a szívedben a gyűlölet tüzét! És ha netán jön egy szél, ami ki akarná oltani, megóvod és táplálsz, míg a lángja újra erőre kap. Megígéred, Edwin úrfi?

– Igen, harcos, szívemből ígérem! De most megint hallom anyám hívását, és most már tényleg nagyon sokáig maradtunk ezen a vészjósló helyen!

– Hát akkor menjünk, keressük meg őt! De légy rá felkészülve: lehet, hogy elkésünk, és már nem tudjuk megmenteni.

– Miért mondod ezt, harcos? Ez lehetetlen, ha egyszer most is hallom, ahogy hív!

– Akkor siessünk a hangja nyomába! Csak egy dolgot még, ifjú bajtársam: tudd, ha mégis későn érkezünk ahhoz, hogy megmentjük, a bosszúhoz még épp elég korán lesz! Hadd halljam hát még egyszer azt az esküt: ígérd, hogy mindaddig gyűlölni fogod a britonokat, míg el nem jön a nap, hogy a sebeid megölnek, vagy összeroskadsz éveid súlya alatt?

– Boldogan megfogadom még egyszer, harcos. De most már oldozz el ettől a fától, mert ebben a pillanatban világosan érzem, merre kell mennünk.

## TIZENHARMADIK FEJEZET

A kecske nagyon is otthon érezte magát ezen a hegyes terepen. Axl látta, milyen boldogan legeli a szűrös füveket és a kemény csarabot, mit se törődve a vad széllel, vagy azzal, hogy baloldalt a lábait sokkal magasabban kell megtámasztania, mint a jobb oldalon. Az állat nagyon erősen húzgálta a kötelet, amerre épp a kedve tartotta: Axl, míg a sziklás lejtőn mászott vele fölfelé, lépten-nyomon ki volt szolgáltatva ennek a szeszélynek, és ugyanilyen vesződés volt kipányvázni is, amikor aztán Beatrice-szal meg akartak pihenni. De végül Axl talált egy halott fát, aminek a gyökere kiállt a sziklából, erre gondosan rácsomózhatta a kötelet.

Ahová leültek, onnan épp szemmel tarthatták a kecskét. A két nagy szikla – egymásnak dőlve, mint az öreg házaspár – már lejjebbről is látszott, de Axl reménykedett, hogy míg odáig felérnek, csak akad már előbb valami menedék, ahol a szél elől megbújhatnak. Hanem a csupasz hegyoldal nem szolgált semmi ilyesmivel, így hát ki kellett tartaniuk, és mászni tovább a keskeny, meredek ösvényen, amin egyfelől a kecske rángatta vad erővel ide-oda Axlt, másfelől a szellőkések támadták oldalba. Ám amikor végre elérték a sziklapárt, úgy érezték, mintha az Isten faragta volna nekik ezt a menedéket: kint még mindig hallották az üvöltő szelet maguk körül, de hozzájuk, a sziklák öblébe már csak gyöngye kis fuvallatok futkároztak be. Még így is szorosán egymás mellé ültek le, egymásnak dőlve, mint fölöttük a sziklapár.

– Nézd, Axl, még mindig itt vagyunk: ugyanaz a vidék fekszik alattunk. Hát egyáltalán nem vitt lejjebb minket az a folyó?

– Megakadtunk, hercegnőm, még mielőtt messzebbre juthattunk volna.

– És most megint kapaszkodhatunk hegynek fel.

– Éppen így, hercegnőm. Félek, az a kislány nem igazán vallotta be, milyen nehéz feladat lesz.

– Nem kétséges, Axl. Amit mondott, abból úgy hangzott, az egész nem több, mint egy könnyű séta. De hát ki hibáztathatná ezért? Még gyermek, és mennyivel több van a vállán, mint amit a kora elbír! Nézd csak, Axl, nézz le oda! Ott a völgyben, látod őket?

Kezét a szeme elé emelve Axl megpróbálta kitakarni a nap ragyogását, és kivenni, mi az ott lejjebb, amire a felesége mutat, de végül lemondóan

rázta meg a fejét:

– A szemem már nem olyan jó, mint a tiéd, hercegnőm. Én csak a föl-le futó hegyoldalakat látom, ahogy egyik völgyet rajzolják a másik után, de mást nemigen.

– Ott, ott, Axl, ahová mutatok! Azok ott nem sorban masírozó katonák?

– Ahá, most észrevettem őket! De azok egészen biztosan nem mozognak.

– De mozognak, Axl, épp abból gondolom, hogy katonák lehetnek, ahogy sorban menetelnek.

– Az én gyöngye szememnek, hercegnőm, egészen mozdulatlanak látszanak. És ha még katonák is, nagyon messze vannak ahhoz, hogy zavarhassanak minket. Engem jobban zavarnak azok a viharfelhők amott nyugatra. Azok hamarabb okozhatnak nekünk bajt, mint egy regiment távolban masírozó katona.

– Igazad van, emberem. Kíváncsi vagyok, mekkora út van még hátra. Az a kislány nem mondott igazat, mikor azt állította, hogy ez csak egy könnyű séta. De hibáztathatjuk-e érte? A szülei sehol, ő az egyetlen, aki az öccsei gondját viseli. Bizonyára csak kétségbeesésében fordult hozzánk ezzel az egészszel.

– Most, hogy a felhők mögül kibújt a nap, már sokkal tisztábban látom őket, hercegnőm: nem katonák azok, még csak nem is férfiak, csupán egy sorban ülő madárraj.

– Micsoda bolondság ez, Axl, hisz ha madarak volnának, hogy láthatnánk innen őket egyáltalán?

– Közelebb vannak, mint képzeled, hercegnőm. Fekete madarak, sorban ülve, ahogy a hegyekben szokták a madárjakok.

– Akkor miért nem akadt egy se, amelyik fölrepült volna, mióta csak figyeljük őket?

– Még fölrepülhetnek, hercegnőm. Nos, ami engem illet, én sem hibáztatom azt a lánykát, amilyen nehéz helyzetben van szegényke. Hol lennénk most a segítsége nélkül! Emlékszel, ahogy átázva és reszketve ültünk ott, amikor megpillantottuk? Mindamellet, hercegnőm, én úgy emlékszem, nem a lányka bizonygatta egyedül akkora hévvel, hogy ezt a kecskét fel kell vinni az óriás oszlopáig! Még csak egy órája történt, és te máris elfelejtetted, ami akkor annyira lelkesített?

– Most is ugyanannyira lelkesít, Axl. Milyen nagyszerű volna, ha Querig elpusztulna, és a homály nem uralná többé az emlékezetünket!

Csak hát, ha ránézek erre a kecskére, ahogy itt rágja a gazt, nagyon nehéz elhinni, hogy egy ilyen ostoba lény képes lenne elbánni a hatalmas erejű nőstény sárkánnyal.

A kecske ugyanolyan jó étvággal eszegetett reggel is, amikor a kicsi kőkunyhóhoz értek. Könnyen el is mehettek volna mellette, hisz alig látszott ki a fölötte derengve magasodó szikla árnyékából, amelynek a tövében meghúzódva állt az úttól távolabb. Beatrice már egészen közletről mutogatott rá, amikor Axl még mindig azt hitte, hogy egy hegybe vájt barlangfalú bejáratát látja, olyasfajta települését, mint az övék odahaza. Csak amikor már majdnem előtte álltak, akkor vette észre, hogy a sziklától külön álló épületet lát, aminek a falait is, tetejét is a fölötte őrködő sötétszürke sziklából hasított kövekből rakták. A magasból finom sugárban víz hullott alá, épp a sziklafal elé, bele a kunyhótól nem messze eső gyűjtőmedencébe, ahonnan vékony erecskében csörgedezett tovább a lejtőn eltűnve, a földek irányába. A kunyhó előtt, amit most beragyogott a reggeli nap, állt egy karám, és abban egyetlen lakója: a kecske. Az állat, szokásához híven, szorgosan legelészett, de ahogy Axl és Beatrice közeledtek, abbahagyta, hogy megrökönyödve bámuljon a párra.

A gyerekek azonban nem vették észre a két idegent. A lány és két öccse a ház másik oldalán futó árok partján álltak, háttal az érkezőknek, és a figyelmüket teljesen lekötötte valami, ami a lábuk előtt kellett legyen, lent az árok mélyén. Az egyik kisfiú egyszerre mélyen előrehajolt, hogy valamit az árokba dobjon, mire a lány a karjánál fogva visszahúzta.

– Mit csinálhatnak, Axl? – kérdezte Beatrice. – Valami rosszat, ahogy innen elnézem. A legkisebb még elég kicsi ahhoz, hogy véletlen lebukfencezzen onnan.

Ahogy maguk mögött hagyták a bámuló kecskét, és a gyerekek még mindig nem vették észre őket, Axl odaszólt nekik, amilyen kedves hangon csak tudott, nehogy megijedjenek:

– Az Úr kegyelme legyen veletek.

De még így is megriasztotta őket: egyszerre pördültek meg mind a hárman. Bűntudatos pillantásuk csak megerősítette Beatrice feltételezését, hogy valami rosszban sántikálnak, de a lányka – az öccseinél egy jó fejjel magasabb – hamar visszanyerte a lélekjelenlétét, és rájuk mosolygott.

– Isten hozott, kedves jó öregek, örülünk, hogy itt vagytok! Tegnap este is imádkoztunk az Úrjézushoz, küldjön ide titeket, és tessék, ma eljöttetek

hozzánk! Isten hozott benneteket!

A lányka örömeben tapsikolva jött elébük a vizes fűben, öccsei a sarkában.

– Gyermekem, te bizonyára összekeversz minket valakivel – mondta neki Axl. – Mi csak két átfagyott, megfáradt vándor vagyunk, akik eltévedtünk, a ruhánk csupa víz, mert kis idővel ezelőtt a folyón megtámadtak minket a kegyetlen tündérmanók. Nem hívnátok ide édesanyátokat vagy édesapátokat, hogy megkérdezhessük, szabad-e fölmelegednünk és megszárátkoznunk a tűznél a házatokban?

– Nem, nem kevertünk össze titeket senkivel, uram! Tegnap este imádkoztunk az Úrjézushoz, és ma meg is érkeztek! Kérlek, kedves jó öregek, menjetek be a házukba, még mindig ég az éjjeli tűz odabent!

– De hol vannak a szüleitek, gyermekem? – kérdezte Beatrice. – Bármennyire fáradtak vagyunk is, nem szeretnénk betolakodni, inkább megvárjuk itt, míg a ház asszonya vagy ura behív minket a küszöbön túlra.

– Már csak mi hárman vagyunk, asszonyom, úgyhogy engem nevezhetsz a ház asszonyának! Kérlek, menjetek be és melegedjete! A gerendára akasztott iszákban ételmet is találtok, és fa is van a tűz mellett, ha akartok még tenni rá. Menjetek be, kedves jó öregek, mi pedig jó darabig nem fogunk zavarni benneteket a pihenésben, úgyis el kell látnunk a kecskét.

– Igazán méltányoljuk a kedvességeteket, gyermekem – mondta Axl –, de mondd: messze van innen a legközelebbi falu?

A kislány arcán árnyék suhant át, és összenézett az öccseivel, akik most kétoldalt felsorakoztak mellé. Aztán újra elmosolyodott, és azt mondta:

– Nagyon magasan vagyunk a hegyekben, uram. Bármiféle falutól messzi távol, úgyhogy arra kérünk benneteket, maradjatok itt velünk, és fogadjátok el a jó melegítő tüzet és az ételt, amivel kínálunk titeket. Ugyancsak fáradtak lehettek, és látom, hogy mindkettőtöket a csontjaitokig átjárt a szél, hisz csak úgy reszkettek bele. Hát kérlek, egy szót se többet arról, hogy elmentek. Menjetek be a házba, és pihenjete, kedves jó öregek, hiszen annyira vártunk rátok!

– Mi volt olyan érdekes abban az árokban, ami ennyire lekötött benneteket? – kérdezte hirtelen Beatrice.

– Ó, semmi, asszonyom! Egyáltalán semmi! De miért álltok még mindig itt kint a szélben, a nedves ruháitokban? Nem akarjátok elfogadni tőlünk a vendéglátást, és kipihenni magatokat bent a tűznél? Nézzétek, még



most is milyen szépen bodrozódik a füstje a tető fölött!

\*

Axl felemelkedett ültéből a sziklán, és az ujjával előremutatott:

– Tessék! Most fölrepült egy madár! Hát nem megmondtam, hercegnőm, hogy azok ott sorban ülő madarak? Láttad, ahogy felszárnnyalt az égbe?

Beatrice, aki már pár perccel korábban felállt, most kijebb lépett az ikersziklák védelméből, és Axl látta, hogy a szél nyomban belekap a ruhájába.

– Igen, tényleg egy madár – mondta. – De nem azok közül az alakok közül szállt fel. Lehet, hogy még mindig nem látod, amire mutattam, Axl. Én arra gondoltam, amott, azon a messzibb hegygerincen, azokra a sötét figurákra, amik már majdnem az égben rajzolódnak ki.

– Nagyon is jól látom őket, hercegnőm. De gyere beljebb a szélből.

– Ha katonák, ha nem, igenis mozognak: lassan haladnak előre. Az a madár sose volt köztük.

– Gyere be a szélből, hercegnőm, és ülj vissza ide! Össze kell szednünk az erőnket, amennyire csak bírjuk. Ki tudja, még milyen hosszú út vár ránk ezzel a kecskével!

Beatrice visszalépett a menedékbe, szorosán összehúzza magán a köpenyt, amit a gyerekektől kapott kölcsön.

– Axl – mondta, ahogy megint leült a férje mellé –, te tényleg elhiszed? Hogy a nagyszerű lovagokat és harcosokat megelőzve, egy ilyen fáradt öreg házaspár, mint mi, akiket a saját falujukban még a gyertyától is eltiltottak, épp ilyenek győzhetik le a nőténysárkányt? És épp egy ilyen böstörődött kecske lesz ebben a segítségünkre?

– Ki tudja, így lesz-e, hercegnőm. Lehet, hogy mindez csak annak a szegény kislánynak az ábrándja, semmi több. De hálásak voltunk az ellátásért, hát most ne bánjuk, ha megteesszük, amit kért. És nem tudhatjuk, nincs-e mégis igaza. Hátha Querig mégis így leli majd halálát.

– Axl, mondd meg nekem, ha a nőténysárkány valóban elpusztul, és a homály tisztulni kezd, te tényleg egy percig sem félsz attól, mi fog majd előttünk feltárulni?

– Hát nem te magad mondtad, hercegnőm, hogy a mi közös életünk olyan, mint a jól végződő mese, bármiféle fordulatot vesz is útközben?

– Igen, ezt mondtam régebben, Axl. De most, ha mégis mi öljük meg Queriget a saját kezünkkel, bennem azért van egy kis félelem, mi lesz, ha oszlik majd a homály. Te nem érzed ugyanezt, Axl?

– Talán részben én is így érzek, és talán végig így is fogok. De én attól jobban félek, amiről a kunyhóban beszéltél, hercegnőm. Arra gondolok, amit akkor mondtál, ahogy a tűz mellett pihentünk.

– Mit mondtam én ott, Axl?

– Nem emlékszel rá, hercegnőm?

– Volt köztünk valami ostoba vita? Most egyáltalán nem tudok visszaidézni semmi mást, csak azt, hogy már majdnem elájultam a hidegtől és a vágytól, hogy pihenhessek egy kicsit.

– Ha nem maradt meg benned, hercegnőm, akkor hagyjuk csak meg a feledésnek.

– De valamit érzek, Axl, már azóta, hogy eljöttünk onnan azoktól a gyerekektől. Végig úgy érzem egész úton, mintha távol akarnád tartani magad tőlem, és ezt nem csak az a ráncigáló kecske okozza. Lehet, hogy korábban ott a kunyhóban veszekedtünk, csak én nem emlékszem rá?

– Nem áll szándékomban távol tartani magam tőled, hercegnőm. Bocsáss meg nekem. Ha nem az az oka, hogy a kecske ide-oda rángat, akkor csakis az lehet, hogy még mindig azokon a butaságokon jár az eszem, amik reggel elhangzottak köztünk. Higgy nekem, tényleg jobb, ha elfelejtjük.

\*

Axl megpiszkálta a tüzet, ami újraéledve lángolt fényesen a kis kunyhó közepén, míg körben minden másra sötét árnyék borult. Axl a ruháit szárítgatta, minden darabot egyenként a tűz fölé tartva, míg Beatrice békésen aludt mellette a szőttekből rakott fekhelyen. Most azonban hirtelen felült, és körbenézett.

– Nem túl meleg neked a tűz, hercegnőm? – kérdezte tőle Axl.

Az asszony zavartan pislogott körbe, aztán kimerülten visszadőlt a szőtteságyra. De a szeme nyitva maradt, így Axl meg akarta ismételni a kérdését, amikor Beatrice csöndesen megszólalt:

– Egy régi-régi éjszaka jutott az eszembe, emberem. Amikor te elmentél, ott hagyva engem az ágyban magányosan, hogy csak magamat kérdezhessem: vajon visszatérsz-e még valaha hozzám?

– Igaz, megmenekültünk és magunk mögött hagytuk a tündérmanókat a folyón, de félek, hercegnőm, valami átok mégis maradt rajtad, attól álmodsz ilyen rémeseket.

– Nem álom ez, emberem. Csak egy-két emlék visszatér. Az az éjszaka is vaksötét volt, mint bármely másik éj, csak hogy én ezen az éjen egyedül feküdtem a hitvesi ágyban, tudván tudva, hogy te elmentél egy másikhoz, aki fiatalabb és szebb nálam.

– Miért nem hiszel nekem, hercegnőm? Ez azoknak a komisz tündérmanóknak a műve, akik még mindig azon vannak, hogy békétlenséget szítsanak kettőnk között.

– Igazad lehet, Axl. És még ha valódi emlékek volnának is, már nagyon régiek. De azért... – Az asszony elhallgatott, Axl azt hitte, megint elbóbiskolt, de aztán újra megszólalt. – De azért mégis olyan emlékek, amik arra készítetnek, hogy elhúzódjam tőled, emberem. Ha már kipihentük itt magunkat, és újból útra kelünk, hadd menjek én kicsivel előtted, te pedig gyere mögöttem. Haladjunk majd így, emberem, mert most nem örülnék neki, ha mellettem lépkednél.

Axl elsőre semmit sem felelt. Aztán elhúzva az épp szárogatott ruhadarabot a tűztől, leengedte a kezét, megfordult, és ránézett a feleségére. Az asszony szeme megint csukva volt, de Axl biztos volt benne, hogy nem alszik. Mire végre meg tudott szólalni, csak valami rekedt suttogásféle hang hagyta el a száját:

– Ez lenne a legszomorúbb dolog, ami történhet velem, hercegnőm, hogy így kelljen mennem, külön tőled, mikor pedig az út engedné, hogy együtt menjünk egymás mellett, ahogy mindig is szoktunk.

Beatrice semmi jelét nem adta, hogy hallja, amit a férje mond, és percekben belül ismét az alvó ember egyenletes szuszogásával vette a levegőt. Ekkor Axl belebújt jól átmelegedett ruháiba, és lefeküdt egy pokrócra, nem messze a feleségétől, de épp annyival arrébb, nehogy akár álmában is hozzáérhessen. Elviselhetetlen fáradtság lett rajta úrrá, de még megjelentek előtte a vízben rajzó gonosz tündérmanók, és a kapa, amivel a levegőbe suhint és közéjük csap, és újra hallotta a hangjukat, azt a zshivajt, mintha gyerekek játszanának valahol messzebb, és emlékezett, hogy küzdött Beatrice-ért, épp mint egy igazi harcos, hogy üvöltött, azzal a lángoló haraggal a hangjában. És most az asszony *ezt* mondja neki. Egy kép merült fel lelki szemei előtt, tisztán és elevenen, mint a valóság: Beatrice és ő maga, ahogy egy hegyi úton mennek, óriási szürke felhők

alatt, Beatrice néhány lépéssel előtte, benne pedig csak növekszik, terjed az az óriási szomorúság. Ott mentek külön-külön, lehajtott fejjel vonuló öreg pár, köztük azzal az öt-hat lépés távolsággal.

Amikor Axl felébredt, a tűz hamvadozott, Beatrice pedig már talpon volt, és épp kifelé tekingetett a kőfalban hagyott apró nyíláson, ami ablakként szolgál az effajta kis kunyhókban. Axlnak néhány foszlány jutott eszébe az elalvás előtti beszélgetésből, de meglátta Beatrice alakját a napfény ragyogó háromszöge keretében. Az asszony odafordult hozzá, és derűs hangon azt mondta:

– Már korábban fel akartalak ébreszteni, Axl, a késő délelőtti fényt látva odakint, de aztán meggondoltam magam, mert egyre csak az járt az fejemben, hogy amikor csuromvizes lettél a folyóban, hogy átfázhattál, és hogy most egy kis bóbiskolásnál több pihenésre van szükséged.

Csak akkor kérdezett vissza, amikor Axltól már hosszabban nem jött válasz.

– Mi baj van, Axl? Miért nézel így rám?

– Csak hadd bámuljalak, hercegnőm, megkönnyebbülten és boldogan.

– Sokkal jobban érzem magam, Axl. Csak egy cseppet pihennem kellett.

– Látom, igen. Akkor mielőbb induljunk el újra, hisz ahogy mondtad, közben késő délelőtt lett, míg aludtunk.

– Elnézem ezeket a gyerekeket, Axl. Most is ugyanott állnak az árokparton, mint ahol találtuk őket, amikor ideérkeztünk. Van ott valami lent, ami odavonzza a gyerekeket. És lefogadom, hogy valami rossz, mert minduntalan hátrapislognak, mint akik attól tartanak, hogy egy felnőtt rajtakapja őket, és jön a szidás. Hol lehetnek a szüleik, Axl?

– Nem a mi dolgunk, ráadásul elég jól táplálóknak tűnnek, a ruhájuk is rendes. Búcsúzzunk el tőlük, és menjünk!

– Axl, lehetséges az, hogy ma reggel mi ketten összeszólalkoztunk? Valami zavart érzek kettőnk között.

– Semmi olyasmi, amit ne rakhatnánk most félre, hercegnőm. Bár ki tudja, talán még ma beszélhetünk róla később, a nap végén, de most menjünk útra, mielőtt az éhség és a hideg újra leteríti.

Ahogy kiléptek a napfénybe, a csípős, tiszta levegőre, Axl a fűvön jégfoltokat vett észre. A távolban a magas égben homálylottak a hegyormok. A kecske most is ott legelészett a karámjában, lábainál sáros vödör hevert felborulva.

A három gyerek még mindig az árok szélén állt, a mélyébe lesve, háttal

a kunyhónak – úgy tűnt, veszekszenek valamin. A lányka vette észre először, hogy Axl és Beatrice közeledik, és ahogy odafordult hozzájuk, az arcán nyomban felragyogott a széles mosoly.

– Ó, itt vannak a kedves jó öregek! – kiáltotta, és feléjük indult, gyorsan maga mögött hagyva az árokpartot, magával húzva az öccseit is. – Remélem, elég kényelmes volt nektek szerény hajlékunk!

– Persze, gyermekem, az volt, nagyon hálásak vagyunk. De most, hogy ilyen jól kipihentük magunkat, folytatjuk az utunkat. Mondd: mi történt a családotokkal, hogy a felnőttek így magatokra hagytak hármótokat?

A lány erre gyors pillantásokat váltott a két oldalán ácsorgó öcsökkel, aztán kicsit vonakodva megszólalt, a kisfiúkat jobbról-balról átkarolva:

– Elboldogulunk magunk is, uram.

– És mi van abban az árokban, ami ennyire vonz titeket? – kérdezte Beatrice váratlanul.

– Csak a kecskénk, asszonyom. Ő volt a legremekebb kecskénk, de meghalt.

– Miben múlt ki a kecskétek, gyermekem? – kérdezte gyöngéden Axl. – Ez a másik, amint látom, elég jól van.

A testvérek megint összenéztek, aztán úgy tűnt, végül egyezsége jutottak.

– Menj, nézd meg, uram, ha óhajtod – mondta a lány, és az öccsei vállát elengedve elállt Axl útjából.

Axl megindult az árok irányába, Beatrice nyomban csatlakozott hozzá, de a férje egyszerre megállt, és odasúgta neki:

– Hercegnőm, hadd menjek s nézzem meg előbb magam!

– Azt hiszed, Axl, nem láttam még döglött kecskét?

– Ha láttál is, hercegnőm, most várj szépen itt egy percre!

Az árok csak annyira volt mély, hogy épp elért volna egy álló ember a medrében. A nap most egyenesen beletűzött, ami Axlnak nemhogy nem segített felismerni, mit lát maga előtt, de az ide-oda vetülő árnyékok és a jeges sárról visszacsillanó miriádnyi fényszikra csak még inkább összekuszálták a látványt. Az a kecske bizonyára fajtájának kivételesen hatalmas példánya volt életében – ez látszott még most is, hogy csonka darabokban hevert a hullája szanaszerte: ott egy hátsó láb, amott a nyak, azon a fej, szende ábrázatán túlvilági béke. Axl nehezebben tudta beazonosítani a hasüregből kifordult lágy részeket, mert volt ott bennük egy hatalmas kéz is, ami a sötét sárból kiemelkedve nyomult az állat

beleibe. Axl csak ekkor vette észre, hogy amit ő elsőre a kecsketetem részeinek gondolt, annak a nagyja egy másik lényhez tartozik, egy óriási testhez, ami, úgy tűnt, egészen belegabalyodott a kecske maradványaiba: az a bucka ott nem más, mint egy váll, az a másik meg egy megmerevedett térd. Ekkor az egyik testrész megmozdult, és Axl most már azt is tudta, hogy az a valami ott az árok mélyén még életben van.

– Mit láatsz, Axl? – kérdezte a háta mögül Beatrice.

– Ne gyere közelebb, hercegnőm, nem valami lélekemelő látvány! Azt hiszem, egy nyomorult ogre, aki lassú kínhalált hal itt, és a gyerekek lehet, elkövezték azt a butaságot, hogy bedobtak neki egy kecskét, abban a tévhitben, hogy ha eszik, rendbe jön.

Míg beszélt, a nyákos iszapból egészen lassan kiemelkedett egy irdatlan nagy kopasz fej: a tágra nyílt hályogos szempár vakon meredt Axlra. Majd a rémes arc újra eltűnt, ahogy ugyanolyan lassan visszanyelte a sár.

– Nem etettük az ogrét, uram! – hallotta a kislány hangját Axl a háta mögül. – Tudjuk jól, hogy tilos etetni őket, és hogy azonnal be kell futni a házba, és belülről eltorlaszolni az ajtót, ha felbukkan egy. És így is tettünk, amikor ez megjelent, uram, és bentről lestük az ablaknyíláson át, ahogy kiszaggatja a kerítésünket, és elragadja a legremekebb kecskénket. Aztán leült vele, éppen oda, ahol most állsz, uram, ott lógázta a lábát az árokszélen, mint egy gyerek, és boldogan falta az eleven kecske nyers húsát, már ahogy az ogrék szokták. Tudtuk, hogy nem szabad az ajtó elől elhúznunk a torlaszt, és a nap már alacsonyan járt, de az ogre még mindig ott ült és ette a kecskét – és akkor észrevettük, hogy gyengülni kezd. Végül aztán fölállt, mancsában a kecske maradékával, és akkor egyszerre elesett. Először csak térdre, de aztán az oldalára zuhant, és kecskéstül-mindenestül belegurult az árokba, és most már két napja ott haldoklik lent, de még mindig él.

– Menjünk arrébb innen, gyermekeim – szólt Axl –, nem nektek való látvány ez. De vajon mitől betegedett meg ennyire ez a szerencsétlen ogre? Lehet, hogy a kecskéteknek volt valami baja? Talán meg volt fertőzve?

– Nem, nem fertőzve, uram, hanem megmérgezve! Már több mint egy teljes héten át etettük azzal a növényvel, ahogy Bronwen tanította. Naponta hatszor azokból a levelekből.

– De miért tettétek ezt, gyermekem?

– Azért, uram, hogy a kecske megmérgezze a nősténysárkányt, amikor az elragadja. Ennek az ogrénak sejtelve se lehetett erről, így aztán

szegény megmérgezte magát. De nem a mi hibánk, uram! Ő tehet róla, minek kellett így fosztogatnia!

– Na, várj csak, gyermekem – vágott közbe Axl. – Azt mondd, szántszándékkal etettétek a kecskét azzal a növényvel, hogy mérgező legyen a húsa?

– De másnak nem mérgező, uram, csakis a nőténysárkánynak! Bronwen azt mondta, ránk nem hat, az embereknek semmi bajuk nem lehet tőle. Honnan tudhattuk volna, hogy az ogréknak igen? Nem mi tehetünk róla, uram, hogy baja lett tőle, mi nem csináltunk semmi rosszat!

– Gyermek, titeket senki nem hibáztat semmiért! Azt viszont áruld el, miért akartatok méregcsapdát állítani Querignek. Mert gondolom, ő az a nőténysárkány, akiről beszélsz.

– Ó, uram, mi naponta imádkozunk, reggel-este, és gyakran délben is, és amikor ma reggel megérkeztetek, mindjárt tudtuk, hogy ti vagytok azok, akiket az Isten a segítségünkre küldött! Mondd, hogy segítetek nekünk, hisz mi csak szegény kisgyerekek vagyunk, akiket a szüleik elfelejtettek! Megtennétek, hogy fogjátok azt a kecskét, az egyetlent, amink maradt, és felviszitek azon az ösvényen az óriás oszlopáig? Csak egy könnyű séta, uram, kevesebb, mint fél nap az egész út oda-vissza, magam is megtenném, ha nem kellene a kicsikre vigyáznom! Ugyanúgy etettük ezt a kecskét is, mint a másikat, amelyiket felfalt az ogre, sőt ez most már háromnapnyival többet kapott azokból a levelekből. Könyörgök, uram, vigyétek föl az óriás oszlopához, és hagyjátok ott kikötve a nőténysárkánynak! Hisz az egész nem több, mint egy könnyű séta! Könyörgök, kedves jó öregek, mondjátok, hogy megteszitek! Mi nem riadunk vissza semmitől, amivel hazahozhatnánk drága édesanyánkat és édesapánkat!

– Na végre, hogy róluk is szólsz! – mondta a kislánynak Beatrice. – Mit lehet tenni, ami hazahozná őket hozzátok?

– Hisz épp most mondtam, asszonyom! Csak annyit, hogy fölviszitek a kecskét az óriás oszlopához, ahol, mint tudvalevő, a nőténysárkánynak szoktak élelmet hagyni az emberek. Aztán majd meglátjuk, talán épp úgy pusztul el ő is, mint ez a szerencsétlen ogre, pedig ez is milyen erősnek látszott, mielőtt a kecskét falni kezdte! Régebben féltünk Bronwentől a varázstudása miatt, de amikor meglátta, hogy egyedül maradtunk, mert a saját szüleink megfeledkeztek rólunk, megszánt minket. Segítsetek nekünk, kedves jó öregek, hisz ki tudja, erre téved-e még valaki egyáltalán? És ha

mégis, hogy merhetnénk mi hárman idegenek és katonák előtt mutatkozni? Mert rólatok tudom, hogy ti vagytok azok, akikért az Úrjézushoz imádkoztunk.

– De hát nektek, kisgyerekeknek az égadta világon semmi fogalmatok nem lehet erről az egészről! – kiáltott fel Axl. – Miért gondoljátok, hogy ebben hinni lehet? Hogy egy méreggel telitömött kecske visszahozhatja a szüleiteket?

– Mert Bronwen ezt mondta, uram, és bár igaz, rettentő egy vénasszony az, de sose hazudik. Azt mondta, ez a nősténysárkány, aki itt él fölöttünk a hegyen, ő az oka annak, hogy a szüleink elfelejtettek minket. Mert hiába, hogy gyakran felidegesítettük szegény édesanyánkat a rosszkódásunkkal, Bronwen azt mondta, ha egyszer majd eszébe jutunk megint, akkor azonnal hazarohan, vissza hozzánk, hogy újra megölelhessen bennünket, így ni! – Ezzel a kislány hirtelen körbefonta magát a két karjával, becsukta a szemét, és a mellkasához szorítva gyöngéden ringatni kezdte azt a láthatatlan kisgyermeket, majd megint felnézett Axlra. – De még nem tudnak hazajönni, mert a nősténysárkány átkot szórt a földünkre, amitől elfeledkeztek rólunk. Bronwen azt mondja, nemcsak minket sújt a sárkány átka, hanem mindenkit, úgyhogy minél hamarabb kimúlik, annál jobb! Ezért mi mindent megtettünk, uram, dolgoztunk keményen, etettük a kecskéinket, mind a kettőt, pontosan úgy, ahogy Bronwen meghagyta, hatszor egy nap. Könyörgök, tegyétek meg, amit kérünk, vagy soha többé nem látjuk a szüleinket! Hiszen csak annyit kérünk, hogy kössétek ki ezt a kecskét az óriás oszlopa mellé, aztán már mehetek is az utatokra.

Beatrice épp megszólalt volna, de Axl gyorsan elébe vágott:

– Sajnálom, gyermekem, bármennyire szeretnénk is nektek segíteni, mi azt már nem bíránk el, hogy még följebb másszunk ezen a hegyen. Idősek vagyunk, és, mint látod, máris elgyötört minket ez a nehéz vándorlás. Nem tehetünk mást, mielőbb vissza kell térnünk az utunkra, hogy ne érjen bennünket több balszerencse.

– De uram, hiszen titeket maga az Úristen küldött hozzánk! És az egész nem több, csak egy kis séta, és még csak nem is meredek az az ösvény!

– Drága gyermekem – mondta Axl –, szívünk mélyéig együtt érzünk veletek, és amint a legközelebbi faluba érünk, keresünk nektek segítséget, és ideküldjük. De mi már erőtlenek vagyunk ahhoz, amit kértek. Bizonyára hamarosan jönnek erre majd mások, akik boldogan felviszik oda a kecskéteket, de rajtunk, öregeken már túltesz ez a feladat. Megígérem,



imádkozni fogunk, hogy a szüleitek mielőbb hazatérjenek, és hogy azon túl is az Isten tartson meg majd mindőtöket épségben-egészségben!

– Ne menjetek el, kedves, jó öregek! Nem a mi hibánk volt, hogy az ogre megmérgezte magát!

Axl karon fogta a feleségét, és elvezette onnan. Nem nézett vissza, míg a kecske karámjához nem értek, de ott igen. Láta, hogy a gyerekek még mindig ugyanott állnak, szorosán egymás mellett a három, a mögöttük magasodó szikla árnyékában, és némán néznek utánuk. Axl bátorítón intett nekik, de a szégyen – és talán egy távoli emlék nyoma, valami nagyon hasonló búcsúé – arra készítette, hogy szaporázni kezdje a lépteit. Ám alig haladtak valamit: a posványos talaj még alig kezdett lejteni, és a völgyek is csak épp kinyíltak előttük, amikor Beatrice megrángatta a férje karját, hogy lassítsanak.

– Nem akartam ellentmondani neked a gyerekek előtt, emberem, de tényleg annyira meghalad bennünket ez a feladat? Valóban olyan erőtlene lettünk, hogy nem tudjuk megtenni, amit kértek?

– Hercegnőm, azok a gyerekek pillanatnyilag nincsenek veszélyben, nekünk pedig megvan a magunk gondja. Hogy viseli magát a betegséged?

– Az én bajom semmivel nem lett rosszabb, Axl, de nézd, ők még mindig ugyanúgy állnak ott, ahogy hagytuk őket, és lesik, hogy megyünk össze, ahogy távolodunk tőlük. Nem állunk meg ennél a kőnél legalább egyetlen percre, hogy alaposabban megbeszéljük a dolgot? Nehogy csak úgy felelőtlenül elfussunk!

– Ne nézz vissza rájuk, hercegnőm! Azzal csak szítod bennük a csalfa reményt. Nem megyünk vissza hozzájuk, sem a kecskéjükért, sem semmi másért, hanem alászállunk itt ebbe a völgybe, és meg sem állunk a következő faluig, ahol az első melegítő tűz mellé letelepedhetünk, és magunkhoz vehetjük, ami ételt netán kínálnak nekünk majd az újabb kedves idegenek.

– De gondolj bele, Axl, mi az, amit kértek! – Beatrice megállt, és ezzel egyszerűen megállásra kényszerítette Axlt is. – Szembejöhét velünk még egyszer ilyen nagy szerencse? Lesz még ekkora esélyünk? Gondolj csak bele! Felbotorkálunk addig a helyig, ami nagyon közel van már Querig fészkéhez, és nálunk az a mérgezett kecske a gyerekektől, amivel még mi ketten is, akármilyen öregek és gyöngék vagyunk, legyőzhetjük a nőténysárkányt! Gondolkozz el ezen, Axl! Ha Querig elesik, a homály gyorsan oszlani kezd, egykettőre megszabadulunk tőle! Ki mondhatja

meg, nincs-e igazuk ezeknek a gyerekeknek, honnan tudod, hogy nem az Úristen maga küldött ide minket?

Axl hallgatott egy sort, belül azzal a sürgető vággyal küzdve, hogy visszanézzon a kőkunyhó felé...

– De azt sem mondhatja biztosan senki, hogy az a kecske bármiféle kárt tehet Querigben! – mondta ellenvetve. – Egy balszerencsés ogre, az más. De az a nősténysárkány egy egész hadsereget képes megsemmisíteni. És vajon bölcs dolog-e, ha két ilyen bolond vénség, mint mi, ennyire közel merészkedik a sárkányfészekhez?

– Nem kell szembenéznünk vele, Axl, csak kikötjük a kecskét, és gyorsan eltűnünk onnan. Még napok telhetnek el, míg Querig odamegy, mi meg addigra már a fiunk falujában leszünk, teljes biztonságban. Axl, hát nem azt akarjuk, hogy visszatérjenek az emlékeink erről a hosszú életről, amit együtt leéltünk? Vagy végül mi is csak annyi leszünk egymásnak, mint két idegen, akik egy éjszaka véletlen összetalálkoztak valami menedékhelyen? Gyerünk, emberem, mondd már ki, hogy visszafordulunk, és elvégezzük a feladatot, amit ezek a gyerekek ránk akarnak testálni!

\*

Így hát megint a hegyoldalban kapaszkodtak, mindig csak feljebb és feljebb az egyre erősödő szélben. Pillanatnyilag ugyan menedéket nyújtottak nekik az összehajló ikersziklák, de nem maradhattak itt örökre. Axl még mindig azt latolgatta, vajon egészen elment-e az esze, amikor végül beadta a derekát.

– Hercegnőm – szólalt meg hosszú csönd után –, tegyük fel, képesek leszünk végigcsinálni ezt, és ha az Isten megengedi, hogy sikerrel járjunk, végül tényleg mi győzzük le a nősténysárkányt. Szeretném, ha erre az esetre megígélnél nekem valamit.

Beatrice szorosan Axl oldalán ült, és a szeme még mindig a távolban járt, azon a sornyi apró fekete figurán.

– Mit kérsz tőlem, Axl?

– Nagyon egyszerű dolgot, hercegnőm. Ha végül tényleg elpusztul, a homály meg oszlani kezd, és visszatérnek az emlékeink azokból az időkből is, amikor csalódást okoztam neked, akár a legsötétebb dolgok is, amiket elkövettem ellened, amik miatt, ha rám nézel, többé már nem azt az

embert látod majd, akit most, erre az esetre ígérd meg nekem, hercegnőm, hogy akkor sem fogod elfelejteni, amit most érzel irántam. Hiszen mire jó az, ha egy emlék csak azért bukkan föl a feledés homályából, hogy beletaszítson egy másikat? Megígéred, hercegnőm? Megígéred, hogy amit most érzel irántam, nem hagyod a feledésbe merülni, hanem örökre megőrzöd a szívedben, bármit látsz majd, ha eloszlott a homály?

– Megígérem, Axl, és nem fog nehezemre esni megtartani.

– Nem lehet szavakkal kifejezni, mennyire megkönnyebbültem, hogy ezt mondd, hercegnőm!

– Nagyon furcsa hangulatban vagy, Axl. De gyerünk, ne ücsörögjünk tovább ezek alatt a nagy kövek alatt, ki tudja, milyen messze van még innen az a kőrakás. A gyerekek igen megszeppenve búcsúztak tőlünk, amikor eljöttünk, bizonyára aggódva várják, hogy visszatérjünk.

## ***Gawain második merengése***

Ez az átkozott szél. Az viharfelhő ott előttünk? Horatiust persze nem zavarja se szél, se eső, csakis az, hogy most egy idegen ül a hátán, nem az ő vén gazdája. *„Csak egy megviselt asszony – súgom neki –, akinek sokkal nagyobb szüksége van rá, hogy a nyeregben ülhessen, mint nekem. Úgyhogy vidd csak őt szépen, illő tisztelettel!”* De végtére is, mit keres itt egy asszony? Hát nem látja Axl úr, milyen törékeny, milyen esendővé tette őt az idő? Csak nem vesztette el teljesen az eszét ez az ember, hogy ilyen kegyetlen magasba felhozta őt? De maga Beatrice úrhölgy is erőlteti: csak megy tovább, épp olyan makacs elszántsággal, mint az ura, nem tudtam visszafordítani őket, érvelhettem bármivel. Most aztán vánszoroghatok itt ebben a rozsdás páncélban gyalog, fél kézzel Horatius kantárjába kapaszkodva. *„Nekünk mindig a legnagyobb tisztelettel és udvariassággal kell szolgálnunk a hölgyeket, ugyebár? – mormolom Horatius fülébe. – Hát csak nem lovagolhattunk el mellettük, hagyva, hogy ezt a jó házaspárt rángassa tovább az a bugris kecske?”*

Amikor megpillantottam őket a távolban, csak két apró figurát láttam, és menten össze is kevertem őket a másik kettővel. Mondtam is Horatiusnak: *„Nézd, Horatius, jönnek! Eszerint végül megtalálták egymást. Nahát, úgy közelednek, mintha az a fickó nem is kapott volna életveszélyes sebeket Brennus katonáitól!”* Horatius arra nézett, amerre mutattam, és elgondolkodott, mintha csak azt kérdezné: *„Akkor hát, Gawain, most másszuk meg utoljára együtt ezt a zord hegyoldalt?”* Nem feleltem neki, csak gyöngéden megpaskoltam a nyakát, pedig magamban azt gondoltam: *„Ez a szász harcos még fiatal, és rettenetes fickó. Attól persze még előfordulhat, hogy én vágom le, ki mondhatja meg ezt előre? Ráadásul észrevettem valamit, ahogy Brennus embereivel küzdött. Más nem látta volna meg, de én igen. Van egy egészen kicsi védetlensége baloldalt, egy apró rés a védekezésén, amit meghagy az ellenségnek. És egy rátermett küzdőfélnek ennyi elég is.”*

Arra gondoltam: vajon mit várna tőlem Arthur, mit tegyek? Ezen a földön még mindig az ő hatalmas árnya uralkodik, és engem is beborít. Azt akarná, hogy kuporodjam össze, mint a prédájára leső vadállat? De hol lehet lesbe bújni egy ilyen csupasz meredélyen? Vajon maga a szél képes-e elrejtetni egy embert a mások szeme elől? Vagy üljek ki a szikla

peremére, és ahogy közelednek egyre följebb, dobjak rájuk egy nagydarab követ?

Ez aztán aligha illett volna Arthur lovagjához. Elhatároztam, inkább felfedem magam, nyíltan megmutatkozom előttük, üdvözlöm őket, és még egyszer megpróbálom némi diplomáciával megoldani a dolgot. Készültem, hogy majd azt mondom neki: *„Fordulj vissza, uram! Nemcsak a magad és ifjú kísérőd életét kockáztatod, de az összes jó népekét is ebben az országban. Hagyd Queriget arra, aki már jól kiismerte a viselkedését! Hisz most is épp a küldetésem hajt ezen az úton, hogy megkeressem és megöljem, azért találkozhatsz itt velem.”* Igaz, ha már korábban sem hallotta meg az effajta érvelést, miért figyelne oda rá épp akkor, mikor már közel van a célhoz, az a megharapott fiú pedig egyenesen Querig küszöbéig vezetheti? Hát elment az én szép eszem, hogy kimenekítettem azt a fiút? Bár az apát viselkedése ugyancsak elborzasztott, és azt is tudom, az Isten meg fogja köszönni, hogy így cselekedtem.

*„Olyan magabiztosan haladnak előre, mintha térkép volna náluk – mondtam Horatiusnak. – Nos, hol várjuk be őket? Hol nézzünk szembe velük!”* A csalit! Egyszerre eszembe jutott a csalitos kiserdő. Furcsa, milyen vad bujasággal nőnek ott a lombok, amikor szerte a hegyen mindent kopárra söpör a szél. Az az erdőcske tökéletes rejtekhely, ahol lovag és lova teljes takarásban lehetnek. Rendben van, hogy eldöntöttem, nem fogok rájuk törni, mint egy bandita, de minek mutogassam magam egy jó órával azelőtt, hogy odaérnek?

Megsarkantyúztam Horatiust – bár nem mondhatnám, hogy ezúttal valami nagy hatással volt rá –, és a szél vad támadásaival szembeszállva keresztülvágattunk a gerinctetőn, ami sem följebb, sem lejjebb nem vitt minket. Mindketten hálásak voltunk, amikor végre elértük a burjánzó lombú fákat, ha mégoly furcsán nőnek is, hogy az emberben felmerül a gyanú, vajon nem maga Merlin bűvölte-e meg a helyet. Ó, Merlin mester, micsoda fickó volt az! Úgy emlékszem, egyszer próbából még önmagára is ráolvasott egy halálos átkot... Hát, mostanra már ő is befejezte földi útját. Vajon a menny vagy a pokol lett túl világi otthona? Csak higgye Axl úr, hogy Merlin mester az ördögöt szolgálta, mégis, úgy használta a varázserejét, hogy az Istent is megmosolyogtatta vele. És hadd ne mondjam, egy csöppet sem volt híján a bátorságnak! A harcokban többször megmutatta magát a nyílzáporban vagy a vadul csapkodó bárdok között. Nagyon is lehet, hogy a csalit Merlin erdeje, és épp azzal a céllal

rakta oda, hogy én búvóhelyet leljek benne, és bevárhassam az egyetlen férfiút, aki lerombolhatja nagyszerű munkánkat, amit azon a napon véghezvittünk. Ketten közülünk elestek, megölte őket a nőténysárkány, de Merlin mester ott jött a megmaradt hármunk mellett Querig nyomában, lassan és nyugodtan, a nőténysárkány farkának söprő mozdulatait követve. Hisz ki más vihette volna véghez, amire csakis Merlin lehetett képes?

Amikor Horatius meg én beléptünk a fák közé, csönd és béke áradt a csalidból. Fölöttünk madarak énekeltek, a faágak vadul hintáztak a szélben, de alant, a lombok árnyán olyan nyugalom volt, mint a legidillibb tavaszi napon, amikor a vénember fejében végre békén sodródhatnak körbe-körbe a gondolatok, anélkül hogy szanaszerte dobálná őket a két fülén betörő hangvihar! Már jó pár év eltelt azóta, hogy Horatius meg én utoljára jártunk ebben az erdőben. Az aljnövényzet hatalmasra nőtt, kétembernyi magas csalánbokrok integettek, akkora levelekkel, mint egy nagyobb gyerek tenyere. Horatiust kikötöttem a csalitos szélén, a szép dús zöldben, hadd legelje, amit csak talál ott, magam pedig beljebb hatoltam az összenövő lombok alatt. Miért ne pihenhetnék meg itt, gondoltam, annak a szép tölgyfának dőlve? Ha eljön az ideje, és ideérnek – hamarosan, hisz erre kell jönniük –, akkor majd elébe állunk egymásnak mint harcostársak, ő meg én.

Arrébb hajtogattam utamból az óriási csalánokat – csak nem ezért kellett ezt a rozzant vasat magamon hordanom egész idáig, hogy most megvédje a bőröm ezektől a szúrós holmiktól? –, és hamarosan kiértem a tisztásra. A közepén ott csillogott a kis tó jege, fölötte bekukucskált a szürke ég. A tó szélén ott állt a három óriási fa, de most mindhárman derékba törve lógatták a megfagyott vízbe koronájuk ágait. Pedig egészen biztos, hogy amikor utoljára jártam erre, még épen álltak ott, egyenesen, büszkén. Villám sújtotta volna őket? Vagy fáradt-száradt öreg korukra ennyire vágytak volna a frissítő, erősítő vízre, amihez ily közel nőttek föl, s nekik mégis mindig elérhetetlen maradt? Hát most már annyit ihatnak belőle, amennyit csak akarnak. Láttam, a hegyi madarak máris befészkeltek törött gerincükbe. Ez lesz tehát a hely, kérdeztem magamat, ahol a szásszal találkoznom kell? Ha legyőz, talán marad bennem annyi élet, hogy odavonszoljam magam, ha kúszva is, a tóig. Nem fogok belefordulni, gondoltam, még ha a jég engedné is, hogy a víz alant befogadjon, mert nem volna valami kellemes ebben a páncélban

vízihullaként felfújódni. És mit hagynék akkor Horatiusnak, ha hiányolván a gazdáját óvatosan idelépkedne a kiálló gacsos gyökerek között, és kihúzgálná a partra maradványaimat? Azonban elégszer láttam a csatákban, amint sebeikben fetrengő bajtársaim víz után epednek, és végignézhettem, ahogy a mozogni még tudók hason csúsznak a közeli folyó vagy tó széléig, pedig ezzel csak kétszeresére tetézték a haláltusa kínjait. Valami nagy titok volna, amit csak a haldoklók tudnak? Öreg bajtársam, Buel mester is vízre vágyott azon a napon, ahogy feküdt a hegyen a vörös sziklán. Mondtam neki, az én flaskámban még maradt víz, de nem, nem erre vágyott, valami nagy víz kellett volna neki: egy tó, egy folyó. Mire mondtam neki, nagyon messze vagyunk minden ilyesmitől. *„Légy átkozott, Gawain – kiabálta –, légy átkozott, ha nem teljesíted utolsó kívánságomat, miután együtt küzdöttünk annyi csatában, oly sok vészen át!”* Erre azt feleltem neki: *„De hát a nősténysárkány szinte kettébe szelt téged! Ha el kell vigyelek most egy nagyobb vízhez, úgy kell veled lemásznom innen, úgy kell lecipeljelek a hegyről a tűző nyári nap alatt, hogy egyik karomon a tested egyik része, a másikon meg a másik, míg valami vízpartra nem érünk!”* De ő csak mondta a magáét: *„A víz mellett teljes szívemből köszönteném a halált, csak fektess a partjára, Gawain, ahol hallom finom surrogását-csobogását, ahogy lecsukom a szemem!”* Ezt követelte, mit sem törődve már azzal, hogy a küldetésünket sikerült-e teljesítenünk, hogy elnyerte-e a dicsőséget, cserébe az életéért. Csak amikor már hajoltam volna fölébe, hogy felemeljem, akkor kérdezte meg: *„Még ki élte túl?”* Elmondtam neki, hogy Millus mester is elesett, de hárman még megvagyunk, és Merlin mester is velünk van. Erre ő, ahelyett hogy megkérdezte volna, sikerült-e elvégeznünk a feladatot, amiért jöttünk, megint tavakról és folyókról kezdett beszélni, sőt most már a tengerről! És én nem tehettem egyebet, mint próbáltam nem elfelejteni, hogy ez itt még mindig ugyanaz a hős, az én bátor öreg bajtársam, akit, éppúgy, mint engem, Arthur választott ki erre a küldetésre, ami pontosan akkora nagy feladat, mint alattunk a völgyben dúló csata. Mi történt hát vele? Elfelejtette volna lovagi kötelességét? Felemeltem, mire a kintól akkorát üvöltött, hogy az egek visszhangozták, és csak akkor értette meg, milyen árat kellene fizetnie a legkisebb lépésért is. Ott voltunk annak a vörös hegynek a tetején a nyári hőségben, még lóháton is legalább egyóránnyira az első folyótól. Ahogy visszafektettem a földre, már csak a tengerről beszélt. Szeme már vakon meredt valahová fölfelé, és amikor

egy kis vizet hintettem az arcába a flaskámból, olyan távoli hangon köszönte meg, mint aki már nincs is ott: gondolom, a tengerparton állva látta magát lelki szemeivel. *„Kard vagy bárd végzett velem?”* – kérdezte hirtelen, mire én így feleltem: *„Miről beszélsz, bajtársam? Hiszen a nőstény sárkány volt az, a farkával vágott meg! De a feladatot elvégeztük, büszkeségben és dicsőségben hagyhatod el e földi világot!”* Ekkor azt motyogta maga elé: *„A nősténysárkány... – aztán megkérdezte: – És mi történt a sárkánnyal?”* Mondtam neki: *„Ott hagytuk az oldalában az összes dárdánkat, egy kivételével. És most alszik.* „Aztán megint elfeledkezett a küldetésről, és csak a tengerről beszélt, és egy csónakról, amit még kisfiú korából ismer, mert egyszer egy szép estén az apja ezen evezett ki vele, messze a nyílt vízre.

Ha majd egyszer eljön az órám, én is a tengerre fogok áhítozni? Azt hiszem, én megelégszem majd a szilárd talajjal is. A földdel. Nem egy bizonyos helyre gondolok, tőlem lehet bárhol, csak ebben az országban legyen. E földön, ahol Horatius meg én annyi éven át kóboroltunk boldogan. Azok az elébbi fekete özvegyek, ha ezt hallanák, csak kotkodácsolnának összevissza, és nem győznének emlékeztetni, mivel is kellene megosztanom azt a parcellányi földet, ami a nyughelyem lesz: *„Bolond lovag! Nagyon gondosan kell sírhelyet választanod, ha nem akarod, hogy az örök nyugalomban olyan szomszédod legyen, akit te öltél meg!”* Hisz már akkor valami ilyesmivel gúnyolódtak rajtam, nemde, amikor sárral dobálták meg Horatius hátsóját. Hogy merészelték! Hát ott voltak ők? Lehet, hogy ez az asszony, aki most a nyergemben ül, maga is ilyesmiket mondana rám, ha hallaná a gondolataimat? Legyilkolt csecsemőkről beszélt abban a fojtó levegőjű alagútban, pedig épp előtte szabadítottam ki őket a sötét szándékú szerzetesek karmai közül! Hogy merészelte? Most meg itt lovagol, a saját nyergemben, az én kedves csatalovam hátán, amikor nagyon is meglehet, hogy Horatiusnak meg nekem már nem sok van hátra a közös kóborlásból.

Az imént egy darab időre azt hittük, ez lesz az utolsó. De nem, csak én tévesztettem össze ezt a kedves házaspárt azzal a másik kettővel, úgyhogy egyelőre még békén vándorolhatunk együtt tovább, Horatius meg én. Azonban ha fogom is a kantárját, vissza-vissza kell pillantanom időnként, hiszen amazok is jönnek egészen biztosan, még ha mi sokkal előrébb járunk is. Axl úr itt botladoz mellettem, a kecskéje nem hagyja, hogy egyenesen menjen. Vajon sejti-e, miért lesek hátra ilyen gyakran? *„Sir*



*Gawain, nem voltunk mi valaha bajtársak?”* – most is hallom, ahogy ma reggel megkérdezte tőlem, amikor az alagútból kimásztunk, és én épp azt javasoltam neki, keressenek egy csónakot, mert a folyó gyorsabban leviszi őket. Erre tessék, itt van, még mindig a hegyekben, a drága feleségével együtt. Nem nézek Axl úrra. A múltó évek igazán jól álcázzák az embert... Őt is, engem is. Miképp a fű meg a gyomok takarják rejtve a mezőt, amin vívtunk és öldököltünk annak idején. Mi után kutatnál még, uram? Minek vonszolod itt ezt a kecskét?

*„Forduljatok vissza, barátaim! – mondtam nekik, amikor rám találtak a csaliban. – Nem való ez a hely ilyen idős vándoroknak, mint ti! Nézd csak, uram, szegény jó asszonyod hogy tapasztja a kezét az oldalára! Az óriás oszlopa még legalább egymérföldnyire van innen, ha nem többre, és nincs más rejtekhely, csak a kis sziklák, amik mögé úgy kell lebújni meggörbedve, behúzott nyakkal. Forduljatok vissza, míg még van erőtök lemenni, majd én elvégzem ezt a feladatot, ott hagyom a kecskét a kőoszlopnál, jól kikötözve.”* Erre mindketten gyanakodva pislogtak rám, és Axl úr egyáltalán nem volt hajlandó átadni a kecskét. Az ágak zörögtek fölöttünk, és az asszony letelepedett egy tölgy vastag gyökerére, a tavat lesve és a belehajló, derékba tört fákat, én pedig gyöngéden mondtam Axl úrnak: *„Nem a te drága nemes asszonyodnak való vándorút ez, uram. Miért nem tettétek, amit tanácsoltam, miért nem a folyón mentetek tovább, a hegyektől távol?”* Axl úr így felelt: *„El kell vinnünk ezt a kecskét oda, ahova ígértük. Egy gyermeknek tettünk rá ígéretet. „Vajon tényleg annyira furcsán nézett rám, ahogy ezt mondta, vagy csak én képzeltem úgy? „Horatius meg én elvisszük a kecskét – mondtam. – Miért nem bízol meg minket ezzel a küldetéssel? Bár kötve hiszem, hogy ez az állat különösebb gondot tudna okozni Querignek, még ha az egészét befalja is. Igaz, talán lelassul tőle egy kicsit, és hagy nekem némi előnyt. No, add át azt a teremtményt, és forduljatok vissza, menjetek le a hegyről, mielőtt valamelyikőtök elbotlik a saját lábában, és elesik!”*

Erre ott hagytak, bementek a fák közé, és tőlem nem messze megálltak: odahallatszott hozzám lehalkított hangjuk, de a szavakat nem tudtam kivenni. Aztán Axl úr visszajött: *„Csak még egy percnyi pihenőt hagyj a feleségemnek, uram, és máris folytathatjuk az utat az óriás oszlopához. „Láttam, itt már minden további vita fölösleges, ráadásul én is siettem, folytatni akartam az utunkat Horatiusszal mielőbb, hisz ki tudja, mennyivel vannak mögöttünk, Wistan mester és az ő megharapott apródja?*

## **IV. RÉSZ**

## TIZENÖTÖDIK FEJEZET

Némelyikünknek gyönyörű műemlék jut, ami az élőket mindig emlékezteti majd, miféle gonoszság áldozatai nyugszanak ott alant, másoknak egyszerű, nyers fakereszt, vagy csak jelzőkövek – és vannak, akiknek egykori léte örökre rejtve marad a múlt elsötétült zugaiban. De minden esetben mindannyian az ősidőktől vonuló menet tagjai vagyunk. Így aztán sohasem lehet kizárni, hogy egy ilyen jel, mint az óriás oszlopa, nem valami feledésbe merült katasztrófa helyszínét hivatott-e jelölni, ahol ártatlan gyermekeket mészároltak le egy régi háború viharában. Ezenkívül nemigen találunk választ a kérdésre, mi okból áll ezen a helyen jelző kőrakás. Az még csak belátható, hogy eleink lejjebb, a síkokon efféle jelek elhelyezésével óhajtották fenntartani nagy királyok vagy dicső győzelmek emlékét, de vajon miért kellett ezeket a nehéz köveket embernyi magasságig fölpakolni egymásra itt, mindentől messze, a hegy ormán, e kietlen, magányos tájon, a meredek út mellett?

Biztos vagyok benne, hogy Axl ugyanezt kérdezte és ugyanilyen zavartan, ahogy az egymásra rakott nagy, lapos kövekből álló oszlop a holtfáradt vándorok előtt feltűnt a hegyi ösvény kanyarulatában. Amikor a kislány először említette az óriás oszlopát, Axl úgy képzelte, ilyen jel csakis valami nagyobb domb tetején állhat. De ez az oszlopnyi kőrakás egyszerűen csak előbukkant a kanyarban, se emelkedő, se szegély, semmi nem emelte ki, ami megmagyarázta volna ott a jelenlétét. Ám a kecske szemlátomást azonnal megérezte a jelentőségét: ahogy meglátta, kétségbeesetten vergődni kezdett a kötélben, eszelősen rángatta hátrafelé, el a kőrakástól, ami úgy állt ott, mint az égre emelt nagy, fekete mutatóujj.

– Sejtü a sorsát – jegyezte meg Sir Gawain, ahogy Beatrice-szal a nyeregben arrébb vezette a lovát.

De a kecske, mintha máris elfelejtette volna iménti borzadását, máris elégedetten rágcsálta a hegyi füvet a kövekből rakott oszlop tövében.

– Lehet, hogy kecskére és emberre egyaránt hat a feledés homálya, amit Querig gerjeszt? – kérdezte Beatrice, aki most a kecskére vigyázott, két kézzel fogva a kötelet, amit Axl átadott neki. Csak addig bízta rá a pásztorkodást, míg maga egy kővel jó mélyre be nem kalapálja a földbe az erős fa karót, amihez kikötözhetik az állatot.

– Ki tudja, hercegnőm. De ha az Isten egyáltalán törődik a kecskével,

akkor minél előbb erre küldi Queriget, mert ennek a szegény állatnak nagyon magányos lesz itt a várakozás.

– És ha előbb elpusztul ez az állat? Gondolod, Axl, hogy a sárkány megeszi a többnapos dögöt is?

– Tudom is én, hercegnőm, miféle húst szeretnek a nősténysárkányok. De van itt elég fű, hogy egy kecske életben maradjon, még ha ilyen megátalkodott is.

– Nézd, Axl – biccentett a fejével Beatrice Gawain felé. – Én azt hittem, segíteni fog nekünk, még akkor is, ha ugyanannyira kimerült, mint mi magunk. De most megfeledkezett a szokásos lovagiasságáról.

Sir Gawain valóban furamód zárkózott lett, mióta felértek a kőrakáshoz. „*Nos, ez az a hely, amit kerestetek*” – bökte oda nekik már-már barátságtalanul, mielőtt arrébb húzódott. Most meg csak állt ott, háttal nekik, és bámulta a felhőket.

– Sir Gawain – szólt oda neki Axl, egy pillanatra abbahagyva a cölöpverést. – Nem segítenél tartani a kecskét? Szegény feleségem már kezd belefáradni.

Gawain nem válaszolt. Axl, azt gondolva, hogy nem hallotta, már épp megismételte volna a kérést, amikor a vén lovag hirtelen visszafordult feléjük, de olyan komor képpel, hogy mindketten döbbenet néztek rá.

– Látom őket odalent! – jelentette ki ünnepélyes komolysággal. – És most már senki nem fordíthatja vissza őket!

– Kiket, uram? – kérdezte Axl.

A lovag nem válaszolt.

– Katonák? – faggatta Axl. – Mi is láttunk korábban egy hosszú sort a horizonton, de aztán elvonultak.

– A korábbi útitársaitokról beszélek, uram. Azokról, akikkel tegnap együtt vándoroltatok, amikor összetalálkoztunk. Most bújnak elő az erdőből odalent. És most már ki fogja megállítani őket? Egy pillanatig reménykedtem benne, hogy csak két fekete özvegy közeleg, akik elbitangoltak abból a pokoljáró rajból, de már látom, csak a felhős ég fényjátéka csapott be, és ezek bizony ők, semmi kétség.

– Eszerint Wistan végül el tudott menekülni a kolostorból – mondta Axl.

– Bizony el, uram. És most ott közeleg, és az ő kötele végét nem ám egy bugris kecske rángatja, hanem az a szász fiú van hozzákötve, aki majd elvezeti a céljához.

Sir Gawain, aki végre észrevette, hogy küzd Beatrice a rakoncátlan

állattal, felpattant a szikla pereméről, és odasietett, hogy átvegye tőle a kötelet. De Beatrice nem adta oda neki – egy percre úgy látszott, mintha az asszony és a lovag tusakodnának a kecskéért. Majd abbahagyták a lökdösődést, és mindketten szilárdan markolták a kötelet: a vén lovag állt előbb, Beatrice pár lépéssel mögötte.

– Vajon a barátaink is megláttak minket, Sir Gawain? – kérdezte Axl, folytatva a cölöpverést.

– Lefogadom, annak a harcosnak olyan éles szeme van, mint a sasnak! Ő biztos észrevett minket itt, ahogy állunk az ellenfényben, két kötélhúzó emberalak, nagy küzdelemben ellenfelükkel, a kecskével – a lovag elnevette magát, de szomorúság csengett ki a hangjából. – Igen – mondta végül gondolom, nagyon is jól lát minket.

– Akkor egyesíthetjük velük erőinket – mondta Beatrice – a nőténysárkány ellen.

Sir Gawain nyugtalanul pislogott egyikükről a másikra.

– Axl úr, még mindig makacsul hiszed? – kérdezte.

– Mit, Sir Gawain?

– Hogy mi bajtársként jöttünk ide együtt, erre az elhagyatott helyre.

– Nem beszélnél világosabban, lovag uram?

Gawain odavezette a kecskét, ahol Axl térdelt, és Beatrice nem tehetett mást, ment vele, hiszen még mindig ott szorongatta a kötél végét a lovag mögött.

– Axl úr, ugye, a mi útjaink már hosszú évekkal ezelőtt szétváltak? Én Arthur mellett maradtam, követtem őt tovább, míg te... – harapta el a szavát a lovag, és mintha csak most vette volna észre a háta mögött álló asszonyt, megfordult és udvariasan meghajolt. – Drága hölgyem, esedezem hozzád, engedd el ezt a kötelet, és ülj le pihenni! Nem fogom hagyni, hogy az állat elszökjön. Ülj csak le nyugodtan oda a kőoszlop mellé, az legalább az egyik oldalról megvéd a széltől.

– Köszönöm, Sir Gawain – mondta Beatrice. – Akkor hát rád bízom az állatot, de tudd, mekkora kincs nekünk ez a kecske.

Ahogy az asszony az oszlop irányába lépdelt, a széllel szemben, begörbített vállal, volt valami a mozgásában vagy a tartásában, amitől egy emléktöredék kezdett formát ölteni Axl gondolatainak peremén. Nyomában különös, kettős érzés vett erőt rajta, maga is megdöbbsent tőle, már-már megijedt: felhágott benne a vágy, hogy odarohanjon a feleségéhez és óvón átölelje, ugyanakkor hirtelen rátámadt a keserű düh

indulatos hulláma, még mielőtt elnyomhatta volna magában. Nemde Beatrice egy hosszú éjszakáról beszélt neki korábban, amit egyedül kellett töltenie, az ő hiányától gyötrődve, de vajon nem szenvedett-e végig ő maga is effajta éjszakákat, nem is egyet, ugyanilyen gyötrelemben? Beatrice lehajtott fejjel állt az egymásra rakott kövek előtt, mintha bocsánatért esedezne, és Axl érezte, ahogy erőre kap az emlék, és vele együtt duzzad a düh, és valami baljós félelem arra készítette, hogy forduljon el, ne nézze őt tovább. Csak ekkor vette észre, hogy Sir Gawain, szemlátomást a gondolataiba veszve, szintén Beatrice-t bámulja, tekintetében különös gyöngédséggel. Majd a lovag összeszedte magát, odalépett Axlhoz, és a füléhez hajolt, mint aki a legkisebb esélyét se szeretné meghagyni, hogy Beatrice is hallja, amit mond:

– Ki ítélné meg, uram, nem a te utad volt-e az Istennek jobban tetsző? Odahagyni a grandiózus eszméket, a nagy szavakat, a tárgyalásokat háborúról és békéről, azt a nagyszerű törvényt, ami az embert közelebb vitte az Istenhez. Hátat fordítani a nagy király, Arthur udvarának egyszer s mindenkorra, és mindenestül odaáldozni magadat a... – itt ismét hátrapillantott Beatrice-ra, aki még mindig ugyanúgy állt az óriás oszlopa előtt, meghajolva, homlokával csaknem érintve az egymásra rakott köveket, így keresve menedéket a vad szélétől. – ...a jóasszonyodnak, uram. Elnéztem, ahogy vándorol melletted, mint egy kedves árnyék. Nekem is ezt kellett volna választanom? De az Isten minket két külön útra terelt. Nekem *kötelességem* volt! Hah! És most, félek én ettől a szász fickótól? Soha, uram, soha! Nem vádolkodok én téged semmivel, Axl úr: azt a nagyszerű törvényt, amit kiküzdöttél, a vér mosta el! De jól szolgált egy ideig. A vér mosta el! Ki vádolhatna most minket ezért? Vajon félek én az ifjaktól? Talán elegendő az ifjúság egymagában ahhoz, hogy legyőzze az ellenséget? Hát jöjjön csak, jöjjön! Emlékezz, uram: én láttalak azon a napon, és hallgattam a szavaidat arról, hogy visszhangzik a füledben a gyermekek és csecsemők sírása. Hisz én magam is hallottam azokat a hangokat, uram! És mondd: nem voltak hasonlatosak a nagy sátorból feltörő hangokhoz, ahol a seborvos csak úgy próbálhatta megmenteni a bajtársaink életét, hogy irdatlan kínokat kelljen elszenvedniük, ha sikerült, ha nem? Persze én belátom az igazadat. Vannak napok, mikor magam is arra vágnék, hogy egy kedves árny kövessen. Máig rábír olykor a csalfa remény, hogy megforduljak, hátha ott látom magam mögött. Hisz minden állat, minden égi madár arra vágyik, nemde, hogy szerető társra leljen?

Volt egy-két asszony, akire szívesen áldoztam volna én is az éveimet. És miért félnék most ettől a harcostól? Harcoltam én már rénszarvasorrú agyaras normannokkal is, és a képüket nem takarta sisakrostély! Tessék, uram, fogd, kötzd ki a kecskédet. Milyen mélyre akarod még verni azt a karót? Hisz csak egy kecskét akarsz kikötni hozzá, nem egy oroszánt!

Gawain átadta Axlnak a kötelet, és ott hagyta őket, megint kiállt a sziklaperemre, egészen a szélére, ahol a köves föld mintha egyenest belefutott volna az égbe. Axl, fél térdre ereszkedve a fűben, jó alaposan megcsomózta a kötelet a facölöpbe vésett rovátka körül, majd ismét odapillantott a feleségére. Beatrice ugyanott állt, a kövekből rakott oszlopnál, ugyanabban a pózban, mint az imént. Látványa még mindig mágnesként vonzotta Axlt, de nagy megkönnyebbüléssel vette észre, hogy a korábbi keserű indulatnak már a nyomát sem leli magában. Sőt épp ellenkezőleg: úrrá lett rajta a sürgető érzés, hogy a védelmére siessen és oltalmazza, de nemcsak az éles széltől, sokkal inkább valami más, nagy és sötét dologtól, ami ott gyűlik az alakja körül. Felegyenesedett, és odasietett hozzá.

– Hercegnőm, a kecske biztonsággal ki van kötve – mondta neki. – Máris indulhatunk lefelé, mihelyst kész vagy rá. Teljesítettük a feladatot, amit megígértünk azoknak a gyermekeknek és magunknak.

– Ó, Axl, én nem szeretnék visszamenni abba az erdőbe!

– Mit mondasz, hercegnőm?

– Axl, te nem mentél oda a tóhoz, annyira belemerültél a beszélgetésbe a lovaggal. Te nem néztél bele abba a jeges vízbe.

– Ezek a vad szelek! Nagyon kifárasztottak téged, hercegnőm.

– De én láttam az arcukat, ahogy fölfelé lestek, mintha csak az ágyukban pihentek volna.

– Kik, hercegnőm?

– A csecsemők. Alig valamivel a befagyott felszín alatt. Először azt hittem, mosolyognak, és hogy néhányan integetnek, de ahogy közelebb mentem, láttam, hogy ott fekszenek mozdulatlanul.

– Már megint egy álom... Ez is akkor lephetett meg, míg annál a fánál pihentél. Emlékszem, néztelek, ahogy alszol, és ez még akkor is jó érzéssel töltött el, ha abban a pillanatban épp az idős lovaggal beszélgettem.

– Biz' isten láttam őket, Axl! A jég alá szorult vízinövények között. Ne menjünk vissza abba az erdőbe! Valami gonosz kísért ott, egész biztosan

érezem!

Sir Gawain, aki eddig a tájat szemlélte, most meg sem fordulva, égnek emelt karokkal kiáltott át a szél üvöltésén:

– Jönnék! Mindjárt ránk törnek! Már a lejtőt másszák, és milyen fürgén!

– Menjünk oda hozzá, hercegnőm, de a köpenyedet csak tartsd szorosan magad köré csavarva. Micsoda bolond voltam, hogy ilyen messzi magasba elhoztalak! De ne félj, hamarosan újra találunk valami menedéket. Most azonban nézzük meg, mi bántja a jó lovagot.

Ahogy elmentek a kecske mellett, az állat oda akart futni hozzájuk, a kötél megfeszült, de a facölöp semmi jelét nem mutatta, hogy meginogna. Axl szívesen megnézte volna, milyen messze járnak tőlük a közeledő alakok, de Gawain közben feléjük indult a sziklaperemről, így végül a kikötött kecske előtt ütköztek egymásba, a házaspár és a vén lovag.

– Sir Gawain – mondta Axl –, a feleségem egyre gyöngül, vissza kell fordulnunk, hogy menedéket és ételmet találjunk. Levihetném őt, ahogy felhoztuk, a lovad hátán?

– Tudod te, mit kérsz tőlem? Túl sokat, uram! Hát nem megmondtam nektek, amikor Merlin erdejében találkoztunk, hogy ne másszatok magasabbra ezen a hegyen! De ti? Mindketten ragaszkodtatok hozzá, hogy feljövünk ide.

– Tán bolondok vagyunk, uram, de megvolt a magunk célja! És ha most mégis kénytelenek leszünk nélküled visszafordulni, akkor meg kell ígéred, hogy nem engeded szabadon ezt a kecskét, hisz oly sokba volt felhoznunk idáig.

– Miért engedném szabadon? Mit törődöm én a ti kecskétekkel, uram! Az a szász harcos mindjárt rajtunk üt, és micsoda fickó az! Csak menj, nézd meg magad, ha kételkedsz benne! Miért törődnék én a ti kecskétekkel? Ahogy itt látlak magam előtt, eszembe juttatja azt az éjszakát, Axl úr. Ugyanolyan vadul fújt a szél, mint most. És te szemtől szembe elátkoztad Arthurt, míg mi, többiek csak álltunk ott lehajtott fejjel. Mert ki vállalta volna magára a feladatot, hogy téged leverjen? Mindannyian megpróbáltunk elrejtőzni a nagy király szeme elől, reszkettünk, nehogy egy pillantásával megparancsolja, hogy rohanjunk le téged, még ha addigra már le is voltál fegyverezve. De lásd be, uram, Arthur nagy király volt, ennek nem egy bizonyítéka van! Te elátkozhattad őt a legkiválóbb lovagjai előtt, és ő még akkor is nemesen válaszolt neked. Emlékszel rá, uram?



– Nem, semmire nem emlékszem ebből, Sir Gawain. A te sárkányod emlékdermesztő lehelete nem engedi, hogy mindezt visszaidézzem.

– Én is a földre szegeztem a tekintetem, mint a többiek, várva, hogy a fejed a lábaink elé guruljon, míg bámulunk lefelé. De Arthur igaz nemességgel válaszolt neked! Nem emlékszel egyetlen szavára sem? A szél aznap éjjel épp olyan erős volt, mint ez itt ma, csaknem fölröpítette a sátrunkat a sötét égbe. De Arthur kegyes szavakkal fogadta az átkaidat. Köszönetét mondott a szolgálatodért. A barátságodért. És mindünknek meghagyta, hogy mindig a legnagyobb tisztelettel gondoljunk rád. Én magam búcsúszavakat suttoztam neked, míg te kiokádtad a mérgeket a viharba, uram. Nem hallottál engem, mert halkán mormogtam magam elé, de akkor is, nagyon komoly búcsúszavak voltak azok. És nem voltam ezzel egyedül. Mert mindahányan osztoztunk veled a haragodban valamelyest, uram, még ha rosszul is tetted, hogy elátkoztad Arthurt, ráadásul épp a legnagyobb győzelme napján! Most azt mondod, Querig lehelete söpörte ki mindezt az elmédből... Vagy csak a hosszú évek? Vagy elég csupán ez a szél, hogy a legbölcsebb szerzetesből is bolondot csináljon?

– Nekem ezek az emlékek mit se számítanak, Sir Gawain. Én most más emlékek után kutatok, egy másik viharos éjszakáról, amiről a feleségem beszélt.

– Nagyon komoly búcsúszavak voltak azok, amiket neked ajánlottam, uram, és hadd valljam be, amikor elátkoztad Arthurt, egy kicsit helyettem is szóltál. Hisz nagyszerű egyezmény volt az, amit te kialkudtál, és amit évekig betartottunk. Minden ember álma, legyen bár keresztény vagy pogány, könnyebb lett tőle a csaták előestéjén. Nemde könnyebb úgy harcolni, hogy tudjuk, semmi sérelem nem érheti a falvainkban hátrahagyott ártatlan családtagjainkat? Ám a háborúknak még mindig nincs vége, uram. Ahogy valaha a földünkért és az Istenért harcoltunk, most azért harcolunk, hogy megbosszuljuk elesett bajtársainkat, akiket magukat is a bosszúállás áldozataiként mészároltak le. Hol ér ez véget? Csecsemők cseperednek fel s lesznek férfivá úgy, hogy csak a háborút látták napra nap. És a te nagyszerű törvényed újra és újra megtöretik...

– Azt a törvényt mindaddig a napig mindkét fél betartotta, Sir Gawain – mondta Axl. – Szentségtörés volt megszegni.

– Ahá, hát mégis emlékszel rá!

– Maga az Isten rombolja a memóriámat, uram. És egyáltalán nem

bánom, ha a maradék emlékeimet is elrabolja tőlem a homály.

– Egy ideig magam is ezt vártam a homálytól, Axl úr. De hamar megértettem, hogyan irányít egy igazi nagy király keze. Hiszen a háborúknak vége lett, nemde, uram? Hát nem maradt velünk a béke azóta is, máig is?

– Ne emlékeztess engem többre, Sir Gawain, nem fogom megköszönni neked, ha felidézed a múltat. Hadd ügyeljek inkább a magam életére, amit a drága feleségemmel osztottam meg, ezzel az asszonnyal, aki most itt didereg mellettem. Nem adod kölcsön nekünk a lovadat, uram? Legalább az erdőig, ahol találkoztunk odalent. Ott majd kikötjük valami biztonságos helyre, hogy megvárjon téged.

– Ó, Axl, én nem akarok visszamenni abba az erdőbe! – kiáltott fel Beatrice. – Miért erőlteted, hogy elmenjünk innen, és megint leveszkölődjünk odáig? Lehet, emberem, hogy te az ígéretem ellenére még mindig félsz, mi lesz, ha felszáll a homály?

– A lovamat, uram? – szólt Gawain. – Arra célsz, hogy magam már úgysem fogom hasznát venni az én Horatiusomnak? Túl messzire mégy, uram! Én nem félek a harcostól, ha az ifjúság az ő oldalán áll, akkor sem!

– Semmire nem célszok én, Sir Gawain, pusztán a kiváló méned segítségét kérem tőled abban, hogy levigye a hátán a feleségemet a búvóhelyig...

– A kiváló ménemét, uram? El akarod takarni a szemét? És miért ne nézhetné végig a gazdája elestét? Ő *csataló*, uram! Nem holmi bogláros réten hancúrozó kis póni! Csataló, uram, aki tökéletesen felkészült rá, hogy lássa hősi bukásomat vagy dicső győzelmemet, amelyiket elrendelte számomra az Isten!

– Ha a feleségemet a saját hátamon kell levigyem innen, lovag uram, hát legyen, én leviszem. Mégis, azt hiszem, tudnád nélkülözni a lovadat, ha nem is messzebbig, de legalább addig a csalitos erdőig...

– Én itt maradok, Axl – jelentette ki határozottan Beatrice –, nem érdekel ez a kegyetlen szél se, és ha Wistan mester hamarosan utolér minket, akkor, ha mindketten itt maradunk, végignézhetjük, míg kiderül, hogy ő éli-e túl a mai napot, vagy a nősténysárkány. Vagy az volna a baj, hogy te még az ígéretem után sem akarod meglátni, ahogy a homály felszáll?

– Hisz láttam én már ilyet életemben, de hányszor, uram! – kiáltotta a lovag. – Egy mohó ifjú, akit a bölcs öreg fő legyőz. De hányszor!

– Lovag uram, esedezem, hadd emlékeztesselek még egyszer arra, hogy te sosem viselkedsz másként, csakis ahogy nemesúrhoz illik. Ez a szél egészen kiszípolyozta a feleségem erejét.

– Hát nem elég, emberem, hogy megesküdtem neked, még csak ma reggel, hogy nem felejttem el soha, amit most érzek irántad, és megőrzöm a szívemben, akármit fedjen is fel az eloszló homály?

– Hát már sosem fogod megérteni, uram, miként cselekszik egy igazi nagy király? Mi csak csodálhatjuk őt! A nagy király, mint maga az Úristen, olyan cselekedeteket is végre kell hajtson, amikkel meghökkenti a halandókat! És azt hiszed, nem volt egy sem, akin megakadt volna a szemem? Egy kecses, gyöngé virágszál, vagy netán kettő, akiket, utamba kerülvén, ne vágytam volna a keblemhez szorítani? Hogy azt akartam, ez a vaspáncél legyen az egyetlen hálótársam? Ki merhet engem gyávának nevezni, uram? Vagy csecsemők gyilkosának? Hol voltál te aznap? Talán ott voltál velem? Ó, a sisakom! Hát nem ott hagytam, a csalitosban?! De mi szükségem volna már rá? Ezt a páncélt is levethetném nyugodtan! Csak attól tartok, kinevetnétek azt a nyúzott rókát, aki előbújna alóla!

Így próbálták túlkiabálni egymást, hárman egyszerre beszélve, negyediknek meg ott volt az üvöltő szél, ami mindhármukon túltett. Majd Axl észrevette, hogy Gawain is, Beatrice is elhallgatott, és csak merednek előre, valahová a vállán túlra. Megfordult, és meglátta a harcost a szász fiúval. A szikla peremén álltak, majdnem ugyanott, ahol az imént Sir Gawain bámult tűnődve az alant kinyíló tájba. Az ég közben vastag szürke lett – Axlnak olybá tűnt, mintha az újonnan érkezőket a testes felhők hozták volna fel idáig. Most úgy álltak ott ketten, mint megdermedt árnykép: a harcos mindkét kezével hátrahúzva a kancája kantárszárát, mint egy kocsihajtó, a fiú meg mély szögben előredőlve, két karját kitérve, mint aki egyensúlyban akarja tartani magát. Valami új hang vegyült a síró szélbe, és máris felcsattant Sir Gawain hangja:

– Ó, a fiú! Már megint énekel! Nem tudod elhallgattatni, uram?

Wistan felnevetett – ezzel a két alak kilépett a merev pózból, és a fiú a harcos elé kerülve, közeledni kezdett feléjük.

– A bocsánatodat kérem – szólt oda Wistan a lovagnak –, de én nem tehetek többet, mint húzom a kötelét, hogy szikláról sziklára szökelljen, míg össze nem töri magát.

– Mi lehet a baja a fiúnak, Axl? Nem ugyanígy viselkedett közvetlen azelőtt, hogy az a véreb feltűnt a barlangban? – kérdezte Beatrice a férje

füléhez hajolva, és Axl hálásan észlelte, hogy a felesége suttogó hangjába visszatért az a bizalmas gyöngédség, ami mindig is megvolt kettejük között.

– Muszáj neki hamisan énekelni? – szólt vissza Gawain a harcosnak. – Rácsapnék a tenyeremmel a két fülére, de félek, meg se éreznél!

Wistan megint fölnevetett, majd kedvesen odafordult Axlhoz és Beatrice-hoz:

– Meg vagyok lepve, barátaim. Már magam előtt láttam, ahogy mostanra rég a fiatok falujába érkeztetek. Mondjátok, mégis mi hozott benneteket ahelyett erre a magányos tetőre!

– Ugyanaz, mint téged, Wistan mester. Mi is ugyanúgy epedünk a nőténysárkány végzetére, hogy visszakaphassuk a legdrágább emlékeinket, amiket elrabolt tőlünk. Láthatod, uram, egy méreggel agyontáplált kecskét is felhurcoltunk ide, hogy elvégezzük a feladatot, ami ebben minket illet.

Wistan alaposan megnézte az állatot, aztán csak a fejét rázta:

– Akivel nekünk most szembe kell néznünk, az hatalmas erejű és fortélyos teremtmény, barátaim. Attól tartok, a ti kecskétek nem okoz majd neki több gondot, mint hogy egy-kettőt böffen, amivel kiokád majd némi füstöt, de ennél komolyabb baja nem esik.

– Nagyon sokba volt nekünk, hogy felhozzuk ide, Wistan mester – mondta Beatrice –, még ha segített is ez a jó lovag, akivel ismét összetalálkoztunk, ahogy fölfelé jöttünk. De én boldog vagyok, hogy itt láthatunk téged, hiszen ez azt jelenti, hogy reményeinket nem egyedül ebbe az állatba kell plántálnunk.

Közben szinte már alig értették egymás szavát Edwin újra feltámadó éneklésétől. A fiú megint megfeszítette a kötelet, erősebben, mint eddig, szemmel láthatóan fűtötte a vág, hogy elindulhasson a fölöttük meredő lejtő irányába. Wistan durván hátrarántotta, és így szólt:

– Edwin úrfi szemlátomást alig várja, hogy elérjük ott fönt a csúcsot. Vajon mi lehet ott? Sir Gawain, te talán tudod. Én egymás mellé rakott óriási köveket látok, mintha vermet vagy odút rejtenének.

– Miért engem kérdezel, uram? – mondta neki Sir Gawain. – Kérdezd meg ifjú társadat, hátha akkor befejezi ezt a szörnyű danolást!

– Pórázon tartom, uram, de még így sem lehet jobban kordában tartani, mint egy megveszekedett manót.

– Wistan mester – szólalt meg Axl –, mi a kezdettől osztozunk a

felelősségben, hogy ezt a fiút minden bajtól távol tartsuk: nagyon gondosan kell őriznünk őt ezen a magas helyen!

– Jól mondd, uram. Kikötöm, ha szabad, ugyanahhoz az oszlophoz, amihez a kecskétek van kipányvázva.

A harcos odavezette Edwint az Axl által alaposan bekalapált karóhoz, és lehajolt, hogy hozzáerősítse a fú kötelét is. Axlnak úgy tűnt, Wistan szokatlanul nagy gondot fordít erre a feladatra, minden egyes csomót újra ellenőriz, ahogy azt is, hogy elég szilárdra sikerült-e beverni a cölöpöt a földbe. A fiú közben mindvégig ugyanolyan szórakozottan állt ott: bár valamelyest megnyugodott, a tekintetét le nem vette volna a lejtő tetején emelkedő kőtömbökről, és továbbra is kitartóan rángatta a kötelét abba az irányba. Még mindig énekelt, bár már nem visított olyan éktelenül: most makacsul kitartó monoton hangon zsolozsmázott, ami Axlt arra emlékeztette, ahogy a hullafáradtan menetelő katonák éneklék az indulót, hogy össze ne essenek. A kecske a maga részéről olyan messzire távolodott el tőle, amennyire csak a kötele engedte, de még onnan is méltatlankodva csámcsogott a fiú irányába.

Ami Sir Gawaint illeti, a vén lovag mélyszéges aggodalommal figyelte Wistan minden mozdulatát, és – Axl legalábbis úgy látta – valami fondorlatosság csillant a tekintetében. Amint a szász harcos lehajolt, és belemerült a feladatba, hogy megkötözze a fiút, a lovag közelebb lopakodott hozzá, és a háta mögött megállva kihúzta a kardját, beledöfte a földbe, és rátámaszkodott a széles markolatra. Ahogy Gawain e pózba helyezkedve merőn figyelte Wistant, Axlnak az jutott eszébe, hogy a lovag talán részleteket rögzít a harcos fizikumáról: a magasságát, a hatósugarát, a vádlija erejét, a felszíjazott bal karját.

Miután Wistan végre úgy találta, megelégedhet a munkájával, felegyenesedett, és szembefordult Sir Gawainnel. Ahogy a tekintetük találkozott, egy röpke pillanatra különös feszültség támadt, majd Wistan barátságosan elmosolyodott.

– Lám, ez a szokás is megkülönbözteti a britonokat a szászoktól – mondta a kardra mutatva. – Íme, uram, előhúztad a kardod, de csak azért, hogy rátámaszkodj, mintha a fegyvered a székek rokona volna. Egy szász harcos szemében, még ha britonok tanították is, mint engem, ez bizony nagyon furcsa szokás.

– Csak érd el az én hajlott koromat, mikor az embernek már minden tagja csikorog, majd megtudod, furcsa-e! Békeidőkben, amilyeneket most

élünk, tán elképzelhető, hogy egy jó kard bármi feladatnak örül, legyen az pusztán annyi, hogy enyhíthet a gazdája csontjai terhén. Mi olyan fura ebben, uram?

– De figyeld meg, Sir Gawain, milyen mélyre szúr a hegye a földben! Nekünk, szászoknak a kardél látványa egyenlő a sosem alvó aggodalommal. Mi félünk, ha mezítelen pengét látunk, még ha a levegő egy csöppet eltompítja is az élet.

– Így volna? Pedig az éles penge nagyon fontos, Wistan mester, ezt én sem vitatom. De nem túl sokat vársz tőle? A jó lábmunka, a megbízható stratégia, a józan bátorság, meg az a kis vadság, ami a harcost kiszámíthatatlanná teszi – ezek azok, amik meghatározzák a küzdelem kimenetelét, uram. És az, hogy tudjuk: csak az Isten akarata teljesül, bármelyikünk győz. Hát csak hagyd meg egy öregembernek, hadd pihentesse a tagjait. Mindamellett volt már rá példa, ugyebár, hogy a hüvelyében hagyott kardot késő lett volna kirántani! Álltam én így, de mennyi sok csatamezőn, ugyanebben a pózban, hogy összeszedjem az erőmet, azzal a megnyugtató tudattal, hogy a fegyverem már kihúzva készen áll, és amikor majd próbálom jó hasznát venni, nem fogja a szemeit dörzsölgetni, s kérdezgetni tőlem, mint akit álmából vertek fel, hogy most vajon délután van-e vagy reggel.

– Akkor bizonyára úgy lehet, hogy mi, szászok sokkal szívtelenebbül bánunk a kardunkkal. Mert mi azt kívánjuk a fegyverünktől, hogy egyáltalán soha ne aludjon, akkor se, ha a hüvelyében pihen. Vegyük például az én kardomat, uram, ezt itt! Ez olyan jól ismeri a harcmodoromat, hogy nem is készül elébb a levegőbe hasítani, csak ha mindjárt húsba is vághat!

– Akkor valóban nagy a különbség a szokásainkban, uram. Ez egy szászra emlékeztet, akit valaha ismertem, egy jó cimborára, akivel aprófát gyűjtöttünk gyűjtősnak egy hideg éjjel. Én a kardommal szorgoskodtam, hogy egy elhalt fát megkopasszak, de ő, ott izzadva mellettem, a pusztá kezét használta, meg olykor egy életlen kődarabot. „*Elfeledkeztél a kardod pengéjéről, barátom?* – kérdeztem tőle. – *Minek nyűvöd ezt a fát, mintha éles karmú medve lennél?*” De ő oda se hederített. Akkoriban azt hittem, megbolondult – de te most megvilágosítottál, uram! Lám, még az én koromban is van mit tanulnia az embernek!

Mindketten felnevettek, majd Wistan azt mondta:

– Talán több is van az én pártomon, mint a szokások, Sir Gawain.

Engem mindig arra tanítottak, hogy ha a kardom pengéje már áthatolt az ellenségem testén, gondolatban akkor is készen álljak a következő vágásra. Nos, ha kardom nem éles, uram, és a penge suhanása akár csak egyetlen röpke pillanatnyit lassul, a csontba beleállva vagy beleveszve az ellenség tekergő beleibe, akkor már egész biztos elkéstem a következő vágással, amin a győzelem áll vagy bukik.

– Igazad van, uram. Azt hiszem, az öregkor az oka, és ezek a hosszú békeévek, amik figyelmetlenné és felelőtlené tettek. Mától követem a példádat. De most nagyon szaggat a térdem a hegymászástól, úgyhogy kérlek, engedd meg nekem ezt a kis pihenőt.

– Természetesen, uram, pihend ki magad. Csak felöltött bennem ez a gondolat, ahogy megláttalak itt a kardodra támaszkodva.

Edwin hirtelen abbahagyta az éneklést, és kiáltozni kezdett, ugyanazt kiabálva újra meg újra. Axl halkán megkérdezte Beatrice-t:

– Mit mond, hercegnőm?

– Valami rablótanyáról beszél, ami odafönt van valahol. Azért esedezik mindannyiunkhoz, hogy kövessük őt oda.

Wistan és Gawain mindketten úgy bámultak a fiúra, mintha zavarba jöttek volna. Edwin még egy percig kiabált, és erőlködve feszítette magát a kötélén az ösvény irányába, majd hirtelen elhallgatott és a földre zuhant. Úgy látszott, mindjárt elzokogja magát. Aztán senki nem szólt egy szót sem, és mintha nagyon hosszú idő telt volna el így, teljes némaságban, csak a szél üvöltött körülöttük szakadatlan.

– Sir Gawain – szólalt meg végül Axl –, mindannyian hozzád fordulunk, uram, egyenes választ várva. Ne maradjon most már köztünk semmi áltatás és tettetés. Mondd ki nyíltan: te ugye a nősténysárkány védelmezője vagy?

– Igen, az vagyok, uram! – Gawain, hogy a választ még nyomatékosabbá tegye, sorra egymás után a szemükbe nézett, még Edwinre is rámeresztette dacos tekintetét. – A védelmezője, és most már egyetlen barátja. Korábban évekig a szerzetesek etették, kikötözött állatokat hagytak neki ezen a helyen, épp ahogy most ti. De nemrég feltámadt köztük ez a viszály, és Querig érzi, hogy elárulták. Mint azt is, hogy én hű maradtam hozzá.

– Ez esetben kérünk, Sir Gawain – mondta Wistan –, tedd meg, hogy elárulod: már a nősténysárkány közelében vagyunk?

– Itt van a közelben, uram. Úgyesen eltaláltál hozzá, még ha meg is

támogattad a szerencsédet ezzel a fiúval, akit befogtál nyomravezetődnék.

Edwin, aki közben lábra állt, megint énekelni kezdett, de most már igazán nagyon halkán kántálta a gyerekdalt.

– Itt az ifjú Edwin úr az – mondta a harcos –, akihez a leginkább hozzásegődött a szerencse. Az az előérzetem, hogy benne olyan tanítványra akadtam, aki hamar túlszárnyalja szegény mesterét, és nem is oly soká nagy dolgokat tesz majd a népéért. Talán épp olyan nagy dolgokat, mint a te Arthurod a maga népéért.

– Hogy, uram? Ez a fiú, aki itt énekelget meg rángatózik, mint egy félkegyelmű?

– Sir Gawain – szólt közbe Beatrice ha nem bánod, mondd el egy fáradt öregasszonynak: hogy létezik, hogy egy olyan nemes lovag, mint te, aki ráadásul a nagy Arthur király unokaöccse, egyszer csak a nősténysárkány védelmezőjévé válik?

– Itt van Wistan mester, ő talán készséggel elmagyarázza neked, hölgyem!

– Ellenkezőleg, uram, én épp olyan kíváncsian várom a beszámolódat, mint Beatrice asszony. De mindent a maga idejében: előbb még egy másik kérdést kell megválaszolnunk: eloldozzam Edwin úrfit az oszloptól, hogy meglássuk, merre szalad, vagy te vezetsz el minket Querig fészkéig, Sir Gawain?

A vén lovag kiürült tekintettel bámult a kötéllel hadakozó ifjúra, és nehéz sóhajjal felelte:

– Hagyd csak a fiút ott, ahol van. Majd én mutatom az utat – ezzel fölegyenesedett, kihúzta kardját a földből, és óvatosan visszacsúsztatta a hüvelyébe.

– Azt megköszönöm, uram – mondta Wistan. – Hálás vagyok, hogy megkímélhetjük ezt a fiút az életveszélytől. De már magam is kitalálnám, vezető nélkül is, hogy merre kell mennünk: föl a kőtömbökig, nemde, a legutolsó kaptatón, ami fölvezet a csúcsra.

Sir Gawain még egyet sóhajtott Axlra pillantva, mintha tőle várna segítséget, aztán szomorúan bólintott.

– Pontosan így, uram. Azok a kövek egy vermet vesznek körbe, nem is akármekkora: a gödör, ami körül állnak, olyan mély, mint egy kőfejtő akna. Abban alszik Querig, ott megtalálod. Ha tényleg meg akarsz vele küzdeni, Wistan mester, akkor alá kell ereszkedned oda. De előbb hadd kérdezzek meg még egyszer, uram: tényleg el akarod követni ezt az



őrültséget?

– Azért tettem meg a hosszú utat idáig, hogy ezt véghez vigyem, uram.

– Wistan mester – mondta Beatrice –, ha nem veszed rossz néven egy öregasszony okvetetlenkedését: az imént ugyan kinevettél minket a kecske miatt, de most élet-halál harcra készülsz. És ha a lovag ebben már nem is támogat bennünket, legalább nekünk engedd meg, hogy felvigyük mi ketten ezt a jószágot a legutolsó kaptatón a csúcsig, és belelökjük abba a verembe. Ha már egy szál magad kell megküzdj a nősténysárkánnyal, legalább hadd lassítsa le a mérég!

– Köszönöm, asszonyom, igazán hálás vagyok a törődésedért. De még ha előnyöm származna is abból, hogy a sárkány elkábul, a mérég olyan fegyver, amivel nem óhajtok élni. Ráadásul nemigen van már türelmem újabb félnapnyi vagy tán még hosszabb várakozáshoz, hogy kiderüljön, vajon belebetegszik-e a sárkány a kecskevacsorába.

– Akkor pedig jussunk a végére. Gyere, uram, mutatom az utat – mondta Sir Gawain, majd Axlhoz és Beatrice-hoz fordult: – Ti várjatok itt lenn, barátaim, az óriás oszlopa menedékében, ahol nem ér benneteket annyira a szél. Nem kell sokáig várnotok.

– De Sir Gawain – mondta Beatrice –, a férjem és én maradék erőnket megfeszítve jöttünk el ilyen messzire, hát most már megtennénk veletek az utolsó emelkedőt is, hacsak nem annyira veszélyes.

Sir Gawain megint csak tehetetlenül bólintott.

– Hát akkor menjünk mind együtt, barátaim. Merem állítani, nem ér benneteket semmi bántalom odafönn, és nekem magamnak is könnyebb lesz, ha ott vagytok ti is. Gyertek, barátaim, menjünk föl Querig fészkehez! De legyetek csöndben, vagy csak nagyon halkán beszéljétek, míg föl nem ébred.

\*

A hegycsúcsra vezető ösvényen a szél már nem fújt olyan metszőn, pedig itt valóban úgy érezhették, mintha az égboltot érintenék. Azok ketten, lovag és harcos szilárdan lépkedtek előttük – mint két régi cimbora, akik csak járnak egyet a friss levegőn –, és hamarosan jóval előbbre jártak, mint a mögöttük lemaradó idős pár.

– Micsoda bolondság ez, hercegnőm – mondta Axl, ahogy mentek fölfelé. – Mi dolgunk van nekünk ott, ahová most ezt a két urat követjük?

És ki tudja, miféle veszély leselkedik ránk odafönn? Forduljunk vissza, és várjuk meg őket lent, a fiú mellett!

De Beatrice elszántan lépkedett tovább.

– Menjünk csak, Axl! – mondta. – Gyere, fogd meg a kezem, segíts nekem, bátoríts, hogy erős maradjak! Mert most úgy érzem, nem neked, hanem nekem van több félnivalóm attól, hogy a homály mindjárt felszáll. Ahogy az előbb ott ácsorogtam a kőoszlopnál, egyszerre felderengett, hogy valaha én mit követtem el ellened, emberem. Érzed, hogy remeg a kezem a kezekben, félelmemben, hogy ott lesz majd tisztán előttünk minden csúf dolog, amit akkor rég műveltem?! Vajon mit mondasz majd *te* akkor nekem? Elfordulsz tőlem, és itt hagysz ezen a kopár hegytetőn? De másrésztől látni szeretném, hogyan küzd ez a bátor harcos – és még ha itt és most esik el a szemünk előtt, én akkor sem akarom, hogy elbújjunk ez elől. Nem, én nem fogom eltakarni a szemem, Axl! Te sem, ugye? Nézzünk csak szabadon szembe az úttal, amin idáig is együtt jártunk, ha rideg sötétbe vezet, ha olvasztó napsütésbe! És ha ez a harcos tényleg itt kell szembenézzen a nőstény sárkánnyal, a szörnyeteg saját fészkében, hát lássuk, mit tehetünk, amivel mi is támogathatjuk és buzdíthatjuk. Lehet, hogy elég egy figyelmeztető kiáltás a megfelelő pillanatban, hogy elugorjon a rá fújó láng elől, és máris másképp alakul minden.

Axl hagyta, hadd beszéljen az asszony, de csak fél füllel hallgatta, mert ahogy mellette lépkedett, egyre tisztábban tudatosodott benne az a valami, ami az imént még csak alig derengett az emlékezete határmezsgyéjén: egy viharos éjszaka, valami keservesen fájdalmas sérelem, és a végtelen magány, ami úgy nyílt meg előtte, mint az átszelhetetlen tenger. Lehet, hogy ő volt az, és nem Beatrice, aki egyedül állt akkori szobájukban, álmatlanul maga elé bámulva a gyertya lángjába? – Hercegnőm... mit gondolsz, vajon mi történhetett a fiunkkal? – kérdezte váratlanul, és érezte, hogy a kezét megszorítják az asszony ráfonódó ujjai. – Tényleg a falujában vár ránk? Vagy járhatjuk utána ezt a vidéket akár egy évig is, mégsem találunk rá?

– Ez a gondolat bennem is felötlött, de nem voltam hozzá elég bátor, hogy hangosan kimondjam. Hanem most maradjunk csöndben, Axl, innen már hallanak minket.

És valóban: előttük Sir Gawain és Wistan megálltak az ösvényen, hogy bevárják őket. Úgy látszott, a két férfi szívélyesen társalog egymással. Ahogy közelebb értek hozzájuk, Axl hallotta, hogy Sir Gawain kis

kuncogással azt mondja:

– Bevallom, Wistan mester, még most is abban reménykedem, hogy Querig lehelete kifújja a fejedből, mi célból is jössz itt mellettem. Mohón várom, hátha megkérdezed, hová vezetlek! De látom a tekintetedből, meg a járásodon is, hogy te aztán csöppet sem felejtész.

Wistan elmosolyodott.

– Azt hiszem, uram, ez az adottságom volt az alapja, hogy a királyom rám bízta ezt a küldetést: hogy ennyire ellenállok a különös átkoknak. Már megfigyelték ezt rajtam otthon is, a mocsárföldön, ahol ugyan nem ismerünk ilyen teremtményeket, mint ez a ti Querigetek, de azért más fajtákból ott is van jó néhány varázslatos képességű lény. Már otthon is mindenkinek feltűnt, milyen kevésbé hat rám bármi varázslat, amitől a bajtársaim transzba esve járkálnak, vagy nyomban az eszméletüket veszítik. Gondolom, ez volt az egyetlen oka, amiért a királyom engem választott, mert az összes otthoni szász bajtársam jobb harcos, mint aki most épp melletted lépdél itt.

– Ezt nehéz elhinnem, Wistan mester! Minden megfigyelés és jelentés a különleges képességeidről számol be.

– Túlbecsülsz engem, uram. Tegnap, mikor a szemed láttára kellett legyőznöm azt a katonát, pontosan tisztában voltam vele, hogyan is vélekedhet egy ilyen tehetséges és képzett lovag az én kis megoldásaimról. Az én tudásom ahhoz tán elegendő, hogy legyőzzek egy halálra rémisztett őrt, de attól tartok, a te elismerésedet ennyivel korántsem lehet kivívni.

– Micsoda badar beszéd, uram! Pompás fickó vagy te, és erről egy szót se többet! Nos, barátaim – fordult a lovag tekintete az odaérő Axl és Beatrice felé –, már nincs messze a cél. De csak haladjunk, érzünk oda, míg még alszik!

Csöndben folytatták az utat, és most már Axl és Beatrice sem maradt le, osztozva a komolyságban, ami Gawainen és Wistanon szemlátomást eluralkodott, és amitől most csaknem szertartásosan menetelve vonultak az idős pár előtt. Mindamellettt itt már nem hegymenetben kellett haladni, mert az eddigi lejtős talaj fennsíkká simult, amin ott álltak előttük a kőtömbök, amelyekről odalent szó volt. Ahogy közeledtek, Axl megfigyelte, hogy nagyjából félkörbe rendezték őket az ösvény mellett enyhén emelkedő halom tetején. Azt is látta, hogy a domb oldalába kisebb kövekből kezdetleges lépcsősort raktak ki, ami egyenest felvisz a verem széléhez. Az már ennyiből is kikövetkeztethető volt, hogy a gödör valóban

nagyon mély lehet. A dombon körben mindenütt kiégett, megfeketedett fű, közel s távol sehol egy fa, sem egy bokor – mintha az egész helyet a pusztulás légköre uralta volna. Gawain megállította a kis csapatot a durva kis lépcsősor aljában, és mint aki mindent latba vet, e szavakkal fordult Wistanhoz:

– Uram, nem veszed fontolóra még egyszer utoljára, hogy feladd életveszélyes tervedet? Miért nem térsz vissza most azonnal az árvádhoz, akit kikötöttél ahhoz a bothoz? Hallod, ez az ő hangja, amit a szél felhoz még ide is.

A harcos visszalesett maga mögé az útra, amin feljöttek, majd újra Sir Gawain szemébe nézett.

– Tudod te jól, Gawain uram, hogy nem fordulhatok vissza. Na, mutasd azt a sárkányt.

A vén lovag elgondolkodva bólintott, mintha Wistan az imént egy véletlen, de nagyon figyelemreméltó felfedezést osztott volna meg vele.

– Nagyszerű, barátaim – mondta. – Akkor most mindenki vegye halkabbra a hangját, hisz mi célból ébresztenénk fel őt?

Sir Gawain felvezette őket a lépőköveken a domb oldalában, és amint felért a félkört alkotó nagy kőtömbökig, jelezte nekik, hogy álljanak meg és várjanak. Ő maga óvatosan benézett a verembe, majd egy perc múlva odaintette a többieket, és azt suttogetta nekik:

– Gyertek, álljatok ide, barátaim, innen elég jól láthatjátok őt.

Axl felsegítette maga mellé Beatrice-t a kő kiszögellésére, és áthajoltak fölötte. Azt a vermet inkább lehetett szakadéknak nevezni: szélesebb és mélyebb volt, mint várták – jobban emlékeztetett egy kiszáradt tó medrére, mintsem holmi földbe ásott gödörre. Most javarészt bevilágította a sápadt napfény, látszott, hogy az egészet szürke sziklák alkotják, az aljában kőtörmelék és kavics. A megfeketedett fű mintha hirtelen megállt volna a pereménél, onnan nem terjedt tovább. Az óriási gödörben, persze magán a sárkányon kívül, az élet összes jele egy árva galagonyabokor volt, ami valahogy idetévedve, a meder mélyén, nagyjából a közepén tört át a szürke kövön.

Ami a sárkányt illeti, első ránézésre nemigen lehetett látni rajta, hogy él-e még. Ahogy feküdt, lebillent fejjel, kitekeredett végtagokkal, a testhelyzete akár arra is utalhatott, hogy nagy magasságból csapódott be a kőmederbe, és már csak a hullája az, ami ott hever. Egyáltalán, még azt is csak hosszabb vizsgáldás után lehetett megállapítani, hogy az, ami ott

fekszik, valóban egy sárkány. Olyan girhes volt, inkább látszott valami hüllőnek, ami a vízből kimászva eltévedt a szárazföldön, és most lassan úrrá lesz rajta a kiszáradás. A bőre, aminek a bronzhoz hasonlatos színárnyalatban olajosan kellett volna csillognia, most sárgásfehéren sápadozott, mint a halak hasa. Megtépázott szárnya cafatokban lógott: a figyelmetlen tekintet akár a teste köré felgyűlt száraz leveleknek is nézhette volna azokat a maradék bőrfoltokat. A feje a meder kavicságyába fordulva – Axl csak egyik hártyás szemét látta: a teknősökéhez hasonló, vastag szemhéj hol rázárult, hol felnyílt róla, valami belső, fásult ritmusra. Ez a lassú pislogás, és a halvány pulzálás, ahogy a nehezen szedett levegő nyomán fel-le mozgott a háta: pusztán ennyi jele volt annak, hogy Querig még életben van.

– Tényleg ez volna ő, Axl? – kérdezte halkán Beatrice. – Ez a nyomorult teremtmény, aki alig több, mint egy vékony húsú féreg?

– De nézd csak meg, kegyes hölgy – szólalt meg Gawain hangja a hátuk mögött –, hogy utolsó leheletéig kitart a kötelessége mellett!

– Beteg? Vagy talán máris megmérgezték? – kérdezte Axl.

– Egyszerűen csak megöregedett, uram, ugyanúgy, ahogy miránk is ez vár mindünkre. De még lélegzik, és míg lélegzik, addig hat még Merlin varázslata is.

– Mintha valami most mégis derengene – mondta Axl. – Emlékszem, Merlin varázslatot hajtott végre itt, és arra is, hogy sötét varázslat volt.

– Sötét, uram? – kiáltott fel Gawain. – Már miért lett volna sötét? Az volt az egyetlen lehetőség! Mielőtt még azt a csatát tisztességgel megnyertük volna, ellovagoltam négy jó bajtársammal, hogy ezt a teremtményt, akit itt láttok, és aki azokban az időkben még óriási erejű és hatalmas haragú lény volt, befogjuk, és Merlin mester ráolvashassa azt a nagyszerű ígét, amivel elátkozta a leheletét, hogy ahányszor csak levegőt vesz, vastag hideg ködöt fújjon kifelé: a feledés homályát. Lehet, hogy Merlin sötét varázsló volt, de ebben az Isten akaratát követte, nem csak Arthur királyét. A nőténysárkány megigézett lehelete nélkül, mit gondolsz, vajon eljött volna a béke valaha is? Nézd, uram, ahogy most itt piheg! Menj csak faluról falura, és lásd: a régi ellenségek most úgy élnek, mint jó rokonok. Ugye, te is elnémulsz ez előtt a látvány előtt, Wistan mester! Most újra megkérdezlek: nem hagyod mégis, hogy ez a szegény teremtmény leélhesse a maga életét? Az a vad harag már nem akkora, a lehelete már nem hat úgy, mint régen, de azért máig érvényesül benne a

varázsige. Gondolj bele, uram, ha elfogy belőle a szusz, vajon mi ébred föl majd ezen a tájon, annyi sok év után! Igen, rengeteget öltünk, elismerem, nem törődtünk vele, erőset vagy gyöngét mézárunk-e le. Lehet, az Isten nem mosolyog majd ránk ezért, de a földünket megtisztítottuk a háborútól. Könyörgök neked, uram, hagyd el ezt a helyet! Imádkozzunk bár különböző istenekhez, biztos, hogy ezt a sárkányt a te istened is áldja, nemcsak az enyém!

Wistan elfordult a medertől, hogy belenézzen a vén lovag szemébe.

– Miféle isten az, uram, amelyik azt akarja, hogy a bűnöket elfelejtsük és büntetlenül hagyjuk?

– Jogos a kérdésed, Wistan mester, tudom, hogy az én istenem is nagyon rossz szemmel nézi akkori tetteinket. De hát mindaz már nagyon régen történt, és a csontok hosszú évek óta fekszenek békés enyhelyükön a szép zöld gyepszőnyeg alatt – az ifjaknak már sejtelmük sincs róluk. Könyörgök, hagyd el ezt a helyet, hadd végezze Querig még egy kis ideig a kötelességét. Hisz mennyi lehet még hátra neki, egy évszak, kettő? De ennyi még épp elég lehet, hogy a régi sebek mindenkorra behegedjenek, és népeink között örökre megszilárduljon a béke. Nézd, hogy kapaszkodik az életbe, uram! Légy hozzá kegyelmes, és hagyd el ezt a helyet. Hagyd el ezt az országot, hadd maradjon meg a felejtés ezen a földön!

– Ez ostobaság, uram – mondta Wistan kijózanítóan éles hangon. – Hogyan gyógyulhatnak be a régi sebek, míg a férgek gazdagon tenyésznek? Hogyan maradhatna örök az a béke, amit az öldöklés hozott el, és egy mindent elfedő sötét varázslat? Látom, milyen ájtatos odaadással pártolod, hisz így rejtve maradhatnak a te régi gatzetteid is. De akik a föld alatt fekszenek, ha már csak fehér csontok is, várják, hogy majd kihantolják őket, és a teljes igazság napvilágra kerül. Sir Gawain, a válaszom változatlan: le kell menjek ennek a medernek az aljába.

Sir Gawain ünnepélyesen bólintott.

– Értem, uram.

– És most én kérlek téged, lovag uram: hagyd el ezt a helyet, hagyj itt engem ezzel a feladattal, és térj vissza a jó öreg csataménedhez, aki odalent vár rád.

– Tudod, hogy ezt nem tehetem, Wistan mester.

– Csak mint vártam is. Hát akkor legyen.

Wistan elment Axl és Beatrice mellett, majd le a durván vésett járóköveken. A domb lábánál körbenézett, majd csöndesen azt mondta:

– Sir Gawain, nagyon különös itt a talaj. Lehetséges, hogy a nőténysárkány perzselte így fel, még amikor ereje teljében volt? Vagy gyakorta csapott le ide a villám, és attól égett így ki, még mielőtt az új fű kisarjadt volna?

Gawain szintén lelépdelt a nyers kőlépcsőn, követve a harcost a domb aljába, és most egy percre megint úgy járkáltak ide-oda a kiégett fűvön, mint két harcostárs, akik azt vizsgálják, hol verjék fel a sátrat, ahol a legjobb helye lesz.

– Igen, a fű. Ez a kérdés engem is mindig összezavart, Wistan mester. Mert Querig a fészkeire megtérve még fiatalabb korában is mindig odafönt maradt, nem hinném, hogy ez a kiégett mező az ő műve. Talán mindig is ilyen fekete volt, lehet, már akkor is, amikor először hoztuk őt ide, hogy beültessük a fészekbe – mondta Gawain, és sarkát a földhöz csapdosva próbálgatta a talajt. – Mindazonáltal remek alap, uram.

– Tényleg az – mondta Wistan, aki Gawainnek háttal ugyanúgy vizsgálta a földet a lábával.

– Bár talán egy kicsit keskeny, nem? – vetette fel a lovag. – Nézd csak, ahogy a széle túlfut a sziklaperemen. Az a férfi, aki itt esne el, lehet, még az ismerős anyaföldre hullna, de talán a vére túl hamar csorogna el a leégett fű tövén, és gyorsan elérné a hegyoldalt. Nem rólad beszélek, uram, de én inkább nem akarnám elképzelni, ahogy kiömlő belsőm végigcsöpög a sziklán, mint a sirályok fehér ürüléke!

Mindketten elnevettek magukat, majd ismét Wistan szólalt meg:

– Szükségtelen az aggodalmad, uram. Nézd csak, ahogy kicsit megemelkedik a talaj, itt, a sziklaperem előtt! A másik széle meg nagyon messze van, jó nagydarab szomszjas föld húzódik odáig.

– Igen, ez pontos megfigyelés. Nos, mindent egybevetve, nem rossz helyszín!

Sir Gawain fölneézett Axlra és Beatrice-ra, akik még mindig odafönn álltak a kőpárkányon, csak épp most már háttal a sárkányfészeknek.

– Axl úr – szólta föl a lovag kedvesen –, te mindig nagyszerű diplomata voltál. Nem használnád most is ékesszólásodat, hadd hagyassuk el jó barátként ezt a helyet?

– Sajnálom, Sir Gawain. Nagyon kedves voltál hozzánk mindvégig a vándorúton, és ezt szívből köszönjük neked. De most azért vagyunk itt, hogy szemtanúi legyünk Querig végzetének, és ha te még mindig őt véded, sajnos a feleségem és én nem foghatjuk a pártodat. Ebben az ügyben mi

Wistan mester oldalán állunk.

– Értem, uram. Akkor valamit hadd kérjek tőled legalább. Én nem félek ettől a fickótól, aki előttem áll, de ha mégis én kell legyek, aki ma itt elesik, levinnéd az én jó Horatiusomat erről a hegyről? Biztosan örül, ha a továbbiakban egy kedves briton párt vihet majd a hátán. Te talán azt hiszed, zsémbes fajta, de ti nem fogjátok túlhajszolni. Kérlek, vidd az én kedves Horatiusomat messze innen, és amikor már nem veszitek többé hasznát, keressetek neki egy szép zöld mezőt, ahol legelészhet kedvére és visszaidézheti a régi szép időket. Megteszitek ezt a kedvemért, barátaim?

– Örömmel megteesszük, uram! Minket pedig a lovad fog megmenteni, ha levisz bennünket innen a hegytetőről ezeken a nehéz utakon.

– Erről csak annyit, uram – lépett Gawain közelebb a domb lábához –, hogy én már egyszer korábban figyelmeztettelek, hogy a folyón menjetek. Most újra megteszem. Vigyen csak le benneteket Horatius a meredek lejtőkön, de amint eléritek a folyót, keressetek egy csónakot, amivel lecsorogtok kelet felé. A nyeregtáskában találotok ónt és pénzerméket, azzal fizethettek a vízi útért.

– Köszönjük, uram. Meghat minket a nagylelkűséged.

– De Sir Gawain – szólalt meg Beatrice ha a lovad mi kettőnket visz le a hegyről, akkor hogyan kerül le majd innen a te elesett tested? Kedvességében megfeledektél a saját tetemedről. És mi nagyon sajnálnánk, ha itt kellene eltemetnünk, ezen a magányos helyen.

A vén lovag arc kifejezése egy pillanatra nagyon komollyá, csaknem szomorúvá vált. Aztán mosolyra húzódott a szája, és így felelt:

– Nos, hölgyem, ne társalogjunk temetkezési tervekről, míg én még joggal várhatom, hogy győztesen kerülök ki ebből a küzdelemből! De bárhogy alakul is, ez a hegység számomra már csöppet sem tűnik magányosabbnak, mint bármely más hely. Ha a párharc a káromra végződik, én bizony félnék tőle, miféle látvánnyal kell szembesülnie lelkemnek az alacsonyabban fekvő síkokon. Tehát, hullákról egy szót se többet, hölgyem! Wistan mester, van valami kérésed a barátainkhoz arra az esetre, ha a szerencse nem melléd pártol?

– Csakúgy, mint te, uram, én sem szeretek előre a vereségre gondolni. Az viszont igaz, hogy éveid száma ellenére csak a teljesen bolond ember nem tekintene téged félelmetes ellenségnek. Úgyhogy mégis terhelném ezt a jó házaspárt egy kéréssel magam is. Ha nem vagyok többé, kérlek benneteket, gondoskodjatok róla, hogy Edwin úr eljusson egy olyan



faluba, ahol kedvesen fogadják, és tudassátok vele, hogy magam a legkiválóbb tanítványomnak tartottam őt.

– Megtesszük, uram – mondta Axl. – Megkeressük a legjobb lakhelyet a számára, még akkor is, ha a seb, amit hordoz, sötét jövővel fenyegeti.

– Jól beszélsz, uram. Ezzel legalább emlékeztettél arra is, hogy mindent meg kell tennem, hogy én éljem túl ezt az összecsapást. Nos, Sir Gawain, nekifogunk?

– Csak még egy kérdés – mondta az agg lovag –, és ezt hozzád intézem, Wistan mester. Szégyellem felhozni a dolgot, mert azt érinti, amiről az imént még oly élvezettel beszélgettünk. A kard előhúzásának kérdésére utalok, uram. Ahogy éveim száma egyre súlyosbodik, mindinkább úgy találom, hogy nevetségesen hosszú ideig tart előhúzni az én vén pengémet a tokjából. Ha te meg én még a hüvelyben nyugvó karddal állunk fel egymással szemben, tudva, hogy te milyen gyorsan rántod elő a kardodat, attól félek, én csak gyarló bohóctréfával szolgálhatnék neked. Hisz én még mindig ott táncolnék fél lábon körbe, uram, és egyik fogást próbálva a másik után, a bajszom alatt kis átkokat motyogva ráncigálnám ezt a vasat, miközben te már a levegőben suhogtatnád a pengédet, azon tanakodva, vajon most a fejemet vágd le vele, vagy zengj egy hosszú ódát, míg várod, hogy én is előhúzzam végre a magamét. Ám ha megegyeznénk, hogy még a párbaj előtt kihúzzuk a pengét a hüvelyéből, amire mindketten annyi időt szánunk, amennyi kinek-kinek kell... Mert ez engem nagyon megaláz, uram!

– Egy szót se vesztegessünk rá többet, Sir Gawain. Sosem tartottam helyesnek, ha egy harcos abból akar előnyt kovácsolni, hogy az ellenfelénél gyorsabban rántja elő a kardját. Álljunk csak szembe egymással, ahogy te javaslod, kivont karddal.

– Köszönöm, uram. És cserébe, bár látom, hogy a bal karod fel van kötve, én magam sem kovácsolok külön előnyt ebből a helyzetből.

– Hálás vagyok ezért, uram, noha jelentéktelen a sebesülésem.

– Nos, akkor, uram, engedelmeddel...

A vén lovag kihúzta a kardját – ami valóban eltartott kis ideig –, és hegyével a földre támasztotta, mint az óriás oszlopánál is. De most nem könyökölt rá, csak állt ott, a kard élén föl-le járva a szemét, tekintetéből egyszerre sugárzott a kimerültség és a gyöngéd ragaszkodás. Aztán két kezével erősen megfogva a markolatot, felemelte a kardot – és Sir Gawainnek ez a mozdulata összetéveszthetetlenül grandiózus eleganciát

tükrözött.

– Én elfordulok, Axl – mondta Beatrice. – Szólj, ha vége, és kérlek, ne hagyd hosszúra nyúlni vagy elfajulni.

Először mindkét férfi úgy tartotta a kardját, hogy lefelé mutatott a hegyük, hogy a karjuk ne fáradjon el. Axl onnan, ahol állt, tisztán felmérhette a helyzetüket: legfeljebb ötlépésnyi távolságban álltak egymástól, Wistan teste enyhén balra fordulva az ellenfelétől. Egy darabig tartották ezt a pozíciót, majd Wistan tett három lassú lépést jobbra, így a bal vállát már szemmel láthatóan nem védte a kardja. De ha Gawain ebből előnyt akart volna kicsikarni, nagyon gyorsan a szakadék széléhez ér, így Axl nemigen csodálkozott, amikor a lovas végül, vádló pillantást vetve a harcosra, óvatos lépésekkel maga is jobbra mozdult ki. Wistan közben fogást váltott a kardon, és Axl nem volt benne biztos, hogy Gawain észrevette azt a kis változtatást a harcos két keze tartásában – Wistan teste valószínűleg eltakarta ezt az apró mozdulatot a lovas tekintete elől. De most Gawain is változtatott a kardja tartásán: hagyta a fegyver súlyát átesni a jobb karjáról a bal karjára. Aztán mindketten rögzítették a testtartásukat új pozíciójukban – bár ez az avatatlan szemlélőnek talán föl sem tűnt volna, hiszen a helyzetük egymáshoz képest gyakorlatilag nem változott: ugyanott álltak, mint az előbb. De Axl érzékelte, hogy ezek a szinte észrevehetetlenül elfoglalt új beállások nagyon is jelentős változást hoznak a párharcban. Már hosszú ideje nem kellett összecsapásokat megfigyelnie ilyen apró részleteikben, és maradt is benne valami zavar, hogy legalább a felét nem érzékeli annak, ami a küzdelem kibontakozásával lejátszódik a szeme előtt. Azonban valahonnan mégis tudta, hogy a párharc most fordulóponthoz ért: ez a helyzet nem tartható tovább a végtelenségig anélkül, hogy vagy egyik, vagy másik küzdő fél rá ne kényszerülne, hogy kilépjen és támadjon.

De ha várta is, hátrahőkölt a hirtelenségtől, ahogy Gawain és Wistan összecsaptak. Olyan volt, mintha valami jelre tették volna: egyszerre eltűnt a köztük levő távolság, és máris szoros ölelésben tartották egymást. Olyan gyorsan történt, hogy Axlnak úgy tűnt, mintha a két férfi eldobta volna a kardját, hogy pusztá kézzel menjenek öltre, és ebben a bonyolult, kölcsönösen erős fogásban tartsák egymást. Most, mintha táncolnának, fordultak kicsit, és Axl megláthatta, hogy a két kardél, talán mert olyan erővel ütköztek össze, mintha egybeolvadt volna. Ez a fordulat a két küzdőt egyformán tehetetlenné tette, így mindketten azon voltak minden

erejükkel, hogy mielőbb kiszabadítsák a pengéket a közös csapdából. De ez nem volt egyszerű – az öreg lovag vonásai eltorzultak az erőlködéstől. Wistan arca egy pillanatra takarásba került, de Axl látta a harcos megfeszülő nyakát és rázkódó vállait, ami jelezte, hogy ő is minden tőle telhetőt elkövet, hogy megszüntesse ezt a balszerencsés összekavarodást. De erőfeszítéseik hiábavalónak bizonyultak: a két kard minden mozdulattól csak még jobban összeragadni látszott, és úgy tűnt, nincs más megoldás, mint elengedni egymást, hagyni, hogy a kardok külön lehulljanak, és előlről kezdeni a párharcot. Azonban szemlátomást egyikük sem szándékozott feladni, még akkor sem, ha a reménytelen küzdelem azzal fenyegetett, hogy a fölösleges erőlködés lassan elviszi minden erejüket. Aztán valami mégis felengedett, a pengék széjjelváltak, aminek nyomán sötét, szemcsés anyag hullott alá a küzdők között – talán az, ami a pengék összeragadását okozta. Gawain tágra nyílt szemében egyszerre tükröződött döbbenet és megkönnyebbülés. Tett egy fél fordulatot maga körül, és fél térdre rogyott. Wistant az erős mozdulat majdnem teljesen megpördítette: csak a szikla peremén tudott megállni, hátat fordítva a loagnak, hirtelen elszabadult kardját a felhők felé bökve.

– Isten óvja őt! – mondta Beatrice Axl mellett, aki csak most vette észre, hogy a felesége az elejétől figyelni a küzdelmet.

Amikor Axl újra lenézett rájuk, Gawain már két térdre ereszkedett. Majd vékony, magas teste kissé megcsavarodva lassan ledőlt a kiégett fűbe. Még vergődött kis ideig a földön, de csak úgy, ahogy az alváshoz keresi a legjobb testhelyzetet az álomba merülő ember. Lábai még mindig keresztbe-kasul a teste alatt, ahogy rájuk csuklott – de amikor az arca végül az ég felé fordult, Gawain lovag elégedettnak látszott. Wistan ideges léptekkel sietett oda hozzá, és a földön fekvő lovag mintha mondott volna neki valamit, de Axl túl messze volt ahhoz, hogy hallja, mit. A harcos egy darabig csak állt az ellensége fölött, oldalán a kardja lelógott a kezéből – szemlátomást megfélemedezett róla. Axl látta, hogy a hegyéről sötét csöppek hullanak a földre.

Beatrice a férjéhez bújt.

– A nősténysárkány védelmezője volt – mondta –, de velünk mindig nagyon kedvesen viselkedett. Ki tudja, hol lennénk most nélküle, Axl! Nagyon szomorú vagyok, hogy el kellett esnie.

Axl még jobban magához szorította Beatrice-t. Majd elengedte, és lemerészkedett a kőlépcsősoron a domb lábáig, hogy közelebbről láthassa

Gawain földön fekvő testét. Wistannak igaza lett, pontosan látta előre: a lovag elfolyó vére tényleg arrafelé vette az irányt, ahol a talaj enyhe emelkedése peremet képzett a szikla szélén, és ott volt rá elég helye, hogy tócsába gyűljön, nem fenyegetett a veszélye, hogy azon túlcsorduljon. A látvány nyomán Axl is elöntötte a szomorúság, de emellett – bár sokkal távolabbról és tétovábbban – átsuhant rajta az az érzés, hogy választ kapott: megszűnhet benne az az óriási harag, amit már oly régóta hordoz magában.

– Minden elismerésem, uram! – szólt Axl a harcoshoz. – Most már senki és semmi nem áll az utadba, hogy megküzdj a nőstény sárkánnyal.

Wistan, aki még mindig az elesett lovagra tapasztott tekintettel állt ott, most lassan, kissé szédelegve lépdelt a domb aljához, és ahogy Axlra nézett, mintha álmából vetette volna fel a tekintetét.

– Már régen megtanultam – mondta –, hogy ne féljem a Halált, míg harcolok. De azt hiszem, most mégis az ő puha lépteit hallottam magam mögött, míg szemben álltam itt ezzel a lovaggal. Évei száma ellenére igen közel volt ahhoz, hogy ő legyen a jobb nálam.

A harcok mintha csak most vette volna észre, hogy a kardja még mindig a kezében van. Lehajolt, hogy megtisztítsa, már készült a véres pengét a domb lágyszőnyege talajába szúrni. De az utolsó pillanatban, mikor már majdnem beledöfte, megálljt parancsolt magának, és főlegyenesedve azt mondta:

– Minek pucolnám meg máris ezt a kardot? Miért ne keveredhetne össze a lovag vére a nősténysárkányéval?

Ezzel felment a dombtetőre, még mindig olyan ingatagon lépkedve, mintha részeg volna, és a kőtömböket súrolva, az egyik sziklánál megállt, áthajolt rajta és lebámult a meder aljára. Mintha nehezen vette volna a levegőt, fel-le mozdult a válla minden sóhajára.

– Wistan mester – szólalt meg lágyszőnyeg hangon Beatrice –, mi is türelmetlenül várjuk, hogy láthassuk, ahogy megöli Queriget. De már csak az után akarod eltemetni a szegény lovagot? A férjem nagyon kimerült, és meg kell őriznie maradék erejét a vándorutunk hátralevő részére.

– A gyűlöletes Arthur rokona volt – mondta Wistan, az asszonyhoz fordulva –, de attól még nem hagyom itt a testét a varjaknak. Légy csak nyugodt, asszonyom, el fogom látni, lehet, épp ennek a medernek az alján helyezem majd örök nyugalomra, a teremtmény teteme mellé, akit oly sok éven át védelmezett.

– Akkor siess, uram – mondta Beatrice hogy mielőbb végezz a feladatoddal. Hisz még ha meggyöngült is, nem lehetünk nyugodtak addig, míg meg nem ölted.

Wistan azonban már szemlátomást nem figyelt az asszony szavaira: most Axlra függesztette révedező tekintetét.

– Jól vagy, uram? – kérdezte végül Axl.

– Axl úr – mondta a harcos –, lehet, hogy soha többé nem találkozunk. Így hát engedj meg, hogy még egyszer utoljára megkérdezzek: nem lehetsz te az a nemes briton férfiú, akit gyerekkoromban ismertem, s aki egyszer végiglovagolt a falunkon, mint egy bölcs herceg, és megerősítette a mieink szívében azt a vágyálmat, hogy az ártatlanjainkat sértetlenül hagyják a háború gyilkos viharai? Ha csak egy kis emléked maradt erről, kérlek, bízd rám, mielőtt elválnak útjaink.

– Még ha én lettem volna is az az ember, ma már csak ennek a sárkánynak a mindent elhomályosító leheletén keresztül látom őt, uram, és mondhatom, nem látszik másnak, mint álmodozó bolondnak, igaz, olyannak, aki jót akart, és nagyon megszenvedte, amikor az ünnepélyes esküt megszegvén elkezdődött a kegyetlen öldöklés. Mások is voltak, akik szerte a szász falvakban körbejárva kihirdették az egyezményt – persze ha az én arcom mozgat meg valami emléket benned, miért feltételezzük, hogy valaki mással találkozta akkor?

– Amikor először megláttalak, magam is így gondoltam, uram, de hát mégsem lehetek benne egész biztos. Köszönöm az egyenességedet.

– Akkor cserébe te is beszélj egyenesen hozzám, mert folyvást piszkál belül valami a tegnapi találkozásunk óta, sőt igazából talán sokkal régebről. Az a férfiú, akire te emlékszel, Wistan mester, ő az, akit keresel, ő az, akin bosszút akarsz venni?

– Mit beszélsz, emberem? – Beatrice előbbre lépett, odafurakodva Axl és a harcos közé. – Miféle viszály lehetne közted és e között a szász harcos között? De ha mégis van ilyen, előbb engem kell leütnie!

– Wistan mester olyan bőrről beszél, amit én jóval azelőtt hullajtottam el, mielőtt te meg én találkoztunk volna, hercegnőm. Olyanról, ami, remélem, már rég szétmállott egy elfeledett ösvényen – mondta Axl a feleségének, majd megint Wistanhoz fordult. – Mit felelsz, uram? A kardod hegyéről még mindig csöpög a vér. Ha bosszút szomjazol, azt könnyen megtalálhatod, de könyörgök, kíméld meg az én drága feleségemet, aki csak azért beszél így, mert értem reszket!

– Valaha messziről csodáltam azt az embert, és igaz, később voltak idők, hogy arra vágytam, kapjon kíméletlen büntetést az árulásáért, de mára már megértettem, hogy a cselekedetei valószínűleg minden számítást és fortélyt nélkülöztek, a legjobbat akarta a maga fajtájának és a mi népünknek egyaránt. Ha ismét találkoznék vele, uram, felajánlanám neki, hogy távozzék békével, még ha tudom is, hogy a béke nem tartható fenn hosszú időkre. De most már bocsássatok meg nekem, barátaim, engedjete, hadd menjek le oda, hogy végre teljesíthessem a küldetésemet.

A sárkány még mindig ugyanúgy hevert a meder alján: nem változtatott sem a helyén, sem a testtartásán. Ha egyáltalán megsúgták neki az érzékei, semmi jelét nem adta, hogy észlelné az idegenek közelségét – különösen azért nem, aki épp lefelé ereszkedik a mély gödör homorúan lejtő oldalán. Vagy netán az lenne a jele, hogy most a zihálástól mintha kissé határozottabban mozogna fel-le a háta? Vagy hogy a dupla szemhéj mintha gyorsabban pislogna? Axl egyáltalán nem volt biztos ebben, de ahogy tovább leste az odalent heverő teremtményt, az az elképzelése támadt, hogy a meder másik élő lakója, az a galagonyabokor ott középen valami megnyugvás, valami erő forrásaként szolgál a nősténysárkánynak, és hogy Querig ezt a forrást még most is, amikor a bokornak háttal csak lelki szemeivel láthatja, nagyon vágya elérni. Axl belátta, hogy ez leginkább a fantáziája szüleménye, de minél tovább nézte a sárkányt, annál hitelesebbnek tűnt az elképzelése. Különbözik hogy lehet, hogy egyszer csak kinő egyetlen magányos bokor egy ilyen helyen, mint ez? Nem fordulhat elő, hogy Merlin maga engedte, hogy ez a növény áttörje itt a követ, hogy a nősténysárkánynak mégiscsak legyen valami társasága?

Wistan egyre lejjebb ereszkedett a gödör oldalában, a kardja még mindig kihúzva. A pillantása ritkán kalandozott el a meder aljától, ahol a teremtmény feküdt, mintha félig-meddig arra számítana, hogy a lény hirtelen felserken, és félelmetes démonná változik. Egy ponton megcsúszott, mire a kardpengét nyomban a földbe dőfte, nehogy a hátsóján kelljen lejjebb jutnia. A kis baleset nyomán apró kövek és kavicsok zuhogtak alá a meredélyen, de Querig még mindig nem adta jelét, hogy bármit észlelne a körülötte történekből.

Wistan végül épen leért a meder aljába. Megtörölte homlokát, fölneézett Axlra és Beatrice-ra, majd néhány lépésenként megállva, lassan, óvatosan a sárkány felé kezdett haladni. Azután fölemelte a kardját, hogy

megvizsgálja, és szemlátomást hátrahőkölt, amikor meglátta, hogy vércsíkok húzódnak végig a pengén. Pár pillanatig így maradt ott mozdulatlanul – Axl már arra gondolt, hogy az a furcsa állapot, ami a lovag legyőzése óta hatalmába kerítette a harcost, nem vette-e el az emlékezőtehetségét, olyannyira, hogy most nem is tudja, miért ereszkedett le abba a gödörbe.

De aztán – hasonló hirtelenséggel, mint ami a vén lovaggal való összecsapását jellemezte – Wistan egyszerre nekiindult: nem futott, de fűgén haladt előre, és anélkül, hogy ütemet váltott volna, átlépett a sárkány testén, majd tovább sietett, mint aki minél előbb át akar érní a meder másik falához, de mentében villámgyors, lapos ívet írt le a kardja. Axl már csak azt látta, ahogy a sárkány feje megpördül a levegőben, majd lehull, és gurul még egy kicsit a mederfenék szürke kövén, mielőtt végképp megáll. De végül mégsem pihent ott sokáig: pár pillanat múlva arrébb sodorta a bőséges áradat, ami előbb szétvált körötte, majd felemelte és a felszínen vitte tovább, mígnem a medren keresztbe úszva fenn nem akadt a galagonyabokron, befészkelődve az ágak közé, az ég felé épp az elvágott nyakkal. A látvány Axlt a kutyaszörny fejére emlékeztette, amit Gawain vágott le az alagútban, és ez az emlék újra rávetette a gyász árnyékát. Elfordította tekintetét a sárkányfejről, erőnek erejével másfelé nézett, inkább követte Wistan mozgó figuráját. A harcos nem hagyta abba a gyors menetelést: most visszafordult, és a meder aljában egyre telő medencét maga alatt hagyva, még mindig kivont karddal, felfelé kezdett mászni a kőfalon, hogy kijusson a veremből.

– Elvégeztetett, Axl – mondta Beatrice.

– El, hercegnőm. De még mindig van egy kérdésem, amit szeretnék feltenni a harcosnak.

\*

Wistannak meglepően sok idejébe került, hogy kimásszon a gödörből. Amikor végre ismét felbukkant előttük, a kimerültségtől lihegő alakot a legkevésbé sem lehetett diadalmasnak nevezni. Amint felért, lehuppant a megfeketedett fűbe mindjárt a verem peremén, egyetlen szó nélkül, és kardját végre mélyen beledöfte a földbe. Aztán csak bámult üres tekintettel maga elé, nem a mederbe, hanem azon túlra, a felhőkbe és a hegyek távoli elhalványodó árnyára.

Egy perc sem telt bele, Beatrice odament hozzá, és gyöngéden megérintette a karját.

– Köszönjük neked, hogy ezt megcselekedted, Wistan mester – mondta.  
– És még sokan lesznek, szerte ez országban, akik majd megköszönik, és máris megtennék, ha itt volnának. Miért csüggedsz hát?

– Csüggedek? Ne aggódj ...asszonyom, mindjárt visszanyerem a lelkiéletemet. Csak ebben a pillanatban még... – Wistan elfordult Beatrice-től, még egyszer belebámult a felhőkbe, majd így folytatta: – Talán túl sokáig maradtam a britonok között. Zsenge korom óta élek köztetek, megvettem a gyávákat, csodáltam és szerettem a legjobbjaitokat, most pedig itt ülök, és nem a fáradtságtól remeg a kezem, hanem csakis attól a gondolattól, hogy mit követtem el velük. Nagyon gyorsan meg kell acélozzam a szívemet, vagy ugyancsak gyöngé harcosa leszek a királyomnak abban, ami vár rám.

– Miről beszélsz, uram? – kérdezte Beatrice. – Miféle további feladat várhatna még rád ezek után?

– Az igazság és a bosszú, ami vár rám, asszonyom. És azok gyorsan közelednek, hisz már eddig is nagyon sokáig késlekedett mind a kettő. És épp most, hogy mindjárt üt az órájuk, épp most remegjen a szívem, mint egy zsenge szűzé? Ez csakis attól lehet, hogy már túl régóta vagyok köztetek.

– Nem felejtettem el megjegyezni, uram – mondta Axl –, korábbi kijelentésedet. Azt mondtad, hagynál békében elmenni, még ha nem is tarthat sokáig ez a béke. Már akkor kíváncsi lettem, mire célozol ezzel, de akkor le kellett ereszkedned abba a mederbe. Nem magyaráznád el most, mit jelent ez?

– Látom, kezdesz érteni, Axl úr. A királyom nemcsak azért bízta rám a nőténysárkány megölését, hogy ezzel emléket állítsak egy hajdan kipusztított népnek. Látom, kezded érteni, uram, hogy ez a sárkány azért halt meg, hogy felszabadítsa az utat a közelgő hódításnak.

– *Hódításnak*, uram? – Axl közelebb lépett a harcoshoz. – Hogy lehet ez, Wistan mester? Hát ennyire megerősödtek a ti szász seregeitek a tengeren túlról érkező testvéreitekkel? Vagy a harcosaitok lettek ennyire tüzesek, hogy már hódításról beszélsz egy olyan országban, ami békében él, és meg is tudja őrizni a békét?

– Igaz, seregeink létszáma elég silány, még otthon, a keleti mocsárvidéken is. De nézz csak végig ebben az országban: minden



völgyben, minden folyó mentén ott vannak a szász közösségek, és mindben ott az erős férfiak és a felnövekvő fiúk. Ebből majd növelhetjük a legénység létszámát, hát még ha továbbra is ilyen tömegesen áramlunk nyugat felé.

– Biztos, hogy csak azért beszélsz így, mert ez a kimerítő győzelem összezavart, Wistan mester – mondta Beatrice. – Hát hogy lehetne ez? Magad is látod, hogy errefelé minden faluban összekeveredve él a te néped a miénkkel! Ki lenne, aki közülük a gyerekkora óta ismert és szeretett szomszédjára támad?

– Csak vess egy pillantást a férjed arcára, asszonyom. Ő már kezdi pedzeni, miért ülök így itt, mintha a szememnek túl vad lángokba kellene belenézniem.

– Sajnos így van, hercegnőm, én bizony megrettenek a harcos szavaitól. Te meg én úgy kívántuk Querig pusztulását, hogy csak a saját kedves emlékeinkre gondoltunk. De ki tudja, miféle régi gyűlölség szabadulhat most el a földünkön? Már csak az Istenben bízhatunk, hátha mégis talál megoldást, hogy megőrizze a köteléket a népeink között, bár a szokások és a gyanakvás mindig is megosztott bennünket. Ki tudja, mi minden eshet meg még, ha az éles nyelvű emberek az ősi sérelmeket majd a birtoklás és hódítás friss szenvedélyével szellemítik át?

– Milyen igazad van, uram, ha ettől félsz – mondta Wistan. – Az óriás, akit valaha eltemettek, most ismét megmozdult, és bizony hamar fel fog kelni abból a sírból. És azon a napon a köztünk levő baráti kötelékek nem bizonyulnak majd erősebbnek, mint a fonat a kislányok réti koszorúiban, amit apró virágok zsenge szárából kötnek. Az emberek éjszaka felégetik a szomszédaik házát, és hajnalra felakasztott gyerekek himbálnak majd a fákon. A folyók bűzleni kezdenek a rajtuk úszó tetemektől, és míg ott sodródznak mind nagyobbra puffedve, a mi seregünket a harag és a bosszúszomj dagasztja majd egyre nagyobbra, míg olyan nem lesz, mint egy hatalmas tűzgolyó, ami felétek robog, és ti, britonok vagy megfutamodtok előle, vagy elpusztultok tőle mind! És a tartományaitok egymás után adják meg magukat, míg ebből az országból új föld nem lesz, szász föld, és annyi nyoma sem marad itt a briton időknél, mint az elvadult hegyen átbóklászó birkanyájnak.

– Igaza lehet, Axl? Ugye, a láztól beszél így?

– Tévedhet is, hercegnőm, de ez akkor sem a láz. A nősténysárkány nincs többé, és vele eltűnik e földről Arthur hosszú árnya – mondta Axl a

feleségének, majd Wistanhoz fordult: – Már az is vigasz a számomra, uram, hogy úgy látom, te magad semmi élvezetet nem találsz e borzalmakban, amiket lefestesz.

– Ha tudnék, én is szívesen találnék bennük élvezetet, Axl úr, mert igazságos bosszút fognak szolgálni. De úgy látszik, én meggyöngültem a köztetek töltött évek alatt, úgyhogy próbálhatom, ahogy akarom, az egyik felem már elfordul a gyűlölet lángjaitól. Ez a gyöngeség megszegyenít, de hamar találok majd valakit a saját kezem alatt kiképzettek között, olyat, aki az enyémnél sokkal tisztább akarattal áll majd a helyembe.

– Az ifjú Edwin úrról beszélsz, uram?

– Igen, róla. Merem állítani, hogy egykettőre megnyugszik most már, hogy a sárkány elpusztult, és ő kiszabadult a vonzása alól. Abban a fiúban igazi harcos szellem lakozik, ami csak egészen keveseknek adatik meg. Ami még a kiképzéséből hátravan, azt is hamar el fogja sajátítani, és a szívét is megedzem, olyan erősre, hogy ne tűrjön meg semmi ilyesmit, mint ami engem eluralt: ne engedjen meg magának semmiféle lágy érzelgősséget. Ő nem fog irgalmat gyakorolni abban, ami még vár ránk.

– Wistan mester – mondta Beatrice –, még mindig nem tudom, nem csak a láz örülete beszél-e belőled. De a férjem és én egyre gyöngülünk, úgyhogy most már vissza kell térnünk a síkra, és menedéket keresni éjszakára. Ugye, emlékezni fogsz az ígéretedre, hogy illőn eltemeted ezt a nemes lovagot?

– Igen, ígérem, úgy lesz, asszonyom, de félek, nem találták-e meg máris a madarak. De drága barátaim, most, hogy előre figyelmeztettelek benneteket, elegendő időtök van, hogy elmeneküljétek! Fogjátok a lovag csataménjét, és vágtsatok el jó messze erről a vidékről! Keressétek meg a fiatalokat abban a faluban, ha muszáj, de ott se időzzetek többet egy-két napnál, hisz ki tudja, milyen gyorsan gyúlnak föl azok a lángok bevonuló seregeink előtt. Ha a fiatalok nem akarja meghallani a figyelmeztetést, amit elvisztek neki, hagyjátok ott és fussatok nyugatra, amilyen messzire csak bírtok! Talán még el tudtok menekülni a mészárlás elől. Most menjetek és keressétek meg a lovag ménjét. És ha az ifjú Edwin úr már sokkal nyugodtabb állapotban van odalenn, ha már egészen elmúlt az a furcsa láza, vágjátok el a kötelét, és mondjátok meg neki, hogy jöjjön fel ide hozzám. Vad idők várnak rá, a jövő kapuja heves tüzekre nyílik meg előtte, ezért azt akarom, lássa ezt a helyet, az elesett lovagot és a lefejezett nősténysárkányt – mindent, mielőtt a következő lépését megteszi. És

persze emlékszem arra is, milyen jól tud sírgödröt ásni két, útszélen talált kődarabbal... De most már siessetek, nemes barátaim, Isten veletek!

## TIZENHATODIK FEJEZET

A kecske már egy ideje ott tapodta a füvet Edwin feje mellett. Minek kellett ennek az állatnak ennyire közel jönnie? Igaz, egy karóhoz pányvázták ki őket, de volt itt elég terület mindkettejüknek.

Edwin persze felkelhetett volna, és arrébb hajthatta volna a kecskét, de nagyon fáradtnak érezte magát. Kicsivel korábban söpört végig rajta ez a kimerültség, de olyan erővel, hogy előredőlt a földre, arccal a képébe nyomódó hegyi fűbe. Már-már elaludt, de akkor a teljes éberségig felriasztotta a hirtelen belenyilalló biztos tudat, hogy az anyja meghalt. Nem mozdult, a szemét sem nyitotta fel, csak belemotyogta a földbe:

– Anyám. Jövünk. Csak egy kicsit tarts ki még.

Nem jött válasz. Óriási úrt érzett, ami egyre tágult ott belül. Azóta, alvás és ébrenlét között vergődve, még néhányszor hívta az anyját, de nem válaszolt más, csak a néma csend. Most pedig itt rágja a kecske a füvet a füle mellett.

– Bocsáss meg nekem, édesanyám – suttogta lágyan a földbe. – Kikötöttek, nem tudtam szabadulni.

Egyszerre hangokat hallott a feje fölött. Csak ekkor tűntek fel neki a nyomok, amiket nem a kecske lába hagyott körülötte a gyepen. Valaki kioldozta a csuklóján a csomókat – látta, ahogy a kötélt kihúzódik a teste alól, és mellette el a fűben. Egy gyöngéd kéz megemelte a fejét, erre végre kinyitotta a szemét, és az idős briton hölgyet látta – Beatrice asszonyt –, ahogy lenéz rá. Ekkor ráébredt, hogy nincs többé megkötözve, és gyorsan lábra állt.

Egyik térde nagyon fájt, de azért meg tudta tartani az egyensúlyát, ahogy a szélökés nekitámadt. Körülnézett: ott volt a szürke ég, a lejtő, a nagy kőtömbök a hegycsúcson. Nemrég még ezek a kövek jelentettek neki mindent. De az anyja már meghalt, efelől nem lehet semmi kétség. Emlékezett arra, amit a harcos mondott: hogy ha túl késő lenne megmenteni, még épp elég korán van megbosszulni. Ha ez igaz, akkor rettenetes árat fognak fizetni azok, akik elrabolták az édesanyját.

Wistannak semmi nyoma nem volt. Csak az öreg házaspárt látta, és Edwin kezdte magát sokkal jobban érezni a jelenlétüktől. Ott álltak előtte, szeretetteljes törődéssel figyelték, és ahogy a kedves Beatrice asszonyra nézett, a fiú nagyon közel került ahhoz, hogy elsírja magát. De aztán

észrevette, hogy az öreg hölgy mond valamit – valamit Wistanról. Edwin összeszedte magát és próbálta kihámozni, mit mond. A hölgy szász beszédét csak nagy nehezen lehetett érteni, ráadásul az erős szél elvitte a szavait. Végül a fiú közbevágot, és megkérdezte:

– Wistan mester elesett?

A hölgy elhallgatott, nem felelt. Edwin jó hangosan megismételte a kérdést, túlharsogva a szél üvöltését, mire Beatrice asszony együtt érző tekintettel nézett rá, és végre nemet intett a fejével, majd azt kérdezte tőle:

– Nem hallasz engem, Edwin úrfi? Azt mondtam, Wistan mester ép és egészséges, és vár téged annak az ösvénynek a tetején!

A hír hallatán megkönnyebbülve a fiú azonnal futásnak eredt, de aztán elkapta a szédülés, és meg kellett állnia, mielőtt még elérte volna az ösvényt. Megvárta, míg ismét szilárdan áll a lábán, majd visszanezett, és látta, hogy az öreg házaspár néhány lépést tesz feléje. Edwin csak most figyelt fel rá, mennyire törékenynek látszanak. Ott álltak együtt, a vad szélben egymásnak dőlve, és Edwin úgy látta, sokkal öregebbek lettek, mint amikor először találkozott velük. Lehet, ott hagyták az erejüket a hegyoldalakon, amiket megmásztak?

De most egyszerre egészen különös arckifejezéssel lestek rá, sőt mögöttük a kecske is abba hagyta a fáradhatatlan rágcsálást, és az is őt bámulta. Edwin agyán elképesztő gondolat villant át: csak nem azért vált ilyen hirtelen ennyire alapos vizsgálat tárgyává, mert a testét tetőtől talpig elborítja a vér? De ahogy lepillantott magára, a ruháin csak sárfoltokat és fűszálakat látott, semmi más említésre méltót.

Az idős úr hirtelen kiáltott valamit neki a britonok nyelvén, úgyhogy Edwin nem értette. Valami figyelmeztetés volt? Vagy kérdés? Ekkor Beatrice asszony hangja tört át a szél sivításán.

– Edwin úrfi! Mindketten könnyörgünk neked, hogy az eljövendő időkben is emlékezz ránk! Emlékezz ránk és erre a barátságra, emlékezz majd minderre azokból az időkől, amikor még csak fiatal fiú voltál!

Ezt hallván Edwinnek eszébe jutott az ígérete, amit a harcosnak tett: hogy kötelessége minden britont gyűlölni. De hát Wistan egészen biztosan nem úgy gondolta, hogy abba ezt a kedves házaspárt is bele kell érteni!

Axl úr tétován felemelte a kezét, és kis bizonytalan mozdulatot tett vele a levegőben. Ez most búcsú volt, vagy marasztalás?

Edwin végül elfordult, megint futni kezdett, és hiába lökdöste egyik oldalról a vad szél, ezúttal nem hagyta cserben a teste. Az anyja minden

valószínűség szerint elment, örökre, visszahozhatatlanul – de a harcos ép és egészséges, és várja őt. Rohant tovább, nem törődve azzal, hogy az ösvény egyre meredekebb lesz, és a fájdalom a térdében egyre erősödik.

## TIZENHETEDIK FEJEZET

Jönnek, a csapkodó esőben lovagolva, épp ahogy menedéket találtam a zivatar elől itt a fenyőfák alatt. Nem ilyen agg párnak való idő ez: jócskán benne vannak már a korban, és az a rozzant ló, az sem kevésbé elnyűtt jószág. Most megállnak. Vajon a lovat akarja kímélni az öregember? Fél, hogy megáll a gebe szíve, ha még egy lépést tesznek? Különben mi másért kellett megtorpanniuk a sárban, húslépésnyire a legközelebbi fától? És lám, a vén ló türelmesen ácsorog a szakadó esőben, ahogy az öreg lesegíti a hátáról az asszonyt. Ha csak egy kicsit lassabban mozognának, akár egy kép festett figurái is lehetnének...

– Gyertek, barátaim – szólok oda nekik –, gyorsan, bújjatok be ide a fa alá!

Egyikük sem hallja. Talán az eső locsogásától, vagy már kikezdte a hallásukat a kor? Még egyszer odaszólok, mire az öregember körülnéz, és végül észrevesz. A felesége lecsusszan karjaiba a nyeregből, és bár olyan vékony az az asszony, akár egy madárka, látom, hogy az emberének alig maradt annyi ereje, hogy elbírja. Elhagyom hát a menedékeket, hogy segítek neki. Az öregember nyomban aggódva odafordul, ahogy a vizes fűben tocsogva megindulok feléjük. De a segítségemet elfogadja, hisz tényleg mindjárt összecszik, míg szegény jó asszonya csak csüng kétségbeesetten a nyakában. Átveszem a hölgyet a karomba, és sietek vele vissza a fa alá – nekem meg se kottyán a súlya. Hallom az öregember zihálását a nyakamban, eszerint szorosan mögöttem lépked. Talán félti a feleségét, egy idegen karjában. Hogy lássák, milyen barátsággal viseltetem irántuk, nagyon óvatosan teszem le az asszonyt, fejét a puha fakéregnek támasztom, felnézek, hogy lássam, tényleg jól védi-e a lomb az eső elől – igen, védi, bár azért átenged egy-két csöppet.

Az öregember lekuporodik a felesége mellé, biztatgatja, én meg arrébb megyek, hogy ne zavarjam bizalmas beszélgetésüket. Megint az előbbi helyemen állok, ahol a fák alól már a nyílt terep látszik, és lesem, ahogy a zápor végigsöpör a lápvidéken. Ki hibáztathatna, hogy idehúzódtam az eső elől? Könnyedén behozom ezt az időt az úton, még jobban is telnek majd a szakadatlan gürcölés újabb hosszú hetei. Hallom, ahogy beszélgetnek a hátam mögött, de hát mit tehetek? Lépjek ki az esőbe, csak hogy ne értem, mit pusmognak?

– Csupán a láz beszél belőled, hercegnőm! – mondja az öreg.

– Nem, nem, Axl – feleli az asszony. – Már jobban emlékszem. Hogy is felejtettem el? A fiunk egy szigeten lakik. Egy szigeten, amire át is lehet látni egy közeli eldugott öbölből. Innen már nincs messze.

– Hogyan, hercegnőm?

– Nem hallod, Axl? Én most is hallom. Nem a tenger ez, valahol itt, a közelünkben?

– Csak az eső, hercegnőm. Vagy lehet, egy folyó.

– Elfelejtettük, Axl, amikor ránk borult a homály, de most már kezd feltisztulni. Van itt a közelben egy sziget, és a fiunk ott vár ránk. Axl, nem hallod a tengert?

– Ezt csak a láz okozza, hercegnőm. Nemsokára találunk meleg szállást, és hamarosan megint jobban leszel.

– Kérdezd meg ezt az idegent, Axl! Ő csak jobban ismeri nálunk a maga vidékét! Kérdezd meg tőle, van-e itt a közelben egy öböl.

– Ez csak egy kedves ember, aki a segítségünkre sietett, hercegnőm. Miért kellene hogy tudomása legyen bármi ilyesmiről?

– Csak kérdezd meg, Axl. Azzal talán még nem sértjük meg. Maradjak csöndben? Mit tegyek? Megfordulok, és azt mondom:

– A kedves hölgynek igaza van, uram.

Az öregember felkel, szemében félelem. Egyik felem inkább újra elhallgatna: csak elfordulni gyorsan, mintha az a vén gebe kötné le a figyelmemet, ahogy áll a zuhogó esőben rendületlenül. De ha már ennyit mondtam, muszáj folytatnom. A fa mögé mutatok, ami alá bebújtak:

– Az az ösvény ott a fák közt egy öbölhöz vezet, az épp olyan hely, mint amit a hölgy leírt. Nagy kavicsok borítják majdnem az egész partot, de ha jön az apály, mint most mindjárt, a kavicsok fölött megjelenik a vizes homok. És ahogy mondtad, kedves hölgy, van ott egy sziget nem sokkal kijebb a tengeren.

Némán néznek rám, az asszony kimerülten, de boldogan, a férfi növekvő félelemmel. Már soha nem szólalnak meg? Vagy azt várják, még többet mondjak?

– Figyeltem az eget – mondom. – Az eső hamarosan eláll, és nagyon szép lesz az idő. Ha szeretnék, szívesen átevezek veletek a szigetre.

– Hát nem megmondtam, Axl?!

– Tehát te révész vagy, uram? – kérdezi komolyan az öreg. – Nem lehet, hogy már találkoztunk valahol korábban is?



– Igen, valóban az vagyok, révész – mondom neki. – De hogy találkoztunk-e valaha, arra sajnos nem emlékszem, annyi sok embert kell átvinnem egész nap, és sok napon és sok-sok héten át.

Látom, az öregembert még az eddiginél is jobban hatalmába keríti a rettegés. Ahogy ott kuporog, magához szorítja a feleségét. Úgy ítélem, legjobb, ha témát váltok.

– A lovatok még mindig az esőben ázik, uram – mondom neki. – Ráadásul ki sincs kötve, semmi nem akadályozza meg, hogy beálljon valamelyik közeli fa alá.

– Ó, meglett csataló az, uram! – feleli élénk mohósággal, boldogan, hogy végre nem az öbölről van szó. – Ez a mén betartja a katonai fegyelmet még most is, hogy a gazdája nincs többé! Idővel gondoskodnunk kell majd róla is, ahogy korábban ígértük bátor lovasának. De most jobban aggódom az én drága feleségem miatt. Nem tudod, uram, hol találhatunk szállást, ahol a tűz mellett átmelegedhet?

Nem hazudhatok. Azt kell tennem, ami a kötelességem.

– Éppenséggel – válaszolom neki – abban az öbölben találhattok menedéket. Magam raktam össze, csak egy egyszerű tető, gallyakból és állatbőrökből. Nincs egy órája, hogy ott hagytam parazsában a tüzet, még biztosan nem aludt ki.

A férfi tétovázik, vizslatja az arcomat. Az asszony szeme csukva, feje a férje vállán nyugszik. Az öregember végül azt mondja:

– A feleségem csak a magas láza miatt beszél most így, révész! Nincs miért átkelnünk arra a szigetre. Jobb lesz, ha meghúzzuk magunkat itt e barátságos fák alatt, míg az eső el nem áll, aztán majd vándorlunk tovább a magunk útján.

– Axl, miket beszélsz? – mondja az asszony felnézve. – Hát nem várt még ránk eleget a fiunk? Csak vezessen el minket ez a jó révész abba az öbölbe!

Az öreg még mindig tétovázik, de ahogy a karján megérzi a felesége reszketését, rám néz, kétségbeesett könnyörgéssel a szemében.

– Ha kívánod – mondom neki –, én vihetem a kedves hölgyet, így könnyebb lesz az út az öbölig.

– Én magam viszem, uram – feleli, mint akit legyőztek, de még dacol. – Ha nem tud a saját lábán jönni, akkor az én karomban jut el oda.

Mit is lehet mondani, ha a férj már csaknem olyan gyöngé, mint a feleség?

– Az öböl nincs messze – mondom tapintatosan de az ösvény meredek, és teli van gödrökkel meg girbegurba gyökerekkel. Kérlek, engedd, hogy én vigyem őt, uram. Így lesz a legbiztonságosabb. Te majd közvetlen mellettünk jössz, ahol az út engedi. Én azt mondom, amint az eső alábbhagy, siessünk le az öbölbe, hisz látod, a kedves hölgy hogy reszket a hidegtől.

Elállt az eső. Viszem az asszonyt a karomban, lefelé a hegyi ösvényen, az öregember itt botladozik mögöttünk. Kierünk a partra. A sötét felhők mind az ég egyik felére gyűltek, mintha valami türelmetlen kéz söpörte volna oda őket. Körben a parton az este vörösei, a köd takarta nap már lassan a tengerbe hullik, a csónakomat ott táncoltatják a hullámok kinn a vízen. Hogy ismét bizonyítsam jó szándékomat, az asszonyt a szárított bőrökből és faágakból összerakott durva tető alatt helyezem el, fejét most egy mohos sziklának támasztva. Még el se lépek, a férje máris ott sürgölődik körülötte.

– Nézzétek csak – mondom, és leguggolok a pislákoló tűz mellé –, ott a sziget.

Az asszony épp csak elfordítja a fejét, és máris látja a szigetet. Csöndesen sírni kezd. A férfinak teljesen meg kell fordulnia a nagyszemű kavicsokon, zavartan les a hullámokba, ide-oda járhatja a tekintetét.

– Ott, barátom, ott – mondom neki –, arra nézz! A part és a láthatár között félúton.

– Már nem olyan jó a szemem – mondja. – De igen, most már látom, azt hiszem. Az a hullámos vonal a fák teteje vagy a sziklák egyenetlen csúcsa?

– Fák lesznek azok, barátom. Kellemes, szép hely az.

Miközben beszélgetünk, én gallyakat tördelek, és a tűzre rakom őket. Ők a szigetet lesik mindketten, én meg letérdelek a csontjaimat durván nyomó kemény kavicsokra, és belefújok a parázsba. Ez a férfi meg ez az asszony, ezek nem saját akaratukból jöttek ide? Akkor hagynom kell, hadd döntsék el maguk, merre mennek, mondom magamnak.

– Érzed már a meleget, hercegnőm? Hamarosan megint teljes önmagad leszel! – kiált fel az öregember.

– Látom a szigetet, Axl. Ott vár ránk a fiunk. Milyen különös, hogy ezt is képesek voltunk elfelejteni – mondja az asszony, és én ismét nem szeretnék betolakodni ebbe az intimitásba.

A férfi valamit dörmög válaszul, és látom, megint aggódni kezd.

– Bizonyára, hercegnőm – mondja –, de még nem döntöttünk. Tényleg

át akarunk menni arra a helyre? Ráadásul fizetni sem tudunk az útért, mert az ónt és a pénzerméket otthagytuk fönn a lóval.

Még mindig maradjak csöndben?

– Ez nem jelenthet gondot, barátom – mondom. – Szívesen kiveszem később a nyeregtáskából, ami jár. Az a vén csataló nem bóklászik el messzire.

Erre persze ráfoghatná valaki, hogy csalás, de én ezt pusztán könyörületből mondtam, tudván tudva, hogy soha többé nem látom azt a lovat. Tovább beszélgetnek a maguk saját nyelvén, én meg a hátamat mutatom nekik, teljesen belemerülve a tűz felélesztésébe. Hisz mondom, semmimód nem kívánom megzavarni kettőüket. De most az asszony felemeli a hangját, sokkal határozottabban, mint eddig.

– Révész – szól oda nekem –, egyszer, tán még kisgyerekkoromban, hallottam egy mesét. Egy szigetről, ami teli van szép erdőkkel és patakokkal, de közben olyan hely, aminek furcsa tulajdonságai vannak. Sokan mennek át oda, mégis, aki ott lakik, mindegyik mintha maga lenne ott egyedül, senki mást nem lát és nem hall. Lehet, hogy ez a hely itt ellőttünk, ez is egy ilyen sziget, uram?

Abbahagyom a gallyak tördelését, és nagy múgonddal rakosgatom őket a tűzre.

– Kedves hölgy, több szigetet ismerek, amire ráillik ez a leírás. Ki tudja, hogy ez itt középük tartozik-e vagy sem?

Kitérő válasz, de csak ilyet adhattam a vakmerő kérdésre.

– Azt is hallottam, révész – folytatja –, hogy van, amikor mégsem uralkodnak ott ezek a furcsa körülmények. Hogy mégsem jelentkeznek, mint különleges engedmény, ami csak bizonyos odautazóknak adatik meg. Jól tudom, uram?

– Kedves hölgy – felelek neki –, én csak egy egyszerű révész vagyok. Nem illene ilyesmikről beszélgetnem veled. De mivel más nincs itt, hadd ajánljam fel szerény ismereteimet. Én arról hallottam, hogy lehetnek bizonyos pillanatok, talán a viharok idején, mint amilyen az iménti is volt, vagy egy nyáréjszakán, teliholdkor, amikor a szigetlakó érzékelheti a többiek jelenlétét, ahogy elmennek mellette a szélben. Ez lehetett, amit hallottál, kedves hölgy.

– Nem, révész – mondja határozottan –, az ennél azért valamivel több volt. Én azt hallottam, hogy ha nő és férfi megosztván egymással az élet hosszát, mindvégig szokatlanul erős szeretet kötelékében éltek együtt,

akkor úgy költözhetnek át a szigetre, hogy ott sem kell nekik egymástól elválasztva kóborolniuk. Úgy hallottam, egymás társaságában élvezhetik az örömeiket a szigeten is, ahogy mindaddig a hosszú éveken át. Igaz lehet ez, amit én hallottam, révész?

– Mondom neked, kedves Hölgy, én csak egy révész vagyok, akit azzal bíztak meg, hogy vigye át azokat, akik át akarnak kelni a szigetre a tengeren. Csak arról szólhatok joggal, amit módomban állt megfigyelni mindennapi robotomban.

– De hát csak te vagy itt, révész, aki eligazíthat minket, senki más! Úgyhogy mégis téged kérdezlek, uram: ha most a férjemmel meg velem áthajózol oda, lehetséges, hogy ne legyünk egymástól elválasztva, hanem nekünk szabadjon a szigeten is kart karba öltve mennünk tovább, ahogyan most is járunk?

– Nos, jól van, hölgyem, őszinte leszek hozzád: te és a férjed olyan pár vagytok, amilyent mi, révészek igazán ritkán láthatunk. Már akkor észrevettem, milyen szokatlan odaadással vagytok egymás iránt, amikor megpillantottalak benneteket, amint a zuhogó esőben közeledtek felém azon a lovon. Semmi kétség, nektek megengedtetik, hogy együtt lakjatok majd a szigeten is. Légy csak ebben egészen biztos.

– Boldogsággal tölt el, amit mondasz, jó révész – szól az asszony megkönnyebbülten sóhajtva, és így folytatja: – És ki tudja, egy viharban, vagy egy nyugodt holdfényes éjszakán Axl és én talán a fiunkat is megláthatjuk egy röpké pillanatra. Talán még válthatunk is vele egy-két szót.

A tűz már egyenletes lánggal ég, felegyenesedem.

– Nézzetek oda – mondom, a tenger felé mutatva –, a csónakom ott libeg a sekély vízen. De az evezőlapátot mindig eldugom egy közeli barlang mélyén egy tavacskában, amiben apró halak úszkálnak. Barátaim, most elmegyek az evezőért, és míg visszajövök, ti kettesben beszélgethettek, nem fog benneteket akadályozni a jelenlétem. Hozzátok meg a döntést egyszer s mindenkorra, hogy akarjátok-e ezt a tengeri utat vagy sem. Most akkor magatokra hagylak benneteket egy kis időre.

De ez az asszony nem enged utamra egykönnyen.

– Csak még egy szó, révész, mielőtt elmegy – mondja. – Áruold el nekünk: amikor visszaérsz, és a csónakodba beengedsz minket, ugye, előtte még mindkettőnket kikérdezel, cserébe az útért? Mert én úgy hallottam, a révészek közt ez a módja annak, hogy azt a kevés ritka párt

felfedezzék, akiknek megengedhető, hogy a szigeten is együtt maradjanak.

Mindketten rám emelik tekintetüket, arcukon ott tükröződik az este visszfénye. A férfi szemében gyanakvást látok, inkább az asszonyhoz fordulok.

– Kedves hölgy – mondom –, hálás vagyok, hogy emlékeztetsz rá. Nagy igyekezetemben könnyen elfeledkezem a szokásos eljárásról, amit köteles vagyok követni. Valóban úgy van, ahogy mondod, de a ti esetetekben csakis a hagyományok kedvéért kell megtennem. Mert, mint már mondtam, első pillantásra látszott, hogy benneteket nem szokványos kötelék fűz egymáshoz, hanem kivételesen erős, odaadó szeretet. És most, bocsátsatok meg, barátaim, hadd menjek, mert nagyon fogy az időnk. Ti meg jussatok dűlőre, mire visszaérek.

Ott hagyom őket, végigballagok az esteledő órában lassan besötétedő parton. Felhangosodik a hullámverés, a kavicsok a lábam alatt átadják a helyüket a nedves homoknak. Ahányszor visszanezék rájuk, a látvány ugyanaz, csak mind kisebb a kép: ősz öregember, lekuporodva az asszonya elé, komoly megbeszélésbe merülve. Az asszonyból kevesebbet látok, mert a szikla, aminek támaszkodik, elrejtőzik a tető alatt: csak annyi látszik belőle, ahogy a keze beszéd közben felemelkedik, majd ismét lehull. Micsoda pár! Hűségesen ragaszkodnak egymáshoz, igen. De én tudom, mi a kötelességem. Megyek a barlangba az evezőért.

Amikor visszaérek hozzájuk, vállamon az evezőlapáttal, rögtön látom, hogy már döntöttek. Hogy hogyan, azt a szemükből is ki tudom olvasni, mielőtt a férfi megszólalna.

– Arra kérünk, jó révész, vigyél át minket a szigetre.

– Akkor gyerünk gyorsan a csónakhoz, mert már így is késésben vagyok! – mondom, és máris megindulok a hullámok felé, mint aki nagyon siet, de aztán megfordulok. – Ohó, de várjunk csak, hisz előbb még túl kell esnünk azon az ostoba formaságon! Nos, akkor hadd javasoljam a következőket, barátaim. Megtennéd, jó uram, hogy felállsz, és kicsivel arrébb sétálsz tőlünk? Amint hallótávolon kívül vagy, beszélek a kedves feleségeddel, de csak röviden, ehhez el se kell mozdulnia onnan, ahol most ül. Aztán hamarosan téged is megkereslek a parton, ahol várakozol. De mi ketten is hamar végzünk majd, aztán visszajövünk ide, hogy a kedves hölgyet besegítsem a csónakba.

Rám bámul, és látom, szívből kívánja, bárcsak tudna bízni bennem.

– Hát, jól van, révész, arrébb megyek egy percre – mondja végül, majd

az asszonyához fordul: – Csak egy pillanatra leszünk távol egymástól, hercegnőm!

– Semmi gond, Axl – mondja a hölgy –, már sokkal jobban vagyok, és itt teljes biztonságban leszek e kedves ember oltalmában!

Az öregember elvonul, látom, ahogy a tengerben álló hatalmas szikla árnyékában az öböl keleti vége felé ballag. Léptére felrebbennek a madarak, de hamar visszagyűlnek egy rajba, a kis üregekbe és a kövön kinőtt zöldre, ahol addig is ültek. Az öreg kicsit sántít, a háta már görbül, mint akin mindjárt győzelmet arat az idő, de még mindig látok valami tüzet lobogni benne.

Az asszony itt ül előttem, felnéz rám, lágyan mosolyog. Mit kérdezzek tőle?

– Ne félj a kérdéseimtől, kedves hölgy – mondom neki, és közben azt kívánom, bárcsak lenne itt a közelemben egy jó hosszú fal, hogy arccal arra fordulhatnék, míg beszélek vele. De itt nem szolgál más rejtekhelyemül, csak az esti szellő, meg a lenyugvó nap fénye az arcomon. Lekuporodom hát az asszony elé én is, ahogy a férjétől láttam, a köpönyegemet a térdemre húzva.

– Nem félek a kérdéseidről, jó révész – feleli csöndesen – mert tudom, mit érzek őiránta a szívem mélyén. Kérdezz, amit akarsz, a válaszaim őszinték lesznek, de csak ugyanazt az egy dolgot fogják megerősíteni.

Felteszek egy kérdést, aztán még egyet a szokásosakból, hisz hányszor csináltam már végig ugyanezt! Majd ahogy beszél, időről időre belekérdezek, hogy bátorítsam, és hogy mutassam, mennyire figyelek. De erre vele aligha van szükség, mert beszél magától is, olykor a szemét lecsukva, és mindvégig erős, tiszta hangon. Én pedig, hisz ez a kötelességem, figyelmesen hallgatom, még ha olykor elkalandozik is a tekintetem az öböl másik végébe, ahol a parti kövek közt idegesen sétál fel s alá a fáradt öregember. Aztán eszembe jut, mennyi dolog vár rám még másutt, és megszakítom a visszaemlékezését, mondván:

– Köszönöm, hölgyem, és most engedd meg, hogy gyorsan idehívjam a kedves férjedet.

Egész biztos, hogy az öregember már bízni kezdett bennem, hisz különben hogyan mert volna ennyire eltávolodni a feleségétől? Halhatta a lépteimet, mert jöttömre nyomban megfordul, és úgy néz rám, mint akit álmából vertek fel. A lemenő nap beragyogja az arcát, látom a vonásain, hogy a gyanakvást mély szomorúság váltotta fel: a szeme könnyektől

csillog.

– Minden rendben zajlott, uram? – kérdezi halkán.

– A te jóasszonyodat öröm hallgatni, uram – válaszolom az ő lágy tónusához igazítva a hangomat a rakoncátlanul fütyülő szélben. – De most már fogjuk rövidre, barátom, hogy mielőbb mehessünk az utunkra.

– Kérdezz, amit óhajtasz, uram.

– Nincsenek vizslató kérdéseim, barátom. Az asszonyod azonban épp az imént idézett föl egy régi esetet, amikor egy nap ti ketten egy kosár tojást vittetek hazafelé a piacról. Úgy mesélte, ő vitte a kosarat maga előtt tartva, te pedig mellette mentél, egész úton folyvást bele-beleesve a kosárba, mintha attól tartanál, hogy ő elbotlik, és a tojások összetörnek. A feleséged boldogan idézte fel ezt a napot.

– Azt hiszem, révész, én is így emlékszem rá – mondja, és rám mosolyog. – Nagyon aggódtam a tojások miatt, mert az előző hasonló alkalommal bizony elbotlott, és eltört egy-két tojást. De aznap nagyon elégedettek voltunk.

– Ugyanígy emlékszik ő is – mondom. – Nos, akkor ne is vesztegessük az időt erre, hisz ez a beszélgetés csakis azért volt szükséges, hogy megfeleljünk a szokásoknak. Menjünk, hadd segítsem be a kedves hölgyet a csónakba!

És elindulok vissza, a menedék felé, ahol a felesége vár ránk, de az öregember meg-megáll, így én is kénytelen vagyok lassítani.

– Ne félj azoktól a hullámoktól, barátom – mondom neki, azt gondolva, hogy amiatt aggódik. – Ez a torkolat nyugodt hely, itt nem háborog a tenger, ne félj, semmi bajotok nem eshet az öböl és a sziget között.

– Én készségesen megbízom az ítéletedben, révész.

– Barátom – mondom, hisz miért ne ütnénk el még egy kis beszélgetéssel ezt a lassú sétát –, igazából lenne még itt egy kérdés, amit föl tettem volna neked, ha több időnk van. De ha már úgyis végig kell sétálnunk most itt a parton, nem bánád, ha mégis elárulnám, mi volt az?

– Egyáltalán nem bánom, révész.

– Egyszerűen csak annyit akartam megkérdezni tőled, van-e valami olyan emléked közös éveitekből, ami máig különösen fájdalmas a számodra? Csak ennyi.

– Ez még mindig a kikérdezés része, uram?

– Ó, dehogy! – mondom. – Az véget ért, és le van zárva. Ugyanezt az imént megkérdeztem a kedves feleségedtől is, úgyhogy csak a saját

kíváncsiságomat szeretném kielégíteni. Hallgass csak róla, barátom, én nem fogok megsértődni. Odanézz – egy sziklára mutatok, ami mellett épp elhaladunk. – Azok nem egyszerű tapadókagylók! Érnénk rá jobban, megmutatnám szívesen, hogyan kell leszedni őket a kőről, mert nagyon finom ebédet lehet ám csinálni belőlük. Én meg szoktam pirítani őket a tűz fölött.

– Révész – szól közbe komolyan, és még jobban lelassítja a lépteit. – Ha akarod, válaszolok a kérdésedre. Abban nem lehetek biztos, ő mit felelt, hisz a házaspárok sok mindenről hallgatnak egymás között, még az olyanok is, mint mi. Ráadásul mindmáig a nőténysárkány emlékezetabló lehelete szennyezte a levegőnket, így majdnem elhagytak minket az emlékeink, szépek és csúfak egyaránt. De a sárkány elpusztult, úgyhogy máris egy csomó dolog tisztább lett előttem. Olyan emlékről kérdezel, ami különösen fáj, máig is? Mi mást mondhatnék, révész, mint hogy a fiunk emléke az, aki már majdnem felnőtt volt, amikor utoljára láttuk, de elhagyott minket, mielőtt az első szakálla kiserkent volna. Ez valami veszekedés után történt, és csak egy közeli faluba ment, én meg is voltam győződve róla, hogy egy-két nap, és visszatér.

– A feleséged is ugyanerről beszélt, barátom – mondom neki. – És ő azt mondta, ő a hibás, hogy őt kell okolni azért, hogy a fiatok elment.

– Ha ő magát vádolja ezzel, az csak felerészt jogos: a másik feléért én vagyok a felelős. Mert igaz, volt egy rövid perc, amikor az asszonyom hűtlen volt hozzám. De lehet, révész, hogy én csináltam valamit, ami egy másik férfi karjaiba kergette őt. Vagy épp, hogy *nem* csináltam valamit? Vagy nem mondtam, amit kellett volna? Mindez oly messze van már, apró pont lett a múlt egén, mint ami a felszálló madárból marad, ahogy nézed távolodni. De a fiunk tanúja volt annak a keserűségnek, amit ez a viszály okozott, és lévén túl nagy már ahhoz, hogy a szép szavak megnyugtassák, de ahhoz még túlságosan gyerek, hogy ismerhesse a szív különös útjait, elment, megesküdvé, hogy sosem jön haza, így akkor sem volt velünk, amikor mi ketten boldogan összebékültünk, és újra egyek lettünk.

– Ezt is elmesélte nekem a feleséged. És azt is, hogy nem sokkal később jött a hír, hogy a ti kedves fiatokat is elragadta a pestis, ami végigsöpört az országon. Jól emlékszem ezekre a szörnyű időkre, barátom, hisz magam is ebben a járványban vesztettem el a szüleimet. De miért okolod magad miatta? A pestis vagy az Isten rendelése, vagy a Sátán küldi, hogy lehetne téged hibáztatni érte?



– De én megtiltottam neki, hogy elmenjen a fiunk sírjához! Ez nagyon kegyetlen dolog volt, révész! Ő azt akarta, menjünk el együtt oda, ahol a drága fiunk nyugszik, de én, nemcsak hogy magam nem akartam odamenni, nem engedtem meg neki sem! Csak most, pár napja indultunk el, hogy megkeressük a sírját, de már annyi sok év telt el, és közben a nősténysárkány ránk küldte a homályt, ami megfosztott minden világos gondolatunktól, alig voltunk tisztában vele, mit is akartunk tenni!

– Ó, hát erről van szó – mondom. – Ezt a részét a feleséged szemérmesen elhallgatta. Hát ez volt az. Hogy te megtiltottad neki, hogy elmenjen a fia sírjához.

– Kegyetlen dolgot műveltem, uram. Sokkal sötétebb árulás ez, mint az a kis hűtlenség, ami miatt én csak egy-két hónapig viseltem a szarvat a homlokomon.

– Miféle elégtételt vártál attól, uram, hogy nemcsak a feleségedet, de tenmagadat is megfosztottad attól, hogy könnyet ejthess a fiadért a sírja mellett?

– Elégtételt? Hogyhogy elégtételt, révész? Nem vezetett engem, csak az ostoba hiúságom és a botor büszkeségem! És minden más megnevezhetetlen sötét szándék, ami még ott áll lesben az ember szíve mélyén. Talán az a vágy vezérelt, hogy megbüntessem őt, uram. Kimondtam, el is játszottam a megbocsátást, mégis, hosszú évekig rabja maradtam annak a kis cellának ott a szívem legsötétebb rekeszében, ami bosszút szomjazott. Alantas és gonosz dolgot követtem el ellene, és ugyanúgy a fiam ellen is.

– Köszönöm a bizalmadat, barátom – mondom neki. – Talán jó is lesz így. Mert bár ez a kérdés nem tartozott a kötelességeim körébe, csak úgy beszélgetünk, mint két jó barát, akik múlatják az időt, azért bevallom, volt bennem egy kis nyugtalanság, valami rossz érzés, hogy nem hallottam még mindent, ami köztetek megesett. Hanem ezek után már zavartalan elégedettséggel foglak átvinni benneteket a szigetre. De mondd, barátom, végül mi törte meg ennyi év múltán az ellenállásodat, hogy mégis nekivágtatok ennek a vándorúinak? Valamelyiktek kimondott valamit? Vagy csak a szív változásai okozták, amikről ugyanúgy nem tudunk semmit, mint a dagály és apály okáról, meg erről a mindig változó égboltról itt felettünk?

– Magam is kíváncsi lettem rá, révész. És most azt hiszem, nem egyetlen dolog hozta a változást a szívemben, hanem fokozatosan nyertem vissza az

érzéseimet az évek során, amiket együtt töltöttünk. Lehet, hogy mindössze ez történt, révész. Egy seb, ami lassan gyógyul, de végül begyógyul! Mert jött egy reggel, nem is oly rég, amikor a hajnal elhozta ennek a tavasznak az első jeleit, én pedig felébredtem, és néztem az alvó feleségemet a korai fényben, ami betört a szobánk kis ablakán, és tudtam, hogy végre a sötét érzések maradéka is elhagyta a szívemet. Úgyhogy elindultunk erre a vándorútra, uram, és a feleségemnek most eszébe jutott, hogy a fiunk már előttünk átment arra a szigetre, a sírja tehát csakis ott lehet, azok közt a fák közt odaát, vagy talán a sziget kies partján valahol. Révész, én most teljes őszinteséggel beszéltem hozzád, és szívből remélem, ez nem ingatja meg a rólunk eddig alkotott véleményedet. Mert gondolom, volna, aki a szavaim nyomán azt hinné, hogy a mi szerelmünk megrepedt és eltört. De az Isten tudja jól, hogyan lépkednek lassan végig az ilyen régi párok a szerelem országútján, Ő érti, hogy a sötét árnyékok is részei ennek a hosszú vándorlásnak.

– Ne aggódj, barátom. Amit most elmondtál, csak visszhangozza, amit elsőre is láttam rajtatok, amikor azzal a rozzant gebével feltűntetek az úton a zuhogó esőben. De most már hagyjuk abba a beszélgetést, uram, hisz ki tudja, mikor ér utol minket egy újabb vihar. Siessünk a feleségedhez, és vigyük le a csónakhoz!

Visszaérünk lassan. Az asszony ugyanúgy ül a sziklának vetett háttal, csak közben elaludt. Az arcán megnyugvás, elégedett mosoly. A tűz már csak füstölög mellette.

– Ezúttal én veszem őt a karjaimba, révész – mondja a férfi. – Érzem, visszatért belém az erő!

Megengedhetem ezt? A feladatokat nem könnyíti meg.

– Ezeken a kavicsokon nagyon nehéz járni, barátom – mondom neki. – Gondold meg, milyen árat fizetsz érte, ha míg viszed, elbotlasz vele! Én már hozzászoktam ehhez a munkához, nem ő az első, akit ölben kell elvinni a csónakig. Gyere inkább mellettünk, és beszélj hozzá közben, ha úgy óhajtod. Vedd úgy, mint mikor ő vitte azokat a tojásokat, te meg ott mentél mellette nagy aggodalmasan.

Látom, ahogy visszatér arcára a félelem. Mégis azt feleli halkán:

– Legyen így, révész. Tegyük, ahogy mondod.

Itt jön mellettem, bátorítva mormol a felesége fülébe. Túl gyorsan mennék? Mert most lemarad, és ahogy a vízbe lépek, érzem, hogy a keze

kétségbeesetten kapaszkodik belém hátulról. De itt nincs helye a tétovázásnak, nekem rá kell találnom a lábammal a csónakkikötőhöz vezető útra, itt rejtőzik valahol a hideg víz felszíne alatt. Köveken lépkedek, a lábamat nyaldosó víz itt már sekélyebb, megvan a csónak, belelépek az asszonnal a karomban, mégis, alig billen meg. Pokrócaim a tatban nedvesek az iménti záportól. Arrébb rúgom az átázott holmit, és finoman leteszem az asszonyt a padra. Felültem, a feje épp a csónak pereme alatt, és ott hagyom, hogy a ládában száraz takarókat keressek, amik majd megvédik a tengeri szél ellen.

Érzem, most az öregember is bemászik a hajóba: ahogy takarom be az asszonyt, a csónak billen egyet, és a padló megrepeg, mikor a férfi rádobban.

– Barátom – mondom neki –, látod, ugye, a víz egyre nyugtalanabb. És az én hajóm nem több, csak egy kis teknő, egyszerre csak egy utast merek átvinni rajta.

Nagyon is jól láthatom a tüzet, ami dühödten felgyúl benne, mert ott lobog a tekintetében.

– Azt hittem, révész, hogy jól értettem – mondja –, hogy a feleségem és én együtt mehetünk át a szigetre. Hogy nem leszünk elválasztva egymástól. Nem ezt ismételted egész ideig? Nem ez volt a kikérdezés célja?

– Kérlek, ne értsd félre, barátom – mondom neki. – Csakis gyakorlati okokról van szó: másképp nem kelhetek át a vízen ezzel a csónakkal. Nem kérdés, hogy ti ketten a szigeten együtt fogtok lakni, kart karba öltve jártok majd kettesben, ahogy eddig is mindig. És ha egy nap megtaláljátok a fiatok nyughelyét egy árnyas szép helyen, megbeszélhetitek, milyen vadvirágokat ültessetek rá, hisz sokféle nőnek szerte a szigeten: az erdőben találtok hangát, még gólyahírt is. Mégis, ami a mai átkelést illeti, kérlek, várakozz még egy egészen kis ideig odakint a parton, míg én odaát gondoskodom a kedves feleséged kényelméről! Ismerek egy zugot ott, közel a kikötőhelyhez, ahol az ősi sziklák úgy hajolnak egymáshoz, mint a régi házastársak. Ott fogom elhelyezni, ott fog várni rád abban a védett menedékben, ahonnan kilát a hullámokra, én pedig sietek vissza érted. De most hagyj itt minket, gázolj ki a partra, és várj még ott egy kis ideig!

Mi ez, a napnyugta vöröse, vagy még mindig az a dühödttűz a szemében, ami így fénylik?

– Nem lépek ki ebből a csónakból, uram, míg a feleségem benne ül. Vigyél át mindkettőnket, ahogy megígérted! Vagy nekem kell eveznem?

– A lapát nálam van, uram, és az én kötelességem az is, hogy meghatározzam, mennyien férünk el ebben a kis hajóban. Lehet, hogy eddigi barátságunk ellenére te valami mocskos trükköt gyanítasz? Attól félsz, nem fordulok majd vissza érted?

– Nem vádollar semmivel, uram. De sok pletyka kering a révészekről és a különös módszereikről. Nem akarlak megsérteni, de könyörgök, vigyél át mindkettőnket most, és ne legyen több bizonytalankodás!

– Révész! – szólít az asszony, és én odafordulva még épp látom, ahogy a keze megérinti az üres levegőt, mintha ott találna engem, bár a szeme csukva marad. – Révész, hagyj minket magunkra egy rövid percre, hadd váltsunk pár szót kettesben, a férjem meg én!

Rájuk merjem hagyni a hajót? De hát az asszony nyilván hozzám beszél. Szorosan fogom a kezemben az evezőt, ellépek a férfi mellett és ki a vízbe. A tenger emelkedik, már a térdemig ér, ázik benne a köpönyegem széle. A hajó rendszeren ki van kötve, a lapát nálam, mi baj lehet ebből? Azért mégsem merek túl messzire gázolni, és bár a part felé fordulok, és szilárdan úgy is maradok, mint egy szikla, már megint önhibámon kívüli betolakodónak érzem magam, mert a hullámok halk locsogásán át hallom, amit beszélnek.

– Elment, Axl?

– Ott áll a vízben, hercegnőm. Nem szívesen hagyta itt a csónakját, lefogadom, nem maradunk hosszasan magunkra.

– Axl, ez nem annak az ideje, hogy összevegyes a révésszel. Óriási szerencse, hogy ma akadtunk össze vele, és épp egy ilyen révésszel, aki ennyire kedvezően ítél meg bennünket.

– De hát milyen gyakran hallottunk már a sunyi trükkjeikről, nemde, hercegnőm?

– Én bízom benne, Axl. Meg fogja tartani a szavát.

– Hogy lehetsz ebben ennyire biztos, hercegnőm?

– Tudom, Axl. Ez jó ember, nem fog cserben hagyni minket. Tedd, amit mond, várj rá odakint a parton. Hamar visszajön érted. Tegyük, amit kér, Axl, különben félek, elveszítjük azt a nagy engedményt, amit most felkínált nekünk. Ígéretet kaptunk, hogy együtt lehetünk a szigeten, ahogy még azok közül is csak nagyon kevesen, akik élethosszig összefonódva éltek! Miért kockáztatnánk ezt a jutalmat pár perc várakozás miatt? Ne veszedj vele, különben ki tudja, legközelebb nem valami durva alakkal találkozunk-e szembe? Axl, kérlek, békülj ki vele. Máris félek, hogy

megharagszik, és meggondolja magát. Axl, itt vagy még?

– Itt vagyok előtted, hercegnőm. Hogy lehet ez, hát tényleg arról beszélgetünk, hogy külön utakra megyünk?

– Csak pár percre, emberem! Most mit csinál?

– Ott áll még mindig mozdulatlanul, csak a magas hátát meg a feje fényes búbját mutatja felénk. Hercegnőm, te tényleg úgy érzed, bízhatunk ebben az emberben?

– Igen, Axl.

– Az a kikérdezés az imént, neked hogy ment? Jól végződött?

– Igen, emberem, jól. Nem így-e neked is?

– De, azt hiszem, nekem is, hercegnőm.

Előttem a naplemente az öbölben. Hátam mögött csönd. Visszaforduljak hozzájuk?

Egyszerre a férfi hangját hallom:

– Mondd, hercegnőm: boldog vagy, hogy eloszlott a homály?

– Szörnyűségeket hozhat erre a földre. De a mi életünkből épp idejében tűnt el, Axl.

– Azon gondolkodtam, hercegnőm, vajon a szerelmünk akkor is ennyire megerősödött volna az évek során, ha nem foszt így ki minket a homály? Talán ez engedte, hogy a régi sebek begyógyuljanak.

– Mit számít ez már, Axl? Menj és békülj ki a révésszel, hadd vihessen át minket. És ha előbb csak egyikünket viszi át, majd azután a másikunkat, akkor is, minek kell ezen veszekedni vele? Mit mondasz erre, Axl?

– Nos, jól van, úgy teszek, ahogy mondasz, hercegnőm.

– Akkor menj, hagyj itt és gázolj vissza a partra.

– Így teszek, hercegnőm.

– Akkor még mire vársz, emberem? Azt hiszed, ez a révész sosem veszíti el a türelmét?

– Jól van, hercegnőm, megyek már. Csak hadd öleljelek meg még egyszer.

Ezek most összeölelkeznek? Hogyan, mikor nyakig bebugyoláltam az asszonyt, mint egy pólyás babát? Hogyan, mikor ehhez le kell térdelnie a férfinak a csónak kemény padlatára, furcsa szögben meghajtva magát? Felteszem, mégis összeölelkeztek, én pedig nem fogok addig megfordulni, míg tart ez a néma csönd. A lapát a kezemben – vajon vet árnyékot ezen a hullámozó vízen? Nos, meddig tart még? Na végre, visszatért a hangjuk.

- A szigeten majd sokat beszélgetünk, hercegnőm – mondja a férfi.
  - Igen, Axl – feleli az asszony. – Most, hogy eloszlott a homály, lesz is miről, mindent megbeszélünk majd. A révész még mindig ott vár a vízben?
  - Igen, hercegnőm. Megyek, kibékülök veled.
  - Akkor isten veled, Axl.
  - Isten veled, egyetlen szerelmem.
- Hallom, ahogy a vízben jön felém. Hozzám intézi a szavait? Arról beszél, hozzuk rendbe a barátságunkat. Odafordulok, de ő nem erre néz, hanem a part felé, a napnyugta fényében úszó öböl felé. Én sem keresem a tekintetét. Lassan gázolva elmegy mellettem, nem néz vissza rám.
- Várj meg a parton, barátom – mondom neki csöndesen, de ő nem hallja, csak gázol tovább a vízben.

# Tartalom

- [CÍMOLDAL](#)
- [IMPRESSZUM](#)
- [I. RÉSZ](#)
  - [ELSŐ FEJEZET](#)
  - [MÁSODIK FEJEZET](#)
  - [HARMADIK FEJEZET](#)
  - [NEGYEDIK FEJEZET](#)
  - [ÖTÖDIK FEJEZET](#)
- [II. RÉSZ](#)
  - [HATODIK FEJEZET](#)
  - [HETEDIK FEJEZET](#)
  - [NYOLCADIK FEJEZET](#)
- [III. RÉSZ](#)
  - [Gawain első merengése](#)
  - [TIZEDIK FEJEZET](#)
  - [TIZENEGYEDIK FEJEZET](#)
  - [TIZENKETTEDIK FEJEZET](#)
  - [TIZENHARMADIK FEJEZET](#)
  - [Gawain második merengése](#)
- [IV. RÉSZ](#)
  - [TIZENÖTÖDIK FEJEZET](#)
  - [TIZENHATODIK FEJEZET](#)
  - [TIZENHETEDIK FEJEZET](#)

# Table of Contents

CÍMOLDAL

IMPRESSZUM

I. RÉSZ

ELSŐ FEJEZET

MÁSODIK FEJEZET

HARMADIK FEJEZET

NEGYEDIK FEJEZET

ÖTÖDIK FEJEZET

II. RÉSZ

HATODIK FEJEZET

HETEDIK FEJEZET

NYOLCADIK FEJEZET

III. RÉSZ

Gawain első merengése

TIZEDIK FEJEZET

TIZENEGYEDIK FEJEZET

TIZENKETTEDIK FEJEZET

TIZENHARMADIK FEJEZET

Gawain második merengése

IV. RÉSZ

TIZENÖTÖDIK FEJEZET

TIZENHATODIK FEJEZET

TIZENHETEDIK FEJEZET